

DIGITALES ARCHIV

ZBW – Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft
ZBW – Leibniz Information Centre for Economics

Fredriksen, Dennis; Kruse, Herman; Stølen, Nils Martin

Book

Dynamisk justering av aldersgrensene i pensjonssystemet : belyst ved modellen MOSART

Provided in Cooperation with:

Statistics Norway, Oslo

Reference: Fredriksen, Dennis/Kruse, Herman et. al. (2022). Dynamisk justering av aldersgrensene i pensjonssystemet : belyst ved modellen MOSART. [Oslo] : Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/offentlig-sektor/offentlig-forvaltning/artikler/dynamisk-justering-av-aldersgrensene-i-pensjonssystemet.belyst-ved-modellen-mosart/_/attachment/inline/5a1f431a-1c30-4cbf-8167-3fadcbc9ee1f:b47f71178ad83985735ea76ce61daa351a0eb208/RAPP2022-22.pdf.

This Version is available at:

<http://hdl.handle.net/11159/8812>

Kontakt/Contact

ZBW – Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft/Leibniz Information Centre for Economics
Düsternbrooker Weg 120
24105 Kiel (Germany)
E-Mail: [rights\[at\]zbw.eu](mailto:rights[at]zbw.eu)
<https://www.zbw.eu/econis-archiv/>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Dieses Dokument darf zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden. Sie dürfen dieses Dokument nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, aufführen, vertreiben oder anderweitig nutzen. Sofern für das Dokument eine Open-Content-Lizenz verwendet wurde, so gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

<https://zbw.eu/econis-archiv/termsfuse>

Terms of use:

This document may be saved and copied for your personal and scholarly purposes. You are not to copy it for public or commercial purposes, to exhibit the document in public, to perform, distribute or otherwise use the document in public. If the document is made available under a Creative Commons Licence you may exercise further usage rights as specified in the licence.

Dynamisk justering av aldersgrensene i pensjonssystemet

Belyst ved modellen MOSART

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2022/22

Dennis Fredriksen, Herman Kruse og Nils Martin Stølen

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 16. juni 2022

ISBN 978-82-587-1540-2 (trykt)

ISBN 978-82-587-1541-9 (elektronisk)

ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Hovedformålet med denne rapporten er å belyse de kvantitative egenskapene ved en dynamisk justering av aldersgrensene i pensjonssystemet. Til dette benyttes mikrosimuleringsmodellen MOSART. I rapporten beregner vi blant annet effektene på pensjonsytelser, kostnader og fordelingsvirkninger på både kort og lang sikt.

Rapporten er basert på beregninger og analyser utført for Pensjonsutvalget i årene 2020–2022. Pensjonsutvalget har avlagt sin rapport, se NOU 2022: 7: *Et forbedret pensjonssystem*.

Statistisk sentralbyrå, 27. april 2022

Linda Nøstbakken

Sammendrag

Gjennom pensjonsreformen i 2011 fikk det norske pensjonssystemet fleksibelt pensjonsuttak for arbeidsføre personer mellom 62 og 75 år. Samtidig har pensjonene vært gjenstand for levealdersjustering. Dette innebærer at den opptjente pensjonsbeholdningen skal fordeles på antall år som pensjonist, bestemt av uttaksalder og forventet gjenstående levealder. Styrken i levealdersjusteringen vil fortsette å tilta i årene som kommer, som følge av en generell bedring av helse og lengre forventet levetid i befolkningen.

Med faste aldersgrenser har ikke pensjonsreformen i tilstrekkelig grad tatt høyde for at den stadig tiltakende effekten av levealdersjusteringen implisitt innebærer at man stadig må stå lenger i arbeid for å oppnå et tilfredsstillende pensjonsnivå. Dette vil skape et misforhold mellom den faktiske alderen hvor de fleste vil velge å ta ut pensjon og de aldersgrensene som pensjonssystemet har fastsatt. En annen svakhet ved faste aldersgrenser kan være at disse virker normdannende og dermed bremser utviklingen i avgangsalderen.

Samtidig kan ikke de tidligere arbeidsføre tilpasse seg den tiltakende effekten av levealdersjusteringen i dagens system. De overføres til alderspensjon ved fylte 67 år, og får bare opptjening fram til 62 år. Dersom de arbeidsføre i framtiden tilpasser seg levealdersjusteringen ved å jobbe lenger, vil det oppstå et voksende gap mellom den alderspensjonen tidligere uføretrygdete vil få og den alderspensjonen arbeidsføre kan oppnå.

Minstepensjonen oppreguleres i takt med den alminnelige lønnsveksten, men fratrasket effekten av levealdersjusteringen, oppad begrenset til 0,75 prosent i et enkelt år. Dette innebærer at verdien av minsteytelsene vil bli gradvis redusert relativt til det alminnelige lønnsnivået i samfunnet. I årene etter reformen har dette stadig blitt motvirket gjennom «diskresjonære» tiltak for å heve minstenivået. Disse tiltakene kan anses som en form for skjerming av minsteytelsen.

En mulig løsning på disse utfordringene er å la aldersgrensene i pensjonssystemet gradvis øke knyttet opp mot veksten i levealder og levealdersjusteringen. Dette vil skape en balansert utvikling mellom den alderen de arbeidsføre bør jobbe til for å oppnå et tilfredsstillende pensjonsnivå, og det aldersintervallet pensjonssystemet peker på som det «mulige» aldersspennet å velge fra. Samtidig vil en slik omlegging kunne gi skjerming mot levealdersjusteringen for de uføre, dersom også aldersgrensene for de uføres overføring til alderspensjon og opptjening øker tilsvarende. En slik omlegging vil også til en viss grad kunne skjerme satsene for minsteytelsen mot levealdersjusteringen.

Rapporten dokumenterer de kvantitative effektene av en omlegging av pensjonssystemet hvis aldersgrensene heves over tid. Til dette benytter vi mikrosimuleringsmodellen MOSART. Det vil utvilsomt øke pensjonsutgiftene dersom man hever alle aldersgrensene. I hovedsak kommer dette av økte kostnader til pensjon til tidligere uføretrygdete og utbetaling av uføretrygd utover 67 år. Resultatene viser imidlertid at økte aldersgrenser delvis gir avkastning i form av høyere arbeidstilbud og dermed en høyere skattebase, som bidrar til å dempe de negative budsjetteffektene. Sammenlignet med en videreføring av dagens statiske aldersgrenser, men hvor minsteytelsen skjermes for levealdersjusteringen, er det betydelig mer effektivt samtidig å øke aldersgrensene. Dette kommer blant annet av at økte aldersgrenser fører til at flere oppnår egen opptjening som løfter dem over garantipensjon og minstepensjon.

Abstract

Because of the pension reform in 2011, the Norwegian pension system introduced flexible pension withdrawal between ages 62 and 75 for non-disabled. The reform also imposed longevity adjustment, meaning that the accumulated pension stock is divided between the years as a retiree, determined by claiming age and expected remaining lifetime. The strength of the longevity adjustment will gradually continue to increase in the years to come, because of general health improvements and increased life expectancy in the population.

The pension reform did not fully solve the challenge imposed by the combination of fixed age limits and increasing effects of the longevity adjustment. Longevity adjustment implicitly involves that an employee must work longer to achieve a satisfactory pension benefit level, which in turn will lead to a gap between the age that most workers will choose to claim pension benefits and the age limits that the pension system is enforcing. Another weakness of static age-limits is that they tend to create a norm and may therefore halt the evolvement of the labour market exit age.

Meanwhile, the disabled cannot adjust to the increasing longevity adjustment in the current system. They are instead forced to claim their old age pension benefit at age 67, and they accumulate pension only until the age of 62. If the non-disabled workers adjust to the longevity adjustment by working longer, it will lead to a growing gap between the pension benefit level of former disability pensioners and the pension benefit level of the non-disabled.

The minimum pension benefit level is indexed according to the wage growth, but subtracted the effect of the longevity adjustment, capped to 0,75 percent in any given year. This involves the value of the minimum pension benefit gradually decreasing relative to the regular wage level in the society. Since the pension reform in 2011 this has constantly been compensated for through "discretionary" measures to increase the minimum level. This policy can be viewed as a shielding of the minimum level relative to wages.

We sketch a solution to these challenges, by letting the age limits in the pension system increase gradually, linked to the growth in life expectancy and the longevity adjustment. This will create a balanced development between the age that the non-disabled should work to achieve a satisfactory pension benefit level, and the age interval that the pension system is pointing towards as the "possible" age span to choose from. Additionally, this could give a certain shielding against the longevity adjustment for the disabled if the age limit for the disabled persons' transition to old-age pension is tied to the same regime. Such a reform could also to some extent shield the minimum benefit level from the longevity adjustment.

The report documents effects from quantitative calculations of a reform of the pension system if the age limits are gradually increased. To this end, we have used the microsimulation model MOSART. Increasing age limits will increase pension expenditures, and this is mainly driven by increased expenditures towards former disability pensioners and paying disability insurance to disabled past the age of 67. However, the results show that increased age limits increase labour supply, and thereby the tax base, which dampens the negative budget effects. Compared to continuing with the current system, but permanently shielding the minimum benefit level from the longevity adjustment, it is strikingly more efficient to also increase the age limits. This is because increased age limits push more workers to earn a higher income pension for themselves, pushing them up from the guarantee pension and minimum pension levels.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	8
2. Bakgrunn	11
2.1. Dagens aldersgrenser	11
2.2. Problemstillinger rundt ny utforming av aldersgrensene i pensjonssystemet.....	12
2.3. Tiltak i andre land	17
3. MOSART-modellen og forutsetninger for beregningene	20
Boks 3.1: Om MOSART.....	20
3.1. Referansebanen.....	20
3.2. Vesentlige forutsetninger og framstillingsmessige hensyn	21
4. Modell for dynamiske aldersgrenser	28
4.1. Hovedalternativet	28
4.2. Uten pensjonsreform	35
5. Referansebanen og virkninger av økte aldersgrenser	36
5.1. Innledning.....	36
5.2. Antall personer i ulike grupper	36
5.3. Ytelsesnivåer	46
5.4. Utgiftsvirkninger	53
6. Dekomponering av de ulike regelendringene	62
6.1. Rekkefølgen i dekomponeringen	62
6.2. Arbeidstilbud	63
6.3. Pensjonsutgifter	67
6.4. Netto skattesats	70
7. Sensitivitetsanalyser	72
7.1. Svakere vekst i avgangsalder blant ikke-uføre	72
7.2. Saktere heving av aldersgrensene	75
7.3. Høyere levealdersvekst.....	78
7.4. Forventet gjestående levetid ved 67 år som målvariabel	80
8. Beregninger av alternative regelendringer	82
8.1. Heve satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjon.....	82
8.2. Fjerne «felles minsteytelse»	87
8.3. Insentivvirkninger for uføretrygd	95
8.4. Uføretrygd og alderspensjonering	98
8.5. Virkningsberegninger på uføretrygd.....	100
9. Oppsummering	103
Referanser	105
Vedlegg A: De yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen	107
Vedlegg B: Strategisk tidliguttak	110
Vedlegg C: Uføretrygd eller alderspensjon – hva er økonomisk mest gunstig?	115

Vedlegg D: Korttidsytelser	117
Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak.....	121
Vedlegg F: Alderspensjon til uføretrygdete i overgangskullene 1953–1963.....	127
Figurregister	137
Tabellregister	141
Tallgrunnlag til figurer	142

1. Innledning

Et hovedformål med reformen av alderspensjonen i folketrygden fra 2011 var å motvirke det økende presset på offentlige finanser som følge av en forventet økende andel eldre i befolkningen. Mens det i 2010 var 4,8 personer i aldersgruppen 20–66 år (tilnærmet yrkesaktiv alder) per person i gruppen 67 år og eldre, er dette forholdet anslått å falle til 2,3 i 2060. Årsaken til utviklingen skyldes primært to faktorer: For det første vil store fødselskull fra etterkrigstiden gradvis erstatte små kull fra mellomkrigstiden. For det andre har det gjennomgående vært vekst i levealder de siste 130 årene, og denne utviklingen er forventet å fortsette. Siden slutten av 1960-tallet har det vært en betydelig økning i levealder også blant de eldste, først blant kvinner, og fra rundt 1990 også blant menn. Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger legger til grunn en moderat vekst framover til 2060, med en økning i forventet levealder ved fødselen på 1,9 år per tiår for menn og 1,5 år per tiår for kvinner.

Motvirkning av de økonomiske konsekvensene av videre vekst i levealderen er det viktigste innstrammende elementet i det nye pensjonssystemet etter 2011. Hver enkelt opparbeider en pensjonsformue over den yrkesaktive perioden knyttet opp mot egen arbeidsinntekt. Litt forenklet blir denne pensjonsformuen omregnet til en årlig ytelse på uttakstidspunktet ved å dividere med et såkalt delingstall, som avspeiler forventet antall år som pensjonist. Uttaket må starte mellom 62 og 75 år, og kan skje før man har sluttet å jobbe (avgangstidspunktet). Fordi pensjonen avkortes ved tidlig uttak, blir ytelsen ikke avkortet mot arbeidsinntekt.

Den enkelte bærer selv de pensjonsmessige konsekvensene både når det gjelder valg av uttakstidspunkt, avgangstidspunkt og arbeidsinnsats over den yrkesaktive perioden. Tidlig uttak gir flere år å dele pensjonsformuen på, og dermed lavere årlige ytelser. Tilsvarende vil økt levealder også innebære at pensjonsformuen må deles på flere år som pensjonist til gitt uttaksalder, også kalt levealdersjustering. Den enkelte kan motvirke effekten av levealdersjusteringen gjennom å jobbe lenger og dermed både få større opptjening og høyere årlige ytelser.

Pensjonsreformen har hatt en positiv effekt på de offentlige finansene gjennom to kanaler slik som dokumentert av Fredriksen m.fl. (2017, 2019). For det første gir reformen en direkte innstrammende effekt på utgiftene til alderspensjon dels gjennom en noe mindre generøs regulering av pensjonsytelser under utbetaling, og dels gjennom innføringen av forholds- og delingstall som justerer pensjonsnivået til den enkelte ut fra forventede antall år som pensjonist på uttakstidspunktet. For det andre har reformen bidratt til utsatt avgang fra yrkesaktivitet, som gir større innbetalinger av skatter og avgifter. Slik folk flest har tilpasset seg etter reformen, har Fredriksen m.fl. (2019) anslått at virkningen på de offentlige finansene i 2030 gjennom utsatt avgang vil stå for rundt 85 prosent av en samlet innsparing på over 80 mrd. kroner per år målt i 2017-beløp. Med forutsetning om økende levealder blir forbedringen i budsjettet klart større jo lenger fram i tid en går, og på lengre sikt ventes effektene av innstrammingene i pensjonsutgiftene og økte skatteinntekter å bli mer like. Et mål på finansieringsbyrden er utgiftene til alderspensjon i folketrygden i prosent av de pensjonsgivende inntektene korrigert for at ytelsene til alderspensjon er utsatt for en lempelig beskatning (videre omtalt som «bidragsraten»). I oppdaterte beregninger fra 2022 er bidragsraten for folketrygdens alderspensjon i 2060 anslått til 18,9 prosent med reformen og 27,3 uten reformen (se Figur 5.25).

En av hensiktene med innføringen av levealdersjustering av alderspensjon var at det skulle motivere framtidige generasjoner til å jobbe lenger, og i så måte institusjonalisere den såkalte generasjonskontrakten. Årsaken er at økt levealder og fast uttakstidspunkt ville forlenget tiden som alderspensjonist, og dermed svekket bærekraften over tid. Det er med andre ord den enkelte selv som bærer kostnadene ved framtidige økninger i levealderen, enten ved å akseptere en lavere årlig ytelse til samme uttakstidspunkt eller ved å jobbe lenger og utsette uttaket. Til nå har muligheten til

å *ta ut* alderspensjon *tidligere* enn før blitt benyttet i nokså stor grad, samtidig som gjennomsnittlig avgang fra arbeidslivet kommer *senere*. Den tiltakende effekten av levealdersjusteringen vil trolig gjøre det langt vanligere å utsette avgangen framover.

Utformingen av aldersgrensene i pensjonssystemet (se boks 2.1) tar i liten grad hensyn til forventningen om stadig utsatt avgang fra arbeidsmarkedet som følge levealdersjusteringen. Et system med faste aldersgrenser innebærer blant annet at det finnes en øvre grense for hvor lenge man *kan* få pensjonsopptjening, en fast nedre aldersgrense for uttak og en fast nedre grense for fritt uttak av minsteytelse.¹ Ettersom pensjonssystemet legger opp til en stadig økende avgangsalder og lavere ytelse ved uttak til en gitt alder, vil det oppstå en skjevhet mellom de faste aldersgrensene og den faktiske utviklingen i avgangsalderen som må til for å kompensere for effekten av levealdersjusteringen. Allerede 1960-kullet må jobbe litt forbi 70 år for å oppnå et delingstall tilsvarende det 1943-kullet fikk ved 67 år. Det vil bety at det er nært forestående årskull som vil oppleve dagens statiske aldersgrenser som «bindende» i den forstand at de ikke *kan* jobbe så lenge som delingstallene skulle tilsi. Dette undergraver et viktig element i pensjonsreformen, nemlig insentivet til å utsette avgang fra arbeidsmarkedet (og uttak av alderspensjon) for å oppnå tilfredsstillende pensjonsnivåer. Fordi levealdersjusteringen tiltar i effekt, vil de statiske aldersgrensene stadig være vanskeligere å forsvare fordi flere vil oppleve at aldersgrensene ikke gir tilstrekkelig tilpasningsmulighet for å oppnå tilfredsstillende pensjonsnivåer.

Når levealderen øker, er det videre en svakhet ved faste aldersgrenser at de i noen grad kan virke normdannende i den forstand at mange velger å ta ut alderspensjon enten ved nedre grense (tidlig uttak ved første mulighet) eller rundt «normalalderen» ved 67 år, og dette kan være uheldig dersom dette gir varig lave pensjonsnivåer. Dette argumentet kan selvsagt også brukes om dynamiske aldersgrenser der enkelte av dem må pekes særskilt på: Det gjelder for eksempel aldersgrensen som definerer minstenivået og rett på ubetinget uttak av dette (i dag er denne grensen 67 år). Selv om aldersgrensene skulle øke, vil en slik definisjon fremdeles kunne ha en normdannende effekt.

En annen virkning av faste aldersgrenser, er at de vil kunne skape store ulikheter i framtidige pensjonsnivåer mellom tidligere uføretrygdte alderspensjonister og ikke-uføre alderspensjonister. De tidligere uføretrygdtes alderspensjon levealdersjusteres på samme måte som de ikke-uføres, men de uføretrygdte har ingen mulighet til å tilpasse seg effekten av levealdersjusteringen ved å jobbe lenger, og må ta ut alderspensjonen ved den faste grensen på 67 år. Samtidig stanses de uføretrygdtes opptjening av alderspensjon ved 62 år. Argumentet har vært at det skal være et rimelig forhold mellom alderspensjonen de yrkesaktive faktisk oppnår og den alderspensjonen de tidligere uføretrygdte alderspensjonistene mottar.² Konsekvensen av at de uføretrygdte ikke kan tilpasse seg levealdersjusteringen er at både den relative og absolutte kjøpekraften til tidligere uføretrygdte alderspensjonister som gruppe stadig forringes relativt til resten av samfunnet.

Effekten av levealdersjusteringen vil for alvor gi utslag i de nærmeste årene ettersom den skjerpes mellom årskullene født fra 1954–1963, og 1963-kullet vil i sin helhet bli omfattet av det nye pensjonssystemet.

Satsene for minsteytelsene i alderspensjonen er knyttet til den nedre grensen for fritt uttak (67 år i dag). Minstenivåene reguleres med den alminnelige lønnsveksten, men fratrasket effekten av levealdersjusteringen, oppad begrenset til 0,75 prosent i et enkelt år. Når levealdersjusteringen tiltar, vil minstenivåene få stadig svekket verdi relativt til det alminnelige lønnsnivået i samfunnet. En

¹ Vi omtaler alle de ulike minsteytelsene i pensjonssystemet under en samlebetegnelse «minsteytelse» flere steder i rapporten. Dette begreper omfatter både minste pensjonsnivå i gammel folketrygd og garantipensjon i ny folketrygd, så vel som de ulike satsene etter samlivsstatus: minste pensjonsnivå – lav sats, ordinær sats, høy sats, særskilt sats for enslige og særskilt sats for enslige personer som forsørger ektefelle over 60 år, garantipensjon – høy sats og ordinær sats.

² Se for eksempel Prop. 130 L (2010–2011) s. 14.

dynamisk heving av aldersgrensene vil til en viss grad kunne «skjerme» satsene for minsteytelsene mot effekten av levealdersjusteringen, men det kan også tenkes at satsene bør skjermes fullt.

Denne rapporten fortsetter som følger. I kapittel 2 drøftes bakgrunnen for en dynamisk justering av aldersgrensene. Mesteparten av de økonomiske analysene av endringene er knyttet opp mot bruk av Statistisk sentralbyrås demografiske pensjonsmodell MOSART. En kort beskrivelse av modellen og forutsetningene for beregningene blir gitt i kapittel 3. I kapittel 4 presenterer vi en mulig modell for dynamiske aldersgrenser. I kapittel 5 viser vi hovedresultatene av modellen presentert i kapittel 4, mens vi i kapittel 6 foretar en dekomponering av de ulike regelendringene, herunder hver enkelt aldersgrenses innvirkning på resultatet. I kapittel 7 viser vi sensitivitetsberegninger av kritiske forutsetninger benyttet i hovedberegningene, mens vi i kapittel 8 foretar en rekke beregninger av ytterligere alternative regelverksendringer. Vi oppsummerer i kapittel 9.

2. Bakgrunn

2.1. Dagens aldersgrenser

Formålet med rapporten er å belyse konsekvensene av faste aldersgrenser i dagens pensjonssystem og et forslag til ny utforming som bidrar til at aldersgrensene i stor grad justeres i takt med økningen i levealder. Første mulige uttak av alderspensjon fra folketrygden er i dag fastsatt til 62 år, mens nedre grense for fritt uttak av minstepensjon er fastsatt til 67 år. Aldersgrensen ved 67 år sammenfaller med det som før pensjonsreformen i 2011 var nedre aldersgrense for uttak av alderspensjon fra folketrygden. Med pensjonsreformen har det blitt innført en fleksibilitet i den forstand at den enkelte kan velge å ta ut alderspensjon allerede ved 62 år mot at dette medfører en varig reduksjon i nivået på de årlige ytelsene. Derimot er det ikke lenger en avkortning av alderspensjonen mot samtidig arbeidsinntekt, slik som det var før 2011. Begrunnelsen har vært at den enkelte selv skal kunne velge både uttakstidspunkt og tidspunkt for uttreden fra arbeidsmarkedet, mot at tidligere uttak og avgang vil gi varig lavere *årlig* pensjonsnivå, men omtrent samme samlede pensjon over *tiden som pensjonist*.

Boks 2.1: Aldersgrensene i pensjonssystemet og enkelte tilstøtende trygdeordninger

Pensjonssystemet inneholder en rekke aldersgrenser som etter dagens regelverk er statiske:

- 62 år: Nedre aldersgrense for tidlig pensjonsuttak
 - Øvre grense for pensjonsopptjening for uføretrygd
 - Nedre grense for uttak av avtalefestet pensjon (AFP)
- 67 år: Nedre grense for fritt uttak av minsteytelse
 - Alder for overføring fra uføretrygd til alderspensjon
 - Øvre grense for mottak av korttidsytelser³
 - Øvre grense for opparbeiding av trygdetid⁴
- 70 år: Aldersgrense for særskilt stillingsvern i offentlig sektor
- 72 år: Aldersgrense for særskilt stillingsvern i privat sektor⁵
- 75 år: Øvre grense for opptjening av inntektpensjon og beregning av delingstall

Systemet inneholder to øvre grenser. For det første fastsetter arbeidsmiljøloven en øvre generell grense for ansettelsesvern ved 72 år, men de fleste ansatte har likevel en grense på 70 år, herunder offentlig sektor.⁶ Videre er den øvre aldersgrensen for opptjening av inntektpensjon, samt øvre grense for beregning av delingstall fastsatt til 75 år. Det innebærer at den enkelte ikke kan utsette uttaket utover fylte 75 år uten entydig å tape pensjon, slik at dette kan anses for å være en øvre grense i folketrygden.

Det er en rekke aldersgrenser i andre ytelser fra folketrygden som har en viss tilknytning til alderspensjonssystemet. For det første er det nødvendig å ha konsekvente regler for hvordan uføretrygdete tjener opp alderspensjon, hvor lenge de har slik opptjening og når de skal overføres fra uføretrygd til alderspensjon. I dag er dette fastsatt slik at arbeidsuføre får pensjonsopptjening til og med det året de fyller 61 år, men overføres først til alderspensjon ved fylte 67 år. Som følge av at

³ Med unntak av sykepenges, som under visse kriterier kan tilstås fram til 70 år.

⁴ Med unntaksbestemmelse i *gammel* folketrygd fram til 75 år, der år med opptjening av pensjonspoeng kunne gi trygdetid.

⁵ Med unntaksbestemmelse ned til 70 år, gitt at bedriften *konsekvent* praktiserer en lavere aldersgrense for alle ansatte.

⁶ Lov om aldersgrenser for statsansatte m.fl. § 2 første ledd setter aldersgrensen til 70 år i offentlig sektor, eller enda lavere i stillinger som stiller særskilte krav til yteevne, jf. § 2 første ledd bokstav a og b, og § 2 andre ledd. Private virksomheter kan avtale en intern aldersgrense, og nærmere halvparten av de ansatte i virksomheter med mer enn 10 ansatte har en grense på 70 år (Midtsundstad og Nielsen, 2019).

nærmere 25 prosent av 66-åringene i Norge er omfattet av uføretrygd, har disse aldersgrensene stor betydning. Med en fast aldersgrense for overgang ved 67 år har det vært en diskusjon om i hvilken grad tidligere uføretrygdete skal skjermes mot levealdersjusteringen ettersom de ikke har mulighet til å motvirke effektene av dette ved å utsette overgangen. Det kan argumenteres for å legge atferden til de tidligere yrkesaktive til grunn for å sikre de tidligere uføretrygdete en utvikling på linje med disse. Det er imidlertid vanskelig å måle utviklingen i avgangsalderen for ikke-uføre presist, noe vi kommer tilbake til i Vedlegg A: De yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen.

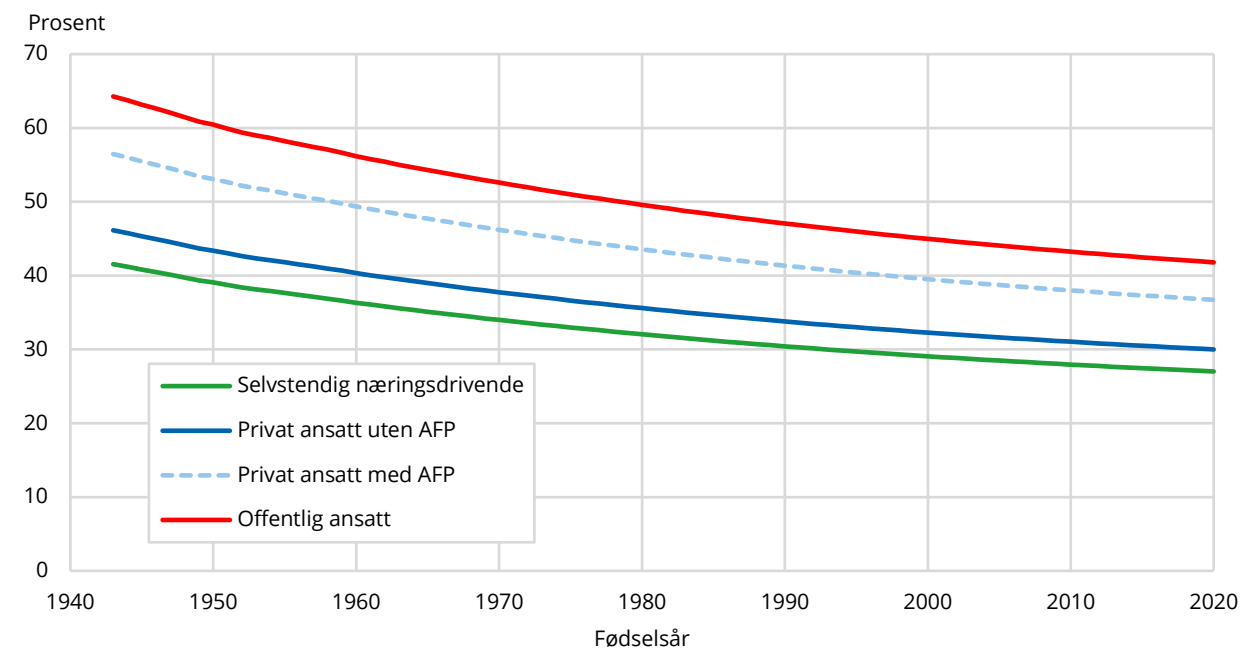
Videre er det en rekke andre korttidsytelser knyttet til brudd i muligheten for yrkesdeltakelse som har sine øvre aldersgrenser fastsatt slik at disse sammenfaller med muligheten for fritt uttak av minstepensjon. Herunder er denne grensen sammenfallende med øvre aldersgrense for muligheten til mottak av sykepenger, dagpenger og arbeidsavklaringspenger.⁷

Når det gjelder satsene for minsteytelsene, er disse i dag knyttet opp mot uttak ved 67 år, og gir en garanti for et minstenivå for personer med lav egen opptjening. Satsene for minsteytelsene oppreguleres i takt med den alminnelige lønnsveksten, men fratrasket effekten av levealdersjusteringen, oppad begrenset til 0,75 prosent i et enkelt år. Dette innebærer at verdien av minsteytelsene vil bli gradvis redusert relativt til det alminnelige lønnsnivået i samfunnet. På den andre siden kan en full lønnsregulering av satsene for minsteytelsene øke pensjonsutgiftene utover det som er økonomisk bærekraftig, og over tid gjøre et relativt flatt pensjonssystem nesten helt flatt, i den forstand at nesten alle vil bli omfattet av garantipensjonen og få lite tilbake for egen pensjonsopptjening. Full lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, samtidig som den opptjente pensjonsbeholdningen levealdersjusteres, ville i tillegg skjerpet kravet for å kunne ta ut pensjonen tidlig fordi kravet for tidliguttak er knyttet til at nivået på alderspensjonen ved 67 år minst må tilsvare minstenivået. Derimot fører levealdersjusteringen av minstenivået til at minstesikringen gradvis blir forringet i forhold til det alminnelige velstandsnivået i samfunnet. Den gradvise lempingen dette medfører for muligheten til å ta ut alderspensjonen tidlig kan innebære at noen vil kunne ta ut alderspensjonen tidligere enn de hadde gjort dersom de var fullt klar over de langsiktige konsekvensene for eget pensjonsnivå.

2.2. Problemstillinger rundt ny utforming av aldersgrensene i pensjonssystemet

I Pedersen (2019) er det foreslått at de faste aldersgrensene i det norske pensjonssystemet bør legges om til å bli dynamiske, og det skisseres ulike modeller for en tilnærming der aldersgrensene knyttes opp mot utviklingen i forventet levealder. En viktig motivasjon for å øke aldersgrensene i takt med levealdersutviklingen er at dagens aldersgrenser i liten grad vil kunne gi tilfredsstillende pensjonsnivåer i framtiden. Figur 2.1 viser at effekten av delingstallet på kompensasjonsgraden ved 62 år vil være betydelig for framtidige årskull. Dette taler for at aldersgrensen ved 62 år i framtiden vil ha liten reell betydning.

⁷ Under visse forutsetninger kan yrkesaktive imidlertid motta sykepenger også i alderen 67–70 år. Det er ingen aldersbegrensning for mottak av sosialhjelp, men regelverket i sosialtjenesteloven er utformet slik at en må kunne forvente at personer som har mulighet til å ta ut alderspensjon, må starte uttak av dette før sosialhjelp kan innvilges.

Figur 2.1 Kompensasjonsgrad ved 62 år. Effekten av delingstallet, forenklet beregning. Etter fødselsår¹

¹I figuren er det antatt jevn inntekt fra 22 år, garantitillegget holdes utenfor, og det forutsettes at også personer født før 1963 har ny opptjeningsprofil og at alle opptjeningssatser er tilpasset delingstallet. Privat ansatte forutsettes å ha en tjenstepensjon tilsvarende 2 prosent innskudd, mens privat AFP har en sats på 4,5 prosent.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 2.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer](#)

Det er ulike hensyn som må tas i valget av *hvordan* aldersgrensene skal heves, men det er tre ulike metoder som synes mest nærliggende. Hovedelementene i hvordan aldersgrensene kan flyttes oppover blir skissert i dette avsnittet, mens beregningene og drøftingene av hvilke metoder som synes mest hensiktsmessige legges til et senere avsnitt.

Den første metoden, som også er foreslått av Pedersen (2019), knytter en heving av aldersgrensene opp mot selve levealdersjusteringen, det vil si at aldersgrensene heves i takt med at delingstallet øker for en gitt uttaksalder. Et naturlig utgangspunkt er at aldersgrensene bør heves slik at det legges opp til at årskullene kan fullt ut nøytralisere *effekten* av levealdersjusteringen, som omtrent oppnås ved at det for hvert år levealderen øker, øker aldersgrensene med omtrent to tredeler av dette. En økning i avgangsalderen med to tredeler av levealdersveksten er tilstrekkelig for å opprettholde ytelsene fordi utsatt avgang også gir økt pensjonsopptjening. Prinsippet sikrer også at forholdet mellom antall år som alderspensjonist og antall år som yrkesaktiv holder seg noenlunde konstant når levealderen øker.

For å operasjonalisere en slik heving av aldersgrensene, kan disse øke med to tredeler av den økningen i alder som må til for å oppnå delingstall 13,42. Dette delingstallet er det som må til for at et årskull skal «ta igjen» effekten av levealdersjusteringen, i den forstand at de oppnår en tilsvarende ytelse som 1943-kullet ville fått ved uttak ved 67 år, gitt samme opptjente pensjonsformue. I tillegg kommer en opptjeningseffekt ved utsatt avgang, og enkle typeeksempler antyder at omtrent to tredeler av veksten i alder med delingstall lik 13,42 er tilstrekkelig for å kompensere levealdersjusteringen.

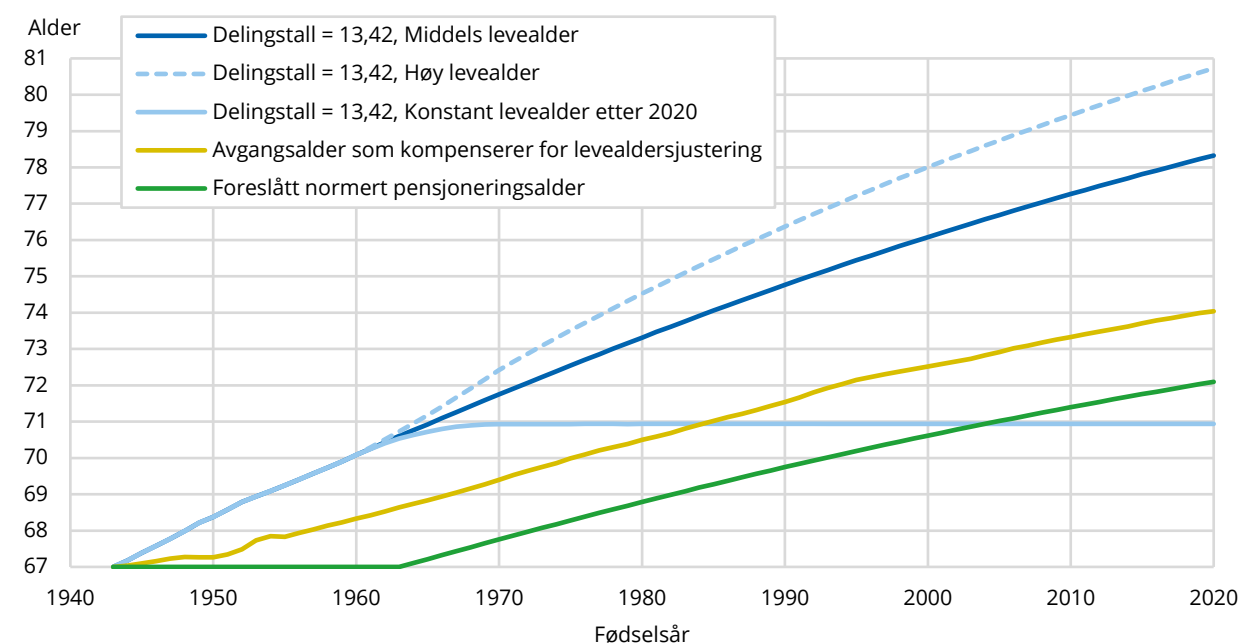
I Figur 2.2 vises tre linjer for alderen for uttak av alderspensjon som gir delingstall lik 13,42 for ulike varianter av befolkningsframskrivingene. Den midterste av disse linjene viser middelalternativet i SSBs befolkningsframskrivning, og er alternativet som ligger til grunn for prognosene NAV gir for

delingstallet. Den øvre linjen viser høyalternativet, mens den nedre linjen viser en tenkt linje der forventet levealder holdes konstant fra 2020.

Figur 2.2 viser en linje som representerer hvor lenge en gjennomsnittsperson⁸ må jobbe for å oppnå samme pensjonsytelse ved pensjonering («kompensere for levealdersjusteringen») i nytt system som i gammelt system. Ved denne alderen har gjennomsnittspersonen kompensert for levealdersjusteringen, inkludert effektene av ny opptjeningsprofil (som kan trekke i ulike retninger). Dette anslaget på en kompenserende avgangsalder utgjør snau to tredeler av økningen i alderen som gir delingstall lik 13,42, og underbygger betraktningen fra de enkle typeeksemplene foran. Skal man i tillegg kompensere for ny regulering av løpende pensjoner fra 2011, må man jobbe i overkant av et år lenger enn det linja antyder. For årskullene født fra slutten av 1960-tallet og utover vil en aldersgrense på 70 år begrense mulighetene til fullt ut å kompensere de økonomiske konsekvensene av pensjonsreformen.

Økningen i aldersgrensene vi foreslår senere i rapporten starter med 1963-kullet, og fanger opp to tredeler av den videre veksten i levealdersjusteringen. Dette er vist ved linjen for den foreslåtte normerte pensjoneringsalderen i Figur 2.2, og inkluderer blant annet aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen og overføring av uføretrygd til alderspensjon. I den grad de andre aldersgrensene følger etter, herunder stillingsvernet, vil denne økningen i normert pensjoneringsalder være tilstrekkelig for at de fleste kan oppnå full kompensasjon for pensjonsreformen.

Figur 2.2 Kompenserende avgangsalder. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 2.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer](#)

Den andre metoden er å knytte økningen i aldersgrensene til den *faktiske* utviklingen i de yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen. Dette fortøner seg som et godt prinsipp for reguleringen av aldersgrensen for overgang fra uføretrygd til alderspensjon, da de uføre i en slik modell vil kompenseres fullt ut tilsvarende det den gjennomsnittlige yrkesaktive kompenserer for levealdersjusteringen. En slik modell innebærer også en mindre grad av paternalisme, i den forstand at det er de yrkesaktive selv som gjør tilpasning til levealdersjusteringen, mens påfølgende årskull avkreves å minst følge utviklingen til foregående årskull. Dersom tilpasningen til levealdersjusteringen viser seg å være svakere enn to tredeler, slik som implisitt antas i det første alternativet, vil aldersgrensene

⁸ Mer presist er det årskullet som i gjennomsnitt oppnår samme pensjonsytelse i de to systemene.

øke mindre ved å følge den faktiske tilpasningen for de yrkesaktive. Denne modellen vil kreve at aldersgrensene fastsettes retrospektivt, det vil si at endelig fastsettelse av aldersgrensene for et årskull må gjøres på bakgrunn av utviklingen i for eksempel gjennomsnittlig avgangsalder som et glidende gjennomsnitt av de foregående fem årskullene.

Den tredje metoden, som også skisseres av Pedersen (2019), baserer seg på en beregning av forventet levealder ved 67 år, knyttet mot forventet levealder for 1943-kullet ved 67 år. Helt konkret foreslås det at aldersgrensene øker med to tredeler av differansen mellom forventet gjenstående levealder ved 67 år for det aktuelle fødselskullet og forventet gjenstående levetid for 1943-kullet da de var 67 år. Denne modellen vil ikke ta hensyn til utviklingen i dødeligheten over livsløpet på tilsvarende måte som metoden med å knytte aldersgrensene til utviklingen i delingstallet vil.

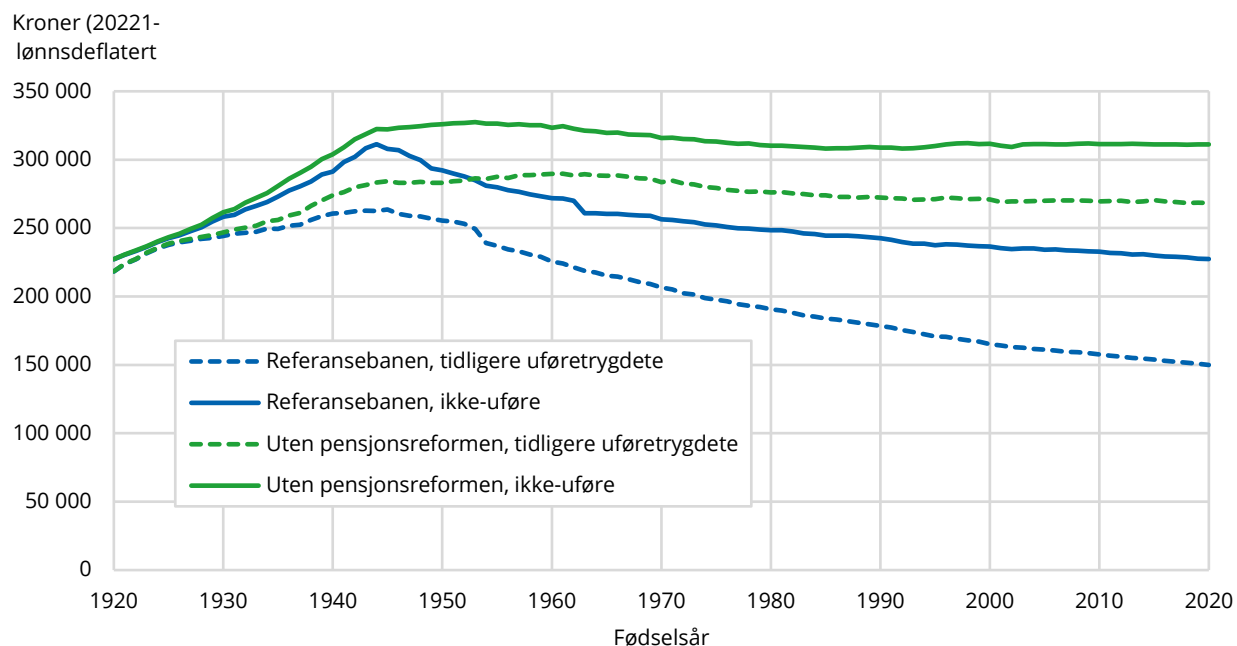
I Pedersen (2019) sitt forslag til ny utforming av aldersgrensene, ligger det også et forslag om å la aldersgrensene for opptjening av alderspensjon for uføre og overføring fra uføretrygd til alderspensjon følge en tilsvarende modell for økte aldersgrenser. Dette innebærer at disse aldersgrensene flyttes oppover i samme takt som aldersgrensene for tidlig uttak av alderspensjon og fritt uttak av minsteytelse. Forslaget til Pedersen (2019) er videre å videreføre retten til å motta korttidytelser fram til grensen for å fritt motta minsteytelse i alderspensjonen. Dette innebærer at disse ytelsene vil kunne mottas ved en høyere alder i det aldersgrensene øker.

Uføretrygdete har egne regler for opptjening av pensjon og overføring fra uføretrygd til alderspensjon, og aldersgrensene for dette er også statiske. Etter dagens regelverk overføres uføretrygdete til alderspensjon ved 67 år og får beregnet pensjonen med den levealdersjusteringen som gjelder ved 67 år for sitt årskull. Med faste aldersgrenser vil dette over tid gi en betydelig reduksjon i alderspensjonen for nye pensjonister som tidligere har vært uføretrygdete. Yrkesaktive som går av ved 67 år, vil oppleve samme reduksjon. De yrkesaktive kan imidlertid kompensere for levealdersjusteringen ved å stå lenger i jobb. Dermed får de både lavere delingstall (færre år å dele pensjonsformuen på) og høyere opptjening. De aller fleste uføretrygdete har ikke denne muligheten. Hvis avgangsalderen for de yrkesaktive øker (utover 67 år), vil det dermed oppstå et betydelig gap i årlig ytelse fra alderspensjonen mellom personer fra samme årskull og lik opptjening avhengig av om de var uføre eller yrkesaktive ved overgang til alderspensjon.

Figur 2.3 viser det betydelige gapet mellom uføre og ikke-uføres alderspensjon som oppstår dersom de yrkesaktive tilpasser seg levealdersjusteringen ved å jobbe lenger, og de uføre ikke kompenseres.⁹ I figuren er det forutsatt at de ikke-uføre som står i arbeid til aldersgrensen, også tar ut alderspensjonen samtidig med at de slutter å jobbe. Hovedårsaken til at ytelsene faller for de ikke-uføre i referansebanen, er at en betydelig andel vil «stange» mot den øvre aldersgrensen. På lang sikt vil nok en del ønske en avgangsalder høyere enn 75 år, men tvinges av aldersgrensene til å slutte ved 75 år.¹⁰ Selv om gjennomsnittlige ytelser faller noe for de ikke-uføre, er fallet langt mer dramatisk for de uføre.

⁹ Det er et markert fall i gjennomsnittlig alderspensjon mellom 1953- og 1954-kullet for de tidligere uføretrygdete, og mellom 1962- og 1963-kullet for de ikke-uføre. Det første fallet er i høyeste grad reelt, det andre fallet skyldes definisjonsendringer. Se Vedlegg F: Alderspensjon til uføretrygdete i overgangskullene 1953–1963 for en nærmere diskusjon.

¹⁰ Det er en rekke andre årsaker som også bidrar noe til reduserte ytelser på sikt. Minsteytelsen er stadig koblet til 67 år, og vil derfor minke over tid. Flere vil starte å jobbe senere i livsløpet på grunn av lengre utdanningsløp. En lavere andel vil være uføre ved aldersgrensen, som betyr at de ikke-uføre er mindre «selektert» i den forstand at flere med lavere inntekt vil havne i gruppen som ikke er uføre ved fratrekken. Det vil også være flere eldre innvandrere med kort botid.

Figur 2.3 Utvikling i uføre og ikke-uføres alderspensjon, med og uten pensjonsreformen.¹ Etter fødselsår

¹ Forutsatt underregulering fra 2011 og alle yrkesaktive har uttak på samme tidspunkt som avgang. Avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjusteringen. AFP er ikke medregnet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 2.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer](#)

Som vist i boks 2.1 er det i dag en fast avstand på fem år mellom nedre aldersgrense for tidlig uttak av alderspensjon og normert pensjoneringsalder.¹¹ Det er også en fast avstand på fem år i privat sektor og tre år i offentlig sektor mellom normert pensjoneringsalder og øvre aldersgrense for stillingsvern.¹² Det er åtte år mellom normert pensjoneringsalder og øvre grense for pensjonsopptjening og beregning av delingstall. Det er ikke en opplagt årsak til at disse avstandene hverken skal være faste eller at de skal være som de er i dag. Det er likevel slik at en automatisk mekanisme som er konsistent over tid, bør flytte disse grensene slik at de ikke konvergerer. Det er heller ikke opplagt at alle aldersgrensene skal endres på samme måte. For eksempel kan det være årsaker til at øvre aldersgrense for stillingsvern bør endres med hele år snarere enn å endres på en kontinuerlig måte slik som skissert over for aldersgrensene for uttak av alderspensjon. Dette vil trolig kunne føre til mer forutsigbarhet for arbeidsgivere og gi mer konsekvent behandling av arbeidstakere.

Effektene av å justere aldersgrensene oppover, kan være ulike for de forskjellige aldersgrensene. For nedre aldersgrense, synes det klart at en heving vil kunne medføre et visst press mot andre ytelser fra folketrygden. Norge har i større grad enn de fleste andre land et godt utbygd velferdssystem med korttidstytelser som sykepenger, dagpenger, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. For å få et godt bilde av effektene av endringer i nedre aldersgrense, både når det gjelder direkte budsjettvirkninger og effekter via økt yrkesdeltaking, er det nødvendig å drøfte i hvilken grad det finner sted en overgang til de andre ordningene. En økning i nedre aldersgrense for den inntektsavhengige pensjonen tilsier dermed behov for å drøfte hvor mange av dem som fortsatt er yrkesaktive som går over til korttidstytelser, og hvor mange som fortsetter å være yrkesaktive. En simultan økning i nedre grense for minstepensjon og øvre grense for korttidstytelser innebærer at personer på korttidstytelser fortsatt vil motta disse så lenge de ikke støter mot begrensninger på varigheten. I så fall vil de miste inntektene sine dersom de ikke er i stand til å arbeide og heller ikke oppfyller kriteriene for å motta uføretrygd. Personer som fortsatt er yrkesaktive, må utsette

¹¹ «Normert pensjoneringsalder» er her en fellesbetegnelse på en rekke aldersgrenser som i dag står på 67 år, herunder fritt uttak av minstepensjon og overføring av uføretrygdte til alderspensjon.

¹² Mange privat ansatte har allerede i dag en grense på 70 år, og dermed en avstand på tre år, og dette vil gjelde for alle dersom Sysselsettingsutvalgets (NOU 2021: 2) forslag følges opp.

avgangen dersom de skal opprettholde inntektsgrunnlaget. Personer med så liten yrkesaktivitet at de ikke har rett til korttidsytelser, og heller ikke er berettiget til uføretrygd, må fortsatt bli forsørget av familien. Flere av de gjennomførte analysene i andre land påpeker at en økning i de nedre aldersgrensene kan virke regressivt ettersom personer med lave inntekter kan gå glipp av eventuelle behovsprøvde ytelser for alderspensjon samtidig som de vanligvis har en klart lavere gjenstående levetid enn personer med høye inntekter.

Felles for de ulike variantene av omlegging til dynamiske aldersgrenser som øker over tid, er at de er avhengige av utviklingen i forventet levealder.

2.3. Tiltak i andre land

Aldringen av befolkningen er forventet å svekke de offentlige finansene i mange land. Ifølge en oversikt utarbeidet av OECD (2019) i *Pension at a Glance* har ulike tiltak blitt satt i verk for å dempe veksten i pensjonsutgiftene i de fleste av medlemslandene i løpet av de siste tiårene. Tiltakene har i hovedsak vært rettet mot å øke tidligste tidspunkt for pensjonering eller ved å gjøre tidlig pensjonering mer ugunstig. Men OECD rapporterer at innstrammingene har møtt økende motstand. Det gjelder særlig tiltak med en klar økning i nedre aldersgrense for pensjonering.

Tiltak gjennom en økning i aldersgrensene i alderspensjonssystemet i takt med økende levealder har vært framme i flere andre land, og Myles (2002) argumenterer for at levealdersjustering framstår som en rimelig endring av generasjonskontrakten pensjonssystemet bygger på dersom den helsemessige funksjonsevnen for hvert årskull forbedres når levealderen øker. Land som Danmark, Estland og Nederland har med bakgrunn i dette vedtatt en klar økning i nedre aldersgrense for den offentlig finansierte grunnpensjonen. Etter at nedre aldersgrense for å oppnå den danske grunnpensjonen, kalt folkepensjonen, lenge lå på 65 år med mulighet for de yrkesaktive til å gå av tidligere med den såkalte *Efterlønnsordningen*, har laveste alder for uttak av folkepensjon økt i de siste årene etter en opptappingsplan vedtatt i 2006. I henhold til planen skal nedre aldersgrense komme opp i 68 år i 2031. For utviklingen videre er det vedtatt at denne grensen skal justeres videre oppover i takt med forventet levealder.

Oppfatningen om at det kan være mulig å øke gjennomsnittlig avgangsalder like mye som forventet gjenstående levealder, er trolig vel optimistisk ettersom økende levealder som oftest er kjennetegnet ved flere år med både god og dårlig arbeidsevne. Derfor er det i Danmark grunn til å vente en betydelig økning i tallet på personer omfattet av tidligpensjon, uføretrygd eller andre ytelser. I pensjonssystemer basert på aktuarisk nøytrale prinsipper¹³ uten tak på antall år med opptjening, er det vanligvis tilstrekkelig å utsette avgangen med omtrent to tredeler av økningen i forventet gjenstående levealder for å opprettholde nivået på pensjonene. Dette bidrar også til å holde antall år som pensjonist i forhold til antall yrkesaktive år omtrent konstant.

En løsning med en økning i nedre aldersgrense på to tredeler av økningen i gjenstående levealder er derfor ifølge OECD (2019) valgt i land som Finland, Italia, Sør-Korea og Tyrkia. I planene for å justere aldersgrensene i tråd med levealdersøkningen i Sverige legges det også opp til at dette skal finne sted gjennom en justering av aldersgrensene slik at andelen av livet som forventes tilbrakt som pensjonist holder seg tilnærmet konstant.

Faglige analyser som dokumenterer betydningen av endringer i nedre aldersgrense for alderspensjon er publisert i flere land slik som for Finland av Lassila og Valkonen (2018) og Tikanmäki, Sihvonen og Salonen (2015), for Australia av Atalay og Barrett (2015) og Morris (2019), for Canada

¹³ Med «aktuarisk nøytrale prinsipper» mener vi at den forventede utbetalingen av pensjonsytelser over tiden som pensjonist er uavhengig av uttakstidspunktet, *til gitt opptjening*.

ved Denton og Spencer (2011), for Nederland av de Vos m.fl. (2018), for Tyskland av Fehr m.fl. (2012), for Italia ved Coppola, Russolillo og Simone (2019), for Kina ved Stauvermann og Jia (2018) og mer teoretisk ved Domonkos (2015). Mens det i Norge skilles mellom nedre grense for å oppnå inntektsavhengig pensjon (62 år) og nedre grense for å kunne gå av med minstepensjon (67 år), er det ikke nødvendigvis et slikt skille i andre land. De nevnte analysene dekker derfor begge tilfellene.

På grunn av motstanden mot en direkte økning i aldersgrensene har mange land i stedet satset på reformer av pensjonssystemet for å påvirke folks atferd til å utsette pensjoneringen frivillig ved at de som pensjonerer seg tidlig selv må ta konsekvensene i form av lavere årlige ytelser. Reformene har ofte funnet sted gjennom en vridning fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte ordninger. Mens de ytelsesbaserte ordningene gir definerte ytelser for et gitt regelverk, vil de årlige ytelsene fra ordninger som både er innskudds- og fondsbaserte være avhengig av avkastningen til fondet og antall år som den opparbeidede pensjonsrettigheten skal deles på. Land som Australia, Chile, Mexico og Israel har gått lengst i overgangen til innskuddsbaserte systemer basert på fondsoppbygging.

Det er imidlertid et problem ved en overgang fra et ytelsesbasert til et innskuddsbasert system at de fleste ytelsesbaserte systemene er basert på at dagens yrkesaktive dekker pensjonsytelsene for den eldre generasjonen løpende (PAYGO). I overgangsperioden må derfor de yrkesaktive både betale pensjonene til de eldre samtidig som de setter av midler til egen pensjon. I de fleste land har det derfor bare vært en delvis overgang til innskuddsbaserte systemer som et tillegg til den ytelsesbaserte offentlig finansierte grunnpilaren. Dette kjennetegner blant annet pensjonssystemene i Canada, Danmark, Nederland, Sveits, Storbritannia og USA. I Norge har de private tjenstepensjonsordningene tradisjonelt vært fondsbasert. Det samme gjelder tjenstepensjonsordningene i kommunal sektor selv om systemet er basert på gitte ytelser på linje med tjenstepensjonsordningen i staten. Den obligatoriske ordningen for tjenstepensjon (OTP) i privat sektor som ble etablert i 2006, er også fondsbasert.

Som en mellomløsning sammenlignet med rene ytelsesbaserte og innskuddsbaserte systemer, har Italia, Latvia, Polen og Sverige lagt om pensjonssystemene sine i løpet av 1990-tallet til såkalte *Non-financial Defined Contributions* (NDC). På linje med de rene innskuddsbaserte systemene innebærer NDC at pensjonsrettighetene beregnes nært opp til arbeidsinntektene over livsløpet. Ved pensjonering blir de årlige ytelsene beregnet ved å dividere de opparbeidede rettighetene med forventet antall år som pensjonist. Denne modellen ble også valgt ved reformen av alderspensjon i den norske folketrygden i 2011.

NDC-systemet innebærer at økende levealder slår ut i lavere årlige ytelser med mindre pensjoneringen blir utsatt. Denne effekten kan også oppnås ved å justere de årlige ytelsene avhengig av pensjoneringsalder og forventet levealder i systemer der de opparbeidede rettighetene er oppsummert i pensjonspoeng. Dette er tilfellet for systemene som benyttes i Finland, Japan og Spania.

En mindre drastisk variant enn store diskrete hopp i pensjonsalderen, er å endre aldersgrensene i pensjonssystemet i takt med økningen i levealder. Dermed kan en i stor grad oppnå lignende effekter som ved overgang til et innskuddsbasert system. Danmark, Estland, Italia og Nederland er eksempler på land som benytter seg av et slikt opplegg. OECD (2019) påpeker at økt pensjonsalder fungerer som et regressivt element i pensjonssystemet ettersom personer med lave arbeidsinntekter vanligvis lever kortere enn personer med midlere og høyere inntekter. Dette argumentet er også benyttet mot omlegginger til innskuddsbaserte ordninger og i forbindelse med omleggingen til NDC i Norge.

En annen måte for å begrense veksten i pensjonsutgiftene har vært å knytte pensjonsytelsene til langsiktige utviklingstrekk for de offentlige finansene, demografiske forhold eller de samlede

arbeidsinntektene. I flere land er slike elementer innarbeidet i pensjonssystemene som et tillegg til innstrammingene omtalt ovenfor. Det er tilfellet i blant annet Estland, Japan, Litauen, Luxembourg, Nederland, Spania, Sverige og Tyskland. Selv om disse elementene klart bidrar til å styrke de offentlige finansene, kan de imidlertid bidra til større uforutsigbarhet om de framtidige pensjonsytelsene og gi forskjeller mellom ulike fødselskull.

3. MOSART-modellen og forutsetninger for beregningene

Boks 3.1: Om MOSART

For å gjøre beregninger av det norske pensjonssystemet under ulike kontrafaktiske regelverk, benytter vi mikrosimuleringsmodellen MOSART. Modellen tar utgangspunkt i hele den norske befolkningen med et omfattende sett av kjennetegn. Basert på detaljerte opplysninger fra et utgangså simulerer modellen det videre livsløpet for alle individer som inngår. Sannsynligheter for overganger mellom ulike tilstander er avhengig av individuelle kjennetegn og er estimert på grunnlag av tidligere observasjoner. De hendelsene som simuleres i modellen er fødsel, død, inn- og utvandring, husholdningsdannelse og oppløsning, utdanningsaktiviteter, yrkesdeltaking, pensjonering, inntekter og formue. Langtidsytelsene i modellen omfatter alderspensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlatteytelser fra folketrygden. I tillegg inngår offentlig tjenestepensjon og avtalefestet pensjon (AFP) i offentlig og privat sektor. Private tjenestepensjoner inngår ikke, med unntak for at obligatorisk tjenestepensjon (OTP) er gjort gjeldende for hele privat sektor fra 2006. Ytelsene beregnes med utgangspunkt i observerte og simulerte arbeidsinntekter, andre relevante kjennetegn ved individene og en fullstendig modellering av regelverket for de ulike pensjonsordningene.

Siden slutten av 1990-tallet har det vært en omfattende bruk av modellen MOSART i forbindelse med utformingen av det norske pensjonssystemet med hovedvekt på folketrygdens alderspensjon. Som i de fleste andre land er det norske pensjonssystemet komplisert og inkluderer ikke-lineariteter i opparbeidingen av pensjonsrettigheter. Beregninger ved en mikrosimuleringsmodell som inneholder demografiske kjennetegn, arbeidstilbud og en nøyaktig beskrivelse av pensjonssystemet, er derfor en hensiktsmessig framgangsmåte for å oppnå presise anslag på de direkte effektene for individuelle ytelser, offentlige utgifter og framtidig finansieringsbyrde for de yrkesaktive. En nyere og generell dokumentasjon av MOSART finnes i Andreassen m.fl. (2020).

3.1. Referansebanen

Analysen med MOSART tar utgangspunkt i en *referansebane* basert på hva vi forventer framover og/eller regner som et rimelig utgangspunkt for analyser. Typisk vil dette være at vi lar alle overgangssannsynlighetene holde seg på samme nivå som de siste fem årene, som kan tolkes som at «alt fortsetter som nå» og en videreføring av dagens atferd. I noen tilfeller hvor vi har godt belegg for å tro noe annet enn konstant atferd, legger vi inn trender i atferdsmønstrene.

De demografiske forutsetningene er basert på Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger, se Gleditsch m.fl. (2020). Referansebanen for analysene i denne rapporten bygger på middelalternativet i framskrivingene fra 2020.¹⁴ Den viktigste forutsetningen herfra er framskrivingen av levealder, gitt som videreføring av nedgangen i dødelighet etter kjønn og alder observert over de siste tiårene. Dette gir i starten en økning i forventet levealder på i underkant av 0,2 år per år. Veksten avtar over tid, blant annet fordi stadig flere lever til en alder hvor vi ennå ikke har observert en vesentlig nedgang i dødelighet (omtrent 90+). Vi understreker at framskrivingen av levealder er moderat, og på linje med trender som går tilbake til slutten av 1800-tallet.

De andre forutsetningene i MOSART settes opp ved å kalibrere overgangssannsynlighetene. Vi lar MOSART simulere historiske år vi har data for, og beregner korrigeringsfaktorer for overgangssannsynlighetene slik at modellen treffer denne «fasiten». Korrigeringen vil typisk justere et felles konstantledd i disse relasjonene, slik at de relative forskjellene i atferd mellom ulike grupper opprettholdes. Ved å sette inn gjennomsnittet av korreksjonene for de fem siste årene, får vi et bilde

¹⁴ Det kommer en ny befolkningsframskriving i juni 2022. Framskrivningen av levealder er basert på observerte trender over lengre tid, og disse har vært stabile fram til nå, inkludert effekten av koronapandemien. Det er derfor liten grunn til å forvente vesentlig endringer i denne forutsetningen.

av dagens atferd, men glattet for mulige tilfeldige utslag. De fleste datakildene går til og med 2020, slik at vi bruker i hovedsak gjennomsnittet av 2016–2020.¹⁵

Et viktig unntak er framskrivingen av ønsket avgangsalder. Her legger vi til grunn at avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjusteringen, se avsnitt 3.2 for en grundigere forklaring. Det betyr at en person som er yrkesaktiv ved pensjonering, og tar ut alderspensjonen ved avgang, vil omtrent opprettholde nivået på alderspensjonen uavhengig av levealdersveksten. De ekstra leveårene fordeles med to tredeler på lengre yrkeskarriere, og en tredel på flere år som pensjonist.

Regelverket for pensjoner og trygder er videreført slik det foreligger per dags dato. Den nye utformingen av ytelser til etterlatte, vedtatt ved Stortingets behandling av Prop. 13 L (2020–2021) er tatt med i beregningene. Imidlertid er den nye reguleringen fra 2022 ikke tatt med, se avsnitt 3.2.

Normalt vil vi forskuttere enkelte regelendringer vi forventer kommer, men som det politiske systemet av ulike grunner ennå ikke har tatt stilling til. Årsaken til at vi gjør det, er at det er nødvendig for å kunne lage relevante og realistiske framskrivninger. Et eksempel er en økning i øvre aldersgrense hvis avgangsalder fortsetter å øke. Vi anser dette som en lite kontroversiell tilpasning. Et annet eksempel er eventuell skjerming av tidligere uføretrygdete mot effekten av levealdersjusteringen. På lang sikt vil ingen skjerming av uføretrygdete og en fortsatt økning i avgangsalder føre til at tidligere uføretrygdete får svært lave pensjoner, både sammenlignet med andre alderspensjonister og med de yrkesaktives lønnsnivå. Vi mener at det er lite kontroversielt å legge til grunn at et bredt politisk flertall på sikt vil hindre en slik utvikling.

Formålet med analysene i denne rapporten er å belyse nettopp effekten av å endre aldersgrensene, inkludert skjerming av uføretrygdete. Vi finner det derfor mest hensiktsmessig å utelate økt øvre aldersgrense og skjerming av tidligere uføretrygdete alderspensjonister fra referansebanen. Dette vil føre til at arbeidstilbudet i referansebanen på lang sikt ligger omtrent 1–2 prosentpoeng lavere enn med referansebanen som normalt benyttes i SSBs analyser.

Rundt referansebanen gjør vi alternative framskrivninger med andre forutsetninger. Dette kan omfatte *sensitivitetsanalyser* som viser betydningen av kritiske forutsetninger med (mye) usikkerhet rundt seg, for eksempel ønsket avgangsalder og/eller forventet levealder. Det vil også omfatte *virkningsberegninger*, hvor vi typisk ser på effekten av å endre en pensjonsregel, for eksempel en aldersgrense.

3.2. Vesentlige forutsetninger og framstillingsmessige hensyn

Nedenfor går vi gjennom enkelte forutsetninger som har større betydning for resultatene, eller avviker fra normale forutsetninger i framskrivninger vi presenterer ellers. Vi diskuterer også enkelte forutsetninger som kompliserer framstillingen, og hva vi har gjort for å korrigere for dette.

Befolkning

Befolkningen i utgangsåret omfatter alle som er registrert bosatt i Norge samt personer i utlandet med norske pensjonsrettigheter. Informasjon om disse individene er hentet inn fra ulike administrative registre, blant annet fra Skattedirektoratet, NAV og Statistisk sentralbyrå. I disse beregningene er utgangspopulasjonen basert på opplysninger fram til og med 2018.

Nye innvandrere tildeles tre kjennetegn i MOSART; utdanning, om de kommer rett i jobb og forventet inntektsnivå. Sistnevnte danner et «restledd» som følger personen over hele livsløpet.

¹⁵ 2020 var det første året i koronapandemien som gjennomgående har hatt liten eller moderat effekt på de kjennetegnene som inngår i MOSART. Vi har derfor ikke sett noen grunn til å ta 2020 ut av kalibreringsgrunnlaget.

Kjennetegnene avhenger av landbakgrunn¹⁶ og baserer seg på statistikk fra nyere år. Mange innvandrere har et lavere inntektsnivå enn resten av befolkningen, også korrigert for om de er i jobb. Innvandrere som ikke kommer rett i jobb, kan bruke lang tid på å komme i jobb med disse forutsetningene, og en del blir stående varig utenfor. En stor andel av nye innvandrere blir tildelt uoppgitt utdanning, som påvirker både yrkesdeltakelse og pensjonering (i negativ forstand).

Det er ikke lagt inn noen eksplisitt integrering eller normalisering av yrkesdeltakingen for innvandrere i MOSART, og de store kullene av innvandrere over de siste tiårene kan og vil få lave pensjoner i framtiden. Det er fortsatt få innvandrere blant de eldre, sammenlignet med hva som vil skje når de større kullene av innvandrere fra de senere tiårene når pensjonsalder.

Norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere som ankommer Norge før fylte 16 år simuleres i hovedsak som resten av befolkningen, med to unntak. Ungdom med innvandrerbakgrunn gjør litt andre utdanningsvalg, og dette fanges opp av MOSART. Videre vil unge innvandrere senere ha litt høyere fruktbarhet i befolkningsframskrivingene.

Utdanning

MOSART viderefører dagens utdanningsmønstre, hvor utdanningstilbøyelighetene har vært klart økende gjennom det siste hundreåret. Mer skolegang medfører også høyere utdanningsnivå, minst til og med årskullene født rundt 1980. Det betyr et klart økende utdanningsnivå i den eldre delen av befolkningen i framskrivingen, spesielt blant eldre kvinner. Videre betyr det at framtidens eldre vil ha med seg en annen opptjeningshistorie inn i alderspensjonen, og andre forutsetninger for å stå lenger i arbeid.

I den andre enden vil flere år under utdanning isolert sett føre til kortere opptjening for gitt avgangsalder. Det betyr en del i ny folketrygd hvor alle inntektsårene teller med, og teller likt.

Uføretilbøyeligheter

MOSART har tidligere aldri vært brukt til å analysere virkningen av økte aldersgrenser i det omfanget som vi gjør i denne rapporten. Med faste aldersgrenser og pensjonsordninger har det ikke vært så viktig å skille på om forskjeller i uføretilbøyelighet er en alderseffekt, tilgang på en annen pensjonsytelse eller en seleksjon. For eksempel faller uføretilbøyeligheten det året man blir 66 år, og det er en del av simuleringen via variabelen *alder*. Effekten skyldes nok ikke at man blir 66 år i seg selv, men at det er kort tid igjen til man blir alderspensjonist. Når aldersgrensen på 67 flyttes oppover er det grunn til å tro at denne «66-års effekten» også vil følge etter. Det har ikke vært lett å separere disse effektene når aldersgrensene i liten grad har endret seg i de årene vi tidligere har hatt data for. Etter 2011 har det kommet større endringer, men ikke alle modulene i MOSART er fullt ut estimert om i lys av nye data. Uføretilbøyelighetene er en slik modul hvor vi har gjennomført omfattende justeringer for å tilpasse modellen til en analyse av økte aldersgrenser. Vi har også gjort lignende endringer i relasjonene for arbeidstilbud og ønsket avgangsalder, se etterfølgende avsnitt.

Vi har anslått betydningen alternative pensjonsordninger har for uføretilbøyelighetene, og deretter kalibrert om igjen effekten av alder på disse to ordningene. Andre pensjonsordninger kan «avlaste» uføretrygd på minst 2–3 måter:

- En som er i ferd med å bli uføretrygdet kan foretrekke alderspensjon eller AFP hvis dette gir en høyere pensjonsytelse.¹⁷

¹⁶ Det er bare fire landområder i framskrivingen; Norge, Vest-Europa og USA/Canada/Australia/New Zealand, Øst-europeiske EU-land og «Resten av verden». Yrkesdeltakingen blant innvandrere fra vestlige land ligger tett på befolkningen ellers. Øst-europeere er ofte i jobb, men har et klart lavere inntektsnivå, også korrigert for utdanningsnivå. Innvandrere fra resten av verden har både lavere inntektsnivå, og ofte en lengre vei fram før de kommer i jobb.

¹⁷ Vi diskuterer ikke om en frisk person i 60-årene vil forsøke få uføretrygd fordi pensjonen da kan bli høyere.

- Personer med gradvis sviktende helse kan ha rukket å gå av med alderspensjon før helsetilstanden har blitt så alvorlig at langtidssykemelding, AAP og/eller uføretrygd har blitt aktuelt.
- Alderspensjon er noe man velger selv. Uføretrygd er noe man får innvilget etter en lang prosess i helsevesenet og NAV, og dette kan oppleves som en byrde.

Vedlegg C: Uføretrygd eller alderspensjon – hva er økonomisk mest gunstig? diskuterer lønnsomheten av uføretrygd kontra alderspensjon basert på enkle typeeksempler. Det er likevel et relativt robust resultat at med et livsvarig AFP-tillegg vil ordinær alderspensjonering gi en høyere ytelse, spesielt med ny folketrygd i bunn. En person som kvalifiserer til både alderspensjon og uføretrygd, står fritt til å velge alderspensjon fra folketrygden, og det er tydelig at dette påvirker uføretilbøyelighetene.

Effekten av disse ordningene er beregnet på årene 2003–2007 og 2014–2018, etter om man har rett til tidliguttak, gammel AFP eller nytt AFP-tillegg. Overgangen til uføretrygd går nesten ensidig via arbeidsavklaringspenger (AAP, som er inkludert i anslaget). Det er derfor ikke enkelt å kvantifisere effekten ut fra parameterne som er lagt inn. Effekten er sterk etter 62 år, spesielt blant de med ny AFP i privat sektor. Vi legger også til grunn at det samme vil skje i offentlig sektor når de får ny AFP fra og med 1963-kullet.

Uføretilbøyelighetene avhenger også av kjønn, alder, stabil yrkesdeltaking, fagfelt, utdanningsaktiviteter og utdanningsnivå, samlivsstatus og barn. Det er ingen direkte avhengighet til inntektsnivå,¹⁸ men det er en betydelig korrelasjon mellom inntekt og de andre forklaringsvariablene, spesielt utdanning og stabil yrkesdeltaking. Disse andre variablene fanger opp 85 prosent av forskjellen i inntektsnivå mellom uføre og ikke-uføre. De som blir uføretrygdet i simuleringen i MOSART har likevel i gjennomsnitt 10 prosent høyere inntektsnivå forut for uførheten, enn hvis modellen hadde klart å fange opp hele forskjellen i inntekt.¹⁹ Det er en svakhet som er konsistent på tvers av alternativer, som gjør at når vi sammenligner «uten reform» med reformalternativene, blir problemet dempet. Når vi ser på nivåene innad i et alternativ, vil MOSART for eksempel trolig undervurdere omfanget av garantitillegg blant tidligere uføretrygdete alderspensjonister med noen prosentpoeng, og overvurdere gjennomsnittlig pensjon i samme gruppe med et par prosent.

Simuleringen av ønsket avgangsalder og arbeidstilbud har på samme måte heller ingen direkte kobling til inntektsnivå.

I referansebanen har vi lagt til grunn at uføretilbøyelighetene for gitte forklaringsvariabler holder seg konstant i hele framskrivingsperioden. Dette gjør at andelen som er uføretrygdet for en gitt alder relativt raskt stabiliserer seg i nærheten av dagens nivå. I avsnitt 5.2 viser vi utviklingen i uføreandeler både historisk og i framskrivningen. I alternativene med økt normert pensjoneringsalder vil de som er uføretrygdet fortsette å være dette i noen år ekstra, og dette vil være hovedårsaken til at det blir flere med uføretrygd. I tillegg vil noen bli uføretrygdet etter 67 år, og disse tilbøyelighetene er anslått ved at vi ekstrapolerer alderseffektene log-lineært ut over 66 år.²⁰

¹⁸ At inntektsnivå i seg selv ikke brukes som forklaringsvariabel skyldes at mange moduler i MOSART da må estimeres om igjen *samtidig* for at ikke andre skjevheter skal oppstå.

¹⁹ De ikke-uføre har et inntektsnivå som er omtrent 60 prosent høyere enn de uføre, men får bare omtrent 15 prosent mer i pensjon, mye på grunn av minsteytelsen og opptjeningstaket.

²⁰ Uføretilbøyelighetene er estimert ved logistisk regresjon, og på dette formatet, og etter å ha tatt inn effekten av andre pensjonsytelser, er effekten av alder fra 40 år og oppover i sterk grad lineær. Aldersdummyene ved 65 og 66 år er utelatt, og i stedet brukt til å estimere effekten av «snart alderspensjonist».

Se avsnitt 8.4 for hvordan ekstrapoleringen og effekten av andre pensjonsordninger slår ut på andelen som er uføretrygdet.

Avgangsmønster

Pensjoneringsmønsteret ved overgang til alderspensjon er kalibrert mot nivået etter pensjonsreformen fra 2011. Dette innebærer at mange står lenger i arbeid enn tidligere. Framover legges det til grunn at økningen i avgangsalder mellom to påfølgende årskull tilsvarer to tredeler av veksten i den alderen som gir delingstall lik 13,42.²¹ For årskullene 1944–1954 brukes veksten i alder som gir forholdstall lik 1. For årskullene 1954–1962 brukes et veid gjennomsnitt av veksten beregnet ved disse to metodene.

Levealdersjusteringen beregnet på denne måten vil omtrent tilsvare veksten i forventet gjenstående levealder. For personer som fortsatt er yrkesaktive når de tar ut alderspensjon, betyr dette at de omtrent vil opprettholde lønnsdeflatert årlig pensjonsytelse når det tas hensyn til at også opptjeningstiden blir lengre. Denne forutsetningen kan med andre ord litt løselig tolkes som at de arbeidsføre i gjennomsnitt fullt ut kompenseres for effekten av levealdersjusteringen ved å jobbe lenger. Det betyr også at de ekstra leveårene fordeles med to tredeler på lengre yrkeskarriere, og en tredel på flere år som pensjonist.

Det empiriske grunnlaget for å framskrive økt avgangsalder er foreløpig tynt, se Vedlegg A: De yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen. Sjokkvirkningen av ny AFP i privat sektor, med en sterk økning av yrkesdeltakingen i denne gruppen viser tydelig at insentiver er viktig for arbeidstilbudet blant 60-åringene. Trendene etter denne sjokkvirkningen til og med 2019 (før pandemien ga spesielle utslag i 2020 og 2021) tyder også på en økning i avgangsalder som er minst like sterk som vår forutsetning over. Dette er imidlertid en altfor kort tidsserie til å trekke sikre konklusjoner.

Ønsket avgangsalder avhenger i MOSART av kjønn, alder og utdanningsnivå. Vi forutsetter at alle som er uføretrygdet, på AAP eller har gått av med AFP, er blant de som ønsker å gå av tidlig. Det betyr at hvis antallet uføretrygdete øker med én ved en gitt alder, vil antallet som vil gå av med alderspensjon i folketrygden ved samme alder bli redusert med én. Det betyr også at når alderspensjon i folketrygden er fritt tilgjengelig, vil andelen som er pensjonert kun avhenge av ønsket avgangsalder, og være upåvirket av omfanget av uføretrygd (med mindre det er en høyere andel som er uføretrygdet enn andelen som ønsker å gå av, som vil være en åpenbar svakhet i forutsetningene).

Yrkesdeltakelse blant eldre

Vi legger til grunn at avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjusteringen, og dette har vært en standard forutsetning i framskrivingene, sist publisert i Fredriksen m.fl. (2019). Økningen i avgangsalder øker arbeidstilbudet i den eldre delen av befolkningen.

Tidligere har vi derimot forutsatt at både årlig arbeidstid og arbeidsinntekt målt i faste lønnsbeløp for gitt alder og gitt at man er i jobb, er upåvirket av utviklingen i levealder. For personer over 62 år som fortsatt er i arbeid, kan vi observere at både gjennomsnittlig arbeidstid og arbeidsinntekt synker med alderen. Tanken med å la dette være uavhengig av levealderen har vært at selv om

²¹ Økningen i avgangsalder på x år legges inn slik at en person i dette årskullet har en ønsket avgangsalder tilsvarende en person i sammenligningsgrunnlaget som er x år yngre. Avgangsmønsteret vil dermed forskyves parallelt i aldersretningen (horisontalretningen), og man får en veldig enkel sammenheng mellom gjennomsnittlig avgangsalder og nytt avgangsmønster. Alternativet er å øke andelen ikke-pensjonerte for en gitt alder, enten prosentvis eller i prosentpoeng, men da blir sammenhengene mellom gjennomsnittlig avgangsalder og nytt avgangsmønster veldig komplisert.

økende levealder tilsier at en kan stå lenger i arbeid, er det vanskelig å gjøre noe med synkende arbeidsevne etter 62.

Ettersom økende levealder henger sammen med bedre helse for gitt alder, kan den benyttede forutsetningen ha vært lite realistisk. Slik arbeidstilbudet etter alder er modellert, kommer denne svakheten klart til syne når nedre aldersgrense økes. Når en passerer nedre aldersgrense i modellen og ikke pensjonerer seg, er det et tegn på god helse som innebærer at de gjenværende yrkesaktive i kohorten får høyere gjennomsnittlig arbeidstid enn det som var tilfellet når de pensjonerte var inkludert. Når nedre aldersgrense øker en god del utover 62 år slik at langt færre går av med pensjon (noen vil riktignok gå av med uføretrygd), blir de berørte kohortene tilordnet både en yrkesprosent og arbeidstid som er for lav.

For å forbedre modelleringen på dette punktet har vi derfor lagt inn at også arbeidstid og årslønn øker med to tredeler av levealdersjusteringen for alle som er 62 år og eldre, og med en myk overgang mellom 45 og 62 år (slik at det ikke blir et knekkpunkt rundt 62 år). Dette løser problemer i beregningene ved økt nedre aldersgrense, spesielt at arbeidstilbudet ikke faller når nedre grense økes. På lengre sikt innebærer den endrede forutsetningen at arbeidstilbudet blir noen prosent høyere sammenlignet med tidligere framskrivninger.

Tidlig pensjonsuttak

Pensjonsreformen åpner opp for å ta ut alderspensjonen før man slutter å jobbe, og dette har skjedd i omfattende og overraskende omfang (se Vedlegg B: Strategisk tidliguttak). Uttak og avgang har blitt til to separate beslutninger, forsterket av parallelle endringer i skattesystemet. Uttak av alderspensjon har for mange blitt en finansiell beslutning; en omplassering av pensjonsbeholdningen i folketrygden til finansielle plasseringer man har full kontroll over (eller høyt forbruk i 60-årene). Dette «strategiske» tidliguttaket har reelle makroøkonomiske virkninger, samtidig som det kompliserer fordelingsanalyser basert på løpende inntekt.

Tidlig uttak av alderspensjon framskynder utgiftene til alderspensjon, og skal i prinsippet motsvares av reduserte utgifter i framtiden. Det er lett å tenke at tidliguttak derfor har liten makroøkonomisk innvirkning. Problemet er at hvis atferdsmønsteret fortsetter, vil også neste generasjon av pensjonister gjøre det samme. Det betyr at vi får en lang innfasingsperiode på over 30 år hvor det akkumulert vil påløpe merutgifter på flere hundre milliarder kroner for folketrygden. Tilbakebetalingen kommer først dersom folketrygden blir avviklet eller strategisk tidliguttak opphører. For praktiske formål betyr det så å si aldri.

Dermed blir forutsetningen om tidliguttak viktig, og i Vedlegg B: Strategisk tidliguttak går vi grundig gjennom denne forutsetningen og mekanismene som leder fram til et noe konstraintuitivt resultat. I analysene av pensjonsutgifter og skattetrykk har vi valgt å videreføre det omfattende tidliguttaket vi observerer fram til dags dato.

Strategisk tidliguttak er imidlertid problematisk i en fordelingsanalyse på løpende inntekter, fordi det gir inntrykk av lav inntekt og lav kompensasjonsgrad på tross av at dette er selvpåført. I realiteten er det en selvalgt omfordeling av inntekt mellom påfølgende år, snarere enn en indikator på fattigdom. Det gjør det vanskeligere å sammenligne pensjonsytelsene på tvers av generasjoner med ulike uttaksmønstre. Det gjør det også vanskelig å sammenligne innad i et årskull, når grupper har ulike rammebetingelser for tidliguttak. Dette gjelder spesielt sammenligninger av alderspensjonister som er tidligere uføretrygdte med de som var arbeidsføre ved alderspensjonering.

De tidligere uføretrygdte kan ikke velge å ta ut alderspensjonen tidlig, men må gå over til alderspensjonen ved 67 år. Mange arbeidsføre starter å ta ut alderspensjon ved 62 år, og har dobbel inntekt fram til de slutter å jobbe, ofte mange år senere. En sammenligning av faktisk løpende

alderspensjon vil derfor kunne gi et skjevt bilde av de uføres alderspensjon. I analyser av ytelsene til tidligere uføretrygdete sammenlignet med ikke-uføre setter vi derfor de ikke-uføres uttak til samme tidspunkt som de har avgang fra arbeidsmarkedet. De ikke-uføre har selv valgt tidliguttak, og det er dermed en rimelig forutsetning at de ikke-uføre kommer minst like godt ut av det med tidliguttak som med uttak ved avgang.

I figurer som viser gjennomsnittlige ytelser, fordeling av ytelser og andel minste- og garantipensjonister, setter vi derfor uttakstidspunkt til det samme som avgangstidspunktet fra arbeidsmarkedet.

Ny regulering av alderspensjon under utbetaling

Stortinget la i forrige stortingsperiode opp til at alderspensjon under utbetaling skal reguleres med gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten. Dette krever, for framskrivningsformål, at en gjør antagelser om den framtidige reallønnsveksten. SSB har i lengre tid hatt en antagelse i slike framskrivninger om at den langsiktige reallønnsveksten ligger på 1,5 prosent, og dette opprettholdes i denne rapporten. Med en *stabil* reallønnsvekst på dette nivået, blir det teknisk det samme om reguleringsmekanismen som legges inn i modellen er gjennomsnittet av lønns- og prisveksten, eller lønnsveksten fratrasket en fast faktor på 0,75 prosent. Dersom reallønnsveksten derimot avviker fra 1,5 prosent i enkelte perioder, vil dette gi utslag i avvik fra beregningene; når reallønnsveksten er over 1,5 prosent vil regulering med gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten gi lavere utgiftsvekst, mens når reallønnsveksten er lavere enn 1,5 prosent vil regulering med gjennomsnitt av pris- og lønnsveksten gi høyere utgiftsvekst. Det er imidlertid umulig å gi meningsfylte anslag på *konjunktursvingningene*, særlig når disse må beregnes opp mot 70 år fram i tid. Vi ønsker heller ikke å trekke disse kompliserte betraktningene inn i en analyse av aldersgrensene, spesielt fordi et avvik i reallønnsveksten trolig har liten innvirkning på aldersgrensenes virkemåte.

Beregningene tar derfor utgangspunkt i at reallønnsveksten blir stabil og på 1,5 prosent.

Den nye reguleringen vil skape ulik regulering av pensjoner under utbetaling og pensjonsrettigheter forut for uttak, noe som også kan gi grunnlag for spekulativt uttak av alderspensjonen. Muligheten er likevel sterkt begrenset av at siste års uttak reguleres på bakgrunn av når på året man gjorde endringen, men den kan være noe sterkere ved langvarig lav lønnsvekst. Økt intervall hvor man kan ta ut alderspensjonen vil forsterke potensialet i dette problemet. Vi trekker heller ikke disse problemstillingene inn i denne analysen.

Alderspensjonister med kort trygdetid²²

En utfordring i framstillingen er at mange mottakere av ytelser fra folketrygden har kort botid (før gjenutvandring), og dermed liten opptjening og små pensjonsytelser. Det kan være urimelig å trekke disse personene inn i betraktninger av gjennomsnittlige pensjonsytelser og i fordelingsanalyser, spesielt fordi andelen med svært kort trygdetid kan variere betydelig over tid og mellom grupper.

En tilnærming er å avgrense fordelingsanalysen til de som er bosatt i Norge i den tiden de er alderspensjonister, men da uten noen avgrensning mot trygdetid. Eldre personer bosatt i Norge med ingen eller kort trygdetid vil også være et mulig fattigdomsproblem. Det er ikke selvsagt at dette skal løses gjennom folketrygden, men det vil også bli feil å utelate disse fra analysen.

²² Trygdetid er antall år man har vært medlem i folketrygden, i stor grad det samme som antall år man har vært bosatt i Norge i alderen 16 til 67 år.

Alderspensjonister bosatt i utlandet med pensjon fra Norge kan også ha et lavinntektsproblem som angår norske myndigheter. Her kan det være personer med svært kort trygdetid og opptjening, hvor folketrygden opplagt ikke er (eller bør være) deres viktigste inntektskilde som gamle. Vi har operasjonalisert dette som at man skal ha minst 20 års trygdetid, basert på hvordan reglene for eksport av alderspensjon er implementert i MOSART. Med denne avgrensningen får vi med personer som har rett til å ta med seg minsteytelsen, og som vil få utbetalt hele pensjonen uavhengig av hvor de bor.

I gammel folketrygd krever eksport av minsteytelsen²³ en viss opptjening, noe som i MOSART er operasjonalisert til at man må ha minst 20 års trygdetid, som gir minst «halv pensjon». Eksport av tilleggspensjonen i gammel folketrygd krever at man har minst fem²⁴ inntektsår med minst ett grunnbeløp, et adskillig slakkere krav. I ny folketrygd er det derimot ingen (formell) nedre grense for verken opptjening eller eksport av inntektspensjonen. Det holder at man har hatt noe pensjonsgivende inntekt (i ett år), typisk for de mange innvanderne som har hatt et kortvarig opphold i Norge. Det vil derfor bli en betydelig vekst i tallet på mottakere av små pensjoner, og de vil utgjøre en vesentlig del av populasjonen, gitt at de søker om å få ytelsen (som vi legger til grunn i MOSART). Samtidig er det liten grunn til å inkludere denne gruppen i fordelingsanalyser, og det gjelder spesielt de som bor i utlandet.

I noen tilfeller avgrenser vi analysen til de som alltid har vært bosatt i Norge, da dette viser hvordan folketrygden virker for de som har hele pensjonsopptjeningen i Norge. Dette gjelder for eksempel i analysen av fordelingseffekter på ytelsesnivåer i avsnitt 5.3

Forskyvning av utgifter mellom ordninger

Denne rapporten skal belyse en dynamisk justering av aldersgrensene, og en økning i aldersgrensene vil kunne forskyve utgiftene mellom ulike ordninger. Det skjer blant annet ved økt overføringsalder for uføre som forskyver utgifter fra alderpensjon til uføretrygd. Økning i nedre aldersgrense og nedre aldersgrense for minstepensjon vil redusere utgiftene til alderspensjon samtidig som de offentlige finansene til en viss grad blir påvirket av økte utgifter til både uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og andre korttidsytelser. MOSART omfatter både alderspensjon, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, og dermed er vi i stand til å håndtere disse forskyvingene. I anslag på pensjonsutgifter tar vi derfor med økningen i andre pensjonsutgifter til alle som er 62 år eldre, når dette skjer som en følge av endringer i aldersgrensene.

Mulighetene til å håndtere eventuelle forskyvinger mellom alderspensjon og andre korttidsytelser som dagpenger og sykepenger er vesentlig mindre. Ved å slå sammen beregninger i MOSART med informasjon om utbetalinger av korttidsytelser fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, er vi i stand til å gi et anslag på betydningen av eventuelt økt belastning på korttidsytelsene, se Vedlegg D: Korttidsytelser.

²³ Minsteytelsen vil i gammel folketrygden her omfatte grunnpensjon beregnet ved trygdetid og særtillegg, i ny folketrygd garantipensjonen.

²⁴ Tre år før 2021.

4. Modell for dynamiske aldersgrenser

Kapittel 4 gir en nærmere beskrivelse av hvordan aldersgrensene er tenkt økt og hvilke aldersgrenser som er omfattet. I tillegg kommer vi inn på reguleringen av satsene for minsteytelsen, da dette henger tett sammen med justeringen av aldersgrensene.

I denne analysen har vi to svært sammensatte alternativer som danner utgangspunkt for egne virkningsberegninger. Den første er omtalt som *hovedalternativet*, hvor alle de aktuelle regelendringene er gjennomført. Den andre betegnes som *uten pensjonsreform*, og viser et kontrafaktisk forløp. Disse to alternativene er omtalt under.

4.1. Hovedalternativet

Denne rapporten analyserer mange regelendringer som kan gripe inn i hverandre, og vi har derfor et *hovedalternativ* som inkluderer alle de mest aktuelle regelendringene som foreslås. Dette omfatter at alle de aktuelle aldersgrensene øker med to tredeler av levealdersjusteringen og at satsene for minsteytelsene skjermes mot levealdersjusteringen.

Når ønsket avgangsalder også øker med to tredeler av levealdersjusteringen, får vi en balansert utvikling i aldersgrenser og avgangsmønster. Hovedalternativet blir i så måte en «beste utvikling» for hvordan disse regelendringene vil slå ut. Rapporten presenterer derfor flere virkningsberegninger som sammenlignes mot hovedalternativet. Disse beregningene kan for eksempel belyse sensitiviteten for en svakere vekst i avgangsalder.

Hovedalternativet kan også tolkes som at aldersgrensene øker i takt med avgangsalder, og at denne økningen «tilfeldigvis» er satt til to tredeler av levealdersjusteringen. Beregningsteknisk ville resultatet blitt nesten helt sammenfallende.

Denne økningen i aldersgrenser er imidlertid ikke nok for å opprettholde satsene for minsteytelser, og i tillegg har vi derfor lagt inn i hovedalternativet at satsene for minsteytelsen skjermes helt mot levealdersjusteringen. Dette er på mange måter en videreføring av faktisk politikk på området fram til dags dato.

Dynamisk heving av aldersgrensene

Vi presenterer en modell som i *utgangspunktet* følger referansebanen, men hvor *aldersgrensene* i tillegg heves i takt med to tredeler av økningen i alderen mellom påfølgende årskull som gir delingstall 13,42.²⁵ Når man inkluderer opptjeningseffekten, vil en person med jevn inntektsprofil på 40 år i midten av 60-årene omtrent kompensere fullt ut for *effekten* av levealdersjusteringen dersom yrkeskarrieren forlenges på denne måten. Beregninger på populasjonen antyder også at dette er omtrent tilstrekkelig, se Figur 2.2. Hvis aldersgrensene hadde vært hevet med en faktor *lavage* enn to tredeler, ville dette etter hvert blitt utilstrekkelig for at påfølgende årskull fullt ut kan kompensere for effekten av levealdersjusteringen og dessuten hatt betydelige konsekvenser for de tidligere uføretrygdedes alderspensjon, se avsnitt 7.2.

Vi legger også til grunn at ønsket avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjusteringen, det samme som justeringen av aldersgrensene. En slik balansert utvikling i aldersgrenser og avgangsalder er vesentlig for hvordan regelendringene vil slå ut. Valget av to tredeler når det gjelder

²⁵ Modellteknisk har vi lagt inn «to tredeler» som 66 prosent, som gir en *litt svakere* justering. Samtidig har det også vært nødvendig å korrigere for overgangen fra forholdstall til delingstall, som av modelltekniske årsaker har gjort at vi har brukt et litt høyere delingstall enn 13,42, som gir en *litt sterkere* justering. Nettovirkningen er helt marginal, slik at beskrivelsen for alle praktiske formål er den riktige.

avgangsalder er empirisk begrunnet så langt det lar seg gjøre, se Vedlegg A: De yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen.

Denne metoden for å øke aldersgrensene vil over tid gi noe forlenget tid som pensjonist, men vil samtidig gi forlenget tid som yrkesaktiv, gitt at levealderen fortsetter å øke. Å knytte justeringen av aldersgrensene til delingstallet er en transparent operasjonalisering av å øke aldersgrensene i takt med utviklingen i forventet levealder, og gir et tydelig signal om at det forventes at deler av den økte levealderen skal benyttes til arbeid og deler til pensjon.

Antall år mellom nedre aldersgrense for uttak av alderspensjon (tidliguttak) og nedre grense for uttak av minsteytelse opprettholdes. Disse er i dag henholdsvis 62 og 67 år. Videre forutsetter vi at det gis opptjening av alderspensjon for uføre fram til nedre grense for uttak, samt at uføre overføres til alderspensjon ved den nedre grensen for fritt uttak av minsteytelsen. Dette vil i praksis bety at de uføre fullt skjermes fra effekten av levealdersjusteringen.

Vi foreslår også at de fleste av disse aldersgrensene bør heves gradvis, for eksempel angitt i hele måneder. Grunnen er at økninger i flere av disse aldersgrensene vil være innstramninger eller noe som er til vesentlig fordel for grupper med lav inntekt. Et diskret sprang på et helt år (omtrent) hvert tiende år vil medføre at for eksempel uføretrygdete i et årskull kan få 6–7 prosent mer i pensjon enn det foregående årskullet. Diskret sprang i aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen vil også skape problemer med brå økninger i satsene for minsteytelsene og/eller langt mer vesentlige utsettelse av muligheten til å gå av tidlig for grupper med lavere inntekt (se Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak). Kontinuerlige økninger på 1–2 måneder per år kan gjennomføres automatisk. Diskret sprang på et år hvert tiende år vil i større grad kunne møte politisk motstand på kort sikt, selv om man er enig i det langsiktige målet.

Kontinuerlige økninger er ikke like viktig for alle aldersgrensene. I den grad øvre aldersgrense i folketrygden ligger godt over normal avgangsalder, som de gjør i dag, kan man trolig øke denne aldersgrensen med hele år. I dette tilfellet er denne økningen en relativt moderat fordel til en svært liten gruppe som i utgangspunktet har høy livsinntekt. Konsekvensene av et diskret sprang på ett år blir betydelig dempet, samtidig som det forenkler administrasjonen av pensjonsopptjeningen. Tilsvarende argumenter kan gjøres gjeldende for aldersgrensene i stillingsvernet.

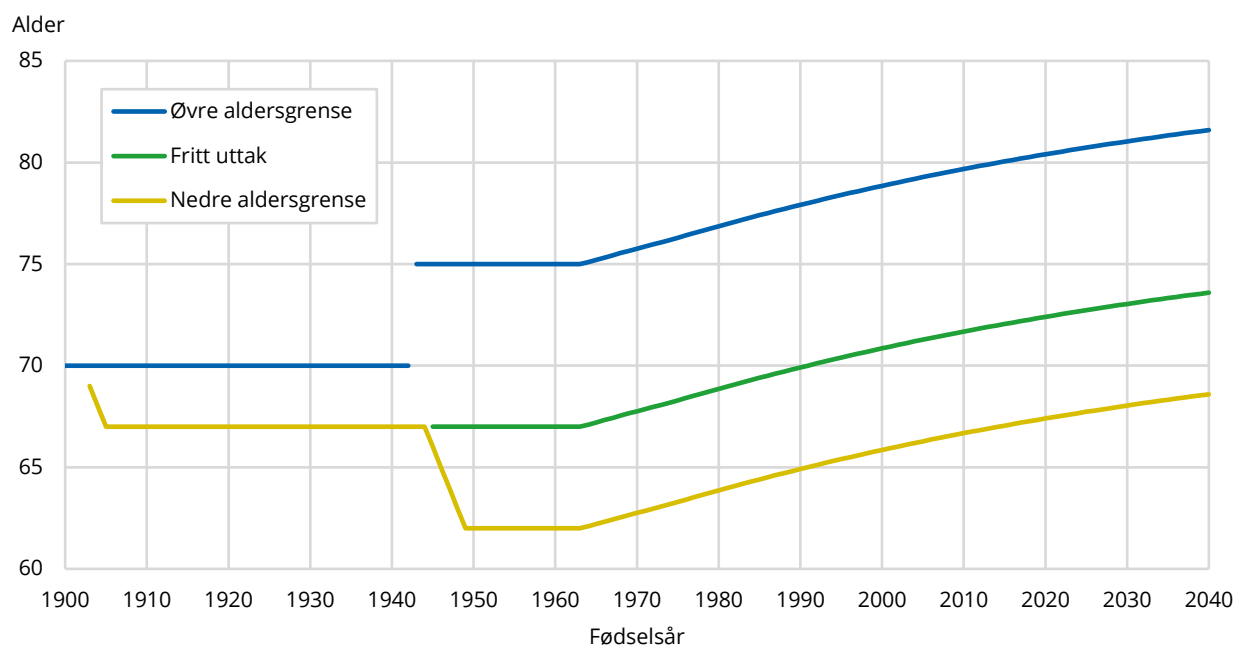
Tabell 4.1 gir en oversikt over de konkrete aldersgrensene som heves i beregningene og hvilket nivå de er på i dag. Tabellen gir også en indikasjon på hva aldersgrensene vil komme til å bli for noen utvalgte årskull. I den sentrale virkningsberegningen øker alle disse aldersgrensene, samt noen mindre viktige aldersgrenser.

Tabell 4.1 Modell for heving av aldersgrenser i takt med utviklingen i delingstallet¹

Beskrivelse av aldersgrense	Dagens aldersgrense	Ny aldersgrense for 1964-kullet	Ny aldersgrense for 1974-kullet	Ny aldersgrense for 1984-kullet
Nedre grense for uttak av alderspensjon (tidliguttak)	62	62 år og 1 måned	63 år og 2 måneder	64 år og 4 måneder
Nedre grense for fritt uttak av minsteytelse	67	67 år og 1 måned	68 år og 2 måneder	69 år og 4 måneder
Øvre grense for beregnet pensjonsopptjening for uføretrygdete	62	62 år og 1 måned	63 år og 2 måneder	64 år og 4 måneder
Alder for overføring fra uføretrygd til alderspensjon	67	67 år og 1 måned	68 år og 2 måneder	69 år og 4 måneder
Øvre grense for mottak av korttidsytelser fra folketrygden	67	67 år og 1 måned	68 år og 2 måneder	69 år og 4 måneder
Øvre grense for særskilt stillingsvern	70	70 år og 1 måned	71 år og 2 måneder	72 år og 4 måneder
Øvre grense for opptjening av inntektpensjon og beregning av delingstall	75	75 år og 1 måned	76 år og 2 måneder	77 år og 4 måneder

1 Basert på prognoser for delingstallet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.1 Aldersgrenser for uttak av alderspensjon fra folketrygden. Heving av aldersgrensene etter hovedalternativet. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 4.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer](#)

Figur 4.1 viser den historiske utviklingen, samt framskrevet utvikling i tre viktige aldersgrenser for alderspensjonssystemet i folketrygden. Dette omfatter nedre aldersgrense, øvre aldersgrense og aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen. De andre aldersgrensene vil i de fleste tilfeller være sammenfallende med en av disse tre aldersgrensene.

For personer født tidlig på 1900-tallet var aldersgrensen for uttak av pensjon 70 år, før den ble satt ned til 67 år i 1973 som dermed ble gjeldende *nedre aldersgrense* for personer født fra og med 1906. Som en konsekvens av pensjonsreformen i 2011 ble den nedre aldersgrensen for uttak skilt fra grensen for fritt uttak av minsteytelsen, og nedre aldersgrense er satt til 62 år for personer født fra og med 1949.

Øvre aldersgrense i folketrygden har hatt litt ulik funksjon før og etter pensjonsreformen. Før 2011 var øvre aldersgrense 70 år, og ga rett til alderspensjon uten avkortning mot egen arbeidsinntekt. Samtidig var kalenderåret før man fylte 70 år det siste året man kunne ha pensjonsopptjening. Etter pensjonsreformen er 75 år den høyeste alderen man beregner delingstall for. Uttak av alderspensjon etter 75 år vil ikke øke den årlige ytelsen, og vil dermed helt entydig medføre en reduksjon i samlet pensjonsutbetaling over livet, og utgjør dermed en grense for siste uttak.²⁶ Siste år for opptjening etter pensjonsreformen er det kalenderåret man fyller 75 år. Disse regelendringene ble gjort gjeldende fra og med 1943-kullet (og fra og med året 2010). Øvre aldersgrense i folketrygden har ingen betydning i seg selv for mulighetene til å stå i jobb, utover at det blir mindre lønnsomt fordi opptjeningseffekten på 18,1 prosent faller bort.

Med en typisk grense for stillingsvern på 70 år har den praktiske betydningen av å heve øvre aldersgrense i folketrygden så langt ikke vært stor.²⁷ Svært få tar ut alderspensjon etter 70 år uansett, og den lave sysselsettingen blant de over 70 år gjør at pensjonsopptjening etter 70 år har beskjedne betydning så langt.

Aldersgrensen for fritt uttak minsteytelsen vil være alderen der staten gir en ubetinget inntektssikring for alle uavhengig av egen arbeidsinntekt og formue. Hvis avgangsalder øker, kan det argumenteres for at også denne aldersgrensen bør følge med oppover. I en slik situasjon vil det også være rimelig om levealdersjusteringen tar utgangspunkt i delingstallet ved denne høyere uttaksalderen. Det blir da en svakere levealdersjustering av satsene for minsteytelsene, se Figur 4.2. Den samlede utbetalingen over livsløpet for en minstepensjonist vil i liten grad endres ved en slik skjerming, med mindre dette utløser kostnader på andre offentlige budsjetter, for eksempel sosialhjelp. Alderspensionister som er omfattet av garantitillegg vil heller ikke få noen økning i sin samlede alderspensjon over livsløpet. Økt aldersgrense for fritt uttak vil dermed i liten grad øke offentlige utgifter, samtidig som det bidrar til å opprettholde den mest grunnleggende fattigdomssikringen blant eldre (minstepensjonen). Aldersgrenser som øker med to tredeler av levealdersjusteringen vil ikke fullt ut skjerme disse satsene, og vi kommer tilbake til dette i kapittel 7. Økt aldersgrense for fritt uttak av minsteytelsen vil også legge et sterkt press på garantipensionister til å utsette pensjoneringen med like mye som økningen i aldersgrensen (se Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak).

En økning i *aldersgrensen for overføring av uføretrygdete til alderspensjon og øvre aldersgrense for pensjonsopptjening for uføretrygdete* vil øke alderspensjonen for tidligere uføretrygdete, og dermed i større eller mindre grad «skjerme» de uføretrygdete mot levealdersjusteringen. Øker disse to aldersgrensene med to tredeler av levealdersjusteringen vil det være tilstrekkelig til å opprettholde nivået på alderspensjonen fra og med 1963-kullet og utover. Nivået på alderspensjonen til tidligere uføretrygdete vil derimot trolig falle noe sammenlignet med folketrygden før pensjonsreformen. Øker nivået på disse to aldersgrensene i takt med gjennomsnittlig avgangsalder, vil tidligere uføretrygdete oppnå omtrent samme alderspensjon målt relativt mot alderspensjonen for de ikke-uføre. Når tidligere uføretrygdete skjerms mot levealdersjusteringen på denne måten, kan uføretrygd være en økonomisk gunstigere vei inn i alderspensjonen enn ordinær avgang fra yrkesaktivitet og direkte til alderspensjon. En samordnet økning i aldersgrensene for overføring av uføretrygdete til alderspensjon og for fritt uttak av minsteytelsen omtaler vi som *normert*

²⁶ Helt hypotetisk kan det komme inn en svak effekt av at underreguleringen av ytelsen starter senere, men det endrer ikke konklusjonen her.

²⁷ Den generelle aldersgrensen for stillingsvern er 72 år i privat sektor, gjort gjeldende fra 2015. Virksomheter kan under bestemte betingelser bestemme at aldersgrensen skal være 70 år, og dette omfatter mange store virksomheter, slik at rundt halvparten av de privat ansatte har en aldersgrense på 70 år. I disse virksomhetene må også aldersgrensen praktiseres likt for alle. I offentlig sektor er aldersgrensen for stillingsvern 70 år. Yrker som stiller spesielle krav til yteevne kan ha særaldersgrenser som er adskillig lavere, men som også yter egne pensjonsytelser fra denne grensen. Dette gjelder spesielt i offentlig sektor, og er under forhandlinger om tilpasning til pensjonsreformen. Vi kommer ikke inn på disse særordningene i denne rapporten.

pensjoneringsalder. En slik samordnet økning vil i liten grad gjøre uføretrygd mer gunstig enn ordinær alderspensjonering, selv om de uføre får mer i alderspensjon. Spesielt vil de som er omfattet av ny AFP relativt raskt etter nedre aldersgrense få mer i pensjon ved ordinær avgang, fordi AFP-tillegget typisk øker samlet pensjon med 20–25 prosent. Se blant annet Vedlegg C: Uføretrygd eller alderspensjon – hva er økonomisk mest gunstig? for noen typeberegninger.

Når tidligere uføretrygdete overføres til alderspensjon ved en høyere alder enn 67 år, har vi lagt til grunn at også arbeidsavklaringspenger (AAP) forlenges utover 67 år, og at man kan få innvilget uføretrygd etter 67 år. Det kan gå mange år fra helsen blir vesentlig svekket (uførhet), til uføretrygd blir innvilget. I mellomtiden vil den arbeidsuføre typisk motta AAP, og den framtidige alderspensjonen vil være lite påvirket av om man rekker å få innvilget uføretrygd før aldersgrensen. Et separat tillegg i alderspensjonen for tidligere uføretrygdete som gjaldt til og med 1953-kullet betinget derimot at uføretrygd var innvilget før 67 år. Med økt aldersgrense unngår man denne typen vilkårligheter knyttet til lang (og variabel) saksbehandlingstid og/eller uførhet som oppstår sent i yrkeskarrieren (mellom 65–66 år og normert pensjoneringsalder, gitt at sistnevnte øker).

I analysene, hvor konsekvensene for aldersgrensene vises i Figur 4.1, har vi valgt å starte hevingen med utgangspunkt i 1963-kullet. Samtidig som dette kullet er det første som er fullt ut omfattet av det nye pensjonssystemet i både privat og offentlig sektor, vil kullet passere 62 år i 2025. Det vil dermed være et passende tidspunkt for å iverksette endringen. Videre framover er det lagt til grunn at alle tre aldersgrensene øker i samme takt.

Andre aldersgrenser

I tillegg til de aldersgrensene som listes opp i Tabell 4.1, er det også enkelte aldersgrenser som henger sammen med alderspensjonssystemet. Det vil være en klar fordel om disse blir justert på tilsvarende måte.

Perioden som benyttes for beregning av delingstall er i dag årene man er i alderen 51–60 år, altså fastsettes det endelig når årskullet fyller 61 år.²⁸ Dette sikrer at delingstallene er tilgjengelige og endelig fastlagt når man kan ta ut alderspensjonen (62 år), basert på nyeste tilgjengelige statistikk, men samtidig glattet over 10 år for å unngå at tilfeldige utslag i et enkelt år skal få store utslag.

Dette virker rimelig så lenge aldersgrensen for første mulige uttak av alderspensjon er 62 år, men ikke hvis aldersgrensene skal øke. Da vil det trolig være mer naturlig, og en mer presis beskrivelse av faktisk forventet gjenstående levetid, dersom beregningen av delingstallene også flytter oppover sammen med ny nedre aldersgrense. Det betyr at delingstallene blir beregnet på noe nyere statistikk, og med økende levealder vil det medføre noe høyere delingstall. Denne økningen er noe komplisert, fordi det kan oppstå en vekselvirking mellom *hvor mye* man skal forskyve beregningsgrunnlaget, og det at beregningsgrunnlaget faktisk er forskjøvet. Vi har lagt inn en adaptiv tilnærming. Første gang nedre aldersgrense passerer 63 år, begynner vi å forskyve beregningsgrunnlaget, hvor vekten for statistikken det året man ble 51 år, gradvis overføres til det året man ble 62 år, basert på delingstallene fra årskullet foran. Dette sikrer en gradvis innfasing, samtidig som at all nødvendig statistikk er tilgjengelig (i god tid) før man kan ta ut alderspensjonen.

²⁸ I tillegg beregnes arvegevinster (se fotnote 29) på grunnlag av dødelighetsstatistikk i de årene man var yrkesaktiv, til og med 60 år basert på faktisk statistikk, og deretter på framført statistikk.

De såkalte arvegevinstene²⁹ i delingstallet beregnes med utgangspunkt i en jevn inntektsprofil for alderen 27–66 år, altså fram til året før fritt uttak av minsteytelsen. Det kan vurderes om arvegevinsten bør beregnes over en lengre tidsperiode dersom aldersgrensene heves, og henges på grensen for fritt uttak av minsteytelsen. Dette vil i tilfelle øke delingstallene med noe rundt tre promille, en effekt vi ikke har med i disse beregningene.

Minste pensjonsnivå og garantipensjonsnivået levealdersjusteres med utgangspunkt i endringen i forholds- og delingstall ved 67 år. Dette sammenfaller med aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen. Når denne aldersgrensen flyttes oppover, kan det være naturlig, spesielt i ettertid, at alder for beregningen av levealdersjusteringen følger med. Levealdersjusteringen av minste pensjonsnivå vil da bli noe sterkere³⁰, men man vil samtidig oppnå en pensjonsalderseffekt mellom 67 år og den nye høyere grensen for fritt uttak. Et annet alternativ er å fjerne levealdersjusteringen av minste pensjonsnivå.

Trygdetid i ny folketrygd beregnes til og med 66 år, og i gammel folketrygd til og med øvre aldersgrense dersom man har pensjonspoeng.

Modellberegningene innebærer altså at dagens forhold mellom aldersgrensene i hovedsak opprettholdes over tid. Aldersgrensene i arbeidsmiljøloven inngår bare indirekte i MOSART, ved at de påvirker yrkesdeltaking og faktisk avgangsalder blant de over 70 år. Vi har lagt til grunn at ønsket avgangsalder øker også for de over 70/72 år. Det betyr at vi forutsetter at stillingsvernet må følge en tilsvarende utvikling som de øvrige grensene i pensjonssystemet for å sikre at forlengede yrkeskarrierer i framtiden ikke blir møtt av en forlenget del av yrkeskarrieren uten stillingsvern. I referansebanen lar vi aldersgrensene i stillingsvernet følge gjennomsnittlig ønsket avgangsalder, inntil disse tar igjen øvre aldersgrense i folketrygden.

Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene

Etter dagens regelverk, reguleres satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjonsnivået (omtalt som «minsteytelsene», se fotnote 1, side 9.) med den alminnelige lønnsveksten fratrasket effekten av levealdersjusteringen, oppad begrenset til 0,75 prosent i et enkelt år. Dette innebærer at verdien av satsene i minsteytelsene svekkes målt relativt til lønnsnivået i samfunnet. Det er liten grunn til å tro at det er sosialt bærekraftig å opprettholde en regulering av satsene for minsteytelsene som gradvis svekker verdien av disse relativt til det alminnelige lønnsnivået. Dette er også et tydelig brudd med den historiske utviklingen, slik det framgår av Figur 4.2.

Minsteytelsen i folketrygden bestod av opprinnelig av grunnpensjonen og enslige alderspensjonister mottok nominelt og årlig 5 400 kroner i 1967. Lov om folketrygd av 1967 var tydelig på at grunnpensjonen skulle reguleres med prisveksten og en *andel* av reallønnsveksten (det samme som grunnbeløpet³¹). Regulert med priser fram til i dag ville grunnpensjonen vært på 57 600 kroner, lønnsregulering ville gitt 136 100 kroner. Levealdersjusteringen mellom 1967 og 2021 beregnet etter samme prinsipper ville brakt grunnpensjonen ned i noe rundt 100 000 kroner.

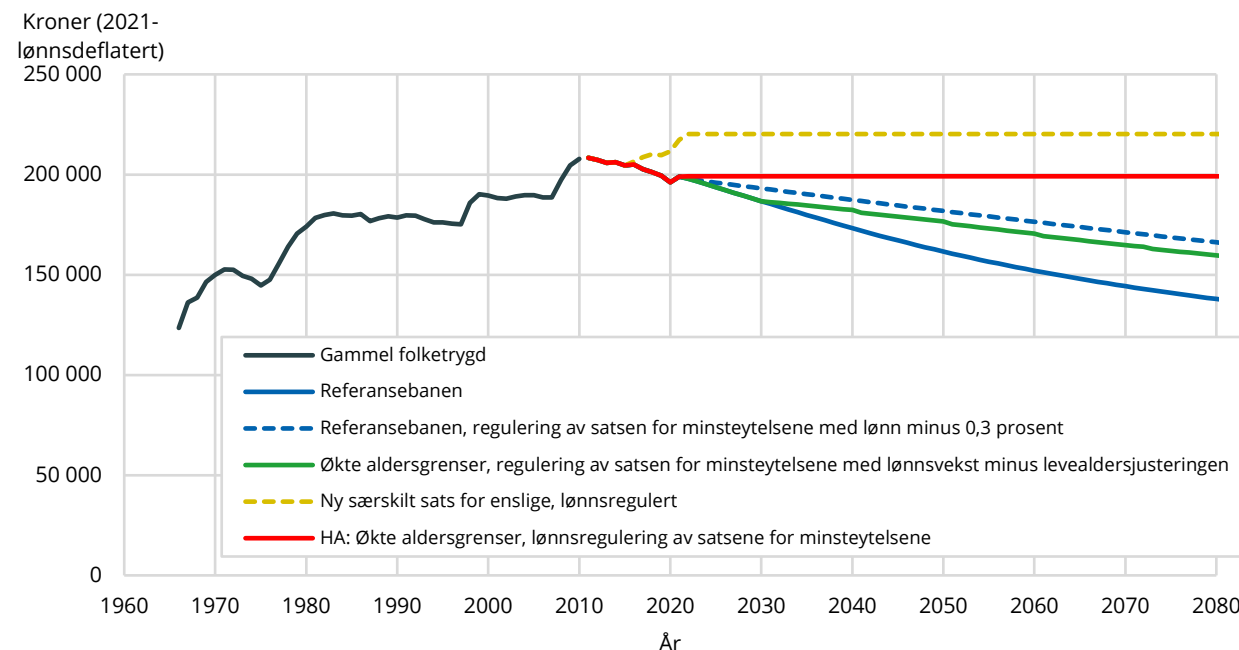
²⁹ «Arvegevinst» er en teknisk betegnelse for at pensjonsbeholdningen til en som dør før pensjonering blir fordelt på de andre i samme årskull som overlever til pensjonering. I folketrygden gjøres beregningen noe mer forenklet ved at man antar at de som før har samme opptjening som de overlevende, slik at beregningen kun tar utgangspunkt i dødelighetsstatistikken.

³⁰ Levealdersjusteringen drives i stor grad av den relative økningen i gjenstående levetid. Ser vi bort fra ekstreme situasjoner, vil den absolutte økningen i gjenstående levetid avta med økende alder, men det vil også nevner; nivået på den gjenstående levetiden. Litt løselig forklart kommer de ekstra leveårene nå i stor grad i høyere aldersklasser, og ved å utelate yngre leveår, blir den relative betydningen av disse ekstra årene større.

³¹ Grunnpensjonen for enslige har hele tiden vært på 1 grunnbeløp, og dette antallet (1) kunne ha vært økt (som et desimaltall, 1,00), men det er ingenting som tyder på at det heller var i tankene.

Allerede i 1969 innførte man et sært tillegg som frikoblet minsteytelsen fra grunnpensjonen og -beløpet, som åpnet for at minsteytelsene kunne vokse uavhengig av de andre ytelsene i folketrygden.³² Denne økningen har fortsatt fram til dags dato, rett nok i rykk og napp, men likevel med en helt klar trend for at minsteytelsen har vokst vesentlig sterkere enn lønnsnivået.

Figur 4.2 Utvikling i minsteytelsen for enslige. Framskrevet etter 2021. Etter år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 4.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer](#)

Med pensjonsreformen i 2011 vedtok man å regulere satsene i minsteytelsene med lønnsveksten, deretter fratrasket levealdersjusteringen (inntil 0,75 prosent). Denne politikken har blitt gjennomført fram til dags dato³³, som vist ved referansebanen i Figur 4.2, i det minste for beregningen av minsteytelsen og garantipensjonen i ny folketrygd. Det er et poeng her at denne satsen har i liten grad kommet til anvendelse ennå, da de som blir 67 år i 2022 er født i 1955 og kun har 20 prosent av alderspensjonen fra ny folketrygd.

I 2017 innførte man en ny særskilt sats for enslige for beregning av minsteytelsen i gammel folketrygd, som er regelverket som fortsatt styrer nesten alle utbetalingene til alderspensjon. Man har dermed kunne løfte minsteytelsen for de fleste alderspensjonistene, og på den måten overstyre levealdersjusteringen. I 2021 er minsteytelsen på omtrent 220 000 kroner i gammel folketrygd, klart høyere enn det en lønnsregulering mellom 2010 og 2021 ville gitt.

Dersom nivået for minsteytelsene fastsettes ved normert pensjoneringsalder, og denne øker, innebærer det at satsene i minsteytelsene delvis skjermes for effekten av levealdersjusteringen. Alternativet *økte aldersgrenser* i Figur 4.2 viser effekten slik den er lagt inn i disse analysene. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å legge opp til en konsekvent regel som opprettholder verdien av minsteytelsene relativt til det alminnelige lønnsnivået i samfunnet. Dette kan oppnås ved å lønnsregulere satsen for minsteytelsene, uten et fratrekk for effekten av levealdersjusteringen. I

³² Grunnbeløpet, og dermed tilleggspensjonen, pensjonsrettighetene og satsene for opptjeningstak ble regulert med et gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst helt fram til år 2000, hvor man skiftet over til full lønnsregulering av grunnbeløpet med en nøy fastlagt prosedyre.

³³ I 2021 ble også denne satsen litt «overregulert» som en del av den særskilte reguleringen av alderspensjoner under utbetaling dette året.

beregningene der vi inkluderer lønnsregulering av minsteytelsene, innføres dette fra 2021.³⁴ Merk at satsen i ny folketrygd blir på omtrent 200 000 kroner, som er 10 prosent under det gjeldende nivået i gammel folketrygd.

Full skjerming av satsene for minsteytelsen uten en økning i aldersgrensene vil øke den samlede pensjonsutbetalingen over livet både for en minstepensjonist og en pensjonist med garantitillegg. Pensjonsutgiftene vil dermed øke, og til dels betydelig. Når satsene for minsteytelsen skjermes ved en økning i aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen, kommer det ingen økning i samlet utbetaling av pensjon, hverken til minstepensjonister eller pensjonister med garantitillegg. Man kan dermed opprettholde nivået på den årlige minsteytelsen med en relativ liten økning i pensjonsutgiftene. En kombinasjon hvor man skjærer satsen fullt ut og øker aldersgrensene vil gi en dempet økning i samlede utbetalinger over livet. Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak går gjennom noen av disse mekanismene i større detalj.

4.2. Uten pensjonsreform

For å belyse den overordnede effekten av pensjonsreformen har vi tatt med et kontrafaktisk alternativ hvor vi antar at pensjonsreformen i 2011 ikke ble gjennomført. Dette omfatter også alle de mindre reformene som fulgte parallelt, herunder ny AFP i privat sektor, overgangen fra uføretrygd til uføretrygd, avviklingen av etterlattefordeler og reformen av offentlig AFP og tjenestepensjon. Reguleringen av løpende pensjonsytelser følger to varianter. I en undervariant er det full lønnsregulering av grunnbeløpet og dermed rettigheter og ytelser. Dette er en videreføring av politikken som gjaldt rett forut pensjonsreformen i 2011. I hovedvarianten blir alderspensjon under utbetaling regulert årlig med lønnsveksten fratrasket 0,75 prosent. Dette får tydeligere fram effekten av de andre regelendringene, og kan også ses på som en videreføring av reguleringen av pensjoner fram til rundt år 2000.³⁵

Uten pensjonsreform legger vi også til grunn at ønsket avgangsalder forblir på nivået forut for pensjonsreformen i 2011. Vi har også lagt til grunn at folketrygden før pensjonsreformen ga en svakere sammenheng mellom arbeidsinntekt og senere pensjonsnivå, som gjør at finansieringen av pensjonssystemet i større grad kan betraktes som skatt, snarere enn (tvungen) sparing. I tidligere analyser har vi anslått skatteeffekten til at arbeidstilbudet da reduseres med 2,5 prosent, fordelt som 1,25 prosent på arbeidsstyrken og 1,25 prosent på gjennomsnittlig arbeidstid (se Stensnes og Stølen, 2007). Dette er videreført i denne ikke-reform banen som en reduksjon sammenlignet med referansebanen foran. I tillegg kommer effektene som følger av lavere avgangsalder.

Simuleringen av ikke-reform starter i 2007, da det trolig var merkbare effekter på arbeidstilbud og avgangsmønster av pensjonsreformen også før 2011. Spesielt i privat sektor med AFP var reformen kjent før 2011. Overgangskullene 1944–1948 måtte allerede før 2011 velge om de ville ha ny AFP, og da ved å utsette uttaket av pensjon til etter 1. januar 2011, eller gammel AFP ved å gå av før denne datoen. Det betyr at referansebanen og ikke-reform kan gi forskjellige resultater allerede fra 2007. Videre blir forskjellen i arbeidstilbudet faset inn over årene 2007 til 2021.

³⁴ For å sikre sammenlignbarheten i utviklingen i andelen garantipensjonister, har vi likevel i en alternativ beregning innført dette fra og med 2030, som gjør at det først er 1963-kullet ved 67 år som får gunstigere regulering av satsene for minsteytelsene. Dette gjør at forskjellen i andelen mellom denne beregningen og beregningen for «økte aldersgrenser» viser den isolerte virkningen på andelen garantipensjonister av gunstigere regulering.

³⁵ Fram til rundt år 2000 ble pensjoner både under opptjening og utbetaling regulert slik at effekten omtrent tilsvarte en underregulering på 0,75 prosent. Dette var også konsistent med regelverket i folketrygden av 1967.

5. Referansebanen og virkninger av økte aldersgrenser

5.1. Innledning

I dette kapitlet viser vi resultatene av beregninger for tre sentrale alternativer: referansebanen, modell for økte aldersgrenser og modell for økte aldersgrenser inkludert lønnsregulering av satsene for minsteytelsene. I noen framstillinger er det også naturlig for sammenligningen å ta med en kontrafaktisk bane hvor pensjonsreformen fra 2011 ikke er gjennomført. Vi vil gi en full gjennomgang av sentrale målvariabler som kan tenkes å påvirkes av en omlegging i tråd med opplegget presentert i kapittel 4.

Referansebanen tar utgangspunkt i det gjeldende regelverket, slik som det er vedtatt, jf. avsnitt 3.1. Fordi formålet i denne rapporten er å belyse en dynamisk justering av aldersgrensene, legger referansebanen også til grunn at ingen av disse aldersgrensene heves over tid. Det skiller seg i noen grad fra referansebaner i MOSART som SSB har brukt tidligere, hvor det ligger inne en antagelse om at øvre aldersgrense for pensjonsopptjening (75 år i dag) øker over tid slik at denne ikke blir «bindende». I referansebanen her, vil denne grensen ligge fast og dermed kunne være bindende for individer som ellers ville ønsket å utsette uttaket utover denne aldersgrensen. Referansebanen som SSB leverer og som benyttes blant annet i Perspektivmeldingen, legger dessuten normalt inn en viss «skjerming» av uføres alderspensjon mot effekten av levealdersjusteringen. Dette har ikke vært naturlig å ta med i referansebanen i denne rapporten, da en viktig konsekvens av økte aldersgrenser er nettopp at dette fører til at uføre får økt pensjonsopptjening og lavere delingstall uten at det er nødvendig med et eget tillegg for uføre.

Økte aldersgrenser er en naturlig forlengelse av pensjonsreformen, som la opp til at levealdersjustering av alderspensjonen skal føre til at stadig flere utsetter både uttak av alderspensjon og avgang fra arbeidsmarkedet. Modellen vi presenterer her, legger opp til at aldersgrensene heves på en slik måte at nivået på alderspensjonen over tid omtrent opprettholder sin verdi målt relativt mot lønnsnivået. De arbeidsføre vil da fullt ut kompensere for levealdersjusteringen ved å følge veksten i aldersgrensene. Dette gir et rimelig forhold mellom den alderen for uttak og avgang som levealdersjusteringen legger opp til, og de til enhver tid gjeldende aldersgrensene som danner mulighetsrommet for valg av tidspunkt for uttak og avgang for det enkelte årskullet.

Som beskrevet i avsnitt 4.1, er det en naturlig forlengelse av Stortingets gjentatte vedtak at en bør utrede konsekvensene av lønnsregulering av satsen for minsteytelsene. Vi vil derfor presentere et *hovedalternativ (HA)* der vi *øker aldersgrensene og i tillegg lønnsregulerer satsene for minsteytelsene*. Dette alternativet gir i noen tilfeller samme resultat som å kun øke aldersgrensene – for eksempel når det gjelder antallet sysselsatte og antallet uføretrygdete. I disse tilfellene presenterer vi kun modellen for økte aldersgrenser.

5.2. Antall personer i ulike grupper

Sysselsatte

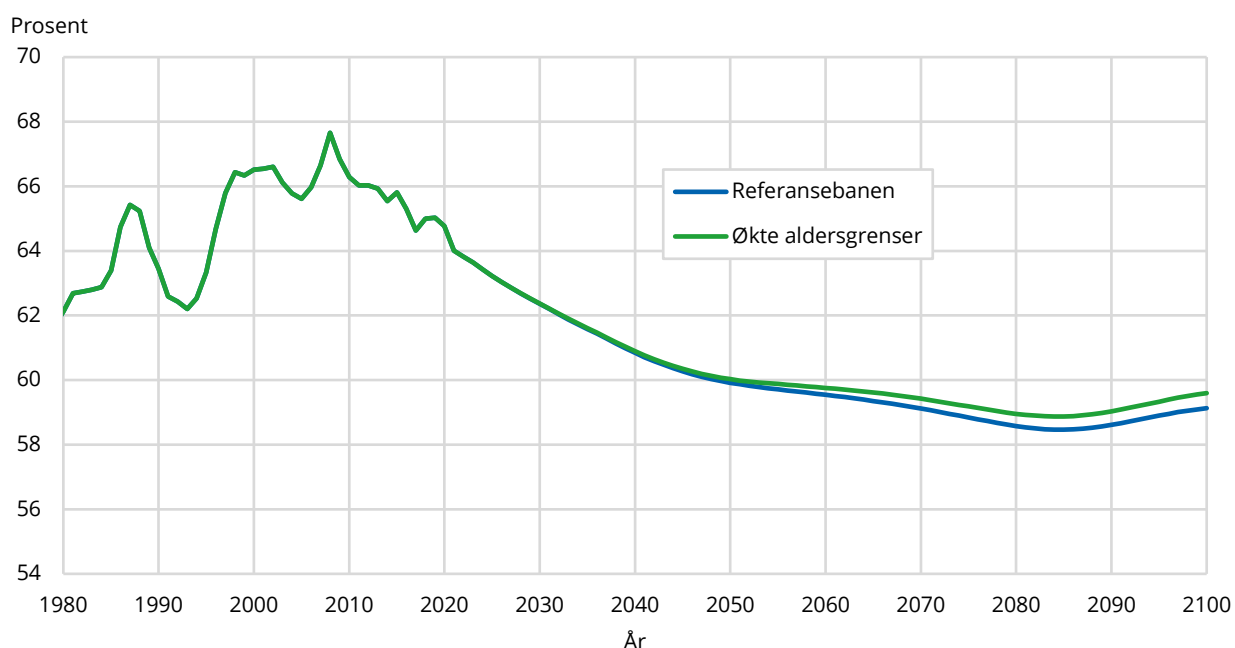
Økte aldersgrenser kan tenkes å påvirke sysselsettingen – i dette tilfellet avgangsalderen – gjennom tre kanaler: normdannelse, beregningen av ytelsene og som en beskrankning for ønsket avgangsalder. MOSART fanger *ikke* opp den første av disse kanalene, men begge de to siste.

Figur 5.1 viser andelen sysselsatte blant personer over 16 år i referansebanen og i modellen for økte aldersgrenser. Fordi modellen for økte aldersgrenser over tid vil innebære at stadig flere eldre personer vil være yrkesaktive, er det også nødvendig å ta med personer som er over den yrkesaktive alderen etter dagens regelverk (normalt avgrenser vi disse til personer som er yngre enn 75 år). Det

betyr at en del av forklaringen på at andelen er så vidt lave, er at det er en stor andel av grunnlagspopulasjonen som er godt forbi yrkesaktiv alder.

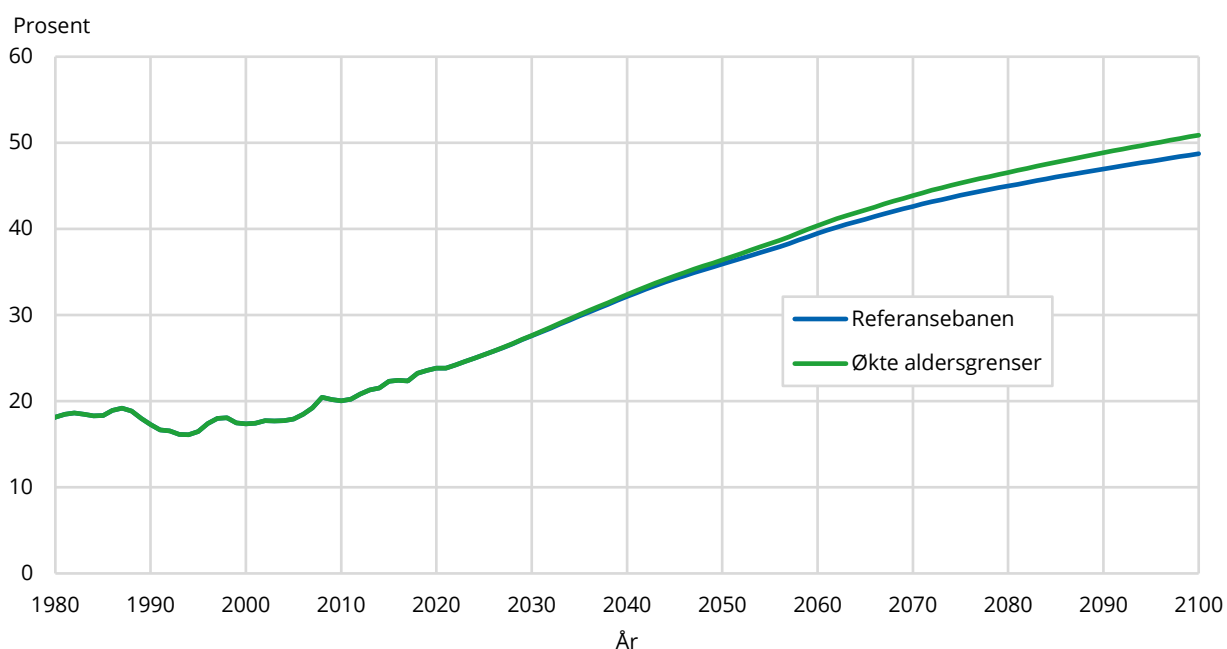
Modellen for økte aldersgrenser vil innebære økt yrkesdeltakelse blant personer i 60-årene og oppover, og vi ser et lite utslag på den aggregerte sysselsettingsprosenten over tid. Figur 5.2 viser at hele denne økningen i arbeidstilbud kommer blant personer som er over 62 år, og det skyldes utsetting av avgang fra arbeidsmarkedet. Det kan tenkes at en større andel av sysselsettingseffekten skulle kommet også blant personer yngre enn 62 år, som følge av normdannelse eller som følge av at grensen for mulig pensjonering forflyttes lenger unna. Dette er derimot en effekt vi ikke har konkretisert i MOSART.

Figur 5.1 Prosent sysselsatt i befolkningen (definert som i AKU), alle over 16 år. Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 5.2 Prosent sysselsatt (definert som i AKU), blant personer 62–90 år. Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

De ulike elementene i modellen for økte aldersgrenser kan ha ulik virkning på arbeidstilbudet, og under følger en forklaring av de mekanismene som virker i MOSART.

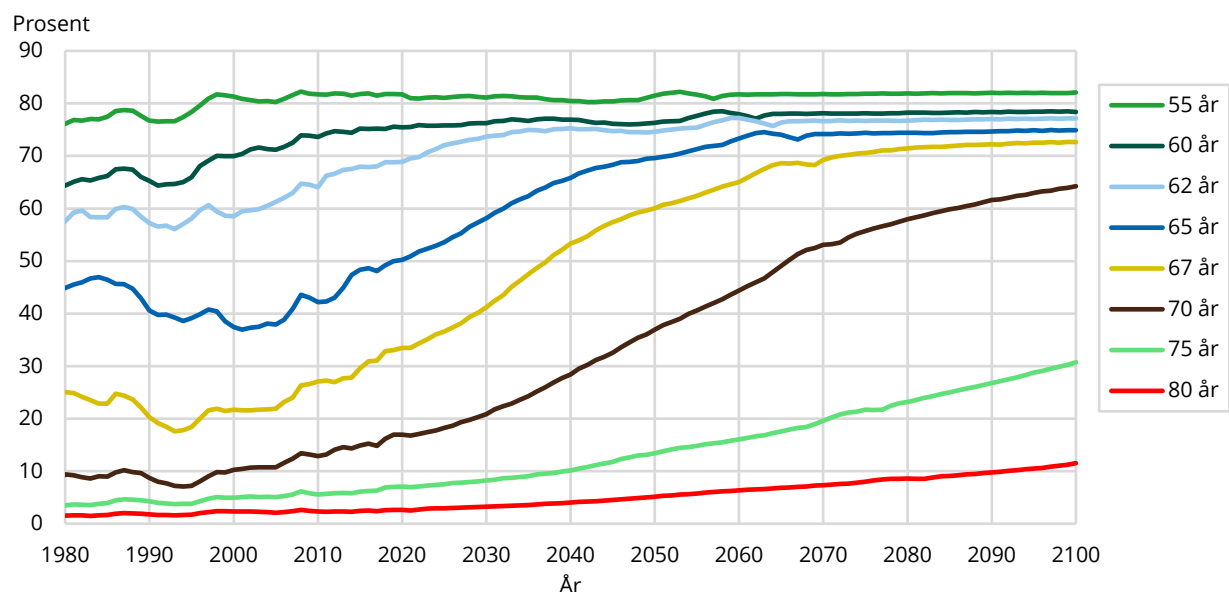
Intervall for mulig uttak av alderspensjon er svært vidt (også i dagens regelverk), og svært få opplever derfor den *nedre aldersgrensen* ved 62 år som bindende, spesielt i lys av at nærmere 25 prosent er uføre ved aldersgrensen. Prinsipielt er argumentet for at en heving av denne aldersgrensen burde ha en sysselsettingseffekt ganske klar: en del som ønsker (og kan) gå av med alderspensjon ved grensen, blir tvunget til å stå litt lenger i jobb. I praksis vil opptjeningen de fleste har ved den gjeldende nedre aldersgrensen være så lav at *faktisk avgang* ved den aldersgrensen er nærmest en fiktiv mulighet uten betydelig oppspart formue. De som har vesentlig opptjening ved den nedre aldersgrensen, korrelerer dessuten med de som har svært høye yrkesprosjenter og dermed ønsker å stå lenger i jobb fra før. Det taler for at forskyving av den nedre aldersgrensen ikke vil ha særlig stor *sysselsettingseffekt*, men har derimot en betydelig effekt på utsatt *uttak* av alderspensjon.

Aldersgrensene for stillingsvernet legger trolig en sterk begrensning på økningen i yrkesdeltakingen blant eldre, gitt at ønsket avgangsalder øker forbi henholdsvis 70 og 72 år. Vi har implisitt lagt til grunn at disse to aldersgrensene økes i takt med ønsket avgangsalder, men ikke forbi øvre aldersgrense. Når typisk ønsket avgangsalder når øvre aldersgrense i folketrygden, blir også denne aldersgrensen en skranke på en videre økning i arbeidstilbudet. Med våre forutsetninger skjer dette først rundt år 2060, og etter dette vil en økning i øvre aldersgrense være av en viss betydning for utviklingen i arbeidstilbudet. Hadde vi latt aldersgrensene i stillingsvernet blitt stående fast fra dagens nivå, ville denne effekten kommet sterkere og tidligere, kanskje allerede fra rundt 2030.

Forskjellen mellom referansebanen og modellen for økte aldersgrenser, skyldes også at beregningsgrunnlaget for delingstallene forskyves oppover i takt med hevingen av aldersgrensene. Dette gir utslag i at *veksten* i alderen som skal til for å oppnå delingstall 13,42 blir litt sterkere i modellen for økte aldersgrenser, som igjen gir utslag i at for å oppnå full kompensasjon, må en jobbe enda litt lenger.

Forskyvningen av beregningsgrunnlaget for delingstallet er viktig for sysselsettingen på litt lengre sikt. Årsaken til dette er at selve antagelsen om tilpasningen til levealdersveksten er knyttet opp mot veksten i delingstallet, og når delingstallet beregnes ved en høyere alder, gir det utslag i raskere vekst i delingstallet og dermed raskere vekst i avgangsalder.

For å ytterligere illustrere veksten i sysselsettingen, har vi videre inndelt i arbeidstilbudet *per alder*, det vil si andelen blant for eksempel 67-åringer som er i arbeid. Figur 5.3 viser for eksempel at andelen sysselsatte 55-åringer ligger omtrent stabilt i overkant av 80 prosent for alle årene mellom 1980–2100. Figuren viser også at det forventes at det blir en vesentlig vekst i sysselsettingen blant personer over 60 år framover, og særlig er det et stort potensial for slik vekst blant de aller eldste.

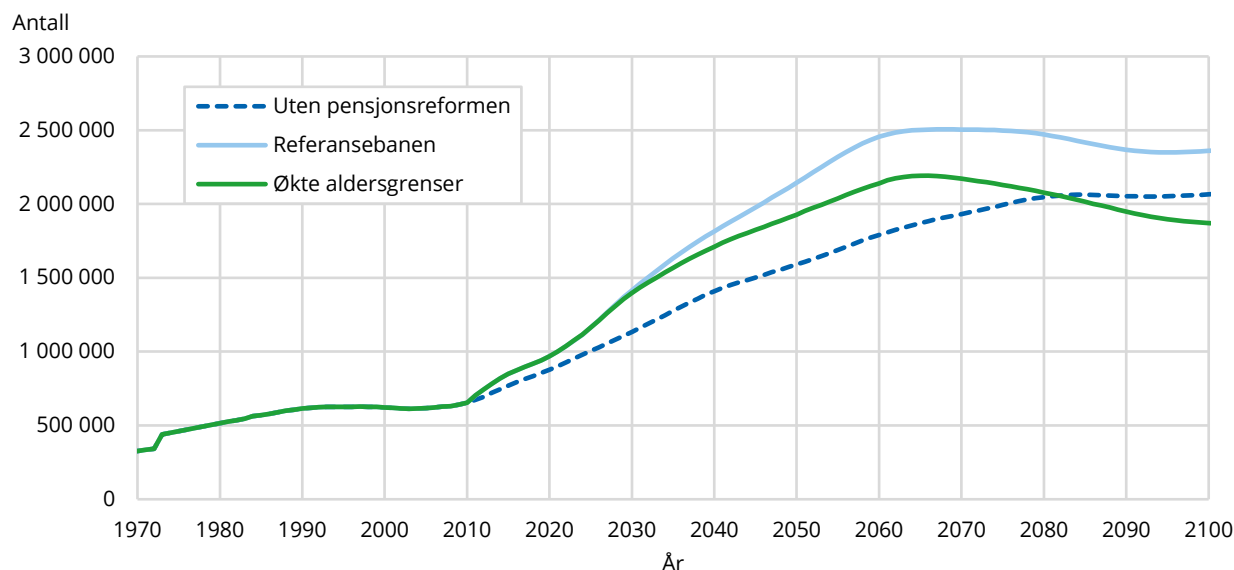
Figur 5.3 Prosent sysselsatt (definert som i AKU) per alder. Med økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Alderspensionister

En alderspensionist defineres her som en som mottar alderspensjon fra folketrygden, og det inkluderer personer som kombinerer pensjonsuttak med videre arbeid. Antallet pensionister er framskrevet i Figur 5.4. Forskjellen mellom referansebanen og banen uten pensjonsreformen, viser at pensjonsreformen har ført til flere pensionister. Dette skyldes i hovedsak at det med pensjonsreformen er det mulig å være alderspensionist med uttak fra folketrygden i alderne 62–66 år, og en stor andel har valgt å benytte seg av fleksibel alderspensjon og tidlig pensjonsuttak.

En konsekvens av økte aldersgrenser vil være at flere må vente med uttak av alderspensjon, og dette vil redusere antallet over tid. I 2060 vil det være noe i overkant av 315 000 færre alderspensionister dersom aldersgrensene økes. Hovedforklaringen er altså utsatt tidliguttak som følge av at aldersgrensen for tidliguttak flyttes oppover.

Figur 5.4 Antall alderspensionister, både bosatte og ikke-bosatte. Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5. i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

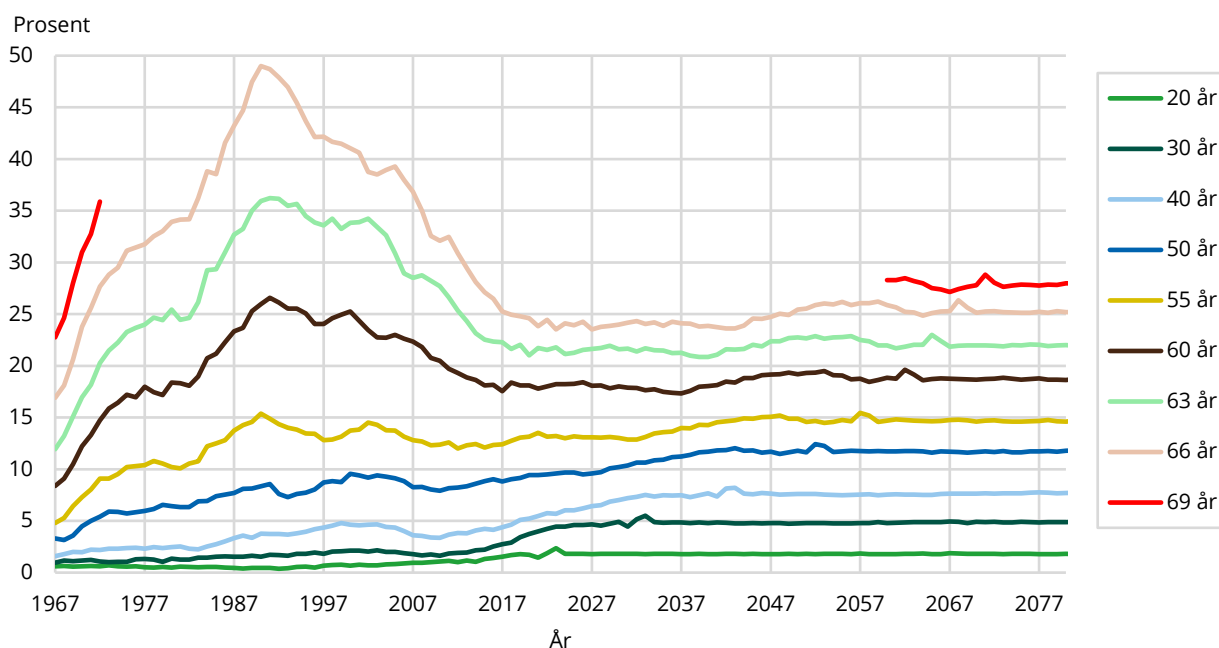
Uføretrygdete

En rekke ytelser i folketrygden har sine (øvre) aldersgrenser knyttet til aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelse fra alderspensjonen (i dag 67 år). For at det ikke skal oppstå et voksende gap der personer med behov for en langvarig helserelatert ytelse ikke har rett på hverken uføretrygd eller alderspensjon, er det naturlig at øvre aldersgrense for mottak av uføretrygd følger med oppover når aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelse øker. Det samme argumentet kan brukes om korttidssytelser, herunder sykepenger, dagpenger, pleie-, opplærings- og omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger.³⁶ Disse blir imidlertid behandlet utenfor MOSART, se Vedlegg D: Korttidssytelser.

Økte aldersgrenser vil dermed medføre at det blir flere uføretrygdete, fordi ytelsen må tilstås til en stadig større aldersgruppe. For å kunne regne på effekten av dette, er det nødvendig å tilrettelegge modellen slik at det er mulig å få uføretrygd (og arbeidsavklaringspenger) utover 67 år, og til dette har vi ekstrapolert og parallellforskjøvet *uføretilbøyeligheten*. Selve uføretilbøyeligheten ved hver alder, ligger fast i hovedberegningene, slik at tilveksten av uføretrygdete kommer av at flere får tilstått ytelsen utover 67 år når aldersgrensene øker.

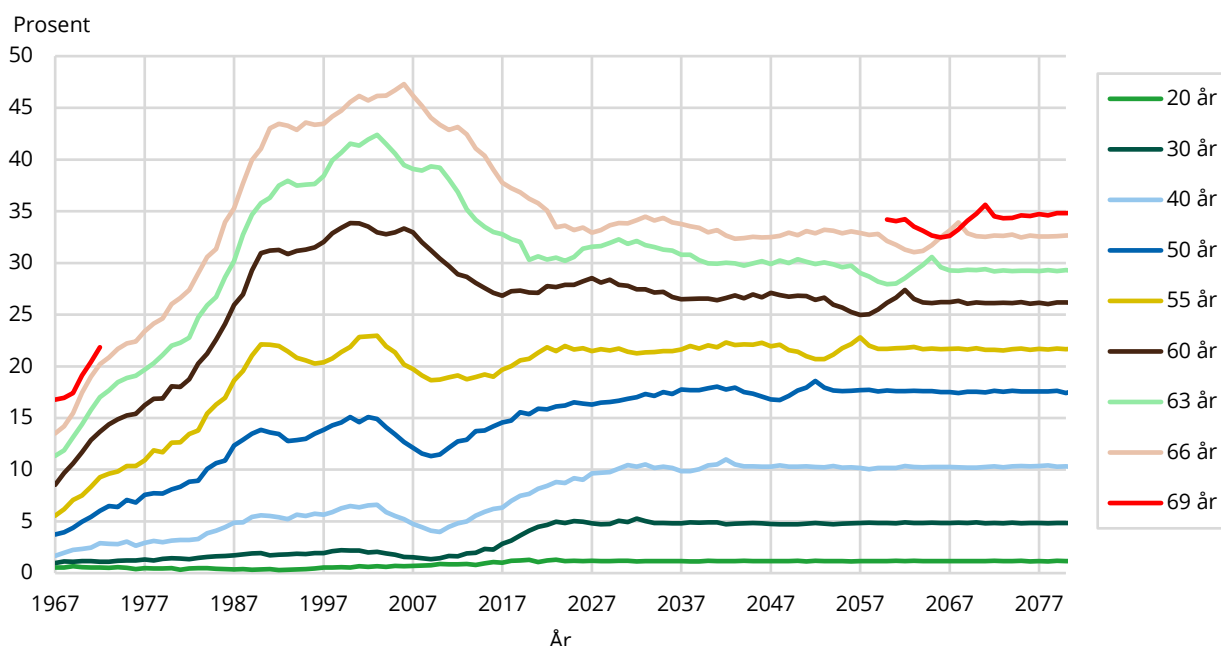
Figur 5.5 og Figur 5.6 viser henholdsvis andelen uføretrygdete menn og kvinner ved ulike aldre etter årstall. Vi observerer at etter at «normert pensjoneringsalder» går over 69 år (som i beregningene skjer i 2060), vil det tilkomme personer som er 69 år og uføretrygdete. I beregningene er disse aldersgrensene bestemt med desimaltall, slik at det i praksis vil være mellomliggende aldre (68 år og «noen måneder») som får tilstått uføretrygd tidligere enn i 2060.

Figur 5.5 Prosentandel uføretrygdete menn i ulike aldre. Hovedalternativet. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

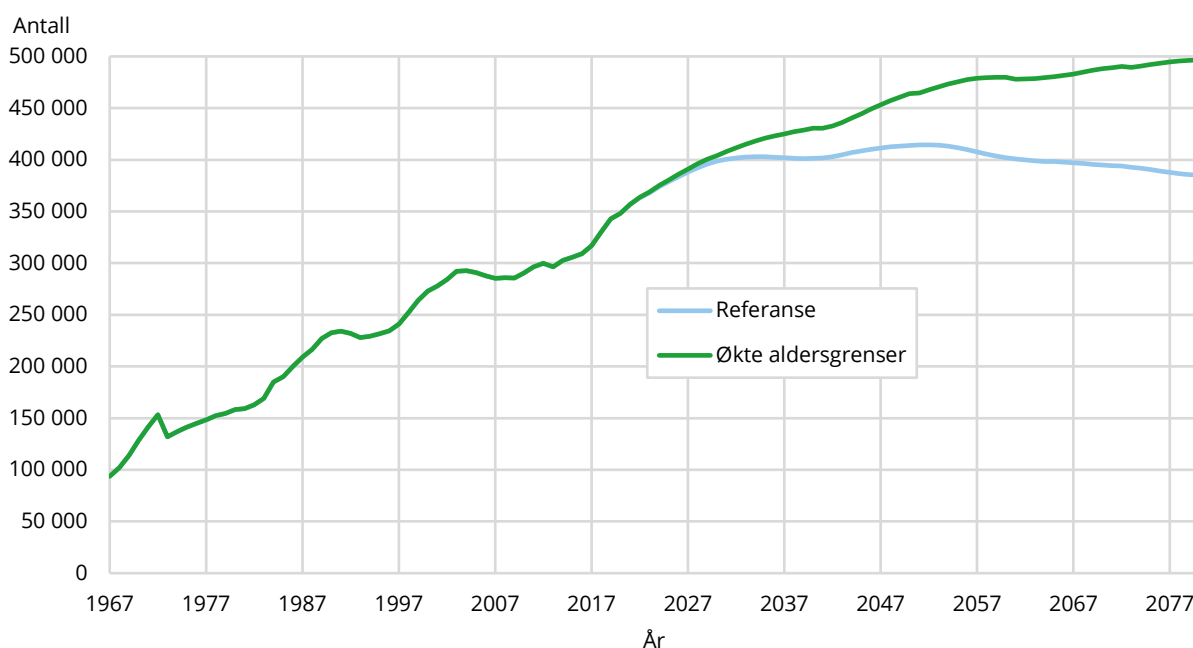
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 5.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

³⁶ Foreldrepenger og svangerskapsenger kunne også i prinsippet vært nevnt blant disse korttidssytelsene, men disse er mindre relevante for aldersgruppen 67+, og er dermed heller ikke medregnet.

Figur 5.6 Prosentandel uføretrygdete kvinner i ulike aldre. Hovedalternativet. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

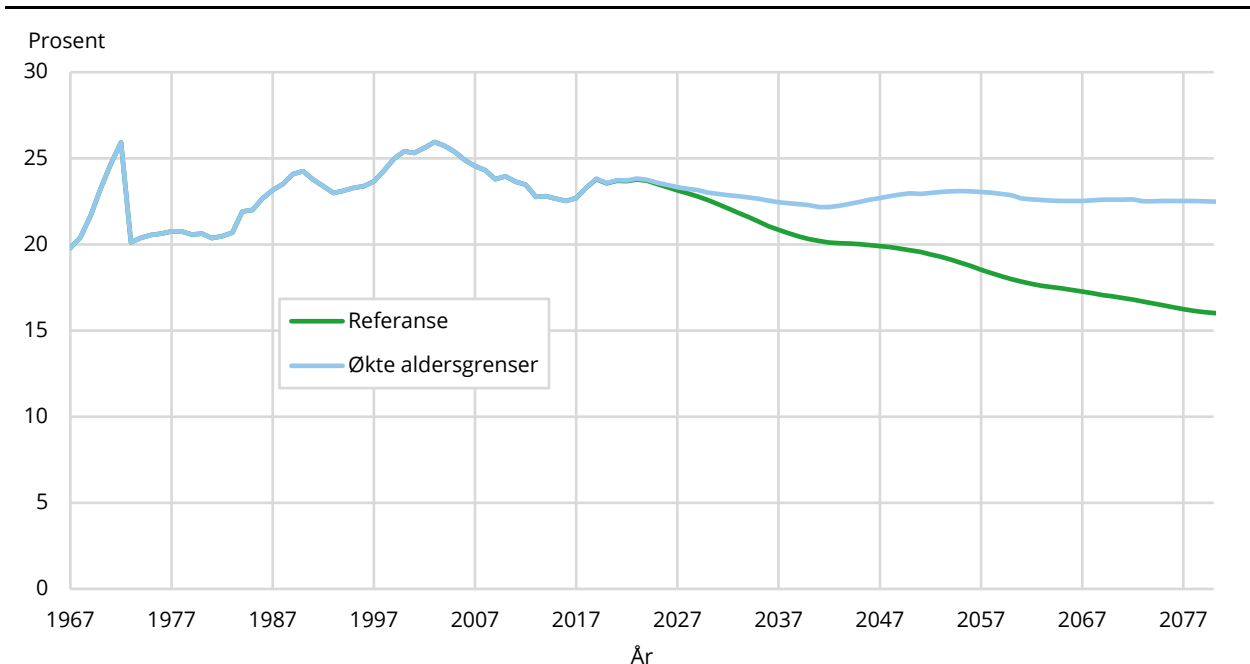
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.6 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Samlet sett blir det vesentlig flere uføretrygdete i modellen med økte aldersgrenser, og det skyldes at hver enkelt uføretrygdete er uføre i noen flere år, og at det stadig blir flere aldre som kan få tilstått uføretrygd. Figur 5.7 viser at det i 2021 er omtrent 356 000 uføretrygdete, og mens dette antallet forblir omtrent stabilt i referansebanen, vil det vokse til over 500 000 innen 2090 i modellen for økte aldersgrenser. Av Figur 5.8 ser vi at befolkningsveksten likevel vil gjøre at *andelen* uføretrygdete (som andel av alle personer over 15 år) forblir omtrent uendret fra dagens nivå.

Figur 5.7 Antall uføretrygdete. Modell for økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.7 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 5.8 Andel uføretrygdete (blant alle personer eldre enn 15 år). Modell for økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.8 i Tallgrunnlag til figurer](#)

Minste- og garantipensjonister

Et av flere viktige vurderingspunkter for pensjonssystemet er hvordan systemet bidrar til insentiver til egen pensjonsopptjening. For å vurdere dette, er det ofte nyttig å studere om systemet vil gi en betydelig andel minste- og garantipensjonister.

Yrkesaktive vil for hver ekstra krone de tjener få lagt til 18,1 øre til pensjonsbeholdningen, begrenset oppad til en årlig inntekt på 7,1 grunnbeløp. Slik pensjonssystemet er lagt opp vil denne beholdningen eller formuen senere regnes om til en årlig ytelse, og forventet nåverdi av disse ytelsene vil omtrent tilsvare verdien av pensjonsbeholdningen. Disse 18,1 ørene (eller prosent) vil for en rasjonell, framoverskuende person (med normal forventet levealder og tillit til folketrygden) oppfattes som tvungen sparing som senere kommer til utbetaling.

Dette gjelder ikke i samme grad for de som har så lav samlet opptjening at de mottar garantitillegg. Her vil garantipensjonen bli avkortet med 80 prosent mot egen inntekstpensjon, og de vil reelt sett bare få tilbake 3,6 øre for hver ekstra krone de tjener. Forskjellen i opptjening på 18,1 øre og 3,6 øre utgjør en skattekle på 14,5 prosentpoeng, som er et vesentlig insentiv i beslutningen om å jobbe.

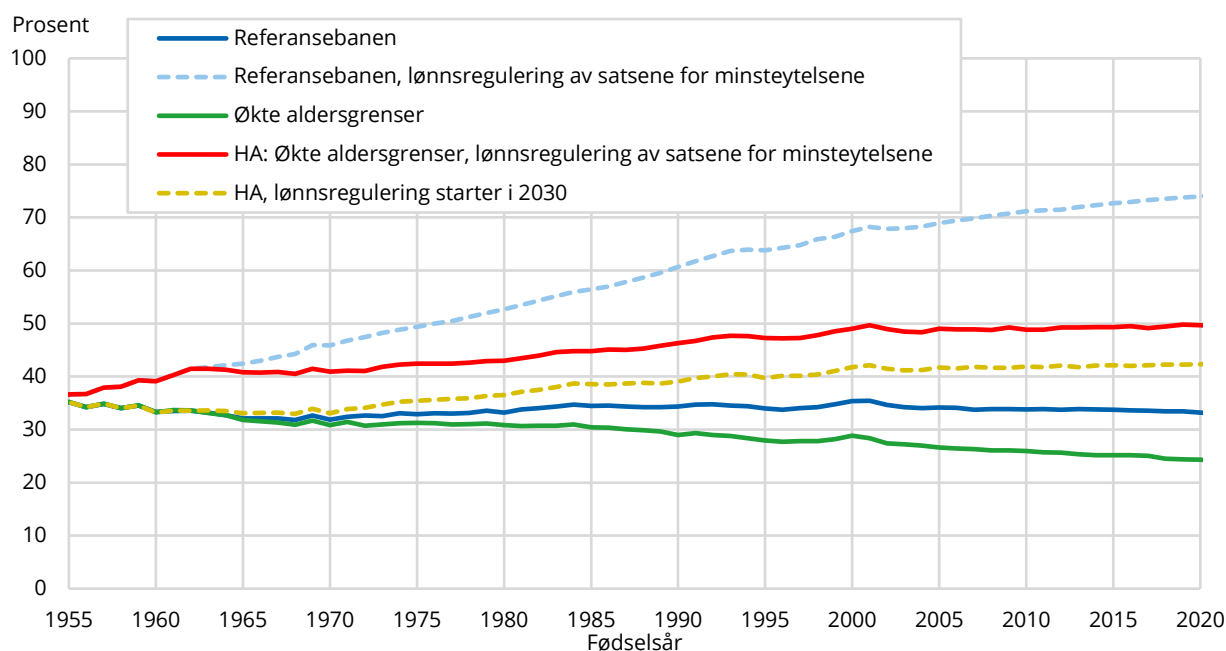
Dette gjelder spesielt på den ekstensive marginen; det vil si hvor lenge man skal jobbe. Her vil de aller fleste få en opptjeningseffekt på (nesten) hele inntekten og det er relativt kort tid mellom opptjening og utbetaling av alderspensjonen. Insentivvirkningen er trolig mindre på den intensive marginen; det vil si hvor mye man skal jobbe gitt at man er yrkesaktiv. Mange vil her være oppunder eller over opptjeningstaket på 7,1 G, og det kan gå lang tid mellom opptjening og utbetaling.

Det vil bli svært få minstepensjonister ved pensjonering i ny folketrygd, trolig ned mot eller under ett prosent. Utformingen av garantitillegget og kravet om tilstrekkelig opptjening for å kunne gå av tidlig sikrer dette. Enkelte kan bli minstepensjonister senere hvis satsen for minsteytelsen reguleres mer generøst enn egen løpende alderspensjon. Disse vil ha enda svakere insentiver til egen pensjonsopptjening, da hele opptjeningseffekten faller bort. Samtidig er forskjellen mellom null og 3,6 prosent bare en fjerdedel av forskjellen mellom 3,6 prosent og 18,1 prosent. I tillegg vil overgangen til minstepensjonist ofte ligge langt fram i tid, og derfor trolig tillegges liten vekt ved pensjonering. Vi

rapporter derfor ikke tall for omfanget av minstepensjon her, både fordi de er få, forskjellene i insentiver er vesentlig mindre og det er vanskelig å komme opp med en relevant definisjon.

Enkelte alderspensjonister med trygdetid mindre enn 40 år vil ikke få full minsteytelse, samtidig kan de motta tilleggssytelser knyttet til garantitillegg og egen inntektpensjon. Disse vil her bli klassifisert etter hvilke tilleggssytelser de mottar, ikke den lave pensjonen. Hadde formålet med analysen her vært å belyse et lavinntektsproblem ville det vært mer naturlig å definere en minstepensjonist som en person som har en samlet ytelse som er mindre eller lik *full* minsteytelse. Vi kommer tilbake til en analyse av lav inntekt blant alderspensjonister mot slutten av avsnitt 5.3. Uansett er «minstepensjonist» et problematisk mål for lav inntekt når satsen for minsteytelsen varierer så mye mellom alternativene. En høyere sats vil gi både flere minstepensjonister og høyere inntekt blant de som mottar minsteytelsen og/eller et garantitillegg.

Figur 5.9 Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet. Alle bosatte. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.9 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

En *garantipensjonist* er her en alderspensjonist som har positivt beløp på «utbetalt sært tillegg», «garantitillegg» og/eller «minstepensjonstillegg». Manglende trygdetid og AFP-tillegget er ikke med i definisjonene. Minstepensjonister vil også være garantipensjonister etter denne definisjonen. Figuren viser utviklingen i andelen som er garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet, det vil si det første året de mottar alderspensjon. Tallene er fordelt etter fødselsår og for ulike alternativer. Populasjonen omfatter alle som har blitt alderspensjonister i årskullet og har minst 20 års trygdetid. Figuren er egnet til å belyse insentivene på den intensive marginen, siden alle er med uavhengig om de jobber ved aldersgrensen.

Det vil bli en betydelig andel garantipensjonister i alle alternativer. I referansebanen vil dette gjelde en noenlunde konstant andel rundt 35 prosent av alle alderspensjonister. Grunnen til at andelen blir relativt stabil er at satsen for minsteytelsen også blir levealdersjustert, slik at det blir balanse mellom inntektpensjonen og minsteytelsen. Det eneste som da kan gi variasjon er endringer i hvor lenge årskullet typisk har jobbet. Fram mot de født rundt år 2000 kommer det en liten økning i andelen med garantipensjon fordi disse yngre årskullene kommer senere ut i arbeid (blant annet på grunn av skolegang), og har dermed med seg mindre opptjening inn i alderspensjonen (for gitt avgangsalder). Dette er spesielt tydelig for de som blir uføretrygdet, som har en fast «avgangsalder» på 61 år, gitt ved aldersgrensen for den særskilte opptjeningen for uføretrygdete. Rundt 60 prosent

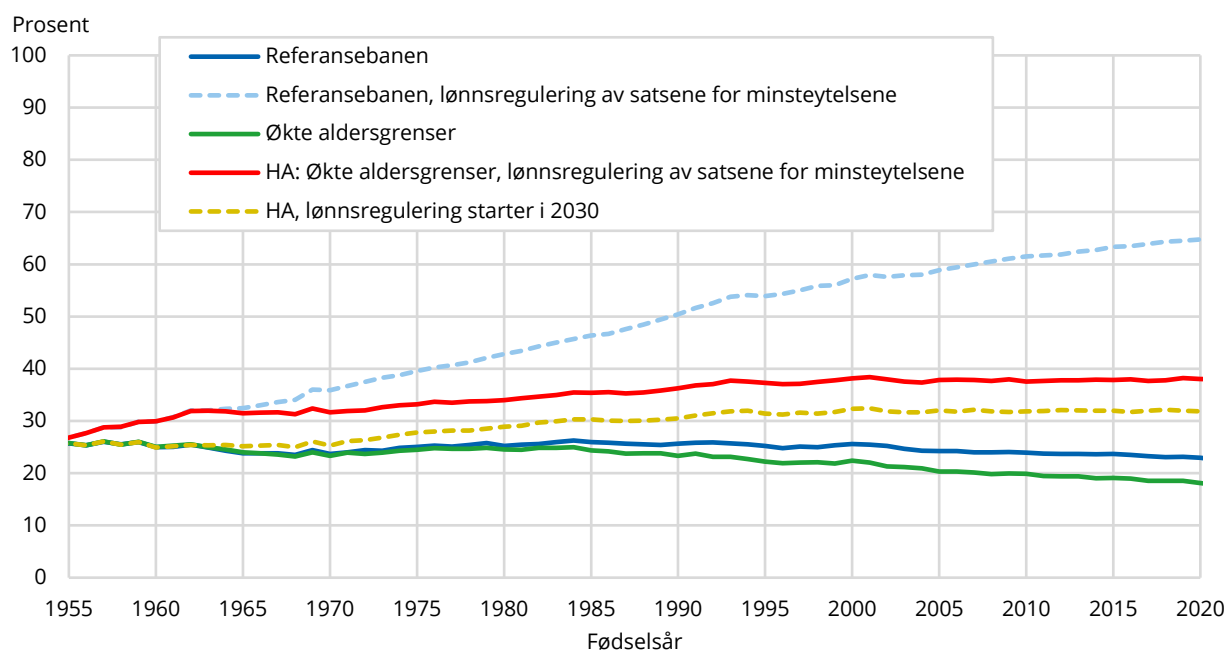
av de uføretrygdete vil bli garantipensjonister. Samtidig er det vanskelig å vurdere insentivvirkningene for de uføre, blant annet fordi både uføreytelsen og den framtidige pensjonsopptjeningen avhenger av inntektsnivået i årene forut for uførheten. I tillegg kommer at yngre uføre har en klart lavere forventet levealder.

Når aldersgrensene øker vil andelen med garantipensjon falle noe over tid, fordi uføretrygdete får lenger opptjening, og dette veier tyngre enn den mer beskjedne økningen i satsen for minsteytelsen. De ikke-uføre vil i beskjeden grad få lenger opptjening, da ønsket avgangsalder (i simuleringen) er bestemt av levealdersjusteringen, og i svært liten grad av aldersgrensene. Derimot vil de ikke-uføre (også) stå ovenfor noe høyere satser for minsteytelse, som trekker i motsatt retning.

De dramatiske virkningene kommer når satsene for minsteytelsen skjermes mot levealdersjusteringen i sin helhet. Med full skjerming og ingen økning i aldersgrensene vil over 70 prosent av dagens unge bli mottakere av garantitillegg. Blant de som blir uføre vil andelen være over 90 prosent, og senere økende mot 100 prosent. På dette tidspunktet vil ny folketrygd i realiteten være erstattet av et system med en (generøs) grunnpensjon og en (liten) inntekstpensjon fra første krone, som vil være en relativt radikal omlegging av folketrygden.³⁷

Kombinerer man økte aldersgrenser og skjerming av minsteytelsen vil det komme en viss balanse i forholdet mellom pensjonsopptjeningen og minsteytelsene, slik at andelen med garantipensjon vil stabilisere seg. Holder man satsene på minsteytelsene på dagens nivå vil rundt 50 prosent bli garantipensjonister.

Figur 5.10 Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet, bosatte ikke-uføre. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 5.10 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur 5.10 har vi avgrenset populasjonen til de som er bosatt i Norge og ikke-uføre på det tidspunktet de blir alderspensjonister. Dette er personer som i hovedsak er yrkesaktive ved alderspensjonering, og som har muligheten til å velge å stå lenger i arbeid (i Norge). Insentivene fra pensjonssystemet til å stå lenger i arbeid vil trolig virke sterkere for denne gruppen, jamfør diskusjonen ovenfor. Disse to figurene vil i stor grad være overlappende, siden de bosatte ikke-uføre

³⁷ Se for eksempel NOU 2004:1 (Pensjonskommisjonen) eller Stensnes (2007) for en vurdering av en pensjonsordning med en (vesentlig) grunnpensjon og en tilleggspensjon for inntekt utover grunnpensjonen, som er en litt mer moderat versjon av det som vil skje her.

utgjør rundt 60 prosent av hele populasjonen av alderspensjonister. Det er likevel noen tydelige forskjeller. I første rekke er andelen garantipensjonister noe lavere, rundt 25 prosent hvis satsene for minsteytelsene blir levealdersjustert. Utslagene av å skjerme satsene for minsteytelsene er også mindre, spesielt i kombinasjon med økte aldersgrenser. I hovedalternativet vil i underkant av 40 prosent av de ikke-uføre bli garantipensjonister. Venter man med å skjerme satsene i minsteytelsene til aldersgrensene begynner å øke, det vil si fra 2030, vil ned mot 30 prosent bli garantipensjonister.

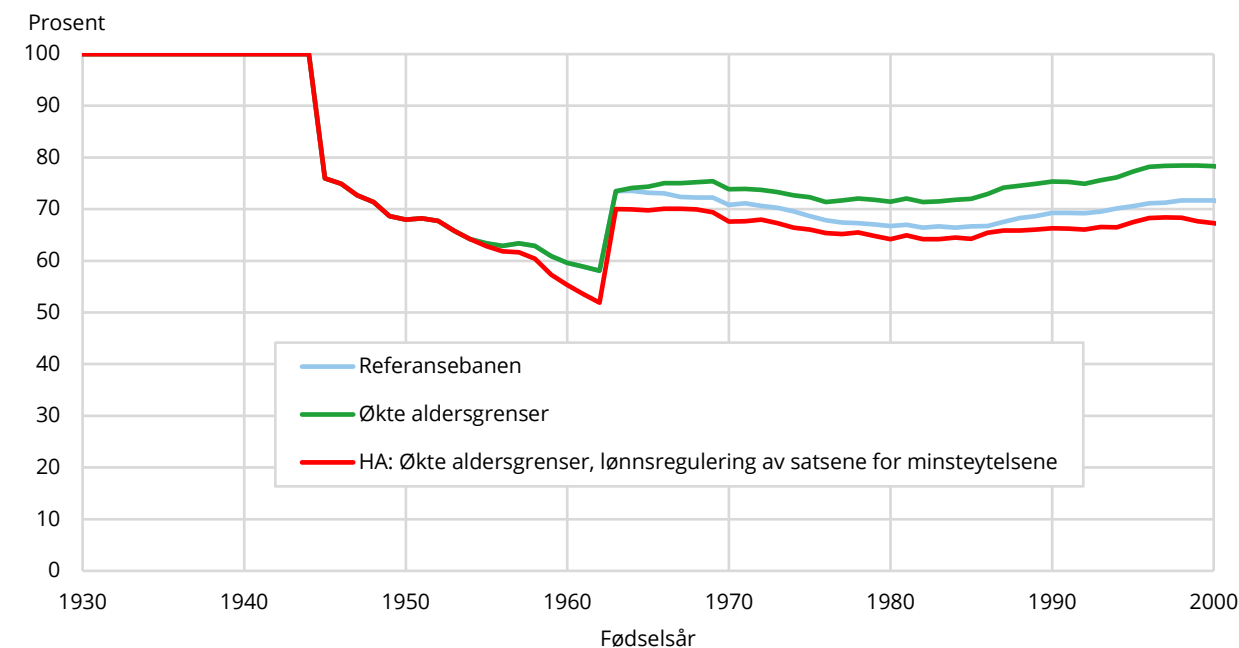
Andel med rett til uttak av alderspensjon ved ulike aldre

Når aldersgrensene heves, og i enda større grad dersom også satsene for minsteytelsene lønnsreguleres, vil stadig flere ved en gitt alder diskvalifisere for uttak. Dette er rent mekanisk: i det aldersgrensen forskyves oppover, vil det ikke være tillatt å ta ut like tidlig som før. Imidlertid vil økte aldersgrenser *isolert sett* bidra til at stadig flere vil kunne ta ut alderspensjonen ved første mulighet, se Figur 5.11.³⁸

Årsaken til at stadig flere vil kunne ta ut ved «første mulighet» når *kun aldersgrensene øker*, er at satsene for minsteytelsene får en stadig lavere relativ verdi, mens de ikke-uføre kompenserer for hele effekten av levealdersjusteringen. Dermed blir den opptjente inntektspensjonen stadig større relativt til størrelsen på minstenivået, og flere vil derfor kvalifisere for tidliguttak.

Dersom satsene for minsteytelsene lønnsreguleres, vil andelen som kvalifiserer ved uttaksgrensen vokse om lag i takt med referansebanen. Dette skyldes at opptjeningen og reguleringen av satsene for minsteytelsene omtrent følger hverandre. Årsaken til at linjen for hovedalternativet ligger under referansebanen, er at lønnsreguleringen i hovedalternativet er innført allerede fra 2021, hvilket innebærer at flere årskull omfattes av dette enn av økte aldersgrenser. Dersom lønnsreguleringen ble innført slik at 1963-kullet var det første som fikk en sats fastsatt ved 67 år med lønnsregulering, det vil si at lønnsreguleringen starter i 2030, ville linjene nærmest sammenfalt.

³⁸ «Første mulighet» har for årskull født før 1944 vært 67 år, og fra og med 2011 ble nedre aldersgrense fastsatt til 62 år. Dette ga personer født i 1945, som var 66 år i 2011, mulighet til å ta ut fleksibel alderspensjon fra 66 år. For årskullene 1946–1949 ble dermed den reelle uttaksgrensen 65–62 år, og for årskull født etter 1949 har uttaksgrensen vært 62 år. Kvalifikasjonskravet er at den pensjonen man vil *komme til å oppnå* ved aldersgrensen for fritt uttak av alderspensjon (67 år i dagens system) minst tilsvarer minstenivået gitt sivilstand. Uttakskravet impliserer at *alle* hadde rett på uttak ved uttaksgrensen i årskullene født i 1944 og tidligere (ved 67 år), men at enkelte med lav egen opptjening kan diskvalifisere for uttak ved uttaksgrensen i etterfølgende årskull. For framtidige årskull, gitt at aldersgrensene øker, vil «første mulighet» generelt være voksende.

Figur 5.11 Andel som kvalifiserer til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 5.11 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

5.3. Ytelsesnivåer

Alderspensjon til ikke-uføre og tidligere uføretrygdte alderspensjonister

En viktig motivasjon som ligger til grunn for spørsmålet om aldersgrensene burde heves i takt med levealdersveksten, er at levealdersjusteringen vil føre til lave ytelsesnivåer i framtiden til gitt avgangsalder. Dersom de statiske aldersgrensene blir opprettholdt, ville dette etter kort tid føre til at den relative verdien av alderspensjonene målt mot det alminnelige lønnsnivået i samfunnet blir vesentlig lavere, en utvikling som neppe er verken sosialt eller økonomisk bærekraftig.

En annen faktor er at ytelsesnivåene til tidligere uføretrygdte alderspensjonister vil få en utvikling som neppe er sosialt bærekraftig over tid, fordi også deres alderspensjon levealdersjusteres. De har ingen (reell) mulighet til å tilpasse seg levealdersjusteringen ved å utsette uttaket og jobbe lenger. Dette fører til at de tidligere uføretrygdte bærer den fulle effekten av levealdersjusteringen uten mulighet for å selv velge å motvirke dette slik som ikke-uføre kan. Derfor inndeler vi ytelsesnivåene etter tidligere uføretrygdte og ikke-uføre.

Vi presenterer også alderspensjonsnivåene *gitt at uttak først foretas ved avgang*. Det siste er viktig, fordi særlig tidlig uttak av alderspensjon blant ikke-uføre kan gi inntrykk av at deres ytelsesnivåer er langt lavere enn det reelle nivået de *kunne* oppnådd. Tidliguttak må anses som en finansiell omplassering av oppspart formue, og er i alle tilfeller et valg de uføre ikke kan ta. Derfor er det, for å vurdere rimeligheten av det relative nivået mellom tidligere uføretrygdte og ikke-uføre, hensiktsmessig å beregne ytelsesnivået som *ville* ha vært dersom alle ikke-uføre ventet med uttak til de også har sluttet å jobbe.

Figur 5.12 viser utviklingen i alderspensjonen til tidligere uføretrygdte og ikke-uføre deflatert mot lønnsnivået 2021. I referansebanen, hvor aldersgrensene ligger fast, er det helt tydelig at særlig de uføre får svekket verdien av alderspensjonen over tid, som følge av at de eksponeres fullt ut for effekten av levealdersjusteringen, uten mulighet til å kompensere ved å utsette pensjoneringen.

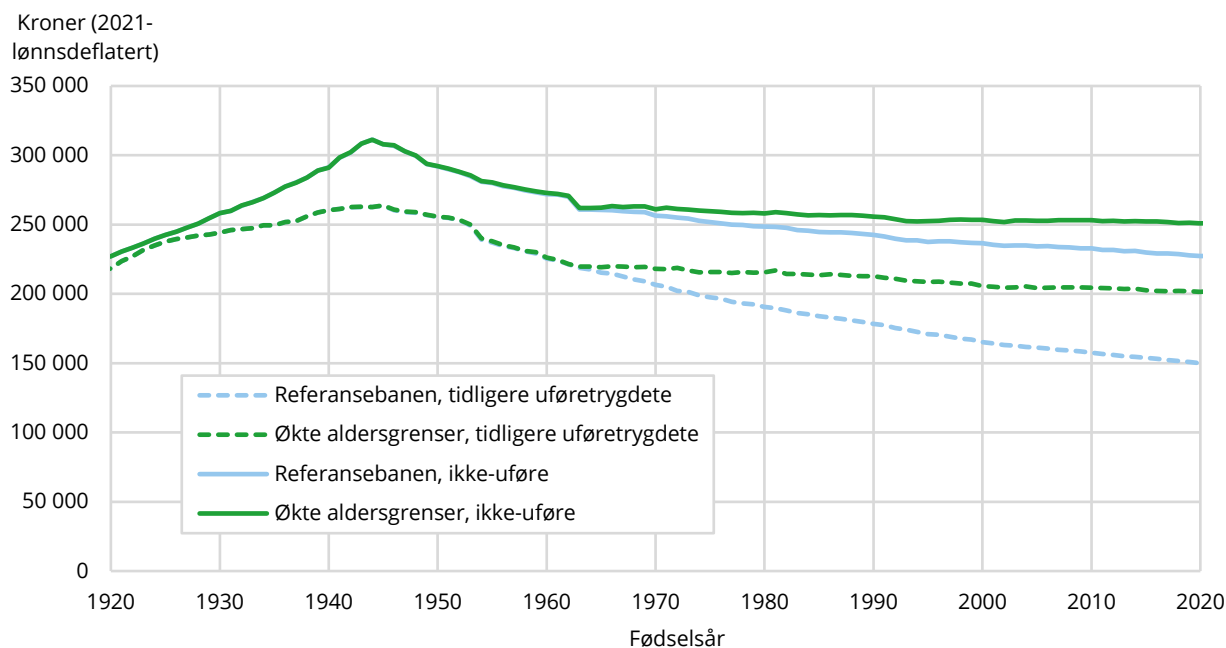
For ikke-uføre er forklaringen av nedgangen i referansebanen relativt sammensatt. På kort sikt, for personer født før 1980, skyldes dette en kombinasjon av at satsen for minsteytelsene blir lavere sammenlignet med lønnsnivået, noe som gir personer med lav egen opptjening en lavere pensjon. I tillegg er det flere som starter yrkeskarrieren senere, som følge av lengre utdanningsløp. En tredje faktor er at det særlig fram mot de født rundt 1980 vil bli en stadig større andel eldre innvandrere som skal starte pensjonsuttak, og dette er generelt en gruppe med svakere opptjening enn gjennomsnittet.

For personer født senere enn 1980, er den klart dominerende effekten at disse årskullene vil stange mot øvre aldersgrense. Til å begynne med vil det begrense de som ønsker å stå lenge jobb, etter hvert vil det ikke være mulig å kompensere fullt ut for effekten av levealdersjusteringen selv med den øvre aldersgrensen for pensjonsopptjening på 75 år. Denne effekten vil være tiltakende, og stadig flere vil oppleve denne øvre aldersgrense som bindende.

Det er i tillegg til forklaringene over to andre tekniske detaljer. Over tid blir det en mindre andel som er i gruppen tidligere uføretrygdete, som gjør gruppen «tidligere uføretrygdete» mer selektert. Dette flytter personer med relativt lav opptjening på marginen, men som ikke lenger er uføre, over i gruppen «ikke-uføre», noe som bidrar til å trekke gjennomsnittlig ytelse ned for denne gruppen. I tillegg kommer effekten av at avtagende levealdersvekst blant de aller eldste, fører til at man får noe mindre igjen i økt livstidspensjon enn hva delingstallet skulle tilsi.

Økte aldersgrenser etter 1963-kullet gjør at gjennomsnittlig alderspensjon omtrent stabiliserer seg for begge grupper. For tidligere uføretrygdete vil økte aldersgrenser bety at «avgangsalder», gitt ved overføring til alderspensjon og stans i særskilt opptjening, øker med to tredeler av levealdersjusteringen. Det skal være omtrent tilstrekkelig for å opprettholde pensjonsnivået. For de ikke-uføre er det lagt inn at ønsket avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjustering, og økte aldersgrenser vil sikre at disse ønskene kan bli realisert fullt ut.

Figur 5.12 Alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

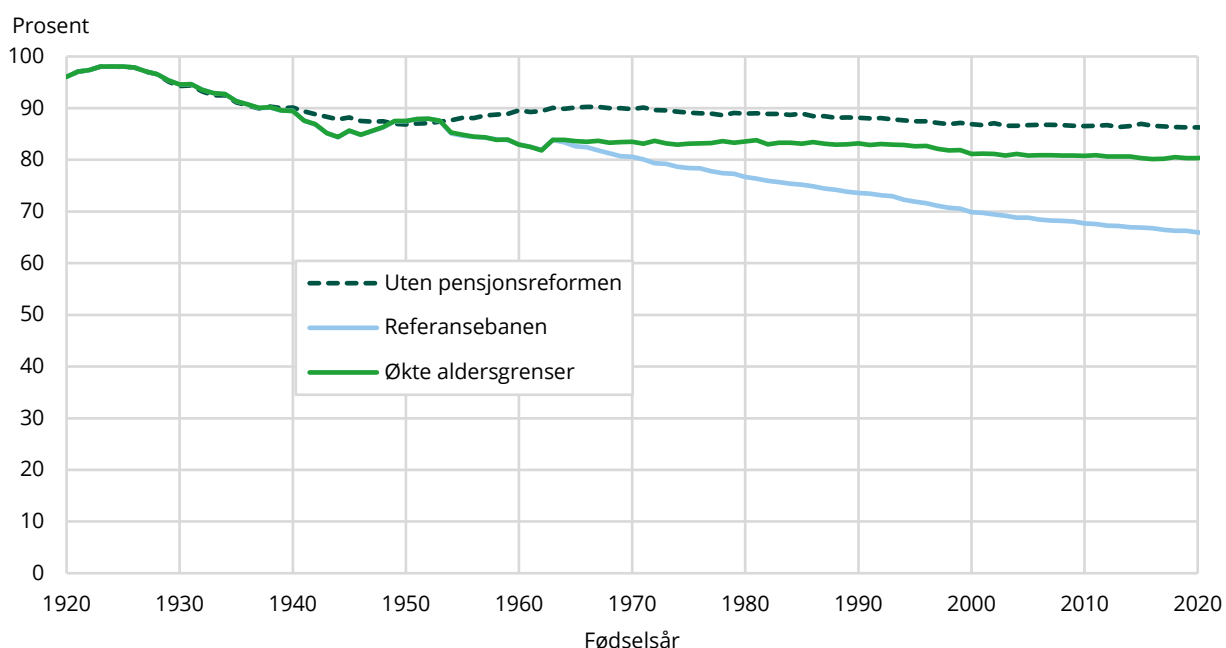

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.12 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur 5.13 ser vi på forholdet mellom alderspensjonen til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre, ved å dele gjennomsnittlig alderspensjon for de uføre på gjennomsnittlig alderspensjon for de ikke-

uføre. Økte aldersgrenser vil, som vi ser av figuren, *bidra* til å stabilisere forholdet mellom uføre og ikke-uføre i noen grad. De uføre født 1963 og senere kommer svakere ut av pensjonsreformen enn de arbeidsføre, og det kan i stor grad tilskrives at opptjeningen for uføre i ny folketrygd stanser ved 62 år. Det markerte fallet mellom 1953- og 1954-kullet skyldes mest at skjermingstillegget for uføre ble stanset ved 1953-kullet, som var da kommet opp i 2,5 prosent. I tillegg medførte den særskilte reguleringen av løpende ytelser i 2021 til at alle født før 1954 fikk en økning i pensjonen på drøye 1 prosent som ikke kommer senere årskull til gode. Den markerte overgangen mellom 1962- og 1963-kullet skyldes derimot en endring av AFP-ordningen i offentlig sektor som man i mindre grad bør ta hensyn til (se Vedlegg F: Alderspensjon til uføretrygdete i overgangskullene 1953–1963 for en nærmere omtale av disse bruddene).

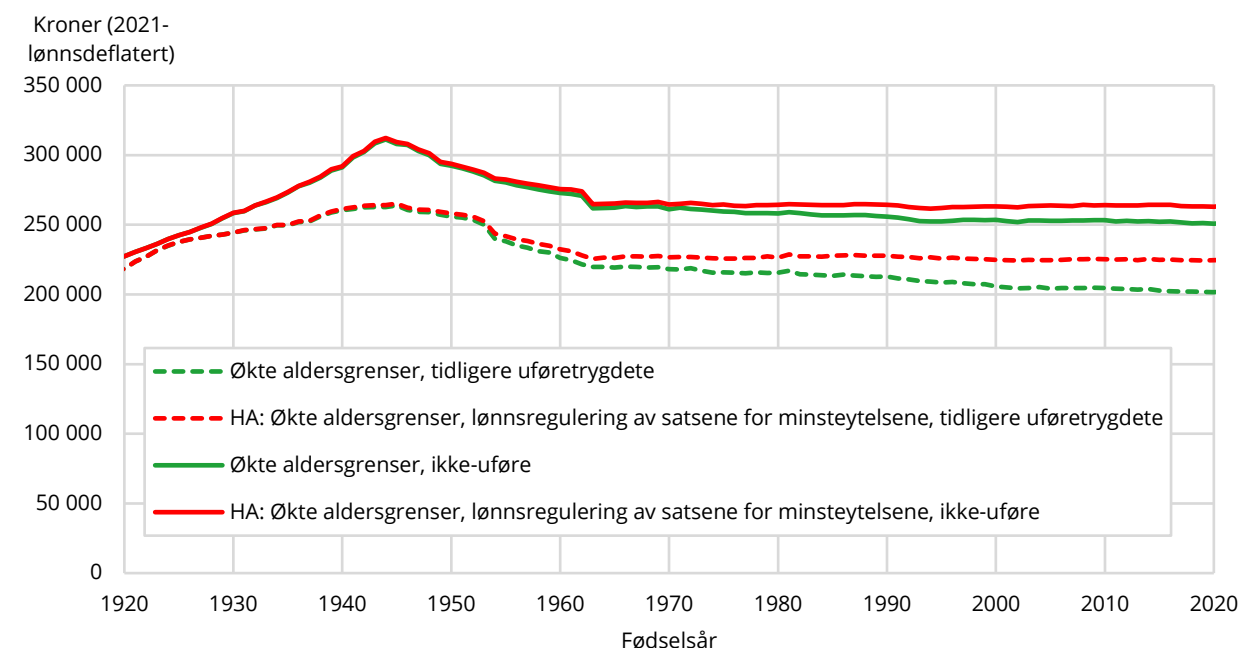
Figur 5.13 Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Uten pensjonsreformen, i referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.13 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

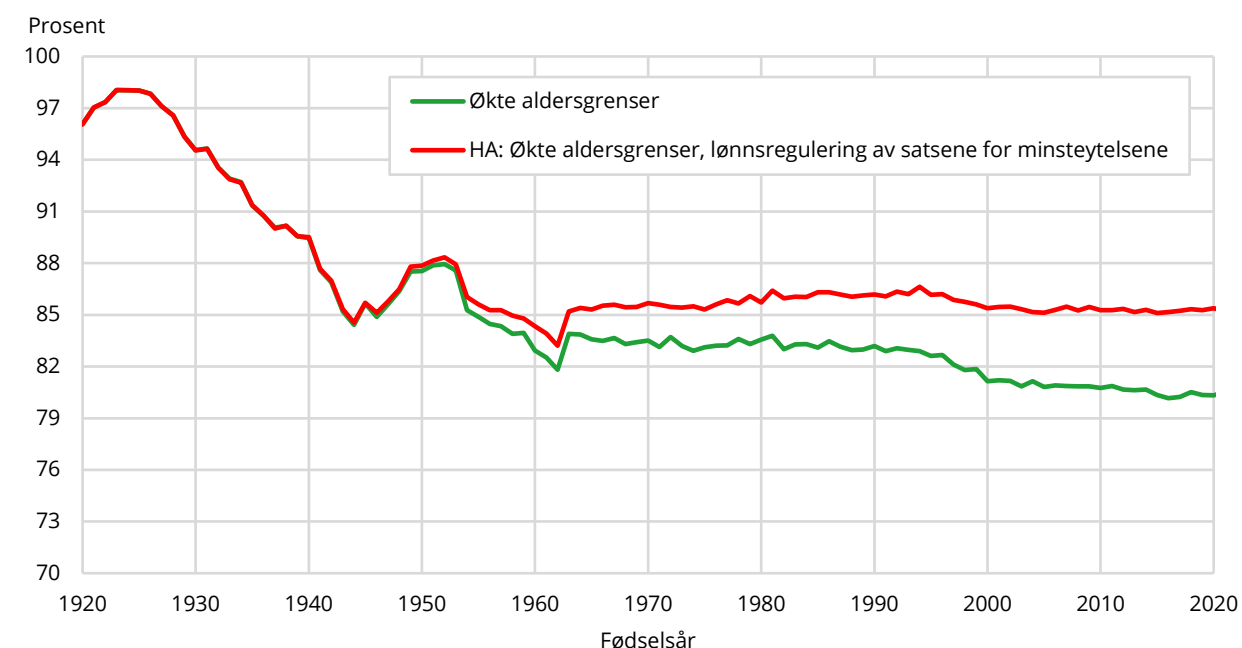
Årsaken til at det relative forholdet mellom uføre og arbeidsføre ikke blir *fullt* opprettholdt på lang sikt, selv med økte aldersgrenser, knytter seg til at minstenivåene kun delvis skjermes for effekten av levealdersjusteringen gjennom økte aldersgrenser. Dette kan derimot gjøres ved å i tillegg lønnsregulere minsteytelsene, som vist i Figur 5.14 og Figur 5.15. Figurene viser at lønnsregulering av minsteytelsene har relativt størst betydning for tidligere uføretrygdete, og årsaken er at det nettopp er tidligere uføretrygdete som i størst grad har lav egen opptjening og dermed nyter godt av mer generøse reguleringsregler for satsene for minsteytelsene.

Figur 5.14 Alderspensjon til tidligere uføretrygdte og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 5.14 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 5.15 Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdte og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 5.15 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Fordeling

Pensjonssystemet er allerede svært omfordelende (Halvorsen og Pedersen, 2017), og det kan være hensiktsmessig å vurdere om de regelverksendringene som beregnes bidrar til å løfte flere over et visst velstandsnivå målt relativt til det alminnelige lønnsnivået. Vi betrakter ikke i denne analysen skjevhetene langt til høyre i fordelingen, kun utviklingen nederst i fordelingen.

Inntekten vi ser på er alderspensjon fra folketrygden, og om denne ytelsen i seg selv er tilstrekkelig for å sikre et rimelig inntektsnivå for alle eldre. Mange alderspensjonister vil ha andre inntektskilder,

for eksempel AFP og/eller tjenestepensjon, men de med de laveste pensjonene har også mindre av disse ytelsene. Videre finnes det per i dag en *supplerende stønad* for alderspensjonister med kort trygdetid, men denne utbetales på strenge vilkår og vil i beste fall bare løfte pensjonisten opp mot nivået for minsteytelsen.

Den fordelingen vi studerer er alderspensjon på husholdsnivå, der vi har vektet medlemmene med en ekvivalensvekt på 1,7 – tilsvarende vektene som benyttes av OECD. Det betyr at den første personen i et hushold har en forbruksvekt på 1, mens den neste har en forbruksvekt på 0,7 – med den tolkningen at det medfører visse stordriftsfordeler å bo sammen. *Ekvivalensinntekten* for et hushold framkommer ved å dele husholdningens samlede inntekt på summen av forbruksvektene, som et uttrykk for den velferden det enkelte husholdningsmedlemmet vil oppnå.

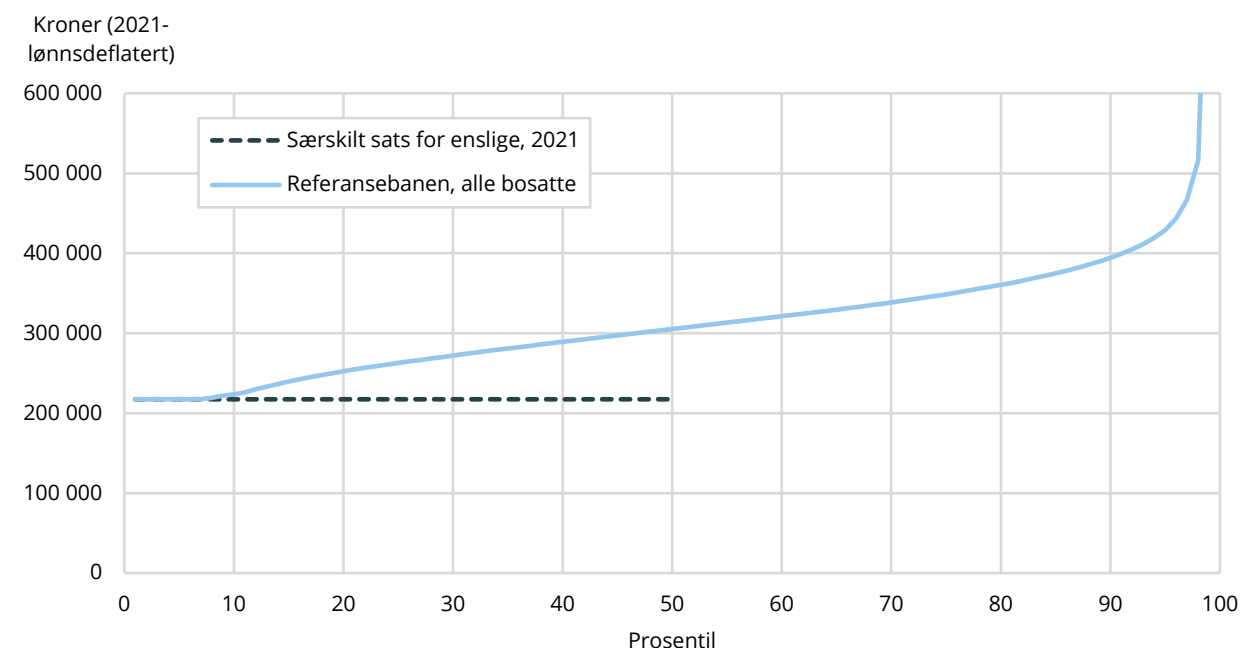
Det er alderspensjonister vi ser på her, og korreksjonen for flerpersonehushold vil her kun være for par hvor begge er alderspensjonister. De andre alderspensjonistene beregnes som enslige, men korrelasjonen i alder mellom ektefeller gjør at det er relativt få alderspensjonister som er gift/samboende med en som ikke er alderspensjonist. Videre er en ekvivalent alderspensjon parets samlede alderspensjon fra folketrygden delt på 1,7, mens for enslige er det folketrygdens alderspensjon ujustert. Minsteytelsen for par utgjør 1,74 ganger minsteytelsen for enslige i 2021, som betyr at ekvivalent alderspensjon for minstepensjonister er omtrent uavhengig av samlivsstatus i gammel folketrygd. I ny folketrygd vil minsteytelsen for par utgjøre 1,85 ganger minsteytelsen for enslige, som gir gifte minstepensjonister en noe høyere ekvivalensinntekt enn enslige.

Vi studerer fordelingen av ekvivalent alderspensjon ved å ordne alderspensjonistene i stigende rekkefølge fra de med lavest ekvivalent alderspensjon til de med høyest ekvivalent alderspensjon, i en *prosentilfordeling*.

Av Figur 5.16 ser vi at alle *alltid bosatte*³⁹ alderspensjonister i 2021 har en ekvivalent alderspensjon over minstenivået for særskilt sats for enslige i samme år, fordi disse har full trygdetid og alle med full minsteytelse vil ha en ekvivalensinntekt på dette nivået i 2021. Når vi skal studere *utviklingen* i fordelingen, er det derfor hensiktsmessig å holde fast ved dagens nivå på særskilt sats for enslige, men justert opp med det alminnelige lønnsnivået i et framtidig år – her året 2060. Resultatene av denne øvelsen framkommer i Figur 5.17, hvor vi ser at i referansebanen har de omtrent 30 prosent med lavest ekvivalent alderspensjon i 2060 en ytelse som er lavere enn særskilt sats for enslige i 2021. Med økte aldersgrenser, som delvis skjermer satsen for minsteytelsen fra effekten av levealdersjusteringen, faller andelen til omtrent 23 prosent. Dersom satsen for minsteytelsene i tillegg skjermes for effekten av levealdersjusteringen ved at de lønnsreguleres, faller andelen ytterligere til i underkant av 18 prosent.

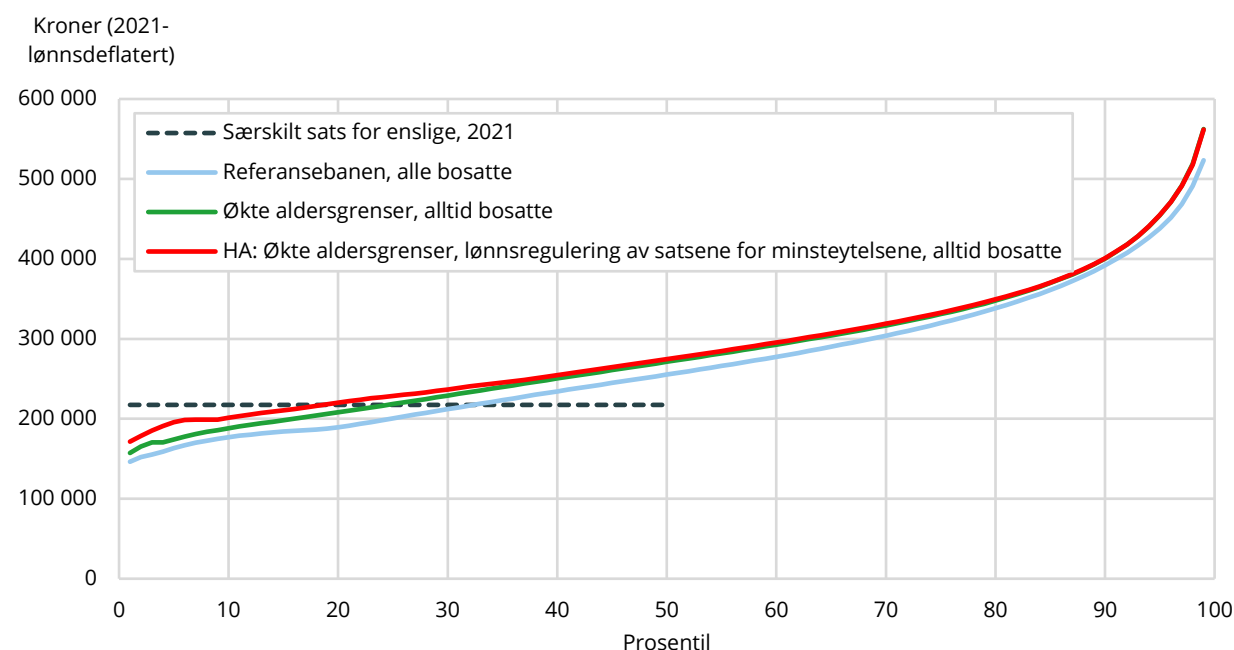
³⁹ Med «alltid bosatt» mener vi personer som ikke har vært bosatt minst ett år i utlandet siden de ble 16 år gamle. Personer med minst ett års botid i utlandet etter alder 16 år regnes her som «migranter».

Figur 5.16 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2021. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 5.16 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 5.17 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

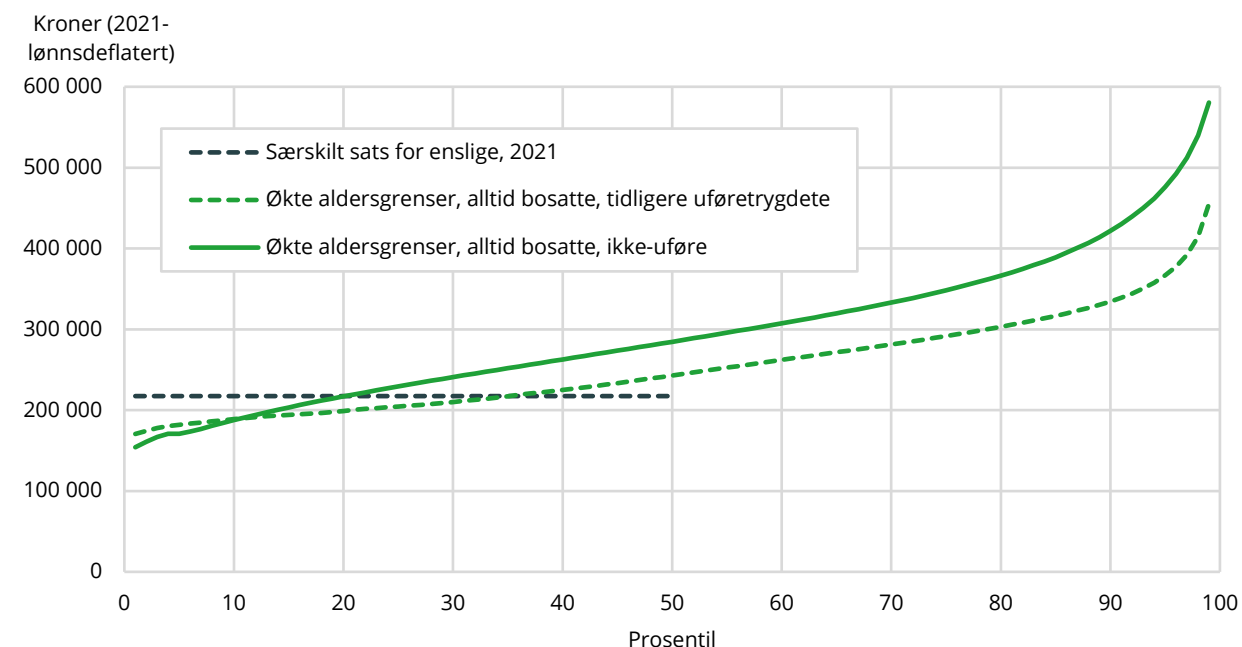

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 5.17 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Det er vesentlige forskjeller i dette bildet for ulike grupper i samfunnet, og særlig tydelig framkommer dette som store forskjeller mellom uføre og ikke-uføre og mellom migranter og ikke-migranter. I Figur 5.18 framkommer det tydelig at tidligere uføretrygdte alderspensjonister får en vesentlig større andel (35 prosent) under dagens særskilte sats for enslige, relativt til ikke-uføre (20 prosent) i 2060. Dette kommer av at (ekstra) skjerming av satsen for minsteytelsene for effekten av levealdersjusteringen er relativt sett mer betydningsfullt for uføre enn for ikke-uføre. Dette illustreres tydelig i Figur 5.19, hvor vi også har medregnet lønnsregulering av satsen for minsteytelsene. Det framkommer at andelen tidligere uføretrygdte som havner under den særskilte

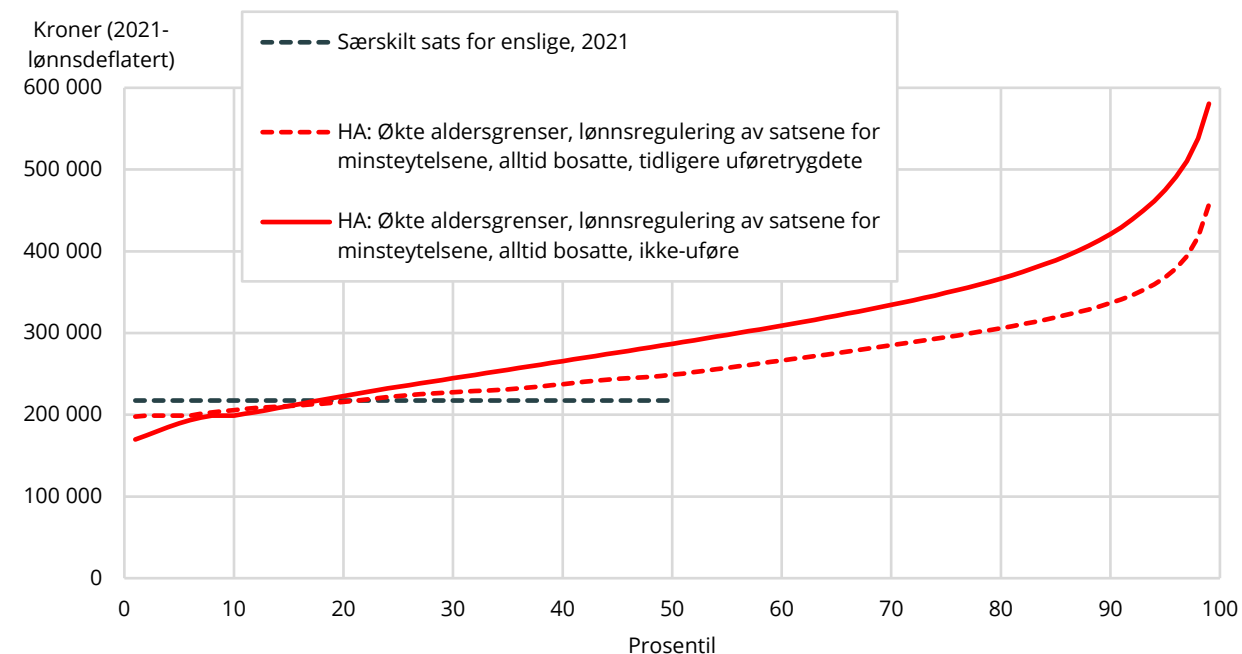
satsen for enslige faller til nærmere 20 prosent (ned 15 prosentpoeng), mens andelen ikke-uføre faller til omtrent 17 prosent (ned 3 prosentpoeng).

Figur 5.18 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Tidligere uføretrygdte alderspensjonister, og ikke-uføre alderspensjonister, kun alltid bosatte, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.18 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

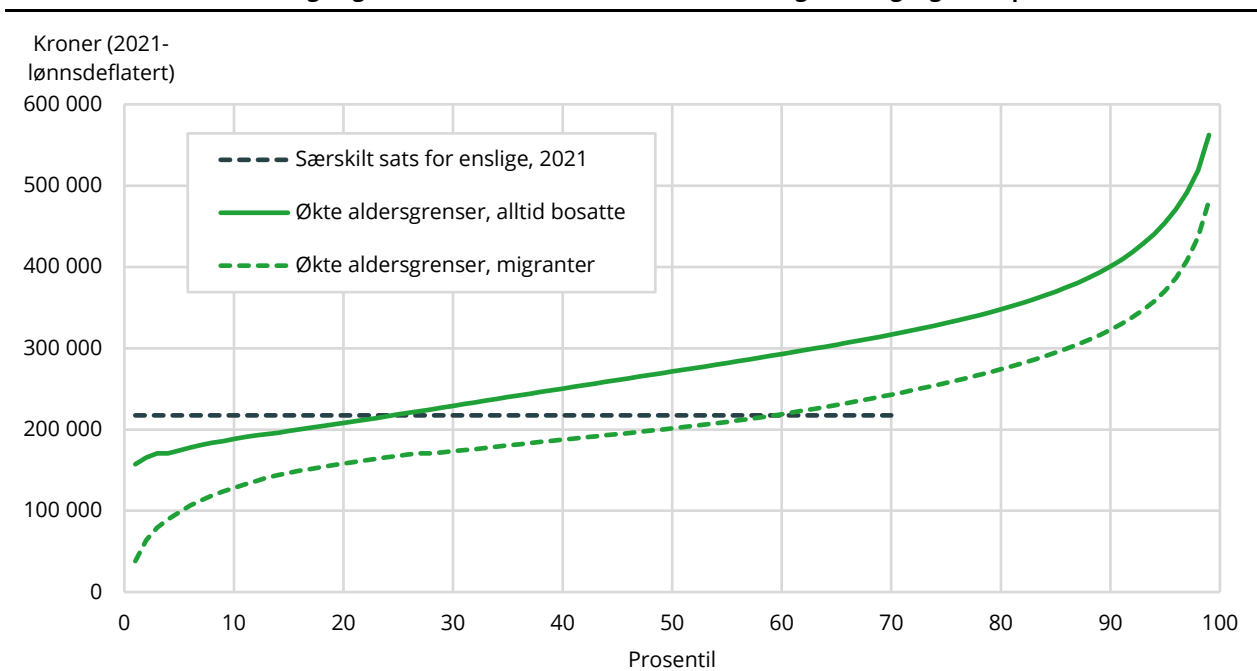
Figur 5.19 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser og lønnsregulering av minsteytelsene. Tidligere uføretrygdte alderspensjonister, og ikke-uføre alderspensjonister, kun alltid bosatte, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.19 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Videre ser vi av Figur 5.20 at særlig migranter⁴⁰ vil være de som har lavest pensjonsnivå i framtiden. Over 65 prosent av migranter i 2060 vil ha en pensjonsytelse under nivået på særskilt sats for enslige fra 2021.⁴¹ Grunnen ligger i manglende trygdetid, lavere yrkesdeltaking og/eller lavere inntektsnivå gitt at de jobber. Dette illustrerer en vesentlig kilde til et lavinntektsproblem, og skyldes at den aller vesentligste andelen i denne gruppen vil omfattes av minsteytelsen, som gradvis blir redusert relativt til det alminnelige lønnsnivået i samfunnet.

Figur 5.20 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Alltid bosatte og migranter, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.20 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

5.4. Utgiftsvirkninger

Utgifter til folketrygdtelsene

Utgiftene til alderspensjon, vist i Figur 5.21, har økt jevnt siden pensjonsreformen. På grunn av omfattende bruk av fleksibelt uttak før avgang fra arbeidsmarkedet, har utgiftene så langt økt mer i referansebanen enn i en kontrafaktisk bane hvor pensjonsreformen i 2011 ikke ble gjennomført. Vi har her inkludert en svakere regulering av alderspensjon under utbetaling også i alternativet uten pensjonsreformen, men det endrer uansett ikke bildet fram til nå. På lengre sikt ville en full regulering av alderspensjon under utbetaling økt pensjonsutgiftene med 10 prosent i alternativet uten pensjonsreformen i Figur 5.21.

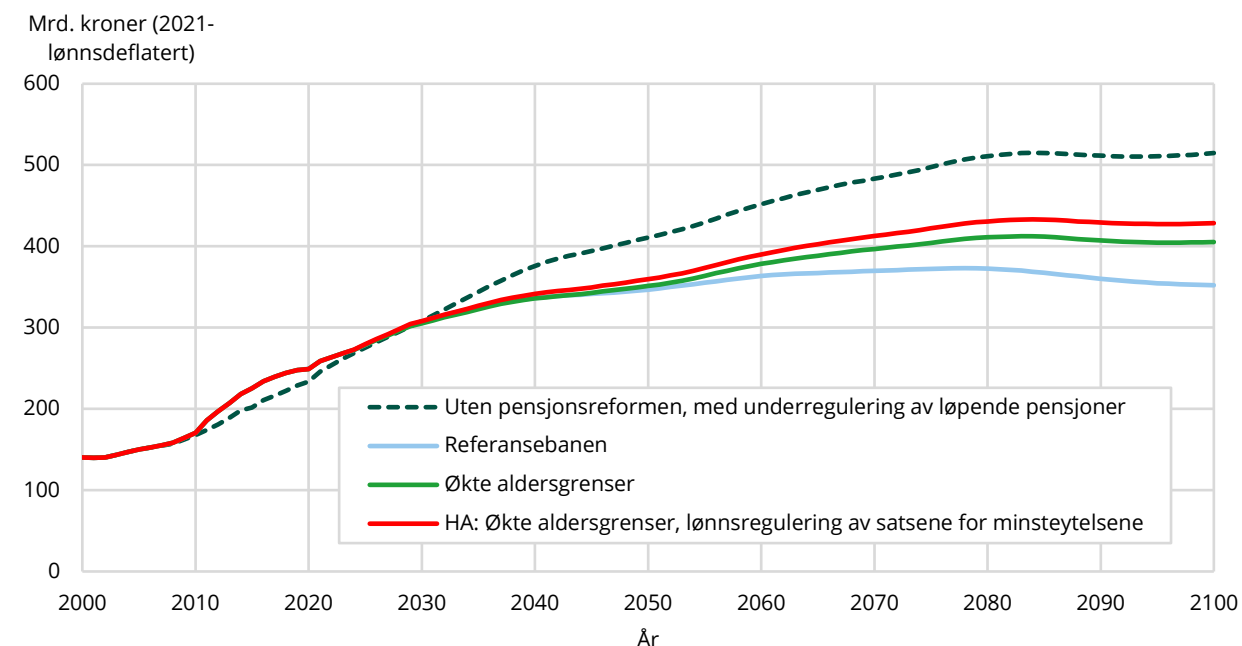
Veksten i utgiftene vil derimot bli begrenset av levealdersjusteringen, som sikrer at en stadig aldrende befolkning ikke vil gi økte pensjonsutgifter, fordi det blir flere år å fordele pensjonsbeholdningen utover. Den enkelte kan oppnå en høyere årlig ytelse ved å utsette pensjoneringen, men det vil ikke øke de samlede pensjonsutbetalingene. Veksten i utgiftene i referansebanen er likevel relativt kraftige også de nærmeste tiårene; i 2021 er utgiftene omtrent 260 mrd. 2021-kroner, mens i 2060 vil de i referansebanen vokse til omtrent 375 mrd. 2021-kroner, tilsvarende en vekst på oppunder 40 prosent, eller en årlig vekstrate på omtrent 0,9 prosent.

⁴⁰ Migranter er i MOSART definert som en person som har bodd minst ett år i utlandet siden alder 15 år.

⁴¹ Denne andelen er i 2021 noe i overkant av 20 prosent i gruppen «migranter».

I linjene som representerer modell for økte aldersgrenser og modell for økte aldersgrenser inkludert lønnsregulering av minsteytelsene, inneholder tallene også veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlattepensjon, samt veksten i utgiftene til andre korttidsytelser *relativt til referansebanen*.⁴² En direkte konsekvens av økte aldersgrenser er at disse andre utgiftene vil øke når de må tilstås for en stadig utvidet aldersgruppe. Av Figur 5.21 ser vi at utgiftene til alderspensjon i folketrygden vil øke med en reform der aldersgrensene heves, og enda mer dersom minsteytelsene også lønnsreguleres. I modellen for økte aldersgrenser skyldes dette i hovedsak at det gir økte utgifter direkte til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlattepensjon, jf. Figur 5.22. Dette henger sammen med at det vil bli flere *mottakere*, særlig av uføretrygd, når ytelsene tilstås for et lengre aldersspenn, jf. avsnitt 5.2.

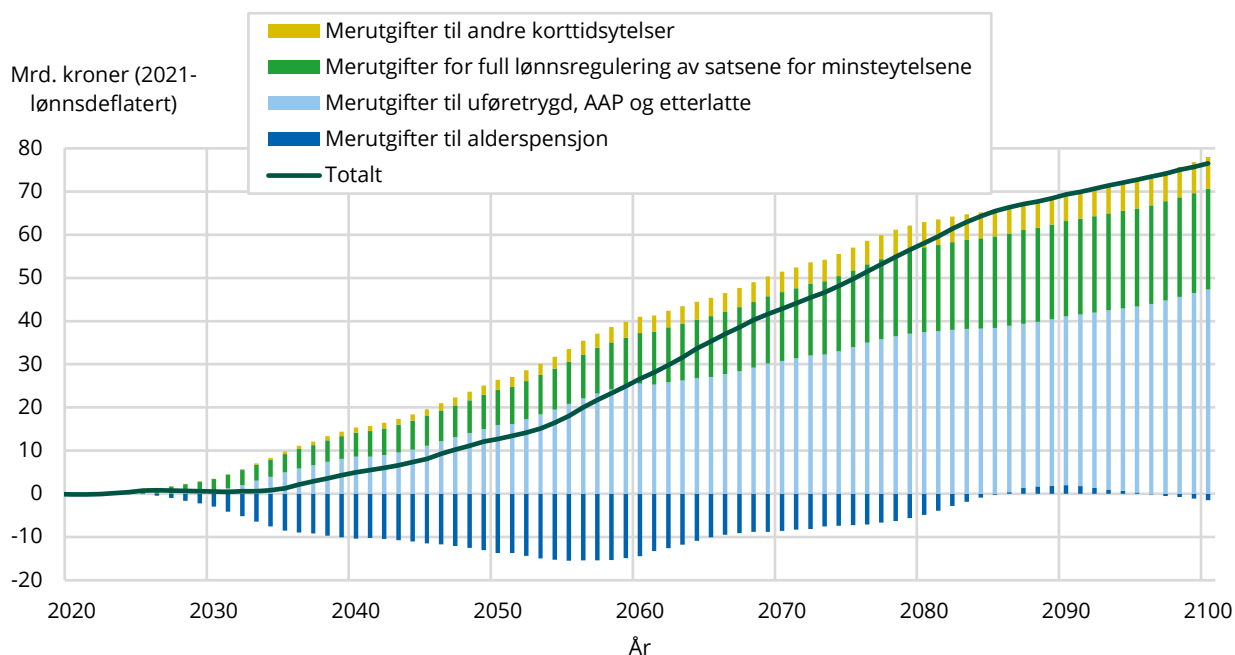
Figur 5.21 Utgifter til alderspensjon i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.21 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

⁴² Mens utgifter til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlattepensjon kan beregnes direkte i MOSART, har ikke MOSART informasjon om øvrige korttidsytelser. MOSART har derimot framskrevet informasjon om antallet yrkesaktive og yrkespassive, som vi kan benytte til å *estimere* merutgiftene til korttidsytelsene, basert på historiske data fra NAV. En grundig redegjørelse for dette er gitt i Vedlegg D: Korttidsytelser.

Figur 5.22 Endring i utgifter til alderpensjon i folketrygden fordelt på utgifter som følge av lønnsregulering av satsen for minsteytelsene og direkte opptjenings- og utsettelseeffekt. Merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte samt korttidsytelser relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.22 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur 5.22 har vi dekomponert bidraget til økte utgifter fra ulike trygdeordninger som en følge av økte aldersgrenser og full lønnsindeksering av satsene for minsteytelsen. Negative tall (under horisontalaksen) betyr at utgiftene til denne ordningen faktisk isolert sett blir redusert, som på kort og mellomlang sikt er tilfellet for alderspensjon fra folketrygden. Dette er i hovedsak en konsekvens av at økte aldersgrenser medfører at en del personer må utsette uttaket av alderspensjonen. På lengre sikt oppveies dette av økte årlige ytelser og til dels økt pensjonsopptjening. Den sorte linjen viser den samlede utgiftsøkningen.

En samlet oversikt over de dekomponerte utgiftsvirkningene for årene 2060 og 2080 er videre gitt i Tabell 5.1. Utgiftsendringene er dekomponert på både bidraget fra ulike regelendringer og på bidraget fra hver enkelt trygdeordning for denne regelendringen. Dette er gjort for både alternativet økte aldersgrenser og hovedalternativet, som er økte aldersgrenser og full regulering av satsene for minsteytelsene.

Av tabellen framkommer det at å *kun* øke aldersgrensene for ikke-uføre, det vil si at overføringsalderen for uføre til alderspensjon forblir ved 67 år og opptjeningsalderen forblir ved 62 år, *reduserer* utgiftene i 2060 med 3,1 mrd. 2021-kroner sammenlignet med referansebanen, og gir litt økte kostnader i 2080 (6,4 mrd. 2021-kroner).

Årsaken er enklest å lese av dekomponeringen som følger i linjene etter. På relativt lang sikt vil økte aldersgrenser gi en innsparingseffekt på de direkte utgiftene til alderspensjon som følge av en utsettelseeffekt. Denne effekten kan ses på som omvendt effekt av den utbredte bruken av fleksibelt uttak rett etter pensjonsreformen. Den gangen skjøv utbredt tidliguttak av pensjon utgiftene *fram* i tid, som ga økte utgifter på kort sikt. Når aldersgrensene *øker*, vil flere *måtte* utsette uttaket lenger enn de ville gjort med statiske aldersgrenser, som forskyver utgiftene *ut* i tid. Innsparingen hentes derimot inn igjen av at stadig flere får lenger opptjening, og at utsatt uttak gir

noe lavere delingstall.⁴³ Videre framkommer det av dekomponeringen at økte utgifter til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og øvrige korttidsytelser til personer 62+ vil trekke i retning av økte kostnader også i 2060 og 2080. Mekanismen er i hovedsak at flere vil få forlenget perioden de mottar disse ytelsene, spesielt uføretrygd. I tillegg vil noen få tilstått ytelsen ved en høyere alder enn 67 år, som også bidrar til at antallet mottakere øker.

Videre viser tabellen at hvis en i *hovedalternativet* legger til lønnsregulering av satsen for minsteytelsene, øker det utgiftene vesentlig. I 2060 koster dette 13,3 mrd. 2021-kroner, og dette nesten dobler seg på 20 år til 2080.

Når det gjelder økt opptjeningsalder og overføringsalder før tidligere uføretrygdete, bør de to alternativene ses i sammenheng. Ta først modellen der det kun er aldersgrensene som økes, mens satsen for minsteytelsene fremdeles underreguleres. Da øker kostnadene med 18 mrd. 2021-kroner i 2060 og nesten det dobbelte i 2080. Av dekomponeringen ser vi at dette utelukkende skyldes vekst i direkte utgifter til uføretrygd, mens utgifter til alderspensjon reduseres noe som følge av at kostnadene veltes over på uføretrygd når aldersgrensene for uføretrygd heves. På lengre sikt vil likevel økte aldersgrenser for uføre også gi en isolert *økning* i utgifter til alderspensjon, men det er først når effekten av økt opptjening for tidligere uføretrygdete overstiger innsparingen av utsatt uttak for tidligere uføretrygdete – og dette skjer først utpå 2080-tallet. Dersom vi sammenligner utgiftsveksten med hovedalternativet, ser vi at den isolerte kostnadsveksten av å skjerme uføre er lavere hvis satsen for minsteytelsene allerede lønnsreguleres. Dette kommer av at det er mange tidligere uføretrygdete som mottar en minsteytelse, og med økt opptjeningsalder og overføringsalder, vil de i større grad få en ytelse som kommer over minstenivået. De vil derfor ikke lenger få like mye ekstra utbetalt som følge av lønnsregulering av satsen for minsteytelsene. Det er med andre ord relativt betydelige samspillseffekter mellom disse to tiltakene.

Tabell 5.1 Dekomponering av utgiftsvirkningene. Milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter utvalgte år.

Beskrivelse	Kun økte aldersgrenser		Hovedalternativet	
	2060	2080	2060	2080
+ Økte aldersgrenser for ikke-uføre	-3,1	6,4	-3,1	6,4
Herunder endring i utgifter til alderspensjon	-10,5	-3,7	-10,5	-3,7
Herunder endring i utgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte	3,5	4,2	3,6	4,2
Herunder endring i utgifter til andre korttidsytelser, personer 62+	3,8	5,9	3,8	5,9
+ Lønnsregulere satsen for minsteytelsene			13,3	25,0
+ Økt opptjeningsalder og overføringsalder for uføre	18,0	32,1	16,4	26,8
Herunder endring i utgifter til alderspensjon	-3,9	-1,2	-5,7	-6,7
Herunder endring i utgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte	22,0	33,3	22,0	33,5
Sum kostnadsendring relativt til referansebanen	14,9	38,4	26,6	58,1
Herunder endring i utgifter til alderspensjon	-14,4	-4,9	-2,8	14,5
Herunder endring i utgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte	25,5	37,5	25,7	37,7
Herunder endring i utgifter til andre korttidsytelser, personer 62+	3,8	5,9	3,8	5,9
Sum kostnader til alderspensjon og endring i utgifter til uføretrygd, AAP, etterlatte og andre korttidsytelser relativt til referansebanen	378,3	411,0	390,1	430,7

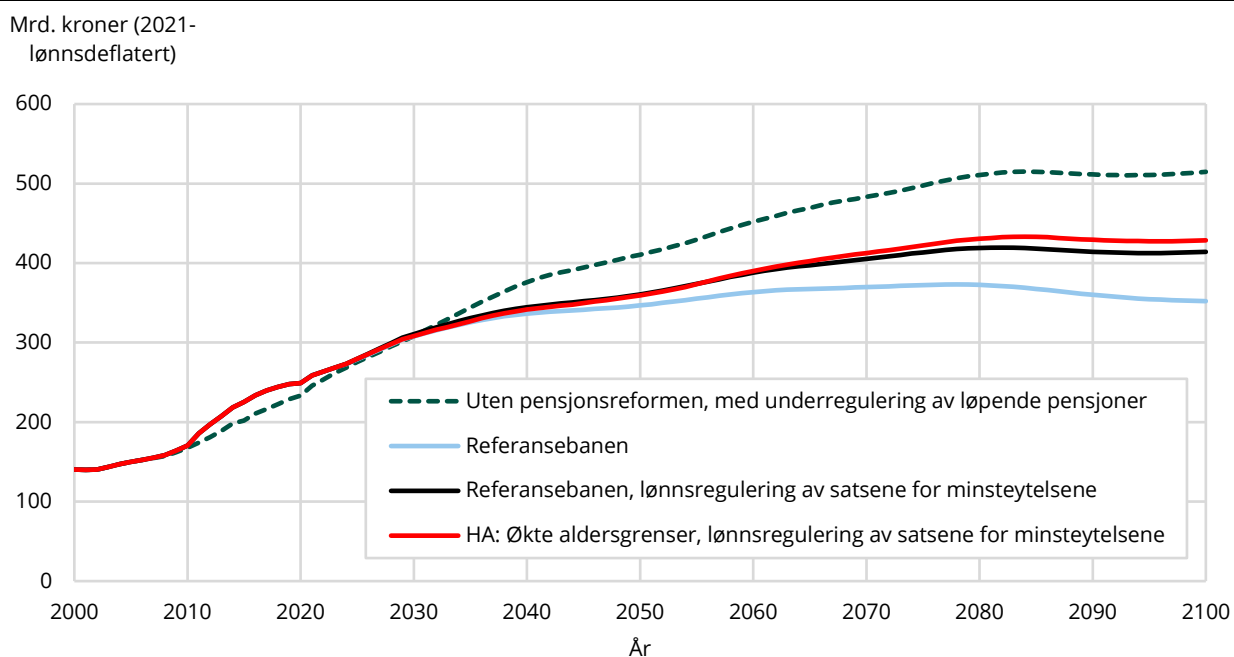
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det kan være nyttig å studere referansebanen i det tilfellet der satsen for minsteytelsene likevel lønnsreguleres. Dette vil i praksis bety at man *ikke* hever aldersgrensene, men likevel følger linjen som representerer full lønnsregulering av satsene for minsteytelsene i Figur 4.2 («Hovedalternativet, full skjerming fra 2021»). Dette samsvarer i prinsippet med de senere års utvikling, der Stortinget i flere runder har overprøvd underreguleringen av satsene for minsteytelsene i gammel folketrygd ved å særskilt heve dem, jf. Figur 4.2.

⁴³ Effekten av utsatt uttak gjennom lavere delingstall ville – ved perfekt aktuarisk nøytralitet – blitt «nullet ut». I praksis vil utsatt uttak i de fleste tilfeller gi noe høyere forventet pensjon, fordi levealdersveksten som inngår i beregningen av delingstallene bruker ti år med historiske data, som til en viss grad gir en forsinkelse i levealdersutviklingen.

Det gir en utgiftsvekst som vist i Figur 5.23. Av figuren ser man at utgiftene til alderspensjon i referansebanen dersom satsen for minsteytelsene lønnsreguleres, vil være omtrent på nivå med hovedalternativet. Hovedalternativet løser derimot to utfordringer: det sikrer tidligere uføretrygdete alderspensjonister en jevn utvikling i ytelsesnivå sammenlignet med ikke-uføre, jf. Figur 5.15, og det opprettholder verdien av satsene i minsteytelsene relativt til lønnsnivået. Referansebanen med lønnsregulering av satsen for minsteytelsene vil *ikke* kunne løse den første av disse utfordringene, men likevel være nesten like kostbar. Årsaken er i stor grad at minsteytelsen løper over færre år i hovedalternativet. Man opprettholder fattigdomssikringen blant de (aller) eldste, men pålegger samtidig ikke-uføre med lav inntekt å jobbe noen år lenger før de får ytelsen. En annen viktig komponent er at økte aldersgrenser også vil føre til at flere, særlig tidligere uføretrygdete, får tilstrekkelig opptjening til at de ikke lenger omfattes av minsteytelsen. Da blir den isolerte kostnaden ved å lønnsregulere minsteytelsen mindre, fordi færre skal motta den. Hovedalternativet løser derfor to problemer til kostnaden av ett problem – og dersom lovgiver faktisk ønsker å unnta satsene for minsteytelsene fra levealdersjusteringen, er det helt klart mindre kostnadsdrivende å gjøre det i samspill med økte aldersgrenser.

Figur 5.23 Utgifter til alderspensjon i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.23 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

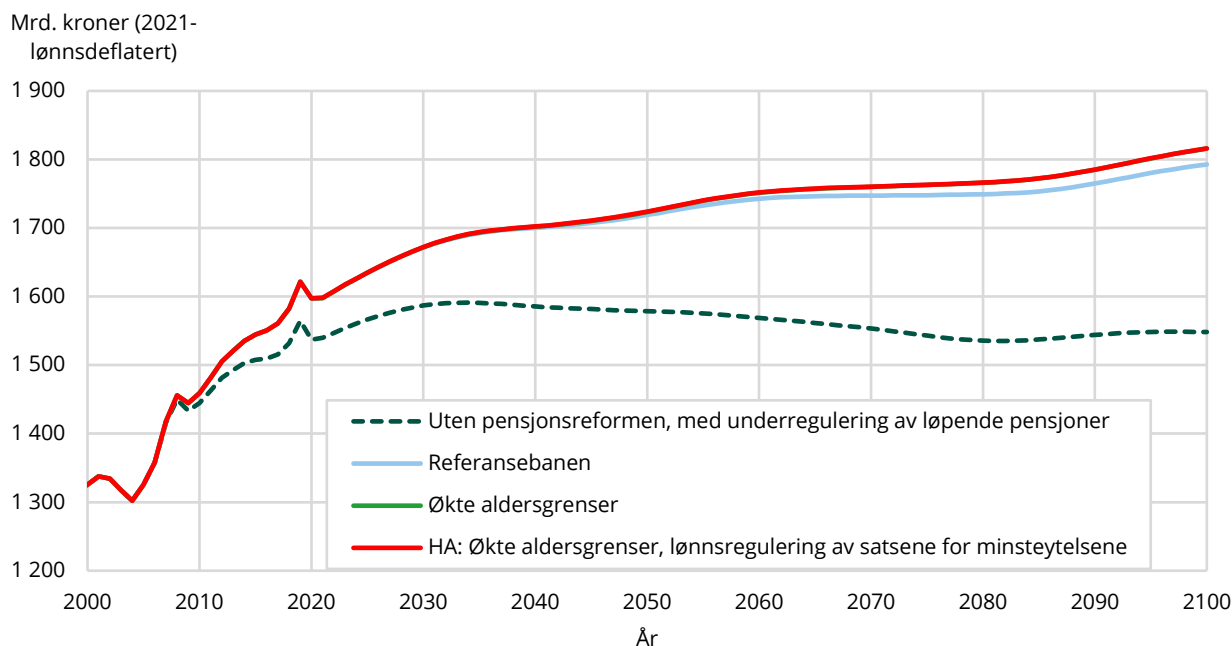
Lønnsutbetalinger

Økte aldersgrenser vil utløse økt arbeidstilbud blant de eldste under forutsetning om at de arbeidsføre øker sin avgangsalder for å kompensere for effekten av levealdersjusteringen. Dette gir, i kontrast til utgiftsveksten illustrert i forrige avsnitt, et positivt bidrag til finansieringsbyrden av pensjonssystemet og bærekraften i de offentlige budsjettene, som følge av økte skatteinntekter.

Av Figur 5.24 ser vi først at lønnsutbetalingene har økt betraktelig som følge av pensjonsreformen i 2011, og at veksten er forventet å tilta vesentlig framover. Årsaken er den utsatte *avgangen* som ble observert tidlig etter pensjonsreformen, og som man forventer at vil tilta i tiden framover. Det neste vi observerer er at det er vesentlig mindre utslag av økte aldersgrenser, og at forskjellen mellom økte aldersgrenser og i tillegg å lønnsregulere satsen for minsteytelsene er minimal. De økte skatteinntektene fra økt arbeidstilbud vil tilta noe over tid, omtrent i takt med økningen i arbeidstilbud blant de eldste. I 2060 er forskjellen mellom referansebanen og modellen for økte

aldersgrenser på omtrent 8,5 milliarder 2021-kroner, mens forskjellen i 2100 har økt til 23,5 milliarder 2021-kroner.

Figur 5.24 Lønnsutbetalinger. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.24 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Bidragraten

Et sentralt mål på finansieringsbyrden av pensjonssystemet som har blitt benyttet siden Pensjonskomisjonens arbeid med pensjonsreformen (Ot.prp. nr. 37 (2008–2009)) er den såkalte bidragraten. Formelt definerer vi den i denne rapporten⁴⁴ som:

$$Utgifter = Pensjonsutgifter + \Delta(Uføretrygd + AAP + Etterlatte + Korttidsytelser) \quad (5.1)$$

$$Bidragraten = \frac{Utgifter}{0,5 \times Utgifter + Lønnsutbetalinger} \quad (5.2)$$

Bidragraten er ment å illustrere den skattesatsen som måtte settes på pensjoner og lønninger, dersom alle utgiftene til pensjon skulle betales ved å skattlegge inntekt i samme år. Utgiftene vektet bare halvt i nevneren i bidragraten, og dette reflekterer at pensjoner beskattes lempeligere enn yrkesaktive.

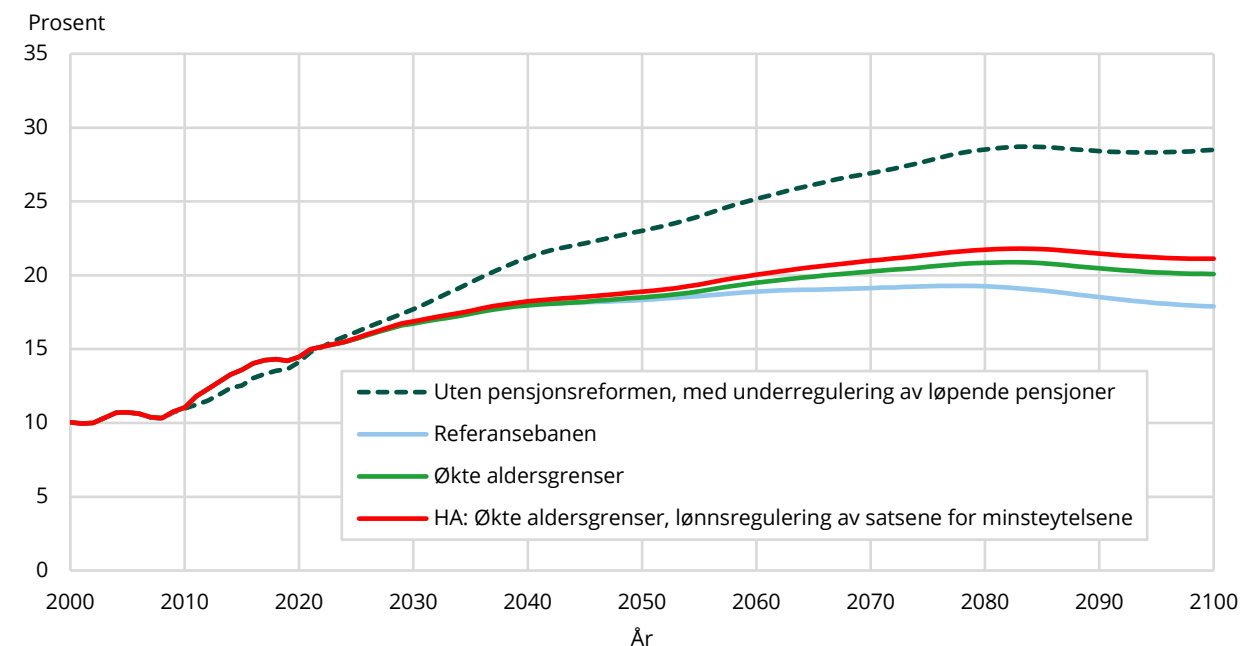
Bidragraten er et egnet mål for å illustrere finansieringsbyrden av pensjonssystemet, og er godt egnet til å sammenligne ulike regelverk for alderspensjon som gir utslag i endrede pensjonsutgifter. Det betyr at bidragraten ikke trenger et sammenligningsgrunnlag i en referansebane, men kan betraktes selvstendig fra regelverk til regelverk og tolkes direkte som en gjennomsnittlig skattesats som må settes på arbeids- og pensjonsinntekter i samme år for å finansiere pensjonsutgiftene.

Merk at tolkningen av bidragraten i denne sammenhengen blir noe annerledes, fordi «Utgifter» defineres bredere. Årsaken til at utgiftene defineres bredere er nettopp at de regelverksendringene som skisseres her har klare konsekvenser utover direkte utgifter til alderspensjon, og dette må ses i

⁴⁴ I de fleste anvendelser av bidragraten, inkluderes kun pensjonsutgifter i begrepet «utgifter».

sammenheng. Tolkningen her er altså finansieringsbyrden av utgiftene til alderspensjon og *veksten i utgifter til uføretrygd, AAP, etterlatte og korttidsytelser som følge av økte aldersgrenser*.

Figur 5.25 Bidragsraten. Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.25 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Tolkningen av at bidragsraten i framtiden øker, er som følger. I 2080 er bidragsraten i referansebanen 19,3 mens den i modellen for økte aldersgrenser er 20,8. *Hele* denne økningen kan tilskrives økte utgifter til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og øvrige korttidsytelser relativt til referansebanen. Det vil si at om utgiftene til alderspensjon og denne tilveksten i utgifter til disse ytelsene skal inndeckes av skatt på arbeid- og pensjonsinntekter i 2080, må den gjennomsnittlige skattesatsen økes med 1,6 prosentpoeng. Samlet sett vil likevel bidragsraten *uten* å medregne de økte utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlattepensjon være tilnærmet uendret i samme år.

Hvis vi i tillegg lønnsregulerer satsen for minsteytelsen, øker bidragsraten i 2080 ytterligere til 21,7. *Hele* forskjellen på denne og bidragsraten med økte aldersgrenser, altså en økning på 0,9 prosentpoeng, kan tilskrives økte utgifter som følge av lønnsreguleringen.

Netto skattesats for pensjon

Bidragsraten er ikke like godt egnet til å vise den totale virkningen av en regelverksendring som gir utslag i økt arbeidstilbud. Årsaken er at økt arbeidstilbud har to effekter: først øker lønnsutbetalingene, som trekker bidragsraten ned (positivt bidrag til finansieringsbyrden), og deretter gir økte lønnsutbetalinger også økte pensjonsforpliktelser gjennom økt opptjening, og dette trekker bidragsraten opp (negativt bidrag til finansieringsbyrden). Det er derimot bare *deler* av skatteinntektene fra endret arbeidstilbud som vil gå til å finansiere pensjonsutgiftene, og den resterende delen kan benyttes til *andre* formål for staten. Dette gjelder også når andre deler av den totale *skattebasen* endres. Skattebasen er definert som summen av alle lønnsutbetalinger, alderspensjonsutgifter (inkludert AFP og tjenestepensjoner) og utgifter til *andre pensjoner*. Andre pensjoner inkluderer uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og øvrige korttidsytelser.

Som et alternativ til bidragsraten, har vi utviklet et forenklet mål på hva skattesatsen måtte være, dersom *hele* økningen i skattebasen som følge av en regelverksendring skulle bli brukt til å lette finansieringsbyrden av pensjonsutgiftene. Dette målet kaller vi *netto skattesats for pensjon*. Netto

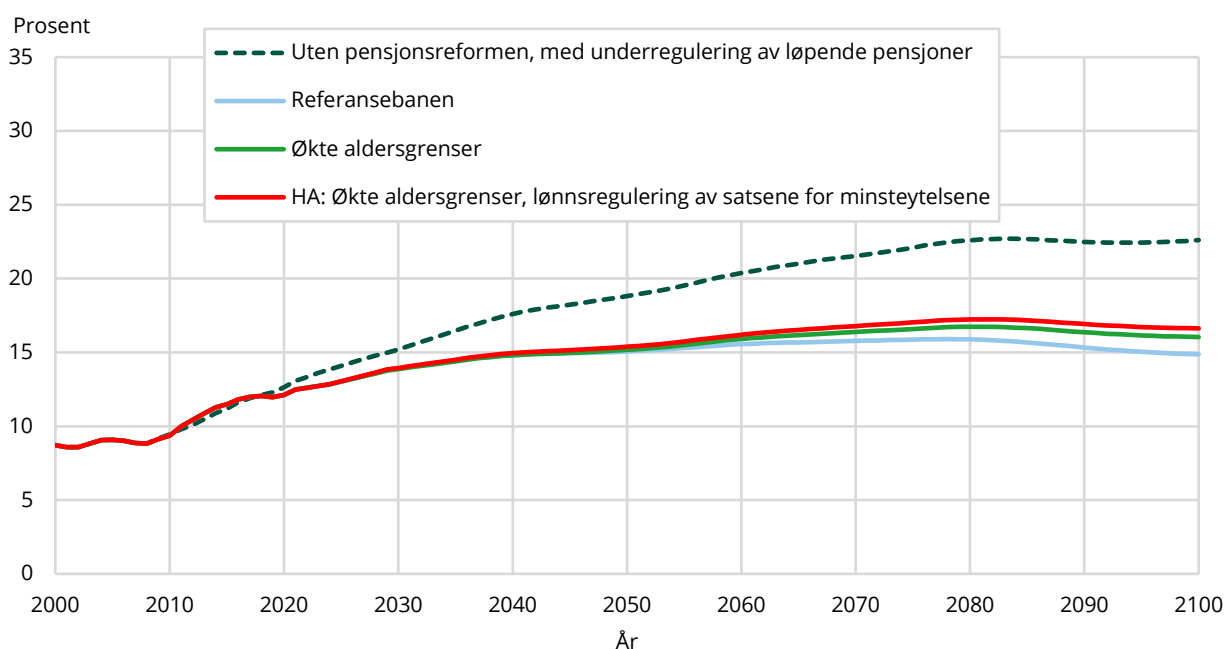
skattesats er et relevant mål på den samlede endringen i finansieringsbyrden for pensjonssystemet *gitt at befolkningsgrunnlaget (på et gitt tidspunkt, på tvers av alternativene er det samme)*. Årsaken er at netto skattesats legger til grunn at *andre offentlige utgifter* ikke endres på tvers av alternativene, slik at økte skatteinntekter i sin helhet kan benyttes til å dempe byrden av pensjonssystemet. Formelt er netto skattesats definert som:

$$\text{Netto skattesats} = \frac{\text{Utgifter} - 0,25 \times (\text{Skattebase}_{ALT} - \text{Skattebase}_{REF})}{\text{Skattebase}_{ALT}} \quad (5.3)$$

der Skattebase_{ALT} er skattebasen i alternativet (etter regelverksendringen), Skattebase_{REF} er skattebasen i referansebanen og faktoren 0,25 reflekterer at omtrent halvparten av den ekstra skatteinntekten normalt vil benyttes til andre formål enn pensjonsutgiftene, og omtrent halvparten av skattebasen blir tatt inn i skatteinntekter for staten.

Tolkningen av netto skattesats bør altså gjøres *relativt* til en referansebane. Netto skattesats benyttes dermed *ikke* for å si noe om den samlede finansieringsbyrden av pensjonsutgiftene i en *enkelt* modell for pensjonsreglene, men kan *sammenlignes* med netto skattesats i referansebanen for å si noe om en regelverksendring samlet sett bidrar til å styrke eller svekke bærekraften i statsfinansene. At vi sammenligner alternativer gjør det også litt mer rimelig å skattlegge pensjon og lønn likt, fordi mange alderspensjonister har en relativt høy marginalsatt. Merk generelt at netto skattesats for referansebanen vil ha at $\text{Skattebase}_{ALT} = \text{Skattebase}_{REF}$, slik at det siste leddet i telleren forsvinner. Da er netto skattesats pensjonsutgiftene delt på skattebasen.⁴⁵

Figur 5.26 Netto skattesats for pensjon. Framskrevet etter 2020. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 5.26 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Av Figur 5.26 ser vi at netto skattesats for pensjon i 2021 er omtrent 12,5 prosent i referansebanen. Det innebærer at *pensjonsutgiftene som andel av skattebasen* er 12,5 prosent. Uten pensjonsreformen ville denne i 2021 vært 13,1 prosent – og det betyr at pensjonsreformen samlet sett har bidratt til å dempe den samlede finansieringsbyrden av pensjonssystemet med 0,6 prosentpoeng *til gitt befolkningsgrunnlag*. Det vil si at dersom hele endringen i skattebasen som følger av

⁴⁵ Som et stilisert eksempel kan man tenke som følger: hvis netto skattesats i en referansebane er 15, og i et alternativt regelverk er 13, så betyr det at regelverksendringen tilsier at den samlede finansieringsbyrden av pensjonssystemet kunne vært redusert med 2 prosentpoeng, dersom *hele* endringen i skattebasen ble benyttet til å finansiere pensjonsutgiftene.

pensjonsreformen ble brukt til å lette skattebyrden av pensjonssystemet, og *ikke* til andre offentlige utgifter, kunne den delen av skattegrunnlaget som brukes til å finansiere pensjonene vært redusert med 0,6 prosentpoeng.

Med økte aldersgrenser, vil netto skattesats for pensjon øke fra 15,9 i referansebanen til 16,7 i året 2080. Det betyr at den ekstra byrden uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlattepensjon utgjør, fratrasket lettelsene av noe reduserte utgifter til alderspensjon og økte skatteinntekter fra arbeidsinntekt, innebærer at den gjennomsnittlige skattesatsen som må til for å finansiere *reformen* sammenlignet med referansebanen øker med 0,9 prosentpoeng. Med lønnsregulering av satsen for minsteytelsene, øker netto skattesats i 2080 til 17,2.

6. Dekomponering av de ulike regelendringene

6.1. Rekkefølgen i dekomponeringen

Hovedalternativet vi presenterer i denne rapporten er satt sammen av en rekke regelendringer, i første rekke knyttet til økte aldersgrenser. Det har selvstendig interesse å belyse hva hver enkelt aldersgrense bidrar med til den totale endringen i særlig yrkesdeltaking og finansieringsbyrde. Det er ikke trivielt hvordan dekomponeringen gjennomføres, fordi det kan være betydelige samspillseffekter mellom to eller flere av aldersgrensene.

Analysen her er basert på en enkel og vanlig metode. Vi starter med referansebanen, og endrer deretter én og én regel, slik at vi til slutt kommer til hovedalternativet. Rekkefølgen er valgt slik at vi unngår urimelige effekter. En slik urimelig effekt vil være hvis de andre aldersgrensene tar igjen og går forbi øvre aldersgrense, og øvre aldersgrense endres derfor først. Tilsvarende vil det bli urimelig hvis nedre aldersgrense tar igjen og går forbi de andre aldersgrensene, og nedre aldersgrense endres derfor sist av de mer vesentlige aldersgrensene. Det vil også være problematisk hvis aldersgrensen for overføring fra uføretrygd til alderspensjon blir lavere enn aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen. I den situasjonen kan mange tidligere uføretrygdte ende opp med en pensjon som er lavere enn gjeldende minsteytelse. Aldersgrensen for overføring av uføre kommer derfor før aldersgrensen for fritt uttak.

Vanligvis belyser vi virkningene av en regelendring ved å beregne pensjonsytelsene på de ellers samme livsløpene. Det sikrer at «simuleringsstøyen» får minimal innvirkning på anslagene på effekten av en regelendring, men forutsetter at «ellers samme livsløp» er en noenlunde rimelig forutsetning. For eksempel vil en (liten) utsettelse av øvre aldersgrense for opptjening av alderspensjon for uføre trolig ha liten tilbakevirkning på uføretilbøyelighetene, og virkningen kan beregnes på de som ble uføre i referansebanen. Regelendringene vi diskuterer her, kan ha betydelig innvirkning på andre kjennetegn i modellen, spesielt avgangsalder. Det er derfor nødvendig med en separat simulering av hver regelendring, slik at vi fanger opp blant annet endringer i arbeidstilbudet.

Med utgangspunkt i referansebanen (avsnitt 3.1) har vi endret én og én regel i denne rekkefølgen (se kapittel 4 for en nærmere beskrivelse av hver enkelt aldersgrense):

1. Øvre aldersgrense
2. Alder for overføring fra uføretrygd til alderspensjon
3. Aldersgrense for fritt uttak av minsteytelse
4. Øvre alder for beregning av trygdetid
5. Nedre aldersgrense for uttak av alderspensjon
6. Alder for beregning av delingstall og levealdersjustering
7. Lønnsregulering av minsteytelsene

Med punkt 6 har vi kommet fram til alternativet som kalles *økte aldersgrenser* i kapittel 5, se dette kapitlet for nærmere omtale av totaleffekten av disse regelendringene. Med punkt 7 har vi kommet fram til det vi omtaler som *hovedalternativet*, se avsnitt 4.1. Virkningen av full lønnsregulering er også omtalt i kapittel 5, da det er endring som kan komme helt uavhengig av økte aldersgrenser. Vi belyste i kapittel 5 også virkningen av full lønnsregulering direkte fra referansebanen, og viste at det er betydelige samspillseffekter mellom reguleringen av minsteytelsen og aldersgrensene.

Øvre aldersgrense omfatter høyeste alder for opptjening av pensjonsrettigheter og beregning av delingstall. Uttak av alderspensjon etter denne alderen vil ikke øke den framtidige årlige pensjonsytelsen, og vil dermed helt entydig medføre en reduksjon i samlet pensjonsutbetaling over livet, og utgjør dermed en grense for siste uttak. Aldersgrensene for stillingsvernet, henholdsvis 70

år i offentlig sektor og store deler av privat sektor, lar vi implisitt øke i takt med ønsket avgangsalder, men ikke *forbi* øvre aldersgrense. Dermed får øvre aldersgrense i folketrygden etter hvert også en betydning for arbeidstilbudet, da vi forventer at jobbmulighetene med stillingsvern er langt mer begrenset for de fleste. I denne gruppen av regelendringer har vi også tatt med at høyeste alder for siste faktiske oppstart av *uttak* av alderspensjon også øker, startende på 70 år. Det er svært få som i dag venter med uttak til de er 70 år, og nesten ingen som utsetter det forbi 70 år. Denne «regelen» får likevel en viss betydning når de andre aldersgrensene øker.

Alder for overføring fra uføretrygd til alderspensjon er viktig fordi det er ved denne alderen at delingstallet blir beregnet for de tidligere uføretrygdte. Senere overføring gir flere år med uføretrygd og en høyere årlig ytelse som alderspensjonist. Samtidig øker vi også aldersgrensen for den særskilte opptjeningen av alderspensjon for uføre.

En økning i *aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen* er viktig fordi dette øker satsen for minsteytelsen tilsvarende reduksjonen i delingstallet. Samlet utbetaling over livet for minstepensjonistene er derimot i beskjeden grad påvirket, fordi ytelsen løper over tilsvarende færre år. En økning i satsene for minsteytelsen vil samtidig skjerpe kravene til opptjening hvis man ønsker å ta ut alderspensjonen tidlig.

I beregningene er hevingene av aldersgrensene gjort gjeldende med utgangspunkt i 1963-kullet, som vil si at 1964-kullet er det første årskullet med økte aldersgrenser. Nedre aldersgrense starter derfor å øke i 2026 når 1964-kullet blir 62 år, mens øvre aldersgrense tilsvarende starter å øke i 2039 når det samme kullet blir 75 år. Økningen i aldersgrensene er angitt som to tredeler av levealdersjusteringen. Se også Figur 4.1.

6.2. Arbeidstilbud

Pensjonssystemet kan påvirke arbeidstilbudet på ulike måter:

- Aldersgrenser kan påvirke normer hos arbeidstakere og -givere
- Aldersgrenser påvirker hvordan pensjonsytelsene blir beregnet
- Aldersgrenser setter skranker for å realisere ønsket avgangsalder

MOSART fanger ikke opp normdannelse, med mindre man legger dette inn ad hoc som en justering av ønsket avgangsalder, noe vi ikke har gjort i disse beregningene. Det er heller ingen generell direkte kobling mellom beregningen av pensjonsytelsene og avgangsmønsteret. Pensjonsytelsene kan ha både en inntektsvirkning og en insentivvirkning. Det vi oppfatter som de viktigste av disse to sammenhengene blir likevel ivaretatt i MOSART, herunder levealdersjusteringen og i hvilken grad uføretrygd og ordinær alderspensjonering avlaster hverandre.

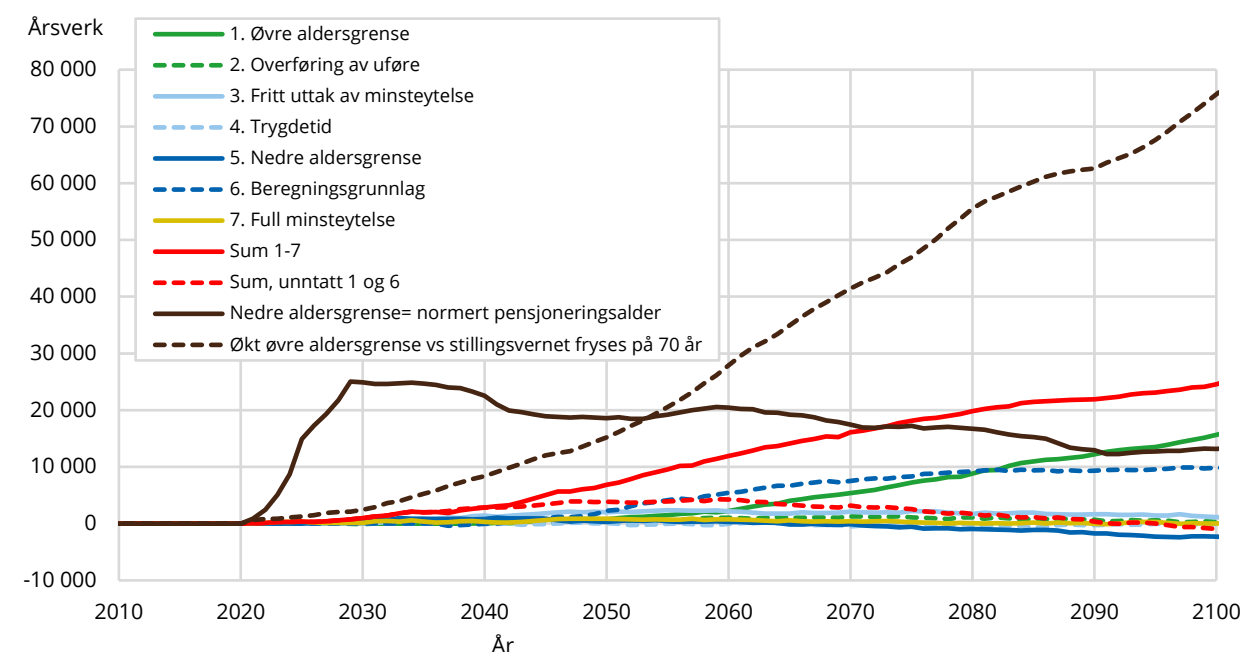
Aldersgrenser setter skranker, og det vil MOSART fange opp automatisk, herunder nedre og øvre aldersgrenser, samt aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen.

Den direkte effekten på arbeidstilbudet i MOSART kommer via pensjonering, gjennom uføretrygd og ordinær alderspensjonering. Merk at «pensjonerte» kan jobbe noe, dette gjelder spesielt delvis uføre og yngre alderspensjonister. Tilsvarende er det mange «ikke-pensjonerte» som ikke jobber, og hvert fall ikke heltid, spesielt blant de over 60 år og blant kvinner. Når én person flyttes fra gruppen «pensjonert» til «ikke-pensjonert» blir derfor virkningen langt mindre enn et helt årsverk.

Det er i utgangspunktet vide rammer for overgangen til alderspensjon, og det er derfor god grunn til å anta at øvre og nedre aldersgrense i liten grad vil være bindende skranker for ønsket avgangsalder.

Tilbudet av arbeidskraft påvirker både skattebasen som skal finansiere pensjonen og opptjeningen til de samme pensjonsytelsene. Hvordan man bør måle arbeidstilbudet, vil derfor avhenge av formålet. Ulike mål kan være antall yrkesaktive personer (arbeidsstyrken), utførte årsverk og arbeidsinntekt. Man kan gjøre ulike avgrensninger på alder, for eksempel fordi pensjonsopptjeningen stopper ved 75 år. Antall yrkesaktive personer er det enkleste målet, men er også problematisk fordi det er tilstrekkelig å jobbe én time for å bli klassifisert som yrkesaktiv. Det betyr at pensjonerte kan ha vesentlig høyere andel i arbeid enn faktiske timer de har jobbet. Pensjonsopptjeningen vil være gitt ved arbeidsinntekt, men dette er samtidig et lite intuitivt mål på arbeid. I MOSART er samlet arbeidsinntekt proporsjonalt med antall utførte årsverk, og kan derfor like gjerne beskrives ved årsverkene (alt framskrives lønnsdeflatert, og dermed forsvinner lønn per årsverk ut av betraktningene). Vi fokuserer derfor på endringen i utførte årsverk for hele populasjonen, som et kompromiss mellom disse hensynene.

Figur 6.1 Økning i antall utførte årsverk. Marginale effekter av hver regel. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 6.1 viser den marginale virkningen av hver av regelendringene. De av reglene som har en viss virkning er i heltrukne linjer, de reglene som har en helt klart uvesentlig effekt er tynne (stiplede) linjer. Vi ser av figuren at det i hovedsak er øvre aldersgrense og beregningsgrunnlaget for delingstallet som er vesentlige for økt arbeidstilbud. Det er dessuten en sterk effekt av stillingsvernet, og dette omtales mer nedenfor. Den røde heltrukne linjen er summen av alle regelendringene, mens den røde stiplede linjen er summen av – for arbeidstilbudet – de uvesentlige reglene. I tillegg er det til slutt to alternativer som viser effekten for to av regelendringene under andre betingelser, henholdsvis en sammenføyning av nedre aldersgrense og normert pensjoneringsalder (i dag 62 år og 67 år) og et alternativ der man ser den samlede virkningen av å øke stillingsvernet fra dagens 70 år.

Øvre aldersgrense og aldersgrenser for stillingsvern

Aldersgrensen for stillingsvernet er viktig for arbeidstilbudet, for etter denne alderen vil man bli sagt opp fra sin (ordinære) stilling, og jobbmulighetene vil være både langt mer begrenset og trolig langt

mindre lønnsomme. Dette skjer ved 70 år i hele offentlig sektor og i de delene av privat sektor hvor den interne aldersgrensen er satt ned til 70 år (halvparten av privat sektor, herunder de fleste større virksomhetene). Der en privat virksomhet bruker den generelle grensen på 72 år, kan arbeidsgiver i større grad gjøre unntak fra aldersgrensen.

Aldersgrensene for stillingsvernet følger ønsket avgangsalder i MOSART, men fryses når disse tar igjen øvre aldersgrense i folketrygden. Virkningen blir derfor fraværende de første tiårene, og i referansebanen er det først mot slutten av 2050-tallet at en vesentlig andel vil stå i arbeid utover 75 år.

I et alternativ sammenligner vi økt øvre aldersgrense med en forenklet beregning hvor aldersgrensene i stillingsvernet fryses på 70/72 år (heltrukken svart linje). Figuren viser økningen i utførte årsverk som følge av at aldersgrensene i stillingsvernet får øke fritt sammen med ønsket avgangsalder, sammenlignet med en situasjon hvor de fryses på dagens nivå. Her starter økningen i arbeidstilbudet rundt 2030, og har i år 2100 kommet opp i 75 000 årsverk, eller i overkant av 1,2 årskull (i heltidsstillinger). Aldersgrensene har da økt med 6 år, som gjør at 6 årskull eller 360 000 personer er berørt av regelendringene. Rundt 60 prosent av disse er (tidligere) uføretrygdete eller har av andre grunner valgt å gå av med pensjon, som gjør at regelendringen kun er relevant for 150 000 personer. Disse jobber da i gjennomsnitt et halvt årsverk mer per år som følge av regelendringen, som kan virke rimelig, gitt at noen ville jobbet også uten regelendringen, og ikke alle jobber heltid etter regelendringen.

Beregningsgrunnlaget for delingstall

Den andre regelen som har en viss effekt på arbeidstilbudet, er beregningsgrunnlaget for delingstallene. Når beregningsgrunnlaget forskyves oppover med økende levealder, forskyves det også framover i tid, og med økende levealder over tid blir dermed delingstallene og levealdersjusteringen litt sterkere. Når ønsket avgangsalder følger levealdersjusteringen, blir det også senere avgang, og flere i jobb. Effekten kommer først etter 2050 og er svak.

Mindre effekter

I MOSART har de andre regelendringene minimal effekt på arbeidstilbudet, selv samlet. Eventuelle reelle effekter er i noen tilfeller så små at de overdøves av svakheter i modelleringen og kalibreringen.⁴⁶

Økt nedre aldersgrense kunne man forvente hadde en effekt, da de som før regelendringen gikk tidlig av med pensjon, nå vil bli nektet uttak av pensjon. Mange vil da trolig velge å stå lenger i jobb. Det vi diskuterer her er imidlertid at nedre aldersgrense følger på 5 år under normert pensjoneringsalder. Personer med under middels inntekt som har mer enn 5 år igjen til normert pensjoneringsalder vil med få unntak uansett ha for lav opptjening til at de kan ta ut alderspensjonen. Personer med høy inntekt vil i mindre grad ønske å gå av så tidlig, også fordi pensjonen vil være svært lav. Det vil derfor trolig være svært få personer som kan og vil gå av mellom 62 år og ny nedre aldersgrense.

⁴⁶ Arbeidstilbud og pensjonering mangler en direkte avhengighet til inntektsnivå. Høy inntekt vil korrelere med (og trolig også være en årsak til) at man ønsker å stå lenger i arbeid. En bedre modellering her ville gitt større effekt av å øke nedre aldersgrense. Når aldersgrensen for overføring fra uføretrygd til alderspensjon øker, vil det bli flere uføre. I MOSART vil disse ekstra uføre få et lavere arbeidstilbud fordi de blir uføre. Det er grunn til å tro at det er bakenforliggende årsaker (helse) som driver dette, og som i stor grad ville gjort seg gjeldende uavhengig om denne aldersgrensen er 67 år eller 70 år. Dette gjør at MOSART også undervurderer effekten av å øke normert pensjoneringsalder. Det er likevel et vesentlig poeng at det er trange rammer for hvor mye arbeidstilbudet kan øke, fordi det er relativt få personer som er omfattet av regelendringene og som både vil og kan endre arbeidstilbudet. Det dobbelte av et lite tall er fortsatt et lite tall, slik at konklusjonene i teksten neppe ville blitt endret.

For å kontrollere dette har vi i en separat beregning løftet nedre aldersgrense fra 62 år mellom 2020 og 2025, og lar den deretter følge normert pensjoneringsalder. Ferdig innfasnet⁴⁷ kommer det en umiddelbar effekt på 25 000 årsverk per år, noe avtakende over tid som følge av at ønsket avgangsalder øker. Dette handler om 5 årskull, eller 350 000 personer i 2030. I referansebanen i MOSART har omtrent 17 prosent av denne aldersgruppen tatt ut alderspensjon og sluttet å jobbe («ordinære alderspensjonerte»), som gir en målgruppe på 60 000 personer for denne regelendringen. Disse jobber da 0,4 årsverk mer per år som følge av at de mister retten til alderspensjon. Det virker rimelig, gitt at en vesentlig andel av disse blir uføretrygdet og/eller har lavere yrkesdeltaking enn gjennomsnittet.

Når aldersgrensen for overføring av uføretrygdete til alderspensjon øker, vil det også bli noen flere uføre over 67 år. Vi legger til grunn at disse ekstra uføre ville vært blant de som ville gått av med alderspensjon ved samme alder, som gjør at samlet antall pensjonerte blir uendret (litt flere uføretrygdete, litt færre ordinære alderspensjonerte). Virkningen på arbeidstilbudet blir minimalt.

Når aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen øker, vil det kreve høyere opptjening for å gå av tidlig. Ikke-uføre med lav samlet opptjening og garantitillegg vil i sterk grad presses til å stå lenger i arbeid, i den grad (tidlig) ordinær alderspensjonering er noe de ønsker og er avhengig av for å kunne slutte å jobbe. Anslaget fra Figur 6.1 er en økning på omtrent 2 000 utførte årsverk per år, også etter at aldersgrensen er flyttet med flere år. Fortegnet er riktig, men effekten er kanskje overraskende svak. Det ligger trolig både realiteter og modellsvakheter bak dette tallet.

Vi kan konkretisere dette til et relevant år, 2070, hvor aldersgrensene ligger omtrent 3 år høyere enn i dag. Med denne justeringen av referansebanen fra MOSART er det omtrent 65 000 personer som i 2070 har sluttet å jobbe og tatt ut alderspensjon fra folketrygden før det som da er normert pensjoneringsalder på 70 år. Av disse er det 15 000 som mister muligheten til tidlig ordinær alderspensjonering når aldersgrensen for fritt uttak øker med 3 år. Anslaget ville blitt høyere hvis MOSART hadde hatt en sterkere kobling mellom inntektsnivå og ønske om tidlig avgang. Videre blir rundt en fjerdedel av disse uføretrygdet, slik at vi står igjen 11 000 personer. Det som virkelig drar, er at denne gruppen har usedvanlig lave yrkesprosjenter. En viktig faktor er at en vesentlig andel av denne gruppen stod helt utenfor arbeidsmarkedet også *før* de tok ut alderspensjon, og har dermed (i MOSART) en yrkesprosent på samme nivå som alderspensjonerte.⁴⁸ I tillegg vil de resterende også være personer med yrkesprosjenter og arbeidstid godt under gjennomsnittet. Disse 11 000 øker da i gjennomsnitt arbeidstilbudet med 0,2 årsverk per person, som leder fram til de omtalte 2 000 årsverkene over.

En økning i satsen for minsteytelsen vil også gjøre det tyngre å ha tilstrekkelig opptjening for å gå av tidlig, tilsvarende en økning i aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen. Forskjellen er at økningen ikke i samme grad rammer de med garantitillegg. Dermed blir effekten adskillig lavere, og det bekreftes i Figur 6.1 (se også Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak).

Det er ingen mekanismer i MOSART som fanger opp at utvidet periode for trygdetid kan påvirke avgangsmønsteret, og vi ser heller ikke for oss at denne aldersgrensen vil ha noen effekt på arbeidstilbudet. Anslaget i MOSART er også null (når man ser bort fra simuleringssstøy), som trolig er helt reelt.

⁴⁷ Modellteknisk (og trolig reelt) er det ikke mulig å øke nedre aldersgrense med mer enn ett år per år. I tillegg kommer at ny offentlig tjenstepensjon for denne aldersgruppen fases inn over årene 2024–2029.

⁴⁸ Det er ikke mange som har meldt seg ut av arbeidsmarkedet før de når aldersgrensen uten å være uføretrygdet. Men det er noen, og samtlige av disse havner i den minoriteten som ønsker å gå av tidlig og har lav opptjening, og dermed veier de ganske tungt i denne gruppen.

6.3. Pensjonsutgifter

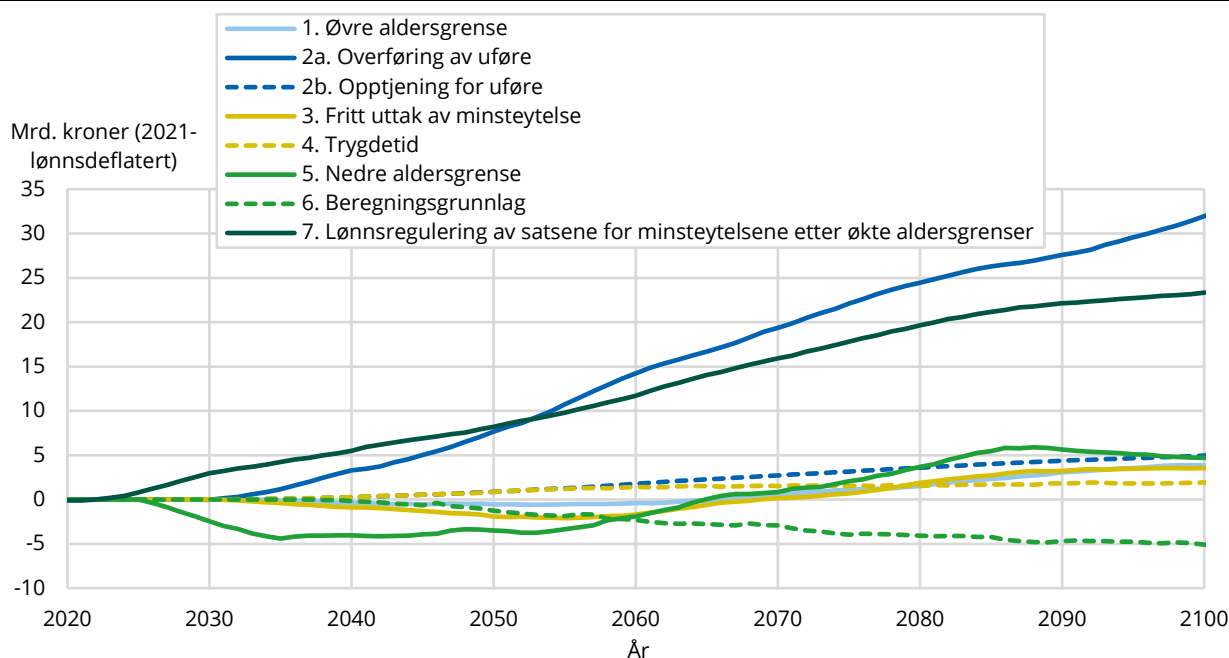
Endringene i aldersgrenser kan påvirke pensjonsutgiftene i ny folketrygd på ulike måter:

- Økt arbeidstilbud vil øke pensjonsopptjeningen
- Forskyvning av pensjonsutgiftene i tid
- Mer (mindre) gunstig beregning av pensjonsytelser
- Svakheter i aktuarisk nøytralitet

Gitt at MOSART har fanget opp endringene i arbeidstilbud, uføretilbøyeligheter og ønsket avgangs- alder, vil beregningene dekke det meste av disse effektene. Den viktigste *aktuariske svakheten* er at så lenge levealder øker, vil utsatt pensjonering for den enkelte gi noe høyere samlet pensjons- utbetaling over livet. Grunnen er at gjennomsnittspersonen lever lenger enn det som ligger til grunn for delingstallet, og de ekstra årene inngår ikke i beregningen av dette. Ved sent uttak vil man få mer per år i de ekstra leveårene, og dermed få en liten gevinst (når man summerer alle utbetalingene lønnsdeflatert eller i faste grunnbeløp). Tidlig uttak vil ha motsatt effekt, at man da reduserer samlet pensjonsutbetaling, og dette ligger bak mange økonomers overraskelse over at så mange tar ut alderspensjonen før de slutter å jobbe. Effekten er størst for kvinner og arbeidsføre (de lever lenger), men gjør seg etter hvert også gjeldende for uføretrygdete som lever så lenge som til aldersgrensen.⁴⁹

Normalt ville vi avgrenset analysen til alderspensjon fra folketrygden, men enkelte av regelendringene vil overføre utgifter fra alderspensjon til uføretrygd. Vi ser derfor på et litt utvidet pensjonsbegrep, alderspensjon pluss økningen i uføretrygd og arbeidsavklaringspenger til de som er 62 år og eldre.⁵⁰

Figur 6.2 Dekomponerte virkninger på utgifter til alderspensjon, og økt uføretrygd og AAP for personer 62+. Marginale effekter. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år

⁴⁹ Mye av overdødeligheten for uføre kommer mens de er uføretrygdte. I tillegg avtar den absolutte forskjellen i levealder mellom uføre og ikke-uføre i framskrivingen fordi aldersintervallet man normalt dør blir vesentlig mindre (andelen som blir gamle øker, men de gamle lever ikke så mye lenger, eller som en geometrisk metafor: «rektangularisering av overlevingskurven»).

⁵⁰ Vi har dessuten «ad hoc» lagt på en beregning av merkostnader for korttidsytelsene, som er omtalt i kapittel 5. Dette er imidlertid ikke beregnet direkte i MOSART, og er derfor ikke en del av dekomponeringen her.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 6.2 viser virkningen på utgiftene til alderspensjon m.m. av hver enkelt av regelendringene listet opp i avsnitt 6.1. Vi går under systematisk gjennom hver enkelt i den rekkefølgen de er listet opp.

Økt øvre aldersgrense i folketrygden vil på lang sikt gi noe høyere arbeidstilbud og lenger aldersintervall for beregning av pensjonsopptjening, og begge deler bidrar til noe høyere pensjonsutgifter på veldig lang sikt (4 mrd. per år ved slutten av århundret). På kort sikt vil regelendringen gi marginalt lavere pensjonsutgifter fordi noen få vil utsette pensjonsuttaket (slik det er lagt inn i MOSART).

Regelendringene for uføretrygdete er splittet i to, på henholdsvis alder for overføring til alderspensjon og øvre aldersgrense for særskilt pensjonsopptjening for uføre. *Aldersgrensen for overføring av uføretrygdete* er en av de mest kostnadsdrivende regelendringene i denne analysen, men omfatter også en stor gruppe personer hvor alderspensjonen i vesentlig grad vil bli hengende etter. Mot slutten av århundret vil utgiftsøkningen være på 32 mrd. kroner per år, hvor det er de ekstra årene med uføretrygd som driver nesten hele utgiftsøkningen. *Uføretrygd* skattlegges som lønn, og omtrent 20 prosent av uføretrygden er kompensasjon for tidligere skatteregler som falt bort da man avviklet uførepensjonen (skattebegrensningsregel, lavere trygdeavgift, særfradrag). Trekker man fra disse 20 prosentene, er utgiftsøkningen på 26 mrd. kroner per år.

Høyere aldersgrense for pensjonsopptjening for uføre vil, basert på enkle typeeksempler, ha samme forløp og utgjøre i underkant av halvparten av effekten av økt alder ved overføring. Nivået på effekten er her adskillig mindre enn halvparten, noe som skyldes garantipensjon, aktuariske unøyaktigheter og et misforhold mellom uføretrygd og etterfølgende alderspensjon (for uføre). Rundt 60 prosent av de uføretrygdete vil bli omfattet av garantitillegg, også med skjerming mot levealdersjusteringen. Dette bortimot halverer opptjeningseffekten for uføre som gruppe. Fordi delingstallet gir litt for stor uttelling av utsatt uttak (aktuarisk svakhet), vil det også øke betydningen av delingstallet noe sammenlignet med opptjeningseffekten. Det som drar på mest her er likevel at en gjennomsnittlig uføretrygd ligger i overkant av 300 000 kroner i disse beregningene. Gjennomsnittlig alderspensjon til tidligere uføretrygdete ligger rundt 200 000 kroner, også etter full skjerming mot levealdersjusteringen. Det betyr at et ekstra år med uføretrygd gir vesentlig mer i utbetaling enn den aktuariske nøytraliteten legger til grunn.⁵¹

I et aktuarisk nøytralt pensjonssystem skal *aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen* ha minimal effekt i et lengre tidsperspektiv. Regelendringen øker satsen for minsteytelsen, men øker ikke samlet utbetaling over livet for en som er minstepensjonist og/eller mottaker av garantitillegg. De svake effektene av denne regelendringen i Figur 6.2 handler først om en svak utsettelse av alderspensjonen for enkelte som har lav opptjening, deretter om at delingstallet gir litt for stor uttelling av utsatt uttak.

Når *aldersgrensen for trygdetid* følger normert pensjoneringsalder, vil det over tid komme en liten økning i pensjonsutgiftene, her anslått til 2 mrd. kroner per år ved utgangen av århundret. Dette er ytelse som typisk tilfaller innvandrere med svak pensjonsopptjening ellers.

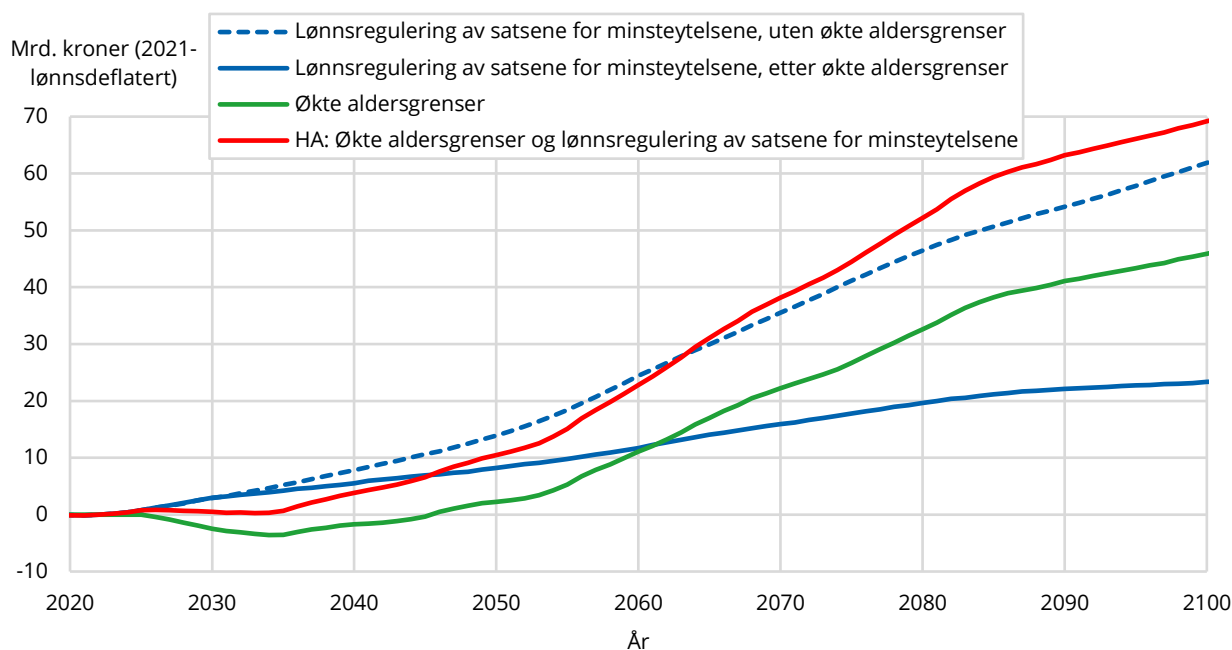
I ny folketrygd vil *nedre aldersgrense* som følger på 5 år etter normert pensjoneringsalder ha liten innvirkning på pensjonsutgiftene i et lengre tidsperspektiv. Det er de samme effektene som gjør seg gjeldende her som for aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen, men de kommer raskere og sterkere, fordi regelendringen angår langt flere personer og med en skarpere effekt på pensjoneringsmønsteret. De som blir rammet er de som har så høy opptjening at de kan ta ut

⁵¹ Dette gjelder fortsatt hvis man erstatter uføretrygden med en antatt uførepensjon ved å trekke fra 20 prosent, og kommer ned i 240 000 kroner. Uføretrygden/pensjon er en erstatning for tapt arbeidsinntekt i de årene man ville vært yrkesaktiv. I den grad de arbeidsføre jobber lenger, er det et argument at den høyere kompensasjonsgraden i uføreytelsen også forlenges.

alderspensionen mer enn 5 år før normert pensjoneringsalder, det vil si personer med relativt høy opptjening (eller middels inntekt og et AFP-tillegg). I tillegg vil mange av disse stå i jobb parallelt med pensjonsuttaket. Over en lengre periode vil dette utgjøre 4 mrd. kroner per år, og vil fram til 2060 summere seg til over 110 mrd. kroner. Mot slutten av århundret vil dette være reversert, med en årlig merutgift på 5 mrd. kroner per år, i hovedsak drevet av at delingstallet gir litt for stor uttelling av utsatt uttak.

Når *beregningsgrunnlaget for delingstallene* følger oppover med nedre aldersgrense, skyves det framover i tid, og med økende levealder blir delingstallene noe høyere. Det blir da først og fremst litt sterkere reduksjon av pensjonsytelsene for gitt uttaksalder, og en tilsvarende reduksjon i pensjonsutgiftene.

Figur 6.3 Merutgifter for skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I milliarder 2021-kroner (lønsdeflatert). Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

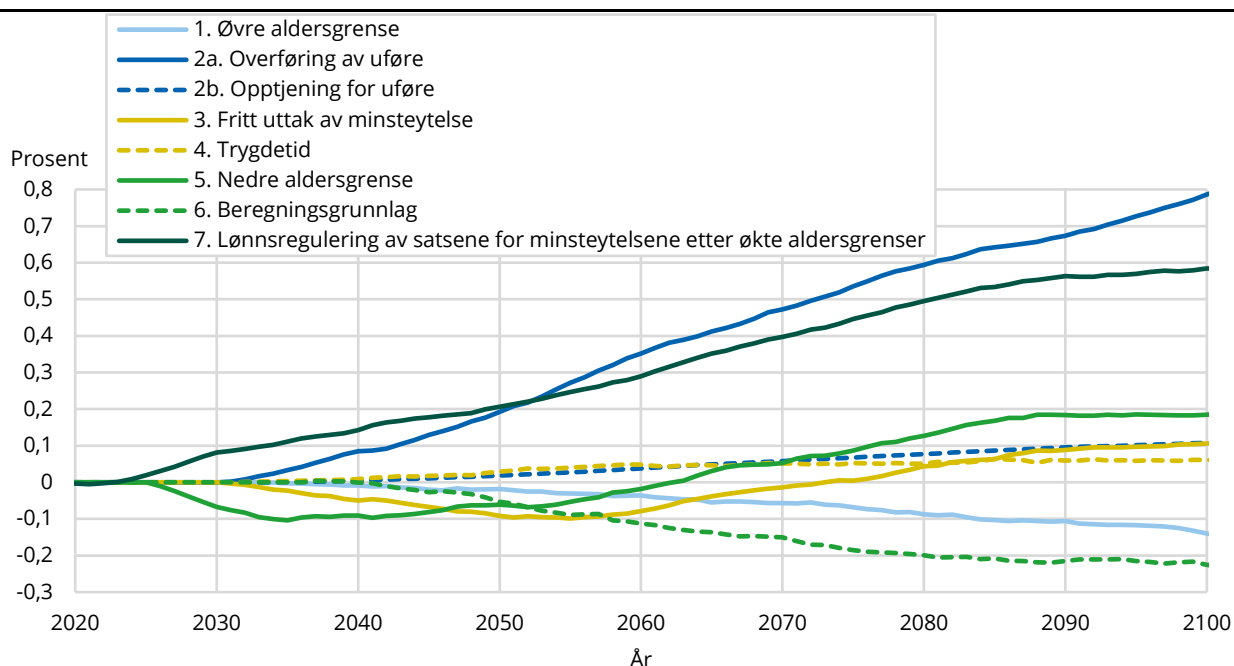
Det siste punktet i Figur 6.3 er en *full lønsregulering av satsene for minsteytelsene*, men da gitt at alle aldersgrensene har økt, inkludert fritt uttak av minsteytelsene. Den ekstra økningen i pensjonsutgiftene som en følge av denne regelendringen er på 23 mrd. kroner per år ved slutten av århundret. I Figur 6.3 har vi sammenlignet denne økningen med en skjerming av satsene i minsteytelsene i referansebanen. Her vil de tilsvarende utgiftene ha økt med 62 mrd. kroner på samme tidspunkt. Den viktigste forklaringen på den store forskjellen er at dette bare er to tilsynelatende like regelendringer. Økte aldersgrenser skjermer kun satsen for minsteytelsen, ikke samlet pensjonsutbetaling over tiden som alderspensionist. Økningen i aldersgrensen utgjør en vesentlig del av skjermingen i punkt 7, jf. Figur 4.2. Av en forskjell på 39 mrd. kroner i Figur 6.3 kan trolig tre fjerdedeler tilskrives den økte aldersgrensen. Den andre viktige forklaringen er at skjermingen av tidligere uføretrygdete vil løfte mange av de tidligere uføretrygdete opp over garantipensjonen. Dermed får satsen for minsteytelsen langt mindre betydning. Garantipensjonen er utformet slik at de som er uføre garantipensionister, ikke får dobbelt opp, de får det som gir mest av disse to skjermingene. De som taper, er de 20–30 prosentene av de arbeidsføre som er garantipensionister ved alderspensjonering.

6.4. Netto skattesats

Regelendringene kan både endre pensjonsutgiftene og skattegrunnlaget, og det er derfor interessant å se disse to i sammenheng. I denne dekomponeringen avgrenser vi dette til *virkingen* på det vi kaller *netto skattesats*, se avsnitt 5.4 for en redegjørelse. Litt omtrentlig viser tallene i Figur 6.4 økningen i gjennomsnittlig skattesats som følge av økninger i pensjonsutgiftene, når man tar hensyn til at pensjonister betaler skatt og at skattebasen er med på å finansiere andre offentlige utgifter. Spesielt vil økte pensjonsutgifter som følge av økt arbeidstilbud føre til at skattenivået faller, med mindre det er helt ekstraordinære opptjeningseffekter. Økt *øvre aldersgrense* er et eksempel på en endring som både gir økt arbeidstilbud og økte pensjonsutgifter. Til tross for at det er så kort avstand mellom opptjening og utbetaling at nesten hele opptjeningen går inn i pensjonsberegningen (lite inntekt over 7,1 G) og yrkesaktive i 70-årene lever klart lenger enn gjennomsnittet, vil likevel netto skattesats entydig falle gjennom hele framskrivingsperioden av denne regelendringen. Bidragsraten, hvor man deler pensjonsutgiftene på opptjeningsgrunnlaget, viser ikke samme forløp for denne regelendringen, fordi man ikke tar hensyn til de andre virkningene.

Aldersgrensene som angår uføretrygdete gir størst økning i netto skattesats, til sammen 0,9 prosentpoeng mot slutten av århundret. En forskyvning av beregningsgrunnlaget både reduserer pensjonsytelsene og øker arbeidstilbudet, noe som forsterker effekten på netto skattesats, slik at effekten kommer opp i 0,2 prosentpoeng. De andre regelendringene har i liten grad noen effekt på arbeidstilbudet, slik at forløpet i netto skattesats og pensjonsutgifter blir omtrent det samme, og har samme forklaring bak seg. De fleste av disse effektene er også relativt moderate, og vi gjentar derfor ikke forklaringene her.

Figur 6.4 Dekomponerte effekter av de ulike aldersgrensene på netto skattesats. Marginale effekter. I prosent. Etter år

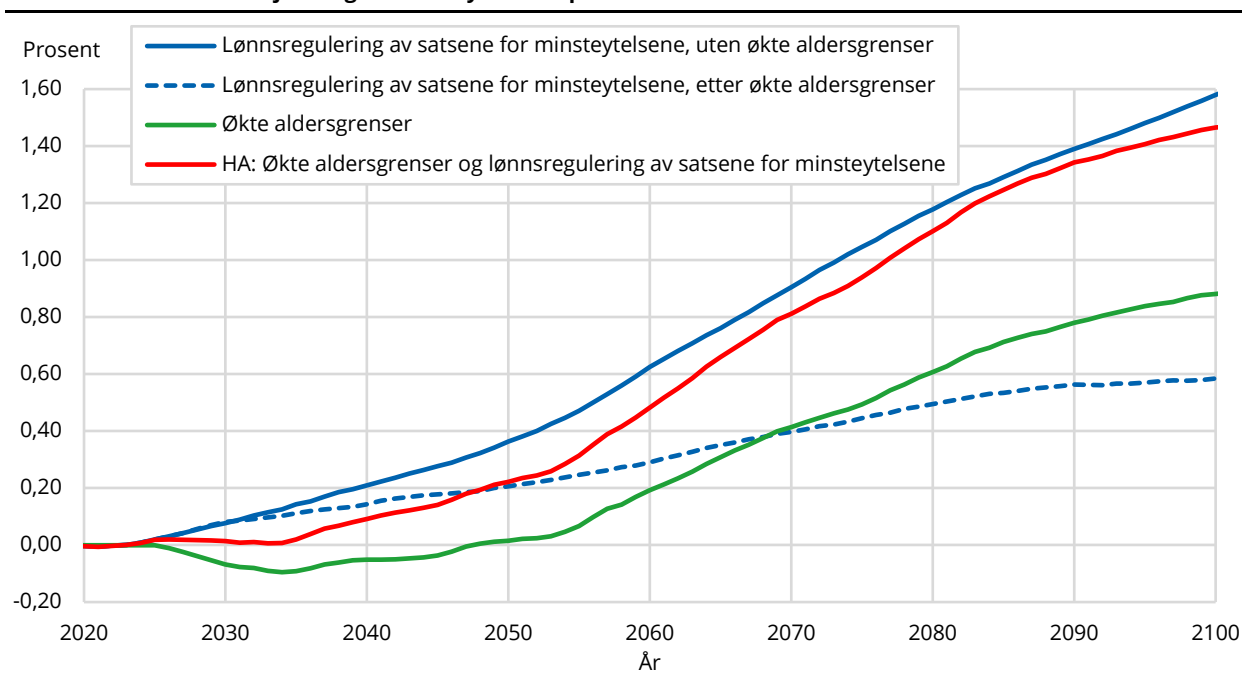

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.4 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Et unntak er skjermingen av minsteytelsen, som vist i Figur 6.5. Igjen er det vesentlig om skjermingen av minsteytelsene skjer før eller etter at aldersgrensene har økt. Med økte aldersgrenser vil nettovirkningen av å skjerme satsene for minsteytelsene øke skattenivået med 0,6 prosentpoeng mot slutten av århundret. Det er en vesentlig økning for en avgrenset regelendring, men likevel langt mindre enn skjermingen av minstepensjonen uten økte aldersgrenser, som øker skattenivået med 1,6 prosentpoeng. En full skjerming av minstepensjonister og garantipensjonister

vil trolig belaste offentlig økonomi mer enn full skjerming av satsene i minsteytelsen og full skjerming av tidligere uføretrygdete.

Figur 6.5 Endring i netto skattesats ved skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I prosent. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

7. Sensitivitetsanalyser

7.1. Svakere vekst i avgangsalder blant ikke-uføre

I hoveddelen av denne rapporten, har vi lagt til grunn at ønsket avgangsalder blant ikke-uføre vokser på en slik måte at de ikke-uføre fullt ut kompenserer for effekten av levealdersjusteringen ved å jobbe lenger. Dette innebærer at de ikke-uføre *omtrent* utsetter avgangen fra arbeidsmarkedet med to tredeler av veksten i alderen som gir delingstall 13,42 fra årskull til årskull. Hvis for eksempel delingstallet 13,42 oppnås ved 70 år og 8 måneder for 1963-kullet, mens det for 1964-kullet oppnås ved 70 år og 11 måneder, så øker ønsket avgangsalder i modellen med 2 måneder mellom disse årskullene. Når man inkluderer opptjeningseffekten av utsatt avgang, tilsvarer det *omtrent* full kompensasjon.

Denne antagelsen er trolig i øvre sjiktet av hva en kan forvente, men har likevel en, etter vår oppfatning, rasjonell og godt begrunnet forklaring: det vil være krevende i en *langsiktig* framskriving av pensjonsnivåer og -utgifter å anta at de ikke-uføre underkompenserer for levealdersjusteringen, fordi det vil føre til at den materielle levestandarden for pensjonistene blir gradvis *svært* lav sammenlignet med samfunnet for øvrig. Det ville bety at vi på *lang sikt framskrev* at de aller fleste pensjonistene ville få en pensjonsytelse som gjorde at de ble omfattet av garantipensjonen og at pensjonssystemet nærmest ble todelt: kun et lite mindretall ville få en (liten) inntektspensjon på toppen av en felles garantipensjon. Dette er en utvikling vi mener at ikke kan stå seg over tid, og derfor har vi lagt til grunn at de ikke-uføre fullt kompenserer for effekten av levealdersjusteringen, hvilket innebærer at de *opprettholder* den relative verdien av alderspensjonen opp mot velstandsutviklingen i samfunnet for øvrig.

Når det særlig kommer til håndteringen av de tidligere uføretrygdets alderspensjon, er det imidlertid vesentlig å ha en rimelig oppfatning om hva de ikke-uføre vil gjøre framover. Dersom man ønsker å kompensere de tidligere uføretrygdete for effekten av levealdersjusteringen, er det hensiktsmessig at dette gjøres på en slik måte at de ikke kompenseres *mer* enn det de ikke-uføre gjør. Det er i utgangspunktet ikke mulig å vite hva den tidligere uføretrygdete *selv* ville ha gjort (med tanke på uttak av alderspensjon og avgang fra arbeidsmarkedet) i det tilfellet vedkommende *ikke* ble ufør. Den beste indikatoren vi har, er derfor å anta at de uføretrygdete som gruppe ville gjort omtrent det samme som de ikke-uføre gjør. Hvis vi skal legge dette til grunn for å lage et robust regelverk som automatisk håndterer en kompensasjon av alderspensjonen til tidligere uføretrygdete, må vi i utgangspunktet *vite* hva de ikke-uføre gjør. Den beste automatiske mekanismen vi kan lage, er å kompensere de tidligere uføretrygdete *som om* de utsatte avgang fra arbeidsmarkedet i samme takt som de ikke-uføre, det vil si med to tredeler av veksten i alderen som gir delingstall 13,42. Det er dette vi har gjort i rapporten til nå. Dersom dette gjøres automatisk, men de ikke-uføre likevel underkompenserer, vil denne mekanismen *overkompensere* de tidligere uføretrygdete relativt til de ikke-uføre. Det innebærer at det gjennomsnittlige alderspensjonsnivået til tidligere uføretrygdete gradvis tar igjen det gjennomsnittlige alderspensjonsnivået til ikke-uføre. Dette *kan* være et argument for å legge en mer forsiktig antagelse om de ikke-uføres tilpasning til levealdersjusteringen til grunn.

For å belyse utfallet av at ønsket avgangsalder for ikke-uføre eventuelt blir lavere enn hva vi har lagt til grunn, har vi beregnet to alternativer:

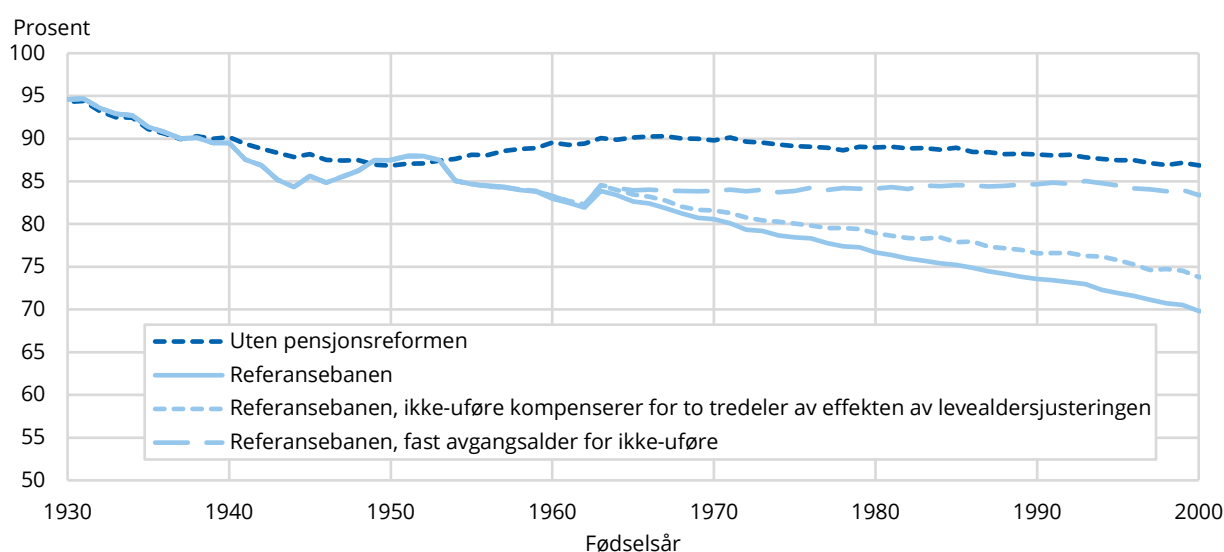
- Ønsket avgangsalder øker *overhodet* ikke etter 2030. Dette innebærer at den eneste måten avgangsalderen kan øke på, er at nedre aldersgrense presser personer med en ønsket avgangsalder under gjeldende nedre aldersgrense til å jobbe lenger.

- Ønsket avgangsalder øker slik at ikke-uføre kompenserer for *to tredeler* av effekten av levealdersjusteringen. Dette innebærer at avgangsalderen øker med omtrent halvparten⁵² av veksten i alderen som gir delingstall 13,42 (til forskjell fra to tredeler i hovedberegningene), og som inkludert opptjeningseffekten gir *omtrent* to tredels kompensasjon.

Figur 7.1 viser tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon under ulike forutsetninger om avgangsalder i *referansebanen*. Referansebanen viser utviklingen gitt at de ikke-uføre kompenserer fullt for effekten av levealdersjusteringen og aldersgrensene for tidligere uføretrygdete holdes fast. I dette tilfellet ser vi at de tidligere uføretrygdete raskt faller etter de ikke-uføre. Dersom de ikke-uføre kun *delvis* kompenserer for effekten av levealdersjusteringen – her illustrert ved to tredeler, vil forholdet svekkes (tilsvarende) saktere. Dersom de ikke-uføre ikke kompenserer for effekten av levealdersjusteringen *overhodet* («fast avgangsalder»), ser vi at forholdet opprettholdes over tid. Det kommer av at det i referansebanen er lagt til grunn at de tidligere uføretrygdete ikke har noen mulighet til å kompensere for effekten av levealdersjusteringen. Dersom de ikke-uføre heller ikke kompenserer, vil forholdet mellom ytelsene de to gruppene oppnår holde seg konstant.

Hvis aldersgrensene øker, men satsen for minsteytelsen fremdeles underreguleres, får vi en utvikling slik som i Figur 7.2. Av figuren framkommer det at dersom utviklingen i de ikke-uføres avgangsalder blir slik som vi har lagt til grunn i rapporten, vil de tidligere uføretrygdetes alderspensjon *nesten* opprettholdes over tid. Som vi beskrev i kapittel 5, vil lønnsregulering av satsen for minsteytelsene *i tillegg* til økte aldersgrenser kunne bidra til å fullt opprettholde den relative verdien. Vi ser av figuren at dersom de ikke-uføre tilpasser seg ved å kun *delvis* eller *ikke* kompensere for effekten av levealdersjusteringen, vil de tidligere uføretrygdetes alderspensjon gradvis kunne ta igjen de ikke-uføres alderspensjon. Effekten er ikke *veldig* dramatisk dersom ønsket avgangsalder øker slik at de ikke-uføre kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen, men vil bli betydelig dersom avgangsalderen ikke øker overhodet. Av figuren ser vi imidlertid også at *selv om* de uføres alderspensjon ville styrket seg relativt til de ikke-uføres, vil fremdeles det relative nivået på alderspensjonen til tidligere uføretrygdete ligge under det nivået som var for personer født på 1930–1950-tallet, og også under nivået det *ville* ha vært uten pensjonsreformen.

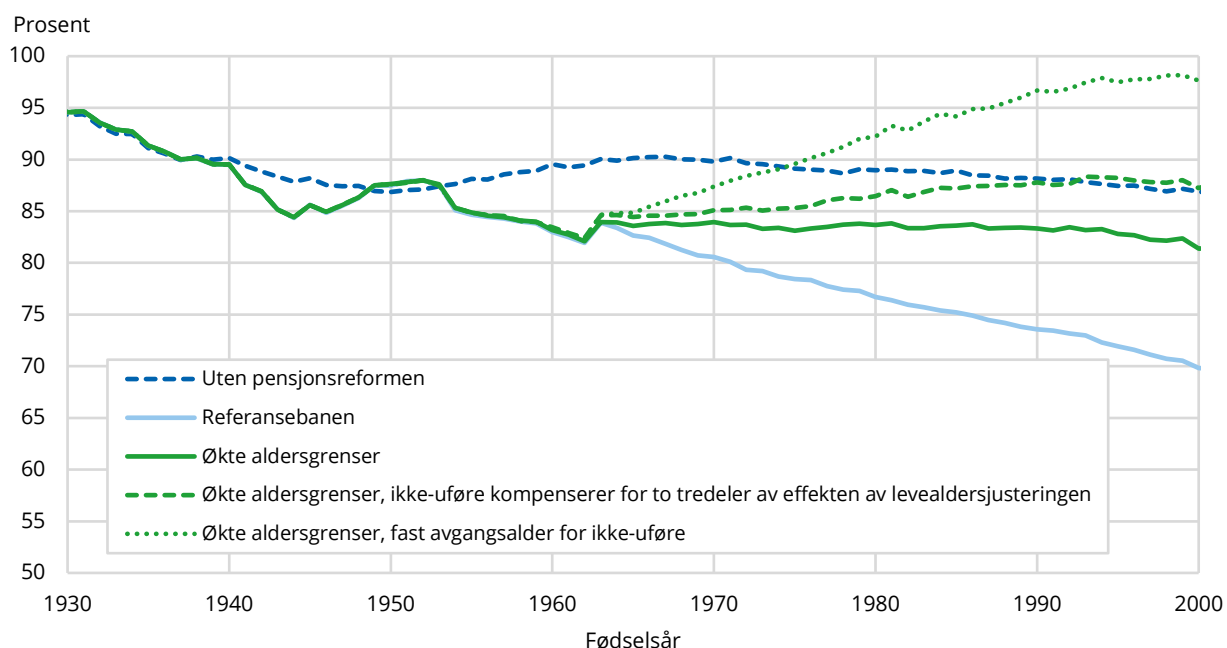
Figur 7.1 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Referansebanen. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

⁵² Helt konkret øker ønsket avgangsalder med «2/3 av 2/3» av veksten i delingstallet, det vil si 4/9.

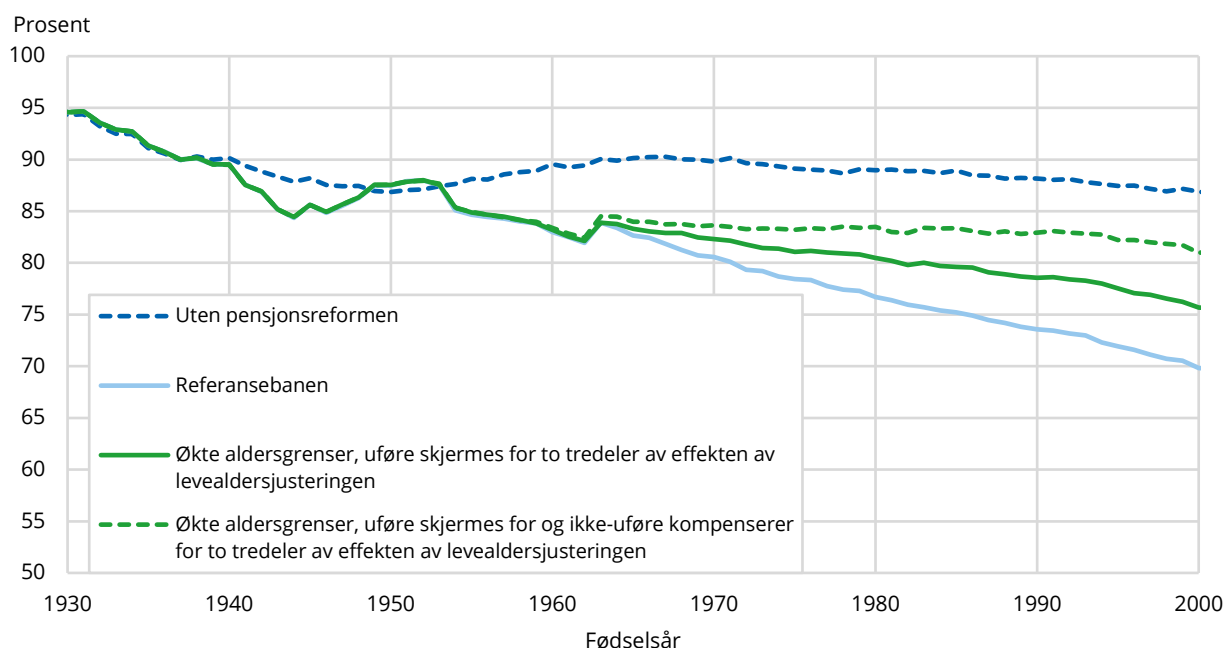
Figur 7.2 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Økte aldersgrenser, «full skjerming» av uføre. Etter fødselsår

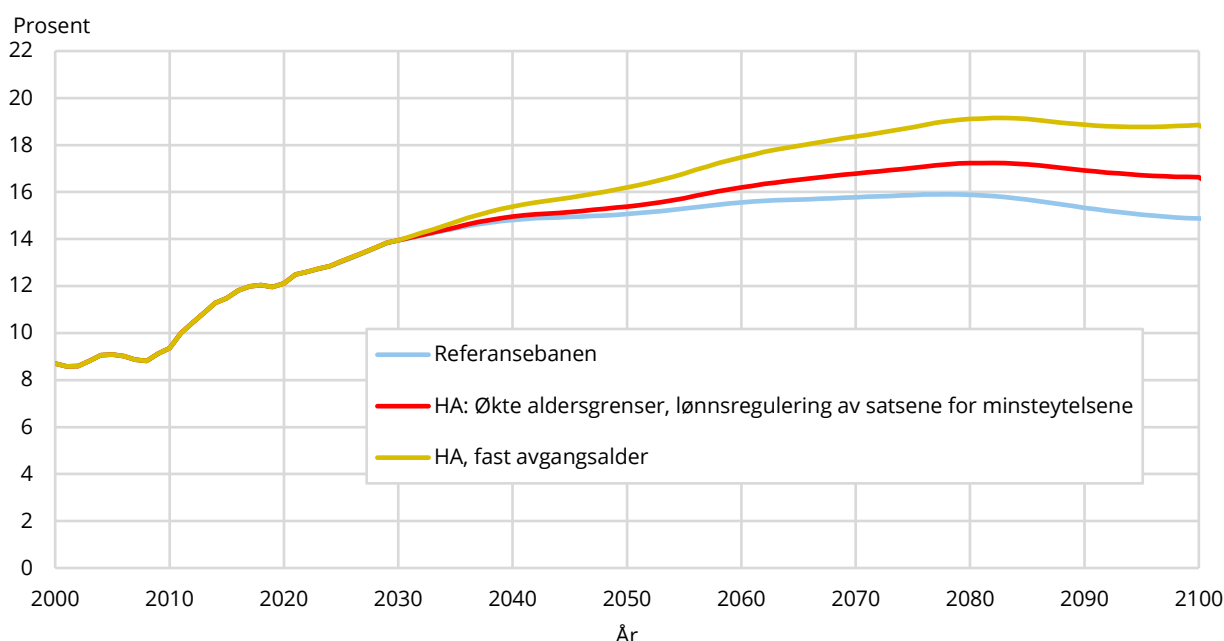
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Dersom man anser usikkerheten rundt ønsket avgangsalder for ikke-uføre som stor, kan det som nevnt være et argument for å kun *delvis* kompensere de tidligere uføretrygdete for effekten av levealdersjusteringen. Det er imidlertid *gode* argumenter for å legge kompensasjonsgraden til *tilsvarende* nivå som det man tror de arbeidsføre vil gjøre, nettopp fordi det kun er dette kompensasjonsnivået som vil opprettholde det relative forholdet mellom ytelsene til de to gruppene. I Figur 7.3 framkommer det at dersom man «skjerner» de tidligere uføretrygdete for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen, og de ikke-uføre kompenserer med samme grad, blir det relative forholdet *omtrent* opprettholdt. Dersom de arbeidsføre *likevel* kompenserer fullt, men man har valgt en «skjermingsgrad» for de tidligere uføretrygdete som kun kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen, vil de tidligere uføretrygdetes alderspensjon falle etter.

Virkingen på finansieringsbyrden (illustrert ved netto skattesats i Figur 7.4) av svakere vekst i avgangsalder er nokså betydelig. Det kommer i hovedsak av at fast avgangsalder vil redusere *lønnsutbetalingene*, og det trekker i retning av at pensjonsutgiftene må finansieres av en noe lavere skattebase.

Figur 7.3 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Økte aldersgrenser, «to tredels skjerming» av uføre. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 7.4 Netto skattesats. Hovedalternativet med og uten økt avgangsalder. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.4 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

7.2. Saktere heving av aldersgrensene

I hoveddelen av rapporten har vi lagt til grunn at aldersgrensene bør heves i takt med den utviklingen i ønsket avgangsalder som vi forventer. Dette tilsvarer at aldersgrensene øker med to tredeler av veksten i alderen som skal til for å oppnå delingstallet 13,42 mellom påfølgende årskull. Dette, i kombinasjon med opptjeningseffekten av utsatt uttak, gir *full kompensasjon* for effekten av levealdersjusteringen. Dersom de ikke-uføre likevel skulle vise seg å underkompensere, jf. avsnitt 7.1, kan det være et argument for å heve aldersgrensene i en saktere takt. Dette vil imidlertid også ha konsekvenser for de tidligere uføretrygdetes alderspensjon, som ikke lenger vil oppnå full

«skjerming» for levealdersjusteringen. I tillegg vil saktere heving av aldersgrensene kunne utløse en tilsvarende skjevhet som oppstår i referansebanen, dersom de arbeidsføre faktisk kompenserer fullt for levealdersjusteringen. Da vil aldersgrensene over tid være til hinder for at tilpasningen kan skje fullt ut.

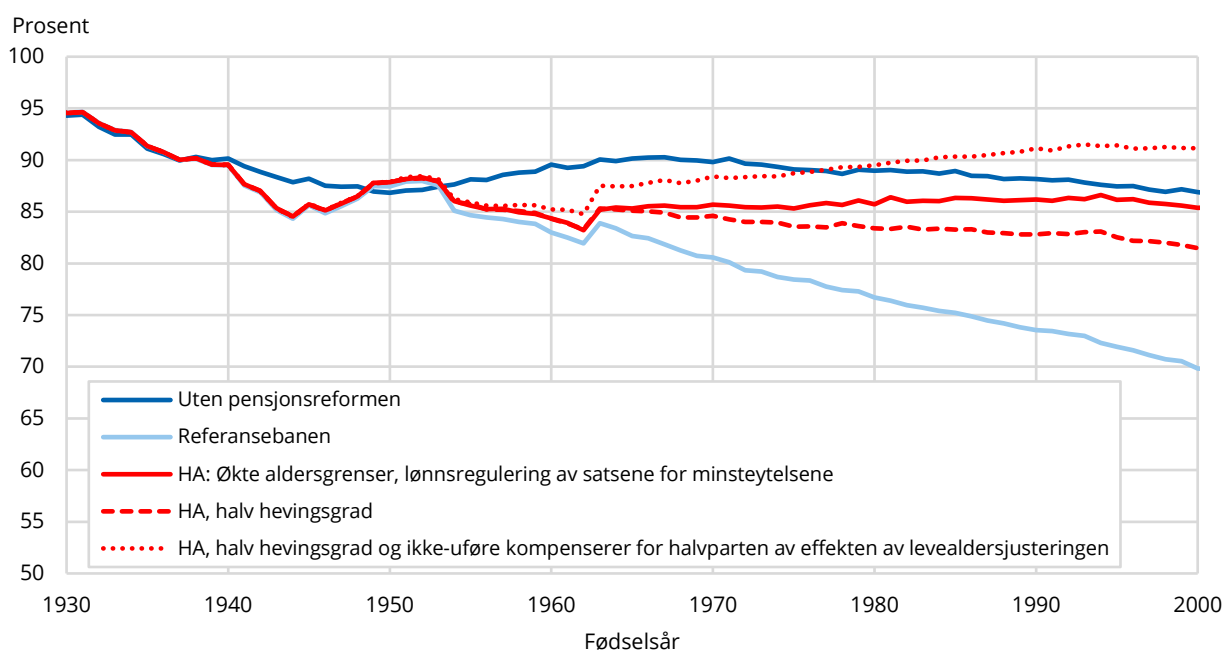
Vi operasjonaliserer en saktere heving av aldersgrensene i dette avsnittet ved å anta at aldersgrensene heller øker med *én tredel* av veksten i alderen som skal til for å oppnå delingstallet 13,42 mellom påfølgende årskull. Dette, i kombinasjon med opptjeningseffekten av utsatt uttak, gir omtrent *halv kompensasjon* for effekten av levealdersjusteringen. Det innebærer også at den mekaniske «skjermingen» av de tidligere uføretrygdete vil tilsvare halvparten.

Ytelsesnivåer

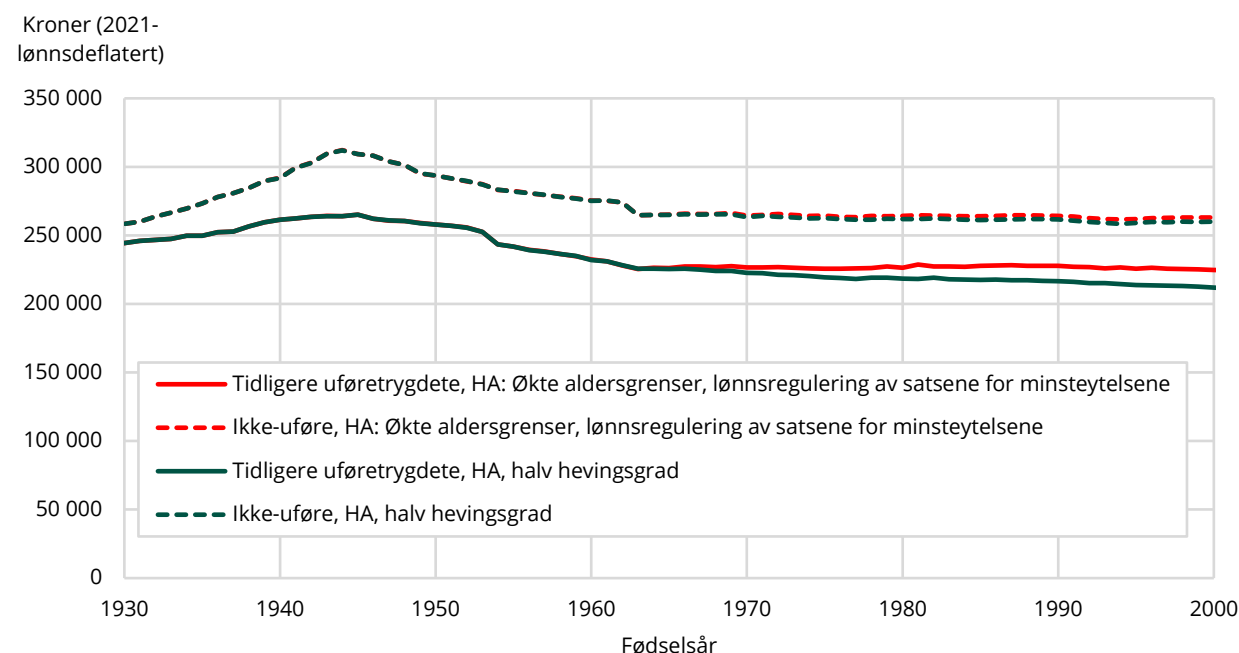
I Figur 7.5 viser vi alderspensjonen til tidligere uføretrygdete som andel av alderspensjonen til ikke-uføre for noen ulike alternativer. Hovedalternativet ligger fast slik det har vært presentert til nå i rapporten. I et alternativ settes hevingsgraden til «halv hevingsgrad», hvilket innebærer at aldersgrensene øker med *én tredel* av veksten i alderen som skal til for å nå delingstall 13,42 mellom påfølgende årskull. I denne linjen kompenserer de ikke-uføre *likevel fullt* for effekten av levealdersjusteringen, det vil si med «fullt». Av figuren framkommer det at dette likevel vil gi økende forskjeller mellom tidligere uføretrygdete alderspensjonister og ikke-uføre alderspensjonister. Dette drives nesten utelukkende av at halv hevingsgrad gir lavere «skjerming» av de tidligere uføretrygdete, slik at det er disse som får lavere ytelse, jf. Figur 7.6. De ikke-uføre opprettholder nivået på sin ytelse på linje med beregningene i kapittel 5.3, og vil kun i *noen* grad begrenses (på veldig lang sikt) av at aldersgrensene kommer i utakt med ønsket avgangsalder.

Figur 7.5 viser dessuten at dersom hevingsgraden settes til «halv» og de ikke-uføre faktisk kompenserer «halvt», vil de ikke-uføre gradvis tas igjen av de tidligere uføretrygdete. Årsaken er at opptjeningseffekten ikke er lineær: de tidligere uføretrygdete får vesentlig mer igjen for at hevingsgraden settes til «halv» enn det ikke-uføre får igjen for å kompensere «halvt». Dette framkommer i Figur 7.7.

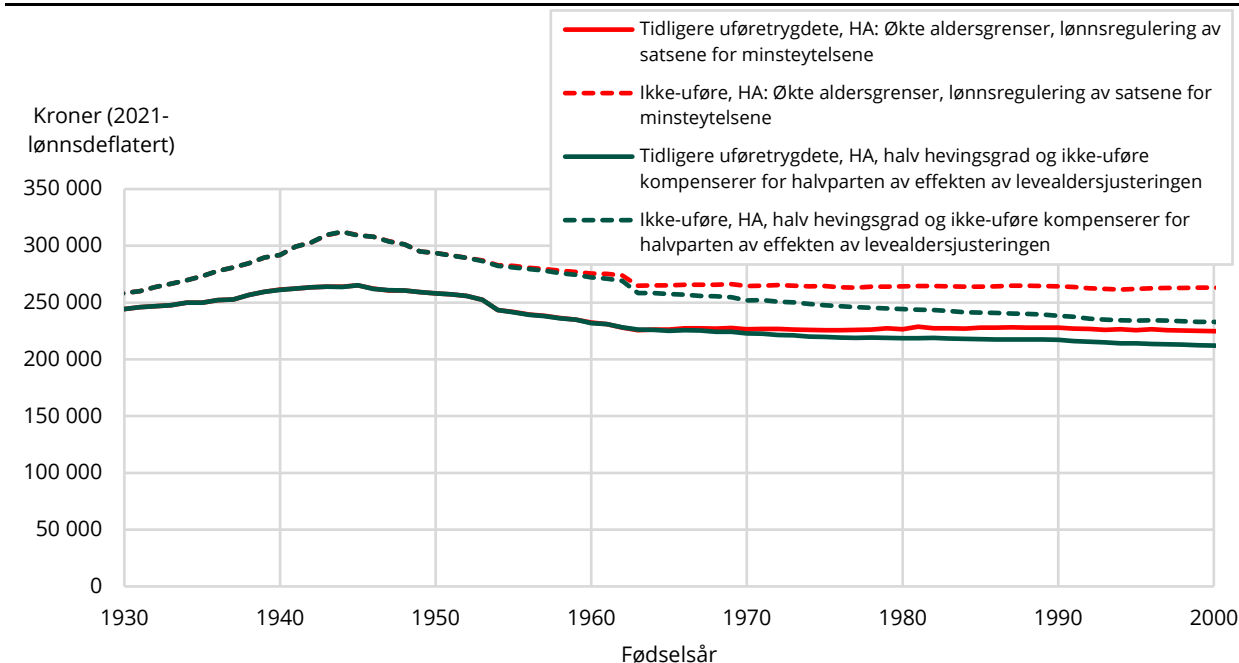
Figur 7.5 Alderspensjon til tidligere uføretrygdete som andel av alderspensjon til ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 7.6 Alderspensjon, nivå. Halv hevingegrad, men «full tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 7.6 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 7.7 Alderspensjon, nivå. Halv hevingegrad, og tilsvarende «halv tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 7.7 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

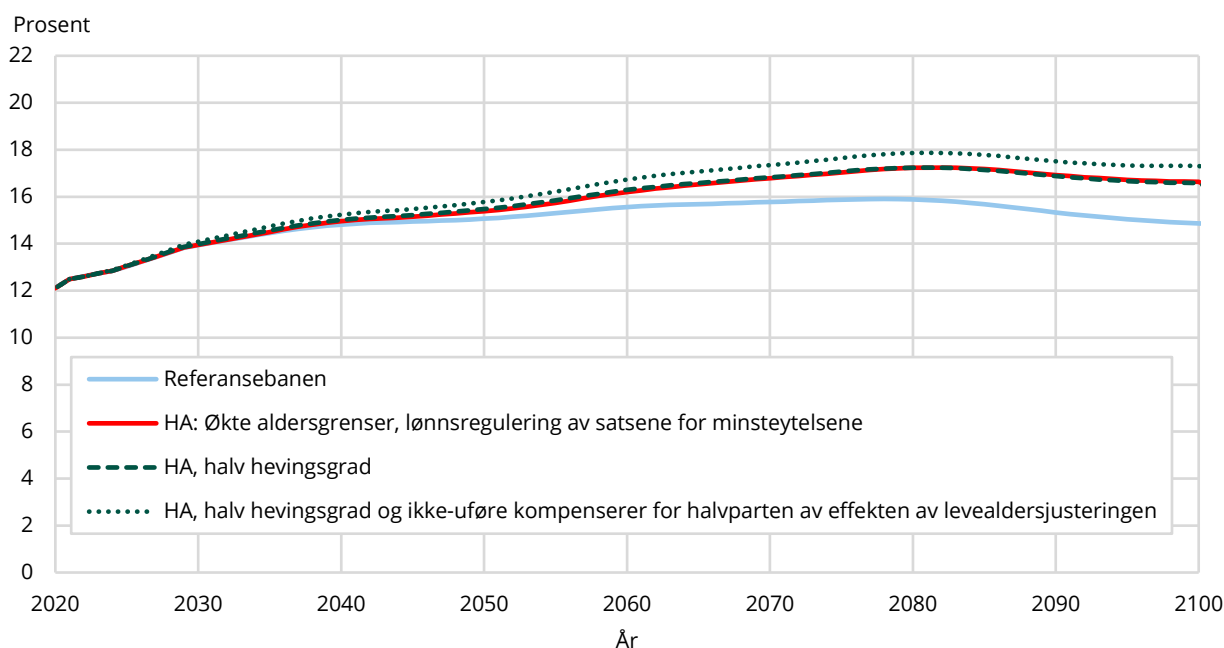
Utgiftsvirkninger

På tross av at «halv hevingegrad» gir lavere opptjeningseffekt på lang sikt, som reduserer alderspensjonen til ikke-uføre og at det fører til svakere «skjerming» av tidligere uføretrygdete alderspensjonister, er netto skattesats mer eller mindre uendret ved å gå fra hovedalternativet til dette gitt at ønsket avgangsalder vokser slik som i hovedberegningene. Dette framkommer i Figur 7.8. Årsaken er knyttet til at *både* utgiftene går ned (som trekker *ned* netto skattesats) og at lønnsutbetalingene går ned. Ved «halv hevingegrad» er det færre som skyves nedenfra (tvinges til

utsatt uttak og avgang) og – viktigst – flere som *begrenses* ovenfra av for trange aldersgrenser til å kunne oppnå ønsket avgangsalder. Dette gir relativt raskt utslag i lavere lønnsutbetalinger, som trekker *opp* netto skattesats. De to effektene er omtrent like store fram mot 2100, og først utpå 2100-tallet vil effekten av lavere utbetalinger til de tidligere uføretrygdete og begrensninger i de ikke-uføres tilpasning – hvilket gir svakere opptjeningseffekt – dominere, slik at netto skattesats blir noe lavere ved «halv hevingegrad».

Dersom de ikke-uføre *i tillegg* tilpasser seg levealdersjusteringen ved å kompensere for omtrent halvparten av effekten, så vil netto skattesats øke vesentlig. Dette kommer av at dette gir en *direkte* og relativt kraftig negativ effekt på lønnsutbetalingene som ikke motsvares av en like kraftig negativ virkning på utgiftene til alderspensjon – i stor grad på grunn av at minsteytelsene gjør at opptjeningen ikke er (fullt) lineær i inntekt.

Figur 7.8 Netto skattesats. Ved ulik hevingegrad og tilpasning til levealdersjusteringen for ikke-uføre. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.8 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

7.3. Høyere levealdersvekst

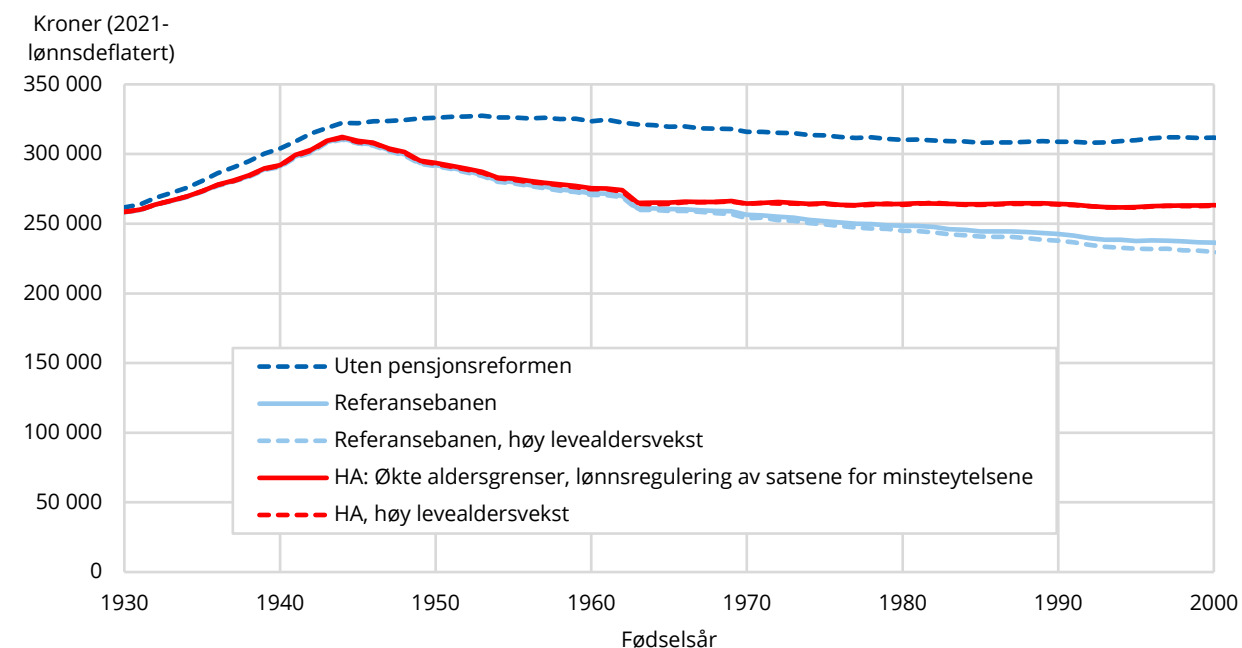
En av forutsetningene som ble lagt til grunn i hovedberegningene er at levealdersveksten følger middelalternativet i SSBs befolkningsframskrivninger. Dersom levealdersveksten likevel skulle bli høyere enn dette, kan det ha konsekvenser for pensjonssystemet. I dette avsnittet gjør vi virkningsberegninger av høyere levealdersvekst.

Ytelsesnivåer

Dersom levealdersveksten blir sterkere enn det som er lagt til grunn i middelalternativet i SSBs befolkningsframskrivninger, vil det med forutsetningen om at avgangen utsettes med 2/3 bare ha beskjeden betydning for ytelsesnivåene framover. Det framkommer av Figur 7.9. Vi observerer at med referansebanen, ville høy forventet levealder gitt noe lavere ytelsesnivåer på lang sikt. Med heving av aldersgrenser, vil derimot høyere forventet levealder ha en marginalt positiv virkning på lang sikt, som følge av at aldersgrensene heves i takt med delingstallet (noe mindre enn levealdersveksten). Justering av aldersgrensene er derfor likevel viktig for at pensjonssystemet skal bli mindre påvirket av levealdersveksten.

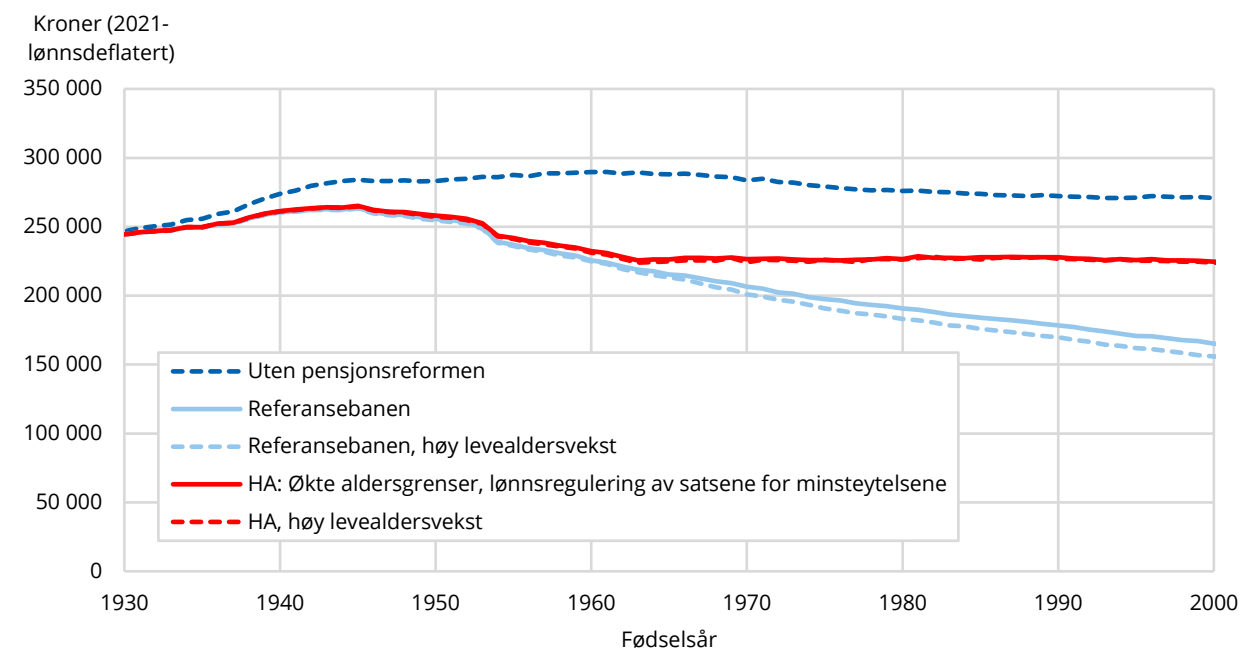
Det framkommer av Figur 7.10 at de tidligere uføretrygdetes alderspensjon ikke blir påvirket av utviklingen i forventet levealder når aldersgrensene heves. Med kun pensjonsreformen og høy utvikling i forventet levealder, vil de uføres alderspensjon bli noe forverret sammenlignet med middelalternativet. Dette viser at den negative utviklingen for tidligere uføretrygdete alderspensjonister kommer innenfor det som er forventet usikkerhet omkring levealdersutviklingen. Det er derfor ingen grunn til å tro at en annerledes utvikling i forventet levealder skal bedre forholdet mellom utviklingen i de tidligere uføretrygdetes og ikke-uføres alderspensjon uten å gjøre endringer i regelverket som tilgodeser de tidligere uføretrygdete.

Figur 7.9 Ikke-uføres alderspensjon. Etter vekst i levealder og fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.9 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 7.10 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon. Etter vekst i levealder og fødselsår

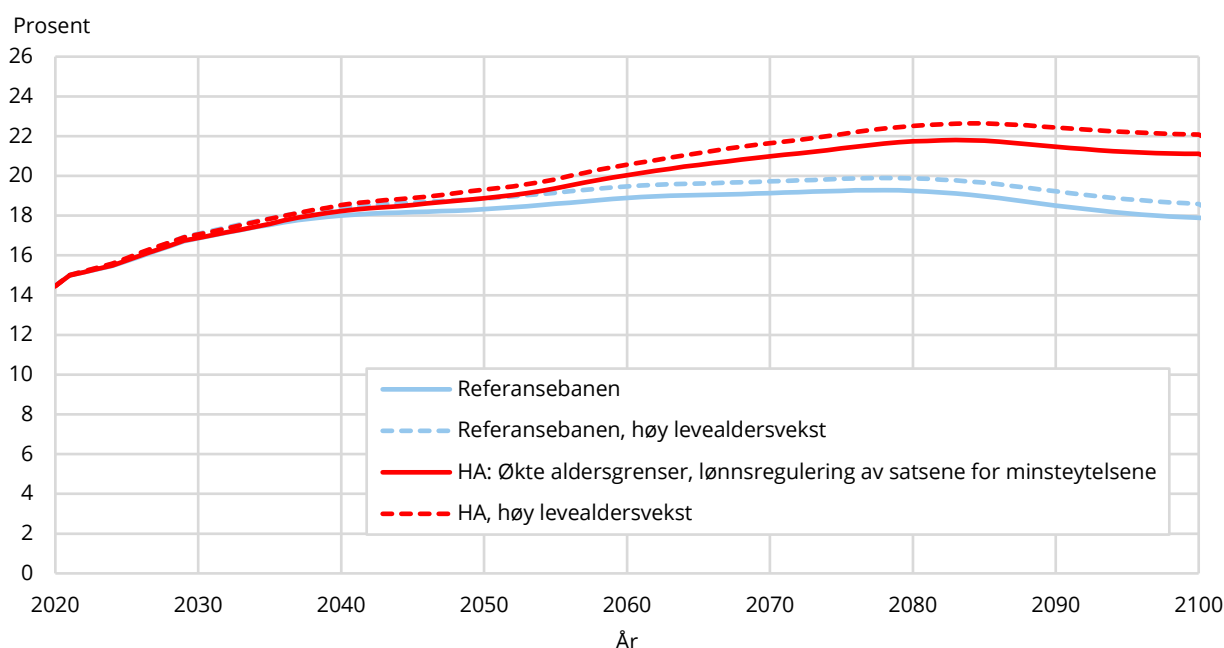
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.10 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Utgiftsvirkninger

Bidragssraten, presentert i Figur 7.11, vil være nærmest upåvirket av høyere forventet levealdersvekst med referansebanens forutsetning om at avgangen utsettes med 2/3 av levealdersveksten. Både for referansebanen og for modellen med heving av aldersgrensene, øker bidragssraten med knappe 0,5 prosentpoeng i 2050. På litt lengre sikt har høy forventet levealdersvekst noe sterkere effekt for modellen med heving av aldersgrensene, som følge av at hevingen av aldersgrensene foregår i takt med delingstallet og ikke levealdersveksten direkte. Dette avspeiler at hevingen av aldersgrensene er noe lavere enn selve levealdersveksten.

Det er altså slik at levealdersjusteringen nesten, men ikke fullt ut nøytraliserer effekten på bidragssraten av høyere forventet levealder. En del av dette skyldes at levealdersjusteringen ikke fullt ut tar høyde for veksten i levealder for det enkelte årskullet, fordi delingstallet beregnes på bakgrunn av et glidende gjennomsnitt over de seneste ti årene før beregningen.

Figur 7.11 Bidragssraten med høy forventet levealdersvekst. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.11 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

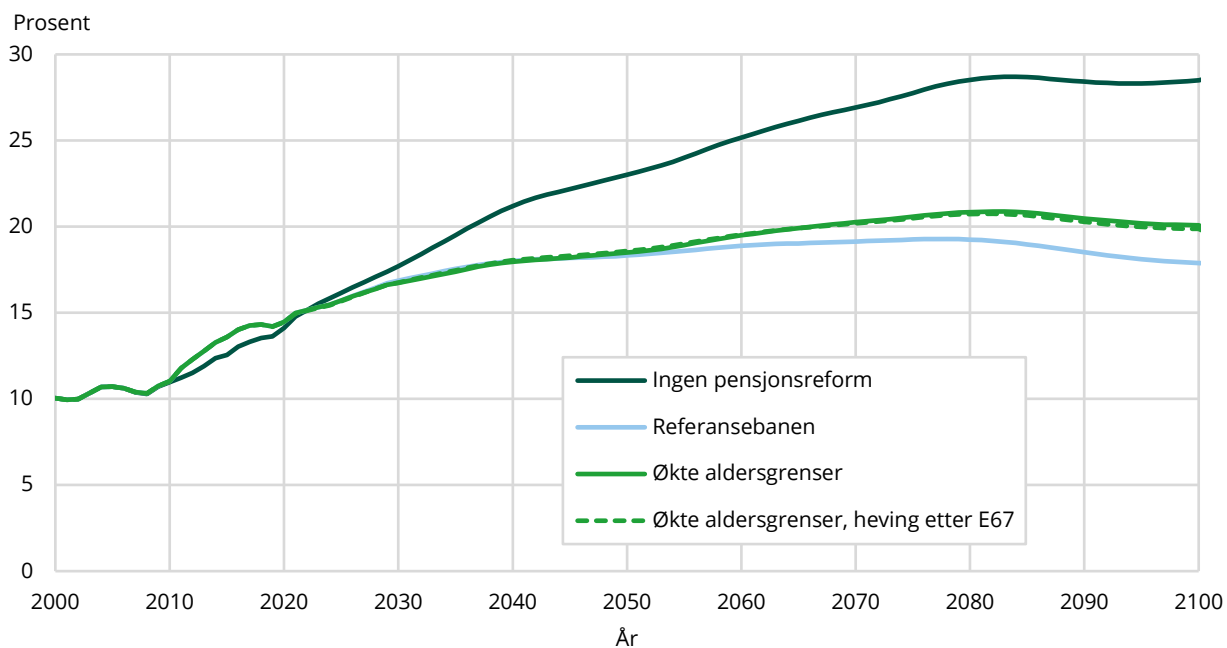
7.4. Forventet gjenstående levetid ved 67 år som målvariabel⁵³

Vi viser i Figur 7.12 at å knytte hevingen av aldersgrensene til gjenstående forventet levetid ved 67 år ikke gir betydelige utslag i bidragssraten. Forklaringen er at økte aldersgrenser både øker arbeidstilbudet (marginalt) og utgiftene til pensjon. Utgiftene til pensjon øker i hovedsak fordi tidligere uføretrygdete og garantipensjonister får noe mer. I dette tilfellet holdes skjerming av minsteytelsen utenfor. På lang sikt blir det omtrent ett år forskjell i aldersgrensene i modellen med heving knyttet til delingstallet og modellen med heving knyttet til E67. Dette tilsier at garantipensjonister og tidligere uføretrygdete får ett år mindre å dele pensjonen på når aldersgrensene knyttes til E67. Som en konsekvens får disse omtrent 4–5 prosent mer i årlig pensjon. Virkningen av ett år høyere aldersgrenser er derimot beskjedne når den underliggende veksten i levealder er den samme, og dermed er den ønskede avgangsalderen den samme. I 2060 er

⁵³ Merk at figuren ikke inneholder merutgifter til korttidssytelser. Disse ville uansett vært tilnærmet likt i de to alternativene, slik at i sum har vi «trukket fra» like mye i telleren i begge bidragssratene. Det ville dermed ikke gitt utslag i endring i konklusjonene vi trekker her, dersom det hadde vært medregnet.

forskjellen mellom de to modellene en økning i bidragsraten på 5 promillepoeng, fra 19,14 med delingstallet som målvariabel og 19,09 med E67 som målvariabel. På lang sikt flater forskjellen ut på omtrent 0,35 prosentpoeng.

Figur 7.12 Bidragsraten. Aldersgrensene knyttet til E67. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 7.12 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

8. Beregninger av alternative regelendringer

8.1. Heve satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjon

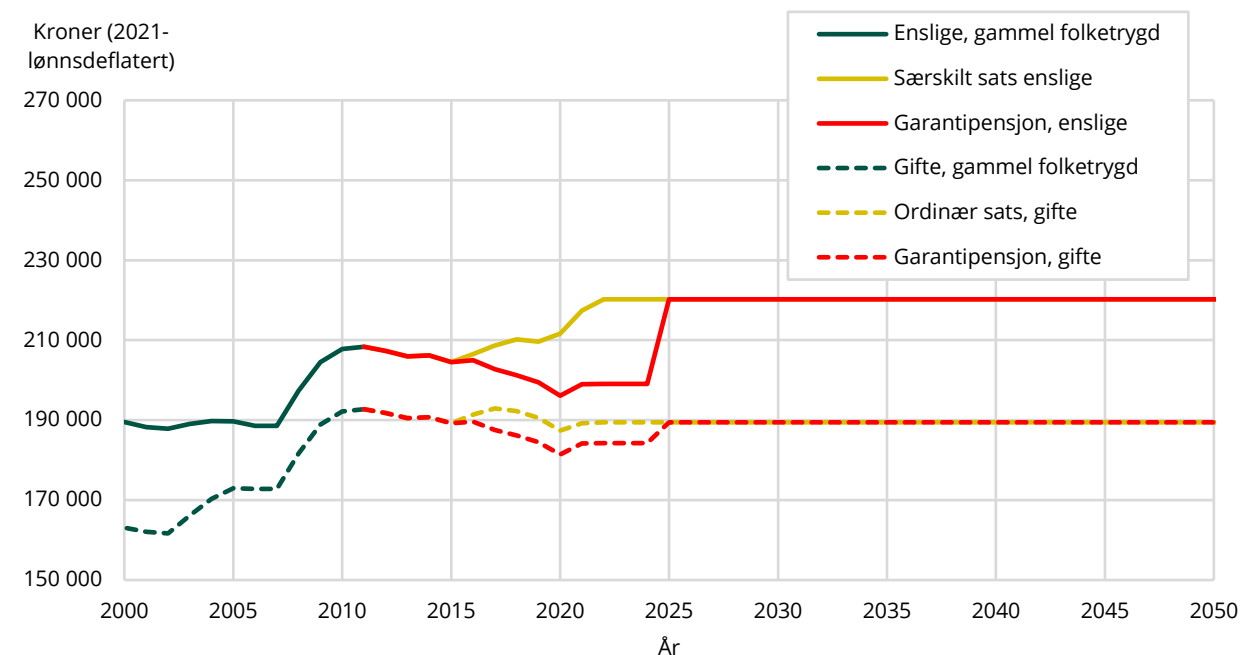
Harmonisering

Gjennom særskilte hevinger av minste pensjonsnivå (gammel folketrygd) i Stortinget, men ikke tilsvarende heving av de korresponderende garantipensjonsnivåene, har det blitt ulike satser i ny og gammel folketrygd. Fra 1. september 2016 økte lav og ordinær sats med 4 000 kroner, og det ble innført en ny særskilt sats for enslige alderspensjonister som var 4 000 kroner høyere enn høy sats. Grunnpensjonen til gifte og samboende pensjonister økte fra 0,85 til 0,90 G. Fra 1. september 2017 økte særskilt sats for enslige med 4 000 kroner, mens de øvrige satsene for minste pensjonsnivå økte med 1 000 kroner. Fra 1. september 2019 økte særskilt sats for enslige med 4 000 kroner. Fra 1. mai 2020 økte særskilt sats for enslige med 4 000 kroner. Fra 1. juli 2021 økte særskilt sats for enslige med 5 000 kroner. 1. mai 2021 kom dessuten garantibestemmelsen om at minstenivåene ikke kan øke mindre enn løpende pensjoner, og alle minstesatsene med unntak av satsen for minste pensjonsnivå for enslige økte prosentvis like mye som løpende pensjoner.

Riktignok spiller det en vesentlig rolle at minste pensjonsnivå i gammel folketrygd er et beløp som personer med lav egen opptjening faktisk kan få utbetalt, mens for garantipensjonsnivået i ny folketrygd er de faktiske satsene for de aller fleste fiktive, i den forstand at den minste opptjening av inntektpensjon løfter personer over garantipensjonsnivået. Det gjør det mulig å argumentere for at det kan være ulik sats i ny og gammel folketrygd uten at det nødvendigvis gjenspeiler en «urettferdig» behandling av personer med opptjening etter nye regler. Imidlertid har det trolig politisk vært lettere å gjennomføre særskilte hevinger av minstenivåene for gammel folketrygd, fordi kostnadene ved dette vil avta over tid ettersom årskull med opptjening etter dette regelverket dør. Tilsvarende hevinger for ny folketrygd vil ha mer permanente kostnadsvirkninger.

Det har blitt debattert hvorvidt satsene i ny og gammel folketrygd bør «harmoniseres». Med dette forstår vi det slik at «høy sats» (som gjelder enslige) skal heves til nivået for særskilt sats for enslige i gammel folketrygd, mens «ordinær sats» (som i hovedsak gjelder gifte og samboende⁵⁴) skal heves til ordinær sats i gammel folketrygd. Konsekvensen dette vil ha for satsene dersom det gjennomføres fra 2025, vises i Figur 8.1.

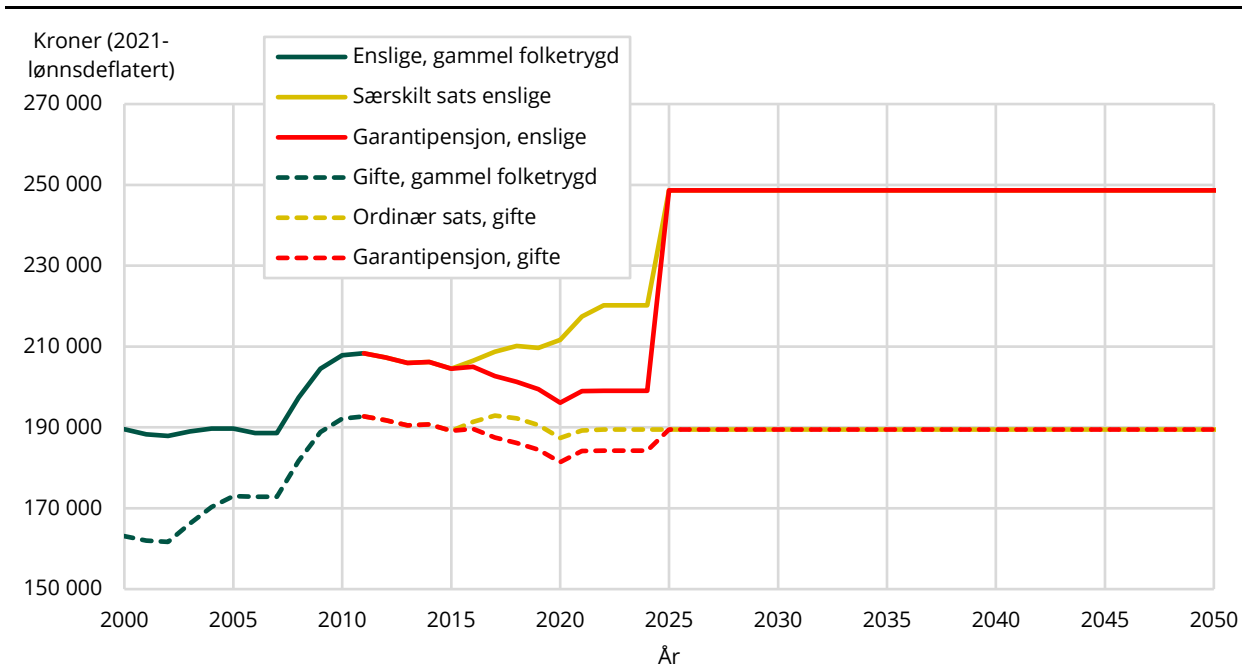
⁵⁴ Med unntak for gifte og samboende der partner til mottakeren *ikke* mottar uføretrygd, alderspensjon, AFP i offentlig sektor eller gammel AFP i privat sektor og hvor partner har inntekt, inkludert kapitalinntekt, *under* to ganger grunnbeløpet. Gifte og samboende som omfattes av unntaket, har likevel rett til høy sats.

Figur 8.1 Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved harmonisering fra år 2025. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Heve minstenivåene til «EU60»

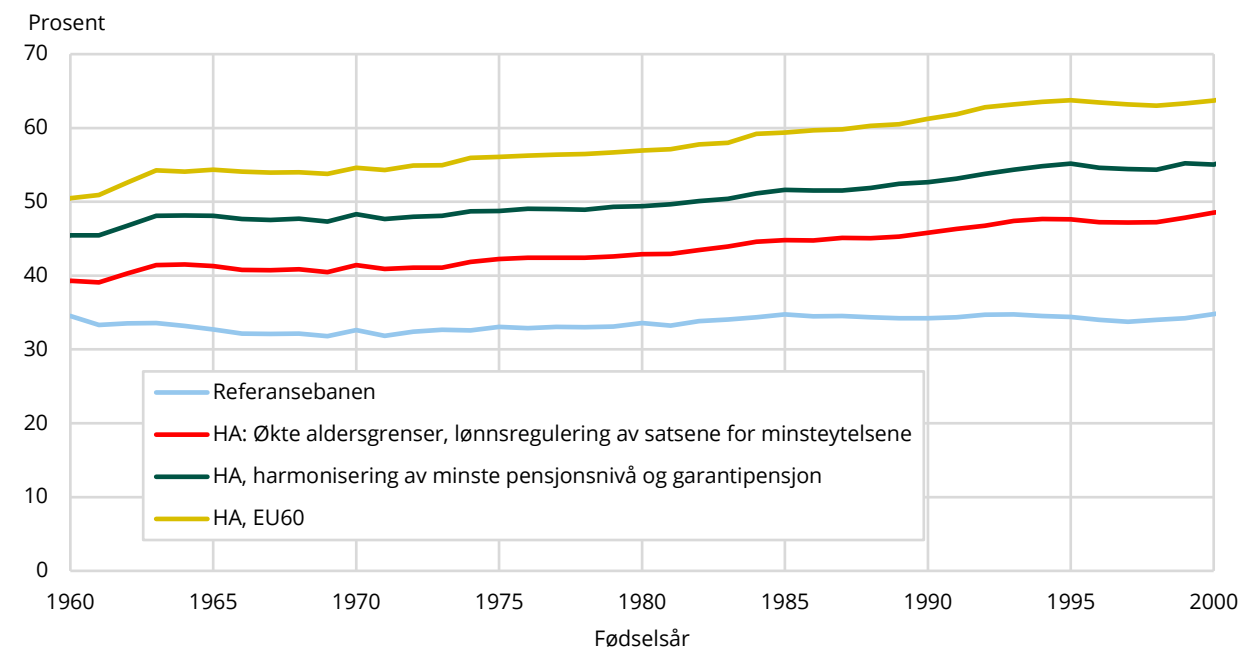
EU fører landbasert statistikk på disponibel ekvivalensinntekt, og klassifiserer husholdninger som «lavinntekt» dersom de har under 60 prosent av medianinntekten i befolkningen. EU opererer med en implisitt vektning av andre medlem i en husholdning på 0,7. Det innebærer at den samlede forbruksvekten på gifte og samboende er 1,7 – en antagelse om at medlem nummer to kun trenger 70 prosent av inntekten til medlem nummer én, som en konsekvens av stordriftsfordeler i husholdningen. Målt etter *dagens* nivå på særskilt sats for enslige mot ordinær sats for gifte og samboende, er den implisitte forbruksvekten Norge opererer med på nærmere 1,85. Konsekvensen av at EUs forbruksvekt er vesentlig lavere enn Norges, er at på tross av at minstenivået som tilsvarer EU60 for enslige er høyere enn dagens nivå på særskilt sats for enslige, er minstenivået som tilsvarer EU60 for gifte og samboende *lavere* enn ordinær sats for gifte og samboende. Vi tolker det likevel dithen at lovgivende forsamling *ikke* vil ønske å redusere satsen for gifte og samboende i tråd med EU60, men kun vil ønske å heve minstenivået for enslige opp til EU60-nivået. Det gir en utvikling som i Figur 8.2.

Figur 8.2 Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved heving av satsene for enslige til EU60 fra år 2025. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 8.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

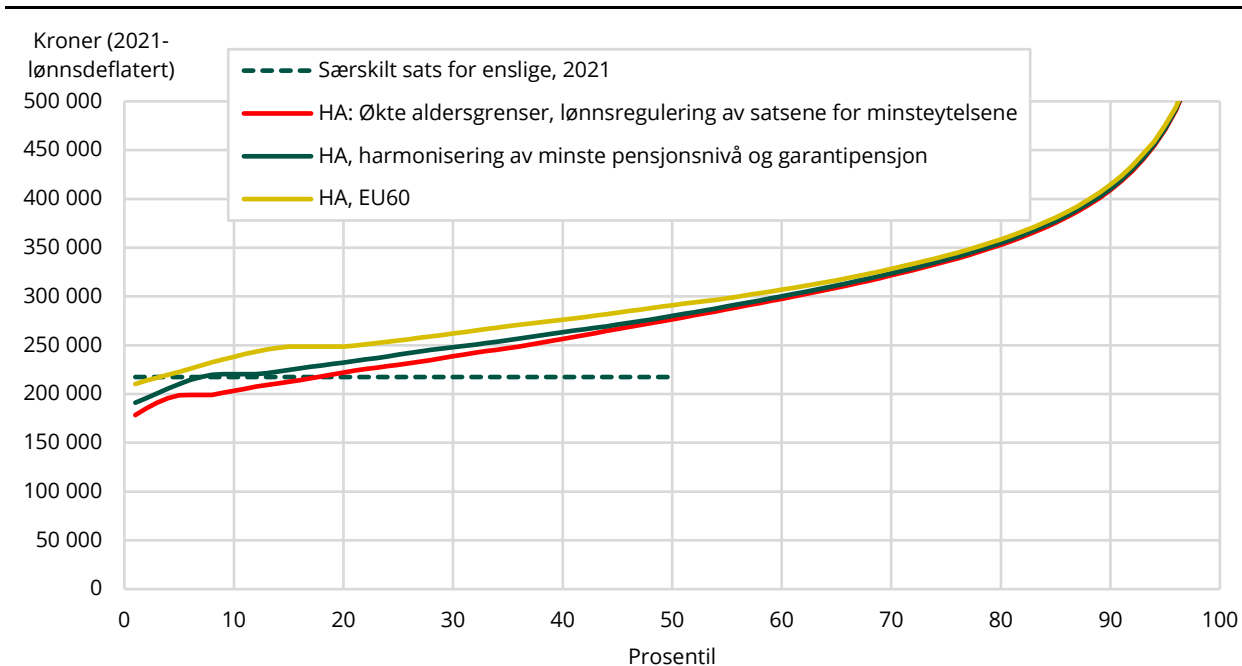
Konsekvenser for fordeling og andel garantipensjonister

En direkte konsekvens av høyere nivåer på minsteytelsene i ny folketrygd er at det vil ta lenger tid før egen opptjent inntekstpensjon overstiger avkortningsintervallet for garantipensjonen. I dag avkortes garantipensjonen med 80 prosent av inntekstpensjonen inntil hele garantipensjonen er benyttet. Dersom garantipensjonen er høyere, krever det naturligvis mer egen inntekstpensjon før dette er fullt avkortet. Personer i avkortningsintervallet for garantipensjonen, har i praksis en opptjeningsprosent på 3,62 prosent snarere enn 18,1 prosent – nettopp fordi kun en femdel av opptjeningen faktisk fører til økt pensjonsnivå. Jo lenger dette intervallet blir, jo flere vil i praksis ha den lave opptjeningssatsen. Det kan føre til at pensjonssystemet blir svært todelt: en stor majoritet vil ha en grunnpensjon med en *liten* inntekstpensjon på toppen, mens personer med svært høy livsløpsinntekt vil ha en vesentlig inntekstpensjon.

Figur 8.3 Andel som er omfattet av garantipensjon ved avgang. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 8.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

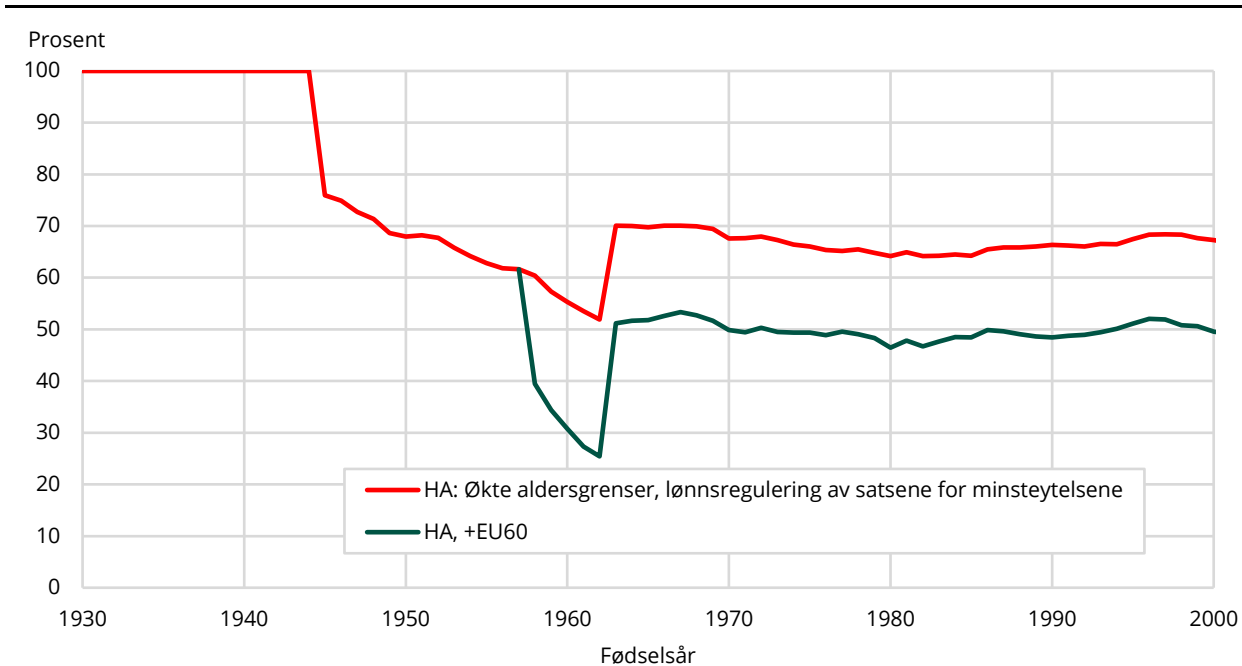
En annen konsekvens av høyere nivåer på minsteveltelsene er at det i det aller vesentligste har betydning for pensjonsnivåene nedover i inntektsfordelingen. Derimot vil *større* økning i minstenivåene gjøre så stadig flere oppover i inntektsfordelingen drar nytte av hevingene – og mekanismene er akkurat tilsvarende som for andelen garantipensjonister – jo flere garantipensjonister, jo flere drar nytte av at garantipensjonen er høyere. Dette illustreres i Figur 8.4, hvor det framkommer at omtrent 18 prosent av bosatte alderspensjonister i 2060 vil ha en ytelse (målt i 2021-lønnsdeflaterte kroner) som er under 2021-nivået på særskilt sats for enslige. Til sammenligning vil en harmonisering av nivåene i ny og gammel folketrygd redusere denne andelen til under 7 prosent, mens en heving av minstenivåene til EU60 reduserer den ytterligere til 3 prosent. Det framkommer også at ved å heve minstenivåene til EU60, vil dette ha konsekvenser for fordelingen helt opp til 70–80 prosentilene, og det kommer av at det vil være personer helt opp i disse prosentilene som fremdeles ligger i avkortningsintervallet for garantipensjonen.

Figur 8.4 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. I år 2060, alltid bosatte alderspensjonister. Etter prosentiler.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.4 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Andel med rett til uttak av alderspensjon ved ulike aldre

Som beskrevet i avsnitt 5.2, vil en heving av satsene for minsteytelsene generelt føre til at færre kvalifiserer for uttak, til gitt opptjening. Andelen med rett til uttak ved første mulighet faller fra om lag 65–70 prosent i hovedalternativet, til nærmere 50 prosent dersom satsene for minsteytelsene heves til EU60.

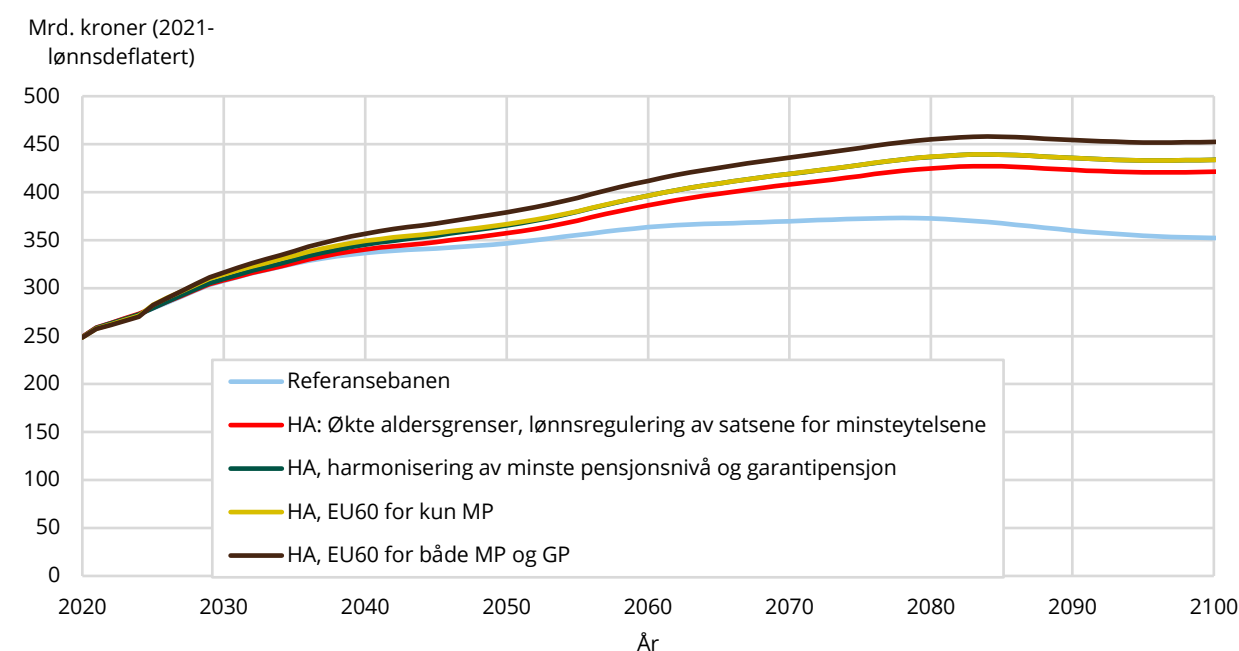
Figur 8.5 Andel med rett til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Kostnadsvirkninger

Å heve satsene for minsteytelsene har entydig kostnadsdrivende virkning. Det framkommer av Figur 8.6, som viser utgiftene til alderspensjon og merutgiftene til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon (merk: figuren inneholder ikke merutgifter til andre korttidsytelser). I 2060 vil disse utgiftene utgjøre 363,5 mrd. 2021-kroner i referansebanen og 386,3 mrd. i hovedalternativet. Ved å harmonisere minste pensjonsnivå og garantipensjonsnivået, øker kostnadene i samme år til 396,4 mrd. Harmonisering øker derfor kostnadene med 10 mrd., eller omtrent 2–3 prosent i 2060. Merk spesielt at linjene for harmonisering og for å øke *kun* minste pensjonsnivå til EU60 sammenfaller relativt raskt – rundt år 2045. Årsaken er som forklart tidligere at de aller fleste med *noe* opptjening etter gammelt regelverk vil ha dødd innen da. Det er imidlertid permanente virkninger av å heve *garantipensjonen* til EU60, og i 2060 vil de samlede pensjonskostnadene komme opp i 411,8 mrd. ved å gjøre dette.

Figur 8.6 Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon, ikke medregnet merutgifter til korttidsytelser. Milliarder 2021-kroner. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.6 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

8.2. Fjerne «felles minsteytelse»

Minstenivåene i pensjonssystemet fastsettes årlig og beregnes med utgangspunkt i det årskullet som fyller 67 år i det aktuelle kalenderåret. Satsene er universelle i betydningen at de gjelder både for nye pensjonister og dem som allerede har tatt ut pensjon; det er en *felles minsteytelse* for alle årskull. Når løpende pensjoner reguleres svakere enn minsteytelsene, kan de som i utgangpunktet har en pensjon over minstenivået, etter hvert komme ned under minstenivået på grunn av reguleringen. Disse får utbetalt et minstenivåtillegg som sikrer at pensjonen blir lik minstenivået.

Vi belyser i dette avsnittet virkningen av å fjerne den felles minsteytelsen slik at minstenivåene blir årskullsspesifikke. De som har tatt ut pensjon, vil i dette tilfellet ikke få noe minstenivåtillegg selv om samlet pensjon kommer under minstenivået til nye pensjonister. Til gjengjeld kan dette være en mulig tilpasning av regelverket som åpner for en gunstigere regulering av *satsen* for minsteytelsene, det vil si utgangsnivået.

Helt konkret innebærer en avvikling av felles minsteytelse at hvert årskull får fastsatt sitt minstenivå når de *selv* når «normert pensjoneringsalder», og fordi reguleringen av pensjon under utbetaling

gjøres likt for alle i årskullet, kan ingen i årskullet havne under dette nivået. Man kan imidlertid havne under nivået på minsteytelsen for *påfølgende* årskull, fordi deres sats reguleres gunstigere fram til de når normert pensjoneringsalder for sitt årskull.

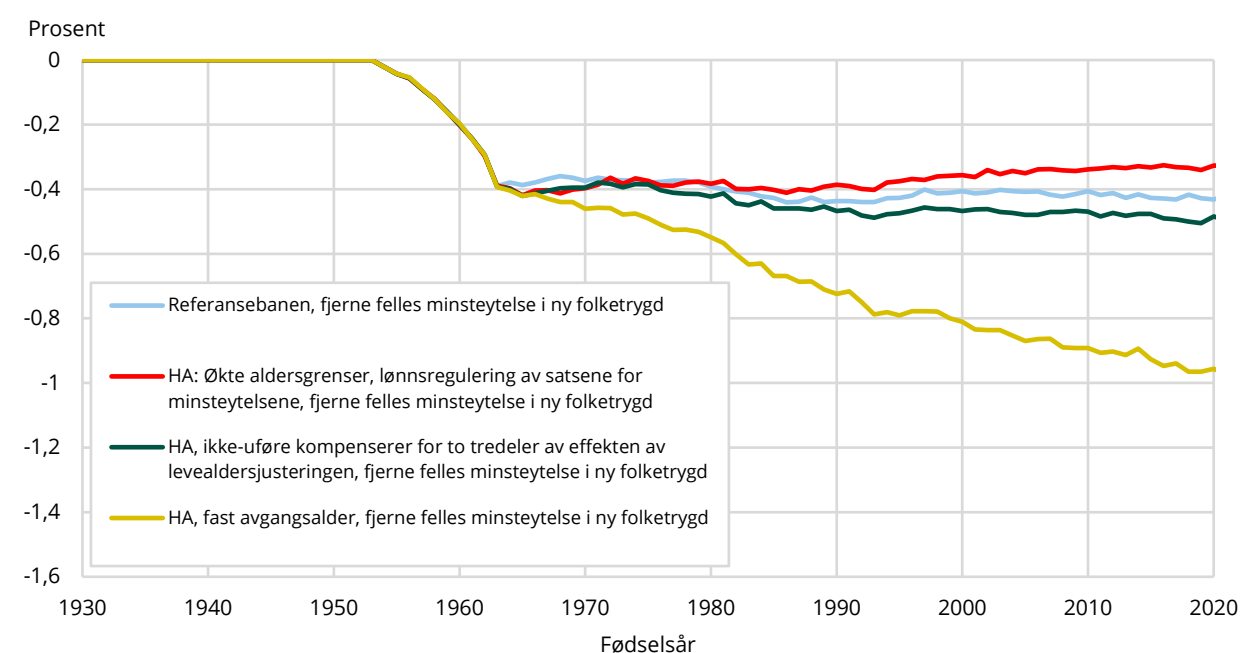
Dette kan påvirke forholdet mellom alderspensjonen til uføre og ikke-uføre, andelen som blir garantipensjonister, utgifter og finansieringsbyrde, samt fordeling. Formålet er å kunne ha et system som er rausere med utgangssatsen for minsteytelsene, mens stadig eldre alderspensjonister får noe mindre enn yngre pensjonister. Et rasjonale bak en slik tankegang kan være at jo eldre en blir, jo mindre behov har man for kontantytelser, på grunn av lavere konsumbehov og større innslag av offentlige tjenester – eller omvendt; mange kan ha glede av at en større andel av pensjonen flyttes framover i tid til en alder der de har større konsumbehov. En konsekvens av dette er at all pensjon under utbetaling vil reguleres på samme måte – i kontrast til et regelverk der de som har en pensjon under et visst minstenivå får en særskilt gunstig regulering. Dette kan dermed trolig også oppfattes som en forenkling av regelverket for regulering av pensjon.

Ytelser og fordeling

Vi ser først på ytelsesnivåer, inndelt etter uføre og ikke-uføre. Utslagene er små, fordi dette kun påvirker personer som ellers ville vært omfattet av felles minsteytelse, og det er et lite mindretall.

Vi ser av Figur 8.7 at ikke-uføres alderspensjon vil falle ved å fjerne felles minsteytelse. I referansebanen vil dette stabiliseres på omtrent 0,4 prosent lavere ytelser i gjennomsnitt, mens det i hovedalternativet er nærmere 0,3 prosent. Årsaken til at fallet er mindre i hovedalternativet er at økte aldersgrenser skyver noen flere over det opptjeningsnivået som må til for å ikke omfattes av felles minsteytelse – eller havne under det årskullsspesifikke nivået over tid. Av figuren framkommer det også tydelig at dersom de ikke-uføre kompenserer mindre enn fullt ut for effekten av levealdersjusteringen, her illustrert ved to tredeler eller ingen kompensasjon, vil det å fjerne felles minsteytelse ha større betydning. Mekanismen er motsatt av økte aldersgrenser: når de ikke-uføre kompenserer mindre for effekten av levealdersjusteringen, blir det stadig flere som ville blitt fanget opp av «felles minsteytelse», og som dermed får en lavere ytelse (under det årskullsspesifikke nivået).

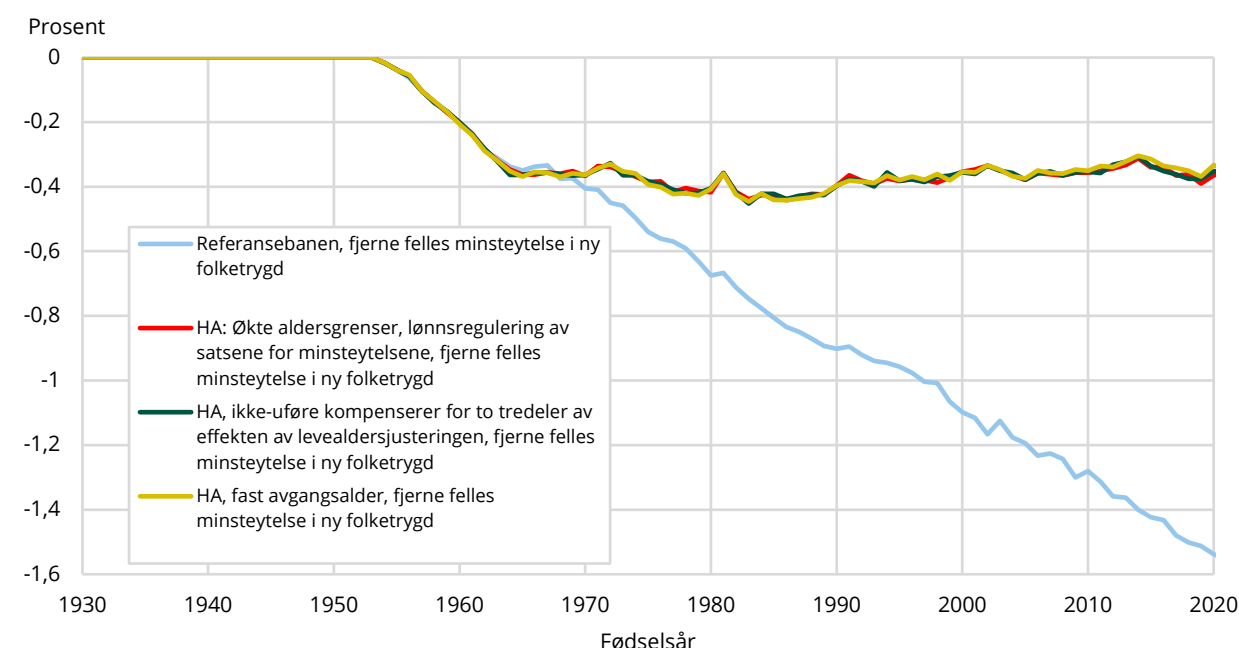
Figur 8.7 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.7 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Når det gjelder de tidligere uføretrygdete, ser vi av Figur 8.8 at den langsiktige reduksjonen i gjennomsnittlig ytelse i alle tilfellene med økte aldersgrenser (og varierende grad av tilpasning for de ikke-uføre) er på omtrent 0,3–0,4 prosent, som er på samme nivå som for de ikke-uføre. Vi ser derimot at i referansebanen, hvor de uføre ikke får noen «skjerming» mot effekten av levealdersjusteringen, så vil det å «fjerne felles minsteytelse» ha vesentlig større effekt på de uføre enn de ikke-uføre, fordi stadig flere tidligere uføretrygdete vil ha svært lite opptjening og dermed havne under den «årskullsspesifikke» minsteytelsen.

Figur 8.8 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår.

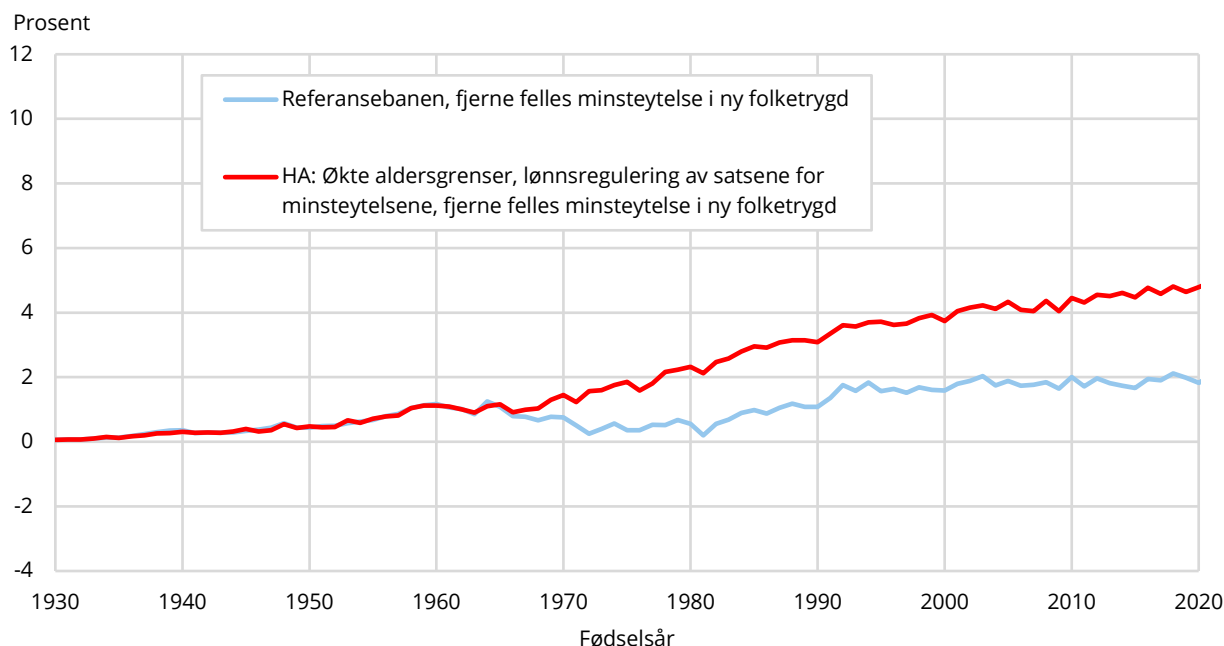

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.8 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Det er imidlertid også hensiktsmessig å sammenligne ytelsesnivået i det tilfellet hvor satsene for minsteytelsene *underreguleres* (men hvor vi forutsetter økte aldersgrenser) med et regelverk der satsene lønnsreguleres, men hvor felles minsteytelse avvikles. Figur 8.9 og Figur 8.10 viser utfallet av å gå fra kun *økte aldersgrenser*, hvor satsene for minsteytelsene underreguleres, til enten hovedalternativet eller referansebanen med lønnsregulering av satsene for minsteytelsene og årskullsspesifikk minsteytelse. Dette illustrerer dermed den isolerte virkningen av å lønnsregulere satsene.

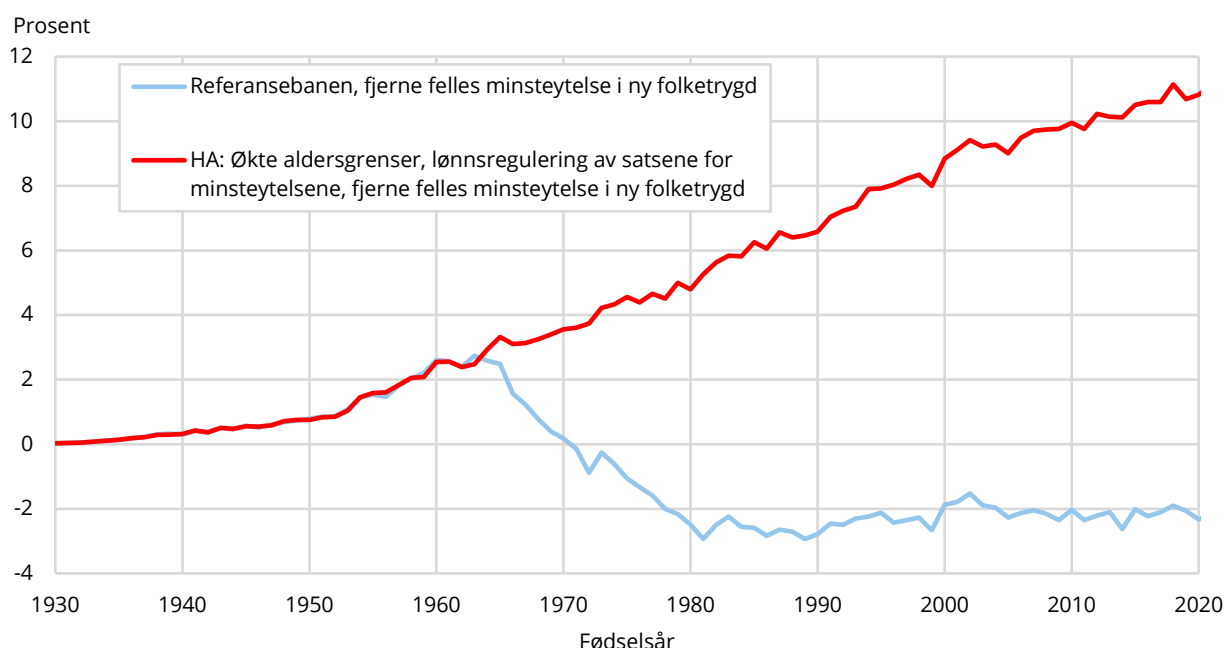
Av figurene ser vi at ikke-uføre vil få en høyere gjennomsnittlig ytelse i både hovedalternativet og referansebanen. I hovedalternativet vil den gjennomsnittlige ytelsen øke med nærmere 4–5 prosent for alderspensjonister født etter 2000. Når det gjelder de tidligere uføretrygdete alderspensjonistene, ser vi at disse vil dra særlig nytte av lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, og årsaken er at det vil være mange tidligere uføretrygdete som er omfattet av minsteytelsene. I referansebanen har dette motsatt effekt for de tidligere uføretrygdete, og illustrerer at felles minsteytelse er viktig for personer med *velldig* lav egen opptjening. Uføretrygdete i referansebanen henvises til uttak av alderspensjon fra 67 år og har opptjening til 62 år, hvilket innebærer at på lang sikt vil tilnærmet *alle* tidligere uføretrygdete ha en opptjening som ikke flytter dem spesielt langt oppover i avkortningsintervallet for garantipensjonen. Dette innebærer at svakere regulering av satsene for minsteytelsene enn pensjon under utbetaling de aller fleste uføretrygdete raskt vil måtte tilstås et minstenivåtillegg. Når dette fjernes, gir det derfor (i referansebanen) utslag i at de tidligere uføretrygdete kommer dårligere ut på tross av at satsene for minsteytelsene lønnsreguleres.

Figur 8.9 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 8.10 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

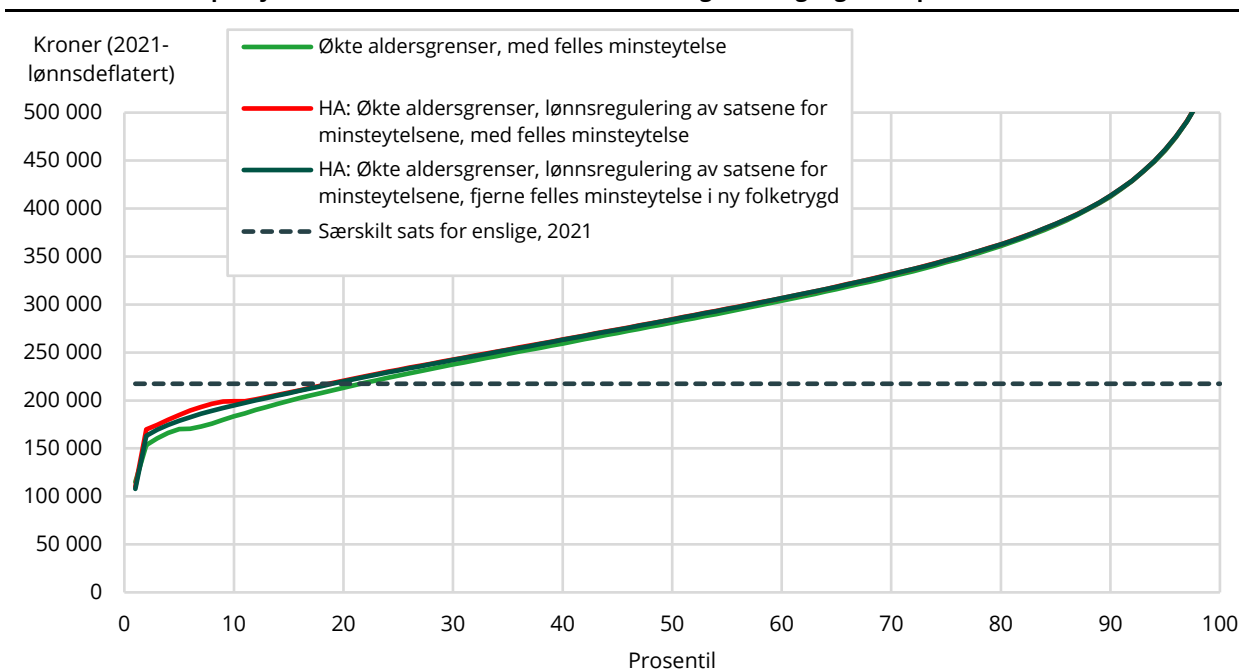
Fordelingen av ytelsene til alderspensjon er vesentlig i vurderingen av å avvikle felles minsteytelse. Dette vil være en regelverksendring som *isolert sett* rammer de med lavest pensjon, fordi det er disse som i utgangspunktet har nytte av at det er et nivå som alle blir løftet opp til. Det er imidlertid også de med lavest pensjon som drar mest nytte av at satsene for minsteytelsene lønnsreguleres, slik at de to momentene må ses i sammenheng. Vi beregner derfor alderspensjon på husholdningsnivå, der ektepar og samboende får alderspensjonen delt med en samlet forbruksvekt på 1,7. Vi

sorterer deretter alle i rekkefølge etter den prosenten som har *lavest* alderspensjon til den prosenten som har *høyest* alderspensjon. Generelt vil en fordelingsprofil som ligger høyere i diagrammet gi flere personer med en høyere alderspensjon, og en flatere profil gir en jevnere fordeling.

Vi presenterer i Figur 8.11 og Figur 8.12 fordelingen av alderspensjon til henholdsvis ikke-uføre og tidligere uføretrygdte alderspensjonister, i år 2060. Fordelingen er sammenholdt med særskilt sats for enslige fra 2021, og fordelingen i 2060 er målt i 2021-lønnsdeflaterte kroner. Av figurene framkommer det tre viktige momenter. Først ser vi at å gå fra «økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» – som innebærer underregulering av satsene for minsteytelsene – til hovedalternativet *uten* felles minsteytelse, men *med* lønnsregulering av satsene for minsteytelsene gir et vesentlig løft nederst i fordelingen både for ikke-uføre og tidligere uføretrygdte alderspensjonister. Spesielt for tidligere uføretrygdte, ser vi at dette tiltaket isolert sett gjør så det bare blir omtrent 21 prosent som har en ytelse under 2021-nivået for særskilt sats for enslige, mens det i den gule linjen er nærmere 38 prosent. Det andre momentet er at det for ikke-uføre er en vesentlig svakere effekt – fra 22 prosent med kun økte aldersgrenser til omtrent 19 prosent i hovedalternativet uten felles minsteytelse. Lønnsregulering av satsen for minsteytelsene er altså vesentlig viktigere for de tidligere uføretrygdte alderspensjonistene. Det tredje momentet knytter seg til linjene i figurene som representerer hovedalternativet der felles minsteytelse er opprettholdt. Forskjellen mellom denne linjen og linjen for hovedalternativet uten felles minsteytelse, viser den isolerte virkningen på fordelingen av å fjerne felles minsteytelse. Det framkommer at det er de tidligere uføretrygdte *helt* nederst i fordelingen som bærer den største isolerte kostnaden av å fjerne felles minsteytelse. Til gjengjeld er det også disse som har størst isolert gevinst av å lønnsregulere satsen for minsteytelsene.

Det er verdt å merke seg at det er vesentlig viktigere for de med lavest ytelse å lønnsregulere satsen for minsteytelsene enn det er å opprettholde felles minsteytelse. Det vil kun være de personene med de omtrent 5 prosent laveste ytelsene som vil kunne få noe ekstra av å opprettholde felles minsteytelse, men disse vil til gjengjeld få relativt mye – omtrent 20 000 kroner i årlig ytelse, eller en vekst på rundt 10 prosent.

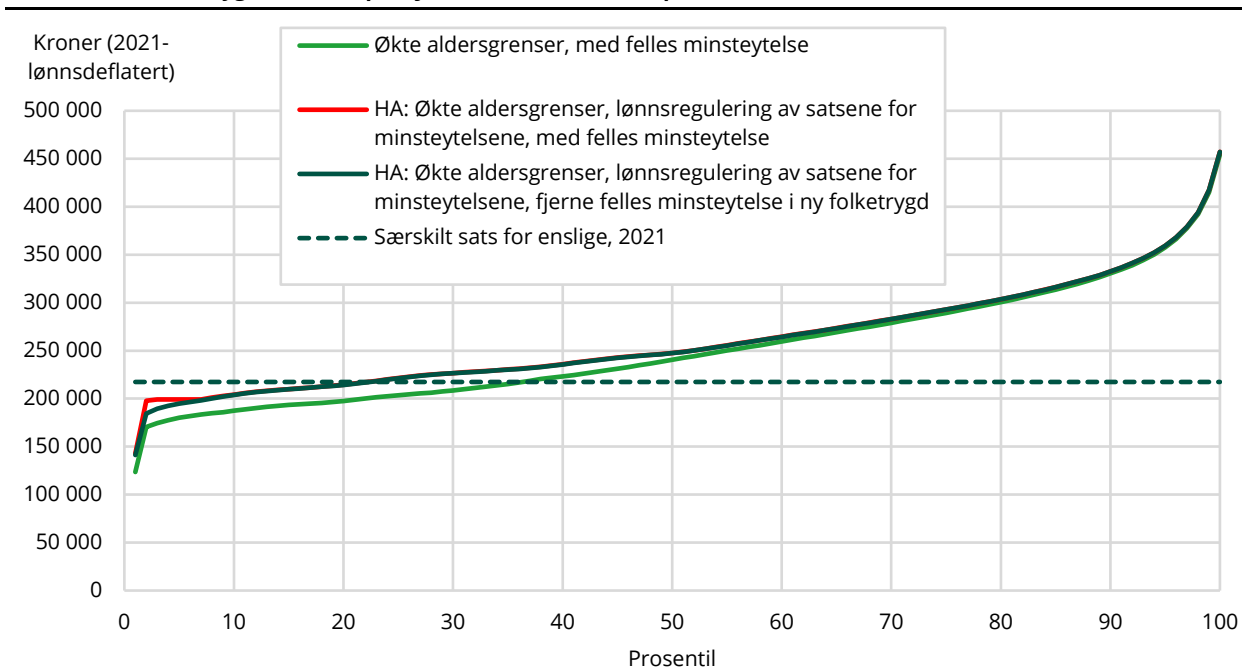
Figur 8.11 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, ikke-uføre alderspensjonister i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

Giftede og samboende får pensjonen delt med en samlet forbruksvekt på 1,7.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.11 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 8.12 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, tidligere uføretrygdete alderspensjonister i år 2060. Etter prosentiler

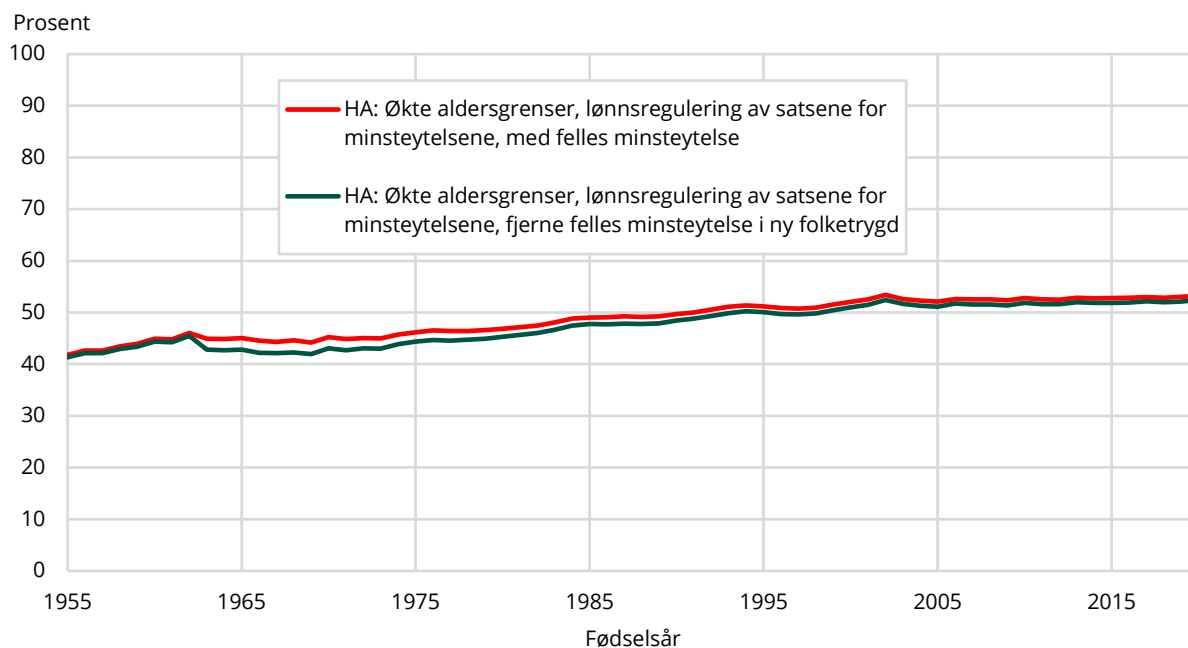
Gift og samboende får pensjonen delt med en samlet forbruksvekt på 1,7.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.12 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Garantipensjonister

Det bli noen færre garantipensjonister ved død når felles minsteytelse fjernes, se Figur 8.13. Årsaken til det er at det i dette tilfellet ikke lenger er mulig å bli garantipensjonist ved å bli «tatt igjen» av satsen for minsteytelsen. Når felles minsteytelse opprettholdes, kan man i prinsippet «tas igjen» fordi satsen for minsteytelsen reguleres med lønnsveksten, mens inntektpensjonen underreguleres.⁵⁵

⁵⁵ Det er likevel *noen få* flere garantipensjonister ved død enn ved avgang på tross av at felles minsteytelse fjernes. Årsaken til det er at personer som endrer samlivsstatus – i hovedsak fra gift til enslig – vil gå fra å få en minsteytelse som er noe lavere (når satsen for gifte og samboende deles på to), til å få en ytelse som er noe høyere (generelt er to ganger satsen for enslige større enn satsen for gifte og samboende). Det vil kunne medføre at en *blir* garantipensjonist.

Figur 8.13 Andel garantipensjonister ved død. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 8.13 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

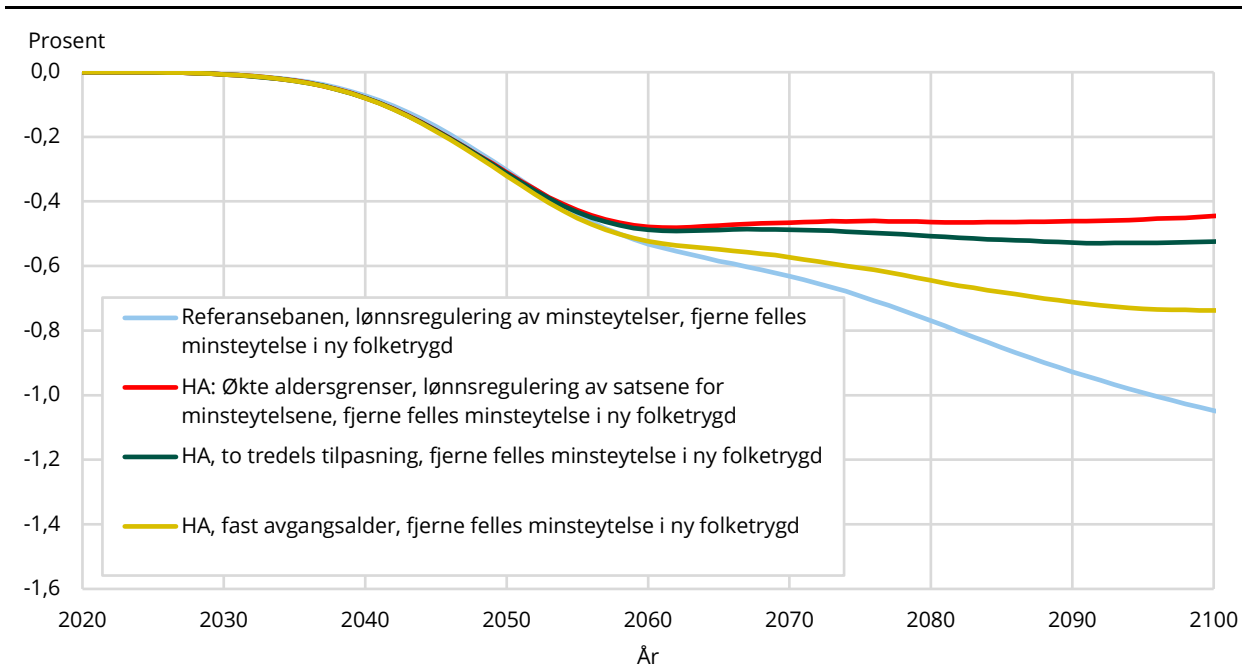
Utgiftsvirkninger

Når det gjelder utgiftsendringene, er drøftingen i dette avsnittet utelukkende knyttet til redusert utbetaling av felles minsteytelse over tid. Personer som gjennom svakere regulering av pensjon under utbetaling enn satsen for minsteytelsen med felles minsteytelse vil få oppjustert sin alderspensjon til det gjeldende minstenivået for de som er ved normert pensjoneringsalder, bærer denne kostnaden.

Figur 8.14 viser den prosentvise endringen i utgifter til alderspensjon og veksten i utgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen – fra samme alternativ med felles minsteytelse. Det vil si at hver linje viser den isolerte innsparingen fra å fjerne felles minsteytelse, under ulike forutsetninger om de ikke-uføres tilpasning til levealdersjusteringen.

Av figuren framkommer det at innsparingseffekten er vesentlig større jo lavere tilpasningen til levealdersjusteringen blant de ikke-uføre blir. Årsaken er at jo lavere veksten i avgangsalder blir, jo flere vil omfattes av minsteytelsen, og jo flere får dermed oppjustert sin alderspensjon på bakgrunn av felles minsteytelse. Det største utslaget ser vi i referansebanen, hvor de ikke-uføre etter hvert vil begrenses av aldersgrensene, og – klart viktigst – hvor de uføre ikke får en viss «skjerming» mot effekten av levealdersjusteringen. Vi ser at utslagene på utgiftene er relativt små – omtrent 0,4 prosent nedgang i utgiftene på lang sikt dersom de ikke-uføre tilpasser seg levealdersjusteringen ved å fullt kompensere for effekten. I kroner utgjør dette en innsparing på omtrent 1,8 mrd. kroner (2021-lønnsdeflatert) i 2060 og 2 mrd. kroner i år 2100.

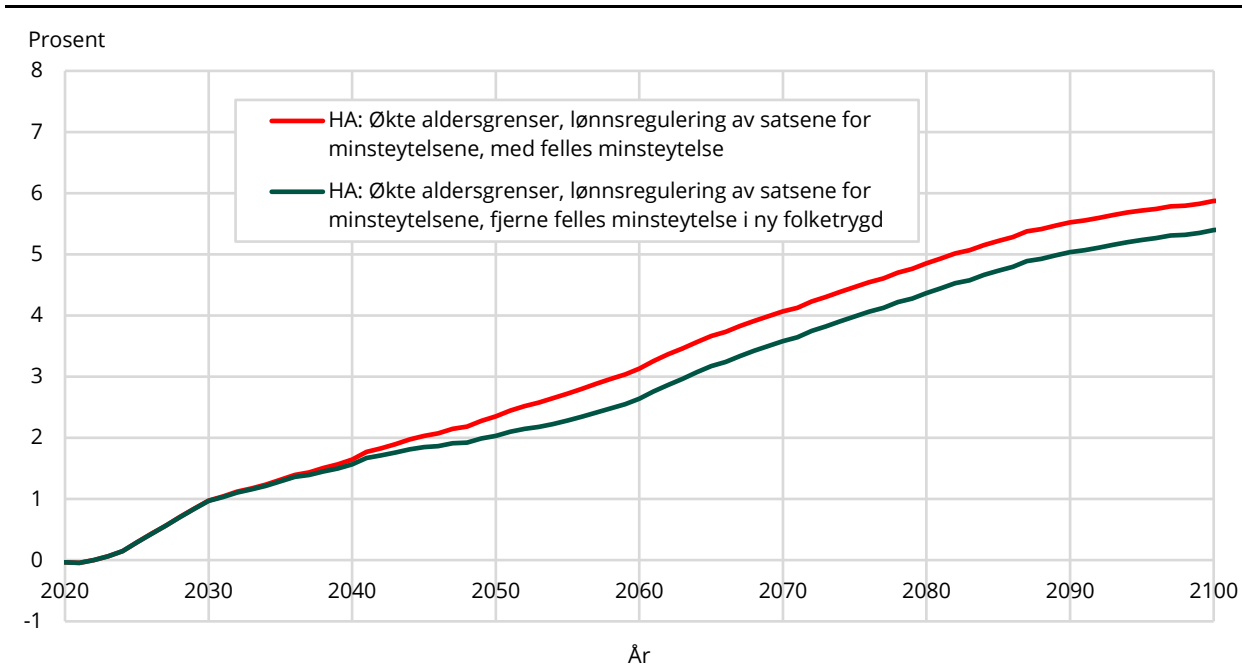
Figur 8.14 Utgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra samme alternativ med felles minsteytelse. Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.14 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

På den andre siden bør man også vurdere merutgiftene ved å lønnsregulere satsen for minsteytelsene – det vil si utgiftsveksten i forhold til å kun økte aldersgrensene. Av Figur 8.15 ser vi at utgiftsveksten ikke overraskende er noe høyere dersom felles minsteytelse beholdes, men også at det er en ikke ubetydelig utgiftsvekst av å lønnsregulere satsen for minsteytelsene og fjerne felles minsteytelse. Utgiftsveksten relativt til økte aldersgrenser og underregulering av satsen for minsteytelsene er på noe over 5 prosent i 2100. I kroner utgjør denne utgiftsveksten omtrent 10 mrd. kroner (2021-lønnsdeflatert) i år 2060 og 21,5 mrd. kroner i 2100.

Figur 8.15 Merutgifter til alderspensjon, uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra modell for økte aldersgrenser med underregulering av satsene for minsteytelsene. Etter år

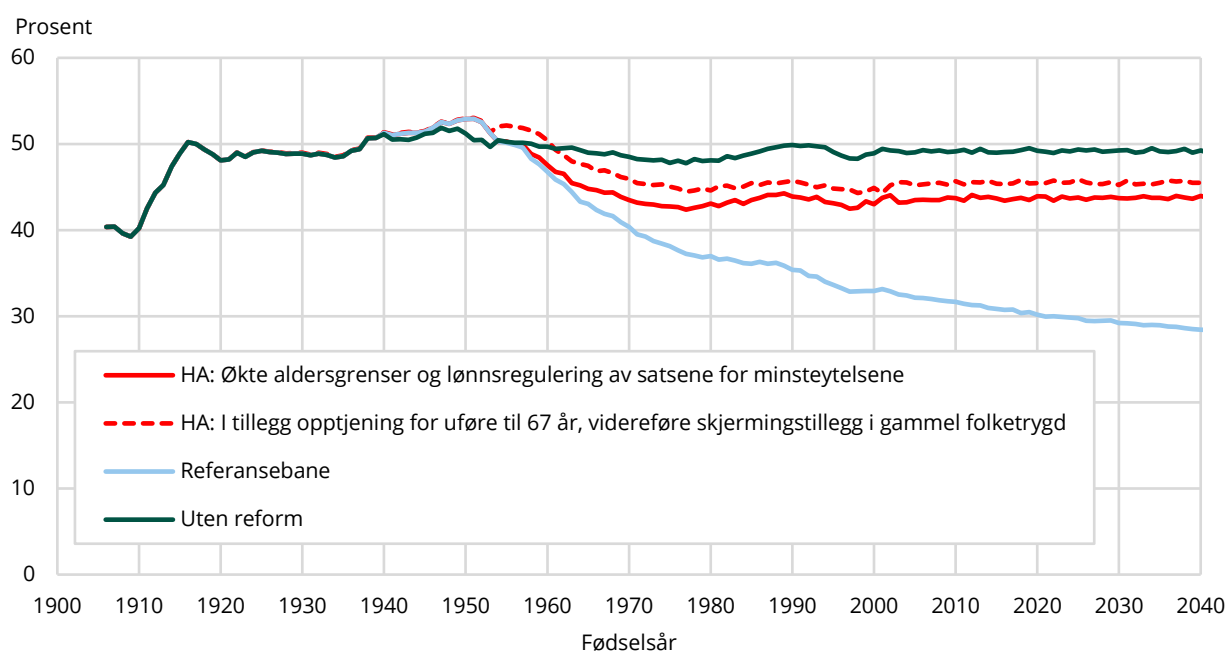
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.15 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

8.3. Insentivvirkninger for uføretrygd

Uføretrygd er en ytelse som innvilges når arbeidsevnen er varig redusert med minst 50 prosent av helsemessige årsaker. I mange tilfeller vil den medisinske diagnosen være utvetydig og mulighetene til annen sysselsetting være utelukket. I så fall vil en diskusjon om incentiver være uinteressant. I andre tilfeller kan den uføre påvirke utfallet av arbeidsavklaringen, og da vil ytelsesnivået i uføreordningen være en faktor som kan påvirke disse beslutningene. Høyere ytelser kan gi flere som blir uføretrygdet. Har man blitt uføretrygdet, vil man med svært få unntak fortsette å være det til man blir alderspensjonist, og dermed blir den framtidige alderspensjonen en del av kompensasjonen for tapt arbeidsevne. Helt omtrentlig kommer halvparten av uføretilfellene etter fylte 50 år nærme nok til at alderspensjonen kan være en reell faktor i beslutninger som påvirker arbeidsavklaringen.

Øker man aldersgrensen for overføring av uføretrygdete til alderspensjon, øker man samtidig deres framtidige årlige ytelse. Dette *kan* føre til at det blir flere uføretrygdete i hovedalternativet enn i referansebanen. Første steg i denne vurderingen er i hvilken grad samlet pensjonsutbetaling øker som følge av økt aldersgrense, og hvordan dette utvikler seg over tid og mellom ulike alternativer. Spesielt vil det være avgjørende å vurdere dette opp mot alternativene til uføretrygd og den arbeidsinntekten de eventuelt ville fått.

Figur 8.16 Brutto kompensasjonsgrad¹ i alderspensjonen for uføretrygdete². Etter fødselsår

¹ Kompensasjonsgrad er her gjennomsnittlig alderspensjon fra folketrygden delt på gjennomsnittlig arbeidsinntekt i de 3 beste av de 5 siste kalenderårene forut for uførheten.

² Uføretrygdete er her avgrenset til de som ble uføre mellom 26 og 67 år, ble overført til alderspensjon som uføretrygdet, og har hatt minst ett år i Norge som ikke-pensjonert etter at folketrygden ble innført i 1967.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.16 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur 8.16 gjør vi et forsøk på å beregne kompensasjonsgraden i den framtidige alderspensjonen for uføretrygdete. Det er flere ikke-trivielle avgrensninger i tabellen, og vi redegjør først for disse.

Populasjonen er i hvert årskull avgrenset til de som blir overført fra uføretrygd til alderspensjon. De som går ut av uføretrygd eller dør før de blir alderspensjonister er utelatt. Videre utelater vi alle som blir uføre før 26 år, da dette er unge uføre med en særskilt ytelse, og det er også høyst problematisk å gi et anslag på hvilken arbeidsinntekt de ville hatt. Vi kommer tilbake til de unge uføre i Figur 8.17. Vi utelater også alle som blir uføre etter 67 år for at de ulike alternativene skal bli mest mulig sammenlignbare. De som blir uføre etter 67 år har typisk et langt mer normalt yrkesliv bak seg enn

de som blir uføre i yngre alder. Vi har også utelatt de som aldri har hatt minst ett helt år i Norge som ikke-pensjonert etter 1967 – for disse har vi ingen relevante opplysninger om arbeidsinntekt. Dette slår spesielt ut i de eldste årskullene, hvor yngre uføre systematisk er utelatt.

Kompensasjonsgraden er beregnet som gjennomsnittlig alderspensjon for årskullet av uføre-trygdete delt på gjennomsnittlig arbeidsinntekt for den samme populasjonen. Dette er en forenklet metode for å håndtere personer med svært lav (eller null i) arbeidsinntekt, som ellers ville fått ekstremt høye (eller udefinerte) kompensasjonsgrader.

Alderspensjonen er årlig ytelse det første året den uføretrygdete er alderspensjonist. Av den grunn har Figur 8.16 mye til felles med figurene hvor vi sammenligner alderspensjonen for tidligere uføretrygdete med ikke-uføre. Det er ikke opplagt at faktisk pensjon er den beste prognosen for framtidig alderspensjon på det tidspunktet uførheten inntraff, men det vil være svært arbeidskrevende å rekonstruere forventningene så langt tilbake i tid. Vi kunne brukt gjennomsnittlig alderspensjon i alle årene som alderspensjonist, det ville vært mer komplisert, og det ville ytterligere økt avstanden mellom uførheten og utbetalingstidspunktet. Der det først og fremst slår ut er ved særskilte økninger i minstepensjonen.

Arbeidsinntekten er beregnet som gjennomsnittet av de 3 årene med høyest inntekt i de 5 siste årene før uførheten inntraff. Dette ligger tett på hvordan inntektsgrunnlaget beregnes for uføretrygden, med unntak av at her er det ikke noe opptjeningstak eller eventuell underregulering av grunnlaget. Det er ikke opplagt at arbeidsinntekten forut for uførheten er den beste prognosen på framtidig arbeidsinntekt, men det er kanskje den beste *enkle* prognosen (tilsvarende at vi bruker faktisk framtidig alderspensjon).

Med 1917-kullet er overkompensasjonsregelen i folketrygden av 1967 fullt innfasert, slik at de som har jobbet alle år fra og med 1967 og fram til uførheten, og har midlere inntekter, får tilnærmet full alderspensjon. Dette vises i figuren som at kompensasjonsgraden er relativt stabil rundt 50 prosent.

Populasjonen av uføretrygdete i Figur 8.16 er relativt like for alle alternativene, med et mindre unntak for årskullene mellom 1945 og 1970. Uføretilbøyelighetene mangler en direkte avhengighet mot inntektsnivå (se avsnitt 3.2), og det gjør at alle alternativene gir en kompensasjonsgrad som er noen prosentpoeng for lav (høy inntekt gir en vesentlig lavere kompensasjonsgrad på grunn av minstepensjon og opptjeningstaket). Alternativet «uten reform» starter simuleringen 13 år tidligere enn reformbanene, og dermed er anslaget for «uten reform» for årskullene noen prosentpoeng for lavt, mens reformbanene ikke er det. Det forklarer at reformbanene gir høyere kompensasjon for årskullene født rundt 1950.

Framtidige uføretrygdete i *hovedalternativet*, med full skjerming mot levealdersjusteringen og en minsteytelse på dagens nivå, har en noe lavere kompensasjonsgrad enn de som har blitt uføre de siste tiårene. Dette gjelder også hvis man korregerer for svakhetene omtalt i avsnittet foran. Det er derfor ingen grunn til å tro at framtidige potensielle uføretrygdete under 62 år har noen sterkere insentiver til å søke uføretrygd enn de som nylig har blitt uføretrygdet i de historiske dataene, og som ligger til grunn for kalibreringen av framskrivingen. De under 62 år vil få omtrent samme ytelse i hovedalternativet som dagens nivå. Over nedre aldersgrense vil alderspensjon også ha omtrent samme betingelser som i dag, og spesielt vil alderspensjon med AFP-tillegg trolig være mer gunstig for et stort flertall av de yrkesaktive (se Vedlegg C: Uføretrygd eller alderspensjon – hva er økonomisk mest gunstig?). Mellom 62 år og ny nedre aldersgrense har vi lagt til grunn at over 50 prosent av de som mister muligheten til tidligpensjon, blir uføretrygdet i stedet (se Figur 8.17). Vi tror derfor hovedalternativet er rimelig i den forstand at framskrivingen viderefører dagens omfang av uføretrygd på like premisser.

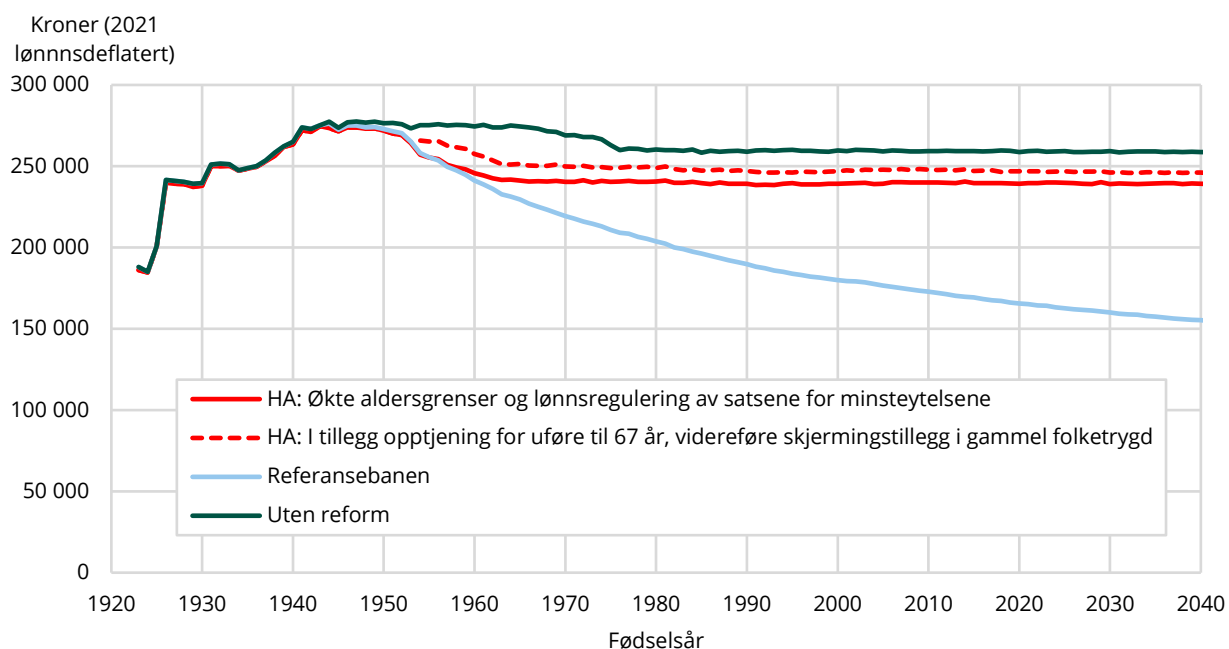
Forlenger man den særskilte pensjonsopptjeningen for uføretrygdete til og med det året man blir 66 år, og deretter øker denne i takt med normert pensjoneringsalder, får vi fortsatt at kompensasjonsgraden for uføretrygdet legger seg på eller under dagens nivå.

I referansebanen faller kompensasjonsgradene ned mot 30 prosent for de som går fra uføretrygd til alderspensjon etter 2060. I den grad insentiver av denne typen har betydning, er det referansebanen som skal justeres, og da i retning av færre uføretrygdete og lavere pensjonsutgifter. Det betyr likevel at det er en mulig undervurdert kostnadsforskjell mellom referansebanen og hovedalternativet knyttet til disse insentivvirkningene, men det er innenfor totalkostnaden i hovedalternativet.

I den grad redusert framtidig alderspensjon reduserer uføretilbøyelighetene, må vi anta at det skyldes at noen av disse personene klarer å stå lenger i arbeid, enten gjennom omstilling, flytting eller ved å leve med helseplagene. Det er først når man jobber lenger enn til 61 år at den utsatte pensjoneringsgraden overhodet bidrar til økt alderspensjon, gitt at arbeidsinntekten holder seg på samme nivå.⁵⁶ De fleste uføretrygdete er omfattet av garantitillegg, slik at opptjeningseffekten mellom 62 og 67 år er beskjedne. Det er derfor egentlig først når den uføre jobber forbi 67 år at det gir en vesentlig effekt på framtidig alderspensjon. Det er derfor liten grunn til å tro at personer som blir uføretrygd før 50 år i nevneverdig grad vil bli påvirket av fallende kompensasjonsgrad i uføretrygden.

Alternativet hvor uføretilbøyelighetene forskyves med to tredeler av økningen i levealdersjusteringen vil trolig favne samme gruppe, fases inn i samme tempo og ha samme fortegn (se avsnitt 8.4). I dette alternativet faller antallet som blir uføre mellom 50 år og 67 år med 20 prosent for de som unge i dag, og får en kompensasjonsgrad litt over 30 prosent. Det er vanskelig å avgjøre om dette er et realistisk anslag, men det er neppe urimelig for lavt.

Figur 8.17 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere unge uføretrygdete. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.17 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

⁵⁶ Personen vil få flere år med arbeidsinntekt, og den vil (normalt) være større enn uføretrygden. På den annen side er det grunn til å tro at en person som har helsemessige problemer som kan utløse uføretrygd, også vil se på videre yrkesaktivitet som et stort offer. Det er derfor vanskelig å vurdere om denne merinntekten har så stor betydning.

Av gode grunner utelot vi de unge uføre fra analysen foran, både fordi de har en særskilt alderspensjon, og fordi det er vanskelig å gi et anslag på hva de ville hatt i arbeidsinntekt hvis de ikke hadde fått uføretrygd. Samtidig er det 10-15 prosent av de uføretrygdte som er unge uføre, hvor hovedbetingelsen er at helseproblemene har kommet før fylte 26 år. Figur 8.17 viser hva unge uføre vil få i alderspensjon det første året de er alderspensjonister, for noen av alternativene i denne rapporten. Uten pensjonsreformen øker alderspensjonen for unge uføre fram til 1941-kullet, som følge av modningen av folketrygden og en opptrapping av det antatte inntektsgrunnlaget for unge uføre (særskilt beregnet uførepoeng). Deretter holder den seg stabil lenge, før 1992-reformen med lavere opptjeningsprosent gjøres fullt gjeldende fra og med 1976-kullet.

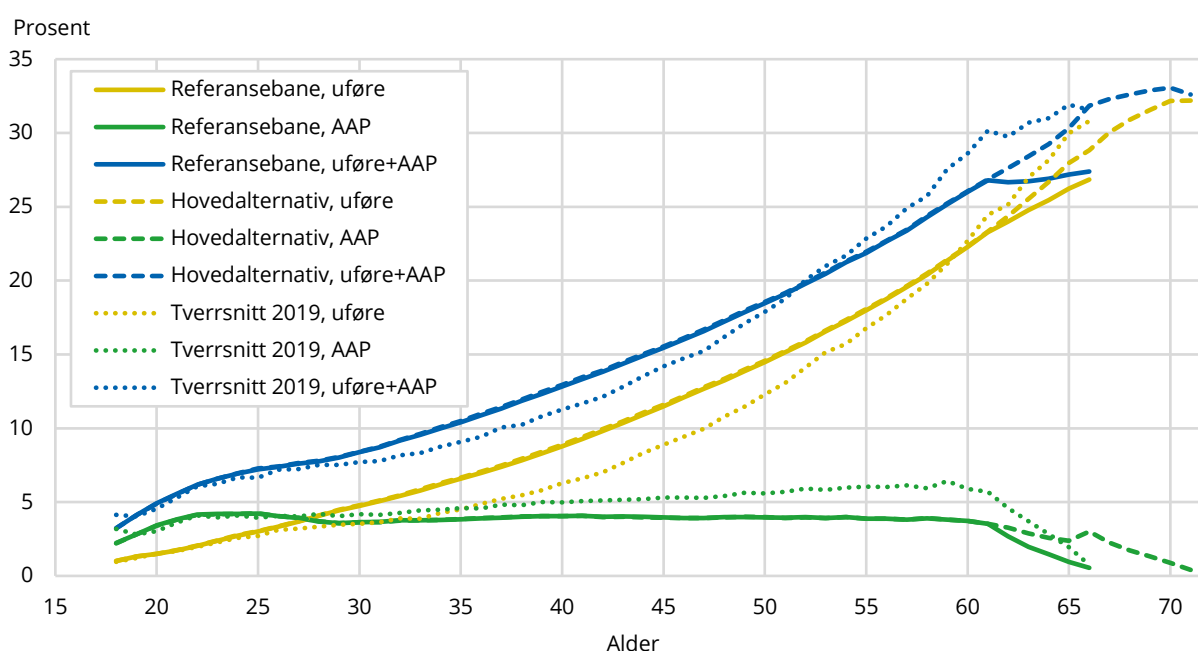
Forløpet i reformbanene for unge uføre følger i all hovedsak samme forløp og styrke som de som blir uføre senere i livet, og det er derfor liten grunn til å tro at skjermingen av unge uføre mot levealdersjusteringen vil gi incentiver til å bli uføretrygd. Det som derimot bør påpekes er at alle unge uføre født etter 1970 med referansebanen vil få en alderspensjon som er lavere enn dagens minsteytelse for enslige. De som blir unge uføre nå, vil med referansebanen få en ytelse som er nesten 20 prosent lavere enn gjeldende minsteytelse. Dette er målt lønnsdeflatert, men fattigdom i Norge handler stort sett om relativ fattigdom, og da er lønnsdeflatering den relevante deflatoren.

8.4. Uføretrygd og alderspensjonering

I framskrivingen skjer pensjonering via arbeidsavklaringspenger (AAP), uføretrygd og ordinær alderspensjonering. Etter 62 år er disse tre ordningene substitutter ved at den enkelte går ut av arbeidslivet enten via AAP og uføretrygd, eller direkte til alderspensjon. AAP er strengt tatt ikke en pensjonsordning, men ytelsen er den vanligste veien inn i uføretrygd, og svært mange på AAP blir uføretrygd, spesielt blant de litt eldre. Ved en økning i normert pensjoneringsalder vil de som er på AAP fram til alderspensjon bli skjermet mot levealdersjusteringen i omtrent samme grad som de som er uføretrygd. Det er derfor grunn til å se disse tre ordningene i sammenheng.

Figurene i avsnittet følger 2014-kullet, det første kullet som er simulert og har nye aldersgrenser som tilnærmet er heltall, slik at effektene av andre pensjonsordninger kommer skarpt fram. I hovedalternativet har aldersgrensene for 2014-kullet økt med (akkurat i overkant av) 5 år.

Figur 8.18 Andel med uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, 2014-kullet. Etter alder

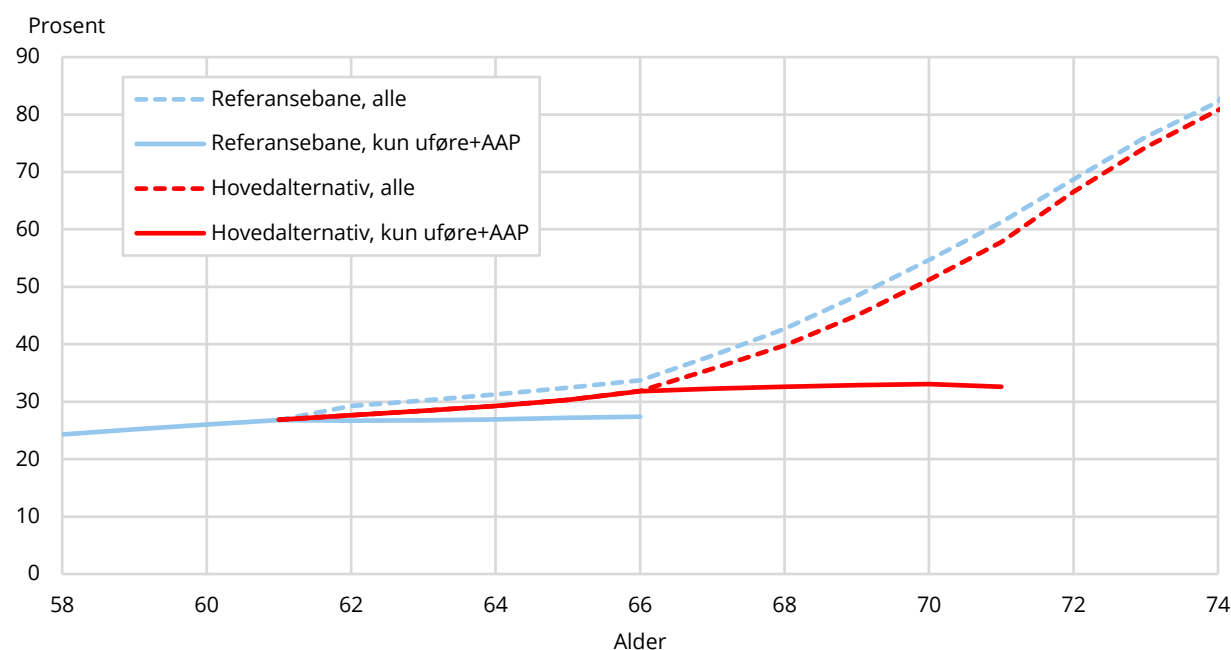
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 8.18 viser utviklingen over livsløpet for 2014-kullet med hensyn til uføretrygd for referansebanen og hovedalternativet. I tillegg er nivåene i et tverrsnitt av befolkningen i 2019 antydnet som en kontroll. Fram til og med 61 år har AAP et stabilt omfang på omtrent 4 prosent av årskullet. Sannsynligheten⁵⁷ for å bli uføretrygdet ved en gitt alder øker noe hele veien fram til og med 61 år, og siden det i praksis er en kumulativ tilstand, øker andelen som er uføretrygdet betydelig hele veien. Etter 61 faller sannsynligheten for å bli uføretrygdet eller være på AAP, knyttet til at mange av de mest utsatte har gått av med alderspensjon og/eller ser på alderspensjon med AFP som et bedre alternativ.

I hovedalternativet har aldersgrensene økt med 5 år for 2014-kullet, og knekkpunktet ved 61 år forskyves tilsvarende oppover.

Sammenlignet med tverrsnittet for 2019 blir det i simuleringen klart flere yngre uføre, og noe færre uføre i eldre aldersgrupper. Dette har sammenheng med en betydelig økt innstrømning av yngre uføre, og motsatt for de over 55 år. Det tar noen tiår før en slik endring stabiliserer seg, og Figur 8.18 viser sluttresultatet av disse endringene. I tillegg kommer en viss effekt av økende utdanningsnivå i den eldre delen av befolkningen, som trekker ned andelen uføre og på AAP noe (i simuleringen).

Figur 8.19 Andel pensjonerte, 2014-kullet. Etter alder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.19 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur 8.19 er uføretrygd og AAP sammenstilt med ordinær alderspensjonering. De heltrukne linjene er summen av uføretrygd og AAP, og er de samme som i Figur 8.18. Når man passerer nedre aldersgrense, kan og vil noen gå (direkte) av med alderspensjon, og disse kommer på toppen av de uføre. I referansebanen er det 3 prosent av årskullet som går av med alderspensjon ved 62 år, økende til 6 prosent ved 66 år. I tillegg er det 2–3 prosent som ønsker pensjonering mellom 62 og 67 år i referansebanen som ikke får dette på grunn av manglende opptjening.

Etter 66 år øker andelen som er pensjonert betydelig, drevet av forutsetningen om ønsket avgangsalder. Knekkpunktet ved 66 år skyldes at det er mange som er uføre, og i enkelte grupper at det er flere uføre enn det som ønsker alderspensjonering (som er en modellsvakheter, se avsnitt 3.2).

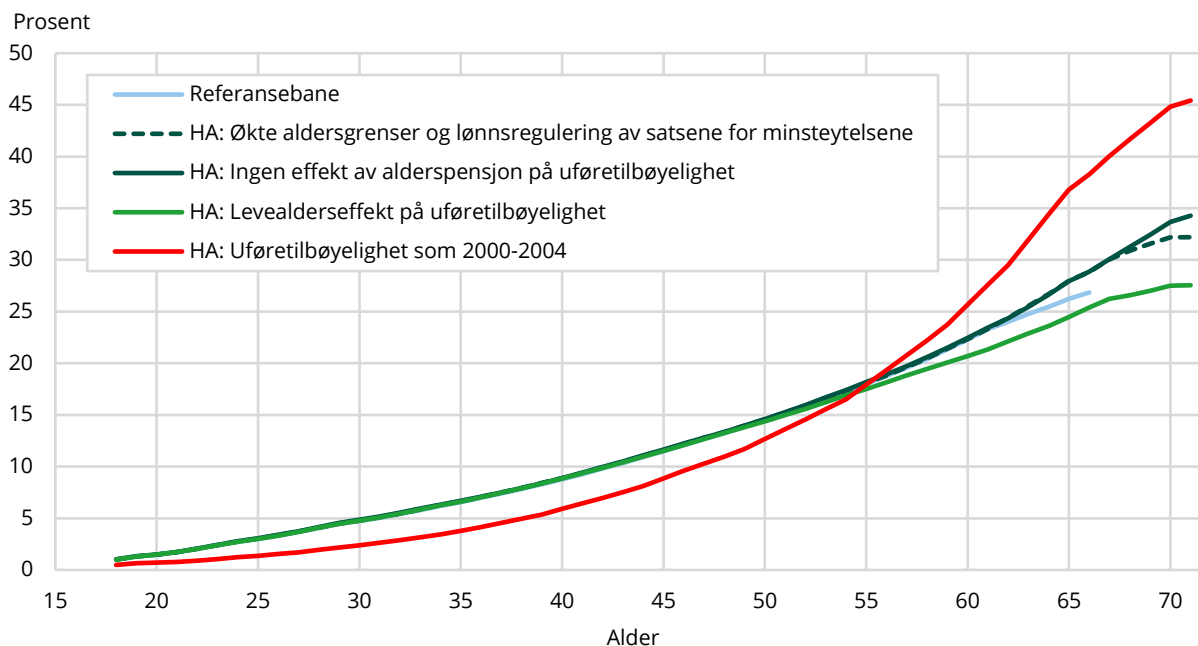
⁵⁷ Uføretrygd er en ambivalent hendelse gitt at man først har blitt ufør.

Det vesentlige poenget i Figur 8.19 er utviklingen i andelen uføre i hovedalternativet i fraværet av andre pensjonsordninger fram til 67 år. Det er 6 prosent av årskullet som ønsker (og har tatt ut) alderspensjon ved 66 år i referansebanen. I hovedalternativet er det ved 66 år en økning på drøye 4 prosentpoeng som er uføretrygdet eller på AAP, når vi sammenligner med referansebanen. Disse 4 prosentpoengene flere uføre er i all hovedsak rekruttert fra de 6 prosentpoengene som mistet adgangen til en alderspensjon de ellers ville hatt. Det vil si at bortfallet av muligheten til ordinær alderspensjonering gjør at to tredeler av de som ville benyttet ordningen blir uføretrygdet eller på AAP i løpet av de 5 årene aldersgrensen er forskjøvet. Dette er et resultat av en enkel omkalibrering av uføretilbøyelighetene, og kan derfor ikke leses som at vi har vist at dette er et sannsynlig utfall. Derimot viser beregningen at vi har lagt til grunn noe som trolig er et høyt anslag på overveltingen fra alderspensjon til uføretrygd.

Etter 66 år fortsetter andelen som er pensjonert i hovedalternativet å være litt lavere enn i referansebanen. Dette skyldes at levealderjusteringen er litt høyere i hovedalternativet, som igjen skyldes at beregningsgrunnlaget er forskjøvet oppover.

8.5. Virkningsberegninger på uføretrygd

Figur 8.20 Andel uføretrygdte, 2014-kullet. Etter alder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.20 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Uføretilbøyelighetene har variert betydelig over hele folketrygdens historie, og er en av de usikre forutsetningene i analysen. I 1967 var 15 prosent av 66-åringene uføretrygdet, noe som økte til 46 prosent i 1991. På det tidspunktet var AFP akkurat blitt innført, og var trolig en medvirkende årsak til at uføreandelen stabiliserte seg i underkant av dette nivået. Etter 2003–2005 har andelen uføretrygdte falt til dels ganske betydelig, spesielt fra rundt 58 år og oppover, og i 2020 var 30 prosent av 66 åringene uføretrygdet. Pensjonsreformen i 2011 kan forklare noe av nedgangen, men langt fra hele, spesielt fordi den startet så tydelig lenge forut for 2011. Brutt ned på undergrupper har det vært vesentlig endringer i ulike aldersgrupper, etter kjønn og år-til-år variasjoner (se også Figur 5.5 og Figur 5.6).

Figur 8.20 viser forventet utvikling framover for 2014-kullet med utgangspunkt i de to ytterpunktene som har vært observert i nyere tid. Referansebanen og utgangspunktet for hovedalternativet er basert på uføretilbøyelighetene slik MOSART observerer disse over årene 2016–2020, og et så lavt

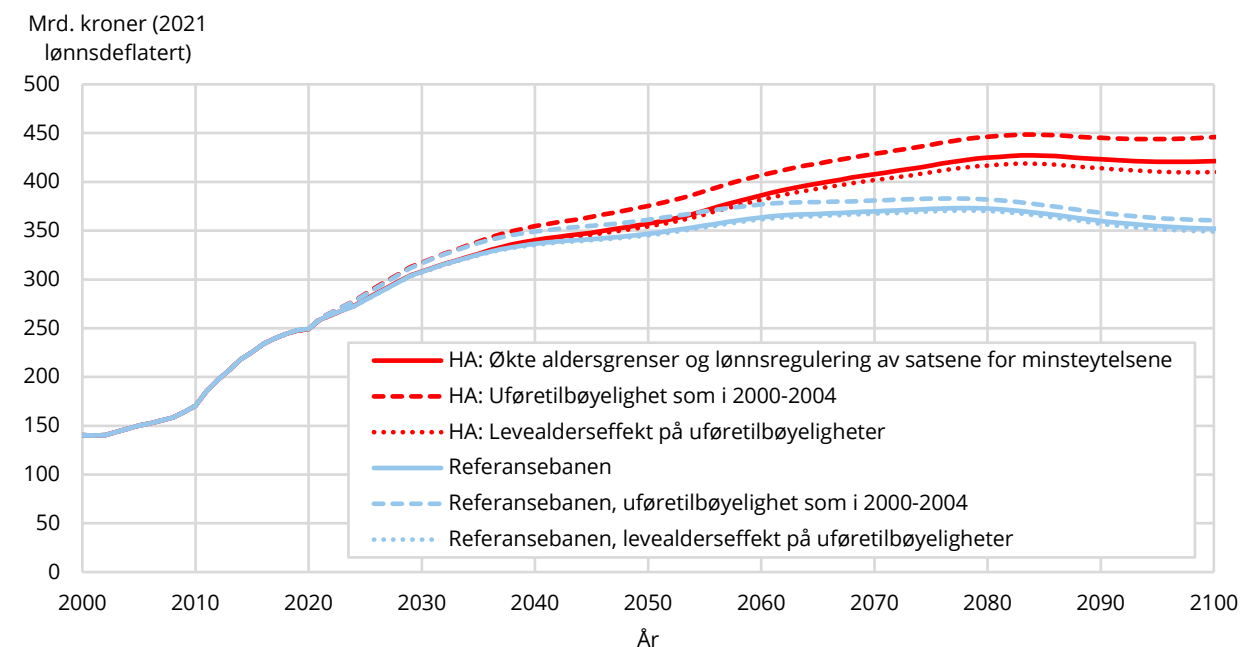
nivå må vi tilbake til 1970-tallet for å finne. Det andre ytterpunktet er basert på forlengelse av uføretilbøyelighetene som gjennomsnittet av årene 2000–2004, som langt på vei er innenfor perioden med høyt omfang av uførhet.

Det laveste alternativet i figuren tar utgangspunkt i nivået 2016–2020, men lar økende levealder spille en rolle for fallende uføretilbøyeligheter. For de som er 62 år og eldre forskyves økningen i uføretilbøyelighetene utover i alder med to tredeler av levealdersveksten/justeringen. Mellom 45 og 62 år fases denne effekten gradvis inn. Vi ser ikke for oss at uførhet for de under 45 år har noe vesentlig med alder å gjøre i seg selv, og at økende levealder (og bedre helse for gitt alder) derfor skal endre uføretilbøyeligheten blant 20- og 30-åringer.

I referansebanen vil 26 prosent være uføretrygdet ved 66 år, noe lavere enn i 2020. Selv om det er et betydelig innsig av uføre blant unge yrkesaktive, er den sterkere nedgangen over 55 år viktigere. I tillegg kommer en vesentlig effekt av et økende utdanningsnivå i den eldre delen av befolkningen. I 1967 var det bare 15 prosent av 66-åringene som hadde utdanning utover grunnskole, og under 5 prosent som hadde høyere utdanning. I 2020 er det over 55 prosent som hadde utdanning utover grunnskole, og 25 prosent med høyere utdanning. I framskrivingen øker dette til 80 prosent med utdanning utover grunnskole, og trolig over 50 prosent med høyere utdanning fram til rundt år 2050. Det er en sterk sammenheng mellom utdanningsnivå og uføretilbøyelighet, og denne effekten er inkludert i framskrivingen, også i høyalternativet.

Figur 8.20 viser også uføretilbøyeligheten hvis vi tar vekk den avlastende effekten fra alderspensjon også i hovedalternativet, og det blir da 2 prosentpoeng flere uføretrygdete ved overgangen til alderspensjon ved 71 år for 2014-kullet.

Figur 8.21 Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon. Milliarder 2021-kroner (lønsdeflatert). Etter år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 8.21 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur 8.21 viser effekten på samlede pensjonsutgifter i referansebanen og hovedalternativet av de ulike nivåene for uføretilbøyeligheter. Hovedpoenget her er å se i hvilken grad økt uføretilbøyelighet øker pensjonsutgiftene innenfor hvert alternativ. I referansebanen får endringen i uføretilbøyelighet kun effekt over alderen 62–66 år, ved denne alderen er uføretilbøyelighetene ennå ikke kommet

opp på et spesielt høyt nivå. Utgiftsøkningen av høy uføretilbøyelighet i referansebanen blir 10–15 mrd. kroner per år på sitt høyeste rundt 2030–2080, men avtar senere.

I hovedalternativet vil høy uføretilbøyelighet øke pensjonsutgiftene med rundt 20 mrd. kroner per år etter 2050, eller om lag 5 prosent. Dette viser usikkerheten omkring de forutsetningene vi har gjort om uføretilbøyeligheter. Vi ser ikke på dette som et anslag på mulige virkninger av endringer i insentivene til å bli uføretrygdet, til det er effektene altfor sterke utfra det vi kan lese ut av de virkningene pensjonsreformen har hatt for ulike grupper 60-åringer. Alternativet med levealderseffekt på uføretilbøyelighetene er mer rimelig i så måte, og her er utgiftsreduksjonen på 5 mrd. kroner i 2060.

9. Oppsummering

I denne rapporten har vi presentert et opplegg for å gå over fra dagens *statiske* aldersgrenser til *dynamiske* aldersgrenser som øker i takt med utviklingen i levealdersjusteringen av alderspensjonen i folketrygden. Vi har beregnet konsekvensene av en slik omlegging ved bruk av mikrosimuleringsmodellen MOSART. Bakgrunnen for å se på denne problemstillingen knytter seg blant annet til at levealdersjusteringen tiltar for kommende generasjoner, som i praksis betyr at dagens statiske aldersgrenser ikke gir rom for tilstrekkelig tilpasning for å opprettholde en pensjonsytelse på dagens nivå i framtiden. Dersom et av hovedformålene i pensjonsreformen skal være *mulig* i tiden framover, er det derfor nødvendig å åpne opp mulighetsrommet for de som skal jobbe lenger. Dynamiske aldersgrenser er derfor en naturlig forlengelse av pensjonsreformen, og generelt naturlig for pensjonssystemer med levealdersjustering av pensjonsytelsene.

Pensjonsreformen i 2011 etterlot seg dessuten et ubesvart spørsmål om hvordan man – over tid – best kan opprettholde et stabilt forhold mellom alderspensjonen som de ikke-uføre opparbeider gjennom deltakelse i arbeidsmarkedet og den alderspensjonen tidligere uføretrygdete får når de overføres til alderspensjonssystemet. Med statiske aldersgrenser vil de uføre sakke akterut fordi de har svært små muligheter for å tilpasse seg levealdersjusteringen ved å jobbe lenger. De må ta ut alderspensjon fra 67 år, og opptjeningen stanser ved 62 år. Ved å la aldersgrensene i pensjonssystemet øke i takt med utviklingen i levealdersjusteringen, har vi vist at tidligere uføretrygdetes alderspensjon kan opprettholdes omtrent på dagens nivå relativt til de ikke-uføre. Dette sikrer derfor en stabil utvikling over tid, noe vi anser for vesentlig mer sosialt bærekraftig.

Vi har også tatt opp *reguleringen* av satsene for minsteytelsene i folketrygden som en problemstilling i denne rapporten. Etter dagens regelverk blir satsene for minsteytelsene i *utgangspunktet* lønnsregulert og deretter fratrasket effekten av levealdersjusteringen. Stortinget har imidlertid ved gjentatte diskresjonære vedtak signalisert at dette ikke er sosialt bærekraftig, og at reguleringen av satsene for minsteytelsene *egentlig* burde ligge nærmere lønnsregulering uten fratrekk. Etter vår oppfatning vil det å regelfeste dette sikre en mer stabil utvikling og mindre rom for skjevheter i uttaksmulighet mellom generasjoner. Våre beregninger viser at økte aldersgrenser i samspill med full skjerming av minsteytelsen er langt mer effektivt enn kun å skjerme satsene for minsteytelsene. Det sistnevnte – kun å skjerme satsene for minsteytelsene – er tilnærmet *like dyrt* som å gjennomføre begge deler. Dette kommer dels av at økte aldersgrenser vil gi færre år som minstepensjonist, men samtidig gi en årlig ytelse som er mer sosialt bærekraftig. I tillegg vil økte aldersgrenser samtidig føre manges egenopptjente inntekstpensjon oppover, særlig blant tidligere uføretrygdete alderspensjonister, slik at de i mindre grad vil omfattes av minsteytelsene. Vi understreker imidlertid også at en stadig mer generøs behandling av satsene for minsteytelsene vil kunne føre til at en større andel av alderspensjonistene vil omfattes av minsteytelsene. Dette påvirker insentivene til arbeid og egen pensjonsopptjening.

Sammenlignet med dagens formelle system med faste aldersgrenser er den klart største kostnadsdriveren av en omlegging, i tråd med det vi har presentert i denne rapporten, kostnader til uføretrygd og alderspensjon til tidligere uføretrygdete. Dette kommer av at uføretrygdløpene vil bli lengre, slik at personer som tidligere ville vært flyttet til alderspensjonssystemet får opptjening til alderspensjon over lengre tid. Hvis dagens system videreføres, vil tidligere uføretrygdete alderspensjonister – etter vårt syn – få urimelig lave pensjonsnivåer, spesielt hvis de yrkesaktive øker avgangsalderen. Det er derfor vanskelig å komme utenom at å rette opp i dette vil bli dyrt.

De økte utgiftene av å skjerme minsteytelsene i kombinasjon med økte aldersgrenser vil svekke de offentlige finansene mer enn gevinsten som følger av økt skattebase. Dette kan innebære en økning i skattebyrden på nærmere 0,4 prosent av arbeidsinntektene i 2050 og opp mot 2 prosent på lang sikt. Men Stortingets diskresjonære politikk med å heve minsteytelsene som er praktisert med jevne

mellomrom siden innføringen av folketrygden i 1967, er trolig et mer realistisk sammenligningsgrunnlag enn videreføring av dagens formelle system. Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene i kombinasjon med økte aldersgrenser gir ingen vesentlig svekkelse av offentlige finanser sammenlignet med et system hvor satsene lønnsreguleres og aldersgrensene er faste. Sammenlignet med et slikt system løser levealdersjustering av aldersgrensene problemet med at ytelsene til alderspensjon for tidligere uføretrygdete blir hengende etter ytelsene til ikke-uføre.

Referanser

- Andreassen, L., Fredriksen D., Gjefsen H.M., Halvorsen E., og Stølen N.M. (2020): The dynamic cross-sectional microsimulation model MOSART, *International Journal of Microsimulation*, Vol 13(1), 92-113.
- Atalay, K. og Barrett, G.F. (2015): The impact of age pension eligibility age on retirement and program dependence. Evidence from an Australian experiment. *Review of Economics and Statistics* Vol. 97 (1), 71-87.
- Coppola, M.R, Russolillo, M., Simone, R. (2019): An Indexation Mechanism for Retirement Age: Analysis of the Gender Gap. *Risks* Vol 7 (1), 1-13.
- Denton, F.T. og Spencer, B.G. (2011): Age of Pension Eligibility Gains in Life Expectancy and Social Policy. *Canadian Public Policy* Vol. 37 (2), 183-199.
- De Vos, K., Kapteyn, A. og Kalwij, A. (2018): Social Security Programs and Employment at Older Ages in the Netherlands. NBER Working Papers 25250.
- Domonkos, S. (2015). Promoting a higher retirement age: A prospect-theoretical approach: Prospect theory and pension reform preferences. *International Journal of Social Welfare* Vol 24 (2), 133-144.
- Fehr, H., Kallweit, M. og Kinderman, F. (2012): Pension Reform with Variable Retirement Age: A Simulation A Simulation Analysis for Germany. *Journal of Pension Economics and Finance*. Vol 8 (3), 389-417.
- Fredriksen, D., Holmøy, E., Strøm, B. og N.M. Stølen (2017): Fiscal effects of the Norwegian pension reform – A micro-macro assessment. *Journal of Pension Economics and Finance*. <https://doi.org/10.1017/S1474747217000361>, 1-36.
- Fredriksen, D., Holmøy, E., Strøm, B. og Stølen, N.M. (2019): 'Betydningen av pensjonsreformen for arbeidstilbud og offentlige finanser'. *Søkelys på arbeidslivet*, Vol 36, nr. 4, 2019. Universitetsforlaget, 266-281. <https://www.idunn.no/spa/2019/04>
- Gleditsch, R.F., Thomas, M.J. og Syse, A. (2020): *Nasjonale befolkningsframskrivninger 2020. Modeller, forutsetninger og resultater*. Rapporter 2020/24, Statistisk sentralbyrå.
- Grødem, A.S. og Kitterød, R.H. (2021): Stryker norske arbeidstakere på marshmallow-testen?, [finnes under pensjonslab.no/blogg og velferd.no/synspunkt].
- Halvorsen, E. og A. W. Pedersen (2019) "Closing the gender gap in pensions. A microsimulation analysis of the Norwegian NDC pension system", *Journal of European Social Policy*, 29(1), 130-143, 2019
- Lassila, J. og Valkonen, T. (2018): Longevity, working lives and public finances. *Contemporary Economic Policy* Vol 36, Issue 3, 467-482.
- NOU 2004:1: *Modernisert folketrygd - Bærekraftig pensjon for framtida*, Finansdepartementet og Sosialdepartementet.
- NOU 2021:2: *Kompetanse, aktivitet og inntektssikring – Tiltak for økt sysselsetting*. Arbeids- og sosialdepartementet.
- NOU 2022: 7: *Et forbedret pensjonssystem*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet.
- Midtsundstad, T. og Nielsen, R.A. (2019): *Heving av aldersgrensen for stillingsvern. Hvordan har virksomhetene og de ansatte tilpasset seg?*, Rapport 2019:27, Fafo.
- Morris, T. (2019): The unequal burden of retirement reform. Netspar DP 12/2019 – 046.

Myles, J. (2002): 'A new social contract for the elderly'. I Esping-Andersen, G. m.fl. (red.): *Why we need a new welfare state*. Oxford: Oxford University Press.

OECD (2019): *Pensions at a Glance 2019*

Pedersen, A.W. (2019): Levealdersjustering av aldersgrensene i pensjonssystemet – Hvorfor og hvordan? Notat, PensjonsLAB 10.10.2019.

Prop. 130 L (2010–2011): Endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)

Prop. 13 L (2020–2021): Endringer i folketrygdloven (nye etterlatteytelser)

Stauvermann, P.J. og Jia, H. (2018): What can China Expect from an Increase in the Mandatory Retirement Age? *Annals of Economics and Finance* 19 (1), 229-246.

Stensnes, K. (2007): Equity versus Efficiency in Public Pension Schemes - Microsimulating the Trade-off. Discussion Papers No. 515, Statistics Norway.

Stensnes, K. og Stølen, N.M. (2007): Pension Reform in Norway. Microsimulating effects on government expenditures, labour supply incentives and benefit distribution. Discussion Papers No. 524, Statistics Norway.

Tikanmäki, H., Sihvonen, H. og Salonen, J. (2015): Distributional Effects of the Forthcoming Finnish Pension Reform – A Dynamic Microsimulation Approach. *International Journal of Microsimulation* 8 (3), 75-98.

Vedlegg A: De yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen

For å kunne tallfeste den faktiske utviklingen i de yrkesaktives tilpasning til levealdersjusteringen, er det nødvendig å lage en tidsserie som gir et tilstrekkelig presist og relevant anslag på utviklingen i (gjennomsnittlig) avgangsalder. For å kunne gjøre dette, kreves det i utgangspunktet fullstendig oversikt over faktisk avgangsalder for alle personer i et årskull. Dette er ikke mulig for personer omfattet av det nye opptjeningssystemet, da de eldste er født i 1954 og ingen av disse har ennå engang fylt 67 år.

Dataene som er tilgjengelig for å lage tidsserier i MOSART strekker seg for tiden til og med 2019. Det første årskullet som var helt omfattet av det nye regimet i privat sektor var 1949-årskullet, som i 2019 ble 70 år gamle. Selv dette er dermed ikke tilstrekkelig til å gi et anslag på gjennomsnittlig avgangsalder, begrenset til privat sektor. Det kan være delvis til hjelp å heller gi anslag på median avgangsalder for privat sektor uten AFP. Det er mye som taler mot dette, særlig at privat sektor uten AFP er atypisk ved at mange med relativt svak arbeidsmarkedstilknytning og «ustabile» arbeidsforhold blir klassifisert til denne sektoren.

En annen mulighet er å konstruere et mål for gjennomsnittlig avgangsalder ved å bruke et tverrsnitt av befolkningen, men dette vil være et mål som inneholder betydelig støy fordi årskullene står overfor ulike rammebetingelser for pensjonering. En tidsserie på 3–5 år vil kunne rammes av konjunktursvingninger, og vil være særlig merkbart under vedvarende lavkonjunkturer.

Et veldefinert mål som kan benyttes til samme formål, er å se på yrkesaktiviteten til de som er 62 år og eldre, for å se om avgangsmønsteret forskyves oppover. I figurene er yrkesaktive her definert som de som i ethvert enkeltår har pensjonsgivende inntekt som overstiger grunnbeløpet og ikke er pensjonert. Personer regnes ikke som pensjonert selv om de har tatt ut alderspensjon, hvis de har vært sammenhengende yrkesaktive siden pensjonsuttaket, og heller ikke var uføretrygdet ved overgang til alderspensjon. Veksten i levealder og forutsetningene i referansebanen tilsier at avgangsalder skal øke med 0,1 år per år, eller ett år hvert tiende år.

Vi har konstruert tidsserier for utviklingen i yrkesdeltakelse, og disse vil være sterkt preget av ulike rammebetingelser over årene. En lang tidsserie for menn vises tilbake til 1967. Kvinner er utelatt fra figuren fordi kvinner over dette tidsrommet har hatt en sterk økning i yrkesdeltaking i alle aldersgrupper, der menn har hatt en relativt stabil gjennomsnittlig yrkesprosent i midlere aldersgrupper.⁵⁸ Sektordataene i MOSART går ikke så langt tilbake i tid, og Figur B.1 vises derfor samlet for offentlig og privat sektor (både med og uten AFP). Flere av de store bevegelser i yrkesdeltakingen kan knyttes til pensjonsreformer, herunder at aldersgrensen ble satt ned fra 70 år til 67 år i 1973. Merk hvor lang tid det tok før 67 år var etablert som en nesten absolutt aldersgrense. Fallet i yrkesdeltakingen gjennom 1980-tallet (for menn i 60-årene) kan knyttes til økt omfang av uføretrygd, noe som har blitt reversert etter årtusenskiftet.

Utviklingen i privat sektor med AFP vises i Figur A.2 for 1991⁵⁹ og framover, da denne sektoren har vært gjennom to runder med tydelige reformer. Først ble yrkesdeltakelsen klart redusert etter

⁵⁸ Det har vært en nedgang på rundt 10 prosentpoeng for menn, men *jevnt* fordelt over *hele* perioden. Det har vært en økning på 40 prosentpoeng for kvinner, mest i første halvdel av perioden. I tillegg kommer at eldre menn i svært stor grad enten er i jobb eller pensjonert. I de eldre årskullene var det en vesentlig andel av kvinnene som hadde hverken (lønnet) arbeid eller pensjon, også etter at eventuelle barn var blitt store/voksne, som gjør det vanskeligere å tolke tallene for kvinner.

⁵⁹ AFP ble etablert i 1989. Før dette blir det problematisk å definere om en person var ansatt i en virksomhet som ville vært medlem da AFP ble innført, spesielt hvis virksomheten formelt har opphørt å eksistere før 1989. For å beregne yrkesprosenten for en sektor, er det nødvendig å tilordne blant annet uføretrygdete en sektor, her knyttet til den sektoren de var i på det tidspunktet de ble uføre. Det krever data som går bakover i tid, og vi presser dataene ved å vise tidsserien helt tilbake til 1991. Utviklingen for 61-åringene er noenlunde parallell i Figur A.1 og Figur A.2, som antyder at dataene har informasjonsverdi.

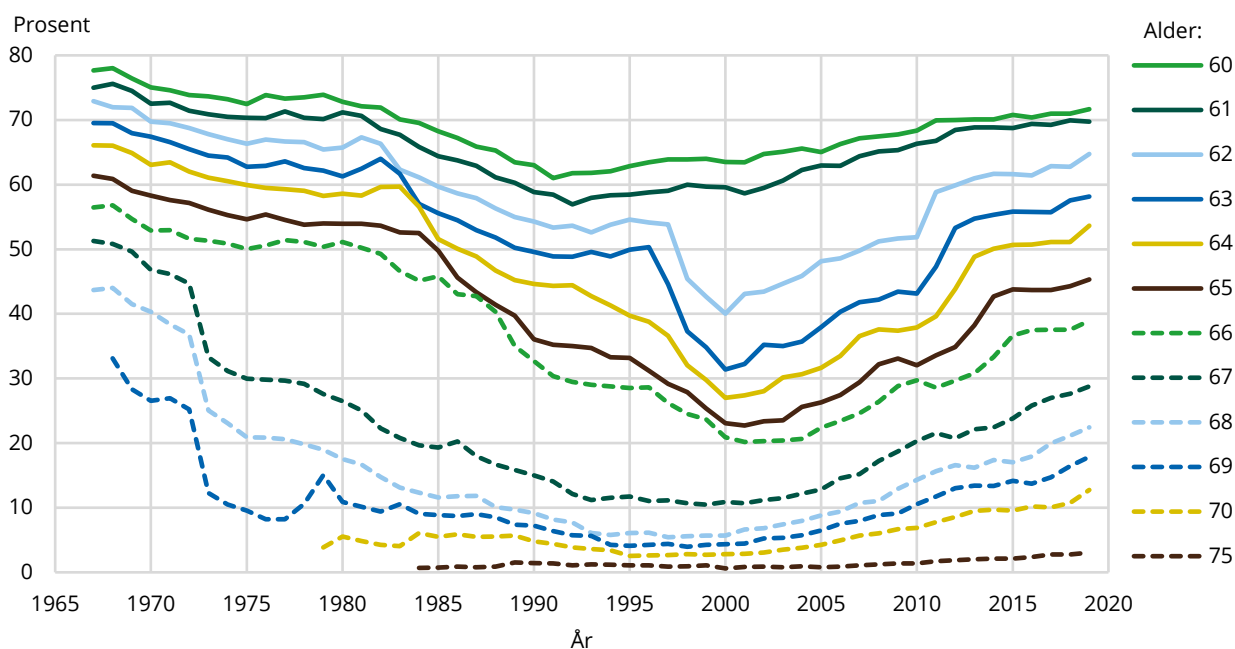
innføringen av AFP, til dels skarpt knyttet til lavere aldersgrense, spesielt de to siste i 1997 og 1998. Etter dette holdt yrkesdeltakelsen seg vedvarende lav på slutten av 90- og tidlig 2000-tallet. I 2010 var det et betydelig antall som tok ut gammel AFP i privat sektor, fordi retten til dette forsvant fra 1. januar 2011. Dette fremkommer tydelig i Figur A.2, særlig ved 62 år. Etter 2011 følger en markant økning i yrkesdeltakelsen, særlig blant de 62–66 år. Dette kommer av omleggingen av AFP i privat sektor der ytelsen ikke lenger ble avkortet mot arbeidsinntekt. Merk at økningen kom uten at det skjedde noe med aldersgrensen, det var utelukkende en effekt av at de økonomiske betingelsene rundt pensjoneringen endret seg (det ble mer lønnsomt å jobbe).

Det er en betydelig «utflating» etter den umiddelbare effekten av pensjonsreformen, men det er stadig en økning i yrkesdeltakelsen, særlig tydelig i Figur A.1, som tilsvarer at et alderstrinn tar igjen alderstrinnet før seg innen det har gått ti år. Dette tilsvarer den forutsetningen som er lagt til grunn i referansebanen, altså en økning i avgangsalder med omtrent to tredeler av levealdersjusteringen.

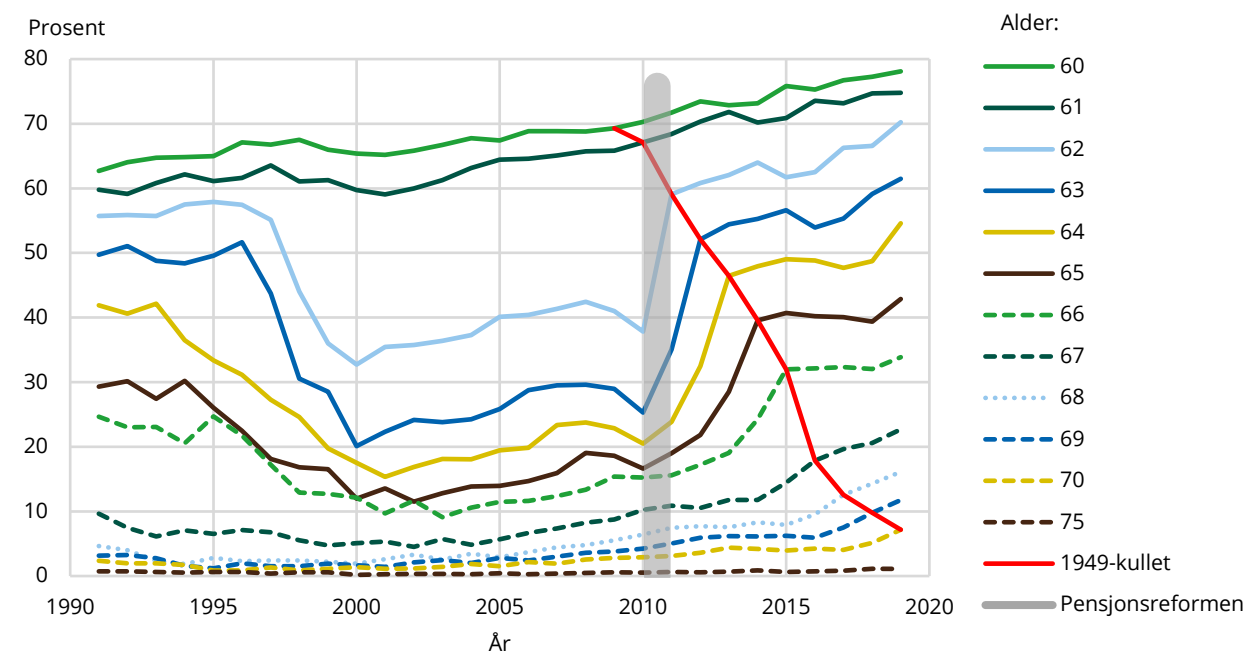
Andelen yrkesaktive over 67 år øker betydelig raskere enn våre forutsetninger tilsier, men det må understrekes at dette er fra et lavt utgangspunkt. Avgang ved 67 år ser ut til å normalisere seg, og andelen har gått noe ned de senere årene (her illustrert ved at yrkesdeltakelsen går markant opp).

Illustrasjonen av yrkesdeltakelse blant de over 62 år gir to viktige innsikter. Først viser den at antagelsen om at yrkesdeltakelsen framover vokser med to tredeler av levealdersjusteringen er rimelig, som argumentert for ovenfor. Dernest viser den også at et glidende gjennomsnitt av gjennomsnittlig avgangsalder vil være et mål som er gjenstand for både konjunktursvingninger så vel som utslag av ulike rammebetingelser for de som skal ta en pensjonsbeslutning. Dette kan gi varige utslag for «heldige» og «uheldige» årskull som støter på «gode» og «dårlige» beregninger, basert på foregående årskulls atferd, rammebetingelser og makroøkonomiske utslag. Helt tydelig er det også at det å lage prognoser for utviklingen i yrkesdeltakelse (eller avgangsalder) vil være svært utfordrende. For eksempel ville en ekstrapolering av yrkesdeltakelse tidlig på 90-tallet gitt svært gal framskrivning av yrkesdeltakelsen sent på 90-tallet og tidlig på 2000-tallet.

Figur A.1 Yrkesaktive. Menn. Etter alder og år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata A.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur A.2 Yrkesaktive. Privat sektor med AFP. Etter alder og år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen A.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

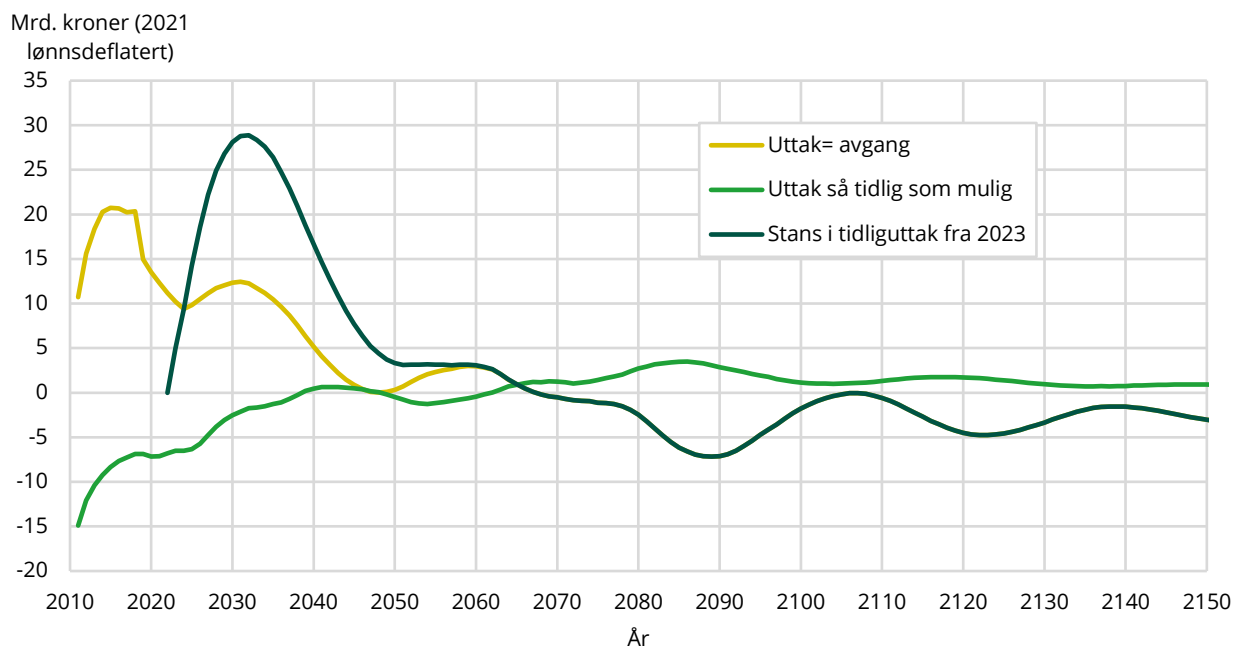
Vedlegg B: Strategisk tidliguttak

Pensjonsreformen frikoblet uttak av alderspensjon og avgang fra arbeidslivet på grunn av alder. I perioden 1984 til 2007 var det fleksibelt uttak mellom 67 og 70 år, ytelsen ble i all hovedsak beregnet uavhengig av når man tok ut ytelsen, men avkortet mot arbeidsinntekt. Avtalefestet pensjon, som gjaldt fra 62 år, hadde også avkortningsregler, som i enda større grad gjorde at man måtte velge arbeid eller pensjon.

Etter pensjonsreformen er det fleksibelt uttak mellom 62 og 75 år. Pensjonsopptjeningen blir delt på forventet antall år som alderspensjonist, gitt uttaksalder og forventet levetid for ens eget fødselskull. En avkortning mot egen arbeidsinntekt blir dermed urimelig, siden ytelsen allerede er korrigert for hvor lenge den skal løpe. Skattesystemet legger i moderat grad straff på det å ha dobbel inntekt (pensjon og lønn), og for lavinntektsgrupper kan skattesystemet gjøre tidliguttak mer lønnsomt. Uttak og avgang blir dermed langt på vei to uavhengige beslutninger, hvor uttak for mange vil være en finansiell omplussing av pensjonsformuen i folketrygden. Vi omtaler uttak før avgang som strategisk tidliguttak.

For mange pensjonseksperter, oss inkludert, kom det som en stor overraskelse at så mange tok ut alderspensjon (flere år) før de sluttet å jobbe, gjerne ved første anledning. Både det at folketrygden gir en god avkastning (lønnsvæksten) og at de fleste lever lenger enn det som ligger til grunn for delingstallet (generell levealdersvekst), taler for at det «lønner» seg å la pensjonen bli stående i folketrygden. Det kan være at det er andre kriterier enn forventet nåverdi av pensjonsutbetalingene som ligger til grunn for beslutningen om tidliguttak. I den grad dette stemmer, så er det ingen umiddelbar grunn til å forvente en endring i uttaksmønsteret (se for eksempel Grødem og Kitterød, 2021). Det at så mange tar ut ved første anledning antyder også at økende levealder vil ha liten effekt på uttaksmønsteret, da dette handler om å flytte pensjonsformuen i folketrygden over til aktiva man har direkte kontroll over.

Det store omfanget av tidliguttak har realøkonomiske konsekvenser. Det er lett å tenke at tidliguttak gir mer i pensjon nå, og mindre senere. Dette gjelder for den enkelte. For systemet vil det hele tiden komme inn nye årskull som gjør det samme, og først etter 20–30 år kommer systemet i balanse, hvor det som utbetales ekstra til de yngre pensjonistene, blir motsvart av mindre i pensjon til de eldre årskullene. Dette er illustrert i Figur B.1, hvor vi sammenligner samlede pensjonsutgifter under ulike uttaksmønstre, med det vi har observert til nå og som vi har lagt til grunn videre.

Figur B.1 Reduserte utgifter til alderpensjon sammenlignet med referansebanen. Etter år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata B.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Alternativet med uttak=avgang viser økningen i pensjonsutgifter som følge av det tidliguttaket vi har observert og som vi forventer vil fortsette. Fram til 2040 vil dette samlet utgjøre over 400 milliarder kroner. Under visse strenge betingelser kan dette beløpet bli utestående til evig tid, så lenge hvert nytt årskull gjør som det foregående. Spesielt kan befolkningsvekst trekke i retning av at utbetalingene kan øke i enda lenger tid (det er flere yngre enn eldre pensjonister), og forventet avtagende levealdersvekst vil også gjøre tidliguttak mer lønnsomt.

På individnivå er det imidlertid «ulønnsomt» å ta ut pensjonen tidlig, i den forstand at forventet samlet utbetaling er noe mindre jo tidligere man tar ut pensjonen. De fleste vil trolig leve lenger enn det som ligger til grunn for delingstallet, og en årsak til det er generell levealdersvekst etter at delingstallet er beregnet. En annen viktig grunn er at yrkesaktive 60-åringer lever enda lenger enn det som ligger til grunn for delingstallet, og det er disse som kan velge å ta ut pensjonen tidlig. Når befolkningens størrelse forventes å stabilisere seg mot slutten av århundret, vil dermed tidliguttak gjøre at samlede pensjonsutbetalinger går noe ned som følge av tidliguttak. Men det er først mot midten av det tjuetredje århundret at den opprinnelige merutbetalingen har kommet tilbake. Det er derfor rimelig å si at den opprinnelige merutbetalingen er penger tapt for offentlige finanser.

Bildet av et permanent tap vil i enda større grad gjelde hvis man legger en netto realrente på 1–2 prosent på de kumulerte samlede merutbetalingene. Netto realrente er litt omtrentlig forskjellen mellom reguleringen av pensjonsrettighetene (lønnsveksten) og diskonteringsrenta. Typiske verdier for nettorenta vil ligge rundt 1–2 prosent, basert på de verdiene Finansdepartementet typisk bruker i sine vurderinger av økonomien på lang sikt. Den interne nettorenta i delingstallene er 0 prosent (rente=lønnsvekst), og forskjellen i nettorente er en viktig faktor i disse problemene. En renteutgift på 1–2 prosent årlig på verdien av de kumulerte innledende merutbetalingene vil langt overskride mulige mindreutgifter på et senere tidspunkt. Man vil da sitte igjen med et permanent tap på flere hundre milliarder, også med evigheten som tidsperspektiv.

Figur B.1 illustrerer også effekten på utbetalingene hvis alle tok ut så tidlig som mulig. I det første året (2011) var det flere som lot være å ta ut pensjon tidlig enn de som ikke gjorde det (15 mrd. kroner mot 10 mrd. kroner). Dette snudde allerede året etter, og fram til nå har tidliguttak vært mer vanlig enn å vente til man går ut av arbeidslivet.

Dette setter lys på en vesentlig forutsetning, hva vil skje med tidliguttak framover. I Figur B.1 har vi sammenlignet hva som skjer hvis alt tidliguttak stanser fra og med 2023, med hva som skjer hvis de uttaksmønstrene vi mener å observere fram til dags dato. Betalingsstrømmene vil da reverseres og fram til 2045 vil dette kumulert utgjøre 450 milliarder kroner.

Framskrivning av tidliguttak

Uttak av alderspensjon skjer langs tre kanaler i MOSART:

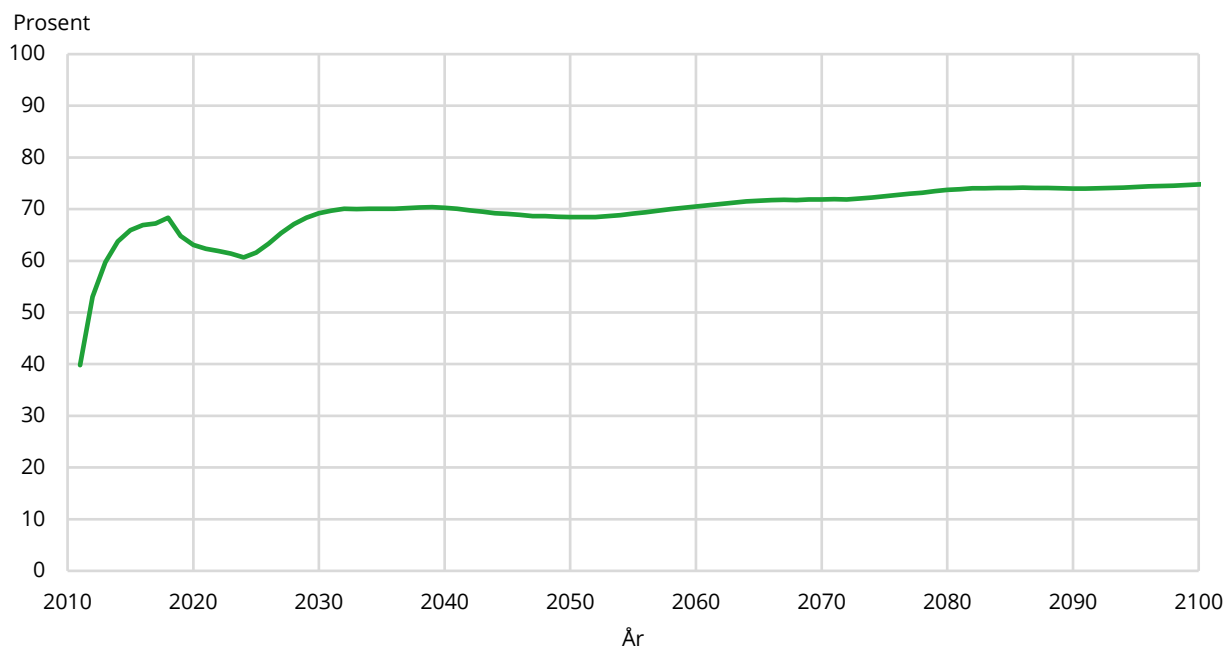
- (a) Personer på uføretrygd eller gammel AFP går over til alderspensjon ved en angitt aldersgrense, i referansebanen satt til 67 år.
- (b) Personer som har sluttet å jobbe eller har passert egen ønsket avgangsalder tar ut alderspensjonen så tidlig som mulig.
- (c) Personer som fortsatt er yrkesaktive etter 62 år får simulert om de ønsker å ta ut alderspensjonen, med sannsynligheter som avhenger av kjønn, alder, utdanningsnivå og om de har ny privat AFP.

Punkt (a) er bestemt av lov om folketrygd. Punkt (b) er basert på en antakelse om at det for de fleste vil være særdeles lite lønnsomt å vente med uttak av (hele) alderspensjonen til (mer enn ett år) etter jobbslutt. Uten hverken lønn eller pensjon vil man miste alle bunnfradragene i skattesystemet, og dermed bli rammet med full tyngde av de progressive elementene som ligger i bunnen av skattesystemet. Vi observerer også i svært liten grad at noen som vi med sikkerhet vet har krav på alderspensjon fra folketrygden, lar være å vente med å ta ut denne til (lenge) etter jobbslutt, og i enda større grad gjelder dette etter 67 år.

Punkt (c), strategisk tidliguttak, er basert på observerte uttaksmønstre i denne gruppen etter pensjonsreformen. Vi observerer en sterk økning i uttakssratene i denne gruppen fram til 2014. Etter dette er det en utflating for menn og en svak nedgang for kvinner, og dette gjelder så langt som vi observerer i MOSART (2019). I fraværet av teori eller empiri som tilsier noe annet, er den eneste rimelige tilnærmingen framover å videreføre det observerte uttaksmønsteret blant de yrkesaktive. Det som ligger inne i framskrivingene er uttakssrater som gjøre at 10–15 prosent færre tar ut alderspensjonen enn det observerte nivået.⁶⁰ Parallelt er det en viss økning i avgangsalder, og dette bidrar noe til å dempe det samlede uttaket av alderspensjon.

Offentlig ansatte som er omfattet av gammel AFP er avskåret fra å ta ut alderspensjonen tidlig hvis de går av med AFP. Fra 2025 vil det første årskullet av offentlige ansatte komme inn under ny AFP, og vi legger til grunn at disse da følger uttaksmønsteret vi ser i privat sektor. I denne gruppen er det mange som tar alderspensjonen tidlig, trolig for å sikre at AFP-ytelsen ikke kan gå tapt hvis de mister jobben eller arbeidsgiver sier opp AFP-avtalen. Dette er trolig et ubetinget rasjonelt valg, gitt at en del faktisk mister AFP-rettighetene sent i yrkeskarrieren. De kunne ha stoppet alderspensjonen som kommer fra folketrygden, men det observerer vi i liten grad.

⁶⁰ Denne reduksjonen skyldes en regnefeil som ble oppdaget sent i prosessen. Gitt all usikkerheten omkring forutsetningen og merarbeidet med å rette det opp, har vi valgt å la feilen bli stående. Konsekvensen er at *samlede* pensjonsutbetalinger fram til 2045 blir omlag 70 mrd. kroner mindre enn vi ideelt ville lagt til grunn, som utgjør 1 prosent av pensjonsutbetalingene i samme periode.

Figur B.2 Andel av yrkesaktive med rett til uttak av alderspensjon, som har tatt ut alderspensjon, 62–74 år

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata B.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur B.2 viser utviklingen i andelen som har tatt ut alderspensjon, i aldersgruppen 62 til 74 år, som fortsatt er yrkesaktive og som har rett til å ta ut alderspensjon. Det er en innfasing av ny offentlig tjenstepensjon etter 2025 og fram til 1963-kullet blir 67 år i 2030. Etter dette ligger andelen tidliguttak på 70 prosent, omtrent på samme nivå som i perioden med faktiske data, 2014 til 2018.

I den grad vi overvurderer strategisk tidliguttak, vil overvurdere pensjonsutgiftene i referansebanen. Feilen i hovedalternativet vil være langt mindre, fordi økningen i nedre aldersgrense vil redusere muligheten til tidliguttak. Det betyr at vi også overvurderer innsparingseffektene av økte aldersgrenser, spesielt over de nærmeste tiårene.

Fordelingsanalyser og løpende alderspensjon

Strategisk tidliguttak blant yrkesaktive 60-åringene må beskrives som et frivillig valg. Dette er personer som har (full) arbeidsinntekt, og dermed ikke et (tvingende) behov for en vesentlig ekstraintekt. Spesielt er det lite grunn til å tro at det skjer noe spesielt den dagen man blir 62 år, tidspunktet mange tar alderspensjonen. Det kan være tvingende grunner til å ta ut privat AFP ved første anledning, fordi etter uttak blir ytelsen langt på vei en rettighet, hvor den før uttak er noe man kan kvalifisere seg for senere (og det er fullt mulig å diskvalifisere på oppløpssiden). Uttak av AFP betinger at man har tatt ut alderspensjonen i folketrygden, men det er ingenting som hindrer at man rett etterpå stanser uttaket av alderspensjonen i folketrygden, helt uten konsekvenser for at ytelsen i AFP løper videre.

I den grad strategisk tidliguttak er et frivillig valg, er det også en rimelig antakelse at disse personene kommer minst like godt ut av det som om de tok ut alderspensjonen ved avgang. Sistnevnte gir en jevnere fordeling av inntekten over livsløpet, og den inntekten disse minst kunne hatt tilgjengelig på et senere tidspunkt. Ved å beregne alderspensjonen som om man har uttak ved avgang, mener vi at analysen gir et bedre bilde av inntektsfordelingen blant eldre. Dette gjelder spesielt når vi sammenligner alderspensjonister som er tidligere uføretrygdet med de som var arbeidsføre ved alderspensjonering.

I figurer som viser gjennomsnittlige ytelser, fordeling av ytelser og andel minste- og garantipensjonister, setter vi derfor uttakstidspunkt til det samme som avgangstidspunktet fra arbeidsmarkedet.

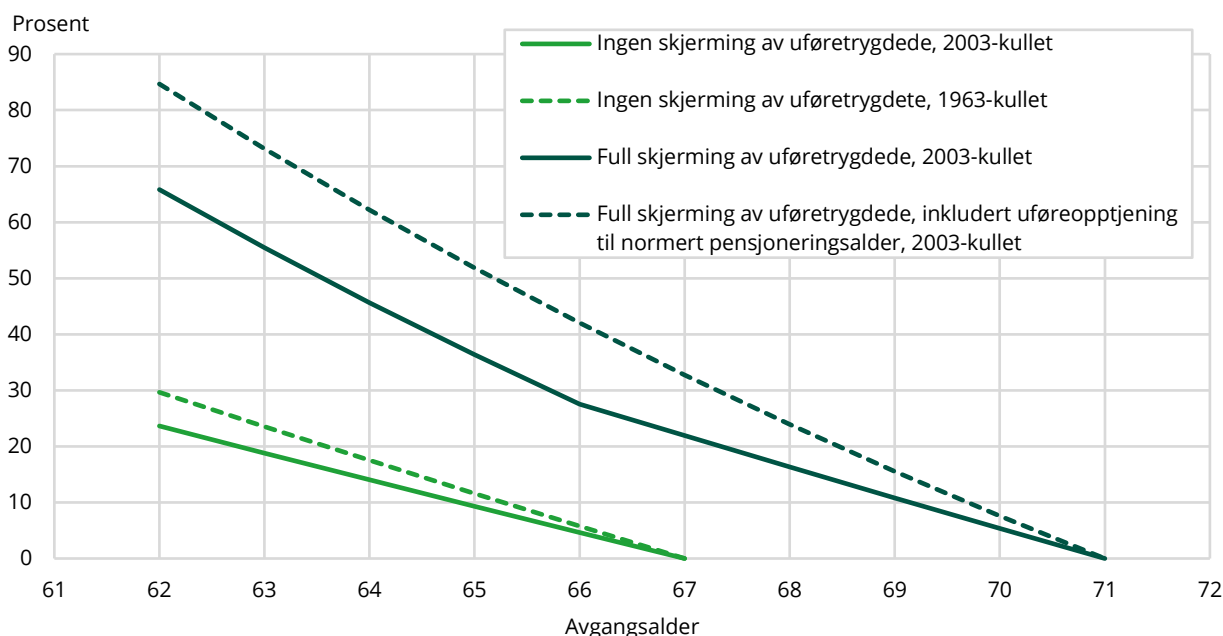
Vedlegg C: Uføretrygd eller alderspensjon – hva er økonomisk mest gunstig?

Uføretrygdete blir overført til alderspensjon ved 67 år, og får beregnet alderspensjonen med denne uttaksalderen, og med pensjonsopptjening til og med det året de blir 61 år. En person som går av med alderspensjon på ordinære vilkår, får beregnet alderspensjonen med faktisk avgangsalder og opptjeningen helt fram til de slutter å jobbe.⁶¹ En person som blir ufør etter 62 år har dermed to veier til alderspensjon, en via uføretrygd, og en via ordinær alderspensjon, fra det tidspunktet uføretrygden ville begynt å løpe (man har ingen plikt til å motta uføretrygd selv om man har blitt ufør, spesielt ikke hvis ordinær alderspensjon er et alternativ).

Disse to veiene inn i alderspensjon har ulik påvirkning på økonomien til den enkelte, og effektene kan variere betydelig over tid. Spesielt vil man ha full uføretrygd fram til man blir overført til alderspensjon, og disse to ytelsene kan være ulike. Uføretrygd stiller ingen krav om tilstrekkelig opptjening. Dette og flere andre faktorer trekker i retning av at uføretrygd er mer økonomisk gunstig. Disse faktorene er imidlertid vanskelige å regne på, spesielt når det skal vekttes sammen med virkningen på framtidig alderspensjon. I beregningene under ser vi bort fra alle de andre effektene, og fokuserer ensidig på den framtidige alderspensjonen. Sistnevnte er det lett å regne på, i det minste for 1963-kullet og utover, og fanger trolig opp de viktigste forskjellene mellom disse veiene inn i alderspensjon.

I Figur C.1 har vi beregnet hvor mye *mer* man får i alderspensjon, hvis man går via uføretrygd framfor ordinær alderspensjon, ved ulike avgangsalder. Det ligger en del forutsetninger under, blant annet jevn inntekt over hele yrkeskarrieren, jobbstart ved 22 år, jobbslutt året før uføretrygden kan starte og at man har tilstrekkelig opptjening til å kunne velge alderspensjon fra samme tidspunkt.

Figur C.1 Samlet økning i alderspensjon ved å gå av via uføretrygd framfor ordinær alderspensjonering under ulike skjermingsregler. Etter avgangsalder

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata C.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

⁶¹ Yrkesaktive kan ta ut alderspensjonen før de slutter å jobbe, og det kompliserer regnestykket. Vi legger til grunn at den yrkesaktive (minst) oppnår et like godt resultat ved tidliguttak som med uttak=avgang, da tidliguttak er et frivillig valg. Vi vil dermed ikke overvurdere hvor gunstig ordinær avgang til alderspensjon er. Formålet her er å belyse om uføretrygd er gunstigere enn ordinær avgang, og vi gjør trolig bare en liten feil ved å se bort fra tidliguttak i disse betraktningene.

Med de gjeldende reglene for uføretrygd og alderspensjon, blir man overført til alderspensjon ved 67 år. Blir man uføretrygdet (rett før) 67 år får man akkurat det samme i alderspensjon, og det spiller ingen rolle hvilken vei man valgte. Dette er illustrert ved at de blå linjene (gjeldende regelverk) krysser horisontalaksen ved 67 år. Jo tidligere uføretrygden starter før dette, jo flere år blir det som alderspensjonist i det alternative løpet, og dermed øker forskjellene med fallende uførealders/avgangsalder. En person født i 1963 vil få 30 prosent mer i alderspensjon per år ved å heller motta uføretrygd fra 62 år, framfor å velge ordinær alderspensjon ved samme alder. Går vi fram til 2003-kullet er økningen på «bare» 24 prosent. Dette skyldes at de yngre årskullene forventes å leve lengre, og dermed blir den relative økningen i antall år som pensjonist mindre av å gå av 5 år tidligere.

Vi har i denne rapporten presentert en mulig «full skjerming» av uføretrygdete som at de overføres til alderspensjon ved en høyere alder og en tilsvarende heving av øvre aldersgrense for særskilt opptjening av alderspensjon for uføre (utover 61 år). Den nødvendige økningen i overføringsalder er 66 prosent av økningen i levealdersjusteringen, og da normert mot 1963-kullet. For 2003-kullet betyr dette en økning på fire år, slik at opptjeningen går til og med 65 år og overføringen til alderspensjon ved 71 år. Dette går fram av figuren ved at den oransje linja krysser horisontalaksen ved 71 år. Ned til 66 år blir effekten den samme som med gjeldende regelverk, men parallellforskjøvet med fire år i horisontal retning. Det er i stor grad de samme mekanismene som virker, og antall leveår etter 71 år for 2003-kullet er omtrent det samme som etter 67 år for 1963-kullet.

Under 66 år kommer det i tillegg inn en opptjeningseffekt. Starter man uføretrygden ved 62 år, vil man med skjerming få opptjening til og med 66 år. Velger man ordinær alderspensjon, vil opptjeningen stanse ved avgangsalder (minus ett år). Dermed øker forskjellene mer når man er i «opptjeningssonen» til uføretrygd, og ved 62 år vil man i 2003-kullet få 65 prosent mer i årlig alderspensjon ved å gå via uføretrygd. Hever man aldersgrensen for den særskilte opptjeningen for uføre til normert pensjoneringsalder, her 71 år, får man den oransje stiplede linja. De uføre vil i dette tilfellet få inntil 4 år mer med særskilt opptjening, noe som gjør uføretrygden mer gunstig.

Opptjeningstaket og -satsen og garantipensjonen i ny folketrygd tilsier imidlertid at det skal mye til for at man gå av med alderspensjon noe særlig mer enn 4–5 år før alderen for fritt uttak av garantipensjon (se Vedlegg F: Alderspensjon til uføretrygdete i overgangskullene 1953–1963). Denne sammenfaller med alder for overføring fra uføretrygd til alderspensjon, slik at de høye tallene før (her) 66 år er mindre aktuelle med to unntak: Er situasjonen så prekær at man gir opp å jobbe, og lever av oppsparte midler fram til alderspensjonen kan begynne å løpe, da gir disse tallene likevel en viss innsikt i hvor mye mer gunstig uføretrygd er sammenlignet med ordinær alderspensjon. Det andre unntaket er personer med rett til AFP-tillegg, de kan gå av tidligere enn (her) 66 år, da AFP-tillegget inngår i beregningen av om man har nok opptjening.

Det er en annen viktig faktor her, AFP-tillegget i privat sektor, og etterhvert også offentlig sektor fra og med 1963-kullet. Mottar man uføretrygd etter nedre aldersgrense (62 år) mister man retten til AFP-tillegget. Dette tillegget øker samlet alderspensjon med noe rundt 20–25 prosent. Dermed vil de aller fleste med rett til AFP (i de yngre årskullene) komme økonomisk bedre ut av det med avgang via ordinær alderspensjon, når man har mindre enn 3–5 år igjen til normert pensjoneringsalder/overføring fra uføretrygd til alderspensjon/fritt uttak av garantipensjonen.

Vedlegg D: Korttidsytelser

En naturlig forlengelse av økte aldersgrenser i alderspensjonen, er at korttidsytelsenes øvre aldersgrenser, som i dag i hovedsak er til fylte 67 år, også bør utvides. Et av formålene med disse ordningene er nettopp å gi en standardsikring ved tapt arbeidsinntekt eller -evne over kortere tidsperioder, og dersom alderspensjonssystemet peker på en stadig høyere alder for avgang fra arbeidsmarkedet, bør muligheten for å sikres av folketrygdens øvrige ytelser følge på. Et minimum bør være at øvre aldersgrense for korttidsytelsene ikke kan være lavere enn gjeldende nedre aldersgrense for fritt uttak (som vi omtaler som «normert pensjoneringsalder»), da en slik utvikling ville kunne ført til at noen stod uten en sikringsordning i folketrygden uten rett til uttak av egen alderspensjon.

Det er i utgangspunktet to hovedgrupper mottakere av korttidsytelser; de yrkesaktive og de yrkespassive. Med yrkesaktiv mener vi her personer som har arbeidsinntekt som overstiger grunnbeløpet i folketrygden i løpet av et år. Yrkespassiv er alle andre enn disse. For disse gruppene har Arbeids- og velferdsdirektoratet oppgitt gjennomsnittlig korttidsytelse, gjengitt i Tabell D.1.

Tabell D.1 Gjennomsnittlig korttidsytelse. Alle bosatte født i 1969 eller tidligere. Data fra år 2019, omregnet til beløp i nominelle 2021-kroner.

Alder	Menn		Kvinner	
	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive
50	17182	17721	24857	5715
51	17656	17005	24905	5521
52	18130	16289	24954	5327
53	18604	15573	25002	5133
54	19078	14857	25051	4939
55	19552	14141	25099	4745
56	20026	13426	25147	4551
57	20500	12710	25196	4357
58	20975	11994	25244	4162
59	21449	11278	25293	3968
60	21923	10562	25341	3774
61	22397	9846	25390	3580
62	22871	9130	25438	3386
63	23345	8415	25487	3192
64	23819	7699	25535	2998
65	24293	6983	25584	2804
66	24768	6267	25632	2610

Kilde: NAV

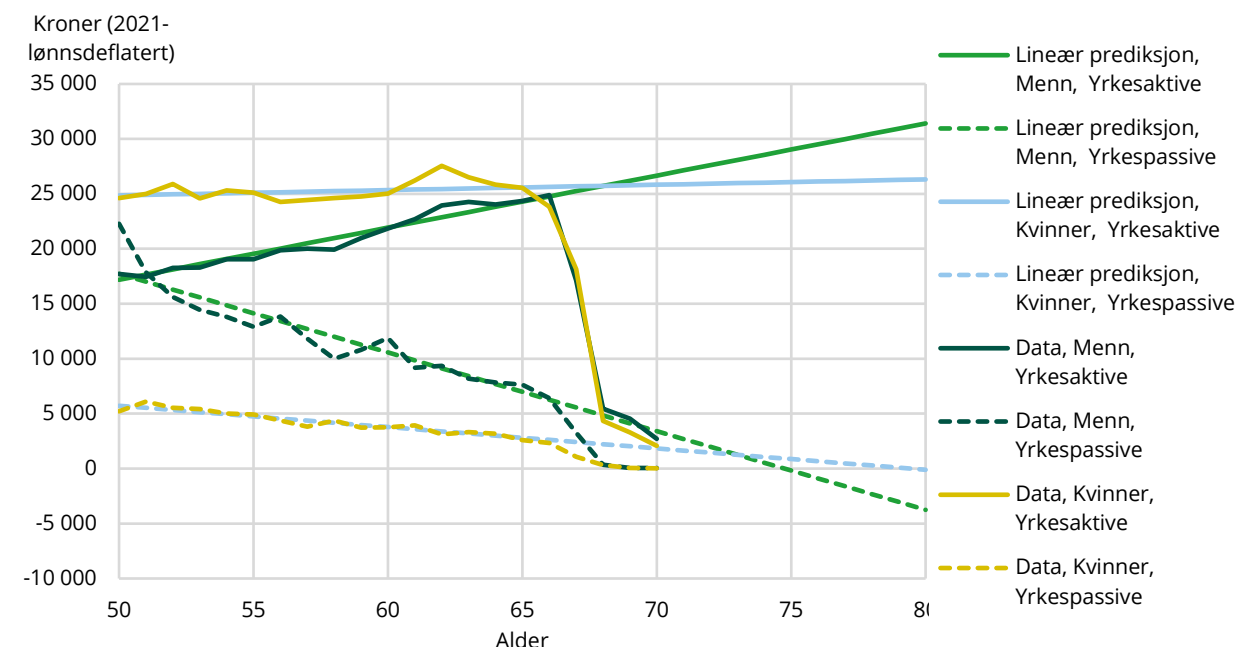
Ved økt grense for mottak av ytelsene utover 66 år, vil de ytelsene som kan beregnes med dagens aldersgrenser ikke være representative for de ytelsene som vil måtte tilstås til personer 67 år og eldre når aldersgrensene økes. Det skyldes blant annet at flere ytelser stanser ved 67 år (sykepengen kan i noen tilfeller tilstås til 70 år), og at året man fyller 67 år derfor også i gjennomsnitt vil ha «en halv» ytelse. Det er derfor nødvendig å bruke tallene for alderne før 67 år til å beregne en estimert ytelse for personer 67 år og eldre i framtiden. Vi gjør dette ved først å beregne en lineær trend for de fire kategoriene (fordelt etter kjønn og yrkesstatus). Til dette bruker vi alderne 50–66 år og minste kvadraters metode, som gir oss:

$$\begin{aligned}
 Y_{m,ya} &= -6525 + 474 \times A \\
 Y_{m,yp} &= 53513 - 716 \times A \\
 Y_{k,ya} &= 22434 + 48 \times A \\
 Y_{k,yp} &= 15421 - 194 \times A
 \end{aligned}
 \tag{D.1}$$

der 'ya' er yrkesaktiv, 'yp' er yrkespassiv, 'm' er menn, 'k' er kvinner og 'A' er alder. Det vi får ved å sette inn tall for A (fra 67 år og oppover), er en «full ytelse» til de som har alder A, det vil si ytelsen disse får ved alder A når aldersgrensen har fullt ut nådd denne alderen.

Dette gir oss en tilnærming til hva ytelsen skulle vært dersom regelverket var likt utover 67 år, se Figur D.1.

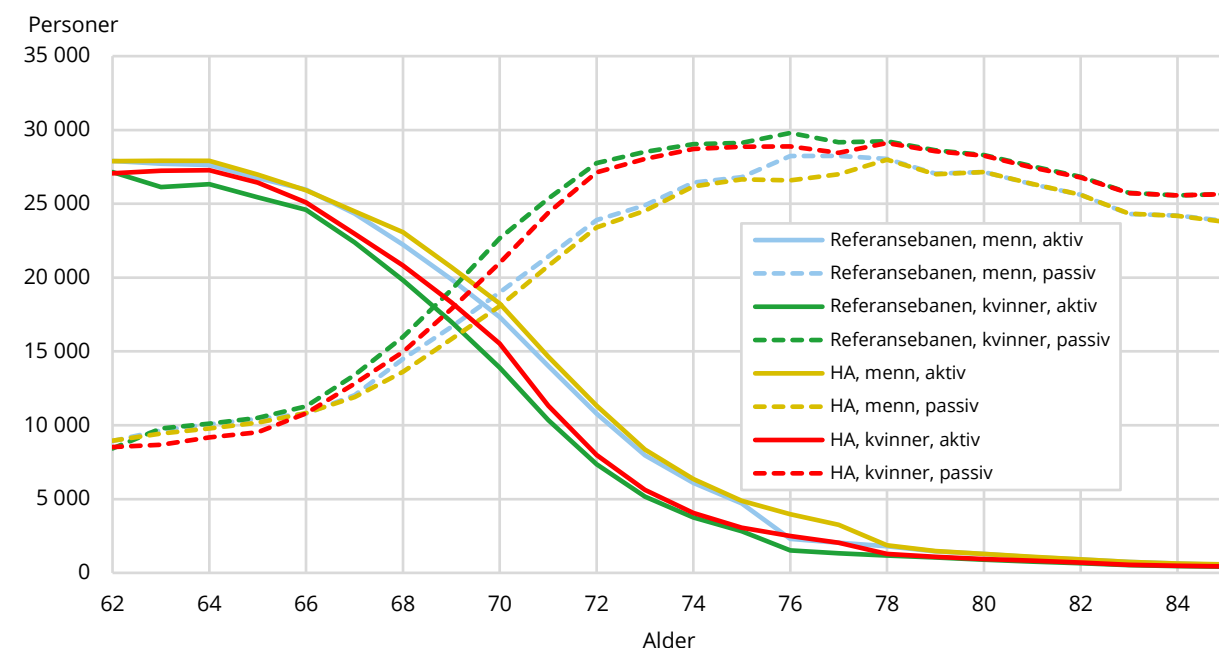
Figur D.1 Framskrevet ytelse ved lineær regresjon. Etter alder

Kilde: NAV og Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata D.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

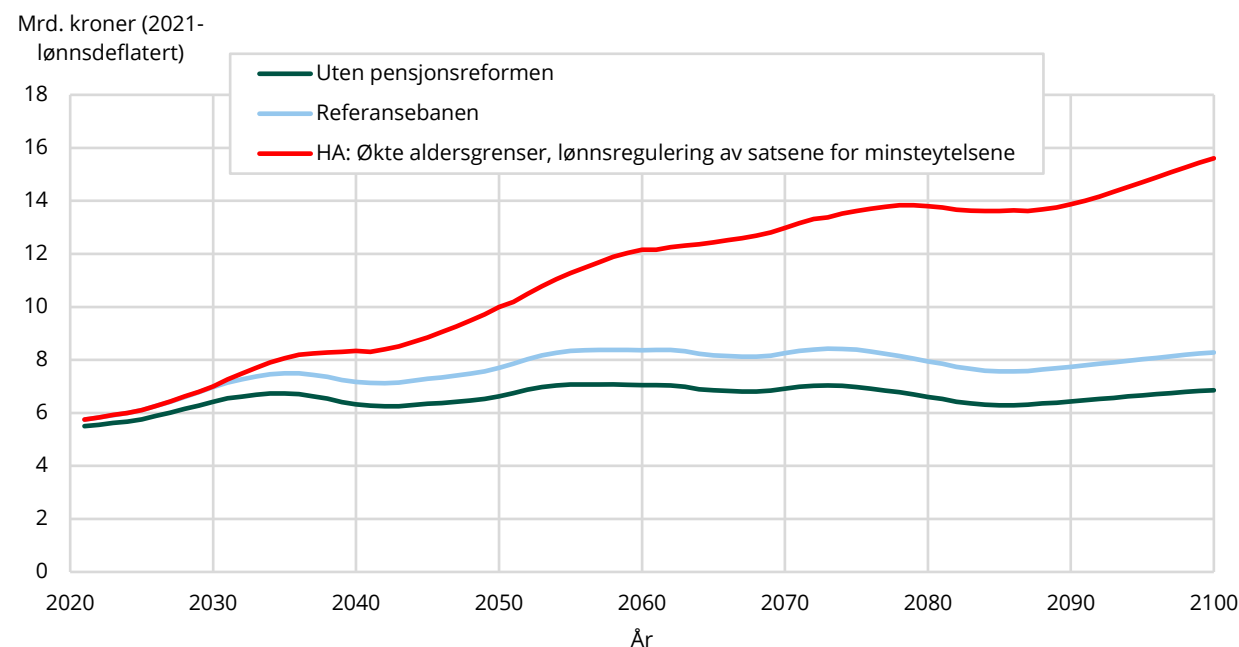
Videre har vi antatt at når aldersgrensene flyttes oppover, horisontalforskyves også ytelsesnivået oppover. Det innebærer at når for eksempel ny «normert pensjoneringsalder» når 68 år, vil de som er 68 år i det året få den samme ytelsen som de som var 67 år fikk i året før. Vi glatter denne utviklingen for årskull som har en aldersgrense som ikke er et heltall. Dette gjøres i takt med veksten i normert pensjoneringsalder.

For å framskrive antallet yrkespassive og yrkesaktive mottakere av korttidssytelser, bruker vi MOSART. Deretter bruker vi den beregnede ytelsen som beskrevet over til å summere kostnadene. Vi gjør dette for både referansebanen og hovedalternativet for å si noe om veksten i utgifter til korttidssytelser som følge av økte aldersgrenser (og full lønnsregulering av minsteytelsene). Antall personer i de ulike gruppene vises i Figur D.2. Figuren viser at det blir flere yrkesaktive mottakere av korttidssytelser i hovedalternativet, men noen færre yrkespassive, trolig på grunn av kvalifisering til ytelsen eller at de «skifter kategori» som følge av de økte aldersgrensene. På lengre sikt (mot 2100) blir dette bildet noe forsterket.

Figur D.2 Antall mottakere av korttidssytelser i 2060. Referansebanen og hovedalternativet. Etter alder

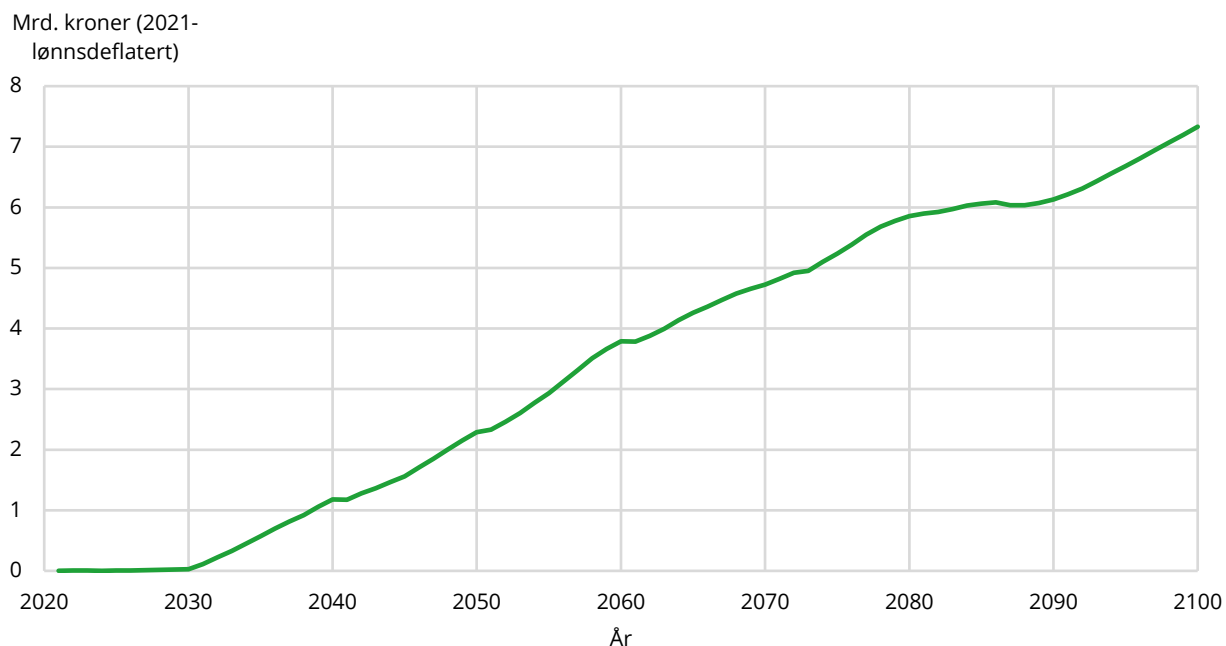
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Vi beregnet utgiftene til hovedalternativet og referansebanen ved å multiplisere ytelsesnivået for hver alder og eventuelt mellomliggende alder med det estimerte ytelsesbeløpet. Det gir oss totalutgifter som i Figur D.3.

Figur D.3 Samlede utgifter til korttidssytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år

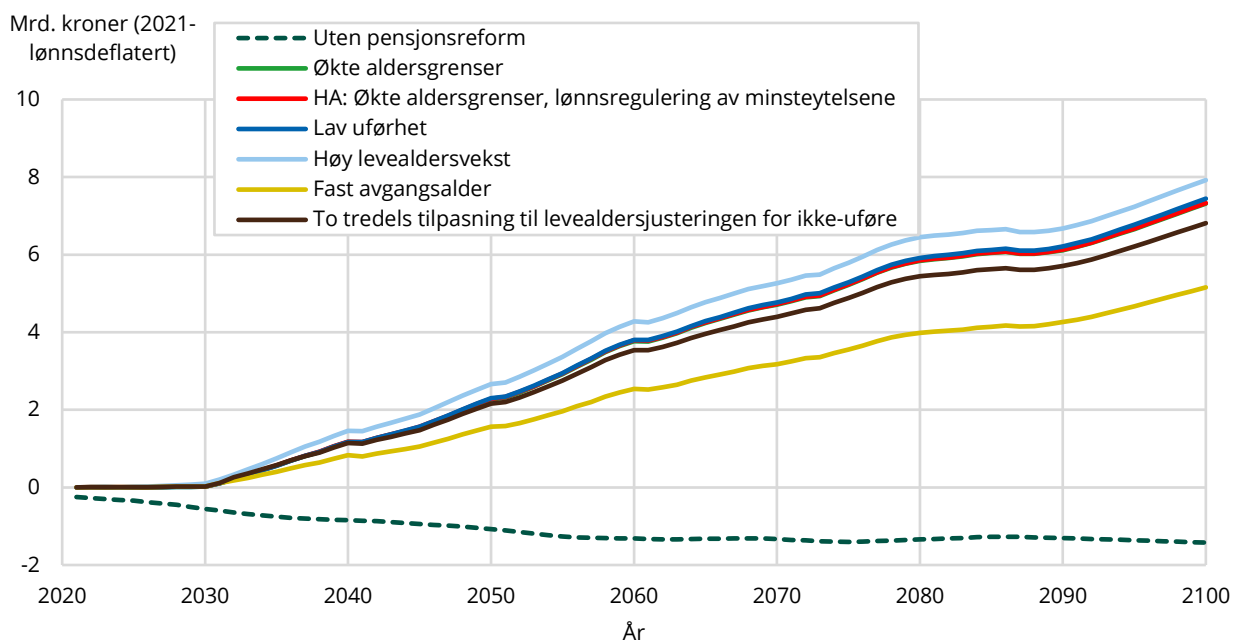
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Ved å beregne differansen i utgiftene som forskjellen mellom disse linjene gir (for hvert år, for hovedalternativet og referansebanen), får vi ut «merutgiften» i hovedalternativet som følge av økte utgifter til korttidssytelser. Resultatet av dette vises i Figur D.4. Utgiftene vil øke nokså lineært i hele framskrivingsperioden, med omtrent 1,1 milliarder kroner per tiår. I 2060 når utgiftsveksten 3,8 mrd. 2021-kroner. Den vesentligste andelen av utgiftene (og utgiftsveksten) går til yrkesaktive.

Figur D.4 Merutgifter til korttidsytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata D.4 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Merutgiftene til korttidsytelser er avhengig av hvilke forutsetninger om den demografiske sammensetningen som legges til grunn, herunder vekst i avgangsalder, levealdersvekst og uføreandeler mv. Utslaget av de viktigste demografiendringene som blir brukt i rapporten, vises i Figur D.5. Særlig kan en merke seg at uten pensjonsreformen, ville utgiftene til korttidsytelsene vært lavere enn i referansebanen, og det knytter seg til at det ville vært færre yrkesaktive. Det er også betydelig lavere utgiftsvekst relativt til referansebanen dersom avgangsalderen holdes fast.

Figur D.5 Merutgifter til korttidsytelser, ulike forutsetninger om demografi. I milliarder 2021-kroner. Etter år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata D.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Vedlegg E: Opptjeningskrav ved tidliguttak

Uttak av alderspensjon før 67 år krever at man har tilstrekkelig pensjonsopptjening. Litt forenklet er kravet at løpende alderspensjon når man blir 67 år, er minst like stor som minsteytelsen det året man blir 67 år. Gitt at man har full trygdetid⁶², kan man sette opp kravet som:⁶³

$$\left(\frac{P + \max(0, M \times D_N - 0,8 \times P)}{D_A} \right) \times 0,9925^{N-A} \geq M \quad (E.1)$$

Høyresiden i ulikheten, M , er satsen for minsteytelsen det året man passerer aldersgrensen for fritt uttak av minsteytelsen, som er sammenfallende med normert pensjoneringsalder (N), som i dag er 67 år.

Venstresiden i ulikheten er årlig løpende pensjonsutbetaling ved alder N , gitt at man tok ut alderspensjonen ved alder A .

Første delen av uttrykket er summen av pensjonsbeholdningen P og garantipensjonsbeholdningen. Sistnevnte framkommer ved å avkorte brutto garantipensjonsbeholdning ($M \times D_N$) mot 80 prosent av pensjonsbeholdningen ($0,8 \times P$). Pensjonsbeholdningen er all pensjonsgivende inntekt (arbeidsinntekt) man har hatt fram til uttakstidspunktet, ganget med opptjeningsprosenten på 18,1 prosent.⁶⁴

Disse to beholdningene deles på delingstallet ved uttak, D_A , og indekseres årlig med 0,9925 fra uttaksalder A og fram til normert pensjoneringsalder N .

M , D og N er/kan være spesifikke for det enkelte årskull.

Merk at satsen for minsteytelsen M levealdersjusteres i referansebanen, slik delingstallet ved 67 år for det enkelte fødselskullet kommer inn i relasjonen på en komplisert måte. Vi har ikke forsøkt å skille ut denne effekten, spesielt fordi vi også viser effektene i det tilfellet at satsene for minsteytelsene ikke blir levealdersjustert.

Relasjonen i (E.1) løser seg ut til:

$$P \geq M \times \begin{cases} D_A \times \phi^{-1} & \text{hvis } P \geq 1,25 \times M \times D_N \\ 5 \times (D_A \times \phi^{-1} - D_N) & \text{hvis } P < 1,25 \times M \times D_N \end{cases} \quad (E.2)$$

$$\phi = 0,9925^{N-A}$$

Hvor reguleringen mellom uttaksalder og normert pensjoneringsalder kalles ϕ .

⁶² Det er andre komplikasjoner enn trygdetid som også er utelatt, blant annet delvis pensjonsuttak, hvor kravene til opptjening er/kan være noe mindre.

⁶³ Alt måles lønnsdeflatert, også kjent som faste grunnbeløp. Fratrekket på 0,75 prosent i løpende ytelser kan dermed skrives som 0,9925.

⁶⁴ Ved uttak blir ikke det siste kalenderåret regnet med i pensjonsbeholdningen før 1. januar ett år etterpå. For personer som er yrkesaktive ved uttak, betyr det at man må legge til 1–2 år på den samlede tiden man har vært i jobb. Årene som ikke kommer i betraktning på tidspunktet for uttak, kommer med senere som et ekstra tillegg i pensjonen.

Den nødvendige pensjonsbeholdningen (P) er proporsjonal i satsen for minsteytelsen (M). Øker satsen med 10 prosent, må man enten jobbe 10 prosent flere år, eller ha 10 prosent høyere årlig inntekt (innenfor 7,1 grunnbeløp per år), eller en mellomting mellom disse to.

Den nødvendige pensjonsbeholdningen vil være større jo lavere uttaksalder (A) er, da delingstallene D_A øker med fallende alder. Fordi dødeligheten er såpass lav (og jevnt voksende) i det intervallet hvor normert pensjoneringsalder med rimelighet vil være, vil disse sammenhengene også bli tilnærmet lineære i uttaksalder A , se Figur E.2 lenger ned.

Første linje i (E.2) vil omfatte de som har så høy opptjening at de ikke får garantitillegg. For denne gruppen har normert pensjoneringsalder N liten betydning for muligheten til å ta ut alderspensjonen tidlig. For denne gruppen vil N bare inngå direkte via reguleringen ϕ , men det er en svak effekt. I den grad N påvirker satsen for minsteytelsen M , kan det komme en viss effekt.

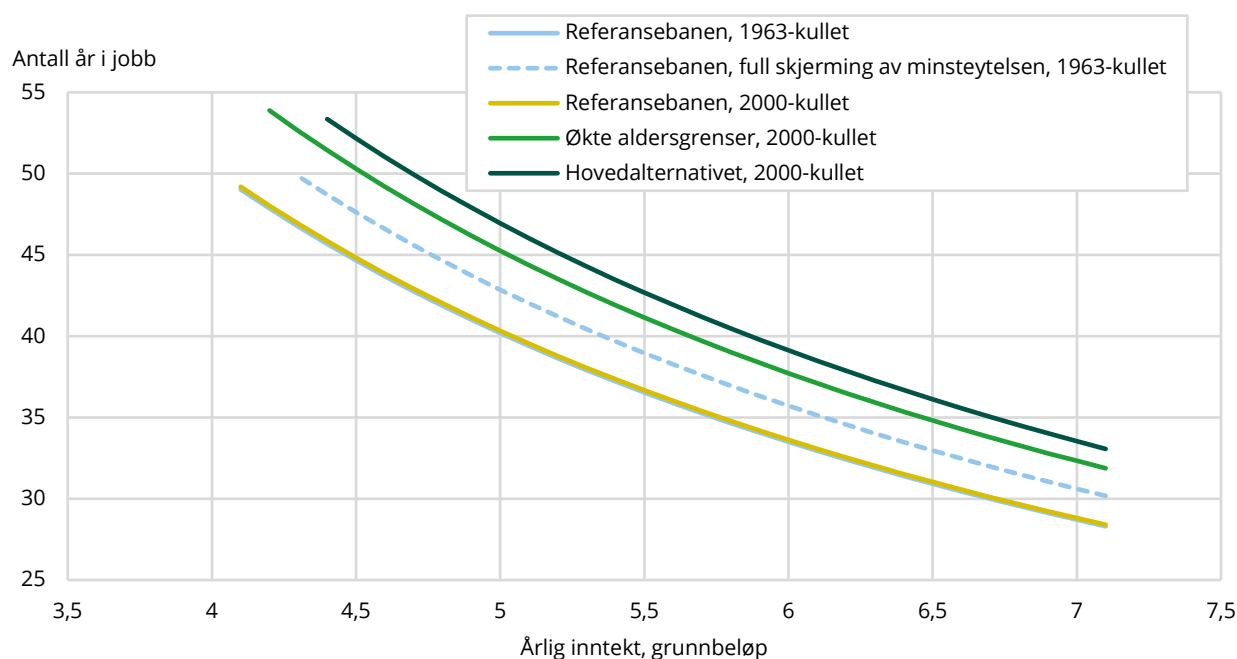
Andre linje i (E.2) vil omfatte de som får (positivt) garantitillegg. For denne gruppen har normert pensjoneringsalder svært stor betydning for muligheten til å ta ut alderspensjonen tidlig. Øker man normert pensjoneringsalder med n år, vil første mulig uttaksalder også øke med noe i underkant av n år. Differansen mellom to delingstall med en gitt aldersforskjell, ($D_A \times \phi^{-1} - D_N$), er tilnærmet lik aldersforskjellen, ($N - A$), og er lite sensitiv for ved hvilken alder dette skjer, eller for hvilket fødselskull man henter delingstallene fra.⁶⁵

I det opptjeningen blir så høy at man akkurat nuller garantipensjonen, vil første og andre linje i (E.2) gi samme resultat, slik at disse to linjene krysser hverandre, se også Figur E.2 lenger ned. Ved å erstatte ulikhetstegnene i (E.2) med likhetstegn, kan man regne ut ved hvilken uttaksalder dette skjer:

$$D_{A,GP-MIN} = 1,25 \times \phi \times D_N \Rightarrow \text{Laveste alder en med garantitillegg kan gå av} \quad (E.3)$$

Samlet regulering mellom uttaksalder A og normert pensjoneringsalder N vil alltid være noen mindre prosent mindre enn én. Det betyr at laveste uttaksalder for en med garantitillegg ($A, GP - MIN$) stort sett vil være 4–5 år lavere enn normert pensjoneringsalder N . Dette gjelder på tvers av alle fødselskull med den gitte levealdersframskrivingen, og innenfor det som er rimelige justeringer av aldersgrensene. Det gjelder også uavhengig av egen pensjonsbeholdning: Har man så høy opptjening at man kan gå av tidligere enn ($A, GP - MIN$), da har man også nullet garantipensjonen.

⁶⁵ Dødeligheten i 60-årene er såpass lav både i nyere historiske data og i framskrivingene at ett års senere avgang vil redusere forventet antall år som pensjonist med nesten ett år, uansett årskull og ved hvilken alder man ser på dette.

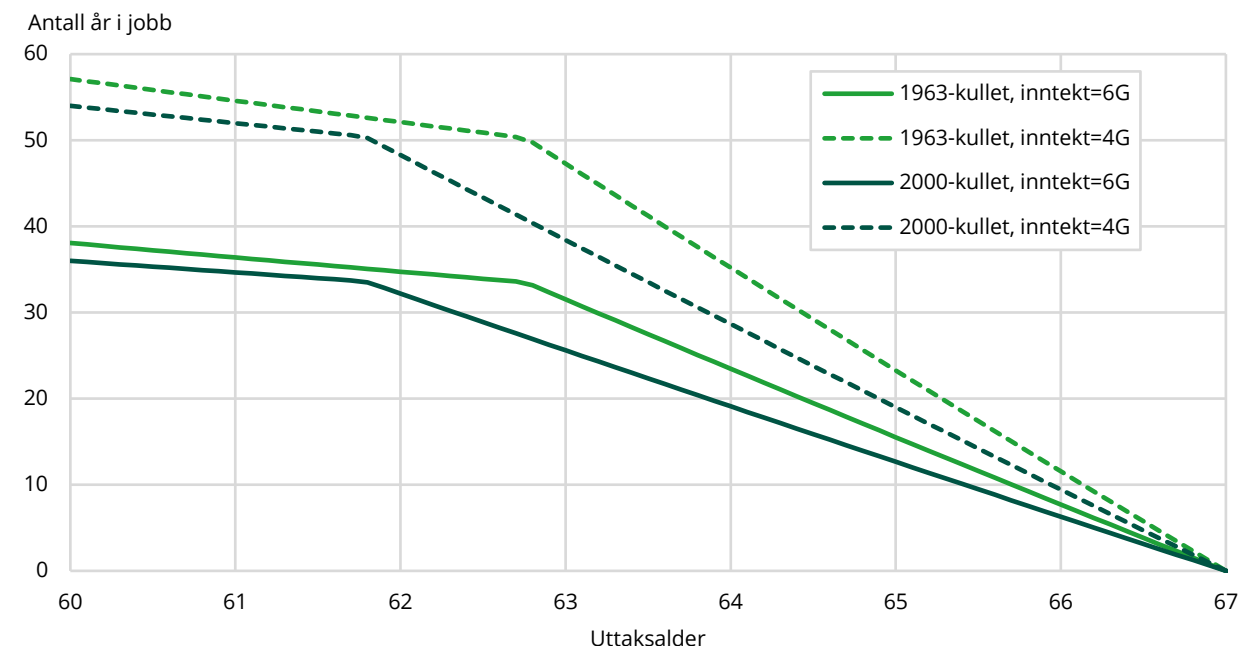
Figur E.1 Antall år i jobb for å nulle garantipensjonen. Etter gjennomsnittlig inntekt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata E.1 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Om man er omfattet av garantipensjon avhenger av pensjonsbeholdningen P , satsen for minsteytelsen M og delingstallet ved normert pensjoneringsalder, D_N , gitt ved bibetingelsen fra (E.2)

$$P < 1,25 \times M \times D_N \Rightarrow \text{Garantipensjonist} \quad (E.4)$$

I Figur E.1 viser vi denne sammenhengen uttrykt ved årlig gjennomsnittlig arbeidsinntekt og antall år i jobb. Så lenge årlig arbeidsinntekt er under 7,1 grunnbeløp, er det gjennomsnittsinntekten som er avgjørende for denne betraktningen. I referansebanen vil en årlig inntekt på 5 grunnbeløp over 40 år være tilstrekkelig for å nulle garantipensjonen for 1963-kullet. Dette endrer seg lite framover gitt at satsene for minsteytelsen blir levealdersjustert på samme måte som inntektpensjonen (som er forutsetningen i referansebanen). Stanser man levealdersjusteringen av minsteytelsen må man ha flere år i jobb for å nulle garantipensjonen, som vist i Figur E.2, her med full skjerming fra 2021. Økte aldersgrenser vil ha en tilsvarende effekt.

Figur E.2 Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. Referansebanen. Etter gjennomsnittlig inntekt og fødselsår

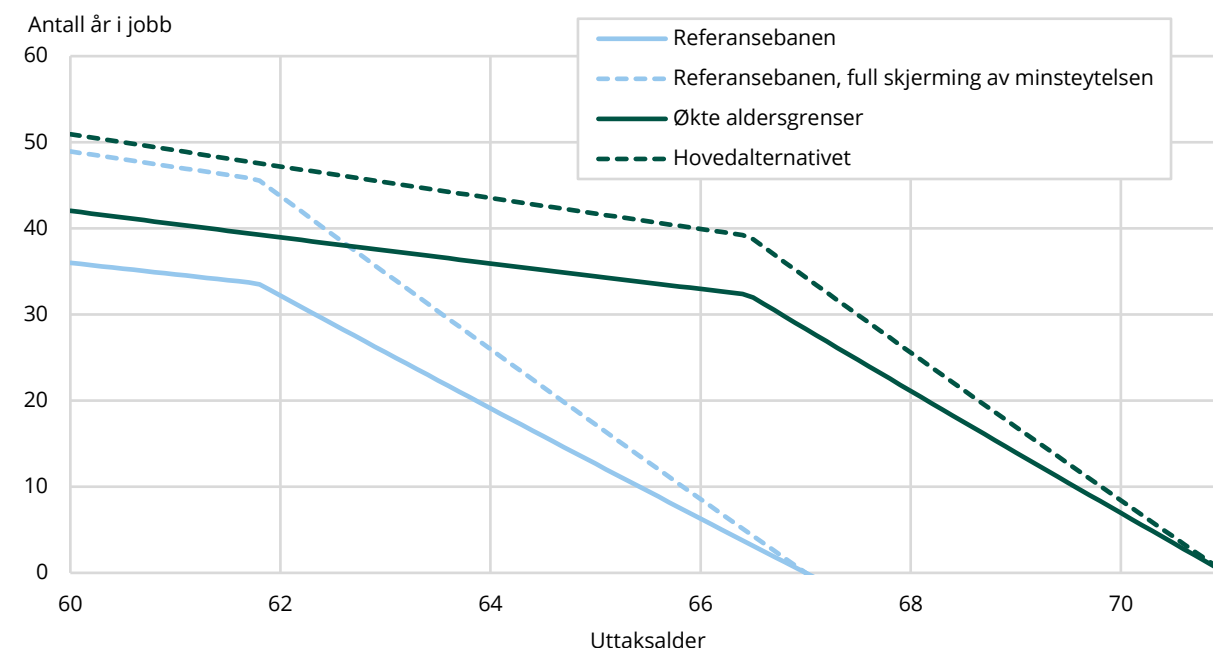
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen E.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

I Figur E.2 har vi operasjonalisert nødvendig pensjonsbeholdning P til antall år man må ha jobbet for å kunne ta ut alderspensjonen før normert pensjoneringsalder. Figuren er avgrenset til referansebanen, og to årskull, 1963 som er det første kullet fullt under ny opptjeningsprofil, og 2000 som er dagens unge, og tilstrekkelig langt fram til at effektene blir tydelige.

Skjæringspunktet med horisontalaksen vil være ved aldersgrensen på 67 år, og alle alternativene vil rotere rundt denne gitt ved satsene for minstestøtelsen og inntektsnivået. Betydningen er at ved 67 år kan man ta ut alderspensjonen uten at man har hatt noen opptjening.

Knekkpunktene i grafene angir overgangen fra de som har garantipensjon til de som ikke har det. Disse knekkpunktene kommer lenger unna 67 år for yngre årskull fordi delingstallene blir mindre påvirket av uttaksalder; ett års tidligere uttak betyr mindre relativt sett når man lever lenger. Økende levealder gjør det dermed noe enklere å innfri kravene for tidligpensjonering i referansebanen, visualisert ved at grafene for 2000-kullet ligger under de tilsvarende for 1963-kullet.

Det fleksible uttaket av garantipensjonen sikrer at de som har hatt kort opptjening og/eller lav inntekt kan gå av noen år før normert pensjoneringsalder (her 67 år). Den sterke avkortningen mot inntektspensjonen (80 prosent) gjør at fordelene fort fases ut, visualisert ved en bratt helning ut fra aldersgrensen på 67 år. Med inntektsnivå noe under gjennomsnittet er det nesten umulig å ha nok opptjening til at man får lov til å ta ut alderspensjonen mer enn 4–5 før normert pensjoneringsalder.

Figur E.3 Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. 2000-kullet. Årlig inntekt på 6 grunnbeløp.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen E.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur E.3 viser opptjeningskravet for de ulike framskrivingsalternativene, avgrenset til 2000-kullet og for en årlig inntekt på 6 grunnbeløp.⁶⁶ Referansebanen er som i Figur B.1, men horisontalaksen er strukket opp til 71 år for å fange opp at normert pensjoneringsalder har kommet til dette nivået for 2000-kullet ved økte aldersgrenser. Referansebanen framstår derfor noe brattere.

I referansebanen vil satsen for minsteytelsen være på 146 000 kroner (lønnsdeflatert) i referansebanen for 2000-kullet. Det er mulig å gå av så tidlig for midlere inntektsnivåer, men en såpass lav ytelse vil trolig gi svært få (med middels inntekt) som benytter seg av dette.

En full skjerming av minsteytelsen med utgangspunkt i referansebanen øker minsteytelsen med 36 prosent, til et nivå på 199 000 kroner i året. En person med årlig inntekt på 6 grunnbeløp må da ha jobbet i 44 år for å kunne gå av ved 62 år, som knapt nok er teoretisk mulig.

I alternativet med økte aldersgrenser forskyves normert pensjoneringsalder oppover og satsen for minsteytelsen settes høyere. For 2000-kullet vil aldersgrensen være (omtrent) 71 år, og satsen for minsteytelsen vil være på 164 000 kroner årlig. Mulighetene for tidliguttak parallellforskyves horisontalt med (drøye) fire år for de som er omfattet av garantitillegg. Det gir også fire år med mulighet til opptjening, men så bratt som denne kurven er, demper dette økningen i avgangsalder med bare 0,6 år, slik at nettovirkningen er fortsatt snaue fire år.

I hovedalternativet er det også full lønnsregulering av satsene for minsteytelsen, og dette forsterker ytterligere kravene til opptjening.

Det er bare grupper med høy inntekt som i vesentlig grad kan gå av tidligere enn fem år før normert pensjoneringsalder, men da med en minsteytelse som neppe gir en ønskelig kompensasjonsgrad. For grupper med lav inntekt kan kanskje minsteytelsen være attraktiv, men såpass tidlig uttak vil være uopnåelig. Dermed blir spennet mellom dagens nedre aldersgrense på 62 år og det som er

⁶⁶ Antall år i jobb i Figur E.3 kan omregnes slik; med en årlig inntekt på 5 grunnbeløp må antall år i jobb økes med 20 prosent, med en inntekt på 4 grunnbeløp må antall år i jobb økes med 50 prosent, og ved en inntekt på 3 grunnbeløp må antall år i jobb fordobles. For en person med AFP-tillegg vil figuren gjelde en årlig inntekt på 4,8 grunnbeløp, men da avkortes også minsteytelsen mot AFP-tillegget.

fem år under ny normert pensjoneringsalder irrelevant: De som kan tenkes å ønske å gå av så tidlig vil i de fleste tilfellene ha for lav opptjening, de som har tilstrekkelig opptjening vil typisk ønske å stå lenger i arbeid og/eller se på minstepensjon som en uaktuell løsning.

Supplerende pensjonsordninger kan ha betydning for disse betraktningene. Spesielt vil AFP-tillegget inngå i kravet til opptjening, og vil øke opptjeningen for en gitt inntektsprofil med 25 prosent⁶⁷, og dermed redusere det nødvendige inntektsnivået eller antall år i jobb tilsvarende.

⁶⁷ Gjeldende ordning i privat sektor, 0,314 prosent/forholdstall tilsvarer omlag 4,5 prosent/delingstall for 1963-kullet, som utgjør 25 prosent av opptjeningssatsen i ny folketrygd på 18,1 prosent. Satsen i offentlig sektor er 4,21 prosent, som målt relativt på samme måte gir et bidrag på 23 prosent.

Vedlegg F: Alderspensjon til uføretrygdte i overgangskullene 1953–1963

Et av kriteriene for å vurdere om tidligere uføretrygdte får en rimelig alderspensjon, er å se på utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon i denne gruppen sammenlignet med resten av befolkningen, her litt omtrentlig omtalt som de arbeidsføre. Denne sammenligningen er vanskelig over årskullene 1940–1963 fordi arbeidsføre har fått radikalt endret betingelsene for når og hvordan de kan gå over til alderspensjon. Dette gir store utslag i løpende pensjonsytelser som kan være irrelevante for å forstå hvilket nivå pensjonen egentlig ligger på.

Et slikt avvik er at de arbeidsføre kan ta ut alderspensjonen før de slutter å jobbe, noe de gjør i stort omfang. De får dermed lavere årlig ytelse, men samlet (forventet) utbetaling over livet endres bare i moderat grad. Dette er relativt lett å rette opp ved å beregne pensjonen som om arbeidsføre tok ut alderspensjonen ved jobbslutt («pensjonering»), og vi har uten reservasjoner brukt dette i sammenligningen av uføre og arbeidsføres alderspensjon ellers i rapporten. Denne korreksjonen gir etter vår oppfatning et dekkende bilde av alderspensjonen for tidligere uføretrygdte som er født i 1963 og senere, også til dels når vi sammenligner med årskullene født på 1930-tallet.

De mellomliggende årskullene, 1940–1963, har vært gjennom mange andre endringer, noen substansielle, og noen som er helt opplagt irrelevante for å forstå utviklingen i de arbeidsføres reelle pensjonsbetingelser. Dette vedlegget forsøker å nøste opp i dette, spesielt ny offentlig tjenestepensjon fra og med 1963-kullet, samt i hvilken grad andre virkemidler må inn for å gi uføretrygdte i overgangskullene 1953–1963 et passende pensjonsnivå.

Boks F.1: Årskullsspesifikke pensjonsreformer 1940–1963

Under er en liste over noen av de mer vesentlige endringene i pensjonsreglene som tilsiktet eller indirekte har blitt iverksatt ut fra hvilket år man er født i:

- 1940: Siste årskull hvor alderspensjon 67–69 år avkortes mot arbeidsinntekt.
- 1943: Første årskull med fleksibel og aktuarisk nøytral pensjonering, men ingen kan ta ut alderspensjon før 67 år. Også første årskull som kan velge ny AFP i privat sektor, men vesentlig avkortet.
- 1949: Første årskull som er fullt ut omfattet av fleksibel pensjonering i privat sektor, og som kan ta ut alderspensjon fra 62 år og utelukkende har ny AFP. Laveste allmenne bedriftsinterne aldersgrense i stillingsvernet øker fra 67 år til 70 år i privat sektor (1. juli 2015).
- 1954: Første årskull med en andel i ny opptjeningsprofil i folketrygden, med livsløpsbasert opptjening. Også første årskull uten skjermingstillegg for tidligere uføretrygdte.
- 1958: Siste årskull offentlig ansatte med full garanti for 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved 67 år.
- 1963: Første årskull hvor alle er fullt ut omfattet av hele pensjonsreformen, herunder fleksibel pensjonering også for AFP og (offentlig) tjenestepensjon, og fullt ut ny opptjeningsprofil i folketrygden og offentlig tjenestepensjon.

Det er tre større endringer som kan leses ut av boks F.1.

Fleksibel pensjonering fases inn i privat sektor over årskullene 1940–1949, i den forstand at de kan jobbe så lenge de vil uten å måtte redusere samlet pensjonsutbetaling.⁶⁸ Et eksempel er når løpende pensjonsutbetaling avkortes mot samtidig arbeidsinntekt, og dette ikke utløser senere

⁶⁸ Årskullene 1941 og 1942 var ikke omfattet av forholdstall, men de kunne jobbe uten avkortning i alderspensjonen. Sammenlignet med det omfattende uttaket av alderspensjon før jobbslutt i senere årskull, blir det rimelig å si at også disse årskullene hadde «fleksibelt» uttak. I banen uten pensjonsreform er de særskilte tilpasningene for 1941- og 1942-kullet også utelatt, da vi oppfatter dette som en opptakt til pensjonsreformen.

økninger i årlig pensjon (som i delingstallet). Den samlede effekten av fleksibel pensjonering på *gjennomsnittlig* årlig pensjon *kan* være relativt moderat, fordi noen går av før normert pensjoneringsalder, og noen etter. Problemet her er at de første årskullene kun fikk oppsiden av fleksibiliteten, i den forstand at noen fikk økt pensjon på grunn av senere uttak/jobbslutt, mens ingen fikk lavere pensjon på grunn av tidligere uttak/jobbslutt (regelendringen kom i 2011, og da var de eldste av disse kullene for gamle til å få del i tidliguttak). Dette er med å løfte gjennomsnittlig løpende alderspensjon i de første årskullene. Det er vanskelig å vurdere om man bør ta hensyn til dette i sammenligningen med de uføre, og enda mer komplisert å forsøke å korrigere for det.

Ny opptjeningsprofil fases inn over årskullene 1953–1964, med andre satser, opptjeningstak, garantitillegg og livsløpsopptjening, hvor alle årene teller likt ut hele yrkeskarrieren. På aggregert nivå kan dette gi relativt moderate utslag på kort sikt, fordi satsene i ny folketrygd ble kalibrert slik at pensjonsutgiftene og -nivåene skulle gi omtrent det samme før levealdersveksten og -justeringen begynner å bli vesentlig. På individnivå kan gammel og ny folketrygd gi adskillig større utslag. I gammel folketrygd fikk uføre framført pensjonsopptjeningen som om de hadde fortsatt i jobb til og med det året de fylte 66 år. Kombinert med full opptjening etter 40 år i gammel folketrygd, fikk de fleste uføre «full» opptjening. I ny folketrygd går framføringen av pensjonsopptjeningen for de uføre bare til og med det året de fyller 61 år, som kan gi en betydelig innstramning i opptjeningsgrunnlaget. Ny opptjeningsprofil er vesentlige for å forstå utviklingen i alderspensjonen for uføre og arbeidsføre, også når vi sammenligner disse to gruppene.

Den tredje og her mest kompliserte endringen kommer i *offentlig sektor*, hvor viktige deler av pensjonsreformen i større eller mindre grad ble satt på vent i 2011. Dette gjelder spesielt fleksibelt og aktuarisk nøytralt uttak, samt livsløpsopptjening. Offentlig sektor beholdt gammel AFP, hvor uttak forutsetter at man slutter å jobbe. Den aktuariske nøytraliteten gjaldt bare mellom 67 år og alderen hvor forholdstallet er lik én (og da forutsatt at man ikke har tatt ut AFP, og også har en lønnsutvikling etter 62 som er minst like god som gjennomsnittet). Dette endres brått ved at 1963-kullet reelt sett får en pensjonsordning som er fullt ut aktuarisk nøytral og fleksibel, og med livsløpsopptjening. Spesielt blir gammel AFP avvirket og erstattet med et livsvarig tillegg i alderspensjon tilsvarende ordningen i privat sektor.

Korreksjon for overgangen 1962 til 1963

Dette skaper store problemer når man skal sammenligne alderspensjonen for de arbeidsføre i 1962- og 1963-kullet, som illustrert i Figur F.1. De to øverste boksene illustrerer (litt omtrentlig) pensjonsutbetalingen for *samme* uttaksalder under henholdsvis gammel og ny AFP. Under gammel AFP har man først noen år med full ytelse fra denne ordningen, og deretter resten av livet med full ytelse fra folketrygden. Med ny AFP vil samme uttaksalder kreve at man fordeler alderspensjonen på flere år som gir en lavere årlig ytelse. Til gjengjeld for man et livsvarig tillegg fra AFP, som omtrent vil kompensere for dette. Poenget er at både årlig ytelse totalt og samlet ytelse fra folketrygden over livet blir omtrent den samme. Det blir derfor urimelig å framstille det som at ny AFP fører til at alderspensjonen fra folketrygden har blitt mindre, som man får inntrykk av når man ser isolert på de løpende årlige ytelsene.

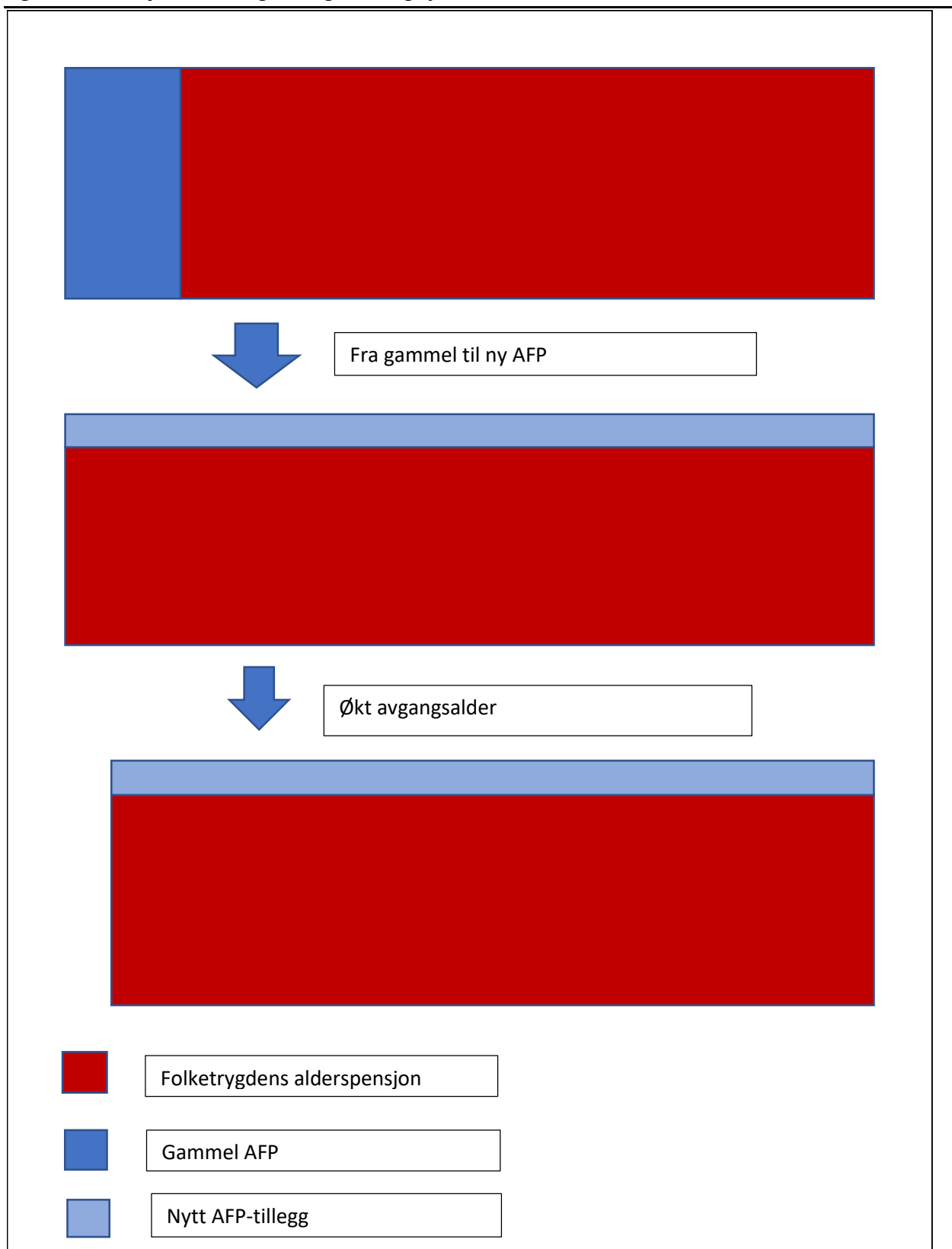
Denne effekten har vi i dette vedlegget korrigert for ved å beregne alderspensjonen som om man hadde tatt ut alderspensjon i folketrygden fra samme dag som man (eventuelt) gikk av med gammel AFP. Vi beregner da også AFP-tillegget etter nye regler, men denne ytelsen kommer ikke til anvendelse her. Vi legger til grunn samme avgangsalder som før, herunder alle de som faktisk har tatt ut gammel AFP før 2020, og vi roter derfor svært lite med innholdet i de historiske dataene og i simuleringen. Korreksjonen er gjort for alle offentlig ansatte i årskullene 1949–1962 i referansebanen og hovedalternativet, og gjør pensjonsnivåene adskillig mer sammenlignbare med årskullene som følger etter.

I tillegg kommer en effekt av at vi forventer at avgangsalder øker når insentivene endres på denne måten, som illustrert i den tredje boksen i Figur F.1. Denne effekten vil til å begynne med trolig være langt svakere, og vi har ikke gjort noe for å korrigere for dette, og det bør man trolig heller ikke gjøre.

Det er et rimelig spørsmål om denne korreksjonen også burde vært gjort for årskullene før 1949. For årskullene 1940–1949 skjer det så mye annet parallelt at denne korreksjonen er utilstrekkelig. For praktiske formål så er alderspensjonen for uføretrygdete allerede bestemt til og med årskullet 1953, slik at disse eldre dataene er trolig mindre nødvendige for analysen.⁶⁹ I de enda eldre årskullene var det ikke fleksibel pensjonering, og det blir komplisert å vurdere om korreksjonen er relevant på samme måte. Dette gjelder også for alternativet uten pensjonsreform, hvor det ikke foreligger noen aktuarisk nøytralitet som kan brukes til å skvise alderpensjonen ut over flere år. Et argument her er at gammel AFP hadde åpenbart en stor effekt på avgangsmønsteret sammenlignet med de som ikke hadde denne ordningen. Ny AFP gjør det økonomisk lettere å gå av tidlig, men det er ingen like åpenbar effekt på det faktiske avgangsmønsteret når vi sammenligner privat sektor med og uten AFP-tillegg.

I den grad vi hadde forsøkt å ta inn denne korreksjonen i banen for ikke-reform, ville alderspensjonen til de arbeidsføre bli fordelt over flere år, og dermed lavere. Alderspensjonen til tidligere uføretrygdete ville økt relativt til de arbeidsføre i alternativet uten reform.

⁶⁹ Uføre fra 1954- og til dels 1955-kullet er allerede overført til alderspensjon, men avviklingen av skjermingstilleggene for disse årskullene ble fattet av et annet storting, og var langt unna et konsensusvedtak.

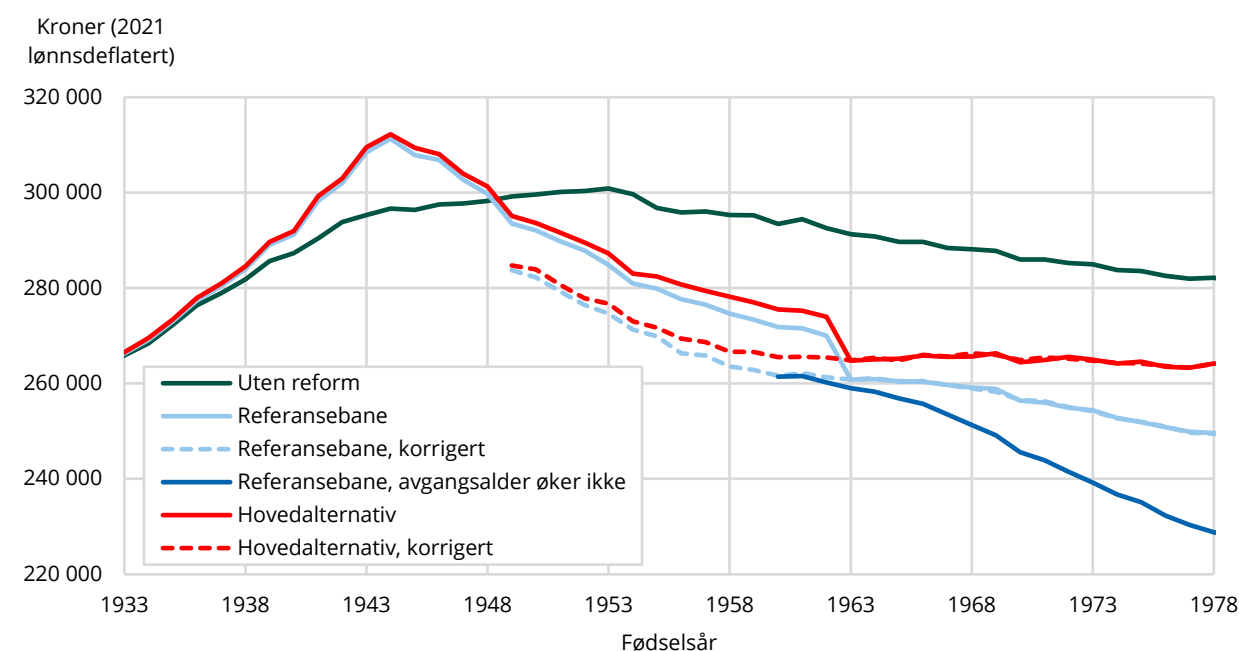
Figur F.1 Pensjonsutbetaling under gammel og ny AFP**Om de ulike framskrivingene**

Sammenligningen starter med banen uten pensjonsreform. I dette alternativet ligger pensjonsreglene relativt fast over tid, som gjør sammenligninger på tvers av årskull adskillig enklere. De effektene vi ser kan trolig i vesentlig grad føres tilbake til utviklingen i opptjeningsgrunnlaget.

Uten reform kan også leses som et anslag på hva som var oppfatningen av et rimelig pensjonsnivå for uføretrygdete når de ble alderspensjonister.

I disse beregningene har vi lagt inn at pensjoner under utbetaling blir regulert svakere enn lønnsveksten også uten pensjonsreform. Denne underreguleringen var en del av pensjonsreformen, men ved å inkludere den i ikke-reform alternativet, får vi tydeligere fram effekten av de regelendringene vi ønsker å se på, herunder levealdersjusteringen og ny opptjeningsprofil. Det kan også argumenteres for at underregulering av løpende ytelser i ikke-reform fra 2011 gir et mer konsistent bilde når man sammenligner årskull over lang tid. Fram til år 2000 ble både pensjonsrettigheter og -ytelser underregulert med omtrent samme faktor, og det er årene 2000–2010 med full lønnsregulering av ytelsene som er spesielt.

Figur F.2 Gjennomsnittlig alderspensjon for ikke-uføre. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata F.2 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Alderspensjon til de som er arbeidsføre ved pensjonering

Figur F.2 viser utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon etter fødselsår for de som var arbeidsføre⁷⁰ ved overgangen til alderspensjon. Merk at figuren har brukne akser for å kunne zoome inn på endringer over årskullene 1953–1963. Det som ser ut som store utslag er bare i størrelsesorden 5–10 prosent endring.

I banen uten reform vokser gjennomsnittlig alderspensjon betydelig fram til rundt 1942-kullet, når en topp rundt 1953-kullet, og avtar deretter relativt sakte fram til årskullene født rundt 1980. Alt dette kan i all hovedsak knyttes til modningen av folketrygden, tidligere pensjonsreformer og

⁷⁰ Helt presist er «tidligere uføretrygdete alderspensjonister» de som blir overført fra uføretrygd til alderspensjon ved aldersgrensen for overføringen, og dermed er omfattet av skjermingstillegget for «tidligere uføretrygdete». Noen få tidligere uføretrygdete har gått ut av uføretrygd før de når aldersgrensen, enten fordi de har blitt arbeidsføre, eller fordi de velger bort (delvis) uføretrygd til fordel for AFP ved 62 år. Dette omfatter svært få personer, og vi bruker derfor det lettere tilgjengelige uttrykket «tidligere uføretrygdete» om denne (marginale) snevrere gruppen. De «arbeidsføre» er alle de andre som ikke blir klassifisert som «tidligere uføretrygdete alderspensjonist» etter definisjonen foran. I datagrunnlaget for MOSART var 94 prosent av ikke-pensjonerte 61-åring i arbeid i 2019.

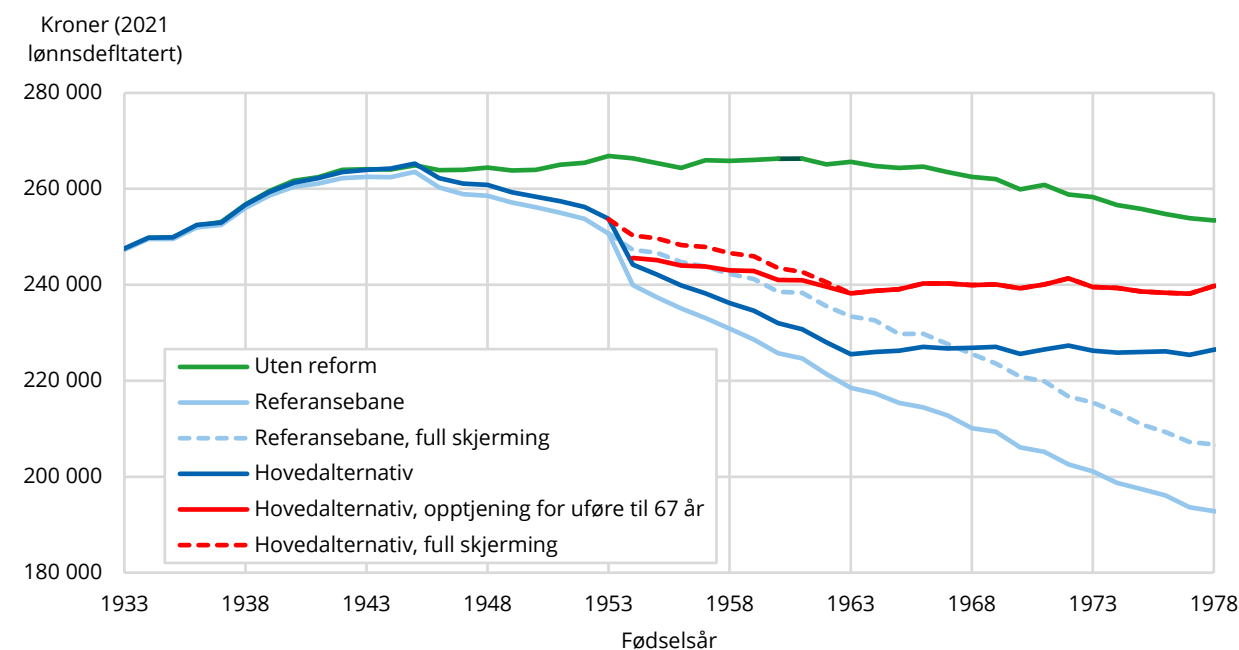
økningen i kvinners yrkesdeltaking mellom 1960- og 1990-tallet.⁷¹ Det kommer også inn andre effekter, blant knyttet til endringer i lengden på yrkeskarrierene, gjennom økt tid under utdanning, flere innvandrere (som kommer sent til Norge) og avgangsalder.

Referansebanen følger ikke-reform fram til 1940-kullet, og den lille forskjellen på 1–2 prosent vil være drevet av blant annet senere særskilte økninger i satsene i minsteytelsen (jamfør Figur 4.2). Mellom 1940- og 1949-kullet kommer en betydelig økning i gjennomsnittlig pensjon, i stor grad drevet av den omtalte asymmetri i fleksibelt uttak; noen utsetter uttaket, ingen kan ta ut tidligere.

Mellom 1949- og 1962-kullet kommer et gradvis fall i gjennomsnittlig ytelse. Dette skyldes i svært liten grad overgangen til ny opptjeningsprofil i seg selv, da hvert årskull får omtrent det samme i begge ordningene. Derimot vil senere karrierestart være en vesentlig faktor. Ytelsene i hovedalternativet blir også noe høyere, til tross for at disse årskullene ikke er direkte berørt av økningene i aldersgrensene som kommer etter 1963-kullet. Igjen er det en økning på 1–2 prosent drevet av at satsene for minsteytelsene er klart høyere (full lønnsregulering), som både påvirker satsene for garantipensjonen, og at flere får minstepensjon når satsene tar igjen deres egen pensjon.

Mellom 1962- og 1963-kullet kommer et brudd som følge av overgangen til ny offentlig tjenestepensjon, og når omtrent en tredel er omfattet av disse ytelsene ved pensjonering, vil det gi et markert utslag. Utslaget av korreksjonen er også vist i Figur F.2, at alderspensjonen beregnes som om den ble tatt ut da man (eventuelt) tok ut AFP. Resultatet er et parallellskift nedover, og at bruddet mellom disse to årskullene forsvinner.

Figur F.3 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdte. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata F.3 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

⁷¹ 1950-kullet var de første som fikk med hele yrkeskarrieren i beregningen av tilleggspensjoner, og først da er folketrygden helt moden. Overkompensasjonsregelen sørget imidlertid for at de eldre årskullene fikk en vesentlig raskere innfasing av tilleggspensjonen enn det en proporsjonal innfasing ville gitt. Full opptjening etter 40 år sikret også at 1940-kullet kunne ha full opptjening ved 67 år. Pensjonsreformen i 1992 reduserte opptjeningsprosenten fra 45 til 42 prosent, og senket også opptjeningstaket.

Alderspensjon til tidligere uføretrygdete

I Figur F.3 viser vi tilsvarende utvikling for gjennomsnittlig alderspensjon til tidligere uføretrygdete. Uten reform er også forløpet helt tilsvarende, knyttet til modningen av folketrygden, andre pensjonsreformer før 2011 og økt yrkesdeltaking blant kvinner. I tillegg kommer noen effekter av hvem som blir uføre, men de er for svake til å se på bruttoform over et så kort intervall (men lettere når man sammenligner direkte mot de arbeidsføre over lengre tid).

Referansebanen viser også helt tilsvarende en nedgang i gjennomsnittlig alderspensjon, til dels av de samme årsakene som for arbeidsføre. I tillegg kommer andre helt spesifikke grunner som bare angår tidligere uføretrygdete. De uføre har som nevnt en fast alder for delingstallet, og kan ikke kompensere for levealdersjusteringen ved å stå lenger i arbeid. Ny opptjeningsprofil er også til mindre gunst for uføretrygdete, spesielt ved at det er livsløpsopptjening og den særskilte opptjeningen for uføre bare går til og med det året man blir 61 år. Når de arbeidsføre jobber lenger enn dette, og økende, er det klart at dette bidrar til at alderspensjonen for tidligere uføretrygdete svekkes over tid.

Fallet i alderspensjoner til tidligere uføretrygdete mellom 1953- og 1954-kullet er et brudd som drives av to faktorer. For det første stanser skjermingstillegget til tidligere uføretrygdete med 1953-kullet. Hadde ordningen blitt videreført skulle 1954-kullet hatt et tillegg på 2,78 prosent. I tillegg var det en særskilt regulering av pensjoner under utbetaling i 2021, som ga et ekstra tillegg på 1,1 prosent til alle som var alderspensjonister per 1. mai 2020, og ingenting til de som ble eller blir alderspensjonister etter 1. mai 2021. Det betyr at uføre født til og med 1953 fikk del i dette tillegget, uføre som er født senere ble stående utenfor.⁷² 1,1 prosent er kanskje ikke mye, men når det kommer samtidig med skjermingstillegget og en underliggende negativ trend, blir det et tydelig fall på 4–5 prosent.

Økte aldersgrenser, spesielt at uføre overføres til alderspensjon ved en høyere alder, styrker alderspensjonen for tidligere uføretrygdete. Allerede overgangskullene merker en forskjell ved at satsene for minsteytelsene øker. Et mer vesentlig trekk er at det vedvarende og langsiktige fallet etter 1963-kullet elimineres, hvor nettopp de økte aldersgrensene slår inn med full tyngde. Det er et markert fall mellom 1954- og 1963-kullet. Ulike tiltak kan settes inn for å motvirke dette, og Figur F.3 illustrerer effekten av to slike komplementære tiltak.

Det første tiltaket består i å øke aldersgrensen for framføring av uførepoeng fra 61 år til 66 år. Dette øker alderspensjonen til alle uføre født 1963 og senere med 4–6 prosent, litt mer i referansebanen enn i hovedalternativet (den relative betydningen av 5 ekstra opptjeningsår betyr mer jo kortere opptjeningen er i utgangspunktet). Overgangskullene 1954–1962 får gradvis en mindre andel i dette, hvor 1954-kullet bare får 10 prosent av dette, eller omtrent 0,6 prosent.

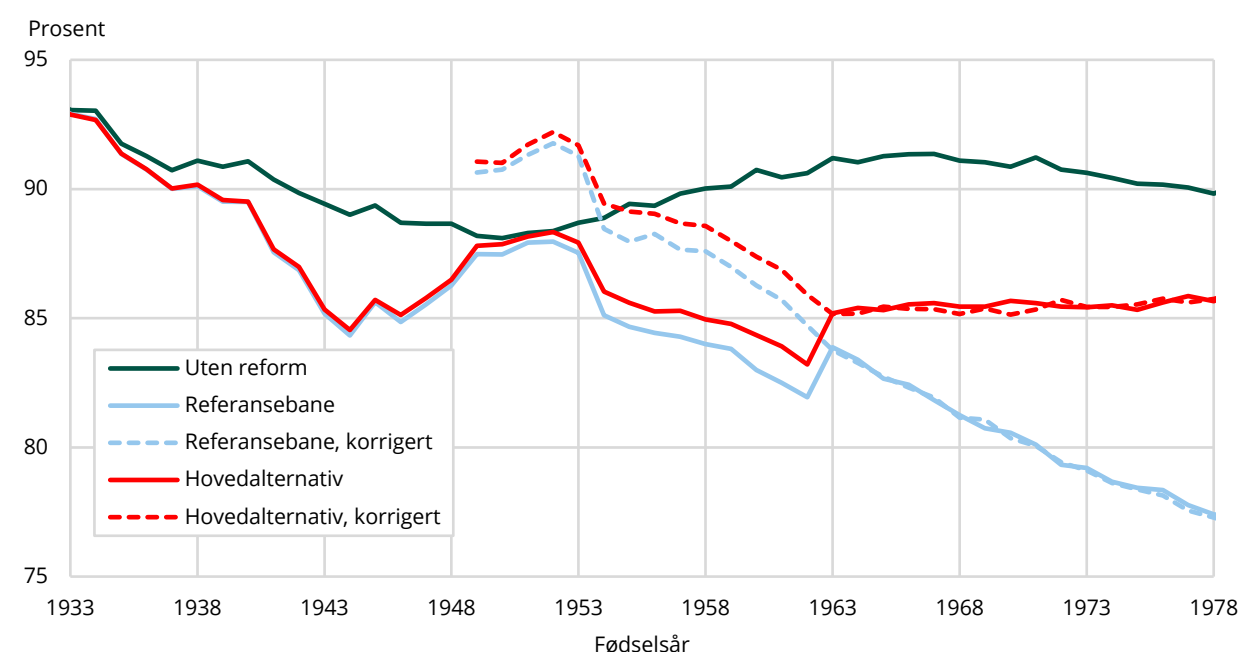
Det andre tiltaket er å videreføre det opprinnelige skjermingstillegget, etter samme prinsipper, slik at tillegget er på 2,78 prosent for 1954-kullet, og 4,86 prosent for 1962-kullet. Dette tillegget gjøres bare gjeldende for den delen av ytelsen som kommer fra gammel folketrygd. Tillegget får dermed en utfasing som er omvendt av innfasingen av lengre opptjeningstid.

⁷² MOSART er en årsmodell, og implementeringen blir derfor litt mer firkantet enn den reelle overgangen. Uføre født sent i 1953 vil få litt mindre, uføre født tidlig i 1954 vil få noe. Dette fanger ikke MOSART opp.

Kombinasjonen av framføring til og med 66 år i ny folketrygd og videreføringen av skjermingstillegget i gammel folketrygd, er i figuren omtalt som «full skjerming», og sikrer en jevn overgang fra 1953- til 1963-kullet og videre.

Figur F.2 og Figur F.3 omfatter i alt 8 alternativer. Ikke alle vises i begge figurene, fordi noen av virkningene er bare relevante for enten arbeidsføre eller tidligere uføretrygdte. Den ekstra skjermingen av uføre påvirker i svært liten grad gjennomsnittlig alderspensjon blant de arbeidsføre, og er ikke med i Figur F.2. Opprettingen versus offentlig sektor og alternativet uten vekst i avgangsalder påvirker i svært liten grad gjennomsnittlig alderspensjon til tidligere uføretrygdte, og er derfor ikke med i Figur F.3. Derimot er det relative forholdet mellom alderspensjonen for tidligere uføretrygdte og arbeidsføre unikt for hvert av disse åtte alternativene, slik at Figur F.4 har alle representert.

Figur F.4 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdte, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata F.4 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Sammenligning av uføre og arbeidsføre

I Figur F.4 har vi delt tallene i Figur F.3 på tallene fra Figur F.2, og får da forholdet mellom gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdte og arbeidsføre. Uten reform har de uføre i gjennomsnitt oppnådd en alderspensjon som utgjør omtrent 90 prosent av nivået for de arbeidsføre, både historisk og i framskrivingene i det som har vært gjengs forutsetninger i referansebanen. Hovedforklaringen er at vi har et pensjonssystem som (tilsiktet) gir (noe) uttelling for tidligere arbeidsinntekt, og de uføre kommer i større grad fra grupper med lavere inntektsnivå og mer ustabil yrkesdeltaking.⁷³ Det kan derfor argumenteres for at disse 90 prosentene vil være en veiledning til hva som er et passende nivå for alderspensjonen for tidligere uføretrygdte.

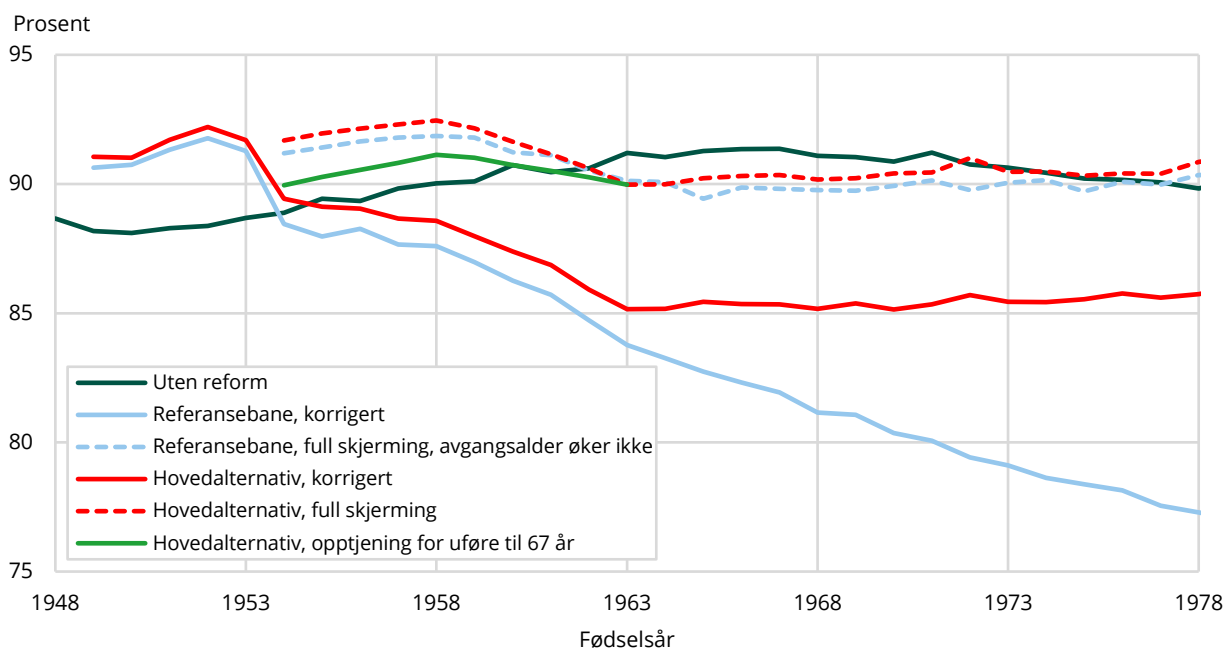
⁷³ I årskullene før 1940 er det større svingninger knyttet til innfasingen av folketrygden og seleksjonseffekter. I de aller eldste kullene var alle minstepensjonister, og dermed var alderspensjon upåvirket av om man hadde vært ufør. I de første årskullene med tilleggspensjon var det mange av de uføre som hadde blitt uføre før folketrygden ble innført, og dermed ble minstepensjonister, noe som drar ned pensjonsnivået for tidligere uføretrygdte. For kvinner født før omtrent 1940 var det mange som aldri hadde hatt lønnet arbeid (etter 1967), og var dermed både minstepensjonister og ble i langt mindre grad uføretrygdte (sysselsetting eller forventninger om framtidig sysselsetting er en forutsetning for å få uføretrygd). Uføre kvinner

I referansebanen (uten korreksjon) er det relative pensjonsnivået for tidligere uføretrygdete på omtrent samme nivå som uten reform for årskullene 1949-1953. De foregående årskullene 1940-1949, viser et fall i det relative pensjonsnivået for tidligere uføretrygdete. Dette er i all hovedsak drevet av den omtalte asymmetrien i fleksibel pensjonering, hvor de første kullene fikk kun oppsiden i form av utsatt pensjonering. Det er de arbeidsføres alderspensjon som gjør et utslag, og det er tvilsomt om dette bør tillegges stor vekt for forståelsen av de uføres situasjon.

Etter 1953-kullet faller det relative pensjonsnivået for de uføre, først som en følge av at skjermingstillegget avvikles, deretter som en følge av både innfasingen av ny opptjeningsprofil og levealdersjusteringen. Korrigerer vi for gammel AFP i offentlig sektor, som skissert foran, og omtalt som «korrigert» i figuren, vil grafen parallellforskyves vertikalt oppover med 3-4 prosentpoeng. Det relative nivået for de uføre født 1949-1953 med korreksjon blir noe høyere enn hva ville forventet uten reform for de *samme* årskullene, men likevel innenfor et historisk nivå i et noe lengre tidsperspektiv. Overgangen mellom 1962- og 1963-kullet blir glattet ut, og det er en jevn langvarig nedgang i det relative nivået knyttet til levealdersjusteringen og at de arbeidsføre kompenserer ved å jobbe lenger.

Hovedalternativet følger i stor grad referansebanen fram til 1963-kullet, men det relative nivået ligger noe høyere fordi satsene for minsteytelsen er noe høyere, og minsteytelsen betyr (relativt sett) mer for de uføre (de har lavere pensjonsopptjening). Etter 1963-kullet kommer det en stabilisering i det relative pensjonsnivået for de uføre i hovedalternativet, da aldersgrensene og avgangsalder øker i takt.

Figur F.5 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdete, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Virkninger av ytterligere skjerming. Etter fødselsår

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabase F.5 i vedlegg Tallgrunnlag til figurer.](#)

Figur F.5 viser effektene av ytterligere skjerming for tidligere uføretrygdete, spesielt for overgangskullene. «Full skjerming» av overgangskullene, gitt som en videreføring av det opprinnelige skjermingstillegget i gammel folketrygd, og lengre framføring av pensjonsopptjening for uføre i ny

i eldre årskull hadde dermed mer yrkesdeltaking bak seg enn ikke-uføre kvinner, for de tok opp i seg alle de som stod utenfor arbeidsmarkedet. Dermed blir pensjonsnivået for uføre født på 1920-tallet så høyt, målt mot sine samtidige arbeidsføre. Svingningene i de uføres alderspensjon i de eldste årskullene er dermed knyttet til engangsfenomener som mindre grad bør legges føringer på hva som skal skje framover.

folketrygd, sikrer en jevn overgang i det relative pensjonsnivået over årskullene 1953–1963. Særskilte tiltak rettet inn mot ny folketrygd, herunder lenger framføring av pensjonsopptjening for uføre, vil i liten grad påvirke pensjonen for 1954-kullet.

Det er et kritisk spørsmål om «full skjerming» for disse årskullene legger bindinger på alderspensjonen for tidligere uføretrygdete født etter 1963. Ved å knytte skjermingstillegget til gammel folketrygd, blir også dette tillegget automatisk avviklet når vi kommer til 1963-kullet. Lenger framføring av pensjonsopptjening for uføre i ny folketrygd kan det være vanskelig å avvikle. Det relative nivået for de tidligere uføretrygdete vil legge seg rundt 90 prosent, som er omtrent det samme som uten pensjonsreform. En kritisk forutsetning i hovedalternativet er at både aldersgrenser og avgangsalder øker med to tredeler av levealdersjusteringen. Det viktige er likevel ikke at økningen er på to tredeler, men at de øker like mye. Vi har sjekket ut dette ved å legge inn et alternativ hvor hverken aldersgrenser eller avgangsalder øker etter 1963-kullet, omtalt som «Referansebane, full skjerming, avgangsalder øker ikke» i Figur F.4. Også her vil det relative nivået på alderspensjonen for tidligere uføretrygdete legge seg på rundt 90 prosent. Alternativet med «full skjerming» av overgangskullene 1953–1954 vil kun være uheldig framover hvis avgangsalder øker vesentlig mindre enn normert pensjoneringsalder.

Figurregister

Figur 2.1	Kompensasjonsgrad ved 62 år. Effekten av delingstallet, forenklet beregning. Etter fødselsår ¹	13
Figur 2.2	Kompenserende avgangsalder. Etter fødselsår	14
Figur 2.3	Utvikling i uføre og ikke-uføres alderspensjon, med og uten pensjonsreformen. ¹ Etter fødselsår.....	16
Figur 4.1	Aldersgrenser for uttak av alderspensjon fra folketrygden. Heving av aldersgrensene etter hovedalternativet. Etter fødselsår.....	30
Figur 4.2	Utvikling i minsteytelsen for enslige. Framskrevet etter 2021. Etter år.	34
Figur 5.1	Prosent sysselsatt i befolkningen (definert som i AKU), alle over 16 år. Framskrevet etter 2020. Etter år	37
Figur 5.2	Prosent sysselsatt (definert som i AKU), blant personer 62–90 år. Framskrevet etter 2020. Etter år	37
Figur 5.3	Prosent sysselsatt (definert som i AKU) per alder. Med økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder	39
Figur 5.4	Antall alderspensjonister, både bosatte og ikke-bosatte. Framskrevet etter 2020. Etter år.....	39
Figur 5.5	Prosentandel uføretrygdete menn i ulike aldre. Hovedalternativet. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder.....	40
Figur 5.6	Prosentandel uføretrygdete kvinner i ulike aldre. Hovedalternativet. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder	41
Figur 5.7	Antall uføretrygdete. Modell for økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder	41
Figur 5.8	Andel uføretrygdete (blant alle personer eldre enn 15 år). Modell for økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder	42
Figur 5.9	Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet. Alle bosatte. Etter fødselsår.....	43
Figur 5.10	Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet, bosatte ikke-uføre. Etter fødselsår.....	44
Figur 5.11	Andel som kvalifiserer til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår...	46
Figur 5.12	Alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår	47
Figur 5.13	Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Uten pensjonsreformen, i referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår	48
Figur 5.14	Alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår.....	49
Figur 5.15	Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår.....	49
Figur 5.16	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2021. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler	51
Figur 5.17	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler.....	51
Figur 5.18	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Tidligere uføretrygdete alderspensjonister, og ikke-uføre alderspensjonister, kun alltid bosatte, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler	52
Figur 5.19	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser og lønnsregulering av minsteytelsene. Tidligere uføretrygdete	

	alderspensionister, og ikke-uføre alderspensionister, kun alltid bosatte, i år 2060.	
	Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler	52
Figur 5.20	Fordeling av ekvivalent alderspension, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Alltid bosatte og migranter, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler	53
Figur 5.21	Utgifter til alderspension i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år	54
Figur 5.22	Endring i utgifter til alderspension i folketrygden fordelt på utgifter som følge av lønnsregulering av satsen for minsteytelsene og direkte opptjenings- og utsettelseseffekt. Merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte samt korttidsytelser relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år	55
Figur 5.23	Utgifter til alderspension i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år	57
Figur 5.24	Lønnsutbetalinger. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år	58
Figur 5.25	Bidragraten. Framskrevet etter 2020. Etter år	59
Figur 5.26	Netto skattesats for pensjon. Framskrevet etter 2020. Etter år	60
Figur 6.1	Økning i antall utførte årsverk. Marginale effekter av hver regel. Etter år	64
Figur 6.2	Dekomponerte virkninger på utgifter til alderspension, og økt uføretrygd og AAP for personer 62+. Marginale effekter. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år	67
Figur 6.3	Merutgifter for skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år	69
Figur 6.4	Dekomponerte effekter av de ulike aldersgrensene på netto skattesats. Marginale effekter. I prosent. Etter år	70
Figur 6.5	Endring i netto skattesats ved skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I prosent. Etter år	71
Figur 7.1	Tidligere uføretrygdets alderspension som andel av ikke-uføres alderspension. Referansebanen. Etter fødselsår	73
Figur 7.2	Tidligere uføretrygdets alderspension som andel av ikke-uføres alderspension. Økte aldersgrenser, «full skjerming» av uføre. Etter fødselsår	74
Figur 7.3	Tidligere uføretrygdets alderspension som andel av ikke-uføres alderspension. Økte aldersgrenser, «to tredels skjerming» av uføre. Etter fødselsår	75
Figur 7.4	Netto skattesats. Hovedalternativet med og uten økt avgangsalder. Etter år	75
Figur 7.5	Alderspension til tidligere uføretrygdete som andel av alderspension til ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår	76
Figur 7.6	Alderspension, nivå. Halv hevingegrad, men «full tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår	77
Figur 7.7	Alderspension, nivå. Halv hevingegrad, og tilsvarende «halv tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår.	77
Figur 7.8	Netto skattesats. Ved ulik hevingegrad og tilpasning til levealdersjusteringen for ikke-uføre. Etter år	78
Figur 7.9	Ikke-uføres alderspension. Etter vekst i levealder og fødselsår	79
Figur 7.10	Tidligere uføretrygdets alderspension. Etter vekst i levealder og fødselsår	79
Figur 7.11	Bidragraten med høy forventet levealdersvekst. Etter år	80
Figur 7.12	Bidragraten. Aldersgrensene knyttet til E67. Etter år	81

Figur 8.1	Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved harmonisering fra år 2025. Etter år	83
Figur 8.2	Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved heving av satsene for enslige til EU60 fra år 2025. Etter år	84
Figur 8.3	Andel som er omfattet av garantipensjon ved avgang. Etter fødselsår	85
Figur 8.4	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. I år 2060, alltid bosatte alderspensjonister. Etter prosentiler.	86
Figur 8.5	Andel med rett til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår	86
Figur 8.6	Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon, ikke medregnet merutgifter til korttidsytelser. Milliarder 2021-kroner. Etter år	87
Figur 8.7	Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår.	88
Figur 8.8	Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår.	89
Figur 8.9	Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår	90
Figur 8.10	Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår	90
Figur 8.11	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, ikke-uføre alderspensjonister i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler	91
Figur 8.12	Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, tidligere uføretrygdete alderspensjonister i år 2060. Etter prosentiler	92
Figur 8.13	Andel garantipensjonister ved død. Etter fødselsår	93
Figur 8.14	Utgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra samme alternativ med felles minsteytelse. Etter år	94
Figur 8.15	Merutgifter til alderspensjon, uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra modell for økte aldersgrenser med underregulering av satsene for minsteytelsene. Etter år	94
Figur 8.16	Brutto kompensasjonsgrad ¹ i alderspensjonen for uføretrygdete ² . Etter fødselsår	95
Figur 8.17	Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere unge uføretrygdete. Etter fødselsår	97
Figur 8.18	Andel med uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, 2014-kullet. Etter alder	98
Figur 8.19	Andel pensjonerte, 2014-kullet. Etter alder	99
Figur 8.20	Andel uføretrygdete, 2014-kullet. Etter alder	100
Figur 8.21	Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon. Milliarder 2021-kroner (lønsdeflatert). Etter år	101
Figur A.1	Yrkesaktive. Menn. Etter alder og år	108
Figur A.2	Yrkesaktive. Privat sektor med AFP. Etter alder og år	109
Figur B.1	Reduserte utgifter til alderspensjon sammenlignet med referansebanen. Etter år.	111
Figur B.2	Andel av yrkesaktive med rett til uttak av alderspensjon, som har tatt ut alderspensjon, 62–74 år	113
Figur C.1	Samlet økning i alderspensjon ved å gå av via uføretrygd framfor ordinær alderspensjonering under ulike skjermingsregler. Etter avgangsalder	115
Figur D.1	Framskrevet ytelse ved lineær regresjon. Etter alder	118
Figur D.2	Antall mottakere av korttidsytelser i 2060. Referansebanen og hovedalternativet. Etter alder	119
Figur D.3	Samlede utgifter til korttidsytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år	119
Figur D.4	Merutgifter til korttidsytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år.	120

Figur D.5	Merutgifter til korttidsytelser, ulike forutsetninger om demografi. I milliarder 2021-kroner. Etter år.	120
Figur E.1	Antall år i jobb for å nulle garantipensjonen. Etter gjennomsnittlig inntekt.	123
Figur E.2	Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. Referansebanen. Etter gjennomsnittlig inntekt og fødselsår	124
Figur E.3	Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. 2000-kullet. Årlig inntekt på 6 grunnbeløp.	125
Figur F.1	Pensjonsutbetaling under gammel og ny AFP	130
Figur F.2	Gjennomsnittlig alderspensjon for ikke-uføre. Etter fødselsår	131
Figur F.3	Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår	132
Figur F.4	Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdete, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Etter fødselsår	134
Figur F.5	Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdete, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Virkninger av ytterligere skjerming. Etter fødselsår	135

Tabellregister

Tabell 4.1	Modell for heving av aldersgrenser i takt med utviklingen i delingstallet	30
Tabell 5.1	Dekomponering av utgiftsvirkningene. Milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter utvalgte år.	56
Tabell D.1	Gjennomsnittlig korttidsytelse. Alle bosatte født i 1969 eller tidligere. Data fra år 2019, omregnet til beløp i nominelle 2021-kroner.....	117

Tallgrunnlag til figurer

Figurdata 2.1 Kompensasjonsgrad ved 62 år. Effekten av delingstallet, forenklet beregning. Etter fødselsår

	Selvstendig næringsdrivende	Privat ansatt uten AFP	Privat ansatt med AFP	Offentlig ansatt
1943	41,5	46,1	56,5	64,3
1944	41,2	45,8	56,0	63,7
1945	40,8	45,3	55,5	63,1
1946	40,5	44,9	55,0	62,6
1947	40,1	44,6	54,5	62,1
1948	39,7	44,1	54,0	61,5
1949	39,3	43,7	53,5	60,8
1950	39,1	43,4	53,1	60,4
1951	38,7	43,0	52,6	59,9
1952	38,4	42,6	52,2	59,4
1953	38,1	42,3	51,8	59,0
1954	37,9	42,1	51,5	58,6
1955	37,6	41,8	51,1	58,2
1956	37,4	41,5	50,8	57,8
1957	37,1	41,2	50,5	57,4
1958	36,9	41,0	50,1	57,1
1959	36,6	40,7	49,8	56,6
1960	36,3	40,3	49,4	56,2
1961	36,1	40,1	49,0	55,8
1962	35,8	39,8	48,7	55,4
1963	35,6	39,5	48,3	55,0
1964	35,3	39,2	48,0	54,7
1965	35,1	39,0	47,7	54,3
1966	34,9	38,7	47,4	53,9
1967	34,6	38,5	47,1	53,6
1968	34,4	38,2	46,8	53,3
1969	34,2	38,0	46,5	52,9
1970	34,0	37,8	46,2	52,6
1971	33,8	37,5	45,9	52,3
1972	33,6	37,3	45,6	51,9
1973	33,4	37,1	45,4	51,6
1974	33,2	36,8	45,1	51,3
1975	33,0	36,6	44,8	51,0
1976	32,8	36,4	44,6	50,7
1977	32,6	36,2	44,3	50,4
1978	32,4	36,0	44,1	50,1
1979	32,2	35,8	43,8	49,9
1980	32,0	35,6	43,6	49,6
1981	31,9	35,4	43,3	49,3
1982	31,7	35,2	43,1	49,0
1983	31,5	35,0	42,8	48,8
1984	31,4	34,8	42,6	48,5
1985	31,2	34,6	42,4	48,3
1986	31,0	34,5	42,2	48,0
1987	30,9	34,3	42,0	47,8
1988	30,7	34,1	41,8	47,5
1989	30,6	33,9	41,5	47,3
1990	30,4	33,8	41,3	47,1
1991	30,3	33,6	41,1	46,8
1992	30,1	33,5	40,9	46,6
1993	30,0	33,3	40,8	46,4
1994	29,8	33,1	40,6	46,2
1995	29,7	33,0	40,4	46,0
1996	29,6	32,8	40,2	45,8
1997	29,5	32,7	40,0	45,6
1998	29,3	32,6	39,9	45,4
1999	29,2	32,4	39,7	45,2

2000	29,1	32,3	39,5	45,0
2001	29,0	32,1	39,3	44,8
2002	28,8	32,0	39,2	44,6
2003	28,7	31,9	39,0	44,4
2004	28,6	31,8	38,9	44,2
2005	28,5	31,6	38,7	44,1
2006	28,4	31,5	38,6	43,9
2007	28,3	31,4	38,4	43,7
2008	28,2	31,3	38,3	43,6
2009	28,1	31,2	38,1	43,4
2010	28,0	31,0	38,0	43,2
2011	27,8	30,9	37,8	43,1
2012	27,7	30,8	37,7	42,9
2013	27,7	30,7	37,6	42,8
2014	27,6	30,6	37,5	42,6
2015	27,5	30,5	37,3	42,5
2016	27,4	30,4	37,2	42,3
2017	27,3	30,3	37,1	42,2
2018	27,2	30,2	37,0	42,1
2019	27,1	30,1	36,8	41,9
2020	27,0	30,0	36,7	41,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 2.2 Kompenserende avgangsalder. Etter fødselsår

	Delingstall = 13,42, Middels levealder	Delingstall = 13,42, Høy levealder	Delingstall = 13,42, Konstant levealder etter 2020	Avgangsalder som kompenserer for levealdersjustering	Foreslått normert pensjoneringsalder
1943	67,0007887	67,0007887	67,0007887	66,9970634	67
1944	67,1803061	67,1803061	67,1803061	67,0396759	67
1945	67,3922409	67,3922409	67,3922409	67,1010375	67
1946	67,5808634	67,5808634	67,5808634	67,1631224	67
1947	67,7734486	67,7734486	67,7734486	67,2269667	67
1948	67,983876	67,983876	67,983876	67,270798	67
1949	68,2135528	68,2135528	68,2135528	67,262452	67
1950	68,3745421	68,3745421	68,3745421	67,2610362	67
1951	68,5783335	68,5783335	68,5783335	67,3421547	67
1952	68,7868813	68,7868813	68,7868813	67,4881335	67
1953	68,9407945	68,9407945	68,9407945	67,7290767	67
1954	69,0895003	69,0895003	69,0895003	67,8491778	67
1955	69,2499552	69,2499552	69,2499552	67,8281767	67
1956	69,4088835	69,4088835	69,4088835	67,9308357	67
1957	69,5712922	69,5712922	69,5712922	68,027698	67
1958	69,7288968	69,7288968	69,7288968	68,1336364	67
1959	69,8980719	69,8980719	69,8980719	68,2221195	67
1960	70,0870396	70,0870396	70,0870396	68,3295872	67
1961	70,2554368	70,2885753	70,2467541	68,4196641	67
1962	70,4299288	70,5070156	70,3994683	68,5217036	67
1963	70,6050064	70,7320844	70,5339177	68,6414351	67
1964	70,7623575	70,945854	70,6309491	68,7398452	67,1038518
1965	70,9265381	71,1756272	70,7195758	68,8351629	67,2122109
1966	71,0953291	71,4166259	70,7985162	68,9397242	67,323613
1967	71,261196	71,6602073	70,8576078	69,0486338	67,4330852
1968	71,4256956	71,9095969	70,8981196	69,1587328	67,5416549
1969	71,5926962	72,1685322	70,9258321	69,2724596	67,6518753
1970	71,7481289	72,4222729	70,9280137	69,3978029	67,7544609
1971	71,9075581	72,6480484	70,9287696	69,5288357	67,8596842
1972	72,0711652	72,8713628	70,9326176	69,6401285	67,9676648
1973	72,229997	73,0881936	70,9323726	69,7486063	68,0724938
1974	72,3857625	73,2989774	70,9305165	69,856833	68,1752991
1975	72,5455947	73,5121303	70,9345743	69,9892227	68,2807883
1976	72,701961	73,7189161	70,9373255	70,0962214	68,3839901

1977	72,8559943	73,9226546	70,9378163	70,2046761	68,4856521
1978	73,0087646	74,1236253	70,9367009	70,2950123	68,5864804
1979	73,160439	74,3224347	70,9343883	70,3877551	68,6865855
1980	73,3145907	74,523115	70,9362344	70,5001776	68,7883257
1981	73,4658266	74,7155857	70,937071	70,5858323	68,8881413
1982	73,6148617	74,9058727	70,93653	70,6862486	68,9865045
1983	73,763469	75,0960383	70,9371141	70,8080324	69,0845854
1984	73,9106529	75,2881584	70,9379007	70,9163479	69,1817267
1985	74,0566478	75,4728255	70,9382457	71,0187691	69,2780834
1986	74,2011933	75,6572951	70,9381556	71,1227964	69,3734834
1987	74,3445322	75,8373514	70,9381311	71,2091017	69,468087
1988	74,4864613	76,0158943	70,9381058	71,3147884	69,5617603
1989	74,6269313	76,1923418	70,9381715	71,4323239	69,6544704
1990	74,7657738	76,3662392	70,9381956	71,5402924	69,7461065
1991	74,903264	76,5419282	70,9382226	71,6630415	69,83685
1992	75,0394229	76,7154184	70,9382476	71,8030024	69,9267149
1993	75,1745154	76,8829427	70,9382669	71,9281934	70,0158759
1994	75,3083293	77,04684	70,9382669	72,0322102	70,1041932
1995	75,4406253	77,2121995	70,9382669	72,1504803	70,1915085
1996	75,5713908	77,3743386	70,9382669	72,228352	70,2778137
1997	75,7008736	77,5381699	70,9382669	72,303638	70,3632724
1998	75,8289625	77,6974865	70,9382669	72,3791236	70,4478111
1999	75,9556646	77,8513607	70,9382669	72,4433393	70,5314344
2000	76,0812978	78,0056673	70,9382669	72,5137123	70,6143523
2001	76,2057282	78,1566313	70,9382669	72,5913353	70,6964764
2002	76,3289751	78,3045983	70,9382669	72,6556134	70,7778194
2003	76,4508365	78,4526591	70,9382669	72,729827	70,8582479
2004	76,5711687	78,5993051	70,9382669	72,8246425	70,9376671
2005	76,6901265	78,7432279	70,9382669	72,9144859	71,0161793
2006	76,8077907	78,8865732	70,9382669	73,0231733	71,0938377
2007	76,9241503	79,0250498	70,9382669	73,0887836	71,170635
2008	77,0394144	79,1643996	70,9382669	73,1773223	71,2467093
2009	77,1534647	79,30464	70,9382669	73,2538247	71,3219825
2010	77,266309	79,4392834	70,9382669	73,3252897	71,3964597
2011	77,3777901	79,5763875	70,9382669	73,4081184	71,4700372
2012	77,4879096	79,7099662	70,9382669	73,4821123	71,5427161
2013	77,5969234	79,8444158	70,9382669	73,5522632	71,6146653
2014	77,7045795	79,9751905	70,9382669	73,6209461	71,6857183
2015	77,8109998	80,1082115	70,9382669	73,7034519	71,7559557
2016	77,9161977	80,2340802	70,9382669	73,7832711	71,8253863
2017	78,0202433	80,3620912	70,9382669	73,845448	71,8940564
2018	78,1233034	80,4836299	70,9382669	73,9177768	71,962076
2019	78,2250307	80,6071711	70,9382669	73,9881578	72,0292161
2020	78,3256095	80,728754	70,9382669	74,038531	72,0955981

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 2.3 Utvikling i uføre og ikke-uføres alderspensjon, med og uten pensjonsreformen. Etter fødselsår

	Referansebanen, tidligere uføretrygdete	Referansebanen, ikke-uføre	Uten pensjonsreformen, tidligere uføretrygdete	Uten pensjonsreformen, ikke-uføre
1904	157096,3	160481,7	157095,1	160482
1905	157769,9	163320,7	157768,9	163584,6
1906	157788,1	167623	157787,2	167613
1907	161346,4	174824,4	161345,4	174247,4
1908	165115,4	179216,7	165112,9	178509,2
1909	169442,1	185318,5	169440,7	184317,2
1910	174273,5	190617,4	174272,3	189413,7
1911	178480,6	196113,7	178478	194902,1
1912	183986	199920,9	183985,8	198648,5
1913	189386,4	205295,3	189381,5	204012,2
1914	193885,2	210652,5	193891,1	209314
1915	198901,1	214267,2	198915	213129,6
1916	203778,9	217215,6	203792,4	216473,1

1917	209278,5	219045,6	209311,3	218993,7
1918	213517,8	221930,5	213577,4	221905
1919	216207,4	225550	216303,3	225572,5
1920	218271,9	227198,5	218406,8	227314,7
1921	223652,6	230483,3	223868,7	230621
1922	227151,7	233321	227464,5	233595,9
1923	231673,2	236275,6	232091,2	236676,4
1924	235004	239696,5	235596,2	240332,7
1925	237730,1	242510,7	238554,6	243410,9
1926	239506,5	244797,6	240582,4	245865,2
1927	240730,6	247857,9	242049,5	249312
1928	242030,6	250584,8	243641,8	252366,3
1929	242889	254672,1	244875,6	257357,1
1930	244289,9	258296,3	246757,6	261664,4
1931	245948,7	259780,6	249018,5	263799,8
1932	246689	263639,5	250370,7	268608,3
1933	247363,1	266255,1	251658,1	272117,8
1934	249520,5	269149,9	254897,5	275679,9
1935	249471,9	273068,5	255839,1	280784,1
1936	251786,2	277433,1	259262	286214,8
1937	252403,7	280406,5	261137,7	290290,3
1938	255911,9	283990,3	266126	294745,7
1939	258788,4	289098,5	270323,8	300367,8
1940	260639,7	291204	273984,2	303898,1
1941	261187,6	298300	276299,4	309097,4
1942	262339,7	302020,3	279712,9	314853,9
1943	262719,5	308452,2	281546,4	318684,8
1944	262553,3	311321,8	283230,7	322385,4
1945	263592,5	307838,1	284188,1	322193,1
1946	260397,5	306888,2	283091,5	323435,3
1947	258930,9	302735	283056,7	323772,5
1948	258555	299726,8	283733,3	324406,4
1949	256800,9	293535,9	283019,7	325442,8
1950	255485,5	292096	283057,2	325933,6
1951	254818,7	289825,6	284314,6	326623,1
1952	253208,9	287844,2	284749,4	326864,3
1953	249362,2	284884,7	286284,3	327469,5
1954	239131,1	280973,1	285889,2	326265,8
1955	236973,9	279867	287599,2	326349,6
1956	234449,5	277669,1	286670,4	325509,1
1957	233063,7	276518,1	288644,4	325901,4
1958	230698,3	274626,8	288727,4	325194,7
1959	229122,1	273359,5	289141,2	325276,8
1960	225582,7	271803,9	289571,9	323379
1961	224035,9	271561,3	289748,1	324616,1
1962	221247,2	270011,8	288458,9	322597,8
1963	218772	260816,7	289333,8	321269,1
1964	217588,5	260924,2	288354,9	320810,1
1965	215317,8	260499,2	288115,9	319650,6
1966	214597,5	260357,6	288577,1	319791,3
1967	212547,2	259723	287477,4	318440,9
1968	210562,8	259172,2	286456,3	318187,5
1969	209035,5	258901,1	286035,6	317910,4
1970	206564	256370,9	283638,8	315881
1971	205046,3	255976,7	284836,1	315966,5
1972	202252,9	254949	282577,1	315173,5
1973	201476,2	254387,9	282002,4	314918,6
1974	198846,9	252757,6	280090,2	313551,6
1975	197572,9	251911,8	279225,3	313358,6
1976	196497,9	250818,7	278028,9	312248,8
1977	194349,4	249912,6	277139,7	311608
1978	193243,6	249630,5	276476	311891,7

1979	192365,9	248892,2	276746	310784,7
1980	190649,3	248563,9	276054,1	310258,1
1981	189776,3	248431,6	276261,9	310286,4
1982	188072,5	247591,2	275274,8	309750,3
1983	186304,2	246068,4	274975,8	309278,6
1984	185193,6	245635,5	274017,3	308925,1
1985	183941,1	244541	273976,6	308055
1986	183040,6	244409,9	272859,4	308425,9
1987	182037,9	244467,8	272718	308404,7
1988	180927,4	243888,3	272288,1	308823,3
1989	179631,6	243342,9	272841	309286,4
1990	178443,7	242588,1	272261	308815,8
1991	177354,1	241498,4	271870,1	308779,9
1992	175428,1	239717,3	271520,8	308181,3
1993	174112,6	238561,9	270752,2	308297,5
1994	172468,1	238545,1	270888,2	309160,6
1995	170854,4	237510,5	271152,4	310027,9
1996	170438,5	238049	272278,3	311273,2
1997	169164,9	237854,2	271821,2	311880,8
1998	167830	237314,4	271238,5	312031,9
1999	167004,1	236725,4	271482,9	311485,4
2000	165148	236476,7	270833,6	311697,6
2001	164205,1	235403,8	269039,2	310317,1
2002	163006,5	234695,5	269473,5	309360,1
2003	162647,1	235029,6	269625,8	311270,5
2004	161673,3	235033,1	269741,8	311434
2005	161163,1	234264,9	269972,2	311296,1
2006	160500	234471,5	270127,2	311178
2007	159524,1	233813,8	270128,4	311201,6
2008	159234,4	233465,6	270254,4	311696,5
2009	158527,7	232948	270014,4	311797,3
2010	157540,1	232790,8	269570,7	311460,7
2011	156654,7	231727,8	269718,1	311510,7
2012	155920,3	231697	269868,1	311301
2013	155104,8	230721,6	269061,2	311556,2
2014	154594,1	230963,8	269400,9	311291,2
2015	153809	229928	270483,7	311129,9
2016	153076,6	229227,2	269515,8	311255,4
2017	152236,6	229092,3	269066,3	311097,1
2018	151521	228636,2	268451,1	310968,6
2019	150873,4	227689,8	268542,1	311173,2
2020	149933,2	227388,4	268411,7	311155
2021	149834,4	227337,8	268437,4	311275,6
2022	149321,5	226961,5	269012,2	310863,7
2023	148452,4	226342,2	268994,7	311490,6
2024	148098,1	226108,1	268564,6	311182,2
2025	147511,6	226088,7	269136,3	311191
2026	147519,5	225646,3	268883,7	311031,9
2027	146542	225719,5	269033	311818,9
2028	146091,6	225243,5	269462,9	311691
2029	145988,6	224774,4	269020,1	312166,5
2030	144949,2	224449,5	269294	312132,6
2031	144737	223901,5	269346,1	311766,5
2032	144118,2	224279,5	270212,3	312418
2033	143922,5	223521,4	269549,8	312416,9
2034	143363,4	223090,3	269691,5	312576
2035	142966,5	222900,2	269813,8	312507
2036	142639,1	222606,1	269592,6	312664
2037	142057	222501,5	269366,2	313158,6
2038	141640,9	222223	269701,7	312642
2039	140942,9	221591,7	270134,8	312689,9
2040	140727,4	221450,7	269580,9	312790,7

2041	140304,9	221052,9	269629,3	312772,8
2042	140053,5	220118	269444,5	312776,4
2043	139695,3	219910	269818,7	312683,5
2044	139031,4	219371,9	269119,6	312408,2
2045	138893,9	219168,6	269683,4	312393,7
2046	138067,1	218469,2	269367,4	312594,7
2047	137676,9	218458,7	269469,6	312578
2048	137338,7	217584,8	269444,9	312208,7
2049	137013,2	217612,1	269370,8	312138,5
2050	136729,3	217198,9	269287,5	311874,6
2051	136096,8	216727,7	268837,4	311926,8
2052	135538,8	216566,1	268604,3	311835,8
2053	135432,7	215926,7	269108,5	311814,3
2054	135244,6	215670,9	269319,1	311746,6
2055	134944,4	215434,3	268755,5	312039
2056	134862,5	214663,3	268912,4	311704,9
2057	134522	214498,9	268853,1	312446,2
2058	133909,9	214649,4	268798,2	312272,9
2059	133882,1	214416,7	269539,5	311933,9
2060	133539,2	214047,9	269005,5	312250,1
2061	133254,7	213779	269183,2	312119,8
2062	133120,4	213424,9	269216,5	312096,3
2063	132667	213152,1	269007,8	312322,7
2064	132232,6	213165,4	269000,9	312270,9
2065	132280,7	212792,3	268853,8	312347,1
2066	131916,9	212346,5	269430,8	312201,1
2067	131649	212010,4	269193	312823,4
2068	131351,6	211406,1	269037,5	312586,1
2069	131072,3	211368,8	269070,4	312266,9
2070	130896	211559,9	270029,6	312325,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 4.1 Aldersgrenser for uttak av alderspensjon fra folketrygden. Heving av aldersgrensene etter hovedalternativet. Etter fødselsår

	Øvre aldersgrense	Fritt uttak	Nedre aldersgrense
1900	70		
1901	70		
1902	70		
1903	70		69
1904	70		68
1905	70		67
1906	70		67
1907	70		67
1908	70		67
1909	70		67
1910	70		67
1911	70		67
1912	70		67
1913	70		67
1914	70		67
1915	70		67
1916	70		67
1917	70		67
1918	70		67
1919	70		67
1920	70		67
1921	70		67
1922	70		67
1923	70		67
1924	70		67
1925	70		67
1926	70		67

1927	70		67
1928	70		67
1929	70		67
1930	70		67
1931	70		67
1932	70		67
1933	70		67
1934	70		67
1935	70		67
1936	70		67
1937	70		67
1938	70		67
1939	70		67
1940	70		67
1941	70		67
1942	70		67
1943	75		67
1944	75		67
1945	75	67	66
1946	75	67	65
1947	75	67	64
1948	75	67	63
1949	75	67	62
1950	75	67	62
1951	75	67	62
1952	75	67	62
1953	75	67	62
1954	75	67	62
1955	75	67	62
1956	75	67	62
1957	75	67	62
1958	75	67	62
1959	75	67	62
1960	75	67	62
1961	75	67	62
1962	75	67	62
1963	75	67	62
1964	75,0971	67,0971	62,0971
1965	75,208	67,208	62,208
1966	75,3226	67,3226	62,3226
1967	75,4306	67,4306	62,4306
1968	75,5449	67,5449	62,5449
1969	75,6537	67,6537	62,6537
1970	75,7557	67,7557	62,7557
1971	75,8622	67,8622	62,8622
1972	75,9707	67,9707	62,9707
1973	76,0768	68,0768	63,0768
1974	76,1805	68,1805	63,1805
1975	76,2975	68,2975	63,2975
1976	76,4127	68,4127	63,4127
1977	76,5243	68,5243	63,5243
1978	76,6387	68,6387	63,6387
1979	76,7478	68,7478	63,7478
1980	76,8605	68,8605	63,8605
1981	76,9713	68,9713	63,9713
1982	77,0786	69,0786	64,0786
1983	77,1885	69,1885	64,1885
1984	77,2986	69,2986	64,2986
1985	77,405	69,405	64,405
1986	77,5091	69,5091	64,5091
1987	77,6127	69,6127	64,6127
1988	77,7148	69,7148	64,7148

1989	77,8151	69,8151	64,8151
1990	77,9152	69,9152	64,9152
1991	78,0134	70,0134	65,0134
1992	78,1108	70,1108	65,1108
1993	78,2106	70,2106	65,2106
1994	78,3054	70,3054	65,3054
1995	78,3992	70,3992	65,3992
1996	78,4919	70,4919	65,4919
1997	78,5833	70,5833	65,5833
1998	78,674	70,674	65,674
1999	78,7633	70,7633	65,7633
2000	78,8519	70,8519	65,8519
2001	78,9393	70,9393	65,9393
2002	79,0256	71,0256	66,0256
2003	79,1107	71,1107	66,1107
2004	79,1974	71,1974	66,1974
2005	79,2802	71,2802	66,2802
2006	79,3621	71,3621	66,3621
2007	79,4428	71,4428	66,4428
2008	79,5224	71,5224	66,5224
2009	79,6011	71,6011	66,6011
2010	79,6789	71,6789	66,6789
2011	79,7554	71,7554	66,7554
2012	79,8312	71,8312	66,8312
2013	79,9061	71,9061	66,9061
2014	79,9797	71,9797	66,9797
2015	80,0525	72,0525	67,0525
2016	80,1242	72,1242	67,1242
2017	80,1974	72,1974	67,1974
2018	80,2671	72,2671	67,2671
2019	80,3362	72,3362	67,3362
2020	80,4042	72,4042	67,4042
2021	80,4711	72,4711	67,4711
2022	80,5372	72,5372	67,5372
2023	80,6024	72,6024	67,6024
2024	80,6669	72,6669	67,6669
2025	80,7304	72,7304	67,7304
2026	80,7932	72,7932	67,7932
2027	80,8553	72,8553	67,8553
2028	80,9165	72,9165	67,9165
2029	80,9771	72,9771	67,9771
2030	81,0369	73,0369	68,0369
2031	81,096	73,096	68,096
2032	81,1561	73,1561	68,1561
2033	81,2137	73,2137	68,2137
2034	81,2706	73,2706	68,2706
2035	81,3267	73,3267	68,3267
2036	81,382	73,382	68,382
2037	81,4364	73,4364	68,4364
2038	81,4901	73,4901	68,4901
2039	81,543	73,543	68,543
2040	81,5952	73,5952	68,5952

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 4.2 Utvikling i minsteytelsen for enslige. Framskrevet etter 2021. Etter år

	Gammel folketrygd	Referansebanen	Referansebanen, regulering av satsen for minsteytelsene med lønn minus 0,3 prosent	Økte aldersgrenser, regulering av satsen for minsteytelsene med lønnsvest minus levealdersjusteringen	Ny særskilt sats for enslige, lønnsregulert	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
1966	123471					

1967	136130				
1968	138644				
1969	146422				
1970	149875				
1971	152669				
1972	152466				
1973	149526				
1974	147969				
1975	144682				
1976	147610				
1977	155512				
1978	163939				
1979	170501				
1980	174064				
1981	178413				
1982	179729				
1983	180529				
1984	179608				
1985	179555				
1986	180230				
1987	176842				
1988	178178				
1989	179185				
1990	178590				
1991	179606				
1992	179428				
1993	177681				
1994	176097				
1995	176187				
1996	175430				
1997	175149				
1998	185944				
1999	190149				
2000	189550				
2001	188273				
2002	187880				
2003	189027				
2004	189742				
2005	189714				
2006	188607				
2007	188587				
2008	197374				
2009	204520				
2010	207815				
2011		208351	208351	208351	208351
2012		207314	207314	207314	207314
2013		205923	205923	205923	205923
2014		206196	206196	206196	206196
2015		204533	204533	204533	204533
2016		205016	205016	205016	205016
2017		202705	202703	202705	202705
2018		201253	201244	201253	201253
2019		199426	199410	199426	199426
2020		196111	196088	196111	196111
2021		198978	198941	198978	198978
2022		197835	197789	197835	199066
2023		196591	197196	196591	199066
2024		195168	196605	195168	199066
2025		193727	196015	193727	199066
2026		192341	195427	192341	199066
2027		190898	194840	190898	199066
2028		189513	194256	189513	199066

2029	188092	193673	188092	220221	199066
2030	186681	193092	186681	220221	199066
2031	185333	192513	186219	220221	199066
2032	183943	191935	185824	220221	199066
2033	182564	191359	185455	220221	199066
2034	181194	190785	185015	220221	199066
2035	179835	190213	184623	220221	199066
2036	178487	189642	184175	220221	199066
2037	177191	189073	183704	220221	199066
2038	175862	188506	183221	220221	199066
2039	174543	187941	182750	220221	199066
2040	173243	187377	182314	220221	199066
2041	171991	186815	180891	220221	199066
2042	170729	186254	180417	220221	199066
2043	169478	185696	179996	220221	199066
2044	168309	185139	179550	220221	199066
2045	167108	184583	179066	220221	199066
2046	165996	184029	178600	220221	199066
2047	164844	183477	178082	220221	199066
2048	163721	182927	177589	220221	199066
2049	162658	182378	177074	220221	199066
2050	161566	181831	176644	220221	199066
2051	160524	181285	175217	220221	199066
2052	159493	180742	174688	220221	199066
2053	158500	180199	174157	220221	199066
2054	157517	179659	173638	220221	199066
2055	156554	179120	173134	220221	199066
2056	155619	178582	172580	220221	199066
2057	154692	178047	172036	220221	199066
2058	153794	177512	171504	220221	199066
2059	152911	176980	170974	220221	199066
2060	152042	176449	170571	220221	199066
2061	151194	175920	169282	220221	199066
2062	150363	175392	168779	220221	199066
2063	149547	174866	168258	220221	199066
2064	148749	174341	167771	220221	199066
2065	147964	173818	167291	220221	199066
2066	147198	173297	166773	220221	199066
2067	146444	172777	166265	220221	199066
2068	145705	172258	165765	220221	199066
2069	144979	171742	165275	220221	199066
2070	144270	171226	164791	220221	199066
2071	143575	170713	164314	220221	199066
2072	142892	170201	163983	220221	199066
2073	142223	169690	162871	220221	199066
2074	141567	169181	162416	220221	199066
2075	140924	168673	161948	220221	199066
2076	140291	168167	161508	220221	199066
2077	139671	167663	161075	220221	199066
2078	139064	167160	160614	220221	199066
2079	138467	166658	160160	220221	199066
2080	137881	166158	159713	220221	199066
2081	137309	165660	159273	220221	199066
2082	136745	165163	158842	220221	199066
2083	136193	164667	158417	220221	199066
2084	135650	164174	157998	220221	199066
2085	135118	163681	157589	220221	199066
2086	134595	163190	157323	220221	199066
2087	134082	162700	156411	220221	199066
2088	133579	162212	156018	220221	199066
2089	133085	161726	155616	220221	199066
2090	132601	161240	155237	220221	199066

2091	132125	160757	154863	220221	199066
2092	131658	160274	154466	220221	199066
2093	131200	159794	154078	220221	199066
2094	130750	159314	153696	220221	199066
2095	130308	158836	153320	220221	199066
2096	129874	158360	152951	220221	199066
2097	129448	157885	152588	220221	199066
2098	129028	157411	152230	220221	199066
2099	128616	156939	151878	220221	199066
2100	128211	156468	151532	220221	199066

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.1 Prosent sysselsatt i befolkningen (definert som i AKU), alle over 16 år. Framskrevet etter 2020. Etter år

	Referansebanen	Økte aldersgrenser
1967	57,08616	57,08616
1968	56,78643	56,78643
1969	56,74754	56,74754
1970	57,14519	57,14519
1971	57,05185	57,05185
1972	57,28018	57,28018
1973	56,92204	56,92204
1974	56,5441	56,5441
1975	58,20014	58,20014
1976	60,19764	60,19764
1977	60,74475	60,74475
1978	61,46296	61,46296
1979	61,63707	61,63707
1980	62,11973	62,11973
1981	62,69125	62,69125
1982	62,73972	62,73972
1983	62,7939	62,7939
1984	62,87258	62,87258
1985	63,39328	63,39328
1986	64,73958	64,73958
1987	65,42061	65,42061
1988	65,24045	65,24045
1989	64,09538	64,09538
1990	63,44734	63,44734
1991	62,59208	62,59208
1992	62,43415	62,43415
1993	62,20388	62,20388
1994	62,52739	62,52739
1995	63,32992	63,32992
1996	64,67752	64,67752
1997	65,79065	65,79065
1998	66,43384	66,43384
1999	66,33216	66,33216
2000	66,51299	66,51299
2001	66,5409	66,5409
2002	66,60818	66,60818
2003	66,11409	66,11409
2004	65,77716	65,77716
2005	65,61385	65,61385
2006	65,96487	65,96487
2007	66,64369	66,64369
2008	67,65616	67,65616
2009	66,84405	66,84405
2010	66,28152	66,28152
2011	66,02414	66,02414
2012	66,02952	66,02952
2013	65,93435	65,93435

2014	65,54331	65,54331
2015	65,80726	65,80726
2016	65,30005	65,30005
2017	64,63407	64,63407
2018	64,999	64,999
2019	65,03067	65,03067
2020	64,76891	64,76891
2021	64,00922	64,00922
2022	63,81666	63,81666
2023	63,64298	63,64298
2024	63,43171	63,43171
2025	63,22482	63,22482
2026	63,03268	63,03369
2027	62,85375	62,85846
2028	62,68311	62,69013
2029	62,52201	62,53224
2030	62,36379	62,37427
2031	62,20001	62,21323
2032	62,03251	62,05108
2033	61,87528	61,90453
2034	61,72687	61,75861
2035	61,58134	61,61192
2036	61,43646	61,47316
2037	61,28594	61,32151
2038	61,13197	61,17197
2039	60,98271	61,02831
2040	60,8436	60,89494
2041	60,7088	60,76375
2042	60,58749	60,6428
2043	60,47367	60,53449
2044	60,36735	60,43567
2045	60,26998	60,34642
2046	60,17974	60,26815
2047	60,1018	60,19504
2048	60,03203	60,13261
2049	59,97077	60,07607
2050	59,91743	60,0291
2051	59,86905	59,98635
2052	59,82265	59,95007
2053	59,78052	59,92335
2054	59,7455	59,9014
2055	59,71412	59,87832
2056	59,6773	59,85668
2057	59,64454	59,82905
2058	59,61175	59,80792
2059	59,58054	59,78271
2060	59,54293	59,75837
2061	59,50555	59,73008
2062	59,47182	59,70301
2063	59,43298	59,6776
2064	59,39416	59,64571
2065	59,35223	59,61167
2066	59,31135	59,58245
2067	59,26819	59,54631
2068	59,21991	59,50801
2069	59,17276	59,46427
2070	59,12201	59,42419
2071	59,06915	59,37959
2072	59,01422	59,33247
2073	58,95455	59,28133
2074	58,89784	59,23215
2075	58,8391	59,18463

2076	58,78464	59,13551
2077	58,72892	59,08645
2078	58,67565	59,03969
2079	58,62667	58,99493
2080	58,57786	58,95593
2081	58,5338	58,92234
2082	58,50448	58,89933
2083	58,47807	58,87811
2084	58,46533	58,8708
2085	58,46178	58,87322
2086	58,472	58,8859
2087	58,49327	58,90794
2088	58,52478	58,93973
2089	58,56482	58,98362
2090	58,61122	59,03141
2091	58,66413	59,08722
2092	58,72055	59,14636
2093	58,77936	59,20943
2094	58,83767	59,27181
2095	58,89869	59,33216
2096	58,95327	59,39346
2097	59,00636	59,4521
2098	59,05192	59,50384
2099	59,09369	59,55126
2100	59,13017	59,59562

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.2 Prosent sysselsatt (definert som i AKU), blant personer 62–90 år. Framskrevet etter 2020. Etter år

	Referansebanen	Økte aldersgrenser
1967	14,6743647	14,6743647
1968	15,7905684	15,7905684
1969	16,2680021	16,2680021
1970	16,2794237	16,2794237
1971	16,2945847	16,2945847
1972	16,4774895	16,4774895
1973	14,4791468	14,4791468
1974	14,8031279	14,8031279
1975	16,13655	16,13655
1976	16,9504211	16,9504211
1977	17,1723011	17,1723011
1978	17,6061389	17,6061389
1979	17,6265095	17,6265095
1980	18,1620158	18,1620158
1981	18,46973	18,46973
1982	18,6175195	18,6175195
1983	18,4654537	18,4654537
1984	18,2869868	18,2869868
1985	18,3221137	18,3221137
1986	18,9274111	18,9274111
1987	19,2063405	19,2063405
1988	18,8639832	18,8639832
1989	18,0078195	18,0078195
1990	17,2827095	17,2827095
1991	16,6571532	16,6571532
1992	16,5370879	16,5370879
1993	16,1316616	16,1316616
1994	16,1080826	16,1080826
1995	16,4844053	16,4844053
1996	17,3887705	17,3887705
1997	18,0022926	18,0022926
1998	18,0590295	18,0590295
1999	17,4799663	17,4799663

2000	17,3708426	17,3708426
2001	17,4500821	17,4500821
2002	17,7254989	17,7254989
2003	17,7078153	17,7078153
2004	17,7468774	17,7468774
2005	17,9068037	17,9068037
2006	18,4951732	18,4951732
2007	19,2350095	19,2350095
2008	20,4547011	20,4547011
2009	20,1863689	20,1863689
2010	20,0437495	20,0437495
2011	20,2381847	20,2381847
2012	20,8342232	20,8342232
2013	21,2992984	21,2992984
2014	21,5251958	21,5251958
2015	22,31169	22,31169
2016	22,4382005	22,4382005
2017	22,3436321	22,3436321
2018	23,2369495	23,2369495
2019	23,5610895	23,5610895
2020	23,8351	23,8351
2021	23,84131	23,84131
2022	24,2229189	24,2229189
2023	24,6165784	24,6165784
2024	24,9866353	24,9866353
2025	25,3833095	25,3833095
2026	25,8095753	25,8131658
2027	26,2327211	26,2478563
2028	26,6774753	26,70289
2029	27,1302126	27,1626647
2030	27,5912632	27,6288089
2031	28,0489737	28,1045568
2032	28,4997332	28,57535
2033	28,9659432	29,0710547
2034	29,4248142	29,5520526
2035	29,8917189	30,0371174
2036	30,3517958	30,5081721
2037	30,7941437	30,9562358
2038	31,2422095	31,4259789
2039	31,6981721	31,8985774
2040	32,1535737	32,37184
2041	32,5880205	32,8176295
2042	33,0125926	33,2618374
2043	33,4350811	33,7049558
2044	33,8239068	34,1260374
2045	34,1876095	34,5246521
2046	34,5519632	34,9232232
2047	34,8967479	35,3028805
2048	35,2363842	35,6822658
2049	35,5689674	36,0443042
2050	35,9010574	36,4147442
2051	36,2456789	36,7813163
2052	36,5786795	37,1523926
2053	36,9150153	37,5359774
2054	37,24698	37,9142805
2055	37,5772611	38,2846432
2056	37,9287326	38,6812763
2057	38,3022921	39,0841274
2058	38,6884632	39,5162516
2059	39,0858668	39,9545026
2060	39,4852963	40,3943984
2061	39,8559979	40,7959595

2062	40,2074042	41,1792847
2063	40,5234921	41,5377732
2064	40,8118884	41,85755
2065	41,1240089	42,1976768
2066	41,4372626	42,5448374
2067	41,7454942	42,8871984
2068	42,0398837	43,2238526
2069	42,33511	43,5496258
2070	42,6157853	43,8681868
2071	42,8874995	44,17746
2072	43,1496221	44,4877426
2073	43,3990584	44,7591874
2074	43,6505947	45,0467984
2075	43,8932547	45,3206832
2076	44,1322463	45,5842495
2077	44,3550968	45,8302416
2078	44,5750547	46,0749216
2079	44,7871647	46,3140374
2080	44,9851805	46,5592889
2081	45,1821974	46,7959268
2082	45,3967805	47,0455395
2083	45,6135032	47,2870795
2084	45,8170337	47,5285105
2085	46,0134953	47,7527458
2086	46,2074363	47,9717058
2087	46,39852	48,1884437
2088	46,5860589	48,4100547
2089	46,7701479	48,6273189
2090	46,9575395	48,8470047
2091	47,1510747	49,0570426
2092	47,3299063	49,2714668
2093	47,5041521	49,4797011
2094	47,6831021	49,6861395
2095	47,8634947	49,8802611
2096	48,0408826	50,0910053
2097	48,2167726	50,29929
2098	48,3917332	50,4975532
2099	48,5668274	50,6919142
2100	48,7344495	50,8843879

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.3 Prosent sysselsatt (definert som i AKU) per alder. Med økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

	55 år	56 år	57 år	58 år	59 år	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år	68 år	69 år	70 år	71 år	72 år	73 år	74 år	75 år	76 år	77 år	78 år	79 år	80 år	81 år	82 år	83 år	84 år	85 år	86 år	87 år	88 år	89 år	90 år
1967	65,00047	62,30932	59,24873	57,03247	54,36059	51,49848	48,32314	44,8507	41,29829	37,90173	34,15152	30,39879	26,79596	23,24529	19,05928	3,51038	3,02723	2,66641	2,36562	2,08843	1,82559	1,54495	1,29721	1,09062	0,91866	0,77627	0,64703	0,51613	0,42928	0,34367	0,29264	0,23988	0,21514	0,18625	0,15989	0,13478
1968	64,80644	62,40815	59,74987	57,50835	55,14811	52,85751	50,33324	46,62097	43,41198	39,6529	36,09843	32,68036	29,66368	26,28965	22,50474	5,74591	2,96077	2,61051	2,33878	2,07102	1,79557	1,54097	1,28099	1,08756	0,90925	0,75676	0,64162	0,52389	0,419	0,34532	0,27982	0,24551	0,20629	0,18226	0,15766	0,1409

1980	1979	1978	1977	1976	1975	1974	1973	1972	1971	1970	1969
76,09738	75,42003	74,39262	73,39091	72,70398	70,23192	67,37385	65,97786	65,53386	65,40722	64,80851	64,83952
74,13882	73,02121	72,73451	71,44268	70,48977	68,50559	64,87391	63,54939	63,49623	62,9375	62,68325	62,90312
71,32842	71,00704	70,24979	68,82427	68,45655	65,69795	62,20871	61,31807	60,86361	60,88805	60,54855	60,49567
69,63368	68,81238	68,21298	67,29823	65,98742	63,46141	60,54487	59,18307	59,25118	59,30678	58,68726	58,69377
66,94961	66,25268	66,12604	64,30283	63,18499	61,07969	57,95369	56,93741	57,08857	56,88494	56,31792	56,0116
64,35606	64,03227	62,88823	61,31823	60,54454	58,30886	55,79118	54,7525	54,68543	54,67733	53,66421	53,58327
62,02325	60,6626	59,9223	58,65741	57,77739	56,09251	53,49473	52,19275	52,37971	51,8181	51,26923	51,62708
57,55084	56,53394	56,06079	54,84344	54,42434	52,69356	49,9486	48,83349	48,62652	48,34128	48,28281	48,18165
53,27459	52,55088	52,25569	51,45733	50,96453	49,06393	46,47796	44,96257	44,97778	45,17273	44,70952	44,58058
49,2685	48,47782	48,52373	47,74051	47,03214	45,57538	42,37773	41,04325	41,52224	41,33186	41,03164	40,95882
44,8417	44,3625	44,43054	43,47701	43,37024	41,25033	38,49762	37,451	37,72937	37,55846	37,14188	36,77722
41,80559	41,40913	41,53913	40,98449	40,17876	38,32512	36,1268	34,77757	35,03079	34,00466	33,41294	33,65898
25,06778	24,40297	25,10072	24,35358	24,02843	22,93009	20,76804	19,9806	31,3903	30,10239	30,09898	30,24449
16,75079	16,61009	16,7956	16,64492	16,49075	15,57128	14,47756	15,72358	27,71018	26,7449	27,27721	27,79956
12,8047	12,78086	12,27874	11,27731	11,11511	11,04249	9,67847	11,24015	23,91099	24,18796	24,1788	24,41705
9,38467	7,9661	6,96283	6,62794	6,69286	5,85644	4,58792	5,64917	5,99403	5,88915	6,08613	6,02089
6,58168	5,00903	5,12431	4,90474	4,5838	3,89204	2,82625	2,42308	2,47173	2,45381	2,6161	2,48043
4,95099	4,4239	4,59924	4,23976	3,9723	3,33966	2,58094	2,11924	2,19714	2,24772	2,3093	2,51348
4,43036	4,02483	4,05187	3,72988	3,45651	3,1105	2,29669	1,92174	2,05385	2,02286	2,37283	2,24936
4,02814	3,5425	3,55437	3,24059	3,21662	2,76051	2,07521	1,79007	1,84161	2,06458	2,12158	2,01795
3,47509	3,04801	3,02305	2,9563	2,79521	2,44739	1,90215	1,57845	1,8354	1,80612	1,86886	1,75147
2,93601	2,54899	2,71435	2,52264	2,44361	2,20975	1,64963	1,52623	1,57482	1,55636	1,5922	1,48901
2,42598	2,2486	2,29361	2,16849	2,17923	1,8934	1,57378	1,29199	1,33785	1,31025	1,33433	1,26474
2,15286	1,90968	1,97248	1,92181	1,86875	1,81467	1,33311	1,1028	1,12979	1,10225	1,13964	1,05684
1,82226	1,62823	1,75419	1,65083	1,76325	1,52816	1,13865	0,92487	0,94675	0,93251	0,94759	0,88908
1,52577	1,42562	1,4814	1,53215	1,48156	1,28975	0,94232	0,76394	0,79116	0,76726	0,78671	0,74044
1,34725	1,2016	1,37	1,29539	1,2524	1,07431	0,78306	0,64268	0,65469	0,64257	0,6635	0,61658
1,11523	1,08334	1,12304	1,06631	1,01668	0,87002	0,64916	0,51985	0,53207	0,53052	0,54158	0,51071
1,00074	0,88985	0,93591	0,87329	0,83172	0,73252	0,52412	0,42426	0,44344	0,43155	0,45243	0,41974
0,80963	0,73541	0,75598	0,7053	0,68769	0,58027	0,42187	0,35012	0,3559	0,35754	0,36584	0,33144
0,68229	0,60218	0,61391	0,59566	0,5563	0,47288	0,35642	0,28304	0,29626	0,29148	0,29136	0,27634
0,57375	0,50161	0,54002	0,49096	0,46221	0,41713	0,29907	0,24398	0,25416	0,24115	0,25234	0,23091
0,48881	0,44846	0,45564	0,41393	0,42277	0,35776	0,26111	0,21233	0,21425	0,21392	0,21431	0,20579
0,42791	0,37299	0,37176	0,37254	0,34776	0,30567	0,22526	0,17585	0,18666	0,1776	0,18649	0,169
0,36365	0,3026	0,34258	0,30661	0,30499	0,26537	0,18672	0,15306	0,15593	0,15627	0,15737	0,14989
0,30616	0,28634	0,28957	0,28859	0,27111	0,22917	0,17189	0,13456	0,14225	0,13625	0,14394	0,13853

1992	1991	1990	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981
76,63818	76,54769	76,74983	77,67607	78,6265	78,73375	78,55284	77,46503	76,95108	77,01502	76,71806	76,82562
74,90146	74,48171	75,19808	75,93178	76,73464	77,08179	76,98489	75,73066	75,2219	75,08176	75,27107	74,9812
72,30855	72,51909	73,08703	73,78142	74,67537	75,18084	74,76922	73,40284	72,85879	73,23526	73,00805	72,60213
70,44344	70,58751	70,99027	71,6906	72,97543	73,23736	72,75258	71,50985	71,21437	71,17547	71,04132	70,13897
68,0064	67,69838	68,08024	69,35629	70,30413	70,59051	70,10309	69,15675	68,62025	68,76528	67,92685	67,93274
64,63162	64,34881	65,25191	65,99915	67,40891	67,60681	67,4626	66,19102	65,83791	65,32678	65,58218	65,11356
60,82873	61,12106	61,6748	62,96375	64,14065	64,60293	64,27617	63,14592	62,25127	62,71358	62,53579	62,6317
56,76241	56,53806	57,21465	58,45654	59,94079	60,30738	59,89854	58,35539	58,31427	58,36491	59,61696	59,22772
51,79699	51,64287	52,36176	53,68753	55,29193	55,51601	55,2327	54,27338	53,88793	55,89827	56,09025	54,52808
46,67838	46,57656	47,05011	48,50644	50,10078	50,48636	50,5823	49,54837	51,20014	52,20383	51,15205	49,88434
39,78024	39,74609	40,58323	42,9336	44,74413	45,60199	45,68124	46,47377	46,92666	46,67925	45,93854	45,56147
33,9797	34,46793	36,08872	38,02833	41,67642	42,65113	43,02938	42,75093	41,90065	41,94623	42,34775	42,07078
18,44993	19,16625	20,29425	22,14236	23,64142	24,36823	24,78242	22,88965	22,88281	23,51429	24,16492	24,8657
12,00283	12,30443	13,4132	14,18371	15,2048	16,38821	15,28782	14,47901	14,62901	15,08603	15,95975	16,67607
9,35153	9,76484	10,68654	11,20487	12,45015	12,55976	12,02279	11,38238	11,362	11,87892	12,31989	12,52378
7,70243	8,00549	8,73472	9,63925	9,84809	10,19077	9,7382	8,98998	9,05488	8,59611	8,86057	9,21014
6,43979	6,59378	7,57789	7,65238	8,09335	8,42191	7,86412	7,28208	6,66675	6,65774	7,0574	7,07738
5,56522	5,95264	6,33779	6,61453	7,00146	7,15882	6,77081	5,86168	5,71007	5,83686	5,9893	5,76993
5,15673	5,13895	5,57046	5,85118	6,12383	6,36059	5,65746	5,13202	5,15223	5,05139	5,04908	4,56769
4,48557	4,49864	4,97464	5,13147	5,41737	5,38959	4,9936	4,66635	4,42092	4,32278	4,13471	4,08294
3,86843	3,94452	4,29317	4,47379	4,56006	4,67203	4,4637	3,91851	3,78729	3,56411	3,61536	3,64292
3,33725	3,33625	3,67534	3,71972	3,85671	4,09056	3,71723	3,34676	3,13324	3,05515	3,1672	3,08722
2,80278	2,83987	3,02563	3,09849	3,3294	3,40905	3,14822	2,75307	2,6466	2,63893	2,65516	2,5627
2,40875	2,35002	2,53295	2,68282	2,78705	2,90837	2,63886	2,34164	2,29327	2,22114	2,19648	2,13664
1,99681	1,96357	2,16944	2,23604	2,39076	2,42702	2,22049	2,01177	1,91685	1,82784	1,82994	1,88286
1,6389	1,65515	1,78699	1,90552	1,95718	2,01269	1,89093	1,66342	1,56718	1,49984	1,58756	1,56651
1,38417	1,37243	1,51862	1,56153	1,63528	1,73331	1,56941	1,36439	1,28562	1,30306	1,32736	1,31918
1,1295	1,14233	1,23084	1,2718	1,37005	1,4014	1,25564	1,10309	1,08684	1,06834	1,08498	1,13542
0,94691	0,93183	1,00951	1,07176	1,12182	1,12733	1,0298	0,93738	0,89784	0,87576	0,93899	0,94465
0,75546	0,74916	0,83514	0,86234	0,8844	0,90967	0,85265	0,75376	0,72294	0,74497	0,77081	0,82892
0,61198	0,62547	0,67771	0,68887	0,71833	0,75125	0,68728	0,61138	0,61602	0,61597	0,67754	0,67406
0,52678	0,51743	0,55455	0,57335	0,61097	0,62724	0,57703	0,53905	0,5267	0,55514	0,57585	0,59119
0,43857	0,43105	0,46932	0,49351	0,51333	0,53365	0,52213	0,47217	0,48066	0,47957	0,51269	0,5089
0,36716	0,36298	0,39646	0,41291	0,43291	0,48089	0,44466	0,41819	0,4105	0,42232	0,43213	0,41889
0,31683	0,31383	0,34294	0,35523	0,39703	0,41373	0,40498	0,35987	0,36625	0,34864	0,35522	0,37518
0,27896	0,2779	0,30027	0,33358	0,352	0,39298	0,35684	0,34069	0,31134	0,30482	0,33718	0,32813

2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993
80,47734	80,40609	80,60562	80,89971	81,30007	81,57397	81,75264	80,94273	79,57276	78,35486	77,40325	76,58649
78,90682	78,90655	79,61798	79,79076	80,23471	80,24155	79,91254	78,90906	78,01373	76,59212	75,37803	74,81361
77,03175	77,49999	78,08231	78,47738	78,51541	77,90239	77,47261	76,92747	75,96065	74,28513	73,19116	72,83216
75,62489	76,04116	76,8404	76,72357	76,17758	75,47846	75,45184	75,10284	73,83654	72,2167	71,31891	70,23477
73,71425	74,19563	74,56815	73,87977	73,19481	72,80809	73,15297	72,38549	71,18	69,64799	68,14753	67,6777
71,32379	71,62518	71,27557	70,3824	69,96798	69,99195	70,00414	69,13449	68,10767	65,96031	65,00717	64,69339
68,44444	67,92465	67,30378	66,65068	66,75127	66,47142	66,21722	65,68234	63,98763	62,41207	61,57982	60,9508
60,51293	59,88183	59,65346	59,50251	58,50463	58,61109	59,4364	60,67253	59,64018	58,09822	57,02611	56,05523
50,58575	50,53747	50,85889	49,33609	48,99127	50,40712	53,19347	54,73181	55,10861	53,29557	51,83276	51,6878
43,68321	44,0684	43,40404	42,27293	42,93434	44,061	46,65365	48,47139	47,79925	45,99183	45,60873	45,77324
38,08627	37,51192	37,29658	36,93137	37,42919	38,5373	40,40876	40,77017	39,88546	39,12865	38,5667	39,26306
32,87235	32,83472	33,07816	32,85447	33,65802	34,68855	35,78732	35,78114	35,60806	33,7364	33,34017	33,42172
21,75229	21,7251	21,55514	21,55432	21,69822	21,4676	21,91005	21,6136	19,96879	18,41758	17,80414	17,58851
16,30688	16,03424	16,12585	15,80806	15,24539	14,82402	15,12038	14,01165	12,89516	11,63338	10,89756	11,04031
12,89797	12,94245	12,98141	12,48239	12,11495	11,84308	11,67337	11,02869	9,94887	8,71361	8,40594	8,81969
10,76072	10,75754	10,69714	10,43047	10,24512	9,75241	9,8153	9,0529	8,04389	7,1798	7,09644	7,19547
8,89582	8,83516	8,86768	8,80315	8,47723	8,12801	8,16024	7,51896	6,73079	6,16198	5,90489	6,05649
7,5622	7,52893	7,77447	7,55291	7,27765	7,00008	7,05607	6,53808	6,04052	5,37754	5,20564	5,27949
6,57895	6,75104	6,81518	6,61188	6,42151	6,18367	6,26656	5,98397	5,39465	4,83476	4,66763	4,68256
5,88475	5,91827	5,96282	5,85081	5,69072	5,48548	5,75089	5,3656	4,85933	4,34557	4,15048	4,32305
5,10019	5,07276	5,21038	5,09672	4,93458	4,93677	5,06915	4,7529	4,30582	3,81546	3,77885	3,70556
4,26258	4,37448	4,42514	4,31608	4,36493	4,2636	4,40125	4,14542	3,73515	3,41074	3,19117	3,144
3,65602	3,65042	3,70698	3,78476	3,74005	3,65626	3,81079	3,56788	3,30703	2,84625	2,69456	2,70599
3,03782	3,08433	3,25418	3,2446	3,20862	3,16948	3,29581	3,17388	2,76675	2,42751	2,33055	2,24671
2,5608	2,69107	2,78241	2,77598	2,7705	2,72711	2,9173	2,64139	2,35639	2,09318	1,9168	1,93789
2,19317	2,24836	2,33457	2,34206	2,33909	2,37673	2,3948	2,2216	1,99194	1,69567	1,63445	1,5748
1,84588	1,8889	1,97848	1,99955	2,04567	1,95208	2,01681	1,88177	1,64015	1,45312	1,34209	1,3012
1,5133	1,586	1,65175	1,70315	1,6546	1,60575	1,6732	1,52523	1,3749	1,16515	1,08392	1,0787
1,27889	1,3244	1,41617	1,40497	1,36571	1,34341	1,3622	1,28313	1,11897	0,95987	0,90695	0,88927
1,05421	1,1093	1,14869	1,12244	1,11864	1,07395	1,13247	1,0327	0,90092	0,78592	0,72729	0,73279
0,88917	0,90538	0,9214	0,92545	0,90237	0,89408	0,91296	0,83933	0,74335	0,63449	0,59851	0,58041
0,73327	0,7479	0,77548	0,77494	0,7704	0,73743	0,77259	0,70905	0,61716	0,53383	0,49383	0,48502
0,61538	0,63185	0,66446	0,66524	0,64868	0,6329	0,65624	0,59391	0,52358	0,44668	0,41952	0,42362
0,51873	0,54285	0,56604	0,55727	0,5496	0,53174	0,54433	0,50249	0,43839	0,37685	0,36173	0,35104
0,46513	0,47775	0,49103	0,47536	0,47624	0,45666	0,47032	0,43	0,37887	0,33882	0,31165	0,30097
0,41483	0,41956	0,42061	0,43116	0,42034	0,40285	0,41295	0,38368	0,34998	0,29517	0,27052	0,26857

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
81,92446	81,7627	81,48051	81,83778	81,92064	81,64279	81,72949	81,86431	82,25959	81,59972	80,89773	80,26926
80,7294	80,88284	80,62575	81,0463	80,79911	80,65762	80,52809	80,73603	81,36903	80,4636	79,53649	79,21766
79,59034	79,64514	79,58321	79,54962	79,46122	79,13175	79,10419	79,52269	79,9865	78,74081	78,00783	77,30308
78,26988	78,69581	78,06941	78,30135	77,93489	77,75264	77,96141	78,26668	78,30244	77,20067	76,18149	75,46995
77,18074	76,90027	76,53141	76,41635	76,29227	76,32362	76,22946	75,99492	76,3911	74,96518	73,95781	73,50916
75,1552	75,19186	74,42237	74,60256	74,74065	74,26772	73,61215	73,88573	73,90314	72,51097	71,71285	71,18163
73,30416	72,96809	72,59115	72,82354	72,37674	71,46148	71,40625	71,07218	71,33037	69,95268	68,90447	68,5717
67,90255	67,95589	67,54215	67,37196	66,62372	66,25973	64,05392	64,55171	64,73636	62,98788	62,04781	61,26303
61,10533	61,3271	60,40155	60,19695	59,69248	55,84099	55,20491	55,66269	55,84982	54,12717	53,03313	51,61854
55,15045	55,1867	54,05736	53,88417	50,61538	48,51063	48,49251	48,64383	49,42667	47,58515	45,66022	43,90268
48,62259	48,36106	47,38473	44,93535	43,05908	42,31664	42,1784	43,02244	43,5792	40,88177	38,83202	37,93447
42,03441	41,94304	39,10254	37,9507	37,39034	36,64923	37,5995	38,01103	37,67271	35,11016	33,98019	33,42963
30,92837	29,59458	27,77022	27,67753	26,91527	27,2588	27,07641	26,6008	26,31296	24,04133	23,15979	21,90621
23,30413	22,74566	21,89657	21,41241	21,73147	21,2762	20,68749	20,13651	19,83052	18,52407	17,20619	16,54709
18,46589	18,59096	17,41764	17,71306	17,67009	16,86607	16,10457	15,6854	16,37321	14,69068	14,02246	13,26799
15,21986	14,85712	14,31334	14,54975	14,08324	13,19223	12,84937	13,16854	13,42267	12,36956	11,56249	10,76226
12,0848	12,17182	11,61916	11,45414	10,97841	10,50115	10,59024	10,64652	11,23791	10,12848	9,30997	8,90666
10,25436	10,29936	9,58147	9,35085	9,07584	8,93446	8,84557	9,08215	9,52807	8,42806	7,93397	7,62056
8,88421	8,77585	7,99379	7,86012	7,91841	7,63645	7,66203	7,89738	8,15978	7,3112	6,97146	6,62259
7,57659	7,34528	6,71275	6,90569	6,79932	6,63195	6,68265	6,72477	7,10402	6,46136	6,0796	5,77337
6,21567	6,08631	5,81257	5,83525	5,82542	5,67693	5,5847	5,77984	6,19596	5,55027	5,24905	5,05025
5,10197	5,22247	4,84852	4,91238	4,89511	4,67684	4,73519	4,94619	5,23263	4,70754	4,4747	4,331
4,34401	4,31166	4,02904	4,1298	4,00993	3,93365	4,00906	4,11899	4,42489	3,97082	3,80977	3,57421
3,58777	3,61895	3,4164	3,36691	3,388	3,32462	3,33846	3,48517	3,73649	3,39704	3,16454	3,06543
3,01922	3,059	2,78766	2,83046	2,84617	2,76141	2,81742	2,9201	3,1832	2,82352	2,70283	2,54935
2,52363	2,4693	2,29126	2,34919	2,33256	2,27753	2,31884	2,45695	2,63225	2,36912	2,2081	2,10395
2,02708	2,04651	1,91757	1,93399	1,93012	1,88679	1,95374	2,02595	2,19824	1,93761	1,82881	1,80581
1,66369	1,67953	1,54773	1,57104	1,56618	1,56333	1,57212	1,6568	1,77047	1,58354	1,53278	1,49206
1,38151	1,3672	1,2701	1,27819	1,31121	1,26824	1,30916	1,34539	1,46402	1,33338	1,28516	1,23346
1,10123	1,10976	1,01179	1,05008	1,04181	1,04041	1,03283	1,09305	1,21173	1,09885	1,03834	1,02384
0,89321	0,88191	0,82901	0,83864	0,8605	0,81937	0,84392	0,91499	0,99037	0,88777	0,86102	0,83406
0,72897	0,74577	0,68598	0,71546	0,69491	0,68814	0,72082	0,76276	0,83015	0,75572	0,72259	0,7269
0,62614	0,62561	0,5866	0,58303	0,59616	0,59661	0,60887	0,64326	0,71569	0,63983	0,63413	0,60555
0,52138	0,52895	0,47886	0,50124	0,50915	0,4967	0,5154	0,55881	0,59975	0,56261	0,52781	0,50746
0,45113	0,44314	0,42611	0,43904	0,43517	0,43806	0,46001	0,47955	0,54492	0,48212	0,45995	0,43926
0,38694	0,40243	0,38088	0,37923	0,39106	0,39534	0,40348	0,43537	0,47274	0,41663	0,40098	0,39612

2028	2027	2026	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
81,41153	81,34188	81,26404	81,04456	81,17274	81,12682	80,94742	81,00384	81,73	81,81173	81,76774	81,46194
80,48009	80,40057	80,15252	80,27178	80,21779	80,02082	80,03861	80,2962	80,81847	80,99133	80,9391	80,73734
79,48362	79,19965	79,31248	79,2367	79,0211	79,02044	79,21484	79,27672	79,83271	80,05138	79,77679	79,20661
78,13911	78,23332	78,19354	77,95883	77,971	78,12045	78,13797	78,26419	78,99911	78,69568	78,31122	78,16561
77,3128	77,25298	76,99693	76,95715	77,00989	77,0217	77,01418	77,21714	77,22373	76,87686	76,96169	76,44995
76,1934	75,85968	75,79879	75,81833	75,76229	75,7737	75,88584	75,49458	75,42765	75,59498	75,15639	75,23065
74,78333	74,68358	74,65973	74,60765	74,53738	74,6634	74,15455	73,60871	74,13188	73,69301	73,77441	73,02699
73,04671	72,72975	72,40046	72,0129	71,31916	70,71231	69,76378	69,51623	68,85602	68,80164	68,79924	68,01104
68,79091	68,07968	67,31803	66,09343	65,4158	64,4457	63,82382	63,077	62,80479	62,92022	62,07404	60,80643
63,1684	62,39259	61,32049	60,64672	59,61799	59,0019	58,24334	57,82959	57,03829	56,36135	55,74088	54,76868
56,47912	55,29621	54,57456	53,55842	52,89021	52,33822	51,81632	50,88103	50,24918	49,95411	49,18525	48,08725
48,89948	48,16219	47,1914	46,52391	45,98914	45,66556	44,97651	44,06882	43,92835	43,13913	42,80226	41,82625
39,33921	38,16052	37,3834	36,59597	36,04224	35,09083	34,32839	33,44754	33,47311	33,04834	32,84424	31,01153
31,54973	30,74054	29,90085	29,26456	28,33481	27,66113	26,88751	26,411	26,60228	26,47023	25,74836	23,92886
25,04375	24,30353	23,70522	22,88756	22,29276	21,63163	21,1936	20,72816	21,1236	20,76699	20,50199	18,62339
19,73332	19,31081	18,68069	18,24302	17,7281	17,41408	17,0444	16,79699	16,97227	16,97231	16,18354	14,8268
15,96083	15,43469	15,08188	14,67996	14,41714	14,15055	13,94059	13,54956	13,94697	13,5234	12,83345	12,13698
13,11675	12,8516	12,51898	12,31139	12,09097	11,92495	11,60151	11,40922	11,65623	11,02486	10,92519	9,98463
11,1819	10,89839	10,72254	10,54675	10,39266	10,11903	9,94349	9,69894	9,76424	9,52942	9,19546	8,68087
9,51285	9,36597	9,20206	9,08495	8,83995	8,68241	8,47772	8,21643	8,44619	8,09656	8,03449	7,50301
7,92328	7,80326	7,72212	7,52664	7,40842	7,2561	7,08515	6,96645	7,09446	7,04857	6,87781	6,28968
6,59622	6,5252	6,35922	6,26787	6,14809	6,01699	5,9372	5,76739	6,09477	5,88698	5,66451	5,06819
5,50812	5,37206	5,29524	5,18816	5,0777	5,02541	4,88679	4,89334	5,04273	4,59906	4,56315	4,13163
4,56409	4,49218	4,40803	4,30387	4,25903	4,15635	4,17253	4,05083	3,91272	3,75883	3,74528	3,53076
3,80952	3,7333	3,64795	3,60737	3,51758	3,53973	3,44443	3,14186	3,20657	3,13979	3,18562	2,9058
3,13072	3,0568	3,01703	2,93943	2,96432	2,88211	2,66838	2,53451	2,65413	2,61891	2,59728	2,40723
2,57728	2,54392	2,47711	2,49308	2,42997	2,26791	2,16225	2,10365	2,22762	2,17627	2,18053	2,02119
2,1045	2,04633	2,06309	2,00635	1,89392	1,80203	1,746	1,7363	1,81703	1,81039	1,79464	1,58496
1,70898	1,72726	1,67451	1,58881	1,51635	1,47238	1,46167	1,42403	1,52583	1,48732	1,42053	1,31536
1,41942	1,3725	1,30752	1,25295	1,21496	1,21184	1,17896	1,17093	1,23149	1,18126	1,16	1,06885
1,13448	1,08664	1,03326	1,01087	1,00094	0,97961	0,97136	0,95198	0,9885	0,96345	0,94128	0,86842
0,92982	0,87986	0,86329	0,85595	0,83987	0,82812	0,80966	0,78626	0,8239	0,80943	0,79648	0,71913
0,76737	0,7529	0,74397	0,73043	0,72069	0,706	0,68131	0,66245	0,70994	0,69391	0,65865	0,59607
0,64711	0,63991	0,6293	0,62194	0,60495	0,5882	0,56675	0,56619	0,60058	0,56657	0,54712	0,50861
0,56299	0,55128	0,54976	0,53331	0,51603	0,50007	0,50043	0,48833	0,49883	0,48926	0,47791	0,43638
0,49758	0,49494	0,48086	0,4659	0,45163	0,45058	0,43835	0,41726	0,44453	0,43312	0,41812	0,38271

2040	2039	2038	2037	2036	2035	2034	2033	2032	2031	2030	2029
80,45677	80,6455	80,65341	80,80147	81,10659	81,14057	81,18532	81,39371	81,40178	81,35831	81,1102	81,2612
79,84883	79,85324	80,00934	80,31517	80,34363	80,38469	80,57634	80,59223	80,53157	80,2708	80,43276	80,56093
79,0191	79,16647	79,47729	79,48043	79,52622	79,6995	79,71321	79,66982	79,36455	79,562	79,6685	79,56829
78,24627	78,5158	78,533	78,58236	78,75333	78,75992	78,67735	78,38868	78,56837	78,66936	78,53676	78,45708
77,5345	77,5554	77,60597	77,80004	77,78685	77,69944	77,44548	77,63852	77,77976	77,59222	77,55201	77,23725
76,88881	76,90485	77,08495	77,0681	76,97405	76,68328	76,85226	76,95286	76,68858	76,61221	76,23115	76,2594
76,05781	76,20452	76,1387	76,03605	75,76314	75,89628	75,98394	75,7262	75,63728	75,19413	75,19648	75,11064
75,24904	75,16818	75,07077	74,75097	74,89167	74,96108	74,67224	74,53607	73,96391	73,85307	73,69475	73,27264
73,91288	73,7261	73,31032	73,22896	73,13835	72,77189	72,34569	71,55344	71,20611	70,79719	70,0532	69,49632
70,9026	70,21086	69,76924	69,42933	68,82861	68,24183	67,3234	66,85465	66,27787	65,35186	64,66994	63,88494
65,83022	65,2817	64,87523	64,0241	63,4154	62,36239	61,743	60,98791	59,97449	59,15216	58,13345	57,34476
59,98843	59,45952	58,43995	57,69923	56,58582	55,83855	54,94352	53,91312	52,98825	51,86114	51,013	50,08628
53,31442	52,15335	51,13588	49,72393	48,70352	47,50842	46,24718	45,09389	43,53844	42,43183	41,21349	40,15065
43,5845	42,52507	41,26309	40,47426	39,49405	38,39628	37,45736	36,28219	35,40895	34,40367	33,57552	32,73857
35,61966	34,44832	33,72657	32,79827	31,79442	30,9417	29,92931	29,2104	28,34544	27,66007	26,88119	25,79872
28,42044	27,7345	26,8813	25,9468	25,15052	24,27151	23,61533	22,85939	22,34504	21,75141	20,87893	20,30617
22,55501	21,89488	21,15919	20,5305	19,86296	19,38367	18,81608	18,40798	17,94193	17,21436	16,755	16,28866
18,10707	17,4939	16,99972	16,44147	16,07097	15,59022	15,30893	14,98306	14,42738	14,11675	13,76664	13,53905
14,7963	14,43016	13,98799	13,71081	13,32024	13,12069	12,87847	12,42206	12,17701	11,9142	11,7493	11,39597
12,52053	12,15403	11,93517	11,61949	11,44778	11,2309	10,84668	10,63456	10,40557	10,26032	9,95069	9,7596
10,12268	9,91504	9,63636	9,52656	9,37335	9,05804	8,91696	8,73318	8,64641	8,38522	8,23187	8,04116
8,38294	8,16265	8,07716	7,94137	7,67494	7,55438	7,39897	7,31666	7,09055	6,95173	6,7941	6,68355
6,987	6,90046	6,78042	6,54197	6,43285	6,28795	6,21436	6,01258	5,89103	5,74439	5,65266	5,572
5,86036	5,75704	5,55732	5,46426	5,33648	5,2776	5,11044	5,00542	4,87547	4,80224	4,73168	4,67636
4,90505	4,72683	4,65115	4,54379	4,48565	4,34201	4,25426	4,13626	4,06895	4,01042	3,96351	3,86806
4,00583	3,93038	3,83677	3,77241	3,64769	3,56612	3,46682	3,40722	3,35885	3,32455	3,23845	3,18717
3,30271	3,22668	3,17642	3,07401	3,00252	2,92543	2,86882	2,82846	2,80325	2,7325	2,68835	2,63929
2,68994	2,65584	2,55999	2,49723	2,42362	2,37557	2,34487	2,32009	2,26199	2,22466	2,18328	2,13357
2,21179	2,13721	2,08638	2,02602	1,98728	1,95958	1,94117	1,88807	1,8602	1,81964	1,78932	1,75671
1,76176	1,71508	1,66914	1,63385	1,6126	1,59386	1,55197	1,53115	1,49954	1,46546	1,44222	1,40303
1,41711	1,37574	1,34683	1,33514	1,31553	1,28103	1,26418	1,23624	1,21455	1,19362	1,15401	1,1786
1,17029	1,14456	1,14052	1,12226	1,09039	1,0776	1,05886	1,03456	1,01398	0,98447	1,00221	0,96715
0,99333	0,9876	0,9738	0,947	0,93632	0,92056	0,89577	0,87902	0,85615	0,86945	0,83457	0,80847
0,84885	0,83439	0,81329	0,80439	0,78947	0,76962	0,75491	0,73481	0,74366	0,71827	0,69902	0,66024
0,73489	0,71803	0,7062	0,69476	0,67825	0,66647	0,64637	0,65376	0,63191	0,61435	0,58369	0,56955
0,64608	0,63705	0,6258	0,61094	0,60021	0,58163	0,58954	0,56857	0,55521	0,52497	0,51239	0,50928

2052	2051	2050	2049	2048	2047	2046	2045	2044	2043	2042	2041
82,06382	81,82875	81,46024	81,07336	80,62924	80,6192	80,54569	80,3951	80,36949	80,28388	80,28691	80,4217
81,15766	80,75871	80,38495	79,92413	79,91236	79,83141	79,68088	79,62595	79,54422	79,4998	79,61342	79,66529
80,04122	79,64205	79,15678	79,14338	79,05151	78,85049	78,83647	78,705	78,66537	78,76289	78,81839	78,98796
78,81271	78,32725	78,27973	78,19244	77,99966	77,93116	77,79699	77,76038	77,83648	77,7858	78,07164	78,07253
77,448	77,38726	77,30235	77,09802	77,00699	76,8652	76,78926	76,87286	76,9037	77,11367	77,08648	77,2797
76,62712	76,52736	76,31723	76,1948	76,06667	75,97538	76,07356	76,12286	76,35075	76,32294	76,54096	76,84405
75,88443	75,69467	75,59296	75,43639	75,35856	75,43073	75,49635	75,71289	75,62778	75,81545	76,08335	76,04397
75,00153	74,83401	74,62485	74,50776	74,52515	74,5657	74,78072	74,69499	74,88087	75,16306	75,10241	75,10137
73,91418	73,69382	73,57615	73,56424	73,62529	73,80761	73,75833	73,90244	74,18748	74,0773	74,01048	74,06939
72,57956	72,42781	72,33089	72,33169	72,4223	72,23571	72,25412	72,47718	72,10232	71,8316	71,69855	71,31382
70,09347	69,8514	69,62936	69,50714	69,08087	68,86195	68,8125	68,33294	67,9303	67,68354	67,1965	66,66964
66,00522	65,65757	65,49888	64,94265	64,69002	64,45372	63,9261	63,33764	62,96556	62,357	61,64624	60,6848
60,98349	60,70402	60,00491	59,61761	59,26396	58,67011	57,93314	57,43857	56,70124	55,80831	54,75961	53,95276
55,00255	54,26214	53,74322	53,17759	52,22132	51,20324	50,43529	49,34975	48,17467	46,82207	45,63084	44,68123
46,31109	45,50403	44,88293	43,84451	42,93931	42,24969	41,3238	40,30079	39,18763	38,23804	37,51257	36,47496
38,41547	37,78056	36,9319	36,0464	35,43103	34,52854	33,5632	32,55447	31,75505	31,17646	30,26188	29,49973
31,46987	30,66632	29,83906	29,28228	28,46291	27,53281	26,59419	25,87053	25,37117	24,55507	23,96654	23,0746
24,96195	24,32342	23,92172	23,27284	22,55296	21,82295	21,27852	20,92524	20,31079	19,83102	19,07181	18,66112
20,15599	19,84666	19,31639	18,71454	18,10669	17,67698	17,39607	16,88944	16,53771	15,95833	15,66567	15,26226
16,70996	16,31615	15,87388	15,41977	15,07812	14,86912	14,46677	14,20394	13,73326	13,50197	13,17978	12,81184
14,13019	13,75868	13,40315	13,13264	12,96456	12,60853	12,29141	11,7821	11,49641	11,15656	10,77627	10,47796
11,43449	11,04152	10,74206	10,5492	10,30179	10,04896	9,67772	9,49615	9,2612	9,00256	8,78974	8,53263
9,16115	8,96645	8,83407	8,63837	8,48432	8,19815	8,06572	7,88846	7,68126	7,5086	7,29869	7,17545
7,68923	7,59168	7,4041	7,28068	7,02269	6,90198	6,74677	6,56156	6,39794	6,21411	6,10217	5,93647
6,47557	6,30983	6,20996	5,98706	5,88349	5,74722	5,5915	5,44942	5,29101	5,20344	5,06198	4,99676
5,4005	5,30894	5,11266	5,02481	4,90627	4,77176	4,64537	4,51278	4,42884	4,30512	4,24318	4,15817
4,51986	4,34541	4,26327	4,15831	4,03499	3,92135	3,80451	3,7212	3,61288	3,55935	3,49094	3,36701
3,65114	3,58818	3,50415	3,39645	3,3077	3,20575	3,14303	3,04576	3,004	2,93075	2,82608	2,76521
3,01687	2,93673	2,84414	2,76331	2,66975	2,61189	2,53179	2,49048	2,4346	2,35117	2,30275	2,24733
2,44763	2,37646	2,30533	2,23383	2,18017	2,11989	2,08232	2,03134	1,95883	1,9149	1,86267	1,83145
1,97302	1,90667	1,84953	1,79764	1,74337	1,71205	1,67063	1,61323	1,57674	1,53617	1,51052	1,45877
1,57435	1,52623	1,48745	1,43863	1,41921	1,39009	1,34373	1,3195	1,29541	1,27172	1,22793	1,20192
1,28844	1,26221	1,22378	1,20667	1,18974	1,15019	1,13348	1,1138	1,09484	1,05614	1,0395	1,00997
1,08843	1,05563	1,04346	1,02911	0,996	0,97836	0,9607	0,94818	0,90808	0,89515	0,87129	0,85772
0,90805	0,90254	0,88905	0,86322	0,85205	0,83986	0,8276	0,79887	0,78729	0,76774	0,75695	0,74987
0,79911	0,7892	0,7693	0,76222	0,75048	0,73949	0,71729	0,70871	0,69197	0,67873	0,67392	0,664

2064	2063	2062	2061	2060	2059	2058	2057	2056	2055	2054	2053
81,73658	81,72994	81,75437	81,69463	81,71852	81,68076	81,41557	80,89183	81,37878	81,67315	81,8858	82,22543
81,04474	81,06935	80,99527	81,02932	80,99345	80,73506	80,18503	80,68314	81,01456	81,22267	81,5473	81,40542
80,36534	80,30147	80,31651	80,28828	80,04215	79,45262	79,93659	80,2735	80,50768	80,82532	80,69962	80,42017
79,516	79,53476	79,48367	79,25632	78,65894	79,13697	79,48557	79,71177	80,04107	79,92811	79,63043	79,25195
78,71149	78,68389	78,40577	77,81329	78,29267	78,66167	78,88866	79,22185	79,12483	78,79602	78,40618	77,95467
78,01002	77,71968	77,10904	77,57208	77,97361	78,19744	78,51566	78,42443	78,08765	77,66669	77,22899	76,6774
77,06024	76,4153	76,85513	77,3083	77,53087	77,8523	77,77504	77,43324	76,99908	76,55772	76,0279	75,99638
75,70509	76,18233	76,63068	76,89396	77,2493	77,21159	76,82301	76,40014	75,9486	75,39171	75,32803	75,20731
75,50317	75,98476	76,20833	76,52425	76,46207	76,02855	75,5436	75,07015	74,51533	74,43702	74,30717	74,10352
75,08367	75,31855	75,654	75,57668	75,14256	74,6525	74,15479	73,55586	73,53514	73,38381	73,12998	72,89306
74,23582	74,52068	74,37464	73,88687	73,34826	72,79525	72,09125	71,91105	71,70994	71,30224	70,89512	70,45052
72,28823	72,00227	71,34791	70,62709	69,91038	68,99382	68,63592	68,23674	67,71947	67,23497	66,75694	66,3221
68,27738	67,52772	66,7174	65,85886	65,02314	64,61724	64,1827	63,54411	63,00225	62,43395	61,91033	61,46144
62,90463	61,95086	61,02028	60,15658	59,61947	59,11762	58,45367	57,81091	57,1031	56,5214	56,03624	55,49883
56,26219	55,3239	54,34374	53,78849	53,23095	52,38334	51,54355	50,57038	49,81026	49,01727	48,17804	47,38094
47,90832	46,7153	45,94803	45,20324	44,38651	43,61037	42,71783	42,02344	41,31112	40,5952	39,9206	39,04085
39,56215	38,97581	38,34249	37,54934	36,81863	35,952	35,26869	34,58687	33,8893	33,26786	32,53303	32,01823
32,52573	31,97042	31,25268	30,58194	29,73359	29,12595	28,48061	27,81422	27,24952	26,56234	26,0918	25,57369
26,0312	25,43765	24,91954	24,24656	23,79994	23,29176	22,80235	22,38684	21,87035	21,54721	21,20663	20,68476
21,08359	20,65653	20,09701	19,74148	19,32882	18,91481	18,59368	18,17455	17,92534	17,6589	17,27412	16,90515
17,27981	16,85846	16,617	16,32337	16,04051	15,82426	15,5052	15,32721	15,12571	14,8392	14,55318	14,42952
14,51125	14,344	14,12164	13,91992	13,75841	13,48604	13,36544	13,17819	12,80432	12,41864	12,18818	11,83142
12,01899	11,70432	11,41774	11,18536	10,8656	10,69349	10,57907	10,27512	10,04403	9,92565	9,69861	9,43088
9,4605	9,29739	9,1701	8,96696	8,86797	8,80535	8,61818	8,46213	8,40922	8,24961	8,04656	7,84108
7,92463	7,84896	7,7023	7,62624	7,56689	7,41862	7,2719	7,22664	7,07318	6,89305	6,70267	6,57183
6,7271	6,59778	6,5209	6,46604	6,34057	6,21299	6,17734	6,04387	5,89807	5,72819	5,6141	5,53844
5,65206	5,59041	5,54275	5,4304	5,31789	5,28418	5,17147	5,0442	4,89417	4,79881	4,72817	4,60595
4,78033	4,73667	4,63376	4,52756	4,49166	4,38908	4,26914	4,13191	4,03974	3,98623	3,86699	3,79946
3,98207	3,89635	3,81234	3,78146	3,69705	3,60033	3,4884	3,41058	3,36666	3,26768	3,20781	3,0739
3,28772	3,20897	3,18147	3,10483	3,01582	2,91334	2,8454	2,79802	2,71606	2,66768	2,55809	2,51569
2,67402	2,65318	2,58685	2,52152	2,43712	2,38171	2,34121	2,28082	2,23316	2,13255	2,09614	2,0344
2,21661	2,15208	2,09219	2,01432	1,96827	1,93346	1,87629	1,83169	1,75924	1,72455	1,67876	1,6249
1,76921	1,72865	1,65911	1,62187	1,59579	1,55068	1,51889	1,46215	1,43725	1,40282	1,3653	1,32901
1,44881	1,3995	1,36676	1,35161	1,31908	1,29513	1,24667	1,22919	1,20336	1,16943	1,14239	1,10728
1,19851	1,17575	1,16648	1,13695	1,11937	1,07522	1,06223	1,03644	1,01055	0,9864	0,95576	0,93689
1,01295	1,00284	0,98086	0,96416	0,93262	0,92078	0,9026	0,88056	0,86444	0,83936	0,82657	0,8024

2076	2075	2074	2073	2072	2071	2070	2069	2068	2067	2066	2065
81,86102	81,87995	81,8071	81,77388	81,72907	81,73244	81,77952	81,75403	81,73405	81,73396	81,76398	81,77988
81,21294	81,13391	81,09011	81,04287	81,05232	81,09122	81,06204	81,02669	81,045	81,06788	81,11953	81,04105
80,42037	80,32791	80,28976	80,32633	80,37664	80,34241	80,31387	80,30799	80,35372	80,40305	80,32464	80,33299
79,57172	79,53227	79,56121	79,60552	79,59503	79,53871	79,55585	79,57593	79,63161	79,55213	79,57842	79,59421
78,72979	78,77854	78,78539	78,77474	78,7206	78,74629	78,75276	78,81437	78,75106	78,73748	78,77935	78,70946
78,10179	78,12157	78,09115	78,04788	78,05312	78,06245	78,14596	78,07598	78,03987	78,08282	78,05457	78,03648
77,46687	77,45966	77,41759	77,44051	77,41762	77,51087	77,41873	77,37401	77,44478	77,38734	77,37709	77,35692
76,73896	76,68171	76,70932	76,6479	76,77688	76,68529	76,62623	76,70385	76,65074	76,63673	76,628	76,34157
75,97772	76,02141	75,98278	76,13339	76,06812	75,98725	76,09112	76,03663	76,03703	76,06297	75,7686	75,08104
75,33262	75,28745	75,37953	75,28237	75,19282	75,27981	75,1674	75,15612	75,1802	74,87903	74,15413	74,59912
74,30363	74,40246	74,28768	74,22055	74,29875	74,178	74,18648	74,16279	73,89368	73,1244	73,55962	74,05349
73,17354	72,99924	72,91893	72,91944	72,8219	72,7583	72,67038	72,29844	71,45731	71,77121	72,14232	72,13971
70,74636	70,57572	70,43894	70,23639	69,99991	69,713	69,22034	68,24304	68,38334	68,67245	68,56865	68,6572
66,92823	66,74072	66,4785	66,10825	65,81505	65,23953	64,34283	64,33839	64,50462	64,27597	64,26269	63,74144
62,1889	61,79436	61,38003	60,93447	60,306	59,3714	59,23787	59,29305	58,93365	58,76464	58,19908	57,27826
56,18951	55,71691	55,20878	54,49695	53,53237	53,18473	53,06538	52,48341	52,10856	51,31018	50,20752	49,05199
48,29855	47,64934	46,69005	45,43378	45,19908	45,15712	44,6202	44,32678	43,6359	42,6635	41,5841	40,54902
40,52924	39,70325	38,59242	38,34849	38,36467	37,76881	37,47715	36,81346	35,90262	34,85996	33,87469	32,9995
33,20595	32,21827	31,99612	32,01295	31,4289	31,14611	30,50059	29,65908	28,67282	27,78238	26,9687	26,5336
26,25283	26,06595	26,15131	25,69311	25,51673	25,00976	24,33556	23,54045	22,81878	22,19217	21,90484	21,56004
21,61679	21,70034	21,33363	21,18418	20,78606	20,22342	19,54705	18,93369	18,4324	18,20484	17,92908	17,58199
18,13833	17,88651	17,81663	17,53451	17,09864	16,5688	16,11296	15,70611	15,53233	15,34661	15,07662	14,8471
15,37742	15,35687	15,13612	14,79195	14,36902	13,99983	13,6438	13,52992	13,36956	13,02914	12,70848	12,262
12,87381	12,54985	12,14645	11,67654	11,27237	10,88078	10,66622	10,46661	10,26414	10,06908	9,77622	9,64989
9,98814	9,73168	9,41208	9,15222	8,87692	8,7566	8,64378	8,50961	8,40268	8,20796	8,14544	8,02224
8,24021	8,01094	7,82987	7,61712	7,54292	7,4632	7,34021	7,24146	7,07284	7,00355	6,89313	6,80666
6,87993	6,7276	6,5315	6,46152	6,38635	6,28077	6,20081	6,05704	5,99787	5,91004	5,82983	5,76452
5,76704	5,59919	5,54424	5,4763	5,38377	5,31799	5,1885	5,13705	5,05854	4,99367	4,93512	4,83567
4,79326	4,74391	4,68976	4,59915	4,53588	4,42137	4,36563	4,29298	4,22959	4,17081	4,08064	4,02973
3,99766	3,9437	3,87616	3,81612	3,72059	3,68017	3,62439	3,56843	3,52099	3,44719	3,40597	3,36842
3,33447	3,27192	3,22002	3,13684	3,09281	3,03909	2,98855	2,94306	2,87573	2,83817	2,80024	2,73238
2,72028	2,68165	2,61423	2,58431	2,54043	2,498	2,46574	2,40841	2,38272	2,35089	2,28885	2,23013
2,24462	2,18038	2,1521	2,11515	2,07502	2,03891	1,99318	1,96071	1,93227	1,88262	1,83988	1,82524
1,79619	1,77197	1,73933	1,70696	1,68171	1,64227	1,61565	1,59325	1,56003	1,5276	1,51688	1,4803
1,47513	1,45662	1,43241	1,41414	1,38795	1,36995	1,35374	1,32609	1,29792	1,29477	1,26778	1,2386
1,24395	1,22825	1,21088	1,1913	1,17906	1,16428	1,14249	1,11669	1,11745	1,09424	1,06683	1,03204

2088	2087	2086	2085	2084	2083	2082	2081	2080	2079	2078	2077
81,93262	82,00255	81,95881	81,9538	81,88544	81,99724	81,90007	81,87267	81,91286	81,87639	81,83405	81,89449
81,35131	81,28349	81,30465	81,21418	81,34496	81,23979	81,22437	81,24638	81,19379	81,1603	81,20967	81,20794
80,55044	80,59104	80,48893	80,62203	80,5017	80,49717	80,51133	80,46645	80,4282	80,45862	80,47797	80,48002
79,81576	79,7142	79,82971	79,72161	79,74349	79,74069	79,70602	79,6614	79,70098	79,71205	79,72961	79,64976
78,95842	79,05403	78,93847	78,96374	78,89914	78,89381	78,86324	78,91669	78,93115	78,93542	78,8275	78,77557
78,38921	78,25808	78,29853	78,24392	78,21279	78,18721	78,23761	78,24803	78,2582	78,1346	78,10564	78,05265
77,63295	77,67352	77,62693	77,58946	77,55925	77,58529	77,6188	77,62042	77,4918	77,43395	77,40128	77,44472
76,99114	76,92066	76,8702	76,86951	76,90841	76,88105	76,91701	76,7798	76,7182	76,68961	76,73157	76,74785
76,13638	76,10409	76,09803	76,12678	76,11532	76,13033	75,99327	75,93422	75,92583	75,976	76,00845	76,02124
75,41622	75,43631	75,46534	75,48562	75,49677	75,37718	75,3091	75,32076	75,37391	75,41211	75,38191	75,31024
74,57356	74,61833	74,56331	74,56423	74,45959	74,35806	74,35626	74,41416	74,40928	74,39248	74,32821	74,3574
73,46895	73,41781	73,42354	73,34272	73,21469	73,19101	73,29047	73,27159	73,27	73,17946	73,16178	73,05342
72,09944	72,10687	71,96821	71,8342	71,76032	71,75421	71,65961	71,62581	71,43491	71,29065	71,06084	71,07488
69,70323	69,4208	69,14631	68,9501	68,81186	68,57349	68,43317	68,1627	67,92946	67,6646	67,57997	67,16637
65,71947	65,38301	65,14872	64,9127	64,72271	64,44469	64,14913	63,80638	63,48534	63,26982	62,7993	62,43557
60,79216	60,48427	60,11191	59,85605	59,47514	59,13956	58,69319	58,30782	57,95258	57,46655	57,01334	56,64644
54,83239	54,40231	54,07414	53,62142	53,11158	52,48928	51,9555	51,39657	50,80359	50,13977	49,62672	48,93685
46,65984	46,10642	45,68276	45,14106	44,62019	44,15538	43,66927	43,17565	42,62229	42,11653	41,56585	41,00145
39,24929	38,82284	38,33877	37,85209	37,38486	36,89746	36,43435	35,88046	35,39419	34,8685	34,31536	33,94061
32,41436	31,95874	31,51203	31,06594	30,61012	30,15218	29,63758	29,19023	28,67003	28,16775	27,82676	27,14887
26,0588	25,70422	25,37839	25,02098	24,68504	24,26825	23,94203	23,54688	23,17998	22,95288	22,44333	21,70905
21,30474	21,04043	20,75011	20,47251	20,13024	19,8746	19,55946	19,25734	19,08502	18,65858	18,04797	18,00294
17,62291	17,41112	17,23377	16,99116	16,82885	16,589	16,38455	16,26768	15,93388	15,43977	15,42019	15,57454
14,97479	14,85929	14,66961	14,56099	14,38434	14,22868	14,14767	13,86507	13,44892	13,34131	13,34795	13,03829
12,29145	12,00489	11,79864	11,539	11,29817	11,13747	10,82145	10,39139	10,36744	10,4166	10,22926	10,1904
9,48192	9,37802	9,22862	9,09511	9,0235	8,81263	8,51218	8,5281	8,62164	8,52374	8,53475	8,41818
7,94823	7,85484	7,7858	7,7513	7,59072	7,35975	7,36025	7,44805	7,35846	7,3569	7,2562	7,089
6,76273	6,69702	6,65204	6,51946	6,30971	6,31246	6,3833	6,30499	6,30862	6,21826	6,07704	5,90212
5,75003	5,71669	5,60087	5,42424	5,42045	5,47724	5,41142	5,41036	5,32813	5,20606	5,05887	4,93708
4,89993	4,79903	4,64752	4,63894	4,67837	4,61406	4,60499	4,53493	4,41969	4,28422	4,17578	4,04974
4,04863	3,91637	3,90845	3,9405	3,88836	3,87912	3,82192	3,72784	3,61465	3,52362	3,41899	3,38018
3,31837	3,30256	3,32993	3,28153	3,26387	3,21281	3,12642	3,02938	2,94804	2,85303	2,82026	2,77288
2,7485	2,77198	2,73063	2,72424	2,68207	2,60972	2,52726	2,46792	2,39033	2,36414	2,32592	2,2819
2,32201	2,28101	2,27017	2,2311	2,16517	2,09677	2,04337	1,97438	1,94789	1,9122	1,87615	1,84654
1,87717	1,87191	1,8338	1,78454	1,72566	1,68321	1,62642	1,60681	1,57591	1,55009	1,53164	1,49402
1,55811	1,52941	1,48978	1,44692	1,41393	1,37248	1,35789	1,33591	1,31462	1,30193	1,27299	1,25802

2100	2099	2098	2097	2096	2095	2094	2093	2092	2091	2090	2089
82,09809	81,98524	81,97425	81,96178	82,02801	81,99551	82,02202	81,98651	82,02311	81,97784	82,02131	81,96156
81,31222	81,29906	81,3028	81,38301	81,34428	81,35032	81,3365	81,37869	81,31703	81,37098	81,32092	81,29442
80,60083	80,59924	80,6753	80,64421	80,64694	80,65057	80,6835	80,62425	80,65804	80,6261	80,59631	80,65023
79,84104	79,90357	79,84953	79,87414	79,88201	79,8924	79,86266	79,87697	79,84371	79,8091	79,86425	79,78062
79,11696	79,02606	79,08247	79,08973	79,10576	79,07495	79,11678	79,0674	79,01484	79,08343	78,98876	79,05649
78,39021	78,47188	78,4426	78,47901	78,44152	78,45973	78,40649	78,34809	78,40983	78,34415	78,40314	78,29851
77,86689	77,81293	77,8602	77,80589	77,84245	77,79526	77,71926	77,77539	77,72314	77,79887	77,68737	77,75338
77,13044	77,1685	77,0992	77,15966	77,12226	77,05088	77,07908	77,00841	77,09729	76,99787	77,04641	76,94647
76,43943	76,34921	76,41461	76,36757	76,32318	76,34634	76,26855	76,36017	76,24534	76,30238	76,19717	76,23955
75,59351	75,62311	75,61195	75,52944	75,58909	75,492	75,61203	75,51078	75,57863	75,47974	75,51432	75,43879
74,92853	74,89012	74,83542	74,94146	74,79416	74,91256	74,78791	74,83952	74,69482	74,73082	74,64769	74,58364
73,81576	73,73934	73,83257	73,68666	73,7838	73,64622	73,70669	73,56217	73,61052	73,54014	73,43163	73,48022
72,6273	72,6722	72,54633	72,65273	72,52051	72,53877	72,38838	72,43926	72,36732	72,17473	72,22474	72,1785
71,24913	71,10304	71,16503	70,9918	70,88871	70,64318	70,6158	70,45562	70,14653	70,1228	69,92277	69,75054
68,17662	68,086	67,82497	67,6742	67,41553	67,2929	67,06265	66,73881	66,69075	66,39851	66,14086	66,06265
64,24369	63,94003	63,72834	63,39429	63,26311	62,94094	62,57192	62,43914	62,05612	61,74477	61,61878	61,1744
59,1113	58,81927	58,42143	58,22849	57,8351	57,37064	57,13566	56,75141	56,33475	56,18389	55,64327	55,19698
52,85157	52,40092	52,02708	51,47024	50,86598	50,44035	49,9517	49,40582	49,08521	48,40886	47,83207	47,24556
44,54882	44,21374	43,74052	43,22834	42,86952	42,44748	41,9824	41,67069	41,12496	40,58017	40,19098	39,72987
37,47724	37,01422	36,53087	36,14369	35,74789	35,29404	34,96493	34,43263	33,94916	33,61638	33,20716	32,80809
30,72159	30,26382	29,89603	29,52427	29,09304	28,77718	28,27869	27,83014	27,52152	27,13419	26,77902	26,41805
24,73641	24,4617	24,16899	23,8416	23,6254	23,22228	22,88774	22,66257	22,3848	22,13799	21,88367	21,59996
20,27704	20,0472	19,77128	19,6139	19,26483	19,00696	18,82862	18,58736	18,39326	18,19684	18,00281	17,7833
16,90603	16,70895	16,62612	16,36152	16,16582	16,03353	15,85907	15,70644	15,56084	15,41424	15,26556	15,13937
14,43367	14,39284	14,19209	14,03022	13,92128	13,79227	13,66879	13,52346	13,27019	13,01922	12,77493	12,5027
11,53529	11,25216	11,02068	10,84643	10,63989	10,47644	10,38604	10,18992	10,04586	9,90027	9,76925	9,64042
8,9689	8,82214	8,72927	8,60687	8,50637	8,45541	8,36483	8,28863	8,21581	8,14182	8,07733	7,99027
7,5568	7,49907	7,42372	7,35625	7,30126	7,23733	7,17164	7,09744	7,03105	6,96669	6,88185	6,84839
6,45295	6,38058	6,31776	6,26529	6,20952	6,15146	6,09239	6,03228	5,98724	5,91226	5,87972	5,80875
5,48825	5,43003	5,3907	5,34356	5,28214	5,23654	5,18489	5,13998	5,07327	5,04698	4,98412	4,92721
4,65747	4,62287	4,57661	4,51646	4,46889	4,42084	4,37908	4,31905	4,28297	4,22313	4,17085	4,14558
3,89402	3,8577	3,80531	3,77033	3,72786	3,69614	3,64743	3,61654	3,56777	3,52636	3,5073	3,42363
3,26539	3,21705	3,18198	3,1415	3,11028	3,06582	3,03033	2,98991	2,95096	2,92671	2,85293	2,76249
2,68237	2,65174	2,62132	2,596	2,55741	2,53662	2,50265	2,47088	2,45235	2,39109	2,31712	2,30505
2,21613	2,18638	2,16254	2,12418	2,10888	2,07394	2,04393	2,0283	1,97058	1,90229	1,89428	1,91249
1,79924	1,77982	1,75212	1,73466	1,71263	1,68582	1,66983	1,62547	1,56937	1,5645	1,58468	1,55544

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.4 Antall alderspensjonister, både bosatte og ikke-bosatte

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Økte aldersgrenser
1967	302525	302525	302525
1968	310803	310803	310803
1969	318162	318162	318162
1970	326242	326242	326242
1971	334331	334331	334331
1972	342588	342588	342588
1973	439764	439764	439764
1974	450606	450606	450606
1975	461162	461162	461162
1976	472533	472533	472533
1977	483268	483268	483268
1978	493935	493935	493935
1979	504645	504645	504645
1980	515493	515493	515493
1981	525462	525462	525462
1982	535645	535645	535645
1983	545574	545574	545574
1984	562382	562382	562382
1985	570402	570402	570402
1986	577041	577041	577041
1987	589734	589734	589734
1988	598971	598971	598971
1989	607356	607356	607356
1990	613964	613964	613964
1991	619750	619750	619750
1992	623399	623399	623399
1993	624921	624921	624921
1994	626428	626428	626428
1995	626486	626486	626486
1996	626827	626827	626827
1997	627485	627485	627485
1998	626765	626765	626765
1999	625000	625000	625000
2000	621746	621746	621746
2001	618313	618313	618313
2002	614414	614414	614414
2003	613416	613416	613416
2004	614912	614912	614912
2005	617948	617948	617948
2006	622445	622445	622445
2007	627216	627144	627144
2008	631023	631072	631072
2009	640661	640924	640924
2010	653886	654363	654363
2011	673109	703297	703297
2012	693338	742307	742306
2013	720512	781752	781748
2014	746115	817907	817899
2015	769542	848866	848857
2016	792247	873862	873853
2017	813929	897019	897009
2018	834008	918897	918887
2019	855797	939224	939752
2020	878236	967660	968463
2021	902220	1000770	1001577
2022	927196	1036921	1037472
2023	953485	1075817	1076131
2024	978586	1114868	1115073

2025	1004374	1163704	1163495
2026	1030174	1214587	1211969
2027	1055374	1266233	1260532
2028	1080651	1317954	1308276
2029	1106246	1370501	1356820
2030	1132727	1415361	1397532
2031	1161102	1460762	1434352
2032	1189797	1504962	1470056
2033	1218812	1548263	1502799
2034	1247141	1591128	1535695
2035	1276476	1632391	1567426
2036	1305674	1672195	1599900
2037	1332662	1710256	1630158
2038	1359591	1746635	1657706
2039	1386041	1781649	1684374
2040	1409323	1814929	1709502
2041	1432174	1848325	1738227
2042	1451713	1880798	1761947
2043	1469137	1912542	1783378
2044	1484923	1944239	1803763
2045	1502097	1976741	1824286
2046	1519555	2009925	1845466
2047	1537863	2043317	1866157
2048	1555026	2076147	1886597
2049	1573516	2109700	1907763
2050	1591279	2144226	1927293
2051	1609319	2178968	1954029
2052	1627742	2214871	1974739
2053	1647302	2250417	1995276
2054	1666655	2285208	2017014
2055	1688533	2319598	2038409
2056	1710367	2352173	2061216
2057	1732688	2383240	2082648
2058	1753569	2411198	2102657
2059	1773030	2435430	2121955
2060	1790771	2455964	2139368
2061	1807808	2472392	2160897
2062	1824294	2485014	2173477
2063	1841031	2493744	2183122
2064	1855914	2499056	2189050
2065	1869754	2502305	2192084
2066	1884061	2504605	2192175
2067	1898438	2505779	2189793
2068	1910107	2505684	2185361
2069	1920680	2505401	2178963
2070	1932149	2504942	2172206
2071	1943684	2504562	2164464
2072	1955136	2503520	2154853
2073	1967953	2502548	2149059
2074	1980201	2500767	2139762
2075	1993587	2498322	2129793
2076	2007499	2495666	2120041
2077	2019876	2491582	2109996
2078	2030212	2486273	2099710
2079	2039446	2479508	2088941
2080	2046434	2471231	2077660
2081	2052296	2461533	2066234
2082	2057497	2451002	2055477
2083	2061852	2440553	2042818
2084	2063134	2429054	2029400
2085	2062909	2417513	2015026
2086	2061942	2406343	2000844

2087	2059163	2394779	1989713
2088	2057448	2384413	1975985
2089	2055372	2375126	1962126
2090	2053585	2366951	1949226
2091	2052039	2360542	1936850
2092	2051182	2355546	1925244
2093	2050941	2352163	1914327
2094	2051443	2350074	1904933
2095	2052468	2349356	1896883
2096	2054312	2349681	1889608
2097	2056524	2351229	1883669
2098	2059193	2353664	1879570
2099	2062500	2356584	1875209
2100	2066453	2360138	1871639

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.5 Utvikling i uføre og ikke-uføres alderspensjon, med og uten pensjonsreformen. Etter fødselsår

	20 år	30 år	40 år	50 år	55 år	60 år	63 år	66 år	69 år
1967	0,61939	0,96121	1,59389	3,31727	4,8013	8,38572	11,93586	16,91283	22,7557
1968	0,64273	1,17987	1,77292	3,15228	5,29001	9,10773	13,19786	18,09234	24,62929
1969	0,57375	1,10533	1,99806	3,59292	6,43922	10,49651	15,10764	20,62645	28,01942
1970	0,6172	1,17453	1,96069	4,47987	7,30811	12,22407	16,96069	23,76925	30,98016
1971	0,64158	1,22335	2,21177	5,01631	8,04348	13,31479	18,16778	25,60843	32,73431
1972	0,62347	1,08117	2,17391	5,40359	9,0796	14,72836	20,27652	27,66057	35,88467
1973	0,69424	0,99832	2,30524	5,91081	9,10082	15,88278	21,48901	28,82038	
1974	0,61732	1,04242	2,32122	5,8679	9,51334	16,43661	22,25045	29,48981	
1975	0,58684	1,05243	2,38691	5,72186	10,21437	17,19482	23,28175	31,1294	
1976	0,59803	1,28419	2,41264	5,84495	10,29542	16,95622	23,67547	31,45808	
1977	0,52111	1,3283	2,31903	5,95216	10,40593	17,96589	23,9935	31,76612	
1978	0,48742	1,24889	2,47518	6,15363	10,80606	17,44139	24,66891	32,51886	
1979	0,54826	1,0541	2,36391	6,55902	10,54919	17,1875	24,4061	33,027	
1980	0,49635	1,34473	2,46077	6,42901	10,2153	18,39135	25,42877	33,92802	
1981	0,58328	1,26152	2,53864	6,32397	10,09973	18,3193	24,4586	34,14788	
1982	0,5343	1,2496	2,32444	6,33031	10,54477	18,07061	24,62775	34,16071	
1983	0,51726	1,43097	2,24572	6,90894	10,76923	18,96641	26,14382	36,20819	
1984	0,55304	1,45412	2,54008	6,93947	12,22634	20,74824	29,25956	38,80612	
1985	0,53873	1,54475	2,74896	7,38277	12,49263	21,16192	29,35729	38,52878	
1986	0,49575	1,55922	3,03528	7,53167	12,82196	22,29746	30,97682	41,5585	
1987	0,46783	1,53751	3,33614	7,70841	13,7511	23,34184	32,69835	43,21618	
1988	0,40117	1,52826	3,56924	8,11168	14,2732	23,66904	33,23761	44,69057	
1989	0,45604	1,64468	3,35639	8,12494	14,56913	25,29181	35,01263	47,45862	
1990	0,46457	1,52549	3,77897	8,36139	15,37628	25,95674	35,92348	48,99291	
1991	0,44602	1,72847	3,73719	8,57115	14,87313	26,58076	36,22077	48,70046	
1992	0,37369	1,70387	3,74043	7,59866	14,34376	26,11063	36,1624	47,874	
1993	0,41596	1,64477	3,68283	7,29764	14,00374	25,52909	35,46196	46,97462	
1994	0,54685	1,81661	3,80168	7,60322	13,84593	25,5444	35,67092	45,43103	
1995	0,59254	1,81191	3,95563	7,71678	13,47136	25,05523	34,47397	43,67596	
1996	0,49748	1,9345	4,21561	8,04751	13,44046	24,06381	33,86234	42,12282	
1997	0,67924	1,83191	4,36908	8,72317	12,80383	24,0611	33,58364	42,17415	
1998	0,73279	2,04699	4,52675	8,85065	12,86772	24,60351	34,23771	41,65924	
1999	0,77463	2,06433	4,79427	8,74391	13,15937	24,95296	33,2391	41,47655	
2000	0,67291	2,12705	4,62233	9,54282	13,75123	25,24901	33,83042	41,05922	
2001	0,75052	2,11496	4,58596	9,41224	13,82205	24,34564	33,90054	40,60642	
2002	0,71123	2,03595	4,62335	9,17765	14,51772	23,45845	34,24933	38,76906	
2003	0,70103	2,1596	4,67821	9,39389	14,30562	22,74615	33,43667	38,51331	
2004	0,79962	2,00752	4,41784	9,27971	13,78107	22,72215	32,6322	38,93042	
2005	0,82909	2,00179	4,35207	9,11212	13,72903	22,98887	30,8948	39,2802	
2006	0,89705	1,87005	4,0265	8,83823	13,14828	22,61657	28,94972	37,99566	
2007	0,95299	1,80036	3,59821	8,25051	12,79921	22,34067	28,51195	36,82927	
2008	0,95132	1,66507	3,54372	8,27584	12,69618	21,80979	28,76887	35,01422	
2009	1,01311	1,76574	3,38628	8,04322	12,30859	20,77044	28,24247	32,56441	
2010	1,06106	1,6278	3,37883	7,90807	12,39062	20,48392	27,71068	32,09997	

2011	1,12965	1,85935	3,66388	8,16466	12,59227	19,71885	26,60418	32,47028
2012	1,02186	1,89594	3,84406	8,22021	12,00312	19,30909	25,35798	30,90341
2013	1,17661	1,93662	3,81399	8,3431	12,3291	18,86837	24,31583	29,4522
2014	1,05005	2,15833	4,06381	8,59462	12,43832	18,62312	23,14762	28,09794
2015	1,3241	2,22179	4,22951	8,83382	12,1124	18,10359	22,53804	27,11779
2016	1,40449	2,51937	4,14228	9,02445	12,35162	18,16649	22,34336	26,48507
2017	1,54826	2,75452	4,38797	8,82563	12,41737	17,54651	22,2984	25,25433
2018	1,70827	2,90282	4,62608	9,02685	12,73271	18,37441	21,63046	24,94901
2019	1,80102	3,41269	5,10714	9,15799	13,06232	18,1023	22,05009	24,80692
2020	1,72899	3,72948	5,20924	9,42427	13,13845	18,10867	21,01435	24,60943
2021	1,4342	3,98173	5,46836	9,43255	13,52041	17,79627	21,73703	23,82834
2022	1,86762	4,2192	5,73879	9,50978	13,15176	18,02347	21,54817	24,45504
2023	2,36012	4,46089	5,67422	9,59645	13,21281	18,2316	21,78256	23,50707
2024	1,82352	4,45951	6,02067	9,68078	12,98057	18,23308	21,12521	24,11587
2025	1,81425	4,60291	6,02278	9,67007	13,19102	18,2615	21,27462	23,9139
2026	1,81527	4,60996	6,19876	9,48613	13,09374	18,42818	21,54282	24,24997
2027	1,79317	4,66546	6,41697	9,57738	13,10057	18,07627	21,62068	23,53113
2028	1,80443	4,53782	6,52381	9,70379	13,06448	18,0894	21,73554	23,77175
2029	1,82654	4,72842	6,86253	10,09001	13,12429	17,82864	21,93554	23,85862
2030	1,82607	4,90196	7,03452	10,21956	13,03955	18,01897	21,60315	23,99082
2031	1,80526	4,46441	7,21566	10,34814	12,88629	17,88035	21,65022	24,16204
2032	1,83225	5,17212	7,32286	10,63165	12,88649	17,84855	21,37092	24,32425
2033	1,78148	5,50565	7,50019	10,63806	13,12052	17,65143	21,68882	24,04749
2034	1,80659	4,86983	7,34646	10,85244	13,47465	17,73519	21,50125	24,19377
2035	1,80251	4,82457	7,48245	10,92878	13,576	17,47745	21,46876	23,86405
2036	1,81011	4,86676	7,4463	11,15564	13,65203	17,38448	21,2163	24,26834
2037	1,7919	4,84409	7,49873	11,22251	13,97744	17,33374	21,27229	24,11222
2038	1,78879	4,80459	7,29938	11,37116	13,95518	17,56369	20,99497	24,07765
2039	1,82057	4,83634	7,4889	11,62111	14,29052	17,99223	20,84405	23,81323
2040	1,79087	4,79072	7,66306	11,68747	14,26248	18,05419	20,8644	23,86742
2041	1,79931	4,84176	7,35951	11,82964	14,55351	18,1306	21,0768	23,75008
2042	1,82343	4,80637	8,12059	11,8428	14,63059	18,48371	21,61107	23,62491
2043	1,8207	4,75781	8,20492	12,02545	14,74264	18,39064	21,5801	23,62935
2044	1,78425	4,76428	7,62866	11,79511	14,91071	18,80878	21,6466	23,8904
2045	1,80484	4,79618	7,562	11,8303	14,89067	18,81429	22,03643	24,56951
2046	1,79514	4,7742	7,68595	11,60253	15,03668	19,09758	21,89109	24,55609
2047	1,79994	4,78115	7,65264	11,7045	15,05589	19,16625	22,37217	24,72142
2048	1,80192	4,78043	7,54507	11,46797	15,20646	19,18465	22,37907	25,03895
2049	1,81658	4,73258	7,56675	11,63691	14,88703	19,35703	22,67829	24,92655
2050	1,78427	4,75738	7,59297	11,78412	14,881	19,19486	22,74072	25,45701
2051	1,80503	4,77796	7,61342	11,62971	14,58211	19,30068	22,66897	25,53261
2052	1,77363	4,79392	7,59342	12,42884	14,67959	19,35659	22,85828	25,88871
2053	1,82901	4,77998	7,54702	12,25564	14,47045	19,48827	22,62384	26,03079
2054	1,80378	4,75057	7,52437	11,66161	14,5829	19,10083	22,74357	25,93062
2055	1,80288	4,7657	7,49731	11,72841	14,75778	19,05086	22,78079	26,19235
2056	1,79505	4,76497	7,5239	11,79555	14,62505	18,68663	22,88561	25,87497
2057	1,84425	4,79152	7,53989	11,77147	15,45136	18,76237	22,50747	26,05803
2058	1,78816	4,80025	7,58365	11,71725	15,20493	18,43867	22,36192	26,06713
2059	1,79248	4,88911	7,48096	11,75488	14,58165	18,6156	21,96718	26,22151
2060	1,7941	4,79708	7,53404	11,73961	14,7093	18,83654	21,97885	25,8624
2061	1,8011	4,81846	7,58476	11,7303	14,8111	18,76461	21,68362	25,65208
2062	1,82065	4,85568	7,5562	11,75649	14,74803	19,61103	21,86351	25,22137
2063	1,81868	4,87675	7,54924	11,76996	14,70748	19,16499	22,05034	25,16312
2064	1,84507	4,87744	7,50921	11,72319	14,67979	18,60586	22,03848	24,86159
2065	1,77453	4,89564	7,52538	11,60816	14,63491	18,72307	22,98971	25,10053
2066	1,78146	4,87203	7,60007	11,72389	14,67423	18,77062	22,40052	25,26035
2067	1,87533	4,93163	7,63887	11,70234	14,74969	18,76192	21,83991	25,29278
2068	1,8418	4,91704	7,64155	11,65374	14,77767	18,73165	21,94939	26,35069
2069	1,80263	4,78158	7,63391	11,6009	14,71351	18,68138	21,98772	25,63942
2070	1,83093	4,91192	7,62873	11,65606	14,594	18,64684	21,97563	25,11723
2071	1,8267	4,89569	7,65553	11,71017	14,69543	18,73444	21,98126	25,25716
2072	1,82412	4,91603	7,62869	11,66725	14,71698	18,7554	21,93879	25,27317

2073	1,78194	4,85903	7,65747	11,75857	14,63591	18,83488	21,88059	25,18071	27,62634
2074	1,82809	4,85961	7,66188	11,62153	14,60943	18,741	22,00558	25,17097	27,77681
2075	1,80642	4,92846	7,67914	11,64701	14,60964	18,65094	21,98897	25,14709	27,86023
2076	1,81283	4,88131	7,73924	11,71184	14,63536	18,72317	22,07243	25,12426	27,838
2077	1,79562	4,85954	7,77576	11,73831	14,67387	18,77838	22,02346	25,21159	27,75017
2078	1,79218	4,89464	7,72498	11,76306	14,76061	18,65036	21,92035	25,14446	27,85305
2079	1,77442	4,88222	7,68305	11,70875	14,63649	18,64712	21,98057	25,29742	27,82541
2080	1,82986	4,88792	7,68633	11,77367	14,60904	18,61616	22,01272	25,18162	27,97252
2081	1,7804	4,92781	7,72621	11,82615	14,686	18,71767	21,92967	25,1928	27,97991
2082	1,7748	4,90573	7,74956	11,71657	14,67546	18,70194	21,89102	25,19725	28,13939
2083	1,80745	4,82497	7,67105	11,77877	14,78082	18,76016	21,86109	25,26677	28,08691
2084	1,80958	4,8344	7,65124	11,78297	14,65079	18,68394	21,96542	25,17361	28,08087
2085	1,79639	4,83402	7,70411	11,86591	14,77542	18,63428	21,98735	25,15841	28,12136
2086	1,78133	4,903	7,70884	11,86667	14,78666	18,70272	22,02783	25,1194	28,14877
2087	1,79294	4,90921	7,6729	11,85318	14,6926	18,76293	21,96296	25,2436	28,08913
2088	1,81746	4,89099	7,76182	11,88609	14,72092	18,84248	21,9174	25,20263	28,22783
2089	1,81334	4,93397	7,69576	11,77053	14,75094	18,61343	21,96648	25,28216	28,19295
2090	1,81474	4,92002	7,69014	11,77591	14,87463	18,87043	22,00731	25,20001	28,35784
2091	1,82641	4,87229	7,72555	11,91957	14,84079	18,85565	22,13157	25,16665	28,34105
2092	1,7885	4,89462	7,75554	11,86573	14,76873	18,72113	21,89119	25,22046	28,5078
2093	1,81924	4,9009	7,63991	11,7588	14,87552	18,82457	22,15518	25,23183	28,26595
2094	1,78302	4,88541	7,63834	11,78395	14,77781	18,80196	22,16316	25,35331	28,2612
2095	1,75476	4,95305	7,56991	11,82861	14,78104	18,99967	21,97127	25,18368	28,41507
2096	1,81278	4,84847	7,70342	11,82861	14,87715	18,97889	22,09503	25,418	28,47722
2097	1,78643	4,89734	7,71362	11,90073	14,88541	18,74864	22,00979	25,41722	28,5693
2098	1,799	4,90842	7,71962	11,98137	14,73314	18,88448	22,27465	25,22553	28,48655
2099	1,82874	4,88245	7,70353	11,72282	14,80101	18,80045	22,28054	25,3814	28,73009
2100	1,79086	4,86301	7,66756	11,88272	14,83882	18,84891	21,9761	25,21178	28,66272

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.6 **Utvikling i uføre og ikke-uføres alderspensjon, med og uten pensjonsreformen. Etter fødselsår**

20 år	30 år	40 år	50 år	55 år	60 år	63 år	66 år	69 år
0,55018	0,97181	1,67181	3,73613	5,5537	8,54068	11,3438	13,51126	16,77887
0,53101	1,11855	1,95798	3,95745	6,18769	9,67103	11,87378	14,18272	16,94654
0,6503	1,09269	2,22849	4,39205	7,06586	10,60519	13,14404	15,47546	17,42471
0,57554	1,16399	2,32448	4,97481	7,5079	11,67619	14,36894	17,43441	19,1145
0,54109	1,1477	2,45706	5,42007	8,33124	12,86194	15,77852	18,9901	20,40772
0,54689	1,10587	2,89618	6,01298	9,28713	13,67569	16,999	20,20899	21,83174
0,51392	1,11328	2,84564	6,49387	9,61872	14,3827	17,66828	20,86476	
0,57242	1,20044	2,79713	6,3926	9,83628	14,87182	18,46509	21,70236	
0,5217	1,20704	3,04282	7,07852	10,36361	15,25064	18,85601	22,20713	
0,40073	1,2307	2,63655	6,83104	10,35489	15,40416	19,07297	22,39947	
0,47677	1,30027	2,91375	7,57463	10,91394	16,2256	19,67416	23,38819	
0,44619	1,22817	3,10934	7,70886	11,85795	16,84285	20,2941	24,14895	
0,45697	1,37489	2,99447	7,6897	11,67893	16,87861	21,09849	24,63648	
0,48484	1,44119	3,12719	8,09991	12,62791	18,05092	22,00473	26,02407	
0,31224	1,40949	3,20876	8,35181	12,63444	18,00751	22,28402	26,62329	
0,43402	1,34208	3,20862	8,84858	13,44226	18,73874	22,75645	27,39178	
0,46902	1,47545	3,28484	8,938	13,78522	20,26954	24,72358	28,98064	
0,47525	1,56188	3,86513	10,08572	15,42409	21,22403	25,88606	30,5626	
0,42377	1,61597	4,09869	10,63714	16,31254	22,57205	26,71356	31,33396	
0,39458	1,64124	4,44594	10,8771	16,96164	24,11435	28,63048	33,95294	
0,3684	1,7096	4,8635	12,3432	18,63516	25,93623	30,1564	35,27501	
0,38302	1,81197	4,91001	12,90594	19,5669	26,94757	32,7354	37,69749	
0,33265	1,91704	5,4251	13,48773	21,05321	29,26099	34,64811	39,96489	
0,34209	1,93658	5,58949	13,85708	22,12961	30,93167	35,78995	41,04964	
0,38439	1,73141	5,53684	13,62193	22,0929	31,18822	36,3117	43,02568	
0,29309	1,7702	5,4005	13,46445	21,97796	31,25425	37,48314	43,44139	
0,32623	1,80885	5,23151	12,76477	21,42929	30,84588	37,94803	43,25646	
0,34564	1,86479	5,64118	12,87399	20,82241	31,15191	37,4659	42,85714	
0,3782	1,84164	5,518	13,00289	20,57668	31,27853	37,55673	43,5851	
0,45322	1,94059	5,74789	13,46906	20,25417	31,50064	37,62901	43,35568	

0,54362	1,94186	5,63929	13,85316	20,39566	32,02262	38,39368	43,44709
0,55367	2,13469	5,88329	14,27854	20,75702	32,85678	39,91739	44,16416
0,58015	2,20305	6,26495	14,57346	21,38794	33,39448	40,66194	44,73528
0,52908	2,18189	6,48934	15,09214	21,88189	33,85376	41,52732	45,56483
0,66193	2,17543	6,36639	14,60615	22,83986	33,83478	41,3629	46,13936
0,59786	1,98974	6,55159	15,07953	22,90977	33,51274	41,93958	45,72917
0,67897	2,05774	6,5967	14,91758	22,9609	32,95658	42,3881	46,15212
0,60016	1,91834	5,90582	14,10345	21,94651	32,76435	41,50377	46,19472
0,69688	1,77316	5,53323	13,40976	21,35257	32,9508	40,5719	46,69271
0,6508	1,56078	5,21835	12,67646	20,16509	33,3301	39,46114	47,29778
0,70984	1,51655	4,75116	12,11916	19,73169	32,95904	39,09434	46,18191
0,72663	1,42559	4,44475	11,55153	19,12446	31,99653	38,94245	45,18803
0,76527	1,33785	4,10753	11,30785	18,6633	31,23506	39,34237	44,03662
0,86935	1,42403	3,98401	11,4687	18,72756	30,43202	39,204	43,37082
0,86148	1,6522	4,47303	12,13299	18,91806	29,71393	38,09843	42,8806
0,84091	1,61369	4,81102	12,75504	19,107	28,90086	36,85451	43,15379
0,88731	1,91433	5,0088	12,90583	18,74265	28,64971	35,18911	42,4414
0,77389	1,95256	5,56244	13,71639	18,95545	28,06232	34,16682	41,06776
0,94483	2,34015	5,93547	13,78317	19,21306	27,57	33,47092	40,3466
1,05802	2,28136	6,19376	14,18326	19,00515	27,09415	33	39,03207
1,00524	2,82829	6,33241	14,57958	19,67035	26,83415	32,77503	37,74854
1,18546	3,15356	6,97168	14,73795	20,02164	27,25049	32,30774	37,24595
1,21616	3,63213	7,4633	15,56361	20,58301	27,31547	32,01861	36,81573
1,28701	4,10791	7,66308	15,38482	20,73845	27,15072	30,29285	36,19428
1,06041	4,48292	8,15075	15,88647	21,31254	27,10057	30,64627	35,77759
1,21785	4,64971	8,42862	15,83443	21,84465	27,76782	30,34159	35,07226
1,29496	4,95879	8,8169	16,10654	21,47667	27,67735	30,50875	33,45426
1,17195	4,84875	8,70985	16,19609	21,96412	27,88097	30,20282	33,62264
1,18878	5,02932	9,18241	16,51352	21,63044	27,8732	30,56876	33,19037
1,1506	4,97961	9,03998	16,38934	21,7609	28,22082	31,37831	33,4198
1,17607	4,81086	9,63196	16,30036	21,47012	28,53307	31,55148	32,92988
1,1567	4,72956	9,69727	16,48796	21,66381	28,09534	31,61949	33,18496
1,14777	4,74611	9,76812	16,55286	21,54821	28,36183	31,93906	33,63336
1,1955	5,05212	10,1187	16,66812	21,7082	27,86931	32,27109	33,84822
1,1797	4,92294	10,44013	16,8459	21,39914	27,78007	31,85922	33,82269
1,14246	5,27295	10,29135	17,02445	21,25917	27,43377	32,13427	34,14222
1,16573	5,0363	10,49725	17,33743	21,34081	27,45568	31,72038	34,46729
1,17284	4,85685	10,16327	17,14944	21,3849	27,12849	31,53517	34,11397
1,16537	4,85069	10,28465	17,50218	21,48048	27,19102	31,29662	34,33918
1,15992	4,81344	10,18225	17,31632	21,46775	26,71632	31,18332	33,93349
1,17169	4,82333	9,86234	17,76775	21,63492	26,50053	30,78866	33,75099
1,14386	4,9055	9,86141	17,70653	21,98037	26,51677	30,79518	33,53491
1,14362	4,86199	10,04331	17,70091	21,70705	26,55939	30,27035	33,38719
1,18358	4,89423	10,41143	17,86746	22,03959	26,55702	29,96322	32,97248
1,14999	4,91164	10,51804	18,0408	21,85003	26,40903	29,93866	33,16241
1,16787	4,7318	10,99651	17,75619	22,31235	26,62494	30,00214	32,65191
1,15799	4,77661	10,50192	17,93074	22,06475	26,86045	29,94158	32,33169
1,17915	4,80026	10,32881	17,51071	22,11241	26,57848	29,74977	32,39128
1,14998	4,84349	10,31984	17,34875	22,09848	26,96558	29,96579	32,51598
1,15014	4,80973	10,30513	17,06329	22,27311	26,68234	30,17837	32,46777
1,16247	4,75882	10,29042	16,80649	21,93861	27,11379	29,88763	32,48345
1,16314	4,73348	10,42703	16,7487	22,09667	26,87618	30,24648	32,62349
1,14861	4,72566	10,29909	17,13989	21,57285	26,7251	29,97161	32,9345
1,18254	4,70778	10,30942	17,67079	21,39882	26,8301	30,36081	32,67888
1,13118	4,78985	10,31395	17,95532	20,97163	26,78269	30,12114	33,09496
1,18927	4,84895	10,26264	18,585	20,71075	26,43911	29,89046	32,87472
1,16997	4,78565	10,22886	17,9309	20,70396	26,65002	30,03747	33,21906
1,17537	4,72638	10,35634	17,65067	21,13257	25,96769	29,87263	33,1072
1,15908	4,79295	10,19977	17,59533	21,73663	25,69148	29,58111	32,85461
1,14095	4,80386	10,22644	17,64172	22,15281	25,24111	29,7424	33,04227
1,174	4,8529	10,18385	17,67965	22,80039	24,9717	29,03643	32,89909
1,16275	4,86593	10,05837	17,72145	21,98901	25,02235	28,67389	32,69985

1,17426	4,83133	10,17634	17,58053	21,6929	25,48295	28,17618	32,80247	
1,17342	4,83089	10,16625	17,65472	21,67644	26,13797	27,94339	32,11837	34,209
1,18467	4,81989	10,15825	17,59714	21,73817	26,63369	28,00575	31,74013	34,03537
1,17347	4,89205	10,36075	17,61329	21,7802	27,39923	28,53578	31,28221	34,22124
1,18272	4,84044	10,26053	17,62923	21,87756	26,51442	29,18981	31,02922	33,51951
1,14811	4,8418	10,217	17,60218	21,64688	26,16661	29,78925	31,1652	33,1058
1,16867	4,87305	10,27713	17,61285	21,71924	26,12562	30,56424	31,73205	32,66295
1,15414	4,83429	10,24903	17,50377	21,65655	26,20315	29,56911	32,48105	32,45549
1,1531	4,84479	10,27821	17,49686	21,69363	26,2165	29,27324	33,14161	32,62069
1,15401	4,89089	10,24017	17,41468	21,70686	26,32809	29,23068	33,93056	33,23613
1,16452	4,85326	10,20705	17,53557	21,62162	26,05791	29,32075	32,86951	34,06495
1,15438	4,91327	10,20432	17,54233	21,75584	26,17518	29,30189	32,59889	34,75975
1,16961	4,81296	10,26651	17,48558	21,59839	26,12638	29,39873	32,53849	35,62955
1,18392	4,83132	10,3402	17,64652	21,60379	26,12252	29,16781	32,64029	34,49417
1,16191	4,82439	10,24742	17,5536	21,5476	26,1404	29,26303	32,61608	34,32915
1,15577	4,86101	10,31251	17,62406	21,6478	26,10233	29,21072	32,74478	34,34917
1,18823	4,82767	10,34276	17,56638	21,72132	26,20308	29,2552	32,47451	34,60227
1,13582	4,84695	10,31333	17,56806	21,5986	26,064	29,24409	32,65541	34,52567
1,16953	4,84052	10,35897	17,5591	21,70225	26,14079	29,21627	32,56407	34,72904
1,14204	4,80443	10,41601	17,56813	21,6247	26,01523	29,31045	32,56423	34,59925
1,18375	4,83464	10,29441	17,6271	21,71997	26,17795	29,20947	32,58457	34,81627
1,14842	4,85476	10,3101	17,40814	21,67198	26,18381	29,31003	32,63612	34,80628
1,146	4,85332	10,23014	17,65238	21,72444	26,1397	29,20184	32,69425	34,85571
1,15123	4,77064	10,18057	17,63922	21,7074	26,21227	29,36651	32,58602	35,03533
1,18194	4,88557	10,35549	17,52993	21,64967	26,0688	29,31122	32,68574	35,16167
1,15117	4,84454	10,3321	17,56722	21,71831	26,15375	29,24308	32,5436	35,17223
1,17294	4,82737	10,28892	17,6025	21,47012	26,12756	29,39671	32,79299	35,06458
1,16585	4,85425	10,36671	17,57822	21,74891	26,12626	29,23422	32,70944	35,33905
1,17273	4,85545	10,29194	17,68034	21,69612	26,24045	29,34184	32,59089	35,15939
1,16454	4,82929	10,28543	17,74098	21,61508	26,12179	29,26642	32,7608	35,52842
1,17693	4,86649	10,30088	17,55983	21,71885	26,17378	29,26085	32,58201	35,40045
1,14687	4,86728	10,32744	17,63269	21,6812	25,96497	29,41426	32,71566	35,38275
1,16431	4,84806	10,27686	17,58489	21,67143	26,2271	29,25569	32,6338	35,56068
1,17874	4,95257	10,20882	17,40274	21,68579	26,16681	29,32409	32,6591	35,44563
1,14106	4,89392	10,38004	17,6705	21,83833	26,09552	29,12734	32,83609	35,63058
1,18695	4,83146	10,30834	17,67927	21,65545	26,13283	29,38833	32,63167	35,60294
1,16689	4,90892	10,26469	17,51941	21,66681	26,18246	29,3113	32,69939	35,67385
1,15402	4,8885	10,3415	17,64912	21,69833	26,07558	29,23641	32,54468	35,83718
1,15701	4,91999	10,30159	17,52402	21,52684	26,17618	29,31288	32,77481	35,65622
1,18227	4,86034	10,20922	17,64082	21,80874	26,2797	29,30402	32,72065	35,77791
1,1643	4,8846	10,31879	17,5545	21,77112	26,12476	29,19821	32,64706	35,68759
1,15477	4,90258	10,42894	17,63167	21,66628	26,14357	29,30058	32,73321	35,8738

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.7 Antall uføretrygdete. Modell for økte aldersgrenser. Framskrevet etter 2020. Etter år og alder

	Referanse	Økte aldersgrenser
1967	93722	93722
1968	102118	102118
1969	114092	114092
1970	128463	128463
1971	141543	141543
1972	153157	153157
1973	131930	131930
1974	136925	136925
1975	141179	141179
1976	144889	144889
1977	148307	148307
1978	152259	152259
1979	154403	154403
1980	158201	158201
1981	159190	159190
1982	162929	162929

1983	169040	169040
1984	184927	184927
1985	190044	190044
1986	200124	200124
1987	208937	208937
1988	216601	216601
1989	227150	227150
1990	232707	232707
1991	234192	234192
1992	231892	231892
1993	227929	227929
1994	229339	229339
1995	231738	231738
1996	234581	234581
1997	241070	241070
1998	252258	252258
1999	263768	263768
2000	272791	272791
2001	277907	277907
2002	283879	283879
2003	292040	292040
2004	292568	292568
2005	290871	290871
2006	287595	287595
2007	285266	285266
2008	285764	285764
2009	285712	285712
2010	290554	290554
2011	296390	296390
2012	299885	299885
2013	296318	296318
2014	302525	302525
2015	305768	305768
2016	309151	309151
2017	316805	316805
2018	330320	330320
2019	342729	342793
2020	348096	348187
2021	356646	356801
2022	363070	363486
2023	368089	368967
2024	373734	374956
2025	378689	380505
2026	383448	385877
2027	387943	391025
2028	392233	396064
2029	395841	400616
2030	398659	403871
2031	400509	407986
2032	401831	411635
2033	402560	415070
2034	402972	418181
2035	402838	420988
2036	402211	423183
2037	401920	425102
2038	401530	427099
2039	401129	428805
2040	401410	430379
2041	401826	430529
2042	402870	432786
2043	404668	436146
2044	406921	440351

2045	408679	444502
2046	410055	449228
2047	411176	453209
2048	412521	457059
2049	413156	460493
2050	413813	463835
2051	414381	464627
2052	414350	467686
2053	413967	470597
2054	413068	473296
2055	411485	475559
2056	409852	477543
2057	407584	478740
2058	405579	479482
2059	403737	479895
2060	402089	479886
2061	400815	477863
2062	399842	478191
2063	398937	478630
2064	398432	479388
2065	398406	480308
2066	397791	481608
2067	396953	482808
2068	396305	484789
2069	395387	486693
2070	394966	488046
2071	394365	489038
2072	393934	490330
2073	392814	489429
2074	391878	490700
2075	390459	492073
2076	388917	493562
2077	387731	494642
2078	386613	495525
2079	385751	496153
2080	385188	496524
2081	384709	496769
2082	384326	497284
2083	384032	497924
2084	384418	498697
2085	384979	499830
2086	385782	500967
2087	387056	500891
2088	388138	502149
2089	389128	504293
2090	390111	506899
2091	391011	509636
2092	391786	512826
2093	392450	516316
2094	392938	519131
2095	393315	522031
2096	393684	524837
2097	394025	527590
2098	394243	530129
2099	394387	532605
2100	394170	535071

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.8 **Andel uføretrygdete (blant alle personer eldre enn 15 år). Modell for økte aldersgrenser.**
Framskrevet etter 2020. Etter år og alder.

	Referanse	Økte aldersgrenser
1967	19,7983033	19,7983033

1968	20,4140462	20,4140462
1969	21,6764829	21,6764829
1970	23,2709336	23,2709336
1971	24,6541628	24,6541628
1972	25,925857	25,925857
1973	20,1193773	20,1193773
1974	20,3832361	20,3832361
1975	20,5483081	20,5483081
1976	20,6263836	20,6263836
1977	20,7652102	20,7652102
1978	20,7624871	20,7624871
1979	20,5762847	20,5762847
1980	20,6197082	20,6197082
1981	20,3724606	20,3724606
1982	20,4746406	20,4746406
1983	20,6881275	20,6881275
1984	21,910756	21,910756
1985	22,0026073	22,0026073
1986	22,6722648	22,6722648
1987	23,1498881	23,1498881
1988	23,5132242	23,5132242
1989	24,0931269	24,0931269
1990	24,2518068	24,2518068
1991	23,7606163	23,7606163
1992	23,3759269	23,3759269
1993	22,9810458	22,9810458
1994	23,1153555	23,1153555
1995	23,289315	23,289315
1996	23,3806399	23,3806399
1997	23,6513334	23,6513334
1998	24,2895823	24,2895823
1999	24,9829039	24,9829039
2000	25,4036028	25,4036028
2001	25,309185	25,309185
2002	25,613451	25,613451
2003	25,9466567	25,9466567
2004	25,717415	25,717415
2005	25,3627125	25,3627125
2006	24,8845953	24,8845953
2007	24,544268	24,544268
2008	24,3079279	24,3079279
2009	23,7964436	23,7964436
2010	23,9571902	23,9571902
2011	23,6432399	23,6432399
2012	23,4744926	23,474511
2013	22,7725489	22,7725489
2014	22,8109001	22,8109001
2015	22,6629785	22,6629785
2016	22,5285368	22,5285368
2017	22,7000771	22,7000771
2018	23,2963421	23,2963421
2019	23,7945772	23,8199238
2020	23,5402	23,5740294
2021	23,7004952	23,726689
2022	23,6843067	23,7200779
2023	23,7703282	23,8205359
2024	23,6937151	23,7482416
2025	23,5121476	23,5901725
2026	23,3190238	23,4496283
2027	23,1337476	23,3283418
2028	22,963937	23,237165
2029	22,7883146	23,148123

2030	22,5816538	23,0045836
2031	22,3390246	22,9325692
2032	22,0945903	22,8553296
2033	21,841842	22,7994296
2034	21,5861051	22,7300077
2035	21,3279584	22,6586758
2036	21,0636485	22,547369
2037	20,8425164	22,4525269
2038	20,6394938	22,3914385
2039	20,4565807	22,333966
2040	20,3188574	22,2882744
2041	20,1967066	22,1713366
2042	20,1124062	22,1766627
2043	20,0714933	22,244845
2044	20,0562571	22,3569509
2045	20,0170058	22,4695235
2046	19,9635932	22,5937542
2047	19,9006073	22,7000502
2048	19,8453727	22,8053325
2049	19,7572261	22,8870644
2050	19,6633389	22,9756525
2051	19,5622279	22,9288723
2052	19,4290253	22,9913208
2053	19,284165	23,0483018
2054	19,1203849	23,0831395
2055	18,9320029	23,0995508
2056	18,7441718	23,0847989
2057	18,5316417	23,0484145
2058	18,3345772	23,000048
2059	18,1510794	22,9373606
2060	17,9839933	22,859149
2061	17,8375217	22,6785977
2062	17,7129405	22,6212473
2063	17,6031103	22,5717975
2064	17,5184921	22,5392613
2065	17,4523004	22,5184204
2066	17,3618776	22,5200426
2067	17,2628266	22,5236943
2068	17,1712322	22,5585766
2069	17,0662741	22,5964623
2070	16,98008	22,606308
2071	16,8853233	22,600856
2072	16,8002883	22,6110759
2073	16,6868731	22,5137966
2074	16,5837714	22,5149683
2075	16,4660174	22,5224516
2076	16,3463046	22,5300408
2077	16,2456079	22,52503
2078	16,1529659	22,5150521
2079	16,0780832	22,499678
2080	16,0231353	22,4827448
2081	15,9809861	22,4659959
2082	15,9497974	22,4531068
2083	15,9238505	22,467112
2084	15,9305487	22,4946526
2085	15,9472412	22,5517197
2086	15,9746018	22,6164587
2087	16,0251596	22,6278299
2088	16,0661791	22,707957
2089	16,102559	22,8284286
2090	16,1378408	22,9675137
2091	16,1659899	23,1128171

2092	16,1861599	23,277367
2093	16,1993571	23,4533233
2094	16,2013373	23,5975823
2095	16,1966069	23,7393214
2096	16,1892621	23,8743935
2097	16,1765032	24,0012629
2098	16,1552621	24,1032916
2099	16,1309876	24,2090211
2100	16,0912051	24,3090005

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.9 Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet. Alle bosatte. Etter fødselsår

	Referansebanen	Referansebanen, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, lønnsregulering starter i 2030
1955	35,2032	36,61371	35,2068	36,60722	35,19714
1956	34,20266	36,68831	34,20312	36,68967	34,20592
1957	34,85269	37,93695	34,89654	37,9224	34,89666
1958	34,0576	38,02927	34,04287	38,0973	34,02108
1959	34,53805	39,33435	34,56897	39,29938	34,54342
1960	33,29749	39,08253	33,28038	39,09942	33,21036
1961	33,50879	40,31916	33,66033	40,28221	33,53907
1962	33,55406	41,43974	33,58992	41,4388	33,53388
1963	33,18549	41,75508	33,14509	41,48631	33,59272
1964	32,69859	42,15217	32,69069	41,2778	33,48585
1965	32,12071	42,43476	31,81959	40,78871	33,05516
1966	32,11054	42,95045	31,56732	40,72417	33,12676
1967	32,12714	43,7017	31,35348	40,8425	33,19413
1968	31,80499	44,21716	30,87165	40,47903	32,97764
1969	32,62287	45,94559	31,70838	41,43647	33,9475
1970	31,85736	45,89512	30,82581	40,90321	33,09518
1971	32,39906	46,80452	31,41665	41,09	33,84817
1972	32,64285	47,43347	30,7433	41,05532	34,101
1973	32,55428	48,25644	30,96884	41,8381	34,6788
1974	33,04621	48,82416	31,17719	42,23015	35,23483
1975	32,88892	49,40405	31,27754	42,42139	35,43879
1976	33,05497	50,00405	31,21304	42,40795	35,58818
1977	32,99661	50,4807	30,9816	42,4059	35,80085
1978	33,10773	51,26131	31,03946	42,58308	35,92513
1979	33,57348	51,97596	31,15718	42,91564	36,34729
1980	33,21622	52,69998	30,84611	42,94583	36,50723
1981	33,82459	53,49293	30,64444	43,4527	37,11614
1982	34,06267	54,33186	30,72129	43,94057	37,49864
1983	34,37166	55,14383	30,73091	44,59397	38,03826
1984	34,73219	55,97308	30,95611	44,80114	38,66013
1985	34,4794	56,44545	30,38977	44,77285	38,53886
1986	34,51547	56,96025	30,3655	45,08944	38,50799
1987	34,34121	57,85197	30,04489	45,04373	38,6696
1988	34,20084	58,66349	29,8543	45,26737	38,78297
1989	34,21993	59,59372	29,63233	45,78784	38,70906
1990	34,33175	60,66072	28,99517	46,31825	39,02513
1991	34,7194	61,72242	29,34786	46,73849	39,70954
1992	34,75803	62,73451	28,99037	47,39182	39,99632
1993	34,50664	63,66194	28,80265	47,68246	40,42442
1994	34,39791	63,94831	28,35185	47,63948	40,3698
1995	33,98871	63,79918	27,96661	47,23194	39,6853
1996	33,74755	64,30155	27,70529	47,20305	40,12681
1997	34,0115	64,7974	27,82332	47,24801	40,12077
1998	34,2087	65,90111	27,84465	47,83457	40,39705
1999	34,79179	66,32636	28,19622	48,54677	41,05268

2000	35,38731	67,42573	28,86526	48,99257	41,73943
2001	35,42827	68,23821	28,37935	49,64894	42,15779
2002	34,64157	67,85213	27,41634	48,97351	41,44718
2003	34,21484	67,96507	27,23714	48,4472	41,14548
2004	34,03416	68,24598	26,95641	48,3458	41,23202
2005	34,17472	68,911	26,61441	48,98531	41,69013
2006	34,0914	69,43495	26,41471	48,87927	41,5519
2007	33,74482	69,84811	26,30557	48,87206	41,85414
2008	33,87307	70,31017	26,05509	48,79488	41,67111
2009	33,85282	70,7562	26,08844	49,26717	41,62019
2010	33,82042	71,16203	25,97812	48,836	41,90734
2011	33,87507	71,36611	25,69668	48,82282	41,75594
2012	33,73193	71,48891	25,62806	49,23751	42,09704
2013	33,83186	71,96212	25,37269	49,27415	41,78143
2014	33,7903	72,3307	25,16926	49,32868	42,08927
2015	33,73637	72,70625	25,16011	49,30869	42,10147
2016	33,63433	72,91095	25,19265	49,47355	42,01113
2017	33,55506	73,26119	25,03403	49,12811	42,12378
2018	33,4139	73,5526	24,52818	49,42465	42,24237
2019	33,42553	73,7858	24,40228	49,78588	42,26008
2020	33,17583	73,97198	24,34683	49,66524	42,30042

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.10 Andel garantipensjonister ved avgang fra arbeidsmarkedet, bosatte ikke-uføre. Etter fødselsår

	Referansebanen	Referansebanen, lønnsregulering av satsene for minsteytelene	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelene	HA, lønnsregulering starter i 2030
1955	25,73995	26,80055	25,74758	26,79251	25,7343
1956	25,35552	27,65447	25,35784	27,66417	25,3626
1957	26,0283	28,80292	26,0886	28,78402	26,09229
1958	25,51552	28,80151	25,4902	28,89376	25,46157
1959	25,9828	29,90249	26,03701	29,82201	25,96628
1960	24,99368	29,8854	25,05693	29,93139	24,9023
1961	25,06482	30,70936	25,28696	30,69503	25,13631
1962	25,44214	32,03276	25,51542	31,90629	25,42042
1963	24,92435	32,03282	24,94814	31,99382	25,3671
1964	24,28089	32,34149	24,52699	31,86026	25,41723
1965	23,839	32,48236	23,9768	31,48276	25,18933
1966	23,83101	33,00262	23,82369	31,61775	25,25875
1967	23,80867	33,63153	23,58517	31,67154	25,42624
1968	23,48354	34,07585	23,20858	31,29402	24,99346
1969	24,42354	35,99077	24,01778	32,42092	26,09009
1970	23,69932	35,86417	23,31303	31,64557	25,26939
1971	24,01962	36,66183	23,94452	31,90991	26,12409
1972	24,44503	37,51126	23,66328	32,04679	26,33124
1973	24,3009	38,26927	23,9098	32,63151	26,80055
1974	24,87412	38,73933	24,31404	32,99064	27,34607
1975	25,0223	39,57619	24,49483	33,18795	27,77566
1976	25,26154	40,25919	24,78558	33,67966	27,99991
1977	25,11238	40,68539	24,66601	33,50222	28,18741
1978	25,38815	41,20669	24,6422	33,71305	28,19309
1979	25,75851	42,10403	24,84387	33,81645	28,55622
1980	25,20309	42,83095	24,5311	34,00752	28,87343
1981	25,45458	43,40733	24,5061	34,3307	29,08243
1982	25,57452	44,31534	24,85741	34,68701	29,70727
1983	25,95433	44,99278	24,88043	34,97391	29,91388
1984	26,25883	45,70565	25,00493	35,48777	30,32133
1985	25,96111	46,37589	24,34273	35,4271	30,33431
1986	25,85422	46,65701	24,20066	35,51895	30,05943
1987	25,6566	47,59002	23,77228	35,26324	30,02964

1988	25,52286	48,46406	23,80914	35,44822	30,07768
1989	25,39147	49,4372	23,79917	35,83571	30,22838
1990	25,62489	50,42299	23,34055	36,23434	30,47909
1991	25,83078	51,67052	23,74399	36,80072	31,02137
1992	25,86662	52,5547	23,1649	37,04055	31,47578
1993	25,73747	53,79912	23,15923	37,70882	31,85194
1994	25,55749	54,10849	22,73895	37,5575	31,98987
1995	25,23746	53,92371	22,23207	37,32183	31,40074
1996	24,78502	54,36113	21,93534	37,08049	31,25166
1997	25,07709	54,99415	22,03801	37,14351	31,57873
1998	24,97589	55,88463	22,06895	37,49197	31,42704
1999	25,34256	55,9921	21,86766	37,79107	31,74365
2000	25,59361	57,21427	22,40189	38,14135	32,3555
2001	25,45244	57,97567	22,0308	38,39427	32,4311
2002	25,23901	57,60801	21,29098	37,97711	31,81888
2003	24,64743	57,86341	21,16423	37,55766	31,66188
2004	24,28836	58,03527	20,92988	37,35795	31,67247
2005	24,23086	58,84527	20,317	37,85523	32,01994
2006	24,22699	59,41317	20,34668	37,91369	31,80763
2007	23,9815	59,94983	20,13647	37,83027	32,12766
2008	23,97369	60,53124	19,81377	37,66846	31,83088
2009	24,03377	61,08084	19,93635	37,98778	31,70727
2010	23,94413	61,5274	19,92051	37,54445	31,82861
2011	23,73422	61,67483	19,48242	37,64625	31,90484
2012	23,67029	61,85629	19,41253	37,81278	32,08398
2013	23,71716	62,4165	19,37551	37,7982	32,01647
2014	23,60218	62,76366	19,01931	37,88488	31,97153
2015	23,71027	63,31953	19,10743	37,87597	31,99156
2016	23,48022	63,48944	18,9975	37,96995	31,74762
2017	23,2431	63,88578	18,52999	37,63784	31,99034
2018	23,05755	64,30289	18,54511	37,80307	32,17464
2019	23,15386	64,51692	18,5386	38,24392	31,96581
2020	22,94181	64,75032	18,13396	38,0622	31,84305

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.11 Andel som kvalifiserer til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår

	Referansebanen	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
1930	100	100	100
1931	100	100	100
1932	100	100	100
1933	100	100	100
1934	100	100	100
1935	100	100	100
1936	100	100	100
1937	100	100	100
1938	100	100	100
1939	100	100	100
1940	100	100	100
1941	100	100	100
1942	100	100	100
1943	100	100	100
1944	100	100	100
1945	75,95073	75,95073	75,95073
1946	74,91615	74,91615	74,91615
1947	72,70431	72,70431	72,70431
1948	71,39522	71,39522	71,39522
1949	68,65845	68,65845	68,65845
1950	67,94151	67,94151	67,94151
1951	68,18667	68,18667	68,18667
1952	67,73164	67,73164	67,73164

1953	65,81862	65,81862	65,81862
1954	64,1891	64,1891	64,1891
1955	63,37389	63,37389	62,81601
1956	62,87134	62,87134	61,83732
1957	63,39847	63,39847	61,63027
1958	62,9148	62,9148	60,39738
1959	60,93113	60,93113	57,29527
1960	59,59467	59,59467	55,3236
1961	58,84266	58,84266	53,54103
1962	58,07594	58,07594	51,90614
1963	73,50268	73,50268	70,04409
1964	73,52135	74,0792	69,97682
1965	73,14715	74,32416	69,76801
1966	73,04779	75,00956	70,05887
1967	72,3864	75,05767	70,05084
1968	72,24256	75,23158	69,93648
1969	72,23112	75,39292	69,42227
1970	70,81043	73,87915	67,59637
1971	71,11995	73,92356	67,65258
1972	70,66094	73,74961	67,97216
1973	70,26693	73,3056	67,26782
1974	69,55993	72,65444	66,42667
1975	68,65772	72,33317	66,02832
1976	67,87075	71,39117	65,37619
1977	67,42283	71,67602	65,16871
1978	67,29783	72,08073	65,4825
1979	67,02811	71,79872	64,80205
1980	66,76025	71,42404	64,20326
1981	66,98381	72,04199	64,91944
1982	66,40139	71,3714	64,19849
1983	66,66193	71,50727	64,21498
1984	66,42124	71,82136	64,51654
1985	66,67731	71,97082	64,26684
1986	66,73121	72,93693	65,45031
1987	67,5273	74,14454	65,87759
1988	68,29491	74,51896	65,87076
1989	68,6766	74,89183	66,06537
1990	69,28441	75,36432	66,31817
1991	69,27218	75,27479	66,25118
1992	69,2343	74,88669	66,05757
1993	69,53429	75,60086	66,51652
1994	70,14106	76,12061	66,48304
1995	70,55718	77,2721	67,46049
1996	71,15765	78,18408	68,29975
1997	71,25149	78,38781	68,40816
1998	71,67716	78,46709	68,33049
1999	71,68186	78,42523	67,64377
2000	71,69938	78,33068	67,27232
2001	70,86401	77,89595	66,73451
2002	71,26496	77,42207	66,40677
2003	71,8302	78,00922	67,2536
2004	72,38546	78,57277	68,09317
2005	72,42799	78,62763	68,15272
2006	73,14218	79,42075	68,41001
2007	72,93176	79,99053	68,79764
2008	73,65306	80,39243	68,98652
2009	73,54866	80,66261	69,18413
2010	73,71888	80,70378	68,79941
2011	73,83473	80,52252	68,51357
2012	74,029	80,40658	68,47683
2013	73,61924	80,20898	68,05216
2014	74,02895	80,67202	68,65192

2015	73,93135	80,25989	67,68724
2016	74,01347	79,78511	68,14847
2017	73,92393	79,92229	67,99721
2018	73,92781	80,02473	68,07248
2019	73,82659	80,4438	68,10534
2020	73,94056	80,59606	68,14887

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.12 Alderspensjon til tidligere uføretrygdte og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

	Referansebanen, tidligere uføretrygdte	Økte aldersgrenser, tidligere uføretrygdte	Referansebanen, ikke-uføre	Økte aldersgrenser, ikke-uføre
1920	218271,901	218271,901	227198,479	227198,542
1921	223652,584	223652,584	230483,35	230483,35
1922	227151,663	227151,868	233321,025	233321,535
1923	231673,157	231674,515	236275,579	236276,599
1924	235003,97	235005,965	239696,515	239693,537
1925	237730,137	237732,76	242510,719	242510,767
1926	239506,521	239510,402	244797,589	244796,713
1927	240730,565	240726,775	247857,876	247867,536
1928	242030,629	242030,992	250584,806	250559,591
1929	242888,992	242884,973	254672,051	254677,182
1930	244289,869	244269,511	258296,349	258312,019
1931	245948,716	245919,781	259780,596	259807,776
1932	246689,001	246716,656	263639,541	263724,429
1933	247363,144	247372,006	266255,065	266237,395
1934	249520,499	249574,144	269149,923	269215,235
1935	249471,891	249525,943	273068,459	273124,659
1936	251786,219	251872,72	277433,089	277546,942
1937	252403,652	252425,037	280406,528	280237,96
1938	255911,905	255958,478	283990,254	283870,264
1939	258788,431	258761,765	289098,536	288908,168
1940	260639,701	260439,835	291204,043	291147,765
1941	261187,566	261340,14	298299,986	298346,167
1942	262339,684	262560,928	302020,347	302160,547
1943	262719,543	262800,727	308452,22	308485,83
1944	262553,264	262719,612	311321,768	311223,204
1945	263592,548	263822,236	307838,054	308001,286
1946	260397,483	260712,141	306888,151	307166,866
1947	258930,901	259325,971	302734,982	302937,03
1948	258554,982	258917,359	299726,818	299790,678
1949	256800,944	257145,143	293535,857	293786,623
1950	255485,471	255806,927	292096,002	292235,8
1951	254818,702	255150,563	289825,613	290383,053
1952	253208,926	253463,762	287844,151	288181,295
1953	249362,179	250006,71	284884,653	285450,994
1954	239131,086	239983,058	280973,072	281436,536
1955	236973,935	238036,182	279867,026	280423,981
1956	234449,517	235163,103	277669,11	278355,968
1957	233063,715	233585,286	276518,135	276957,085
1958	230698,299	231056,57	274626,849	275427,821
1959	229122,125	230050,817	273359,544	274018,386
1960	225582,686	226176,667	271803,89	272718,593
1961	224035,853	224506,767	271561,312	272031,822
1962	221247,184	221453,396	270011,828	270679,051
1963	218772,029	219675,207	260816,698	261854,281
1964	217588,476	219734,62	260924,189	262045,72
1965	215317,824	219191,431	260499,185	262220,725
1966	214597,484	219852,126	260357,568	263355,101
1967	212547,167	219802,521	259722,957	262721,122
1968	210562,752	219285,454	259172,158	263211,239
1969	209035,453	219505,851	258901,077	263162,728

1970	206563,979	218018,438	256370,912	261092,767
1971	205046,302	217919,325	255976,657	262137,618
1972	202252,855	218748,525	254949,031	261308,923
1973	201476,152	217007,741	254387,896	260827,42
1974	198846,875	215649,797	252757,58	260067,522
1975	197572,933	215723,901	251911,791	259563,051
1976	196497,884	215704,01	250818,666	259209,825
1977	194349,423	215071,816	249912,555	258430,688
1978	193243,613	215875,559	249630,452	258233,723
1979	192365,896	215269,127	248892,202	258407,993
1980	190649,303	215594,626	248563,902	257987,503
1981	189776,289	217003,986	248431,619	259011,44
1982	188072,47	214340,486	247591,249	258229,435
1983	186304,203	214304,294	246068,394	257298,501
1984	185193,65	213813,773	245635,507	256647,933
1985	183941,062	213384,853	244540,961	256798,09
1986	183040,646	214181,844	244409,88	256615,2
1987	182037,899	213622,254	244467,777	256918,035
1988	180927,411	213022,091	243888,312	256833,389
1989	179631,619	212720,794	243342,864	256306,235
1990	178443,654	212828,124	242588,051	255806,408
1991	177354,068	211545,587	241498,449	255190,744
1992	175428,074	210867,137	239717,276	253844,829
1993	174112,613	209542,645	238561,933	252566,519
1994	172468,091	209161,942	238545,115	252298,715
1995	170854,426	208584,15	237510,486	252462,293
1996	170438,488	208940,634	238049,012	252727,172
1997	169164,928	208076,328	237854,228	253394,149
1998	167829,987	207389,81	237314,359	253534,224
1999	167004,123	207368,62	236725,423	253325,38
2000	165147,975	205703,111	236476,733	253472,889
2001	164205,145	205099,662	235403,757	252554,526
2002	163006,527	204377,78	234695,467	251780,066
2003	162647,126	204586,743	235029,639	253030,404
2004	161673,345	205316,728	235033,147	252999,914
2005	161163,107	204218,968	234264,869	252712,651
2006	160499,972	204474,779	234471,541	252738,465
2007	159524,102	204670,624	233813,845	253104,566
2008	159234,388	204605,009	233465,634	253082,813
2009	158527,672	204762,854	232948,026	253243,415
2010	157540,1	204475,166	232790,77	253225,301
2011	156654,668	204134,724	231727,807	252435,012
2012	155920,332	203921,392	231696,989	252810,446
2013	155104,76	203441,318	230721,584	252331,205
2014	154594,141	203771,94	230963,762	252593,633
2015	153808,987	202636,175	229928,024	252172,958
2016	153076,59	202225,889	229227,236	252256,371
2017	152236,599	202003,912	229092,27	251759,707
2018	151521,03	202155,294	228636,215	251069,725
2019	150873,394	201899,971	227689,806	251309,759
2020	149933,155	201466,914	227388,366	250829,208

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.13 Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Uten pensjonsreformen, i referansebanen og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Økte aldersgrenser
1920	96,0812487	96,071022	96,0709954
1921	97,0721353	97,03633	97,03633
1922	97,3752361	97,355848	97,3557235
1923	98,0626689	98,052096	98,0522472
1924	98,0292098	98,0422974	98,0443475

1925	98,0048727	98,028713	98,029775
1926	97,8513651	97,8385947	97,8405306
1927	97,0869691	97,1244364	97,1191219
1928	96,5429468	96,5863148	96,5961796
1929	95,1501504	95,3732421	95,3697423
1930	94,3030754	94,5773603	94,563742
1931	94,3967531	94,6755528	94,6545116
1932	93,2103384	93,570562	93,5509298
1933	92,4812921	92,9045779	92,9140724
1934	92,4614224	92,706881	92,7043168
1935	91,1159297	91,3587353	91,359727
1936	90,5829859	90,7556555	90,7495927
1937	89,9574525	90,0134721	90,0752478
1938	90,2900614	90,1129182	90,1674147
1939	89,9976079	89,5156488	89,5654028
1940	90,1566017	89,5041493	89,4528024
1941	89,389112	87,558692	87,5962789
1942	88,8389569	86,8615928	86,8945106
1943	88,3463692	85,1734974	85,1905342
1944	87,854681	84,3350166	84,4151748
1945	88,2042786	85,6270186	85,6562125
1946	87,5264612	84,8509407	84,8763879
1947	87,4245734	85,530552	85,6039195
1948	87,462297	86,2635462	86,3660472
1949	86,9645108	87,4853744	87,5278597
1950	86,8450592	87,4662676	87,5344248
1951	87,046678	87,921388	87,866892
1952	87,1154832	87,9673686	87,9528849
1953	87,4232096	87,5309275	87,5830582
1954	87,6246326	85,1081864	85,2707546
1955	88,1260951	84,6737604	84,8843887
1956	88,0683051	84,4348572	84,4828671
1957	88,5680185	84,2851465	84,3398846
1958	88,7860285	84,0042772	83,890062
1959	88,8907996	83,8171302	83,9545187
1960	89,5456918	82,9946497	82,9340842
1961	89,2587113	82,4991791	82,5295973
1962	89,4174998	81,9398121	81,8140137
1963	90,0596279	83,8796102	83,8921581
1964	89,883372	83,3914542	83,8535429
1965	90,1346479	82,6558532	83,5904297
1966	90,2392038	82,424139	83,4812485
1967	90,2765303	81,8361106	83,6638179
1968	90,0275262	81,2443565	83,3115845
1969	89,9736472	80,739507	83,4106916
1970	89,7929289	80,5723148	83,5022895
1971	90,1475816	80,1035159	83,1316491
1972	89,6576192	79,3307017	83,7126122
1973	89,5477051	79,2003686	83,1997419
1974	89,3282553	78,6709839	82,920695
1975	89,1072758	78,4294105	83,110404
1976	89,0408281	78,3426079	83,2159851
1977	88,9385796	77,7669706	83,2222434
1978	88,6448776	77,411875	83,5969667
1979	89,0474893	77,2888404	83,3059088
1980	88,9756369	76,700318	83,5678567
1981	89,0344964	76,3897483	83,7816224
1982	88,8699118	75,9608712	83,003894
1983	88,9087791	75,7123658	83,2901446
1984	88,7002306	75,3936804	83,3101481
1985	88,9375668	75,2189165	83,0944082
1986	88,4683575	74,8908536	83,4642078

1987	88,4286299	74,4629419	83,148018
1988	88,1695443	74,1845354	82,9417436
1989	88,2163076	73,8183221	82,9947793
1990	88,1629253	73,5583032	83,1989027
1991	88,0465776	73,4390092	82,8970455
1992	88,1042288	73,1812396	83,0693058
1993	87,8217301	72,9842396	82,9653299
1994	87,6205492	72,2999885	82,9024997
1995	87,4606635	71,9355295	82,6199223
1996	87,4724641	71,5980656	82,6743843
1997	87,155467	71,1212617	82,1156799
1998	86,9265415	70,7205359	81,7995327
1999	87,1575023	70,5476076	81,8586043
2000	86,8898354	69,8368811	81,1538903
2001	86,6981606	69,7546834	81,2100522
2002	87,1067439	69,4544848	81,1731378
2003	86,6210659	69,2028147	80,8546086
2004	86,6128272	68,7874656	81,1528843
2005	86,7252138	68,7952518	80,810742
2006	86,8079288	68,4517922	80,9037037
2007	86,8017251	68,2269698	80,8640582
2008	86,704331	68,2046368	80,8450825
2009	86,5993397	68,0528076	80,8561415
2010	86,5504753	67,6745474	80,7483157
2011	86,5838797	67,6028783	80,8662485
2012	86,6904021	67,2949325	80,6617746
2013	86,3603828	67,2259429	80,6247163
2014	86,5430443	66,9343709	80,6718435
2015	86,9359405	66,8944063	80,3560289
2016	86,5899409	66,7794077	80,1668112
2017	86,4895058	66,4520892	80,2367919
2018	86,3273929	66,2716665	80,517591
2019	86,2998641	66,2626914	80,339089
2020	86,2630166	65,9370389	80,3203565

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.14 Alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

	Økte aldersgrenser, tidligere uføretrygdete	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, tidligere uføretrygdete	Økte aldersgrenser, ikke-uføre	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, ikke-uføre
1920	218271,901	218272,225	227198,542	227200,174
1921	223652,584	223653,299	230483,35	230485,827
1922	227151,868	227152,518	233321,535	233325,875
1923	231674,515	231676,323	236276,599	236282,736
1924	235005,965	235009,658	239693,537	239712,871
1925	237732,76	237741,112	242510,767	242520,499
1926	239510,402	239517,036	244796,713	244834,036
1927	240726,775	240748,982	247867,536	247908,511
1928	242030,992	242053,842	250559,591	250632,141
1929	242884,973	242931,793	254677,182	254778,69
1930	244269,511	244360,773	258312,019	258453,169
1931	245919,781	246038,405	259807,776	259979,137
1932	246716,656	246813,879	263724,429	263850,197
1933	247372,006	247552,964	266237,395	266537,395
1934	249574,144	249812,192	269215,235	269555,418
1935	249525,943	249831,486	273124,659	273442,098
1936	251872,72	252270,388	277546,942	277929,877
1937	252425,037	252883,511	280237,96	280932,187
1938	255958,478	256624,627	283870,264	284589,267
1939	258761,765	259492,525	288908,168	289713,243

1940	260439,835	261372,04	291147,765	291976,46
1941	261340,14	262375,568	298346,167	299284,328
1942	262560,928	263521,597	302160,547	302956,286
1943	262800,727	264156,52	308485,83	309560,107
1944	262719,612	263985,011	311223,204	312243,928
1945	263822,236	265168,023	308001,286	309383,396
1946	260712,141	262231,402	307166,866	308051,346
1947	259325,971	260774,909	302937,03	304007,273
1948	258917,359	260585,21	299790,678	301313,907
1949	257145,143	259141,982	293786,623	295143,405
1950	255806,927	258012,726	292235,8	293669,189
1951	255150,563	257122,851	290383,053	291653,266
1952	253463,762	255754,222	288181,295	289533,642
1953	250006,71	252597,45	285450,994	287271,027
1954	239983,058	243525,327	281436,536	283053,894
1955	238036,182	241741,896	280423,981	282411,38
1956	235163,103	239416,005	278355,968	280791,011
1957	233585,286	238279,333	276957,085	279403,309
1958	231056,57	236356,628	275427,821	278229,28
1959	230050,817	234863,713	274018,386	277010,408
1960	226176,667	232380,002	272718,593	275516,665
1961	224506,767	231002,171	272031,822	275276,554
1962	221453,396	228001,494	270679,051	274004,346
1963	219675,207	225583,897	261854,281	264797,693
1964	219734,62	226344,732	262045,72	265054,396
1965	219191,431	226204,83	262220,725	265164,843
1966	219852,126	227385,778	263355,101	265834,962
1967	219802,521	227313,895	262721,122	265595,643
1968	219285,454	227000,317	263211,239	265664,86
1969	219505,851	227585,133	263162,728	266334,688
1970	218018,438	226580,959	261092,767	264469,198
1971	217919,325	226758,13	262137,618	264953,022
1972	218748,525	226940,036	261308,923	265570,509
1973	217007,741	226367,251	260827,42	265000,83
1974	215649,797	225866,219	260067,522	264177,213
1975	215723,901	225740,409	259563,051	264583,166
1976	215704,01	225610,228	259209,825	263533,023
1977	215071,816	226059,493	258430,688	263309,364
1978	215875,559	226265,105	258233,723	264160,474
1979	215269,127	227251,297	258407,993	263981,267
1980	215594,626	226461,685	257987,503	264189,737
1981	217003,986	228663,905	259011,44	264662,261
1982	214340,486	227379,878	258229,435	264517,269
1983	214304,294	227347,235	257298,501	264197,773
1984	213813,773	227162,569	256647,933	264054,269
1985	213384,853	227872,425	256798,09	263981,703
1986	214181,844	227998,064	256615,2	264168,397
1987	213622,254	228173,425	256918,035	264749,734
1988	213022,091	227803,41	256833,389	264731,569
1989	212720,794	227871,229	256306,235	264579,086
1990	212828,124	227794,612	255806,408	264318,658
1991	211545,587	227055,324	255190,744	263794,307
1992	210867,137	226806,107	253844,829	262670,128
1993	209542,645	225836,686	252566,519	261992,733
1994	209161,942	226603,197	252298,715	261587,125
1995	208584,15	225701,764	252462,293	261965,396
1996	208940,634	226402,349	252727,172	262627,201
1997	208076,328	225660,471	253394,149	262799,738
1998	207389,81	225531,714	253534,224	262991,37
1999	207368,62	225217,566	253325,38	263100,236
2000	205703,111	224720,979	253472,889	263181,737
2001	205099,662	224583,931	252554,526	262824,315

2002	204377,78	224310,651	251780,066	262392,847
2003	204586,743	224705,42	253030,404	263332,933
2004	205316,728	224468,779	252999,914	263601,069
2005	204218,968	224544,233	252712,651	263783,694
2006	204474,779	224876,207	252738,465	263655,257
2007	204670,624	225179,348	253104,566	263428,212
2008	204605,009	225283,912	253082,813	264260,627
2009	204762,854	225547,59	253243,415	263903,383
2010	204475,166	225132,581	253225,301	264015,559
2011	204134,724	225058,437	252435,012	263937,738
2012	203921,392	225259,277	252810,446	263923,392
2013	203441,318	224647,038	252331,205	263805,288
2014	203771,94	225404,407	252593,633	264291,482
2015	202636,175	224829,302	252172,958	264185,421
2016	202225,889	225020,201	252256,371	264248,117
2017	202003,912	224468,892	251759,707	263370,871
2018	202155,294	224594,202	251069,725	263237,753
2019	201899,971	224314,122	251309,759	263058,712
2020	201466,914	224569,666	250829,208	262987,635

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.15 Relativt forhold mellom alderspensjon til tidligere uføretrygdete og ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Hovedalternativet og økte aldersgrenser. Etter fødselsår

	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
1920	96,0709954	96,070448
1921	97,03633	97,0355973
1922	97,3557235	97,3541908
1923	98,0522472	98,0504658
1924	98,0443475	98,0379807
1925	98,029775	98,0292853
1926	97,8405306	97,8283246
1927	97,1191219	97,1120277
1928	96,5961796	96,5773347
1929	95,3697423	95,3501222
1930	94,563742	94,5474081
1931	94,6545116	94,6377495
1932	93,5509298	93,5431854
1933	92,9140724	92,8773853
1934	92,7043168	92,6756339
1935	91,359727	91,3654069
1936	90,7495927	90,7676392
1937	90,0752478	90,0158551
1938	90,1674147	90,1736843
1939	89,5654028	89,5687482
1940	89,4528024	89,5181894
1941	87,5962789	87,6676603
1942	86,8945106	86,9833733
1943	85,1905342	85,3328689
1944	84,4151748	84,544482
1945	85,6562125	85,7085503
1946	84,8763879	85,1258747
1947	85,6039195	85,7791677
1948	86,3660472	86,482968
1949	87,5278597	87,8020573
1950	87,5344248	87,8582894
1951	87,866892	88,1604567
1952	87,9528849	88,3331622
1953	87,5830582	87,9300122
1954	85,2707546	86,0349681
1955	84,8843887	85,5992051
1956	84,4828671	85,2648397

1957	84,3398846	85,2815
1958	83,890062	84,9503072
1959	83,9545187	84,7851584
1960	82,9340842	84,3433563
1961	82,5295973	83,9163989
1962	81,8140137	83,2109043
1963	83,8921581	85,1910354
1964	83,8535429	85,3955776
1965	83,5904297	85,3072478
1966	83,4812485	85,5364456
1967	83,6638179	85,5864549
1968	83,3115845	85,4461209
1969	83,4106916	85,4508042
1970	83,5022895	85,6738559
1971	83,1316491	85,5842777
1972	83,7126122	85,4537789
1973	83,1997419	85,4213366
1974	82,920695	85,4979946
1975	83,110404	85,3192636
1976	83,2159851	85,6098509
1977	83,2222434	85,8531916
1978	83,5969667	85,6544136
1979	83,3059088	86,0861452
1980	83,5678567	85,7193346
1981	83,7816224	86,3983796
1982	83,003894	85,9603149
1983	83,2901446	86,051912
1984	83,3101481	86,028743
1985	83,0944082	86,3212951
1986	83,4642078	86,30785
1987	83,148018	86,1845717
1988	82,9417436	86,0507156
1989	82,9947793	86,1259417
1990	83,1989027	86,1818133
1991	82,8970455	86,0728674
1992	83,0693058	86,3463646
1993	82,9653299	86,1995993
1994	82,9024997	86,6262809
1995	82,6199223	86,1570907
1996	82,6743843	86,2067403
1997	82,1156799	85,867845
1998	81,7995327	85,7563176
1999	81,8586043	85,6014306
2000	81,1538903	85,3862361
2001	81,2100522	85,450211
2002	81,1731378	85,4865724
2003	80,8546086	85,3313017
2004	81,1528843	85,1547303
2005	80,810742	85,1243796
2006	80,9037037	85,2917591
2007	80,8640582	85,4803462
2008	80,8450825	85,2506538
2009	80,8561415	85,4659712
2010	80,7483157	85,2724672
2011	80,8662485	85,2695178
2012	80,6617746	85,3502508
2013	80,6247163	85,1563819
2014	80,6718435	85,2862926
2015	80,3560289	85,102842
2016	80,1668112	85,1548927
2017	80,2367919	85,2292023
2018	80,517591	85,3199057

2019	80,339089	85,2715047
2020	80,3203565	85,3917203

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.16 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2021. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	Referansebanen, alle bosatte
1	217400	217399,95
2	217400	217399,95
3	217400	217399,95
4	217400	217399,95
5	217400	217399,95
6	217400	217399,95
7	217400	217592,99
8	217400	219356,35
9	217400	222080,45
10	217400	223644,28
11	217400	226113,66
12	217400	229854,7
13	217400	233076,65
14	217400	236295,31
15	217400	239413,89
16	217400	242350,52
17	217400	245120,35
18	217400	247690,91
19	217400	250152,1
20	217400	252477,61
21	217400	254668,36
22	217400	256723,25
23	217400	258797,07
24	217400	260806,93
25	217400	262737,75
26	217400	264635,06
27	217400	266534,41
28	217400	268381,97
29	217400	270231,02
30	217400	272044,2
31	217400	273912,94
32	217400	275703,08
33	217400	277482,84
34	217400	279203,81
35	217400	280885,76
36	217400	282531,43
37	217400	284195,52
38	217400	285857,28
39	217400	287562,77
40	217400	289209,88
41	217400	290823,83
42	217400	292452,54
43	217400	294077,34
44	217400	295667,03
45	217400	297287,11
46	217400	298894,17
47	217400	300512,75
48	217400	302156,37
49	217400	303745,25
50	217400	305343,95
51		306946,8
52		308514,02
53		310033,69
54		311580,35
55		313140,37

56	314724,02
57	316331,17
58	317917,33
59	319508,51
60	321117,12
61	322782,04
62	324411,95
63	326046,54
64	327703,22
65	329406,81
66	331151,95
67	332922,91
68	334743,31
69	336585,45
70	338470,21
71	340388,5
72	342322,42
73	344398,11
74	346472,66
75	348599,18
76	350834,54
77	353139,58
78	355532,37
79	357987,28
80	360499,24
81	363115,95
82	365871,49
83	368763,75
84	371758,52
85	374832,96
86	378214,67
87	381850,11
88	385669,95
89	389827,05
90	394344,44
91	399361,48
92	404816,35
93	411497,58
94	419388,75
95	429132,71
96	443443,76
97	467051,4
98	515704,04
99	893955,82

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.17 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alle alltid bosatte i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	Referansebanen, alle bosatte	Økte aldersgrenser, alltid bosatte	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, alltid bosatte
1	217400	146290,51	157296,51	171477,2
2	217400	152186,53	165359,07	178404,01
3	217400	155482,13	170571,38	185347,14
4	217400	158811,98	170571,38	191145,13
5	217400	163330,53	174196,3	195599,83
6	217400	166853,52	177615,02	198575,12
7	217400	169946,28	180943,06	199066,33
8	217400	172564,64	183542,87	199066,33
9	217400	174784,71	185760,43	199066,33
10	217400	176887,22	188291,56	201235,79

11	217400	178742,79	190654,28	203387,09
12	217400	180334,23	192689,96	205420,66
13	217400	181735,66	194382,53	207439,63
14	217400	182983,58	196044,76	209142,28
15	217400	184077	198096,87	210720
16	217400	184891,79	200330,12	212337,8
17	217400	185697,87	202341,19	214043,65
18	217400	186567,42	204216,84	216004,52
19	217400	187698,69	206026,08	217993,71
20	217400	189151,53	207992,37	220120,95
21	217400	191306,07	210026,9	222121,25
22	217400	193610,38	212095,26	223944,77
23	217400	195873,49	214077,42	225586,61
24	217400	198167,1	216254,8	227069,42
25	217400	200549,56	218548,31	228522,79
26	217400	202936,93	220746,49	229984,98
27	217400	205262,19	222724,08	231429,64
28	217400	207465,55	224775,63	233104,55
29	217400	209660,91	226910,02	234878,82
30	217400	212027,9	229076,74	236759,81
31	217400	214307,71	231232,28	238649,92
32	217400	216560,85	233401,74	240512,58
33	217400	218806,77	235546,02	242263,91
34	217400	221030,83	237665,66	243920,03
35	217400	223299,21	239794,93	245424,71
36	217400	225559,61	241957,13	246950
37	217400	227786,95	244079,99	248693,85
38	217400	230007,21	246217,99	250537,73
39	217400	232168,88	248307,85	252535,15
40	217400	234292,42	250420,17	254510,91
41	217400	236418,12	252508,88	256502,05
42	217400	238532,16	254589	258511,18
43	217400	240652,95	256678,48	260501,08
44	217400	242738,45	258761,36	262513,72
45	217400	244813,99	260848,39	264531,47
46	217400	246901,36	262941,7	266558,7
47	217400	248954,12	265037,95	268518
48	217400	251058,65	267128,27	270507,99
49	217400	253132,42	269215,94	272511,88
50	217400	255232,74	271299,2	274541,76
51		257334,02	273345,68	276566,47
52		259465,33	275438,29	278608,2
53		261619,81	277557,58	280658,6
54		263774,32	279716,52	282725,53
55		266021,7	281870,77	284828,68
56		268266,05	283997,39	286961,52
57		270579,46	286194,71	289064,75
58		272838,84	288382,1	291183,59
59		275150,08	290612,72	293330,9
60		277516,53	292796,56	295521,4
61		279935,31	295069,67	297631,44
62		282404,12	297389,31	299821,65
63		284894,42	299652,39	302098,48
64		287520,62	301951,84	304364,69
65		290180,02	304333,31	306697,85
66		292847,14	306755,65	309043,15
67		295574,9	309158,16	311417,73
68		298338,49	311650,01	313857,97
69		301154,05	314198,69	316277,14
70		303976,27	316752,43	318948,22
71		306983,99	319497,52	321624,74
72		310007,02	322322,7	324261,9

73	313109,12	325130,12	327042,93
74	316373,44	327961,62	329857,28
75	319686,24	330925,23	332817,43
76	323146,87	334019,53	335858,72
77	326645,01	337233,23	338999,14
78	330289,49	340566,91	342281,9
79	334149,17	344065,41	345788,1
80	338107,34	347791,31	349352,52
81	342315,17	351723,91	353105,98
82	346730,27	355896,24	357049,45
83	351293,98	360203,74	361245,52
84	356032,65	364864,91	365683,16
85	360997,98	369736,16	370408,91
86	366452,01	374923,15	375544,54
87	372138,65	380333,29	381167,45
88	378212,62	386341	387085,35
89	384865,75	393103,71	393495,53
90	391858,95	400506,5	400745,38
91	399370,73	408546,8	408989,4
92	407662,55	417867,37	418153,79
93	416600,57	428444,92	428325,39
94	426675,34	440517,25	440577,77
95	437917,59	454441,65	454658,05
96	451501,57	471114,11	471220,99
97	468531,36	491584,03	491145,61
98	491237,01	518938,77	517620,74
99	523333,77	562348,31	561733,84

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.18 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Tidligere uføretrygdete alderspensjonister, og ikke-uføre alderspensjonister, kun alltid bosatte, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	Økte aldersgrenser, alltid bosatte, tidligere uføretrygdete	Økte aldersgrenser, alltid bosatte, ikke-uføre
1	217400	170571,38	154120,86
2	217400	174395,45	161039,91
3	217400	177708,07	166655,13
4	217400	180143,83	170571,38
5	217400	182001,99	170571,38
6	217400	183566,98	173410,53
7	217400	184793,03	176640,67
8	217400	186024,71	180746,39
9	217400	187531,04	184130,49
10	217400	188970,62	187605,14
11	217400	190273,68	191085,48
12	217400	191492,39	194234,47
13	217400	192507,59	197380,73
14	217400	193447,86	200510,37
15	217400	194174,19	203370,26
16	217400	194839,65	206219,16
17	217400	195647,3	208977,52
18	217400	196474,68	211746,34
19	217400	197607,47	214372,87
20	217400	198945,31	216958,13
21	217400	200271,83	219483,81
22	217400	201454,66	221993,78
23	217400	202525,96	224463,58
24	217400	203534,59	226924,35
25	217400	204601	229364,8
26	217400	205549,81	231714,81
27	217400	206487,58	234040,92
28	217400	207657,9	236304,75

29	217400	208882,55	238549,73
30	217400	210158,42	240813,01
31	217400	211433,64	243042,22
32	217400	212714,8	245260,56
33	217400	213961,16	247480,26
34	217400	215387,17	249643,52
35	217400	217180,13	251812,43
36	217400	219040,51	253984,76
37	217400	220625,6	256164,53
38	217400	222014,97	258328,5
39	217400	223400,75	260474,48
40	217400	224850,33	262636,94
41	217400	226416	264852,52
42	217400	228092,97	267038,53
43	217400	229790	269216,74
44	217400	231624,09	271420,59
45	217400	233432,25	273572,6
46	217400	235320,07	275749,87
47	217400	237185,36	277943,5
48	217400	239090,81	280182,32
49	217400	241010,68	282374,72
50	217400	242943,4	284581,69
51		244897,6	286806,24
52		246801,64	289088,5
53		248746,39	291315,12
54		250695,22	293547,76
55		252584,92	295836,7
56		254462,18	298180,61
57		256415,26	300431,29
58		258332,64	302718,06
59		260289,42	305075,01
60		262188,62	307414,43
61		264077,84	309784,04
62		265958,23	312207,26
63		267815,97	314658,89
64		269708,9	317129,51
65		271567,65	319709,67
66		273375,17	322384,98
67		275285,08	324976,58
68		277222,26	327576,67
69		279236,72	330262,3
70		281273,46	333061,83
71		283316,58	335923,16
72		285324,97	338820,71
73		287366,74	341827,4
74		289452,83	344905,45
75		291619,31	348215,35
76		293845,05	351598,45
77		296060,3	355107,77
78		298347,15	358690,39
79		300679,41	362509,8
80		303109,52	366439,01
81		305661,1	370485,27
82		308206,02	374829,83
83		310837,79	379248,16
84		313680,31	383939,77
85		316487,47	389082,91
86		319656,69	394695,21
87		323042,54	400627,51
88		326526,74	406868,12
89		330295,26	414029,25
90		334405,69	421774,26

91	339119,73	430246,19
92	344288,13	439707,76
93	350543,19	450017,16
94	357708,1	461959,24
95	366922,42	475933,48
96	377481,49	492234,38
97	392250,58	512167,35
98	414783,44	539736,67
99	455181,57	580481,07

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.19 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser og lønnsregulering av minsteytelsene. Tidligere uføretrygdete alderspensjonister, og ikke-uføre alderspensjonister, kun alltid bosatte, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, alltid bosatte, tidligere uføretrygdete	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, alltid bosatte, ikke-uføre
1	217400	197714,06	169728,11
2	217400	199066,33	174638,65
3	217400	199066,33	179869,34
4	217400	199066,33	184953,72
5	217400	199066,33	189496,98
6	217400	199066,33	193275,8
7	217400	201181,74	196461,64
8	217400	202815,03	198906,81
9	217400	204319,32	199066,33
10	217400	205689,68	199066,33
11	217400	207052,82	201181,74
12	217400	208134,82	203380,69
13	217400	209088,46	205758,73
14	217400	209901,26	208153,01
15	217400	210772,15	210659,71
16	217400	211636,43	213174,13
17	217400	212475,54	215630,39
18	217400	213394,14	218054,25
19	217400	214490,23	220535,14
20	217400	215810,76	222887,37
21	217400	217085,18	225164,27
22	217400	218603,01	227494,47
23	217400	220157,71	229835,02
24	217400	221625,14	232038,38
25	217400	222925,96	234195,68
26	217400	224068,77	236242,48
27	217400	225067,36	238391,73
28	217400	225917,9	240512,71
29	217400	226678,44	242588,63
30	217400	227392,69	244628,02
31	217400	228133,79	246764,24
32	217400	228895,45	248835,95
33	217400	229638,22	250913,06
34	217400	230403,13	253032,38
35	217400	231165,81	255099,67
36	217400	232084,16	257181,95
37	217400	233228,49	259260,14
38	217400	234505,45	261375,71
39	217400	235961,23	263482,3
40	217400	237436,06	265605,74
41	217400	238888,33	267711,89
42	217400	240299,98	269796,6
43	217400	241596,26	271873,61

44	217400	242807,79	273964,83
45	217400	243879,08	276053,3
46	217400	244774,55	278171,36
47	217400	245620,73	280276,88
48	217400	246488	282428,11
49	217400	247585,66	284600,34
50	217400	248876,16	286789,04
51		250335,34	288927,17
52		252011,45	291123,77
53		253762,01	293318,89
54		255578,99	295530,12
55		257426,89	297699,06
56		259189,67	299901,11
57		260976,32	302165,24
58		262786,57	304446,34
59		264600,33	306776,08
60		266442,33	309075,86
61		268164,37	311400,75
62		269897,02	313781,57
63		271665,97	316098,57
64		273510,46	318613,97
65		275404,66	321205,84
66		277295,05	323693,36
67		279211,46	326282,34
68		281118,49	328867,02
69		282958,85	331589,36
70		284918,46	334317,31
71		286884,93	337119,77
72		288942,47	339943,27
73		290886,54	342918,12
74		292914,59	345997,36
75		294962,15	349155,08
76		296980,64	352376,16
77		299138,85	355718,11
78		301395,8	359188,58
79		303657,75	362819,53
80		305961,17	366614,76
81		308365,86	370545,47
82		310852,2	374834,65
83		313486,66	379358,5
84		316182,04	384018,14
85		319212,17	388998,96
86		322162,55	394301,88
87		325339,29	400125,03
88		328767,09	406503,21
89		332556,77	413415,13
90		336692,98	421073,12
91		341233,41	429234,53
92		346368,87	438866,73
93		352341,89	449583,44
94		359407,07	461531,62
95		368020,38	475146,97
96		379015,41	490977,26
97		394070,5	510415,84
98		417398,68	537997,34
99		457210,35	580583,25

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.20 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Modell for økte aldersgrenser. Alltid bosatte og migranter, i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	Økte aldersgrenser, alltid bosatte	Økte aldersgrenser, migranter
1	217400	157296,51	38165,666
2	217400	165359,07	63964,266
3	217400	170571,38	79338,753
4	217400	170571,38	89549,972
5	217400	174196,3	98244,454
6	217400	177615,02	106607,11
7	217400	180943,06	112591,78
8	217400	183542,87	118677,27
9	217400	185760,43	123664,25
10	217400	188291,56	128067,73
11	217400	190654,28	132458,59
12	217400	192689,96	136464,49
13	217400	194382,53	140721,39
14	217400	196044,76	143795,9
15	217400	198096,87	146526,93
16	217400	200330,12	149249,95
17	217400	202341,19	151540,02
18	217400	204216,84	153695,32
19	217400	206026,08	156027,82
20	217400	207992,37	157895,77
21	217400	210026,9	159955,06
22	217400	212095,26	162018,25
23	217400	214077,42	163863,56
24	217400	216254,8	165881,28
25	217400	218548,31	167627,99
26	217400	220746,49	169562,2
27	217400	222724,08	170571,38
28	217400	224775,63	170571,38
29	217400	226910,02	171890,87
30	217400	229076,74	173246,11
31	217400	231232,28	174579,46
32	217400	233401,74	175987,88
33	217400	235546,02	177432,74
34	217400	237665,66	178902,87
35	217400	239794,93	180362,85
36	217400	241957,13	181800,76
37	217400	244079,99	183234,2
38	217400	246217,99	184670,53
39	217400	248307,85	186067,4
40	217400	250420,17	187463,33
41	217400	252508,88	188866,19
42	217400	254589	190206,67
43	217400	256678,48	191586,47
44	217400	258761,36	192933,82
45	217400	260848,39	194313,75
46	217400	262941,7	195673,22
47	217400	265037,95	197065,02
48	217400	267128,27	198505,34
49	217400	269215,94	199941,67
50	217400	271299,2	201404,85
51	217400	273345,68	202840,85
52	217400	275438,29	204376,24
53	217400	277557,58	205984,14
54	217400	279716,52	207643,27
55	217400	281870,77	209369,04
56	217400	283997,39	211124,9
57	217400	286194,71	212886,95

58	217400	288382,1	214715,6
59	217400	290612,72	216762,88
60	217400	292796,56	218881,21
61	217400	295069,67	221093,74
62	217400	297389,31	223314,63
63	217400	299652,39	225603,19
64	217400	301951,84	227867,85
65	217400	304333,31	230253,01
66	217400	306755,65	232667,31
67	217400	309158,16	235160,56
68	217400	311650,01	237715,31
69	217400	314198,69	240287,86
70	217400	316752,43	242906,43
71		319497,52	245646,52
72		322322,7	248538,85
73		325130,12	251387,79
74		327961,62	254183,87
75		330925,23	257182,13
76		334019,53	260409,68
77		337233,23	263673,28
78		340566,91	267041,05
79		344065,41	270460,45
80		347791,31	274075,92
81		351723,91	277783,6
82		355896,24	281662,72
83		360203,74	285834,99
84		364864,91	290083,81
85		369736,16	294686,68
86		374923,15	299549,98
87		380333,29	304714,99
88		386341	310240,52
89		393103,71	316121,18
90		400506,5	322708,73
91		408546,8	329848,13
92		417867,37	337947,34
93		428444,92	347005,93
94		440517,25	357802,33
95		454441,65	370581,04
96		471114,11	386549,87
97		491584,03	407683,1
98		518938,77	436778,07
99		562348,31	481269,17

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.21 Utgifter til alderspensjon i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

	Uten pensjonsreformen, med underregulering av løpende pensjoner	Referansebanen	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2000	140,267	140,267	140,267	140,267
2001	140,023	140,023	140,023	140,023
2002	140,331	140,331	140,331	140,331
2003	143,56	143,56	143,56	143,56
2004	147,042	147,042	147,042	147,042
2005	150,155	150,155	150,155	150,155
2006	152,335	152,335	152,335	152,335
2007	154,857	155,335	155,335	155,335
2008	157,274	158,518	158,518	158,518
2009	162,194	164,088	164,088	164,088
2010	167,689	170,442	170,442	170,442

2011	174,186	185,726	185,736	185,736
2012	180,814	196,976	196,985	196,985
2013	188,948	207,367	207,367	207,367
2014	198,185	218,253	218,241	218,241
2015	201,803	225,388	225,354	225,354
2016	210,593	233,854	233,819	233,819
2017	216,248	239,619	239,586	239,579
2018	222,352	244,154	244,122	244,107
2019	228,983	247,874	247,843	247,788
2020	233,506	249,162	249,133	249,041
2021	245,847358	258,979	258,952734	258,839734
2022	253,482658	263,604	263,581639	263,581639
2023	261,596668	268,26	268,240185	268,409185
2024	268,502971	272,679	272,659232	273,068232
2025	275,404567	278,726	278,711822	279,518822
2026	282,168943	285,008	284,619113	285,838113
2027	288,674209	291,256	290,402426	292,039426
2028	295,131645	297,462	296,050762	298,144762
2029	301,518628	303,645	301,739862	304,284862
2030	308,106719	307,672	305,206524	308,184524
2031	315,252664	311,717	308,932275	312,145275
2032	322,372235	315,444	312,563677	316,056677
2033	329,578387	318,91	315,835288	319,537288
2034	336,668689	322,326	319,183751	323,122751
2035	343,914511	325,474	322,487453	326,721453
2036	351,18505	328,433	326,063341	330,593341
2037	357,667237	330,935	329,145664	333,860664
2038	364,193441	333,123	331,74502	336,72502
2039	370,468414	334,964	334,107079	339,316079
2040	375,834464	336,446	335,940643	341,443643
2041	380,893908	337,78	337,341332	343,281332
2042	384,990624	338,892	338,758015	344,924015
2043	388,418582	339,758	339,971746	346,390746
2044	391,193661	340,485	341,161434	347,856434
2045	394,378917	341,355	342,568942	349,484942
2046	397,572622	342,25	344,449061	351,556061
2047	400,949919	343,176	346,070254	353,449254
2048	404,066161	344,201	347,796995	355,336995
2049	407,453489	345,379	349,538309	357,450309
2050	410,619486	346,742	351,275475	359,469475
2051	413,977065	348,226	353,098793	361,660793
2052	417,342372	349,961	355,282374	364,157374
2053	421,137323	351,69	357,698909	366,834909
2054	424,960113	353,447	360,48468	369,94368
2055	429,468244	355,253	363,484764	373,290764
2056	434,138776	357,029	366,893908	377,074908
2057	439,057659	358,835	369,996508	380,559508
2058	443,634428	360,561	372,927317	383,856317
2059	447,953474	362,076	375,719766	387,006766
2060	451,897983	363,45	378,3429	390,0549
2061	455,553134	364,678	380,537089	392,792089
2062	459,217859	365,701	382,786915	395,517915
2063	463,001851	366,395	384,85017	398,00817
2064	466,319082	366,843	386,851284	400,481284
2065	469,349469	367,245	388,506899	402,567899
2066	472,664126	367,739	390,343306	404,730306
2067	475,938393	368,26	391,999303	406,806303
2068	478,469005	368,719	393,757771	408,954771
2069	480,694993	369,267	395,281179	410,850179
2070	483,161718	369,778	396,729148	412,655148
2071	485,691473	370,309	398,229307	414,438307
2072	488,230169	370,782	399,574329	416,251329

2073	491,172082	371,397	401,009803	418,027803
2074	494,080179	371,873	402,550266	419,960266
2075	497,410171	372,331	404,2543	422,0583
2076	500,921227	372,782	406,059601	424,250601
2077	504,055992	373,014	407,68724	426,20124
2078	506,759625	373,134	409,061932	428,015932
2079	509,138365	373,02	410,279911	429,524911
2080	510,887268	372,614	411,041977	430,678977
2081	512,442456	371,927	411,568517	431,549517
2082	513,742438	371,059	412,131374	432,481374
2083	514,79961	370,097	412,449216	433,016216
2084	515,019966	368,855	412,250695	433,154695
2085	514,807434	367,5	411,801767	432,961767
2086	514,37115	366,085	411,105077	432,472077
2087	513,427199	364,504	409,91437	431,59537
2088	512,76701	363,005	408,891921	430,664921
2089	512,064968	361,537	408,009479	429,974479
2090	511,430088	360,046	407,239026	429,366026
2091	510,884477	358,738	406,459043	428,672043
2092	510,551168	357,553	405,842129	428,179129
2093	510,422584	356,484	405,369186	427,844186
2094	510,517417	355,493	404,963986	427,573986
2095	510,699141	354,644	404,673701	427,388701
2096	511,199719	353,912	404,563461	427,379461
2097	511,827294	353,288	404,496096	427,456096
2098	512,526451	352,831	404,818226	427,840226
2099	513,448079	352,448	405,015299	428,158299
2100	514,573689	352,163	405,344403	428,677403

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.22 Endring i utgifter til alderspensjon i folketrygden fordelt på utgifter som følge av lønnsregulering av satsen for minsteytelsene og direkte opptjenings- og utsettelseeffekt. Merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte samt korttidsytelser relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

	Merutgifter til alderspensjon	Merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlatte	Merutgifter for full lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	Merutgifter til andre korttidsytelser	Totalt
2020	-0,029	0	-0,092		-0,121
2021	-0,028	0	-0,113	0,00173353	-0,13926647
2022	-0,026	0	3,5527E-14	0,00363902	-0,02236098
2023	-0,025	0	0,169	0,00518471	0,14918471
2024	-0,023	0	0,409	0,00323244	0,38923244
2025	-0,02	0	0,807	0,00582186	0,79282186
2026	-0,423	0,028	1,219	0,00611272	0,83011272
2027	-0,961	0,095	1,637	0,01242588	0,78342588
2028	-1,594	0,164	2,094	0,01876151	0,68276151
2029	-2,233	0,307	2,545	0,02086222	0,63986222
2030	-2,942	0,45	2,978	0,0265242	0,5125242
2031	-4,141	1,243	3,213	0,11327496	0,42827496
2032	-5,143	2,042	3,493	0,22067679	0,61267679
2033	-6,439	3,034	3,702	0,33028779	0,62728779
2034	-7,532	3,939	3,939	0,45075102	0,79675102
2035	-8,516	4,958	4,234	0,57145279	1,24745279
2036	-8,938	5,869	4,53	0,69934136	2,16034136
2037	-9,207	6,602	4,715	0,8156637	2,9256637
2038	-9,725	7,425	4,98	0,92201971	3,60201971
2039	-10,038	8,122	5,209	1,05907855	4,35207855
2040	-10,329	8,646	5,503	1,17764262	4,99764262
2041	-10,209	8,598	5,94	1,17233222	5,50133222
2042	-10,419	9,007	6,166	1,27801468	6,03201468
2043	-10,74	9,588	6,419	1,36574592	6,63274592

2044	-10,994	10,208	6,695	1,46243363	7,37143363
2045	-11,482	11,134	6,916	1,56194239	8,12994239
2046	-11,693	12,187	7,107	1,705061	9,306061
2047	-12,072	13,116	7,379	1,85025422	10,2732542
2048	-12,511	14,102	7,54	2,00499536	11,1359954
2049	-13,01	15,02	7,912	2,14930901	12,071309
2050	-13,696	15,942	8,194	2,28747539	12,7274754
2051	-13,669	16,209	8,562	2,33279308	13,4347931
2052	-14,394	17,252	8,875	2,46337434	14,1963743
2053	-14,991	18,392	9,136	2,60790891	15,1449089
2054	-15,278	19,539	9,459	2,77668037	16,4966804
2055	-15,511	20,808	9,806	2,93476392	18,0377639
2056	-15,371	22,11	10,181	3,12590837	20,0459084
2057	-15,387	23,235	10,563	3,31350793	21,7245079
2058	-15,315	24,173	10,929	3,50831695	23,295317
2059	-14,908	24,889	11,287	3,66276635	24,9307663
2060	-14,412	25,515	11,712	3,78990023	26,6049002
2061	-13,218	25,295	12,255	3,78208877	28,1140888
2062	-12,586	25,792	12,731	3,87991469	29,8169147
2063	-11,801	26,261	13,158	3,99516965	31,6131697
2064	-10,869	26,74	13,63	4,13728406	33,6382841
2065	-10,054	27,059	14,061	4,25689892	35,3228989
2066	-9,492	27,735	14,387	4,3613057	36,9913057
2067	-9,116	28,386	14,807	4,46930272	38,5463027
2068	-8,78	29,243	15,197	4,57577063	40,2357706
2069	-8,788	30,146	15,569	4,65617872	41,5831787
2070	-8,545	30,77	15,926	4,72614847	42,8771485
2071	-8,272	31,374	16,209	4,81830666	44,1293067
2072	-8,167	32,041	16,677	4,91832934	45,4693293
2073	-7,573	32,236	17,018	4,94980317	46,6308032
2074	-7,421	32,998	17,41	5,10026629	48,0872663
2075	-7,28	33,967	17,804	5,23629956	49,7272996
2076	-7,094	34,986	18,191	5,3856013	51,4686013
2077	-6,683	35,81	18,514	5,54624038	53,1872404
2078	-6,271	36,519	18,954	5,67993185	54,8819319
2079	-5,626	37,109	19,245	5,77691071	56,5049107
2080	-4,89	37,461	19,637	5,85697749	58,0649775
2081	-3,902	37,648	19,981	5,89551685	59,6225169
2082	-2,805	37,952	20,35	5,92537395	61,4223739
2083	-1,824	38,207	20,567	5,9692164	62,9192164
2084	-0,887	38,252	20,904	6,03069514	64,2996951
2085	-0,183	38,426	21,16	6,05876665	65,4617667
2086	0,416	38,523	21,367	6,08107727	66,3870773
2087	1,349	38,027	21,681	6,03436956	67,0913696
2088	1,698	38,155	21,773	6,03392119	67,6599212
2089	1,904	38,498	21,965	6,0704793	68,4374793
2090	1,999	39,064	22,127	6,13002564	69,3200256
2091	1,806	39,702	22,213	6,2130432	69,9340432
2092	1,445	40,533	22,337	6,31112888	70,6261289
2093	0,999	41,454	22,475	6,43218632	71,3601863
2094	0,654	42,261	22,61	6,5559855	72,0809855
2095	0,295	43,058	22,715	6,67670064	72,7447006
2096	-0,11	43,955	22,816	6,80646055	73,4674605
2097	-0,505	44,776	22,96	6,9370959	74,1680959
2098	-0,71	45,626	23,022	7,07122591	75,0092259
2099	-1,1	46,469	23,143	7,19829863	75,7102986
2100	-1,439	47,29	23,333	7,33040298	76,514403

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.23 Utgifter til alderspensjon i folketrygden og veksten i utgiftene til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, etterlattepensjon og korttidsytelser til personer 62+ relativt til referansebanen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Framskrevet etter 2020. Etter år

	Uten pensjonsreformen, med underregulering av løpende pensjoner	Referansebanen	Referansebanen, HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2000	140,267	140,267	140,267	140,267
2001	140,023	140,023	140,023	140,023
2002	140,331	140,331	140,331	140,331
2003	143,56	143,56	143,560	143,56
2004	147,042	147,042	147,042	147,042
2005	150,155	150,155	150,155	150,155
2006	152,335	152,335	152,335	152,335
2007	154,857	155,335	155,335	155,335
2008	157,274	158,518	158,518	158,518
2009	162,194	164,088	164,088	164,088
2010	167,689	170,442	170,442	170,442
2011	174,186	185,726	185,726	185,736
2012	180,814	196,976	196,976	196,985
2013	188,948	207,367	207,367	207,367
2014	198,185	218,253	218,253	218,241
2015	201,803	225,388	225,388	225,354
2016	210,593	233,854	233,854	233,819
2017	216,248	239,619	239,612	239,579
2018	222,352	244,154	244,139	244,107
2019	228,983	247,874	247,819	247,788
2020	233,506	249,162	249,070	249,041
2021	245,847358	258,979	258,866	258,839734
2022	253,482658	263,604	263,604	263,581639
2023	261,596668	268,26	268,428	268,409185
2024	268,502971	272,679	273,088	273,068232
2025	275,404567	278,726	279,534	279,518822
2026	282,168943	285,008	286,223	285,838113
2027	288,674209	291,256	292,844	292,039426
2028	295,131645	297,462	299,431	298,144762
2029	301,518628	303,645	306,149	304,284862
2030	308,106719	307,672	310,582	308,184524
2031	315,252664	311,717	314,999	312,145275
2032	322,372235	315,444	319,207	316,056677
2033	329,578387	318,91	323,147	319,537288
2034	336,668689	322,326	326,981	323,122751
2035	343,914511	325,474	330,680	326,721453
2036	351,18505	328,433	334,102	330,593341
2037	357,667237	330,935	337,187	333,860664
2038	364,193441	333,123	339,910	336,72502
2039	370,468414	334,964	342,254	339,316079
2040	375,834464	336,446	344,247	341,443643
2041	380,893908	337,78	346,165	343,281332
2042	384,990624	338,892	347,817	344,924015
2043	388,418582	339,758	349,234	346,390746
2044	391,193661	340,485	350,528	347,856434
2045	394,378917	341,355	351,970	349,484942
2046	397,572622	342,25	353,381	351,556061
2047	400,949919	343,176	354,974	353,449254
2048	404,066161	344,201	356,713	355,336995
2049	407,453489	345,379	358,601	357,450309
2050	410,619486	346,742	360,662	359,469475
2051	413,977065	348,226	362,932	361,660793
2052	417,342372	349,961	365,490	364,157374
2053	421,137323	351,69	368,143	366,834909
2054	424,960113	353,447	370,814	369,94368

2055	429,468244	355,253	373,659	373,290764
2056	434,138776	357,029	376,627	377,074908
2057	439,057659	358,835	379,572	380,559508
2058	443,634428	360,561	382,489	383,856317
2059	447,953474	362,076	385,202	387,006766
2060	451,897983	363,45	387,862	390,0549
2061	455,553134	364,678	390,225	392,792089
2062	459,217859	365,701	392,396	395,517915
2063	463,001851	366,395	394,237	398,00817
2064	466,319082	366,843	395,792	400,481284
2065	469,349469	367,245	397,183	402,567899
2066	472,664126	367,739	398,805	404,730306
2067	475,938393	368,26	400,425	406,806303
2068	478,469005	368,719	402,013	408,954771
2069	480,694993	369,267	403,672	410,850179
2070	483,161718	369,778	405,304	412,655148
2071	485,691473	370,309	406,918	414,438307
2072	488,230169	370,782	408,519	416,251329
2073	491,172082	371,397	410,202	418,027803
2074	494,080179	371,873	411,878	419,960266
2075	497,410171	372,331	413,453	422,0583
2076	500,921227	372,782	415,009	424,250601
2077	504,055992	373,014	416,384	426,20124
2078	506,759625	373,134	417,549	428,015932
2079	509,138365	373,02	418,502	429,524911
2080	510,887268	372,614	419,040	430,678977
2081	512,442456	371,927	419,358	431,549517
2082	513,742438	371,059	419,371	432,481374
2083	514,79961	370,097	419,272	433,016216
2084	515,019966	368,855	418,784	433,154695
2085	514,807434	367,5	418,174	432,961767
2086	514,37115	366,085	417,503	432,472077
2087	513,427199	364,504	416,654	431,59537
2088	512,76701	363,005	415,847	430,664921
2089	512,064968	361,537	415,018	429,974479
2090	511,430088	360,046	414,209	429,366026
2091	510,884477	358,738	413,558	428,672043
2092	510,551168	357,553	413,117	428,179129
2093	510,422584	356,484	412,740	427,844186
2094	510,517417	355,493	412,574	427,573986
2095	510,699141	354,644	412,461	427,388701
2096	511,199719	353,912	412,553	427,379461
2097	511,827294	353,288	412,786	427,456096
2098	512,526451	352,831	413,084	427,840226
2099	513,448079	352,448	413,503	428,158299
2100	514,573689	352,163	414,039	428,677403

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.24 Lønnsutbetalinger. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert) Framskrevet etter 2020. Etter år

	Uten pensjonsreformen, med underregulering av løpende pensjoner	Referansebanen	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2000	1325,55	1325,55	1325,55	1325,55
2001	1337,706	1337,706	1337,706	1337,706
2002	1334,472	1334,472	1334,472	1334,472
2003	1317,36	1317,36	1317,36	1317,36
2004	1302,085	1302,085	1302,085	1302,085
2005	1325,692	1325,692	1325,692	1325,692
2006	1357,865	1357,865	1357,865	1357,865
2007	1415,672	1417,567	1417,567	1417,567
2008	1449,547	1455,791	1455,791	1455,791

2009	1433,432	1444,49	1444,49	1444,49
2010	1444,488	1459,287	1459,287	1459,287
2011	1462,636	1481,731	1481,731	1481,731
2012	1481,525	1505,16	1505,16	1505,16
2013	1492,483	1520,743	1520,743	1520,743
2014	1502,915	1535,35	1535,35	1535,35
2015	1507,612	1544,587	1544,587	1544,587
2016	1509,662	1550,777	1550,777	1550,777
2017	1515,598	1560,97	1560,97	1560,97
2018	1532,106	1582,379	1582,379	1582,379
2019	1564,533	1621,406	1621,406	1621,407
2020	1537,057	1597,299	1597,299	1597,294
2021	1539,695	1597,998	1597,998	1598,065
2022	1546,906	1607,534	1607,534	1607,626
2023	1554,124	1617,153	1617,153	1617,332
2024	1560,492	1625,776	1625,776	1626,009
2025	1566,548	1634,633	1634,633	1634,857
2026	1571,814	1642,819	1642,909	1643,049
2027	1576,397	1650,612	1650,826	1650,921
2028	1580,471	1658,172	1658,473	1658,52
2029	1583,952	1665,057	1665,527	1665,598
2030	1586,842	1671,424	1671,98	1672,108
2031	1588,746	1677,077	1677,669	1677,921
2032	1590,105	1682,018	1682,644	1683,002
2033	1590,984	1686,128	1687,103	1687,354
2034	1591,228	1689,597	1690,637	1691,029
2035	1590,904	1692,691	1693,765	1694,01
2036	1590,083	1694,862	1696,045	1696,239
2037	1589,288	1696,75	1697,821	1697,99
2038	1588,007	1698,179	1699,415	1699,734
2039	1586,715	1699,309	1700,676	1701,064
2040	1585,478	1700,33	1701,983	1702,254
2041	1584,4	1701,473	1703,358	1703,58
2042	1583,607	1702,934	1704,966	1705,126
2043	1582,822	1704,266	1706,677	1706,904
2044	1582,288	1705,726	1708,477	1708,844
2045	1581,691	1707,398	1710,503	1710,95
2046	1580,977	1709,213	1712,703	1713,261
2047	1580,244	1711,379	1714,841	1715,492
2048	1579,784	1713,675	1717,462	1718,132
2049	1579,19	1716,278	1720,288	1720,954
2050	1578,67	1719,045	1723,464	1724,105
2051	1578,279	1721,816	1726,597	1727,21
2052	1577,719	1724,664	1729,931	1730,518
2053	1577,035	1727,529	1733,363	1733,857
2054	1576,32	1730,377	1736,64	1737,121
2055	1575,288	1733,006	1739,701	1740,165
2056	1574,243	1735,346	1742,522	1742,999
2057	1572,92	1737,589	1744,762	1745,377
2058	1571,62	1739,445	1747,369	1747,809
2059	1570,336	1741,277	1749,414	1750,003
2060	1569,076	1742,712	1751,278	1751,832
2061	1567,668	1743,845	1752,84	1753,315
2062	1566,232	1744,823	1754,268	1754,807
2063	1564,605	1745,462	1755,439	1755,878
2064	1563,071	1746,101	1756,464	1756,8
2065	1561,598	1746,49	1757,147	1757,521
2066	1559,915	1746,778	1757,938	1758,265
2067	1558,123	1746,985	1758,586	1758,869
2068	1556,589	1747,186	1759,159	1759,499
2069	1555,2	1747,401	1759,448	1759,728
2070	1553,437	1747,4	1760,074	1760,457

2071	1551,374	1747,508	1760,618	1760,932
2072	1549,383	1747,701	1761,177	1761,508
2073	1547,208	1747,747	1761,634	1762,013
2074	1545,042	1747,846	1762,33	1762,617
2075	1543,016	1747,923	1762,912	1763,134
2076	1540,957	1748,163	1763,521	1763,728
2077	1539,091	1748,494	1764,012	1764,183
2078	1537,63	1748,772	1764,727	1764,819
2079	1536,563	1749,093	1765,394	1765,523
2080	1535,809	1749,296	1766,085	1766,213
2081	1535,426	1749,66	1766,989	1767,072
2082	1535,316	1750,38	1768,042	1768,185
2083	1535,67	1751,046	1769,114	1769,154
2084	1536,338	1752,053	1770,726	1770,744
2085	1537,385	1753,452	1772,341	1772,545
2086	1538,514	1755,18	1774,431	1774,497
2087	1539,926	1757,316	1776,685	1776,797
2088	1541,284	1759,609	1779,303	1779,341
2089	1542,72	1762,28	1782,119	1782,175
2090	1543,976	1765,039	1785,15	1785,117
2091	1545,142	1767,935	1788,298	1788,321
2092	1546,198	1770,979	1791,511	1791,695
2093	1547,205	1774,02	1794,805	1795,026
2094	1547,957	1777,103	1798,162	1798,457
2095	1548,409	1780,233	1801,465	1801,709
2096	1548,643	1783,041	1804,705	1804,808
2097	1548,763	1785,755	1807,951	1807,955
2098	1548,715	1788,291	1810,739	1810,911
2099	1548,422	1790,575	1813,316	1813,489
2100	1548,082	1792,711	1816,012	1816,172

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.25 Bidragsraten. Framskrevet etter 2020. Etter år

	Uten pensjonsreformen, med underregulering av løpende pensjoner	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	
			Økte aldersgrenser	
2000	10,0500579	10,0500579	10,0500579	10,0500579
2001	9,94681106	9,94681106	9,94681106	9,94681106
2002	9,99054916	9,99054916	9,99054916	9,99054916
2003	10,3344515	10,3344515	10,3344515	10,3344515
2004	10,6892526	10,6892526	10,6892526	10,6892526
2005	10,7194653	10,7194653	10,7194653	10,7194653
2006	10,6228415	10,6228415	10,6228415	10,6228415
2007	10,3715055	10,3886715	10,3886715	10,3886715
2008	10,2915617	10,3265692	10,3265692	10,3265692
2009	10,709204	10,7490564	10,7490564	10,7490564
2010	10,9720234	11,0353588	11,0353588	11,0353588
2011	11,2397716	11,7951675	11,7957651	11,7957651
2012	11,5026604	12,2829948	12,2835215	12,2835215
2013	11,9063087	12,7655514	12,7655514	12,7655514
2014	12,3710407	13,2718832	13,2712019	13,2712019
2015	12,5459314	13,5998663	13,5979542	13,5979542
2016	13,0401493	14,0225124	14,0205608	14,0205608
2017	13,3180434	14,2564209	14,2545975	14,2542107
2018	13,5309703	14,3244531	14,3227101	14,3218931
2019	13,6378594	14,2020222	14,2003721	14,1974364
2020	14,1192761	14,4703464	14,468784	14,4638694
2021	14,7867554	14,991657	14,9902504	14,983618
2022	15,145524	15,1554386	15,1542504	15,1534489
2023	15,5257405	15,3179126	15,3168678	15,3242122
2024	15,8432809	15,4745248	15,4734898	15,492854

2025	16,1598663	15,7117603	15,7110239	15,7509431
2026	16,4731855	15,963946	15,9430963	16,0046599
2027	16,7762241	16,2147597	16,1691551	16,2520346
2028	17,0790137	16,4625329	16,3881	16,4940262
2029	17,3814874	16,7124457	16,6120002	16,7397312
2030	17,6981757	16,8563383	16,7274649	16,8757245
2031	18,0518586	17,0064359	16,8618716	17,0199759
2032	18,4076897	17,1461185	16,997079	17,1673801
2033	18,7711253	17,2796347	17,1182522	17,2991917
2034	19,1336607	17,4158724	17,2510415	17,4416728
2035	19,5088814	17,5417208	17,3846866	17,5905353
2036	19,8895576	17,6664407	17,5389938	17,7591731
2037	20,2286558	17,7710176	17,6732578	17,9021408
2038	20,5746949	17,8643087	17,7851949	18,0250334
2039	20,9073947	17,9433048	17,8884079	18,1382414
2040	21,1929331	18,0056975	17,9651887	18,230008
2041	21,4606621	18,0595959	18,0200944	18,3061833
2042	21,6761513	18,0995311	18,0734077	18,3705911
2043	21,8577233	18,1286934	18,1157602	18,4240658
2044	22,0033185	18,149825	18,1559848	18,4757577
2045	22,1700629	18,1757869	18,2044438	18,5335068
2046	22,3385109	18,2015148	18,2738623	18,6103122
2047	22,5161818	18,2252796	18,331195	18,6791115
2048	22,6771965	18,2524908	18,3887205	18,7433749
2049	22,8531978	18,2840097	18,444737	18,8163516
2050	23,0170487	18,3227155	18,4969277	18,8812886
2051	23,188517	18,367038	18,5534226	18,9545669
2052	23,3623301	18,4224469	18,6248456	19,0399459
2053	23,5587637	18,4771884	18,7060234	19,1331454
2054	23,756714	18,5332131	18,8057802	19,2469205
2055	23,9923428	18,5934762	18,9172768	19,373508
2056	24,2357937	18,6549124	19,049835	19,5220187
2057	24,4948504	18,7185072	19,1731852	19,6604851
2058	24,7365464	18,781904	19,2843634	19,7890892
2059	24,9651839	18,8354146	19,3942514	19,9128117
2060	25,1750246	18,886043	19,4976942	20,0350827
2061	25,3727206	18,9326669	19,5839337	20,1461693
2062	25,5711879	18,9711069	19,6738705	20,2563152
2063	25,7780927	18,9973917	19,7575474	20,3597021
2064	25,9609817	19,0121131	19,8396502	20,4636161
2065	26,1290761	19,0271292	19,9091324	20,5517093
2066	26,3139818	19,0474439	19,9857343	20,6428686
2067	26,4985502	19,069812	20,0553658	20,7313905
2068	26,6434315	19,0893251	20,1303755	20,8227947
2069	26,7714997	19,1128575	20,1974086	20,9067772
2070	26,9168196	19,1367854	20,2574211	20,9812073
2071	27,0697877	19,1605622	20,3205935	21,0572397
2072	27,2222297	19,1807736	20,3764218	21,133439
2073	27,3970166	19,2090752	20,437381	21,20863
2074	27,5701756	19,2303426	20,5005711	21,2897129
2075	27,7615849	19,2509805	20,572328	21,3790993
2076	27,962281	19,2696611	20,6483149	21,4717662
2077	28,14196	19,2771993	20,717335	21,5548865
2078	28,2946314	19,2800331	20,7723893	21,6297806
2079	28,4255048	19,2715138	20,8207481	21,6900503
2080	28,5212291	19,2505385	20,8480792	21,7344219
2081	28,6017497	19,2148421	20,8624339	21,7641386
2082	28,665668	19,1671666	20,8768436	21,7937803
2083	28,7105169	19,1156475	20,8799248	21,8071451
2084	28,7103462	19,0477002	20,8539047	21,7959061
2085	28,6834561	18,9706597	20,8165528	21,767528
2086	28,6446105	18,8876664	20,7630553	21,7242628

2087	28,5770835	18,7930508	20,6855896	21,6599679
2088	28,5240184	18,7008835	20,6120799	21,590748
2089	28,4677838	18,6066894	20,543004	21,5292714
2090	28,4176603	18,5107724	20,4769343	21,4704482
2091	28,3732616	18,4222905	20,4094113	21,4051652
2092	28,3407524	18,3383506	20,3487567	21,3472143
2093	28,3187955	18,2600491	20,2939323	21,2969259
2094	28,3115001	18,1851851	20,2416815	21,2486153
2095	28,3130542	18,1166813	20,1952953	21,2061124
2096	28,3331989	18,0567623	20,1577546	21,1731455
2097	28,3611635	18,0028628	20,1221912	21,1435762
2098	28,3951598	17,9584584	20,1087155	21,1296746
2099	28,4435756	17,919879	20,0918021	21,1168388
2100	28,5024133	17,8872583	20,0796342	21,1118022

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 5.26 Netto skattesats for pensjon. Framskrevet etter 2020. Etter år

	Uten pensjonsreformen, med underregulering av løpende pensjoner	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	
			Økte aldersgrenser	
2000	8,70727666	8,70727666	8,70727666	8,70727666
2001	8,58348551	8,58348551	8,58348551	8,58348551
2002	8,5911749	8,5911749	8,5911749	8,5911749
2003	8,81954159	8,81954159	8,81954159	8,81954159
2004	9,06500526	9,06500526	9,06500526	9,06500526
2005	9,08772342	9,08772342	9,08772342	9,08772342
2006	9,0222282	9,0222282	9,0222282	9,0222282
2007	8,85149104	8,86217207	8,86217207	8,86217207
2008	8,83483264	8,81978523	8,81978523	8,81978523
2009	9,17217187	9,12552604	9,12552604	9,12552604
2010	9,44774876	9,35946308	9,35946308	9,35946308
2011	9,78722117	10,0012062	10,0016316	10,0016316
2012	10,0886431	10,4324375	10,4328016	10,4328016
2013	10,4673164	10,8539787	10,8539975	10,8539975
2014	10,8737074	11,2728514	11,2724002	11,2724002
2015	11,1888954	11,4813807	11,4800762	11,4800762
2016	11,6113269	11,805877	11,8045375	11,8045375
2017	11,8980197	11,9928949	11,9916506	11,9914484
2018	12,1218585	12,044194	12,0429992	12,0425699
2019	12,2836078	11,961351	11,9602296	11,9586278
2020	12,6351092	12,1181554	12,1171061	12,1137687
2021	13,0706233	12,4911072	12,4901839	12,4849686
2022	13,3344169	12,6073534	12,6066077	12,6043955
2023	13,6113671	12,7297619	12,7291259	12,7300555
2024	13,8428519	12,8424324	12,8417687	12,8502644
2025	14,0866249	13,0252855	13,0248539	13,043899
2026	14,3280939	13,2203926	13,2094964	13,2405923
2027	14,5572794	13,4166677	13,3934244	13,4351927
2028	14,7729388	13,6179225	13,5797907	13,6361083
2029	14,9790491	13,826701	13,7740606	13,8438629
2030	15,2061487	13,9331898	13,8664916	13,9477926
2031	15,4592504	14,0462541	13,9739321	14,0594804
2032	15,7123041	14,1519185	14,0815566	14,1727096
2033	15,9619349	14,2538464	14,1779885	14,2747915
2034	16,211722	14,3578893	14,282803	14,3850118
2035	16,470488	14,4552447	14,389413	14,5006129
2036	16,729911	14,5520338	14,5014367	14,6214377
2037	16,9557692	14,6329568	14,6014314	14,7266971
2038	17,1879741	14,7044569	14,6836747	14,8132102
2039	17,4096759	14,7655681	14,7588855	14,8927693
2040	17,5970607	14,81277	14,8133604	14,9559625

2041	17,7718241	14,8538711	14,8538765	15,0091767
2042	17,9126758	14,8839865	14,8904884	15,0541088
2043	18,0271333	14,9043991	14,9176631	15,0859148
2044	18,1158003	14,918549	14,9390876	15,1129312
2045	18,2248315	14,9380344	14,9693989	15,1468645
2046	18,3371753	14,9585575	15,0102186	15,1918069
2047	18,4603813	14,9785846	15,0540363	15,23944
2048	18,5712018	15,0016235	15,0938353	15,2827181
2049	18,6957966	15,0298025	15,135194	15,3347548
2050	18,8148052	15,0625103	15,1768057	15,3828518
2051	18,9389139	15,1006119	15,2228742	15,4359802
2052	19,0672866	15,1479317	15,2783666	15,498595
2053	19,2126835	15,1949564	15,338136	15,5661719
2054	19,3569246	15,2437928	15,4100889	15,6474013
2055	19,5274723	15,2972727	15,4903016	15,7365767
2056	19,7017186	15,3513981	15,5831295	15,8367925
2057	19,8921262	15,4079841	15,6769014	15,9381599
2058	20,0666248	15,4633989	15,7554998	16,0280979
2059	20,2310001	15,5109308	15,8357746	16,1139774
2060	20,3779028	15,5552113	15,9089534	16,197962
2061	20,5129607	15,59524	15,9688926	16,2718101
2062	20,6461153	15,628662	16,0276729	16,3422959
2063	20,78409	15,6525747	16,0794198	16,4062269
2064	20,9044634	15,6670418	16,1271751	16,466822
2065	21,0136501	15,6804802	16,1691417	16,5193711
2066	21,1375029	15,6987307	16,2149551	16,5733927
2067	21,2632512	15,7191939	16,2593371	16,629314
2068	21,3589418	15,7364085	16,3054863	16,6838555
2069	21,4434837	15,7571736	16,3531214	16,742057
2070	21,5356816	15,7764206	16,3891261	16,7851404
2071	21,6374056	15,7954701	16,4290822	16,8338937
2072	21,7398371	15,8118014	16,4656337	16,8818948
2073	21,8560014	15,8359951	16,5060283	16,9274809
2074	21,9716294	15,8541753	16,5442822	16,9757956
2075	22,0999456	15,8730044	16,5863932	17,0305973
2076	22,2354884	15,8910659	16,6327852	17,087291
2077	22,3586949	15,9000474	16,6757873	17,1389772
2078	22,4569697	15,9046405	16,7058284	17,1815711
2079	22,5414029	15,8996797	16,7293357	17,2128219
2080	22,6000126	15,8846492	16,7364231	17,2294006
2081	22,644348	15,8586343	16,7321585	17,2340601
2082	22,6830271	15,8240121	16,7259434	17,2369295
2083	22,706927	15,786434	16,7136369	17,233083
2084	22,6999804	15,7351346	16,6796629	17,2083326
2085	22,6759368	15,6771438	16,6428345	17,1745734
2086	22,6446145	15,6147032	16,5958889	17,1347072
2087	22,5949665	15,542449	16,5343135	17,08112
2088	22,5573093	15,4732402	16,4745917	17,02523
2089	22,5210555	15,402256	16,420016	16,9756315
2090	22,4886426	15,3303176	16,3650331	16,925964
2091	22,459205	15,2640048	16,3139533	16,8735341
2092	22,4402652	15,2019411	16,2684233	16,8274031
2093	22,4335866	15,1437489	16,2268737	16,7912174
2094	22,4338361	15,0883183	16,187522	16,7517533
2095	22,4423248	15,0377891	16,1520578	16,7190574
2096	22,4638194	14,9933932	16,1212218	16,6934296
2097	22,4893258	14,9531223	16,0927625	16,6683861
2098	22,5188253	14,920505	16,079233	16,6534151
2099	22,555696	14,8922235	16,0653135	16,6421282
2100	22,6016745	14,8689729	16,0513617	16,6332391

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 6.1 Økning i antall utførte årsverk. Marginale effekter av hver regel. Etter år

	1. Øvre aldersgren se	2. Overføring av uføre	3. Fritt uttak av minsteytel se	4. Nedre aldersgren se	5. Nedre Beregningsgrun nlag	6. Full minsteytel se	7. Full Sum 1-7	Sum, unntatt 1 og 6	Sum, unntatt 1 og 6	Økt øvre Nedrealdersgrens e vs normert stillsver net frys på 70 år	Økt øvre Nedrealdersgrens e vs normert stillsver net frys på 70 år
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4
2020	0	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	-6	-6
2021	0	0	0	0	0	73	73	73	859	615	615
2022	0	0	0	0	0	128	128	128	2459	798	798
2023	0	0	0	0	0	280	280	280	5082	879	879
2024	0	0	0	0	0	331	331	331	8709	1078	1078
2025	0	0	0	0	0	338	338	338	14915	1282	1282
2026	0	0	0	0	137	182	319	319	17275	1509	1509
2027	0	0	0	0	276	144	420	420	19288	1886	1886
2028	0	-3	0	0	448	118	563	563	21722	2071	2071
2029	0	-33	0	0	692	118	777	777	25037	2121	2121
2030	0	-74	0	0	911	141	978	978	24924	2454	2454
2031	0	40	121	0	672	415	1248	1248	24604	2906	2906
2032	0	77	239	0	638	485	1439	1439	24596	3626	3626
2033	0	169	357	0	957	356	1839	1839	24731	3996	3996
2034	0	151	565	0	846	558	2120	2120	24822	4620	4620
2035	0	100	688	0	891	336	2015	2015	24688	5275	5275
2036	0	200	842	0	817	207	2066	2066	24476	5829	5829
2037	0	154	1080	0	790	-379	224	1869	2248	24015	6633
2038	0	307	1004	0	885	-258	390	2328	2586	23873	7230
2039	20	222	1314	0	738	-155	480	2619	2754	23274	7887
2040	42	237	1456	-4	818	-38	330	2841	2837	22557	8384
2041	153	421	1234	-32	1065	39	173	3053	2861	20994	9109
2042	51	428	1370	15	905	288	173	3230	2891	19960	9852
2043	215	378	1548	-177	918	616	320	3818	2987	19666	10545
2044	494	192	1669	-78	913	763	485	4438	3181	19233	11377
2045	700	186	1836	-113	840	935	664	5048	3413	18918	12017
2046	840	245	1983	0	605	1194	793	5660	3626	18786	12449
2047	643	398	2102	147	375	1129	888	5682	3910	18714	12766
2048	835	350	2020	206	506	1297	856	6070	3938	18780	13581
2049	799	438	2109	44	389	1656	849	6284	3829	18668	14388
2050	767	593	2003	79	303	2263	852	6860	3830	18556	15200
2051	998	475	2093	-43	448	2448	824	7243	3797	18729	16168
2052	1122	548	2066	-259	577	3045	745	7844	3677	18474	17224
2053	1205	572	2182	-182	482	3562	700	8521	3754	18460	18161
2054	1378	431	2265	-175	628	3788	731	9046	3880	18904	19393
2055	1511	461	2370	-35	433	4125	698	9563	3927	19216	20547
2056	1732	699	2332	13	295	4410	714	10195	4053	19573	21792
2057	1810	820	2267	-86	364	4195	856	10226	4221	19992	23128
2058	2105	962	2278	-255	351	4843	657	10941	3993	20300	24717
2059	2007	1059	2309	-276	423	5090	781	11393	4296	20568	26147
2060	2210	1058	2178	-39	287	5454	768	11916	4252	20441	27874
2061	2642	960	2118	102	282	5584	672	12360	4134	20227	29600
2062	3021	867	1962	238	144	6011	655	12898	3866	20135	31036
2063	3351	1061	1775	181	213	6328	547	13456	3777	19601	32133
2064	3545	1131	1793	10	135	6663	393	13670	3462	19565	33427
2065	4044	1029	1754	155	-144	6695	565	14098	3359	19227	34937

2066	4328	1012	1974	-89	-139	7024	443	14553	3201	19098	36483
2067	4658	1065	1895	-286	-11	7269	344	14934	3007	18760	37803
2068	4878	1088	1910	-213	-228	7536	396	15367	2953	18211	38994
2069	5080	1039	1966	-283	-212	7323	339	15252	2849	17885	40252
2070	5408	1248	2090	-513	-68	7534	405	16104	3162	17461	41449
2071	5673	1258	1978	-330	-333	7811	350	16407	2923	16951	42479
2072	5956	1163	1956	-274	-405	7956	412	16764	2852	16873	43362
2073	6379	1204	1975	-258	-493	7906	446	17159	2874	17117	44312
2074	6765	1291	1967	-243	-645	8198	386	17719	2756	17032	45709
2075	7261	1108	2212	-518	-532	8340	274	18145	2544	17253	46932
2076	7574	1040	2192	-419	-889	8747	216	18461	2140	16777	48548
2077	7798	928	2168	-412	-803	8814	120	18613	2001	16938	50109
2078	8203	834	1945	-269	-812	9012	46	18959	1744	17069	52057
2079	8274	1067	1799	-79	-984	9096	120	19293	1923	16868	53735
2080	8839	1077	1733	-227	-941	9227	97	19805	1739	16717	55506
2081	9365	880	1912	-392	-1006	9408	47	20214	1441	16544	56788
2082	9461	1069	1785	-314	-1034	9479	72	20518	1578	16123	57612
2083	10148	941	1822	-340	-1133	9259	-3	20694	1287	15714	58535
2084	10692	752	1947	-451	-1247	9485	81	21259	1082	15422	59401
2085	10943	825	1953	-700	-1097	9384	176	21484	1157	15272	60253
2086	11228	831	1724	-564	-1109	9421	14	21545	896	14980	61122
2087	11380	780	1653	-255	-1230	9197	163	21688	1111	14186	61676
2088	11600	843	1601	-131	-1571	9401	66	21809	808	13394	62052
2089	11798	745	1606	-256	-1479	9284	141	21839	757	13126	62359
2090	12188	719	1636	-244	-1709	9325	-30	21885	372	12940	62607
2091	12631	443	1667	-185	-1743	9440	-119	22134	63	12275	63580
2092	12914	457	1523	-92	-1954	9493	37	22378	-29	12249	64417
2093	13165	621	1544	-212	-2002	9421	240	22777	191	12486	65195
2094	13362	526	1616	-147	-2104	9466	286	23005	177	12634	66299
2095	13499	604	1415	-17	-2289	9578	283	23073	-4	12712	67618
2096	13920	527	1447	-51	-2322	9695	139	23355	-260	12825	69143
2097	14325	245	1646	-58	-2398	9871	-11	23620	-576	12852	70827
2098	14736	312	1355	-102	-2247	9871	55	23980	-627	13036	72332
2099	15130	424	1279	-226	-2221	9707	1	24094	-743	13239	73966
2100	15668	279	1138	-89	-2285	9832	17	24560	-940	13158	75697

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 6.2 Dekomponerte virkninger på utgifter til alderspensjon, og økt uføretrygd og AAP for personer 62+. Marginale effekter. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år

	1. Øvre aldersgrense	2a. Overføring av uføre	2b. Opptjening for uføre	3. Fritt uttak av minsteytelse	4. Trygdetid	5. Nedre aldersgrense	6. Beregningsgrunnlag	7. Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene etter økte aldersgrenser
2020	-0,029	0	0	0	0	0	0	-0,092
2021	-0,028	0	0	0	0	0	0	-0,113
2022	-0,026	0	0	0	0	0	0	0
2023	-0,025	0	0	0	0	0	0	0,169
2024	-0,023	0	0	0	0	0	0	0,409
2025	-0,02	0	0	0	0	0	0	0,807
2026	-0,019	0	0	0	0	-0,376	0	1,219
2027	-0,017	0	0	0	0	-0,849	0	1,637
2028	-0,016	-0,002	0	0	0	-1,413	0	2,094
2029	-0,014	-0,015	0	0	0	-1,897	0	2,545
2030	-0,012	-0,014	0	0	0	-2,466	0	2,978
2031	-0,01	0,135	0	-0,03	0	-2,993	0	3,213
2032	-0,008	0,303	0,006	-0,093	0,024	-3,333	0	3,493
2033	-0,007	0,582	0,018	-0,221	0,049	-3,826	0	3,702
2034	-0,045	0,835	0,038	-0,335	0,074	-4,16	0	3,939
2035	-0,085	1,171	0,062	-0,403	0,1	-4,403	0	4,234
2036	-0,142	1,58	0,093	-0,527	0,127	-4,2	0	4,53
2037	-0,201	1,976	0,13	-0,596	0,154	-4,058	-0,01	4,715

2038	-0,259	2,47	0,172	-0,709	0,183	-4,091	-0,066	4,98
2039	-0,343	2,906	0,221	-0,823	0,211	-4,024	-0,064	5,209
2040	-0,367	3,275	0,27	-0,903	0,245	-4,041	-0,162	5,503
2041	-0,436	3,465	0,324	-0,908	0,315	-4,117	-0,254	5,94
2042	-0,466	3,706	0,374	-0,961	0,407	-4,142	-0,33	6,166
2043	-0,535	4,177	0,422	-1,088	0,441	-4,118	-0,451	6,419
2044	-0,517	4,559	0,477	-1,2	0,483	-4,063	-0,525	6,695
2045	-0,542	5,008	0,531	-1,294	0,531	-3,941	-0,641	6,916
2046	-0,514	5,46	0,589	-1,386	0,593	-3,874	-0,374	7,107
2047	-0,458	5,931	0,654	-1,537	0,68	-3,49	-0,736	7,379
2048	-0,491	6,494	0,719	-1,588	0,659	-3,359	-0,843	7,54
2049	-0,475	7,028	0,793	-1,685	0,766	-3,396	-1,021	7,912
2050	-0,529	7,651	0,871	-1,903	0,888	-3,49	-1,242	8,194
2051	-0,537	8,217	0,945	-1,995	0,929	-3,584	-1,435	8,562
2052	-0,579	8,63	1,031	-1,95	1,045	-3,752	-1,567	8,875
2053	-0,585	9,267	1,107	-2	1,09	-3,752	-1,726	9,136
2054	-0,583	9,933	1,186	-2,053	1,143	-3,572	-1,793	9,459
2055	-0,55	10,714	1,273	-2,106	1,209	-3,356	-1,887	9,806
2056	-0,489	11,456	1,358	-2,053	1,259	-3,137	-1,655	10,181
2057	-0,487	12,198	1,453	-1,995	1,29	-2,914	-1,697	10,563
2058	-0,494	12,894	1,553	-1,871	1,282	-2,351	-2,155	10,929
2059	-0,465	13,623	1,656	-1,851	1,349	-2,129	-2,202	11,287
2060	-0,399	14,225	1,762	-1,678	1,403	-1,896	-2,314	11,712
2061	-0,43	14,83	1,868	-1,478	1,362	-1,564	-2,511	12,255
2062	-0,353	15,35	1,973	-1,281	1,388	-1,189	-2,682	12,731
2063	-0,24	15,772	2,086	-1,035	1,488	-0,881	-2,73	13,158
2064	-0,121	16,258	2,176	-0,874	1,505	-0,371	-2,702	13,63
2065	-0,1	16,678	2,269	-0,614	1,508	0,031	-2,767	14,061
2066	0,085	17,142	2,36	-0,349	1,439	0,404	-2,838	14,387
2067	0,224	17,65	2,452	-0,234	1,478	0,607	-2,907	14,807
2068	0,341	18,26	2,537	-0,123	1,53	0,627	-2,709	15,197
2069	0,385	18,91	2,623	0,047	1,546	0,732	-2,885	15,569
2070	0,56	19,359	2,714	0,141	1,532	0,849	-2,93	15,926
2071	0,661	19,874	2,804	0,217	1,578	1,197	-3,229	16,209
2072	0,807	20,456	2,89	0,278	1,564	1,359	-3,48	16,677
2073	0,854	21,008	2,981	0,424	1,595	1,418	-3,617	17,018
2074	1,032	21,478	3,075	0,575	1,512	1,726	-3,821	17,41
2075	1,138	22,093	3,159	0,684	1,505	2,075	-3,967	17,804
2076	1,17	22,616	3,258	0,861	1,552	2,284	-3,849	18,191
2077	1,219	23,191	3,341	1,1	1,519	2,659	-3,902	18,514
2078	1,281	23,658	3,424	1,307	1,619	2,905	-3,946	18,954
2079	1,422	24,083	3,507	1,609	1,539	3,32	-3,997	19,245
2080	1,52	24,442	3,593	1,896	1,512	3,689	-4,081	19,637
2081	1,724	24,833	3,682	2,066	1,613	3,964	-4,136	19,981
2082	1,904	25,242	3,766	2,274	1,589	4,471	-4,099	20,35
2083	2,071	25,633	3,845	2,419	1,663	4,857	-4,105	20,567
2084	2,17	25,993	3,927	2,611	1,65	5,25	-4,236	20,904
2085	2,313	26,275	4,008	2,709	1,702	5,472	-4,236	21,16
2086	2,432	26,499	4,081	2,943	1,699	5,824	-4,539	21,367
2087	2,622	26,667	4,156	3,12	1,711	5,781	-4,681	21,681
2088	2,722	26,941	4,233	3,222	1,655	5,88	-4,8	21,773
2089	2,85	27,25	4,301	3,199	1,799	5,822	-4,819	21,965
2090	3,083	27,593	4,363	3,236	1,807	5,653	-4,672	22,127
2091	3,161	27,852	4,435	3,333	1,854	5,505	-4,632	22,213
2092	3,248	28,177	4,488	3,44	1,919	5,393	-4,687	22,337
2093	3,358	28,689	4,536	3,369	1,865	5,317	-4,681	22,475
2094	3,505	29,09	4,586	3,452	1,827	5,225	-4,77	22,61
2095	3,537	29,553	4,645	3,464	1,811	5,109	-4,766	22,715
2096	3,666	29,984	4,7	3,5	1,811	5,044	-4,86	22,816
2097	3,788	30,43	4,761	3,53	1,826	4,892	-4,956	22,96
2098	3,862	30,872	4,824	3,537	1,84	4,806	-4,825	23,022
2099	3,857	31,387	4,885	3,504	1,9	4,725	-4,889	23,143

2100	3,866	31,943	4,955	3,56	1,907	4,704	-5,084	23,333
------	-------	--------	-------	------	-------	-------	--------	--------

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 6.3 Merutgifter for skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år

	Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, uten økte aldersgrenser	Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, etter økte aldersgrenser	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2020	-0,092	-0,092	-0,029	-0,121
2021	-0,113	-0,113	-0,028	-0,141
2022	0	0	-0,026	-0,026
2023	0,168	0,169	-0,025	0,144
2024	0,409	0,409	-0,023	0,386
2025	0,808	0,807	-0,02	0,787
2026	1,215	1,219	-0,395	0,824
2027	1,588	1,637	-0,866	0,771
2028	1,968	2,094	-1,431	0,663
2029	2,504	2,545	-1,926	0,619
2030	2,91	2,978	-2,492	0,486
2031	3,282	3,213	-2,898	0,315
2032	3,763	3,493	-3,101	0,392
2033	4,237	3,702	-3,405	0,297
2034	4,655	3,939	-3,593	0,346
2035	5,206	4,234	-3,558	0,676
2036	5,669	4,53	-3,069	1,461
2037	6,252	4,715	-2,605	2,11
2038	6,787	4,98	-2,3	2,68
2039	7,29	5,209	-1,916	3,293
2040	7,801	5,503	-1,683	3,82
2041	8,385	5,94	-1,611	4,329
2042	8,925	6,166	-1,412	4,754
2043	9,476	6,419	-1,152	5,267
2044	10,043	6,695	-0,786	5,909
2045	10,615	6,916	-0,348	6,568
2046	11,131	7,107	0,494	7,601
2047	11,798	7,379	1,044	8,423
2048	12,512	7,54	1,591	9,131
2049	13,222	7,912	2,01	9,922
2050	13,92	8,194	2,246	10,44
2051	14,706	8,562	2,54	11,102
2052	15,529	8,875	2,858	11,733
2053	16,453	9,136	3,401	12,537
2054	17,367	9,459	4,261	13,72
2055	18,406	9,806	5,297	15,103
2056	19,598	10,181	6,739	16,92
2057	20,737	10,563	7,848	18,411
2058	21,928	10,929	8,858	19,787
2059	23,126	11,287	9,981	21,268
2060	24,412	11,712	11,103	22,815
2061	25,547	12,255	12,077	24,332
2062	26,695	12,731	13,206	25,937
2063	27,842	13,158	14,46	27,618
2064	28,949	13,63	15,871	29,501
2065	29,938	14,061	17,005	31,066
2066	31,066	14,387	18,243	32,63
2067	32,165	14,807	19,27	34,077
2068	33,294	15,197	20,463	35,66
2069	34,405	15,569	21,358	36,927
2070	35,526	15,926	22,225	38,151
2071	36,609	16,209	23,102	39,311
2072	37,737	16,677	23,874	40,551

2073	38,805	17,018	24,663	41,681
2074	40,005	17,41	25,577	42,987
2075	41,122	17,804	26,687	44,491
2076	42,227	18,191	27,892	46,083
2077	43,37	18,514	29,127	47,641
2078	44,415	18,954	30,248	49,202
2079	45,482	19,245	31,483	50,728
2080	46,426	19,637	32,571	52,208
2081	47,431	19,981	33,746	53,727
2082	48,312	20,35	35,147	55,497
2083	49,175	20,567	36,383	56,95
2084	49,929	20,904	37,365	58,269
2085	50,674	21,16	38,243	59,403
2086	51,418	21,367	38,939	60,306
2087	52,15	21,681	39,376	61,057
2088	52,842	21,773	39,853	61,626
2089	53,481	21,965	40,402	62,367
2090	54,163	22,127	41,063	63,19
2091	54,82	22,213	41,508	63,721
2092	55,564	22,337	41,978	64,315
2093	56,256	22,475	42,453	64,928
2094	57,081	22,61	42,915	65,525
2095	57,817	22,715	43,353	66,068
2096	58,641	22,816	43,845	66,661
2097	59,498	22,96	44,271	67,231
2098	60,253	23,022	44,916	67,938
2099	61,055	23,143	45,369	68,512
2100	61,876	23,333	45,851	69,184

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 6.4 Dekomponerte effekter av de ulike aldersgrensene på netto skattesats. Marginale effekter. I prosent. Etter år

	1. Øvre aldersgrense	2a. Overføring av uføre	2b. Opptjening for uføre	3. Fritt uttak av minsteytelse	4. Trygdetid	5. Nedre aldersgrense	6. Beregningsgrunnlag	7. Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene etter økte aldersgrenser
2020	-0,00104939	0	0	0	0	0	0	-0,00333733
2021	-0,00100694	0	0	0	0	0	0	-0,00521524
2022	-0,00091975	0	0	0	0	0	0	-0,00221216
2023	-0,00088197	0	0	0	0	0	0	0,00092961
2024	-0,0008159	0	0	0	0	0	0	0,00849571
2025	-0,00068586	0	0	0	0	0	0	0,01904516
2026	-0,00066859	0	0	0	0	-0,01051123	0	0,03109613
2027	-0,00058844	0	0	0	0	-0,0232275	0	0,04176874
2028	-0,00057337	-3,8523E-05	0	0	0	-0,03842511	0	0,05631844
2029	-0,00049606	0,00036008	0	0	0	-0,0534552	0	0,06980343
2030	-0,00042001	-8,7441E-05	0	0	0	-0,06739328	0	0,08130265
2031	-0,00034504	0,00187795	0	-0,0032868	0	-0,07567941	0	0,08555609
2032	-0,00027108	0,00830553	-4,7046E-05	-0,00649005	0,00086576	-0,08264027	0	0,09116955
2033	-0,00024269	0,01632417	0,00017261	-0,01313785	0,00175081	-0,09551052	0	0,09682886
2034	-0,00118054	0,02393354	0,00044706	-0,02026301	0,00264625	-0,10078137	0	0,10224633
2035	-0,00214553	0,03310402	0,00087672	-0,02281249	0,00358019	-0,10385763	0	0,11124947
2036	-0,00352304	0,04187217	0,00133055	-0,02955181	0,0045537	-0,09630743	0	0,12006431
2037	-0,00492757	0,05358453	0,00206181	-0,03587747	0,00550596	-0,09216318	0,00418094	0,12534143
2038	-0,00626321	0,06419283	0,00302551	-0,03774257	0,00652607	-0,09403723	0,00277622	0,12962798
2039	-0,00819724	0,07655902	0,00401254	-0,04537776	0,0075179	-0,09064876	0,00272982	0,1339959
2040	-0,00858732	0,0853542	0,00510089	-0,04975359	0,00852617	-0,09092218	-0,00100577	0,14273137
2041	-0,01128875	0,08668512	0,00642363	-0,0461158	0,01202316	-0,09651376	-0,00278645	0,15543651
2042	-0,01076479	0,09198131	0,00747857	-0,04969432	0,0137442	-0,0919186	-0,01047178	0,16377045
2043	-0,01347716	0,10441413	0,00851227	-0,05616914	0,01657455	-0,0897488	-0,01675984	0,16842067
2044	-0,01583405	0,11592555	0,00965673	-0,06172375	0,01623564	-0,0866564	-0,02112793	0,17403377

2045	-0,01977055	0,12914118	0,01089016	-0,06692767	0,01723745	-0,08095239	-0,02656862	0,1776776
2046	-0,02181932	0,1403559	0,01229159	-0,07267128	0,01891297	-0,07558237	-0,02426592	0,18182582
2047	-0,01669374	0,15134714	0,01374492	-0,07910397	0,01992616	-0,06633407	-0,02809027	0,18567591
2048	-0,02000565	0,16603112	0,01518892	-0,08065115	0,01923257	-0,06290322	-0,03192591	0,18918322
2049	-0,0188597	0,17664029	0,01681989	-0,08461324	0,02553014	-0,06270298	-0,04077812	0,19989304
2050	-0,01845707	0,19263852	0,0185907	-0,09206615	0,02890655	-0,0610396	-0,05344173	0,20641099
2051	-0,02175725	0,20830749	0,02029771	-0,09601823	0,03215153	-0,06342482	-0,0582309	0,21349734
2052	-0,0249576	0,21824392	0,02235201	-0,09292114	0,03793867	-0,06819442	-0,06838895	0,22065467
2053	-0,02543144	0,23440618	0,02388778	-0,09511253	0,03657083	-0,06536702	-0,07812598	0,22849253
2054	-0,0295322	0,25368103	0,02564411	-0,09635015	0,03769297	-0,06085636	-0,08333324	0,23780732
2055	-0,03054934	0,27193775	0,02748511	-0,09886992	0,04021269	-0,05360612	-0,08945099	0,24681129
2056	-0,03132382	0,28717603	0,02923078	-0,09535208	0,04190308	-0,04649096	-0,08718391	0,25425664
2057	-0,03252689	0,30519344	0,03135831	-0,09379923	0,04480995	-0,04094284	-0,08672188	0,26191236
2058	-0,03724081	0,31978069	0,03348428	-0,08804356	0,04682012	-0,0279566	-0,1043301	0,27329987
2059	-0,03694659	0,33843675	0,03571399	-0,08586399	0,04882391	-0,02458507	-0,10665263	0,27896614
2060	-0,03585786	0,35187865	0,03805385	-0,07893614	0,04826111	-0,01821751	-0,11252611	0,28982092
2061	-0,04136767	0,36783143	0,04027316	-0,0718095	0,04498955	-0,00950182	-0,1173079	0,30375832
2062	-0,04370423	0,38145913	0,0425206	-0,06258308	0,04316278	-0,00145558	-0,1248737	0,31551371
2063	-0,04602309	0,38928614	0,04503615	-0,05153303	0,04654445	0,00426075	-0,12991278	0,32774328
2064	-0,04709743	0,39862841	0,04699855	-0,0451909	0,04768403	0,01846959	-0,13437476	0,34064123
2065	-0,05474724	0,41214428	0,04890398	-0,03806342	0,04625627	0,0307492	-0,13650903	0,35128102
2066	-0,05233122	0,4218571	0,05084634	-0,03200987	0,04496056	0,0410367	-0,14231349	0,35953476
2067	-0,05263419	0,43274022	0,05273988	-0,02666413	0,04726224	0,04614731	-0,14805749	0,37112474
2068	-0,05409847	0,4474425	0,05448713	-0,02206406	0,04910019	0,04813106	-0,1468744	0,37957649
2069	-0,05649797	0,46425771	0,05632048	-0,01752144	0,05251095	0,04888058	-0,14824883	0,39018411
2070	-0,056614	0,47225607	0,05815713	-0,01364932	0,05156383	0,05217313	-0,15023705	0,39731462
2071	-0,05800996	0,48307523	0,06006546	-0,00852471	0,05044777	0,06443669	-0,16067433	0,40614739
2072	-0,05525147	0,49567755	0,06190096	-0,00586182	0,04932511	0,07159052	-0,17042441	0,41766604
2073	-0,06101767	0,50717443	0,06377139	9,5547E-05	0,05072114	0,07247031	-0,17126553	0,42290143
2074	-0,06326711	0,5184426	0,06573381	0,00573464	0,04915505	0,07922571	-0,17917306	0,43303305
2075	-0,06838383	0,53550147	0,06749732	0,00457245	0,05259621	0,08710849	-0,18531155	0,44577819
2076	-0,07295198	0,54906796	0,06970598	0,00958365	0,05204222	0,09757651	-0,18921139	0,45614984
2077	-0,07576758	0,5641705	0,07156294	0,01667072	0,05057011	0,10716555	-0,19112821	0,4649036
2078	-0,08180073	0,57620145	0,07339762	0,02634657	0,05238218	0,11012291	-0,19340019	0,47752448
2079	-0,08120396	0,58470465	0,07524551	0,0340688	0,05082612	0,12017251	-0,19599786	0,48531799
2080	-0,08694875	0,5938283	0,0772021	0,04360777	0,05122716	0,12699845	-0,19920815	0,49487006
2081	-0,09017141	0,60552669	0,07922865	0,04551695	0,05601643	0,13606072	-0,20520805	0,50383455
2082	-0,08831845	0,61194722	0,08112731	0,05503804	0,0532432	0,14576629	-0,20452043	0,51296097
2083	-0,0951061	0,6240249	0,08295198	0,05858935	0,05438516	0,15636985	-0,20337174	0,52143588
2084	-0,10165656	0,63644104	0,08479047	0,06152309	0,05824152	0,16290549	-0,20950515	0,53070578
2085	-0,1030428	0,64199836	0,08673381	0,06314883	0,06360784	0,16826723	-0,20787144	0,53382782
2086	-0,10612852	0,64679489	0,08847082	0,07432072	0,06202599	0,17587179	-0,21382117	0,54092235
2087	-0,10351328	0,65193574	0,09026308	0,08004452	0,06029394	0,17593152	-0,21467577	0,54892354
2088	-0,10556395	0,65731108	0,09204421	0,08647748	0,0534198	0,18498488	-0,21873383	0,55275349
2089	-0,10722516	0,66671191	0,09365452	0,08591154	0,06110666	0,18436356	-0,21950792	0,5577582
2090	-0,10602438	0,67378663	0,09512362	0,08886367	0,05917383	0,184199	-0,21540722	0,56309902
2091	-0,11287798	0,68498199	0,09687096	0,09197938	0,05970883	0,18166758	-0,21061328	0,5618041
2092	-0,11452938	0,69173351	0,09800855	0,09508198	0,06275972	0,1818873	-0,21052219	0,5612687
2093	-0,11657356	0,70396275	0,09902177	0,09548654	0,05991857	0,18473779	-0,21024372	0,56667233
2094	-0,11611907	0,71475748	0,10006461	0,09528503	0,06079823	0,18251117	-0,20975272	0,56663451
2095	-0,1174891	0,72696389	0,10146734	0,09737077	0,05833146	0,18588856	-0,21460991	0,56944946
2096	-0,11902787	0,73723964	0,1025709	0,09832119	0,06075724	0,18423434	-0,21765475	0,57468985
2097	-0,12069847	0,74960378	0,10382466	0,09933567	0,05925077	0,18405354	-0,22218196	0,57816145
2098	-0,12521057	0,76047202	0,10523432	0,10324729	0,05889105	0,18264605	-0,21819836	0,57678666
2099	-0,13220479	0,77121059	0,10659072	0,10401678	0,06113583	0,18288093	-0,21712519	0,57947374
2100	-0,1395833	0,78627765	0,10802074	0,10574811	0,06125729	0,18448864	-0,22551121	0,58459483

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 6.5 Endring i netto skattesats ved skjerming av minsteytelsen og samlet virkning av alle aldersgrenser inkludert skjerming av minsteytelsen. I prosent. Etter år

	Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, uten økte aldersgrenser	Lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, etter økte aldersgrenser	Økte aldersgrenser	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2020	-0,00331921	-0,00333733	-0,00104939	-0,00438672
2021	-0,00523327	-0,00521524	-0,00100694	-0,00622218
2022	-0,0022122	-0,00221216	-0,00091975	-0,00313192
2023	0,00089989	0,00092961	-0,00088197	4,7644E-05
2024	0,00849542	0,00849571	-0,0008159	0,00767981
2025	0,0190914	0,01904516	-0,00068586	0,0183593
2026	0,03109251	0,03109613	-0,01117982	0,01991631
2027	0,04250204	0,04176874	-0,02381595	0,01795279
2028	0,05387316	0,05631844	-0,03903701	0,01728143
2029	0,06692927	0,06980343	-0,05359118	0,01621225
2030	0,07659352	0,08130265	-0,06790073	0,01340192
2031	0,08923655	0,08555609	-0,0774333	0,00812279
2032	0,10394037	0,09116955	-0,08027716	0,01089239
2033	0,11557574	0,09682886	-0,09064348	0,00618539
2034	0,12569499	0,10224633	-0,09519806	0,00704826
2035	0,14322665	0,11124947	-0,09125471	0,01999476
2036	0,1537335	0,12006431	-0,08162586	0,03843845
2037	0,17035296	0,12534143	-0,06763498	0,05770644
2038	0,18536433	0,12962798	-0,06152238	0,0681056
2039	0,19577087	0,1339959	-0,05340448	0,08059143
2040	0,20931047	0,14273137	-0,05128761	0,09144375
2041	0,22326248	0,15543651	-0,05157284	0,10386367
2042	0,23656686	0,16377045	-0,0496454	0,11412505
2043	0,25098774	0,16842067	-0,04665398	0,12176669
2044	0,26297867	0,17403377	-0,04352422	0,13050955
2045	0,27704594	0,1776776	-0,03695045	0,14072715
2046	0,2894079	0,18182582	-0,02277842	0,1590474
2047	0,30690008	0,18567591	-0,00520382	0,18047209
2048	0,32341699	0,18918322	0,00496668	0,19414989
2049	0,34177219	0,19989304	0,01203627	0,21192931
2050	0,36329264	0,20641099	0,01513122	0,22154221
2051	0,38153907	0,21349734	0,02132553	0,23482287
2052	0,40075295	0,22065467	0,02407249	0,24472717
2053	0,42507486	0,22849253	0,03082782	0,25932035
2054	0,44688875	0,23780732	0,04694616	0,28475348
2055	0,47085631	0,24681129	0,06715919	0,31397047
2056	0,50000679	0,25425664	0,09795911	0,35221576
2057	0,52985885	0,26191236	0,12737086	0,38928322
2058	0,55942292	0,27329987	0,14251402	0,41581389
2059	0,59190609	0,27896614	0,16892637	0,44789251
2060	0,62474086	0,28982092	0,19265599	0,48247691
2061	0,65296011	0,30375832	0,21310725	0,51686557
2062	0,6816151	0,31551371	0,23452592	0,55003963
2063	0,70847392	0,32774328	0,25765859	0,58540188
2064	0,73656719	0,34064123	0,28511749	0,62575871
2065	0,76113905	0,35128102	0,30873405	0,66001506
2066	0,78986607	0,35953476	0,33204611	0,69158087
2067	0,81760757	0,37112474	0,35153385	0,72265859
2068	0,84844927	0,37957649	0,37612396	0,75570045
2069	0,87653185	0,39018411	0,39970149	0,7898856
2070	0,90434263	0,39731462	0,41364978	0,8109644
2071	0,93449782	0,40614739	0,43081615	0,83696354
2072	0,96585455	0,4176604	0,44695645	0,86461685
2073	0,99113868	0,42290143	0,46194961	0,88485104
2074	1,02038396	0,43303305	0,47585164	0,90888469
2075	1,04608877	0,44577819	0,49358055	0,93935875

2076	1,07124411	0,45614984	0,51581295	0,97196279
2077	1,10088272	0,4649036	0,54324403	1,00814763
2078	1,12736783	0,47752448	0,5632498	1,04077429
2079	1,15572547	0,48531799	0,58781577	1,07313376
2080	1,17748577	0,49487006	0,60670688	1,10157694
2081	1,2030671	0,50383455	0,62696999	1,13080454
2082	1,22858677	0,51296097	0,65428318	1,16724416
2083	1,25134549	0,52143588	0,67784341	1,19927929
2084	1,26926433	0,53070578	0,6927399	1,22344568
2085	1,29092516	0,53382782	0,71284181	1,24666964
2086	1,31235778	0,54092235	0,72753453	1,26845688
2087	1,33450196	0,54892354	0,74027975	1,2892033
2088	1,35182544	0,55275349	0,74993967	1,30269316
2089	1,37241853	0,5577582	0,76501511	1,32277331
2090	1,38954622	0,56309902	0,77971516	1,34281418
2091	1,40660572	0,5618041	0,79171747	1,35352157
2092	1,42460096	0,5612687	0,80441949	1,36568819
2093	1,44143565	0,56667233	0,81631014	1,38298248
2094	1,46121311	0,56663451	0,82754473	1,39417924
2095	1,48048737	0,56944946	0,83792301	1,40737247
2096	1,49915778	0,57468985	0,84644069	1,42113054
2097	1,51971492	0,57816145	0,85318799	1,43134944
2098	1,53895428	0,57678666	0,8670818	1,44386846
2099	1,55880311	0,57947374	0,87650487	1,45597861
2100	1,57935679	0,58459483	0,88069792	1,46529275

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.1 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Referansebanen. Etter fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Referansebanen, ikke-uføre kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen	Referansebanen, fast avgangsalder for ikke- uføre
1930	94,3030754	94,5773603	94,5773603	94,577302
1931	94,3967531	94,6755528	94,6755932	94,6756664
1932	93,2103384	93,570562	93,5705815	93,5705341
1933	92,4812921	92,9045779	92,9048637	92,904953
1934	92,4614224	92,706881	92,7075623	92,7078216
1935	91,1159297	91,3587353	91,3561454	91,3575065
1936	90,5829859	90,7556555	90,756765	90,7531349
1937	89,9574525	90,0134721	90,0211941	90,0171481
1938	90,2900614	90,1129182	90,1119429	90,1149673
1939	89,9976079	89,5156488	89,521862	89,5159659
1940	90,1566017	89,5041493	89,4938076	89,4992853
1941	89,389112	87,558692	87,5671645	87,5808953
1942	88,8389569	86,8615928	86,8645172	86,8538612
1943	88,3463692	85,1734974	85,1674296	85,1713708
1944	87,854681	84,3350166	84,3577394	84,3331503
1945	88,2038248	85,6270186	85,6070084	85,6193389
1946	87,5264612	84,8509407	84,8518202	84,8611077
1947	87,4245734	85,530552	85,5598397	85,5300451
1948	87,462297	86,2635462	86,2843081	86,2261756
1949	86,9645108	87,4853744	87,4848152	87,4859459
1950	86,8450592	87,4662676	87,48215	87,510285
1951	87,046678	87,921388	88,0121477	87,9704702
1952	87,1154832	87,9673686	87,945979	87,9509575
1953	87,4232096	87,5309275	87,4925127	87,4712452
1954	87,6246326	85,1081864	85,0384268	85,0721442
1955	88,1260951	84,6737604	84,7008032	84,6825306
1956	88,0683051	84,4348572	84,4192298	84,5070317
1957	88,5680185	84,2851465	84,2911612	84,3569783
1958	88,7860285	84,0042772	84,0536271	84,0129012

1959	88,8907996	83,8171302	83,8607099	83,8425982
1960	89,5456918	82,9946497	83,2785939	83,2726929
1961	89,2587113	82,4991791	82,7087993	82,6837863
1962	89,4174998	81,9398121	82,3123498	82,2723525
1963	90,0596279	83,8796102	84,5037586	84,5650882
1964	89,883372	83,3914542	84,0032666	84,1968673
1965	90,1346479	82,6558532	83,4759602	83,9668063
1966	90,2392038	82,424139	83,1879906	84,0135414
1967	90,2765303	81,8361106	82,7671013	83,9220197
1968	90,0275262	81,2443565	82,0604498	83,8831425
1969	89,9736472	80,739507	81,6819127	83,8228651
1970	89,7929289	80,5723148	81,5998181	83,8762184
1971	90,1475816	80,1035159	81,2864907	84,0465482
1972	89,6576192	79,3307017	80,7500491	83,8221426
1973	89,5477051	79,2003686	80,4299969	84,0298508
1974	89,3282553	78,6709839	80,292279	83,7274407
1975	89,1072758	78,4294105	80,0572725	83,8642125
1976	89,0408281	78,3426079	79,8143781	84,252886
1977	88,9385796	77,7669706	79,541872	83,9762747
1978	88,6448776	77,411875	79,5413132	84,2257405
1979	89,0474893	77,2888404	79,4253007	84,1540243
1980	88,9756369	76,700318	78,9375357	84,1315238
1981	89,0344964	76,3897483	78,6137971	84,3111094
1982	88,8699118	75,9608712	78,3749549	84,1056037
1983	88,9087791	75,7123658	78,3088623	84,5207808
1984	88,7002306	75,3936804	78,4405516	84,4452035
1985	88,9375668	75,2189165	77,8789178	84,544237
1986	88,4683575	74,8908536	77,9490061	84,5155713
1987	88,4286299	74,4629419	77,3570498	84,409335
1988	88,1695443	74,1845354	77,164264	84,4924915
1989	88,216222	73,8183221	76,9799307	84,6093269
1990	88,1629253	73,5583032	76,5725038	84,6644424
1991	88,0465776	73,4390092	76,6222763	84,8412111
1992	88,1042288	73,1812396	76,5895826	84,6882381
1993	87,8217301	72,9842396	76,2850782	85,0237673
1994	87,6205492	72,2999885	76,1997166	84,7790965
1995	87,4606635	71,9355295	75,7933639	84,5089561
1996	87,4724641	71,5980656	75,2689574	84,1852296
1997	87,155467	71,1212617	74,6396065	84,0834264
1998	86,9265415	70,7205359	74,7386049	83,8253531
1999	87,1575023	70,5476076	74,5312031	83,9882212
2000	86,8898354	69,8368811	73,7786069	83,4033733

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.2 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Økte aldersgrenser, «full skjerming» av uføre. Etter fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Økte aldersgrenser	Økte aldersgrenser, ikke-uføre kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen	Økte aldersgrenser, fast avgangsalder for ikke-uføre
1930	94,3030754	94,5773603	94,5739487	94,5739487	94,5739487
1931	94,3967531	94,6755528	94,6730469	94,6730469	94,6730469
1932	93,2103384	93,570562	93,5633252	93,5633511	93,5633252
1933	92,4812921	92,9045779	92,8954035	92,8954035	92,8956055
1934	92,4614224	92,706881	92,7086173	92,7102296	92,709027
1935	91,1159297	91,3587353	91,3464086	91,3444259	91,3466191
1936	90,5829859	90,7556555	90,7584846	90,7585311	90,7586336
1937	89,9574525	90,0134721	90,0095153	90,0062148	90,0127268
1938	90,2900614	90,1129182	90,1549792	90,1618349	90,153685
1939	89,9976079	89,5156488	89,5468443	89,5444024	89,5475371
1940	90,1566017	89,5041493	89,5187789	89,5180148	89,5117145
1941	89,389112	87,558692	87,543747	87,5562546	87,5389719

1942	88,8389569	86,8615928	86,9152751	86,920976	86,9266068
1943	88,3463692	85,1734974	85,1458437	85,1505389	85,1558106
1944	87,854681	84,3350166	84,417863	84,4298272	84,3900347
1945	88,2038248	85,6270186	85,5824968	85,583779	85,5851347
1946	87,5264612	84,8509407	84,9424674	84,9495157	84,906344
1947	87,4245734	85,530552	85,5885984	85,6075888	85,5883985
1948	87,462297	86,2635462	86,3477021	86,343443	86,3379092
1949	86,9645108	87,4853744	87,5197368	87,516836	87,5372823
1950	86,8450592	87,4662676	87,6201894	87,5782304	87,6080831
1951	87,046678	87,921388	87,8221005	87,7708293	87,8341366
1952	87,1154832	87,9673686	87,9846736	88,0081449	88,0028874
1953	87,4232096	87,5309275	87,6013739	87,4917516	87,4813763
1954	87,6246326	85,1081864	85,3070396	85,3560273	85,3486821
1955	88,1260951	84,6737604	84,873141	84,8535827	84,8531748
1956	88,0683051	84,4348572	84,5804522	84,6254801	84,6339501
1957	88,5680185	84,2851465	84,4267228	84,5458725	84,4914778
1958	88,7860285	84,0042772	84,0941114	84,0786084	84,0542718
1959	88,8907996	83,8171302	83,9736513	83,9390336	83,9692527
1960	89,5456918	82,9946497	83,1687908	83,4484451	83,2262048
1961	89,2587113	82,4991791	82,7312284	82,8892328	82,888156
1962	89,4174998	81,9398121	82,0950265	82,4094506	82,3595962
1963	90,0596279	83,8796102	83,9464309	84,5890648	84,6667911
1964	89,883372	83,3914542	83,9185271	84,6165241	84,8175128
1965	90,1346479	82,6558532	83,570298	84,4332955	84,8534376
1966	90,2392038	82,424139	83,7578966	84,5602956	85,4221633
1967	90,2765303	81,8361106	83,8487877	84,559369	85,954831
1968	90,0275262	81,2443565	83,6594	84,691626	86,4906811
1969	89,9736472	80,739507	83,761276	84,7282102	86,781497
1970	89,7929289	80,5723148	83,9591688	85,0977193	87,3950828
1971	90,1475816	80,1035159	83,6687999	85,1103708	87,9277587
1972	89,6576192	79,3307017	83,6879649	85,3399166	88,4111373
1973	89,5477051	79,2003686	83,296439	85,0722546	88,7447567
1974	89,3282553	78,6709839	83,3863475	85,2576328	89,0714874
1975	89,1072758	78,4294105	83,1071658	85,3021704	89,5727719
1976	89,0408281	78,3426079	83,3124751	85,5031552	90,1419274
1977	88,9385796	77,7669706	83,4930826	86,0658383	90,634707
1978	88,6448776	77,411875	83,7064207	86,2730377	91,2206537
1979	89,0474893	77,2888404	83,7864045	86,2181451	92,0054869
1980	88,9756369	76,700318	83,6658936	86,4600533	92,2195677
1981	89,0344964	76,3897483	83,8384804	87,0539231	93,2846979
1982	88,8699118	75,9608712	83,3730868	86,3943732	92,8053644
1983	88,9087791	75,7123658	83,3719485	86,84607	93,6722814
1984	88,7002306	75,3936804	83,5458664	87,2726315	94,4170432
1985	88,9375668	75,2189165	83,6205713	87,2122431	94,1838809
1986	88,4683575	74,8908536	83,7264422	87,406752	94,8807406
1987	88,4286299	74,4629419	83,3382026	87,444503	94,9449297
1988	88,1695443	74,1845354	83,4020274	87,5511852	95,4620514
1989	88,216222	73,8183221	83,4116317	87,5231255	95,9881372
1990	88,1629253	73,5583032	83,34261	87,7864889	96,6812373
1991	88,0465776	73,4390092	83,1320696	87,5390232	96,5534567
1992	88,1042288	73,1812396	83,4518208	87,6203226	96,8778899
1993	87,8217301	72,9842396	83,174413	88,3459012	97,4522433
1994	87,6205492	72,2999885	83,2595235	88,2931207	97,8737164
1995	87,4606635	71,9355295	82,7927638	88,2119457	97,4857423
1996	87,4724641	71,5980656	82,6781814	87,9672781	97,7726251
1997	87,155467	71,1212617	82,2419206	87,8320989	97,7955259
1998	86,9265415	70,7205359	82,1534095	87,745778	98,1197682
1999	87,1575023	70,5476076	82,3617474	87,9988669	98,1724219
2000	86,8898354	69,8368811	81,3883132	87,2439407	97,6321461

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.3 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Økte aldersgrenser, «to tredels skjerming» av uføre. Etter fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Økte aldersgrenser, uføre skjermes for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen	Økte aldersgrenser, uføre skjermes for og ikke-uføre kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen
1930	94,3030754	94,5773603	94,5741748	94,5742776
1931	94,3967531	94,6755528	94,6736818	94,6736818
1932	93,2103384	93,570562	93,5621562	93,5621367
1933	92,4812921	92,9045779	92,8969464	92,8971174
1934	92,4614224	92,706881	92,7105074	92,7104436
1935	91,1159297	91,3587353	91,3408883	91,3421884
1936	90,5829859	90,7556555	90,7437405	90,7435066
1937	89,9574525	90,0134721	90,0028299	90,0006561
1938	90,2900614	90,1129182	90,1647765	90,1709056
1939	89,9976079	89,5156488	89,5418813	89,5354871
1940	90,1566017	89,5041493	89,5167443	89,5062526
1941	89,389112	87,558692	87,5538832	87,5440233
1942	88,8389569	86,8615928	86,9180039	86,9307113
1943	88,3463692	85,1734974	85,1764902	85,1761638
1944	87,854681	84,3350166	84,4398682	84,411575
1945	88,2038248	85,6270186	85,605986	85,6294447
1946	87,5264612	84,8509407	84,950419	84,9182921
1947	87,4245734	85,530552	85,6404316	85,6443703
1948	87,462297	86,2635462	86,3460302	86,3207241
1949	86,9645108	87,4853744	87,5630855	87,5106617
1950	86,8450592	87,4662676	87,5391923	87,5742439
1951	87,046678	87,921388	87,8437507	87,8954302
1952	87,1154832	87,9673686	88,0079803	87,9562157
1953	87,4232096	87,5309275	87,5703728	87,6537351
1954	87,6246326	85,1081864	85,3843282	85,2966696
1955	88,1260951	84,6737604	84,8785578	84,9294814
1956	88,0683051	84,4348572	84,6654564	84,6460706
1957	88,5680185	84,2851465	84,4600444	84,4148899
1958	88,7860285	84,0042772	84,1507025	84,1203414
1959	88,8907996	83,8171302	83,8248314	83,9797051
1960	89,5456918	82,9946497	83,1943053	83,3794257
1961	89,2587113	82,4991791	82,5500059	82,846603
1962	89,4174998	81,9398121	82,1104104	82,4289718
1963	90,0596279	83,8796102	83,8768371	84,517637
1964	89,883372	83,3914542	83,762523	84,4792491
1965	90,1346479	82,6558532	83,2820895	83,96989
1966	90,2392038	82,424139	83,0483339	83,9903183
1967	90,2765303	81,8361106	82,9044757	83,7293167
1968	90,0275262	81,2443565	82,8959807	83,7479754
1969	89,9736472	80,739507	82,4586151	83,5464472
1970	89,7929289	80,5723148	82,3164281	83,6338469
1971	90,1475816	80,1035159	82,1422945	83,4939976
1972	89,6576192	79,3307017	81,7687226	83,2673947
1973	89,5477051	79,2003686	81,4480872	83,3353568
1974	89,3282553	78,6709839	81,3894178	83,2819525
1975	89,1072758	78,4294105	81,0765893	83,1884002
1976	89,0408281	78,3426079	81,1609651	83,3604562
1977	88,9385796	77,7669706	80,9956584	83,2514237
1978	88,6448776	77,411875	80,8969548	83,5290152
1979	89,0474893	77,2888404	80,8135065	83,3958491
1980	88,9756369	76,700318	80,4880153	83,493695
1981	89,0344964	76,3897483	80,2041586	82,9793598
1982	88,8699118	75,9608712	79,784411	82,9015695
1983	88,9087791	75,7123658	80,0176332	83,3842225
1984	88,7002306	75,3936804	79,6988802	83,333194

1985	88,9375668	75,2189165	79,6227296	83,3555849
1986	88,4683575	74,8908536	79,536547	83,0836792
1987	88,4286299	74,4629419	79,079311	82,8244542
1988	88,1695443	74,1845354	78,909929	83,0355782
1989	88,216222	73,8183221	78,6807426	82,803776
1990	88,1629253	73,5583032	78,5720776	82,9168839
1991	88,0465776	73,4390092	78,6197797	83,0928962
1992	88,1042288	73,1812396	78,4082465	82,9122194
1993	87,8217301	72,9842396	78,2867402	82,820609
1994	87,6205492	72,2999885	77,9981594	82,7370412
1995	87,4606635	71,9355295	77,5504553	82,203683
1996	87,4724641	71,5980656	77,0571136	82,2106349
1997	87,155467	71,1212617	76,9251909	82,0017228
1998	86,9265415	70,7205359	76,5405394	81,8536326
1999	87,1575023	70,5476076	76,2328278	81,7032267
2000	86,8898354	69,8368811	75,6878986	80,9768967

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.4 Netto skattesats. Hovedalternativet med og uten økt avgangsalder. Etter år

	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, fast avgangsalder
2000	8,70727666	8,70727666	8,70727666
2001	8,58348551	8,58348551	8,58348551
2002	8,5911749	8,5911749	8,5911749
2003	8,81954159	8,81954159	8,81954159
2004	9,06500526	9,06500526	9,06500526
2005	9,08772342	9,08772342	9,08772342
2006	9,0222282	9,0222282	9,0222282
2007	8,86217207	8,86217207	8,86217207
2008	8,81978523	8,81978523	8,81978523
2009	9,12552604	9,12552604	9,12552604
2010	9,35946308	9,35946308	9,35946308
2011	10,0012062	10,0016316	10,0016316
2012	10,4324375	10,4328016	10,4328016
2013	10,8539787	10,8539975	10,8539975
2014	11,2728514	11,2724002	11,2724002
2015	11,4813807	11,4800762	11,4800762
2016	11,805877	11,8045375	11,8045375
2017	11,9928949	11,9914484	11,9914484
2018	12,044194	12,0425699	12,0425699
2019	11,961351	11,9586278	11,9586278
2020	12,1181554	12,1137687	12,1137687
2021	12,4911072	12,4849686	12,4849686
2022	12,6073534	12,6043955	12,6043955
2023	12,7297619	12,7300555	12,7300555
2024	12,8424324	12,8502644	12,8502644
2025	13,0252855	13,043899	13,043899
2026	13,2203926	13,2405923	13,2405923
2027	13,4166677	13,4351927	13,4351927
2028	13,6179225	13,6361083	13,6361083
2029	13,826701	13,8438629	13,8438629
2030	13,9331898	13,9477926	13,9477926
2031	14,0462541	14,0594804	14,0979485
2032	14,1519185	14,1727096	14,2568817
2033	14,2538464	14,2747915	14,4046623
2034	14,3578893	14,3850118	14,561395
2035	14,4552447	14,5006129	14,7216102
2036	14,5520338	14,6214377	14,8849171
2037	14,6329568	14,7266971	15,0317345
2038	14,7044569	14,8132102	15,1648011
2039	14,7655681	14,8927693	15,2854292

2040	14,81277	14,9559625	15,3827849
2041	14,8538711	15,0091767	15,4737969
2042	14,8839865	15,0541088	15,5568344
2043	14,9043991	15,0859148	15,6269145
2044	14,918549	15,1129312	15,6899206
2045	14,9380344	15,1468645	15,7611647
2046	14,9585575	15,1918069	15,8481338
2047	14,9785846	15,23944	15,9302562
2048	15,0016235	15,2827181	16,0094046
2049	15,0298025	15,3347548	16,100097
2050	15,0625103	15,3828518	16,1910251
2051	15,1006119	15,4359802	16,2919954
2052	15,1479317	15,498595	16,3998241
2053	15,1949564	15,5661719	16,5182084
2054	15,2437928	15,6474013	16,6444287
2055	15,2972727	15,7365767	16,7837018
2056	15,3513981	15,8367925	16,9398198
2057	15,4079841	15,9381599	17,0868018
2058	15,4633989	16,0280979	17,2274423
2059	15,5109308	16,1139774	17,3552033
2060	15,5552113	16,197962	17,4795893
2061	15,59524	16,2718101	17,5917618
2062	15,628662	16,3422959	17,7032761
2063	15,6525747	16,4062269	17,7987838
2064	15,6670418	16,466822	17,8855926
2065	15,6804802	16,5193711	17,9645432
2066	15,6987307	16,5733927	18,0499566
2067	15,7191939	16,629314	18,1312872
2068	15,7364085	16,6838555	18,2126948
2069	15,7571736	16,742057	18,2919209
2070	15,7764206	16,7851404	18,3632998
2071	15,7954701	16,8338937	18,4334286
2072	15,8118014	16,8818948	18,5101754
2073	15,8359951	16,9274809	18,5895735
2074	15,8541753	16,9757956	18,6747271
2075	15,8730044	17,0305973	18,7595157
2076	15,8910659	17,087291	18,8577347
2077	15,9000474	17,1389772	18,94281
2078	15,9046405	17,1815711	19,0130026
2079	15,8996797	17,2128219	19,0704017
2080	15,8846492	17,2294006	19,1070149
2081	15,8586343	17,2340601	19,1283821
2082	15,8240121	17,2369295	19,1543299
2083	15,786434	17,233083	19,1569813
2084	15,7351346	17,2083326	19,1379081
2085	15,6771438	17,1745734	19,1070027
2086	15,6147032	17,1347072	19,0645871
2087	15,542449	17,08112	19,0085085
2088	15,4732402	17,02523	18,9527108
2089	15,402256	16,9756315	18,9050423
2090	15,3303176	16,925964	18,865051
2091	15,2640048	16,8735341	18,82999
2092	15,2019411	16,8274031	18,8016511
2093	15,1437489	16,7912174	18,7835058
2094	15,0883183	16,7517533	18,7715533
2095	15,0377891	16,7190574	18,7682044
2096	14,9933932	16,6934296	18,7732342
2097	14,9531223	16,6683861	18,7859107
2098	14,920505	16,6534151	18,8105734
2099	14,8922235	16,6421282	18,8288065
2100	14,8689729	16,6332391	18,8580015

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.5 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon som andel av ikke-uføres alderspensjon. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, halv hevingsgrad	HA, halv hevingsgrad og ikke-uføre kompenserer for halvparten av effekten av levealdersjusteringen
1930	94,3030754	94,5773603	94,5474081	94,5482519	94,5562718
1931	94,3967531	94,6755528	94,6377495	94,6354605	94,6355788
1932	93,2103384	93,570562	93,5431854	93,5385836	93,5469809
1933	92,4812921	92,9045779	92,8773853	92,8788295	92,8530736
1934	92,4614224	92,706881	92,6756339	92,688126	92,6659789
1935	91,1159297	91,3587353	91,3654069	91,3627118	91,3919746
1936	90,5829859	90,7556555	90,7676392	90,7523012	90,7669571
1937	89,9574525	90,0134721	90,0158551	90,0185054	90,0232536
1938	90,2900614	90,1129182	90,1736843	90,1751498	90,1441147
1939	89,9976079	89,5156488	89,5687482	89,5812111	89,5467441
1940	90,1566017	89,5041493	89,5181894	89,544513	89,4922699
1941	89,389112	87,558692	87,6676603	87,6650949	87,6610388
1942	88,8389569	86,8615928	86,9833733	87,0224647	86,9365855
1943	88,3463692	85,1734974	85,3328689	85,2688901	85,3242012
1944	87,854681	84,3350166	84,544482	84,5833686	84,4845351
1945	88,2038248	85,6270186	85,7085503	85,7096698	85,7893277
1946	87,5264612	84,8509407	85,1258747	85,0899951	85,1572779
1947	87,4245734	85,530552	85,7791677	85,8293457	85,8800148
1948	87,462297	86,2635462	86,482968	86,4649548	86,5291386
1949	86,9645108	87,4853744	87,8020573	87,7263416	87,8246031
1950	86,8450592	87,4662676	87,8582894	87,9005469	87,8897788
1951	87,046678	87,921388	88,1604567	88,158969	88,3498577
1952	87,1154832	87,9673686	88,3331622	88,2235063	88,4385904
1953	87,4232096	87,5309275	87,9300122	87,9772142	88,1542849
1954	87,6246326	85,1081864	86,0349681	85,9439401	86,2023869
1955	88,1260951	84,6737604	85,5992051	85,7336097	85,9120948
1956	88,0683051	84,4348572	85,2648397	85,2204203	85,5879578
1957	88,5680185	84,2851465	85,2815	85,1804521	85,5691703
1958	88,7860285	84,0042772	84,9503072	85,0557967	85,6560044
1959	88,8907996	83,8171302	84,7851584	84,8659761	85,625931
1960	89,5456918	82,9946497	84,3433563	84,3097356	85,2198045
1961	89,2587113	82,4991791	83,9163989	83,8734165	85,1822618
1962	89,4174998	81,9398121	83,2109043	83,3110545	84,7523854
1963	90,0596279	83,8796102	85,1910354	85,3036892	87,5192203
1964	89,883372	83,3914542	85,3955776	85,2224401	87,4463807
1965	90,1346479	82,6558532	85,3072478	85,0822534	87,4722931
1966	90,2392038	82,424139	85,5364456	85,0458081	87,7890778
1967	90,2765303	81,8361106	85,5864549	84,9183719	88,0850383
1968	90,0275262	81,2443565	85,4461209	84,4426391	87,7716511
1969	89,9736472	80,739507	85,4508042	84,4515204	88,0208088
1970	89,7929289	80,5723148	85,6738559	84,5929566	88,4232169
1971	90,1475816	80,1035159	85,5842777	84,2483964	88,2594822
1972	89,6576192	79,3307017	85,4537789	84,0143348	88,3573421
1973	89,5477051	79,2003686	85,4213366	84,0257007	88,4277022
1974	89,3282553	78,6709839	85,4979946	83,9584479	88,4005109
1975	89,1072758	78,4294105	85,3192636	83,5407479	88,7101175
1976	89,0408281	78,3426079	85,6098509	83,5883345	88,8574545
1977	88,9385796	77,7669706	85,8531916	83,4978556	89,0489217
1978	88,6448776	77,411875	85,6544136	83,9038011	89,3129724
1979	89,0474893	77,2888404	86,0861452	83,6130262	89,3424288
1980	88,9756369	76,700318	85,7193346	83,3962434	89,4819919
1981	89,0344964	76,3897483	86,3983796	83,3407995	89,7526364
1982	88,8699118	75,9608712	85,9603149	83,5371906	89,9220469
1983	88,9087791	75,7123658	86,051912	83,272007	89,9496447
1984	88,7002306	75,3936804	86,028743	83,3681629	90,2727792

1985	88,9375668	75,2189165	86,3212951	83,2854763	90,3195736
1986	88,4683575	74,8908536	86,30785	83,2938936	90,3479056
1987	88,4286299	74,4629419	86,1845717	82,9932761	90,4790079
1988	88,1695443	74,1845354	86,0507156	82,9378	90,6704374
1989	88,216222	73,8183221	86,1259417	82,8034376	90,8123237
1990	88,1629253	73,5583032	86,1818133	82,8011382	91,1223995
1991	88,0465776	73,4390092	86,0728674	82,9339896	90,9305243
1992	88,1042288	73,1812396	86,3463646	82,8221602	91,3342664
1993	87,8217301	72,9842396	86,1995993	83,0156687	91,4972912
1994	87,6205492	72,2999885	86,6262809	83,0690272	91,3406605
1995	87,4606635	71,9355295	86,1570907	82,5217359	91,4229217
1996	87,4724641	71,5980656	86,2067403	82,2009645	91,1155751
1997	87,155467	71,1212617	85,867845	82,1652888	91,1417585
1998	86,9265415	70,7205359	85,7563176	81,989051	91,2471187
1999	87,1575023	70,5476076	85,6014306	81,7890557	91,1573005
2000	86,8898354	69,8368811	85,3862361	81,474662	91,1454702

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.6 Alderspensjon, nivå. Halv hevingegrad, men «full tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

	Tidligere uføretrygdete, HA: Økte aldersgrenser, lønnregulering av satsenelønnsregulering av satsene for minsteytelsene	Ikke-uføre, HA: Økte aldersgrenser, lønnregulering av satsene for minsteytelsene	Tidligere uføretrygdete, HA, halv hevingegrad	Ikke-uføre, HA, halv hevingegrad
1930	244360,773	258453,169	244358,585	258448,549
1931	246038,405	259979,137	246037,608	259984,583
1932	246813,879	263850,197	246805,259	263853,962
1933	247552,964	266537,395	247549,52	266529,543
1934	249812,192	269555,418	249816,676	269523,926
1935	249831,486	273442,098	249818,982	273436,479
1936	252270,388	277929,877	252245,491	277949,416
1937	252883,511	280932,187	252884,924	280925,486
1938	256624,627	284589,267	256647,947	284610,503
1939	259492,525	289713,243	259488,702	289668,669
1940	261372,04	291976,46	261354,59	291871,14
1941	262375,568	299284,328	262365,548	299281,657
1942	263521,597	302956,286	263573,094	302879,371
1943	264156,52	309560,107	264024,98	309638,11
1944	263985,011	312243,928	263922,636	312026,632
1945	265168,023	309383,396	265129,193	309334,051
1946	262231,402	308051,346	262115,334	308044,834
1947	260774,909	304007,273	260891,959	303965,919
1948	260585,21	301313,907	260519,079	301300,197
1949	259141,982	295143,405	258976,02	295208,96
1950	258012,726	293669,189	258048,085	293568,237
1951	257122,851	291653,266	257118,791	291653,582
1952	255754,222	289533,642	255599,365	289717,985
1953	252597,45	287271,027	252662,968	287191,371
1954	243525,327	283053,894	243495,14	283318,568
1955	241741,896	282411,38	241779,278	282012,245
1956	239416,005	280791,011	239335,042	280842,363
1957	238279,333	279403,309	238174,09	279611,207
1958	236356,628	278229,28	236455,674	278000,657
1959	234863,713	277010,408	235004,686	276912,724
1960	232380,002	275516,665	232076,593	275266,66
1961	231002,171	275276,554	231026,295	275446,386
1962	228001,494	274004,346	228362,466	274108,241
1963	225583,897	264797,693	225772,891	264669,551
1964	226344,732	265054,396	225831,496	264990,647
1965	226204,83	265164,843	225431,864	264957,562
1966	227385,778	265834,962	225664,715	265344,901
1967	227313,895	265595,643	225103,029	265081,659

1968	227000,317	265664,86	224193,73	265498,251
1969	227585,133	266334,688	224135,625	265401,527
1970	226580,959	264469,198	222796,871	263375,202
1971	226758,13	264953,022	222561,424	264172,891
1972	226940,036	265570,509	221366,301	263486,347
1973	226367,251	265000,83	221099,783	263133,519
1974	225866,219	264177,213	220368,888	262473,751
1975	225740,409	264583,166	219363,669	262582,841
1976	225610,228	263533,023	218878,185	261852,55
1977	226059,493	263309,364	218356,052	261510,969
1978	226265,105	264160,474	219280,264	261347,234
1979	227251,297	263981,267	219145,92	262095,429
1980	226461,685	264189,737	218408,785	261892,834
1981	228663,905	264662,261	218269,671	261900,14
1982	227379,878	264517,269	219147,011	262334,667
1983	227347,235	264197,773	218007,017	261801,084
1984	227162,569	264054,269	217874,922	261340,678
1985	227872,425	263981,703	217577,341	261242,836
1986	227998,064	264168,397	217799,015	261482,571
1987	228173,425	264749,734	217247,389	261765,048
1988	227803,41	264731,569	217248,395	261941,353
1989	227871,229	264579,086	216876,67	261917,472
1990	227794,612	264318,658	216690,633	261700,066
1991	227055,324	263794,307	216251,745	260751,648
1992	226806,107	262670,128	215203,25	259837,765
1993	225836,686	261992,733	215111,572	259121,651
1994	226603,197	261587,125	214591,304	258328,9
1995	225701,764	261965,396	213824,401	259112,825
1996	226402,349	262627,201	213548,911	259788,814
1997	225660,471	262799,738	213329,029	259634,004
1998	225531,714	262991,37	213217,548	260056,124
1999	225217,566	263100,236	212564,833	259893,981
2000	224720,979	263181,737	211919,234	260104,465

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.7 Alderspensjon, nivå. Halv hevingegrad, og tilsvarende «halv tilpasning» for ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

	Tidligere uføretrygdete, HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	Ikke-uføre, HA: Økte aldersgrenser, halv lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	Tidligere uføretrygdete, HA, Økte aldersgrenser og ikke-uføre kompenserer for halvparten av effekten av levealdersjusteringen	Ikke-uføre, HA, halv hevingegrad og ikke-uføre kompenserer for halvparten av effekten av levealdersjusteringen
1930	244360,773	258453,169	244368,883	258437,519
1931	246038,405	259979,137	246044,58	259991,626
1932	246813,879	263850,197	246803,363	263828,25
1933	247552,964	266537,395	247535,411	266588,279
1934	249812,192	269555,418	249808,173	269579,166
1935	249831,486	273442,098	249841,402	273373,458
1936	252270,388	277929,877	252282,679	277945,507
1937	252883,511	280932,187	252864,446	280887,921
1938	256624,627	284589,267	256612,607	284669,285
1939	259492,525	289713,243	259461,97	289750,312
1940	261372,04	291976,46	261264,513	291940,872
1941	262375,568	299284,328	262329,765	299254,685
1942	263521,597	302956,286	263474,223	303064,839
1943	264156,52	309560,107	264142,738	309575,401
1944	263985,011	312243,928	263867,545	312326,445
1945	265168,023	309383,396	265251,518	309189,412
1946	262231,402	308051,346	262190,9	307890,185
1947	260774,909	304007,273	260938,17	303840,388
1948	260585,21	301313,907	260602,117	301172,67

1949	259141,982	295143,405	259130,638	295054,721
1950	258012,726	293669,189	258032,68	293586,676
1951	257122,851	291653,266	257317,726	291248,603
1952	255754,222	289533,642	255936,595	289394,702
1953	252597,45	287271,027	252585,902	286527,085
1954	243525,327	283053,894	243510,318	282486,747
1955	241741,896	282411,38	241473,989	281071,006
1956	239416,005	280791,011	239218,816	279500,554
1957	238279,333	279403,309	237975,51	278108,937
1958	236356,628	278229,28	236249,198	275811,602
1959	234863,713	277010,408	234957,469	274399,9
1960	232380,002	275516,665	232017,492	272257,715
1961	231002,171	275276,554	230983,192	271163,488
1962	228001,494	274004,346	228160,828	269208,74
1963	225583,897	264797,693	226157,211	258408,621
1964	226344,732	265054,396	225901,87	258331,869
1965	226204,83	265164,843	225198,952	257451,753
1966	227385,778	265834,962	225705,559	257099,818
1967	227313,895	265595,643	225391,133	255879,021
1968	227000,317	265664,86	224289,095	255537,058
1969	227585,133	266334,688	224183,713	254693,993
1970	226580,959	264469,198	222746,513	251909,534
1971	226758,13	264953,022	222532,307	252134,163
1972	226940,036	265570,509	221469,952	250652,574
1973	226367,251	265000,83	221212,72	250162,239
1974	225866,219	264177,213	220049,414	248923,238
1975	225740,409	264583,166	219737,157	247702,475
1976	225610,228	263533,023	219311,466	246812,681
1977	226059,493	263309,364	218982,736	245912,844
1978	226265,105	264160,474	219118,294	245337,59
1979	227251,297	263981,267	218845,828	244951,733
1980	226461,685	264189,737	218490,992	244173,142
1981	228663,905	264662,261	218709,067	243679,824
1982	227379,878	264517,269	218844,659	243371,528
1983	227347,235	264197,773	218259,531	242646,352
1984	227162,569	264054,269	218093,772	241594,17
1985	227872,425	263981,703	217814,424	241159,713
1986	227998,064	264168,397	217616,289	240864,786
1987	228173,425	264749,734	217546,991	240439,187
1988	227803,41	264731,569	217538,686	239922,396
1989	227871,229	264579,086	217363,608	239354,748
1990	227794,612	264318,658	217106,912	238258,555
1991	227055,324	263794,307	216000,451	237544,491
1992	226806,107	262670,128	215504,477	235951,397
1993	225836,686	261992,733	214960,634	234936,609
1994	226603,197	261587,125	214145,739	234447,329
1995	225701,764	261965,396	213977,688	234052,56
1996	226402,349	262627,201	213551,495	234374,304
1997	225660,471	262799,738	213309,32	234041,26
1998	225531,714	262991,37	213026,792	233461,391
1999	225217,566	263100,236	212399,046	233002,782
2000	224720,979	263181,737	212276,119	232898,156

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.8 Netto skattesats. Ved ulik hevingsgrad og tilpasning til levealdersjusteringen for ikke-uføre. Etter år

	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, halv hevingsgrad	HA, halv hevingsgrad og ikke-uføre kompenserer for halvparten av effekten av levealdersjusteringen
2020	12,1181554	12,1137687	12,1137687	12,1137687
2021	12,4911072	12,4849686	12,4849686	12,4849686

2022	12,6073534	12,6043955	12,6043955	12,6049522
2023	12,7297619	12,7300555	12,7300555	12,7381483
2024	12,8424324	12,8502644	12,8502644	12,869804
2025	13,0252855	13,043899	13,043899	13,0749516
2026	13,2203926	13,2405923	13,2454679	13,2910326
2027	13,4166677	13,4351927	13,4481899	13,508122
2028	13,6179225	13,6361083	13,6566737	13,7303526
2029	13,826701	13,8438629	13,8708554	13,9597851
2030	13,9331898	13,9477926	13,9790123	14,0831697
2031	14,0462541	14,0594804	14,1003568	14,2199608
2032	14,1519185	14,1727096	14,2210547	14,3510308
2033	14,2538464	14,2747915	14,3316879	14,4757579
2034	14,3578893	14,3850118	14,4474987	14,6052653
2035	14,4552447	14,5006129	14,5643613	14,7398708
2036	14,5520338	14,6214377	14,6772475	14,8657298
2037	14,6329568	14,7266971	14,7774262	14,9745801
2038	14,7044569	14,8132102	14,8680176	15,0759873
2039	14,7655681	14,8927693	14,948077	15,1637632
2040	14,81277	14,9559625	15,0111832	15,2335626
2041	14,8538711	15,0091767	15,0623851	15,2926565
2042	14,8839865	15,0541088	15,113526	15,3494953
2043	14,9043991	15,0859148	15,1521169	15,3903682
2044	14,918549	15,1129312	15,1824229	15,4267629
2045	14,9380344	15,1468645	15,2211171	15,4743324
2046	14,9585575	15,1918069	15,2656808	15,5263127
2047	14,9785846	15,23944	15,3182997	15,5886608
2048	15,0016235	15,2827181	15,3629854	15,6418845
2049	15,0298025	15,3347548	15,4161277	15,7078912
2050	15,0625103	15,3828518	15,470689	15,774835
2051	15,1006119	15,4359802	15,530824	15,8487999
2052	15,1479317	15,498595	15,5961643	15,9292614
2053	15,1949564	15,5661719	15,6748238	16,0186917
2054	15,2437928	15,6474013	15,7597321	16,1128164
2055	15,2972727	15,7365767	15,8465511	16,2150582
2056	15,3513981	15,8367925	15,9368218	16,323914
2057	15,4079841	15,9381599	16,030803	16,4347583
2058	15,4633989	16,0280979	16,122569	16,5423616
2059	15,5109308	16,1139774	16,2068033	16,6398076
2060	15,5552113	16,197962	16,288446	16,7359371
2061	15,59524	16,2718101	16,3574082	16,8142614
2062	15,628662	16,3422959	16,4223308	16,8895304
2063	15,6525747	16,4062269	16,4851323	16,9591624
2064	15,6670418	16,466822	16,5372896	17,0185054
2065	15,6804802	16,5193711	16,5800296	17,068738
2066	15,6987307	16,5733927	16,6311688	17,1212334
2067	15,7191939	16,629314	16,6810057	17,1768958
2068	15,7364085	16,6838555	16,730509	17,2337442
2069	15,7571736	16,742057	16,7859817	17,2962289
2070	15,7764206	16,7851404	16,8275576	17,3458476
2071	15,7954701	16,8338937	16,8709005	17,3988649
2072	15,8118014	16,8818948	16,9174763	17,4555299
2073	15,8359951	16,9274809	16,9671165	17,5161721
2074	15,8541753	16,9757956	17,0145138	17,5788561
2075	15,8730044	17,0305973	17,0681515	17,6432508
2076	15,8910659	17,087291	17,1188388	17,7092112
2077	15,9000474	17,1389772	17,1636704	17,7655874
2078	15,9046405	17,1815711	17,1976821	17,8110398
2079	15,8996797	17,2128219	17,2247936	17,8479236
2080	15,8846492	17,2294006	17,2360939	17,8656713
2081	15,8586343	17,2340601	17,2384461	17,8695465
2082	15,8240121	17,2369295	17,2307461	17,8667049
2083	15,786434	17,233083	17,213889	17,851512

2084	15,7351346	17,2083326	17,1827827	17,821073
2085	15,6771438	17,1745734	17,1418152	17,7799428
2086	15,6147032	17,1347072	17,0969819	17,7333871
2087	15,542449	17,08112	17,0424231	17,6746983
2088	15,4732402	17,02523	16,9859697	17,6182546
2089	15,402256	16,9756315	16,9327536	17,5629522
2090	15,3303176	16,925964	16,8771282	17,5113092
2091	15,2640048	16,8735341	16,8243814	17,4583855
2092	15,2019411	16,8274031	16,7777236	17,4192185
2093	15,1437489	16,7912174	16,7362838	17,3855138
2094	15,0883183	16,7517533	16,6976246	17,3607159
2095	15,0377891	16,7190574	16,6653025	17,3361644
2096	14,9933932	16,6934296	16,6367424	17,320784
2097	14,9531223	16,6683861	16,6147513	17,311421
2098	14,920505	16,6534151	16,5996404	17,3111282
2099	14,8922235	16,6421282	16,5894028	17,3128349
2100	14,8689729	16,6332391	16,5854261	17,3225014

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.9 Ikke-uføres alderspensjon. Etter vekst i levealder og fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Referansebanen, høy levealdersvekst	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, høy levealdersvekst
1930	261664,397	258296,349	258275,398	258453,169	258413,89
1931	263799,833	259780,596	259706,816	259979,137	259881,063
1932	268608,263	263639,541	263638,803	263850,197	263839,771
1933	272117,821	266255,065	266118,377	266537,395	266451,86
1934	275679,871	269149,923	268943,149	269555,418	269389,591
1935	280784,142	273068,459	272844,363	273442,098	273308,79
1936	286214,843	277433,089	277154,353	277929,877	277825,419
1937	290290,278	280406,528	280184,069	280932,187	280575,435
1938	294745,65	283990,254	283589,612	284589,267	284269,864
1939	300367,813	289098,536	288599,173	289713,243	289266,91
1940	303898,089	291204,043	290607,724	291976,46	291475,964
1941	309097,367	298299,986	297541,5	299284,328	298635,368
1942	314853,868	302020,347	301036,917	302956,286	302310,329
1943	318684,774	308452,22	308193,43	309560,107	309174,486
1944	322385,393	311321,768	310374,721	312243,928	311704,272
1945	322193,136	307838,054	307544,514	309383,396	308619,887
1946	323435,285	306888,151	306081,678	308051,346	307753,072
1947	323772,502	302734,982	302085,446	304007,273	303556,012
1948	324406,389	299726,818	298955,899	301313,907	300669,303
1949	325442,804	293535,857	292943,183	295143,405	294671,907
1950	325933,56	292096,002	291268,113	293669,189	293029,258
1951	326623,14	289825,613	289157,855	291653,266	290819,527
1952	326864,309	287844,151	286807,58	289533,642	288841,645
1953	327469,489	284884,653	284182,342	287271,027	286469,64
1954	326265,77	280973,072	280028,61	283053,894	282522,869
1955	326349,634	279867,026	278983,784	282411,38	281528,337
1956	325509,143	277669,11	277015,738	280791,011	279839,309
1957	325901,414	276518,135	275541,735	279403,309	278835,383
1958	325194,66	274626,849	273674,726	278229,28	277633,196
1959	325276,804	273359,544	272666,523	277010,408	276063,539
1960	323378,974	271803,89	270651,869	275516,665	274835,226
1961	324616,067	271561,312	270395,078	275276,554	274776,683
1962	322597,782	270011,828	268934,226	274004,346	272852,149
1963	321269,104	260816,698	259820,091	264797,693	264137,328
1964	320810,084	260924,189	259793,17	265054,396	264017,196
1965	319650,582	260499,185	259094,617	265164,843	264244,989
1966	319791,315	260357,568	259059,733	265834,962	265275,778

1967	318440,874	259722,957	258436,054	265595,643	265284,889
1968	318187,465	259172,158	257576,621	265664,86	265567,801
1969	317910,374	258901,077	256958,711	266334,688	265892,503
1970	315880,986	256370,912	253975,014	264469,198	264254,982
1971	315966,478	255976,657	254384,131	264953,022	264979,468
1972	315173,537	254949,031	252520,577	265570,509	264372,677
1973	314918,641	254387,896	252052,984	265000,83	264506,621
1974	313551,592	252757,58	250392,319	264177,213	263941,455
1975	313358,6	251911,791	249574,699	264583,166	264278,797
1976	312248,813	250818,666	248312,882	263533,023	263385,704
1977	311608,017	249912,555	247101,851	263309,364	263038,18
1978	311891,697	249630,452	246483,445	264160,474	263596,446
1979	310784,706	248892,202	246312,321	263981,267	264332,982
1980	310258,098	248563,902	245023,499	264189,737	263564,242
1981	310286,374	248431,619	244569,591	264662,261	264118,094
1982	309750,281	247591,249	243746,907	264517,269	265030,461
1983	309278,561	246068,394	242365,905	264197,773	264139,941
1984	308925,105	245635,507	241771,157	264054,269	263533,377
1985	308054,983	244540,961	240706,072	263981,703	263414,714
1986	308425,938	244409,88	240478,037	264168,397	263804,707
1987	308404,682	244467,777	240446,866	264749,734	264300,667
1988	308823,258	243888,312	239540,452	264731,569	264299,308
1989	309286,371	243342,864	238385,648	264579,086	264247,347
1990	308815,773	242588,051	237767,284	264318,658	263843,508
1991	308779,877	241498,449	236588,897	263794,307	263191,36
1992	308181,306	239717,276	234702,779	262670,128	262548,049
1993	308297,497	238561,933	233502,212	261992,733	261720,536
1994	309160,627	238545,115	232649,101	261587,125	261709,701
1995	310027,866	237510,486	232091,206	261965,396	261489,352
1996	311273,173	238049,012	231824,789	262627,201	262343,261
1997	311880,784	237854,228	232111,208	262799,738	262852,734
1998	312031,853	237314,359	230871,827	262991,37	262707,107
1999	311485,357	236725,423	230605,244	263100,236	262663,983
2000	311697,629	236476,733	229823,52	263181,737	262758,763

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.10 Tidligere uføretrygdetes alderspensjon. Etter vekst i levealder og fødselsår

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	Referansebanen, høy levealdersvekst	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene		HA, høy levealdersvekst
1930	246757,573	244289,869	244261,199	244360,773		244366,849
1931	249018,477	245948,716	245936,781	246038,405		246088,792
1932	250370,671	246689,001	246624,336	246813,879		246768,886
1933	251658,077	247363,144	247259,308	247552,964		247472,199
1934	254897,53	249520,499	249564,574	249812,192		249792,407
1935	255839,081	249471,891	249470,524	249831,486		249740,129
1936	259261,951	251786,219	251819,26	252270,388		252248,681
1937	261137,739	252403,652	252255,018	252883,511		252843,82
1938	266126,028	255911,905	255766,445	256624,627		256436,868
1939	270323,846	258788,431	258497,772	259492,525		259263,559
1940	273984,19	260639,701	260317,05	261372,04		261172,198
1941	276299,391	261187,566	260993,485	262375,568		262100,05
1942	279712,892	262339,684	261974,918	263521,597		263199,284
1943	281546,427	262719,543	262351,014	264156,52		263879,86
1944	283230,658	262553,264	261994,813	263985,011		263619,714
1945	284188,131	263592,548	263221,433	265168,023		264704,721
1946	283091,459	260397,483	259663,05	262231,402		261828,684
1947	283056,728	258930,901	258298,008	260774,909		260588,673
1948	283733,279	258554,982	257882,573	260585,21		260218,074
1949	283019,743	256800,944	255844,379	259141,982		258463,459

1950	283057,193	255485,471	254609,836	258012,726	257254,56
1951	284314,593	254818,702	253483,423	257122,851	256539,004
1952	284749,422	253208,926	252274,247	255754,222	254937,009
1953	286284,338	249362,179	248528,821	252597,45	252038,414
1954	285889,182	239131,086	238278,939	243525,327	243080,301
1955	287599,189	236973,935	235926,674	241741,896	241104,458
1956	286670,385	234449,517	233457,604	239416,005	238655,793
1957	288644,425	233063,715	231930,123	238279,333	237180,074
1958	288727,423	230698,299	229117,153	236356,628	235507,017
1959	289141,152	229122,125	227711,792	234863,713	234108,389
1960	289571,939	225582,686	224942,571	232380,002	231180,272
1961	289748,118	224035,853	222953,638	231002,171	229632,596
1962	288458,871	221247,184	219378,934	228001,494	226724,419
1963	289333,759	218772,029	216852,396	225583,897	223910,091
1964	288354,921	217588,476	214897,192	226344,732	224310,35
1965	288115,926	215317,824	213325,518	226204,83	224877,205
1966	288577,136	214597,484	211650,701	227385,778	225527,62
1967	287477,372	212547,167	208910,811	227313,895	225664,965
1968	286456,303	210562,752	206164,856	227000,317	225373,287
1969	286035,559	209035,453	204512,474	227585,133	227365,851
1970	283638,789	206563,979	200943,495	226580,959	224077,05
1971	284836,139	205046,302	199345,117	226758,13	225951,862
1972	282577,09	202252,855	196963,642	226940,036	225764,542
1973	282002,416	201476,152	195551,424	226367,251	225418,216
1974	280090,166	198846,875	193237,917	225866,219	224613,453
1975	279225,312	197572,933	190709,077	225740,409	225992,079
1976	278028,929	196497,884	189131,938	225610,228	225352,13
1977	277139,744	194349,423	187233,016	226059,493	224500,125
1978	276476,013	193243,613	186423,315	226265,105	226515,443
1979	276745,978	192365,896	184952,976	227251,297	226388,949
1980	276054,119	190649,303	183047,934	226461,685	226185,285
1981	276261,911	189776,289	182050,334	228663,905	227098,38
1982	275274,802	188072,47	180423,13	227379,878	228343,255
1983	274975,793	186304,203	178497,568	227347,235	226375,62
1984	274017,281	185193,65	177753,051	227162,569	227025,723
1985	273976,606	183941,062	175971,339	227872,425	226370,521
1986	272859,361	183040,646	174603,133	227998,064	227363,983
1987	272718,035	182037,899	173545,251	228173,425	227708,05
1988	272288,059	180927,411	172194,427	227803,41	227434,818
1989	272840,752	179631,619	170786,658	227871,229	228048,906
1990	272261,019	178443,654	169893,069	227794,612	226723,898
1991	271870,114	177354,068	167934,264	227055,324	226509,399
1992	271520,763	175428,074	166639,8	226806,107	226093,043
1993	270752,196	174112,613	164427,758	225836,686	225603,469
1994	270888,239	172468,091	163452,016	226603,197	226191,011
1995	271152,428	170854,426	161965,088	225701,764	225320,737
1996	272278,315	170438,488	161168,728	226402,349	225436,417
1997	271821,154	169164,928	159801,572	225660,471	225206,886
1998	271238,498	167829,987	158517,846	225531,714	224663,709
1999	271482,857	167004,123	156914,983	225217,566	224659,864
2000	270833,556	165147,975	155856,217	224720,979	223920,322

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.11 Bidragsraten med høy forventet levealdersvekst. Etter år

	Referansebanen	Referansebanen, høy levealdersvekst	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, høy levealdersvekst
2020	14,4703464	14,4703464	14,4638694	14,4638694
2021	14,991657	15,0127507	14,983618	15,0009093
2022	15,1554386	15,2007158	15,1534489	15,1973909
2023	15,3179126	15,3853908	15,3242122	15,3920269

2024	15,4745248	15,5684899	15,492854	15,5871517
2025	15,7117603	15,8313058	15,7509431	15,8666258
2026	15,963946	16,1111504	16,0046599	16,1433093
2027	16,2147597	16,3845974	16,2520346	16,4044861
2028	16,4625329	16,6535399	16,4940262	16,6569797
2029	16,7124457	16,9205766	16,7397312	16,9116458
2030	16,8563383	17,0800539	16,8757245	17,0493788
2031	17,0064359	17,2517859	17,0199759	17,1999357
2032	17,1461185	17,41187	17,1673801	17,3526216
2033	17,2796347	17,5643963	17,2991917	17,5257944
2034	17,4158724	17,7163442	17,4416728	17,6801895
2035	17,5417208	17,8658817	17,5905353	17,8365096
2036	17,6664407	18,0100511	17,7591731	17,9951853
2037	17,7710176	18,1319709	17,9021408	18,1305225
2038	17,8643087	18,2391303	18,0250334	18,2713037
2039	17,9433048	18,3358687	18,1382414	18,396393
2040	18,0056975	18,4180902	18,230008	18,5313063
2041	18,0595959	18,4807711	18,3061833	18,6274704
2042	18,0995311	18,53499	18,3705911	18,7037986
2043	18,1286934	18,5780175	18,4240658	18,7739566
2044	18,149825	18,6150367	18,4757577	18,8276689
2045	18,1757869	18,651858	18,5335068	18,8914847
2046	18,2015148	18,689832	18,6103122	18,9602293
2047	18,2252796	18,7319894	18,6791115	19,0411148
2048	18,2524908	18,7707786	18,7433749	19,1366482
2049	18,2840097	18,8161072	18,8163516	19,223889
2050	18,3227155	18,8606949	18,8812886	19,3012891
2051	18,367038	18,9069013	18,9545669	19,3826415
2052	18,4224469	18,9683259	19,0399459	19,4744893
2053	18,4771884	19,0301224	19,1331454	19,5785616
2054	18,5332131	19,0893885	19,2469205	19,6941922
2055	18,5934762	19,153717	19,373508	19,8221431
2056	18,6549124	19,2232735	19,5220187	19,9935947
2057	18,7185072	19,2942091	19,6604851	20,152888
2058	18,781904	19,3616475	19,7890892	20,2990077
2059	18,8354146	19,4204131	19,9128117	20,4333281
2060	18,886043	19,4731917	20,0350827	20,5624897
2061	18,9326669	19,5137853	20,1461693	20,6730797
2062	18,9711069	19,5486168	20,2563152	20,7918812
2063	18,9973917	19,5743773	20,3597021	20,9124476
2064	19,0121131	19,5927398	20,4636161	21,0271115
2065	19,0271292	19,6077099	20,5517093	21,1464464
2066	19,0474439	19,6331852	20,6428686	21,2587706
2067	19,069812	19,655044	20,7313905	21,3652746
2068	19,0893251	19,6783937	20,8227947	21,4631073
2069	19,1128575	19,7018204	20,9067772	21,5581993
2070	19,1367854	19,7218513	20,9812073	21,6420752
2071	19,1605622	19,7476801	21,0572397	21,7257268
2072	19,1807736	19,7698424	21,133439	21,8100317
2073	19,2090752	19,7972937	21,20863	21,9049051
2074	19,2303426	19,8225239	21,2897129	21,9974031
2075	19,2509805	19,8518197	21,3790993	22,0934705
2076	19,2696611	19,8713266	21,4717662	22,2041451
2077	19,2771993	19,8859169	21,5548865	22,3002976
2078	19,2800331	19,8919654	21,6297806	22,3789288
2079	19,2715138	19,8905428	21,6900503	22,4521096
2080	19,2505385	19,8746741	21,7344219	22,5111197
2081	19,2148421	19,8482162	21,7641386	22,5553904
2082	19,1671666	19,8115541	21,7937803	22,5925381
2083	19,1156475	19,7720977	21,8071451	22,6198253
2084	19,0477002	19,7185461	21,7959061	22,6366545
2085	18,9706597	19,6559148	21,767528	22,6364828

2086	18,8876664	19,5840681	21,7242628	22,6165122
2087	18,7930508	19,4926458	21,6599679	22,5733519
2088	18,7008835	19,404383	21,590748	22,541134
2089	18,6066894	19,3096274	21,5292714	22,4878784
2090	18,5107724	19,2226822	21,4704482	22,4351179
2091	18,4222905	19,1375295	21,4051652	22,3857123
2092	18,3383506	19,0539491	21,3472143	22,3360753
2093	18,2600491	18,9747296	21,2969259	22,2874253
2094	18,1851851	18,8965478	21,2486153	22,239035
2095	18,1166813	18,8271722	21,2061124	22,1996495
2096	18,0567623	18,7717729	21,1731455	22,1717259
2097	18,0028628	18,719395	21,1435762	22,1459513
2098	17,9584584	18,668269	21,1296746	22,1148792
2099	17,919879	18,6257189	21,1168388	22,0941095
2100	17,8872583	18,5874513	21,1118022	22,0806492

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 7.12 Bidragsraten. Aldersgrensene knyttet til E67. Etter år

	Ingen pensjonsreform	Referansebanen	Økte aldersgrenser	Økte aldersgrenser, heving etter E67
2020	14,1192761	14,4703464	14,468784	14,4484426
2021	14,7867554	14,991657	14,9902504	14,9471649
2022	15,145524	15,1554386	15,1542504	15,1098406
2023	15,5257405	15,3179126	15,3168678	15,2736382
2024	15,8432809	15,4745248	15,4734898	15,4344544
2025	16,1598663	15,7117603	15,7110239	15,6792567
2026	16,4731855	15,963946	15,9430963	15,9212354
2027	16,7762241	16,2147597	16,1691551	16,1583911
2028	17,0790137	16,4625329	16,3881	16,3919469
2029	17,3814874	16,7124457	16,6120002	16,6263001
2030	17,6981757	16,8563383	16,7274649	16,7526806
2031	18,0518586	17,0064359	16,8618716	16,9040625
2032	18,4076897	17,1461185	16,997079	17,0532407
2033	18,7711253	17,2796347	17,1182522	17,1846798
2034	19,1336607	17,4158724	17,2510415	17,3200492
2035	19,5088814	17,5417208	17,3846866	17,4620443
2036	19,8895576	17,6664407	17,5389938	17,604274
2037	20,2286558	17,7710176	17,6732578	17,727376
2038	20,5746949	17,8643087	17,7851949	17,8562001
2039	20,9073947	17,9433048	17,8884079	17,9620743
2040	21,1929331	18,0056975	17,9651887	18,0477528
2041	21,4606621	18,0595959	18,0200944	18,1154795
2042	21,6761513	18,0995311	18,0734077	18,1716738
2043	21,8577233	18,1286934	18,1157602	18,217296
2044	22,0033185	18,149825	18,1559848	18,2545076
2045	22,1700629	18,1757869	18,2044438	18,3041993
2046	22,3385109	18,2015148	18,2738623	18,3563299
2047	22,5161818	18,2252796	18,331195	18,4103151
2048	22,6771965	18,2524908	18,3887205	18,4618176
2049	22,8531978	18,2840097	18,444737	18,5203622
2050	23,0170487	18,3227155	18,4969277	18,5885536
2051	23,188517	18,367038	18,5534226	18,6499095
2052	23,3623301	18,4224469	18,6248456	18,7303137
2053	23,5587637	18,4771884	18,7060234	18,8153828
2054	23,756714	18,5332131	18,8057802	18,9087025
2055	23,9923428	18,5934762	18,9172768	19,0162191
2056	24,2357937	18,6549124	19,049835	19,1230823
2057	24,4948504	18,7185072	19,1731852	19,2327383
2058	24,7365464	18,781904	19,2843634	19,3418742
2059	24,9651839	18,8354146	19,3942514	19,4391237
2060	25,1750246	18,886043	19,4976942	19,5326659
2061	25,3727206	18,9326669	19,5839337	19,6154431

2062	25,5711879	18,9711069	19,6738705	19,6980671
2063	25,7780927	18,9973917	19,7575474	19,7828383
2064	25,9609817	19,0121131	19,8396502	19,8522756
2065	26,1290761	19,0271292	19,9091324	19,911708
2066	26,3139818	19,0474439	19,9857343	19,9703578
2067	26,4985502	19,069812	20,0553658	20,0247176
2068	26,6434315	19,0893251	20,1303755	20,0788828
2069	26,7714997	19,1128575	20,1974086	20,1403252
2070	26,9168196	19,1367854	20,2574211	20,1881198
2071	27,0697877	19,1605622	20,3205935	20,2402603
2072	27,2222297	19,1807736	20,3764218	20,29385
2073	27,3970166	19,2090752	20,437381	20,353517
2074	27,5701756	19,2303426	20,5005711	20,4169101
2075	27,7615849	19,2509805	20,572328	20,4892493
2076	27,962281	19,2696611	20,6483149	20,5561314
2077	28,14196	19,2771993	20,717335	20,6147565
2078	28,2946314	19,2800331	20,7723893	20,6749814
2079	28,4255048	19,2715138	20,8207481	20,7083604
2080	28,5212291	19,2505385	20,8480792	20,7311768
2081	28,6017497	19,2148421	20,8624339	20,741228
2082	28,665668	19,1671666	20,8768436	20,7403115
2083	28,7105169	19,1156475	20,8799248	20,7263517
2084	28,7103462	19,0477002	20,8539047	20,692414
2085	28,6834561	18,9706597	20,8165528	20,644891
2086	28,6446105	18,8876664	20,7630553	20,585682
2087	28,5770835	18,7930508	20,6855896	20,5049768
2088	28,5240184	18,7008835	20,6120799	20,4300094
2089	28,4677838	18,6066894	20,543004	20,3544878
2090	28,4176603	18,5107724	20,4769343	20,2797619
2091	28,3732616	18,4222905	20,4094113	20,2061025
2092	28,3407524	18,3383506	20,3487567	20,1368236
2093	28,3187955	18,2600491	20,2939323	20,0778661
2094	28,3115001	18,1851851	20,2416815	20,0236539
2095	28,3130542	18,1166813	20,1952953	19,984847
2096	28,3331989	18,0567623	20,1577546	19,946539
2097	28,3611635	18,0028628	20,1221912	19,9173705
2098	28,3951598	17,9584584	20,1087155	19,8950011
2099	28,4435756	17,919879	20,0918021	19,8765234
2100	28,5024133	17,8872583	20,0796342	19,8642684

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.1 Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved harmonisering fra år 2025. Etter år

	Enslige, gammel folketrygd	Særskilt sats enslige	Garantipensjon, enslige	Gifte, gammel folketrygd	Ordinær sats, gifte	Garantipensjon, gifte
2000	189550			163125		
2001	188273			162027		
2002	187880			161688		
2003	189027			166185		
2004	189742			170347		
2005	189714			172968		
2006	188607			172831		
2007	188587			172813		
2008	197374			181719		
2009	204520			188868		
2010	207815			192150		
2011	208351	208351	208351	192725	192725	192725
2012		207314	207314		191765	191765
2013		205923	205923		190479	190479
2014		206196	206196		190731	190731
2015		204533	204533		189193	189193
2016		206533	205016		191351	189639
2017		208695	202705		192925	187502

2018	210168	201253	192287	186159
2019	209656	199426	190551	184469
2020	211644	196111	187385	181403
2021	217400	198978	189204	184184
2022	220221	199066	189441	184273
2023	220221	199066	189441	184273
2024	220221	199066	189441	184273
2025	220221	220221	189441	189441
2026	220221	220221	189441	189441
2027	220221	220221	189441	189441
2028	220221	220221	189441	189441
2029	220221	220221	189441	189441
2030	220221	220221	189441	189441
2031	220221	220221	189441	189441
2032	220221	220221	189441	189441
2033	220221	220221	189441	189441
2034	220221	220221	189441	189441
2035	220221	220221	189441	189441
2036	220221	220221	189441	189441
2037	220221	220221	189441	189441
2038	220221	220221	189441	189441
2039	220221	220221	189441	189441
2040	220221	220221	189441	189441
2041	220221	220221	189441	189441
2042	220221	220221	189441	189441
2043	220221	220221	189441	189441
2044	220221	220221	189441	189441
2045	220221	220221	189441	189441
2046	220221	220221	189441	189441
2047	220221	220221	189441	189441
2048	220221	220221	189441	189441
2049	220221	220221	189441	189441
2050	220221	220221	189441	189441

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.2 Minstenivå, satser for enslige og for gifte og samboende ved heving av satsene for enslige til EU60 fra år 2025. Etter år

	Enslige, gammel folketrygd	Særskilt sats enslige	Garantipensjon, enslige	Gifte, gammel folketrygd	Ordinær sats, gifte	Garantipensjon, gifte
2000	189550			163125		
2001	188273			162027		
2002	187880			161688		
2003	189027			166185		
2004	189742			170347		
2005	189714			172968		
2006	188607			172831		
2007	188587			172813		
2008	197374			181719		
2009	204520			188868		
2010	207815			192150		
2011	208351	208351	208351	192725	192725	192725
2012		207314	207314		191765	191765
2013		205923	205923		190479	190479
2014		206196	206196		190731	190731
2015		204533	204533		189193	189193
2016		206533	205016		191351	189639
2017		208695	202705		192925	187502
2018		210168	201253		192287	186159
2019		209656	199426		190551	184469
2020		211644	196111		187385	181403
2021		217400	198978		189204	184184
2022		220221	199066		189441	184273

2023	220221	199066	189441	184273
2024	220221	199066	189441	184273
2025	248643	248643	189441	189441
2026	248643	248643	189441	189441
2027	248643	248643	189441	189441
2028	248643	248643	189441	189441
2029	248643	248643	189441	189441
2030	248643	248643	189441	189441
2031	248643	248643	189441	189441
2032	248643	248643	189441	189441
2033	248643	248643	189441	189441
2034	248643	248643	189441	189441
2035	248643	248643	189441	189441
2036	248643	248643	189441	189441
2037	248643	248643	189441	189441
2038	248643	248643	189441	189441
2039	248643	248643	189441	189441
2040	248643	248643	189441	189441
2041	248643	248643	189441	189441
2042	248643	248643	189441	189441
2043	248643	248643	189441	189441
2044	248643	248643	189441	189441
2045	248643	248643	189441	189441
2046	248643	248643	189441	189441
2047	248643	248643	189441	189441
2048	248643	248643	189441	189441
2049	248643	248643	189441	189441
2050	248643	248643	189441	189441

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.3 Andel som er omfattet av garantipensjon ved avgang. Etter fødselsår

	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, harmonisering av minste pensjonsnivå og garantipensjon	HA, EU60
1960	34,53805	39,29938	45,46457	50,49474
1961	33,29749	39,09942	45,44432	50,92809
1962	33,50879	40,28221	46,7535	52,61587
1963	33,55406	41,4388	48,10046	54,27596
1964	33,18549	41,48631	48,13062	54,08431
1965	32,69859	41,2778	48,11168	54,34296
1966	32,12071	40,78871	47,67724	54,06225
1967	32,11054	40,72417	47,51983	53,95
1968	32,12714	40,8425	47,6886	53,9767
1969	31,80499	40,47903	47,31035	53,79749
1970	32,62287	41,43647	48,30794	54,60369
1971	31,85736	40,90321	47,67186	54,31803
1972	32,39906	41,09	47,97204	54,90856
1973	32,64285	41,05532	48,08023	54,95516
1974	32,55428	41,8381	48,68484	55,9323
1975	33,04621	42,23015	48,75	56,07945
1976	32,88892	42,42139	49,07174	56,26468
1977	33,05497	42,40795	48,99296	56,36566
1978	32,99661	42,4059	48,92928	56,47243
1979	33,10773	42,58308	49,30447	56,6756
1980	33,57348	42,91564	49,40436	56,96147
1981	33,21622	42,94583	49,65578	57,1149
1982	33,82459	43,4527	50,10521	57,77503
1983	34,06267	43,94057	50,38328	57,9725
1984	34,37166	44,59397	51,1408	59,18809
1985	34,73219	44,80114	51,5972	59,38778
1986	34,4794	44,77285	51,53206	59,68336

1987	34,51547	45,08944	51,50647	59,81772
1988	34,34121	45,04373	51,8863	60,30483
1989	34,20084	45,26737	52,42036	60,51138
1990	34,21993	45,78784	52,63129	61,251
1991	34,33175	46,31825	53,10929	61,85474
1992	34,7194	46,73849	53,78004	62,79063
1993	34,75803	47,39182	54,33495	63,20747
1994	34,50664	47,68246	54,83029	63,53842
1995	34,39791	47,63948	55,18086	63,73555
1996	33,98871	47,23194	54,60858	63,4292
1997	33,74755	47,20305	54,41097	63,17736
1998	34,0115	47,24801	54,35496	63,01328
1999	34,2087	47,83457	55,208	63,32444
2000	34,79179	48,54677	55,01803	63,71445

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.4 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. I år 2060, alltid bosatte alderspensjonister. Etter prosentiler

	Særskilt sats for enslige, 2021	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA, harmonisering av minste pensjonsnivå og garantipensjon	HA, EU60
1	217400	178404,01	191079,27	210250,18
2	217400	185347,14	195650,43	213910,69
3	217400	191145,13	200582,39	216823,43
4	217400	195599,83	205660,94	219748,28
5	217400	198575,12	210245,34	222661,17
6	217400	199066,33	214310,04	225845,71
7	217400	199066,33	217397,33	229333,44
8	217400	199066,33	219602,51	232599,63
9	217400	201235,79	220220,51	235521,43
10	217400	203387,09	220220,51	238182,31
11	217400	205420,66	220220,51	240889,76
12	217400	207439,63	220220,51	243424,64
13	217400	209142,28	221263,92	245572,15
14	217400	210720	222987,18	247360,67
15	217400	212337,8	224684,17	248643,06
16	217400	214043,65	226320,79	248643,06
17	217400	216004,52	227831,83	248643,06
18	217400	217993,71	229307,55	248643,06
19	217400	220120,95	230757,13	248643,06
20	217400	222121,25	232219,72	248643,06
21	217400	223944,77	233782,41	249591,22
22	217400	225586,61	235347,33	250993,34
23	217400	227069,42	236883,02	252350,59
24	217400	228522,79	238552,88	253664,9
25	217400	229984,98	240233,67	254969,45
26	217400	231429,64	241986,58	256285,04
27	217400	233104,55	243665,07	257617,48
28	217400	234878,82	245180,07	259031,05
29	217400	236759,81	246556,85	260500,99
30	217400	238649,92	247867,27	262013,82
31	217400	240512,58	249259,78	263515,21
32	217400	242263,91	250636,71	265015,45
33	217400	243920,03	252093,6	266503,48
34	217400	245424,71	253621,81	267984,95
35	217400	246950	255222,36	269483,32
36	217400	248693,85	256834,34	270916,1
37	217400	250537,73	258540,14	272272,07
38	217400	252535,15	260082,55	273580,63
39	217400	254510,91	261717,7	274885,31
40	217400	256502,05	263331,43	276224,3
41	217400	258511,18	264907,54	277582,56

42	217400	260501,08	266387,16	278928,37
43	217400	262513,72	267802,63	280334,78
44	217400	264531,47	269392,75	281803,71
45	217400	266558,7	271090,67	283314,07
46	217400	268518	272816,74	284873,17
47	217400	270507,99	274541,83	286416,7
48	217400	272511,88	276251,37	287950,53
49	217400	274541,76	278061,87	289510,95
50	217400	276566,47	279997,42	291065,51
51		278608,2	281925,63	292521,25
52		280658,6	283859,92	293837
53		282725,53	285793,1	295245
54		284828,68	287773,04	296626,86
55		286961,52	289781	298185,36
56		289064,75	291820,27	299909,83
57		291183,59	293900,43	301627,48
58		293330,9	295953,74	303348,43
59		295521,4	298026,23	305113,69
60		297631,44	300170,56	306875,96
61		299821,65	302337	308704,76
62		302098,48	304493,2	310546,35
63		304364,69	306702,69	312464,8
64		306697,85	308991,04	314528,59
65		309043,15	311320,46	316674,29
66		311417,73	313692,08	318819,86
67		313857,97	316088,57	321095,61
68		316277,14	318545,81	323416,2
69		318948,22	321012,74	325834,65
70		321624,74	323584,73	328272,41
71		324261,9	326254,88	330816,41
72		327042,93	328976,89	333450,42
73		329857,28	331830,83	336131,38
74		332817,43	334796,59	338892,11
75		335858,72	337823,7	341787,18
76		338999,14	340898,71	344730,24
77		342281,9	344183,89	347924,24
78		345788,1	347557,55	351292,76
79		349352,52	351099,54	354892,34
80		353105,98	354910,47	358635,71
81		357049,45	358908,2	362460,46
82		361245,52	363136,71	366646,15
83		365683,16	367603,65	371026,62
84		370408,91	372344,22	375828,58
85		375544,54	377369,61	380868,75
86		381167,45	382864,08	386509,07
87		387085,35	389009,53	392445,23
88		393495,53	395428,98	399124,59
89		400745,38	402489,79	406604,18
90		408989,4	410466,47	414751,4
91		418153,79	419583,91	423504,02
92		428325,39	429960	434098,49
93		440577,77	441834,69	446210,79
94		454658,05	455892,42	459017,42
95		471220,99	472237,05	475812,78
96		491145,61	492348,45	494520,43
97		517620,74	519676,96	521088,28
98		561733,84	563466,33	562673,37
99		778568,13	766180,09	807243,92

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.5 Andel med rett til uttak av alderspensjon ved første mulighet. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelse	HA, +EU60
1930	100	
1931	100	
1932	100	
1933	100	
1934	100	
1935	100	
1936	100	
1937	100	
1938	100	
1939	100	
1940	100	
1941	100	
1942	100	
1943	100	
1944	100	
1945	75,95073	
1946	74,91615	
1947	72,70431	
1948	71,39522	
1949	68,65845	
1950	67,94151	
1951	68,18667	
1952	67,73164	
1953	65,81862	
1954	64,1891	
1955	62,81601	
1956	61,83732	
1957	61,63027	61,63027
1958	60,39738	39,4314
1959	57,29527	34,35509
1960	55,3236	30,79301
1961	53,54103	27,33407
1962	51,90614	25,42787
1963	70,04409	51,18991
1964	69,97682	51,68845
1965	69,76801	51,81093
1966	70,05887	52,5898
1967	70,05084	53,3578
1968	69,93648	52,69187
1969	69,42227	51,67691
1970	67,59637	49,89366
1971	67,65258	49,45589
1972	67,97216	50,27747
1973	67,26782	49,52433
1974	66,42667	49,35007
1975	66,02832	49,35627
1976	65,37619	48,85274
1977	65,16871	49,54397
1978	65,4825	49,05208
1979	64,80205	48,32186
1980	64,20326	46,43313
1981	64,91944	47,81399
1982	64,19849	46,7184
1983	64,21498	47,62514
1984	64,51654	48,48781
1985	64,26684	48,45478
1986	65,45031	49,86554
1987	65,87759	49,63355
1988	65,87076	49,06507

1989	66,06537	48,64786
1990	66,31817	48,46501
1991	66,25118	48,74625
1992	66,05757	48,93035
1993	66,51652	49,40337
1994	66,48304	50,14261
1995	67,46049	51,10098
1996	68,29975	52,0237
1997	68,40816	51,89949
1998	68,33049	50,82464
1999	67,64377	50,60502
2000	67,27232	49,54437

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.6 Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon, ikke medregnet merutgifter til korttidssytelser. Milliarder 2021-kroner. Etter år

	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minste minsteytelsene	minste pensjonsnivå og garantipensjon	HA, EU60 for kun MP	HA, EU60 for både MP og GP
2020	249,162	249,041	248,958	248,627	248,437
2021	258,979	258,838	258,622	257,903	257,491
2022	263,604	263,578	263,205	262,247	261,591
2023	268,26	268,404	267,843	266,759	265,859
2024	272,679	273,065	272,36	271,342	270,218
2025	278,726	279,513	279,349	282,69	282,235
2026	285,008	285,832	285,888	289,745	289,526
2027	291,256	292,027	292,442	296,615	296,833
2028	297,463	298,126	298,856	303,246	304,074
2029	303,645	304,264	305,36	309,941	311,307
2030	307,672	308,158	309,656	314,34	316,336
2031	311,717	312,032	313,98	318,574	321,103
2032	315,444	315,836	318,129	322,695	325,823
2033	318,91	319,207	321,906	326,396	330,133
2034	322,326	322,672	325,717	330,13	334,393
2035	325,474	326,15	329,528	333,842	338,68
2036	328,433	329,894	333,524	337,771	343,126
2037	330,935	333,045	337	341,165	347,031
2038	333,123	335,803	340,07	344,283	350,62
2039	334,964	338,257	342,921	346,936	353,804
2040	336,446	340,266	345,265	349,127	356,598
2041	337,78	342,109	347,507	351,078	359,238
2042	338,892	343,646	349,388	352,797	361,446
2043	339,758	345,025	351,137	354,271	363,491
2044	340,485	346,394	352,785	355,762	365,302
2045	341,355	347,923	354,558	357,283	367,37
2046	342,25	349,851	356,791	359,277	369,762
2047	343,176	351,599	358,866	361,048	371,987
2048	344,201	353,332	360,864	362,738	374,204
2049	345,379	355,301	363,072	364,685	376,618
2050	346,742	357,182	365,182	366,565	378,985
2051	348,226	359,328	367,632	368,83	381,662
2052	349,961	361,694	370,254	371,193	384,36
2053	351,69	364,227	373,086	373,828	387,28
2054	353,447	367,167	376,226	376,841	390,595
2055	355,253	370,356	379,564	380,051	394,127
2056	357,029	373,949	383,279	383,698	398,074
2057	358,835	377,246	386,782	387,061	401,661
2058	360,561	380,348	390,104	390,296	405,163
2059	362,076	383,344	393,254	393,423	408,487
2060	363,45	386,265	396,297	396,379	411,801

2061	364,678	389,01	399,163	399,235	414,886
2062	365,701	391,638	401,979	402,023	417,899
2063	366,395	394,013	404,528	404,62	420,587
2064	366,843	396,344	406,95	407,039	423,157
2065	367,245	398,311	409,072	409,076	425,404
2066	367,739	400,369	411,251	411,223	427,701
2067	368,26	402,337	413,288	413,284	429,907
2068	368,719	404,379	415,403	415,394	432,015
2069	369,267	406,194	417,303	417,368	434,071
2070	369,778	407,929	419,093	419,112	436,077
2071	370,309	409,62	420,811	420,863	437,933
2072	370,782	411,333	422,594	422,621	439,849
2073	371,397	413,078	424,486	424,5	441,9
2074	371,873	414,86	426,411	426,368	443,885
2075	372,331	416,822	428,393	428,407	445,992
2076	372,782	418,865	430,497	430,544	448,259
2077	373,014	420,655	432,402	432,385	450,242
2078	373,134	422,336	434,163	434,134	452,081
2079	373,02	423,748	435,661	435,645	453,647
2080	372,614	424,822	436,739	436,855	454,943
2081	371,927	425,654	437,716	437,807	455,948
2082	371,059	426,556	438,662	438,68	457,057
2083	370,097	427,047	439,234	439,3	457,738
2084	368,855	427,124	439,363	439,393	457,879
2085	367,5	426,903	439,074	439,11	457,714
2086	366,085	426,391	438,632	438,59	457,265
2087	364,504	425,561	437,879	437,846	456,542
2088	363,005	424,631	437,062	437,054	455,767
2089	361,537	423,904	436,305	436,331	455,055
2090	360,046	423,236	435,651	435,694	454,464
2091	358,738	422,459	434,886	434,915	453,769
2092	357,553	421,868	434,292	434,248	453,091
2093	356,484	421,412	433,786	433,818	452,596
2094	355,493	421,018	433,419	433,385	452,104
2095	354,644	420,712	433,098	433,053	451,753
2096	353,912	420,573	432,932	432,944	451,663
2097	353,288	420,519	432,909	432,935	451,605
2098	352,831	420,769	433,245	433,205	451,859
2099	352,448	420,96	433,397	433,382	452,021
2100	352,163	421,347	433,736	433,737	452,416

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.7 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for Referansebanen, fjernes felles minsteytelse i ny folketrygd		HA, ikke-uføre kompenserer for to tredeler av effekten av levealdersjusteringen, fjernes felles minsteytelse i ny folketrygd		HA, fast avgangsalder, fjernes felles minsteytelse i ny folketrygd
	minsteytelse i ny folketrygd	minsteytelse i ny folketrygd	minsteytelse i ny folketrygd	minsteytelse i ny folketrygd	minsteytelse i ny folketrygd
1930	0	0	0	0	0
1931	0	0	0	0	0
1932	0	0	0	0	0
1933	0	0	0	0	0
1934	0	0	0	0	0
1935	0	0	0	0	0
1936	0	0	0	0	0
1937	0	0	0	0	0
1938	0	0	0	0	0
1939	0	0	0	0	0
1940	0	0	0	0	0
1941	0	0	0	0	0

1942	0	0	0	0
1943	0	0	0	0
1944	0	0	0	0
1945	0	0	0	0
1946	0	0	0	0
1947	0	0	0	0
1948	0	0	0	0
1949	0	0	0	0
1950	0	0	0	0
1951	0	0	0	0
1952	0	0	0	0
1953	0	0	0	0
1954	-0,02047397	-0,02158779	-0,02108013	-0,02131164
1955	-0,04208324	-0,04191713	-0,04319578	-0,04229855
1956	-0,05373435	-0,05667367	-0,05605021	-0,05447837
1957	-0,08905498	-0,09022545	-0,08936747	-0,08810266
1958	-0,12035214	-0,1193307	-0,12179417	-0,12056466
1959	-0,157796	-0,15973491	-0,15871129	-0,161206
1960	-0,19734168	-0,20165681	-0,20108797	-0,19730611
1961	-0,2441173	-0,24416417	-0,24374672	-0,24545728
1962	-0,29351522	-0,29731203	-0,29262374	-0,29273256
1963	-0,38972749	-0,38945687	-0,39180994	-0,39326971
1964	-0,37946374	-0,39675803	-0,3989088	-0,40381239
1965	-0,38744791	-0,41874467	-0,42097307	-0,42129145
1966	-0,37953323	-0,40445674	-0,41336046	-0,41525384
1967	-0,36821938	-0,40289479	-0,40457828	-0,42909798
1968	-0,35986946	-0,41301308	-0,39671617	-0,43990263
1969	-0,36468343	-0,40099621	-0,39501386	-0,4396869
1970	-0,37432708	-0,39748205	-0,39515931	-0,4607086
1971	-0,36464285	-0,38665197	-0,37886032	-0,45744581
1972	-0,37057824	-0,3639927	-0,38286574	-0,45887254
1973	-0,37206431	-0,38347046	-0,39406212	-0,47879792
1974	-0,3735144	-0,36640713	-0,38440723	-0,47502945
1975	-0,37970983	-0,37467724	-0,38498647	-0,49043895
1976	-0,37768214	-0,3880799	-0,40292377	-0,5104987
1977	-0,37314673	-0,38919315	-0,41069341	-0,52578372
1978	-0,3737509	-0,3795713	-0,41416225	-0,52493506
1979	-0,37925042	-0,37671225	-0,41504125	-0,53211229
1980	-0,39220641	-0,38299984	-0,42269884	-0,54833476
1981	-0,39996737	-0,37472364	-0,41326396	-0,5663155
1982	-0,40682521	-0,39915976	-0,44347737	-0,60178191
1983	-0,41070864	-0,39985997	-0,44951133	-0,63343733
1984	-0,42237311	-0,39638441	-0,43793415	-0,63000919
1985	-0,42715917	-0,40190142	-0,45995199	-0,66865648
1986	-0,44045802	-0,41061778	-0,45977455	-0,6686151
1987	-0,43866844	-0,3996412	-0,45976287	-0,6861517
1988	-0,42592328	-0,40447757	-0,46318868	-0,68535662
1989	-0,44007925	-0,39170132	-0,45331632	-0,71078653
1990	-0,43629846	-0,38642825	-0,46729396	-0,72455105
1991	-0,4366359	-0,39026058	-0,46397224	-0,71636197
1992	-0,44003466	-0,39865395	-0,4812689	-0,75024105
1993	-0,43945115	-0,40240842	-0,48796458	-0,78773513
1994	-0,42816985	-0,37891893	-0,47730637	-0,78070921
1995	-0,42642091	-0,37493316	-0,4744056	-0,79021145
1996	-0,4201926	-0,36808716	-0,46643184	-0,77724469
1997	-0,40154569	-0,37138801	-0,45611965	-0,77782831
1998	-0,41301837	-0,36083699	-0,4618573	-0,77890254
1999	-0,41048538	-0,35865726	-0,4618537	-0,79953015
2000	-0,40648581	-0,35670048	-0,46711123	-0,81014722
2001	-0,41277601	-0,36265558	-0,46244434	-0,8338309
2002	-0,40962762	-0,34070592	-0,46202249	-0,83618401
2003	-0,40197913	-0,35325428	-0,47012483	-0,83620485

2004	-0,40556233	-0,34315636	-0,47375576	-0,85268677
2005	-0,40843143	-0,35041237	-0,4790761	-0,86994524
2006	-0,40750664	-0,33907385	-0,47897956	-0,86442842
2007	-0,41647367	-0,33762734	-0,47042232	-0,86259995
2008	-0,42313374	-0,34167355	-0,47072585	-0,88995631
2009	-0,41501693	-0,34394534	-0,46637315	-0,8914309
2010	-0,40637942	-0,33907827	-0,46975415	-0,89157259
2011	-0,41822191	-0,33530625	-0,48463388	-0,90620196
2012	-0,41227119	-0,33183977	-0,47334703	-0,90276515
2013	-0,42691799	-0,33494374	-0,48214501	-0,91393374
2014	-0,41603033	-0,32836304	-0,47659196	-0,89414988
2015	-0,42642924	-0,33307537	-0,47615174	-0,92631137
2016	-0,42839739	-0,32606201	-0,48991188	-0,94738238
2017	-0,43195414	-0,33182657	-0,49293132	-0,93945845
2018	-0,41677915	-0,33394076	-0,50067686	-0,96481982
2019	-0,42825067	-0,34051	-0,50538028	-0,96485927
2020	-0,4315554	-0,32632306	-0,48435716	-0,95589405

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.8 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra felles minsteytelse til årskullsspesifikk minsteytelse kun i ny folketrygd. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for HA, ikke-uføre kompenserer for HA, fast			
	Referansebanen, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	minsteytelsene, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	to tredeler av effekten av levealdersjusteringen, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	avgangsalder, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd
1930	0	0	0	0
1931	0	0	0	0
1932	0	0	0	0
1933	0	0	0	0
1934	0	0	0	0
1935	0	0	0	0
1936	0	0	0	0
1937	0	0	0	0
1938	0	0	0	0
1939	0	0	0	0
1940	0	0	0	0
1941	0	0	0	0
1942	0	0	0	0
1943	0	0	0	0
1944	0	0	0	0
1945	0	0	0	0
1946	0	0	0	0
1947	0	0	0	0
1948	0	0	0	0
1949	0	0	0	0
1950	0	0	0	0
1951	0	0	0	0
1952	0	0	0	0
1953	0	0	0	0
1954	-0,01683139	-0,01565618	-0,01635306	-0,0158817
1955	-0,03888203	-0,03771744	-0,03767769	-0,03835184
1956	-0,06374767	-0,05713962	-0,05858168	-0,0540603
1957	-0,10525681	-0,1034682	-0,10420219	-0,10432244
1958	-0,13651185	-0,13656558	-0,14058172	-0,13536318
1959	-0,16644325	-0,17025517	-0,16683692	-0,16785174
1960	-0,2029521	-0,20125904	-0,20125024	-0,20666331
1961	-0,23557795	-0,23594339	-0,23912887	-0,24099708
1962	-0,2893566	-0,28474055	-0,28236633	-0,28953746
1963	-0,3111989	-0,31790289	-0,32124967	-0,31930546
1964	-0,33823869	-0,34652177	-0,36334377	-0,35217955

1965	-0,34980812	-0,36294387	-0,36388752	-0,36875376
1966	-0,33797532	-0,36305891	-0,35627262	-0,35426921
1967	-0,33416279	-0,35533828	-0,35717908	-0,3567301
1968	-0,37516611	-0,35970426	-0,36205367	-0,36936205
1969	-0,3731159	-0,35162259	-0,36551178	-0,35838649
1970	-0,40519275	-0,36670245	-0,36342905	-0,36390905
1971	-0,40943606	-0,33576923	-0,34572062	-0,34261805
1972	-0,44987952	-0,33927136	-0,32658586	-0,32988723
1973	-0,45906057	-0,35419353	-0,36505826	-0,35284359
1974	-0,49679729	-0,36853094	-0,36413326	-0,35857478
1975	-0,54013774	-0,38502898	-0,38363139	-0,39291597
1976	-0,56072701	-0,38376253	-0,39263157	-0,40125975
1977	-0,5694462	-0,41663604	-0,40895328	-0,42273433
1978	-0,59085633	-0,40451825	-0,41974331	-0,4201094
1979	-0,63137387	-0,41315575	-0,41887313	-0,4266945
1980	-0,67504011	-0,41716977	-0,40568724	-0,4073872
1981	-0,66741675	-0,35814248	-0,35787286	-0,36000733
1982	-0,71129724	-0,4165991	-0,41784017	-0,42410806
1983	-0,74716597	-0,43872457	-0,45221008	-0,44608835
1984	-0,77634455	-0,42645381	-0,42240278	-0,42119119
1985	-0,80555465	-0,42493055	-0,42188936	-0,4412761
1986	-0,83468234	-0,44167247	-0,43823037	-0,44161977
1987	-0,84883875	-0,43358964	-0,42798294	-0,4370202
1988	-0,86969221	-0,42194102	-0,42394447	-0,4326785
1989	-0,89313819	-0,42423147	-0,42631055	-0,42122497
1990	-0,90164706	-0,3960124	-0,39770215	-0,39602954
1991	-0,89483505	-0,36429471	-0,37630297	-0,38128693
1992	-0,92058836	-0,38123198	-0,38309196	-0,38446805
1993	-0,93932487	-0,39114739	-0,3997686	-0,38850753
1994	-0,94519479	-0,37451868	-0,35598237	-0,36536746
1995	-0,95687863	-0,38250797	-0,38107984	-0,37978647
1996	-0,97596777	-0,37506892	-0,37760504	-0,36811186
1997	-1,00414368	-0,37954112	-0,38548649	-0,37838764
1998	-1,00785485	-0,38726158	-0,36982056	-0,36083924
1999	-1,0657465	-0,37128272	-0,36606002	-0,38062168
2000	-1,09770002	-0,35329257	-0,35603638	-0,3541529
2001	-1,11599205	-0,34631253	-0,36073872	-0,35522847
2002	-1,16621889	-0,33506532	-0,33513533	-0,33412261
2003	-1,1252205	-0,34863921	-0,35083779	-0,34738702
2004	-1,17615516	-0,36568944	-0,35796892	-0,36723073
2005	-1,19447677	-0,37892124	-0,37830859	-0,37424686
2006	-1,23246628	-0,35767425	-0,35904839	-0,3493584
2007	-1,22554803	-0,36147781	-0,35303069	-0,35800208
2008	-1,24242215	-0,36542794	-0,36418643	-0,35944861
2009	-1,30038421	-0,35689388	-0,35569549	-0,34696579
2010	-1,28089439	-0,3562817	-0,35418129	-0,3512207
2011	-1,31326807	-0,35073209	-0,35764495	-0,33591332
2012	-1,3591079	-0,34408523	-0,33227047	-0,3388316
2013	-1,36320953	-0,33246883	-0,32337456	-0,32211024
2014	-1,40020128	-0,31246814	-0,30658494	-0,30441744
2015	-1,42372675	-0,33965439	-0,33543736	-0,31417331
2016	-1,43215719	-0,33803475	-0,35128843	-0,33550211
2017	-1,47987602	-0,36518067	-0,3616759	-0,34187319
2018	-1,50196273	-0,36187495	-0,37550657	-0,35058882
2019	-1,51276793	-0,39040841	-0,37541576	-0,36815356
2020	-1,53788685	-0,36425147	-0,35284276	-0,33312745

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.9 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Ikke-uføre. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter fødselsår

	Referansebanen, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd
1930	0,05835829	0,05741648
1931	0,07376741	0,07121871
1932	0,0712113	0,07118706
1933	0,09738149	0,09692981
1934	0,12899855	0,1460233
1935	0,12609819	0,12056274
1936	0,17964888	0,17362088
1937	0,23969849	0,20461885
1938	0,30367553	0,26130055
1939	0,34659449	0,26816104
1940	0,35493594	0,31189415
1941	0,27405496	0,28016788
1942	0,29221056	0,29027317
1943	0,28257344	0,28276934
1944	0,29262529	0,32086296
1945	0,34102772	0,40192684
1946	0,37568735	0,32386801
1947	0,43855052	0,36196085
1948	0,58033436	0,55135826
1949	0,44170843	0,43215659
1950	0,43586915	0,47631534
1951	0,48999183	0,44596952
1952	0,49949173	0,45509835
1953	0,58007916	0,66595644
1954	0,62972674	0,58853765
1955	0,67693581	0,71894407
1956	0,78992934	0,78457229
1957	0,86535958	0,81506219
1958	1,04091539	1,04245626
1959	1,13056464	1,11748089
1960	1,16838401	1,11875582
1961	1,06529343	1,09578747
1962	1,01074164	1,0057207
1963	0,85739984	0,9053062
1964	1,24713215	1,10429829
1965	1,07831914	1,15864019
1966	0,79222308	0,9172163
1967	0,77344838	0,99020242
1968	0,66329307	1,03222614
1969	0,7747672	1,30325869
1970	0,7574189	1,44984417
1971	0,50514537	1,23093492
1972	0,24992653	1,57001172
1973	0,40225652	1,59503425
1974	0,56431995	1,75151017
1975	0,35644283	1,85490226
1976	0,35419521	1,58744706
1977	0,53013106	1,80414322
1978	0,52021593	2,16187115
1979	0,67380413	2,22915267
1980	0,55572902	2,32501725
1981	0,19522266	2,12620037
1982	0,55271243	2,47129773
1983	0,69014152	2,57608643
1984	0,8965732	2,79655258
1985	0,98544258	2,95548923

1986	0,86941579	2,91850179
1987	1,05602402	3,0750855
1988	1,18539789	3,14150854
1989	1,08115444	3,13981906
1990	1,08260338	3,08214168
1991	1,3634432	3,35622654
1992	1,75553638	3,61016375
1993	1,57986947	3,56917955
1994	1,83866795	3,69874699
1995	1,56978253	3,71556874
1996	1,6325492	3,6207259
1997	1,51967053	3,65619206
1998	1,68246507	3,8229361
1999	1,60746106	3,92322956
2000	1,59163061	3,73790987
2001	1,79895922	4,04531308
2002	1,88467238	4,15451876
2003	2,03863116	4,22005998
2004	1,74934859	4,1133361
2005	1,88026979	4,33078656
2006	1,73895782	4,08665027
2007	1,76785827	4,04258785
2008	1,84394216	4,36623832
2009	1,64262031	4,05009049
2010	2,00707241	4,44832216
2011	1,71815529	4,31010167
2012	1,96404694	4,55186168
2013	1,81920967	4,51177602
2014	1,73577103	4,61087542
2015	1,66813095	4,46790839
2016	1,94154811	4,76820203
2017	1,90150448	4,58611435
2018	2,11638697	4,80628279
2019	1,9839914	4,64119554
2020	1,82440503	4,785057

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.10 Prosentvis endring i ytelsesnivå ved å gå fra «Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse» til hovedalternativet eller referansebanen med årskullsspesifikk minsteytelse. Tidligere uføretrygdete. Etter fødselsår

	Referansebanen, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd
1930	0,0286683	0,02933702
1931	0,0337816	0,03390862
1932	0,04774836	0,04964638
1933	0,07563151	0,07751476
1934	0,1109938	0,11039376
1935	0,13934275	0,14138588
1936	0,17862447	0,1837252
1937	0,22513258	0,21167682
1938	0,30538358	0,28210256
1939	0,32228667	0,29268743
1940	0,30511645	0,31123359
1941	0,40947843	0,42210888
1942	0,38400882	0,36885072
1943	0,49475515	0,50304321
1944	0,4625892	0,47133494
1945	0,57323001	0,54980774
1946	0,50998225	0,54048665
1947	0,59212785	0,58542418
1948	0,68632186	0,70887452

1949	0,73054772	0,75612987
1950	0,78653418	0,74935071
1951	0,84748784	0,8329623
1952	0,86332138	0,85297965
1953	1,07907281	1,04360679
1954	1,43565455	1,45288251
1955	1,53776592	1,58483201
1956	1,46405753	1,59960265
1957	1,79796904	1,82226479
1958	2,02893864	2,05359703
1959	2,20534428	2,08390524
1960	2,60164333	2,54723148
1961	2,56530854	2,55249088
1962	2,3971352	2,39155126
1963	2,73614867	2,47490471
1964	2,58112855	2,93572646
1965	2,48368652	3,31901424
1966	1,56714065	3,10297118
1967	1,23220056	3,1323263
1968	0,7790873	3,24521746
1969	0,39434577	3,39785339
1970	0,17457275	3,55373167
1971	-0,14024365	3,60136552
1972	-0,88160162	3,73886945
1973	-0,2606618	4,21735033
1974	-0,61539309	4,32600641
1975	-1,0627328	4,55515116
1976	-1,33217239	4,39328724
1977	-1,58755059	4,65301328
1978	-2,008368	4,51317553
1979	-2,16360978	4,99668036
1980	-2,49024268	4,80045536
1981	-2,93248063	5,2620077
1982	-2,49504476	5,63268162
1983	-2,24279646	5,8320482
1984	-2,56044052	5,81957934
1985	-2,59006995	6,25610558
1986	-2,83345283	6,05854638
1987	-2,65024673	6,55922395
1988	-2,70715325	6,39842523
1989	-2,93170133	6,46132726
1990	-2,78830531	6,58354891
1991	-2,46034436	7,04034969
1992	-2,50137596	7,22265562
1993	-2,29789228	7,34829205
1994	-2,24258374	7,89676887
1995	-2,12723695	7,92189838
1996	-2,4334634	8,03550445
1997	-2,34897151	8,21738326
1998	-2,26957259	8,34743812
1999	-2,66396019	7,99734343
2000	-1,87390453	8,83740253
2001	-1,78729177	9,12209699
2002	-1,52766463	9,41553298
2003	-1,89597239	9,21495638
2004	-1,96263479	9,27419304
2005	-2,26917754	9,00787023
2006	-2,128149	9,4800741
2007	-2,04378441	9,69964678
2008	-2,1557072	9,73835079
2009	-2,34796501	9,76566461
2010	-2,03859511	9,95000505

2011	-2,34763735	9,76003609
2012	-2,21337474	10,2245605
2013	-2,10629258	10,134741
2014	-2,63014664	10,1200479
2015	-2,01047877	10,5096194
2016	-2,230134	10,5908298
2017	-2,10004464	10,595144
2018	-1,90417471	11,1393693
2019	-2,06762608	10,6859732
2020	-2,33210076	10,8175502

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.11 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, ikke-uføre alderspensjonister i år 2060. Forutsatt uttak samtidig med avgang. Etter prosentiler

	Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, med felles minsteytelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, fjernes felles minsteytelse i ny folketrygd	Særsilt sats for enslige, 2021
1	114949,56	109874,18	107871,56	217400
2	153577,37	169728,11	163069,71	217400
3	160610,56	174638,65	169589,87	217400
4	166199,75	179869,34	174612,87	217400
5	170297,46	184953,72	178776,14	217400
6	170571,31	189496,98	182649,8	217400
7	172800,2	193275,8	186167,35	217400
8	176009,14	196461,64	189286,07	217400
9	180002,61	198906,81	192180,86	217400
10	183430,83	199066,33	194917,47	217400
11	186668,11	199066,33	197516,95	217400
12	190172,91	201181,74	200117,75	217400
13	193323,25	203380,69	202668,41	217400
14	196439,56	205758,73	205143,17	217400
15	199569,49	208153,01	207567,51	217400
16	202482,51	210659,71	210046,16	217400
17	205238,79	213174,13	212524,7	217400
18	207990,31	215630,39	214972,55	217400
19	210646,63	218054,25	217438,37	217400
20	213318,68	220535,14	219898,59	217400
21	215852,47	222887,37	222255,65	217400
22	218408,25	225164,27	224539,78	217400
23	220859,9	227494,47	226796,02	217400
24	223390,3	229835,02	229115,71	217400
25	225798,96	232038,38	231336,23	217400
26	228179,66	234195,68	233564,45	217400
27	230551,19	236242,48	235712,02	217400
28	232930,68	238391,73	237817,84	217400
29	235242,36	240512,71	239962,56	217400
30	237463,46	242588,63	242086,77	217400
31	239714,56	244628,02	244158,88	217400
32	241964,42	246764,24	246233,41	217400
33	244132,81	248835,95	248360,78	217400
34	246350,16	250913,06	250442,97	217400
35	248581,2	253032,38	252572,26	217400
36	250807,11	255099,67	254653,83	217400
37	252957,89	257181,95	256732,64	217400
38	255080,54	259260,14	258855,35	217400
39	257218,68	261375,71	260966,43	217400
40	259398,88	263482,3	263098,2	217400
41	261583,91	265605,74	265220,38	217400
42	263795,04	267711,89	267339,29	217400
43	265958,33	269796,6	269431,2	217400

44	268138,06	271873,61	271537,04	217400
45	270320,65	273964,83	273611,58	217400
46	272489,21	276053,3	275725,01	217400
47	274688,3	278171,36	277855,33	217400
48	276845,33	280276,88	279975,51	217400
49	279062,25	282428,11	282132,94	217400
50	281320,94	284600,34	284300,06	217400
51	283467,45	286789,04	286460,63	217400
52	285665,52	288927,17	288644,36	217400
53	287883,17	291123,77	290822,51	217400
54	290077,85	293318,89	293045,12	217400
55	292368,08	295530,12	295239,3	217400
56	294671,23	297699,06	297439,12	217400
57	296984,48	299901,11	299660,63	217400
58	299335,36	302165,24	301924,59	217400
59	301684,41	304446,34	304216,28	217400
60	304010,76	306776,08	306540,32	217400
61	306385,41	309075,86	308844,35	217400
62	308718,48	311400,75	311179	217400
63	311112,85	313781,57	313570,02	217400
64	313528,57	316098,57	315933,65	217400
65	316079,57	318613,97	318425,36	217400
66	318608,75	321205,84	321022,67	217400
67	321186,73	323693,36	323515,67	217400
68	323777,56	326282,34	326114,54	217400
69	326461,35	328867,02	328721,57	217400
70	329191,62	331589,36	331421,91	217400
71	331968,48	334317,31	334167,94	217400
72	334799,48	337119,77	336961,29	217400
73	337786,81	339943,27	339819,16	217400
74	340790,91	342918,12	342792,66	217400
75	343873,35	345997,36	345886,81	217400
76	347115,59	349155,08	349040,7	217400
77	350411,96	352376,16	352247,83	217400
78	353825,63	355718,11	355619,16	217400
79	357411,34	359188,58	359081,1	217400
80	361081,8	362819,53	362717,77	217400
81	364980,74	366614,76	366509,73	217400
82	369004,61	370545,47	370428,64	217400
83	373318,31	374834,65	374708,94	217400
84	377830,97	379358,5	379240,49	217400
85	382568,3	384018,14	383904,84	217400
86	387790,25	388998,96	388888,27	217400
87	393392,79	394301,88	394177,32	217400
88	399386,78	400125,03	400022,37	217400
89	405778,6	406503,21	406402,85	217400
90	412554,35	413415,13	413298,82	217400
91	420247,33	421073,12	420907,33	217400
92	428709,6	429234,53	429082,69	217400
93	438307,85	438866,73	438706,84	217400
94	448816,76	449583,44	449395,69	217400
95	460526,96	461531,62	461370,16	217400
96	474610,03	475146,97	475099,4	217400
97	490895,98	490977,26	490900,58	217400
98	511297,67	510415,84	510398,8	217400
99	538720,83	537997,34	537994,72	217400
100	580100,28	580583,25	580583,25	217400

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.12 Fordeling av ekvivalent alderspensjon, forbruksvekt 0,7 for andre voksne. Alltid bosatte, tidligere uføretrygdte alderspensjonister i år 2060. Etter prosentiler

	Økte aldersgrenser, med felles minsteytelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, med felles minsteytelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, fjernes felles minsteytelse i ny folketrygd	Særsilt sats for enslige, 2021
1	123560,4	142826,13	141235,05	217400
2	170571,31	197714,06	184328,87	217400
3	174369,02	199066,33	189642,52	217400
4	177624,2	199066,33	192639,97	217400
5	180025,11	199066,33	194796,49	217400
6	181882,72	199066,33	196491,59	217400
7	183481,02	199066,33	198178,24	217400
8	184695,22	201181,74	200009,02	217400
9	185914,19	202815,03	202030,37	217400
10	187440,94	204319,32	203856	217400
11	188880,13	205689,68	205397,87	217400
12	190227,69	207052,82	206787,18	217400
13	191401,25	208134,82	207954,07	217400
14	192463,21	209088,46	208937,28	217400
15	193399,39	209901,26	209784,12	217400
16	194150,73	210772,15	210642,44	217400
17	194809,42	211636,43	211504,48	217400
18	195600,42	212475,54	212335,65	217400
19	196413,72	213394,14	213231,31	217400
20	197509,82	214490,23	214246,75	217400
21	198824,37	215810,76	215497,45	217400
22	200129,07	217085,18	216789,3	217400
23	201348,04	218603,01	218256,77	217400
24	202421,32	220157,71	219814,07	217400
25	203402,07	221625,14	221256,44	217400
26	204408,62	222925,96	222614,1	217400
27	205381,54	224068,77	223778,07	217400
28	206217,63	225067,36	224832,93	217400
29	207350,36	225917,9	225687,43	217400
30	208546,25	226678,44	226469,13	217400
31	209798,17	227392,69	227196,28	217400
32	211133,03	228133,79	227890,48	217400
33	212446,93	228895,45	228653,39	217400
34	213729,06	229638,22	229394,28	217400
35	215067,93	230403,13	230141,29	217400
36	216844,59	231165,81	230896,86	217400
37	218670,69	232084,16	231738,15	217400
38	220370,48	233228,49	232803,38	217400
39	221775,36	234505,45	234150,14	217400
40	223113,39	235961,23	235553,44	217400
41	224534,35	237436,06	237027,85	217400
42	226029,62	238888,33	238482,83	217400
43	227693,01	240299,98	239918,83	217400
44	229375,33	241596,26	241302,23	217400
45	231139,4	242807,79	242532,57	217400
46	232914,22	243879,08	243681,06	217400
47	234743,67	244774,55	244599,26	217400
48	236647,17	245620,73	245465,3	217400
49	238521,8	246488	246312,55	217400
50	240422,28	247585,66	247368,63	217400
51	242374,25	248876,16	248654,69	217400
52	244294,94	250335,34	250090,55	217400
53	246254,04	252011,45	251714,27	217400
54	248158,69	253762,01	253506,11	217400
55	250077,79	255578,99	255303,92	217400

56	251976,57	257426,89	257151,94	217400
57	253778,98	259189,67	258943,41	217400
58	255675,74	260976,32	260755,74	217400
59	257619,62	262786,57	262574,74	217400
60	259545,88	264600,33	264375,88	217400
61	261445,29	266442,33	266270,16	217400
62	263383,36	268164,37	267976,79	217400
63	265315,13	269897,02	269717,34	217400
64	267237,15	271665,97	271505,39	217400
65	269131,86	273510,46	273318,42	217400
66	271129,91	275404,66	275216,86	217400
67	273069,67	277295,05	277114,56	217400
68	275052,83	279211,46	279043,72	217400
69	277029,75	281118,49	280962,4	217400
70	279030,7	282958,85	282814,88	217400
71	281086,68	284918,46	284777,89	217400
72	283139,29	286884,93	286736,85	217400
73	285169,38	288942,47	288799,69	217400
74	287211,84	290886,54	290745,94	217400
75	289387,36	292914,59	292789	217400
76	291549,42	294962,15	294835,61	217400
77	293743,32	296980,64	296955,05	217400
78	295949,95	299138,85	299082,07	217400
79	298289,34	301395,8	301305,26	217400
80	300594,1	303657,75	303596,35	217400
81	303062,54	305961,17	305900,9	217400
82	305536,94	308365,86	308308,69	217400
83	308143,86	310852,2	310771,63	217400
84	310813,19	313486,66	313417,28	217400
85	313594,27	316182,04	316123,46	217400
86	316459,55	319212,17	319149,6	217400
87	319605,51	322162,55	322129,37	217400
88	322960,05	325339,29	325288,81	217400
89	326610,28	328767,09	328727,1	217400
90	330469,61	332556,77	332510,76	217400
91	334547,42	336692,98	336651,58	217400
92	339064,84	341233,41	341204,99	217400
93	344321,21	346368,87	346323,86	217400
94	350300,85	352341,89	352263,73	217400
95	357576,79	359407,07	359391,11	217400
96	366333,86	368020,38	367994,04	217400
97	377498,12	379015,41	378986,44	217400
98	392455,24	394070,5	394040,05	217400
99	414977,51	417398,68	417336,39	217400
100	454446,02	457210,35	457150,58	217400

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.13 Andel garantipensjonister ved død. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, med felles minsteytelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene, fjerner felles minsteytelse i ny folketrygd
1955	41,83569	41,34647
1956	42,60371	42,10535
1957	42,63938	42,14964
1958	43,45303	42,9183
1959	43,9236	43,39661
1960	44,93515	44,36968
1961	44,7997	44,23947
1962	46,06037	45,46743
1963	44,93777	42,80287
1964	44,87793	42,6948
1965	45,0699	42,7932

1966	44,52733	42,2219
1967	44,29637	42,12036
1968	44,63173	42,27904
1969	44,18588	41,95405
1970	45,21207	43,03573
1971	44,86328	42,66334
1972	45,02837	43,05604
1973	44,98369	43,03109
1974	45,74555	43,89837
1975	46,18962	44,37738
1976	46,53193	44,69321
1977	46,41714	44,57326
1978	46,39553	44,71718
1979	46,57174	44,94879
1980	46,87416	45,26718
1981	47,1437	45,65724
1982	47,48542	46,01325
1983	48,07689	46,65205
1984	48,82553	47,46785
1985	49,01924	47,74605
1986	49,05411	47,68594
1987	49,24402	47,8505
1988	49,13062	47,78867
1989	49,28262	47,92072
1990	49,71986	48,44199
1991	50,01114	48,8359
1992	50,53779	49,31536
1993	51,10784	49,86813
1994	51,36342	50,22523
1995	51,15062	50,04886
1996	50,84712	49,70168
1997	50,74893	49,6532
1998	50,91683	49,83306
1999	51,53732	50,4516
2000	52,02336	51,0012
2001	52,56355	51,50383
2002	53,39216	52,42923
2003	52,58656	51,67102
2004	52,27915	51,29485
2005	52,10463	51,11969
2006	52,59978	51,72142
2007	52,5567	51,55608
2008	52,53513	51,55818
2009	52,37631	51,38887
2010	52,78071	51,8429
2011	52,57439	51,64159
2012	52,48564	51,63037
2013	52,84295	51,97928
2014	52,72904	51,89171
2015	52,76658	51,874
2016	52,83858	51,94949
2017	52,95053	52,16547
2018	52,86999	51,96493
2019	53,03666	52,13286
2020	53,24385	52,45472

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.14 Utgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra samme alternativ med felles minsteytelse. Etter år

	Referansebanen, lønnsregulering av minsteytelser, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av minsteytelsene, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	HA, to tredels fjernetilpasning, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd	HA, fast avgangsalder, fjerne felles minsteytelse i ny folketrygd
2020	0	0	0	0
2021	0	0	0	0
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	0	0
2025	-0,00035783	-0,00035786	-0,00035786	-0,00035786
2026	-0,00104848	-0,00104992	-0,00104992	-0,00104992
2027	-0,00170788	-0,00171266	-0,00171266	-0,00171266
2028	-0,0030067	-0,00301987	-0,00301987	-0,00301987
2029	-0,00457479	-0,00460314	-0,00460314	-0,00460314
2030	-0,00676559	-0,00681885	-0,00681885	-0,00681885
2031	-0,00889471	-0,00930003	-0,00930316	-0,00929344
2032	-0,01159969	-0,0123573	-0,01267632	-0,01234162
2033	-0,01486625	-0,01630406	-0,01661572	-0,01658645
2034	-0,01897829	-0,02078293	-0,021398	-0,02104403
2035	-0,02421366	-0,02639154	-0,02699362	-0,02662651
2036	-0,03025574	-0,03306908	-0,03366176	-0,03387749
2037	-0,03799054	-0,04236983	-0,04234094	-0,04253764
2038	-0,04769138	-0,05304297	-0,05330173	-0,05346768
2039	-0,05935308	-0,06508414	-0,06534054	-0,06576367
2040	-0,07267146	-0,07910997	-0,07935528	-0,08002978
2041	-0,08787245	-0,095642	-0,09558553	-0,09651496
2042	-0,10472831	-0,11357183	-0,11435522	-0,11525386
2043	-0,12408441	-0,13401132	-0,13478652	-0,13566559
2044	-0,14533099	-0,15631275	-0,15680363	-0,15853022
2045	-0,16748656	-0,17950481	-0,18031179	-0,18319225
2046	-0,1928796	-0,20426847	-0,20534703	-0,20821492
2047	-0,21880172	-0,22972865	-0,23111779	-0,23540316
2048	-0,24693159	-0,25694561	-0,25809266	-0,26325101
2049	-0,27523141	-0,28314326	-0,28550009	-0,29183427
2050	-0,30390581	-0,31051288	-0,31318606	-0,32100164
2051	-0,33318807	-0,33681196	-0,34008011	-0,34904111
2052	-0,36209258	-0,36229878	-0,36703804	-0,37740032
2053	-0,38967113	-0,38754363	-0,39119562	-0,40432231
2054	-0,41575439	-0,40870969	-0,41434089	-0,42974972
2055	-0,4404295	-0,4273331	-0,43388351	-0,45175784
2056	-0,46332477	-0,44308678	-0,44988404	-0,47067858
2057	-0,48350338	-0,45623199	-0,46306757	-0,48742938
2058	-0,50127347	-0,46645573	-0,47409736	-0,50194673
2059	-0,51744123	-0,47372819	-0,48255071	-0,51375617
2060	-0,53206732	-0,47879511	-0,48768954	-0,52383611
2061	-0,54371672	-0,4810687	-0,49081844	-0,5309785
2062	-0,5547829	-0,48145392	-0,4918037	-0,5367252
2063	-0,56387397	-0,47956572	-0,49121573	-0,54079015
2064	-0,57402202	-0,47722145	-0,49011529	-0,54442336
2065	-0,58481596	-0,47507252	-0,48935483	-0,54823864
2066	-0,59316418	-0,47232557	-0,48739698	-0,55321811
2067	-0,60275904	-0,47025921	-0,48622083	-0,55771182
2068	-0,61158577	-0,46813304	-0,48680209	-0,56201097
2069	-0,62160486	-0,46687965	-0,48730914	-0,56664746
2070	-0,63192636	-0,46585947	-0,4875195	-0,5730008
2071	-0,64277506	-0,46447386	-0,4892339	-0,57993379
2072	-0,6542276	-0,46326952	-0,49010118	-0,58643752
2073	-0,66645835	-0,46157128	-0,49136391	-0,59278229
2074	-0,67853062	-0,46197069	-0,49349942	-0,59963997

2075	-0,69266837	-0,46124464	-0,49558259	-0,60564154
2076	-0,70757562	-0,46059708	-0,49777123	-0,61172978
2077	-0,72225081	-0,46193059	-0,49953476	-0,6193539
2078	-0,73722974	-0,46173283	-0,50181969	-0,62792028
2079	-0,75330423	-0,46235154	-0,50438748	-0,63614831
2080	-0,76954136	-0,46448274	-0,50767936	-0,64469119
2081	-0,78574532	-0,46526507	-0,50995831	-0,65338211
2082	-0,80268549	-0,46522655	-0,51233585	-0,66131613
2083	-0,81968779	-0,46521334	-0,51457692	-0,66736595
2084	-0,83607083	-0,46412849	-0,51725158	-0,67478105
2085	-0,8523904	-0,46461121	-0,51842567	-0,68102675
2086	-0,86816173	-0,46400116	-0,52014494	-0,68721547
2087	-0,88346484	-0,46306318	-0,52179207	-0,69436871
2088	-0,89933904	-0,46263874	-0,52418797	-0,700708
2089	-0,91318803	-0,46200941	-0,52600022	-0,70639531
2090	-0,92805237	-0,46109551	-0,52726433	-0,71218428
2091	-0,94107792	-0,4612052	-0,52905865	-0,71683009
2092	-0,95426462	-0,46045761	-0,52967756	-0,72171997
2093	-0,96758306	-0,45908947	-0,52840063	-0,72583435
2094	-0,98020891	-0,45813838	-0,52856923	-0,7293138
2095	-0,99234917	-0,45655579	-0,52892841	-0,73242248
2096	-1,00387225	-0,45365244	-0,52812743	-0,73486748
2097	-1,01516931	-0,452271	-0,52763135	-0,7358292
2098	-1,02703856	-0,45104764	-0,52657442	-0,73590799
2099	-1,03732229	-0,44820113	-0,52605602	-0,73813053
2100	-1,04783974	-0,44517862	-0,52419248	-0,73800195

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.15 Merutgifter til alderspensjon, uføretrygd, AAP og etterlattepensjon relativt til referansebanen. Prosentvis endring fra modell for økte aldersgrenser med underregulering av satsene for minsteystelsene. Etter år

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteystelsene, med felles minsteystelse	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteystelsene, fjerne felles minsteystelse i ny folketrygd
2020	-0,03692851	-0,03692851
2021	-0,04363945	-0,04363945
2022	2,1569E-14	2,1569E-14
2023	0,06302067	0,06302067
2024	0,15004439	0,15004439
2025	0,28962933	0,28927044
2026	0,42844389	0,42738948
2027	0,56388776	0,56216544
2028	0,70759499	0,70455375
2029	0,84384688	0,83920489
2030	0,97641905	0,96953363
2031	1,04110637	1,03170951
2032	1,11915671	1,10666111
2033	1,17435453	1,15785901
2034	1,23696383	1,21592383
2035	1,31642767	1,28968871
2036	1,39349028	1,35996038
2037	1,43719766	1,3942189
2038	1,50636576	1,45252377
2039	1,56513378	1,49903099
2040	1,64499447	1,56458315
2041	1,76806763	1,67073461
2042	1,82843113	1,71278271
2043	1,89727129	1,76071741
2044	1,97256383	1,81316771
2045	2,02989666	1,84674809
2046	2,0754425	1,86693455
2047	2,14565069	1,91099286

2048	2,18264134	1,92008754
2049	2,27990502	1,99030637
2050	2,35030906	2,03249817
2051	2,44354894	2,09850682
2052	2,51823772	2,14681539
2053	2,57574134	2,17821559
2054	2,64731812	2,22778858
2055	2,72265613	2,28368822
2056	2,80209724	2,34659474
2057	2,8843397	2,41494843
2058	2,9621338	2,48186103
2059	3,0371361	2,54902014
2060	3,13114894	2,63736205
2061	3,25709957	2,76036199
2062	3,36464258	2,86698945
2063	3,45969084	2,96353363
2064	3,56616772	3,07192775
2065	3,66388464	3,17140601
2066	3,73156201	3,24161131
2067	3,82511967	3,33687248
2068	3,90921625	3,42278288
2069	3,99099725	3,50548445
2070	4,06801654	3,58320583
2071	4,12593928	3,6423015
2072	4,23167783	3,74880423
2073	4,30306003	3,82162706
2074	4,38647324	3,90423833
2075	4,46819137	3,98633743
2076	4,54571579	4,06418128
2077	4,60915308	4,1259314
2078	4,70398451	4,22053185
2079	4,76330731	4,27893254
2080	4,85216429	4,36514408
2081	4,93171715	4,44350653
2082	5,01628135	4,52771773
2083	5,06696165	4,57817612
2084	5,15255039	4,66450745
2085	5,22188057	4,73300791
2086	5,28240221	4,79389064
2087	5,3756989	4,88774283
2088	5,41191501	4,92423866
2089	5,47205676	4,98476593
2090	5,5239888	5,03742242
2091	5,55707049	5,07023579
2092	5,59848415	5,11224789
2093	5,64191004	5,15691915
2094	5,68394643	5,19976771
2095	5,71609036	5,23343743
2096	5,74552579	5,26580863
2097	5,78452639	5,30609366
2098	5,79737152	5,32017496
2099	5,82647707	5,35216161
2100	5,87145852	5,40014142

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.16 Brutto kompensasjonsgrad i alderspensjonen for uføretrygdete. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA: I tillegg opptjening for uføre til 67 år, videreføre skjermingstillegg i gammel folketrygd	Referansebane	Uten reform
1906	40,3636	40,3633	40,3636	40,3633
1907	40,4151	40,4149	40,4151	40,4149

1908	39,6102	39,6096	39,6102	39,6096
1909	39,242	39,2415	39,242	39,2415
1910	40,2152	40,2146	40,2152	40,2146
1911	42,5079	42,5071	42,5079	42,5071
1912	44,355	44,354	44,355	44,354
1913	45,2388	45,2367	45,2388	45,2367
1914	47,3757	47,3743	47,3757	47,3743
1915	48,879	48,8772	48,879	48,8772
1916	50,2201	50,2173	50,2201	50,2173
1917	49,9958	49,9947	49,9958	49,9947
1918	49,3741	49,3739	49,3741	49,3739
1919	48,7967	48,7957	48,7967	48,7957
1920	48,0808	48,0801	48,0808	48,0801
1921	48,2161	48,2147	48,2161	48,2159
1922	48,99	49,0327	48,99	48,9896
1923	48,4867	48,5359	48,4867	48,4866
1924	49,0167	49,0639	49,0167	49,0164
1925	49,21	49,2668	49,21	49,2096
1926	49,0447	49,111	49,0447	49,0444
1927	48,9867	49,0615	48,9867	48,9864
1928	48,8566	48,9251	48,8566	48,8563
1929	48,8788	48,9558	48,8788	48,8788
1930	48,8843	48,9754	48,8843	48,8838
1931	48,6724	48,7768	48,6724	48,6724
1932	48,8912	48,9755	48,8912	48,891
1933	48,7183	48,8212	48,7183	48,7183
1934	48,4237	48,507	48,4237	48,4234
1935	48,5862	48,6993	48,5862	48,5862
1936	49,2098	49,2796	49,2098	49,2098
1937	49,397	49,476	49,397	49,3968
1938	50,6538	50,719	50,6538	50,6537
1939	50,6811	50,7384	50,6811	50,6811
1940	51,2856	51,3627	51,2856	51,1455
1941	51,0251	51,105	51,0251	50,5291
1942	51,189	51,279	51,189	50,5427
1943	51,301	51,4021	51,301	50,4611
1944	51,2827	51,3422	51,2827	50,742
1945	51,459	51,5001	51,459	51,1895
1946	51,901	51,9476	51,901	51,2944
1947	52,5529	52,5909	52,5529	51,8826
1948	52,3314	52,3727	52,3314	51,5082
1949	52,7374	52,802	52,7373	51,7584
1950	52,8786	52,9685	52,8786	51,2008
1951	52,9261	53,0267	52,9261	50,451
1952	52,5325	52,6587	52,5317	50,4643
1953	51,2419	51,3718	51,2401	49,6539
1954	50,2372	52,0525	50,2963	50,4356
1955	50,2751	52,1559	50,1304	50,2493
1956	49,961	52,0064	49,863	50,1511
1957	49,9149	51,8421	49,5775	50,1318
1958	48,8297	51,5419	48,2828	50,0234
1959	48,417	51,1588	47,666	49,6846
1960	47,5405	50,3822	46,7602	49,7048
1961	46,7474	49,3047	45,8745	49,4331
1962	46,5287	48,7053	45,3493	49,5099
1963	45,4588	47,9974	44,4308	49,5755
1964	45,2142	47,701	43,3009	49,2943
1965	44,7708	47,4757	43,0282	48,9991
1966	44,6355	46,8425	42,3242	48,9046
1967	44,3359	46,9254	41,8809	48,7995
1968	44,3836	46,6236	41,6155	49,02
1969	43,8661	46,1459	40,9165	48,68

1970	43,4776	45,9462	40,3673	48,5026
1971	43,1942	45,4474	39,5161	48,2451
1972	43,0237	45,3609	39,2391	48,1629
1973	42,9679	45,2196	38,7344	48,0961
1974	42,7899	45,311	38,4391	48,1822
1975	42,7282	45,0492	38,1429	47,8014
1976	42,6764	44,8203	37,6385	48,0539
1977	42,3695	44,4582	37,2347	47,7542
1978	42,6014	44,5902	37,0749	48,2418
1979	42,7907	44,8124	36,8159	48,0033
1980	43,08	44,5871	36,9722	48,091
1981	42,7758	45,0735	36,5811	48,0521
1982	43,174	45,171	36,676	48,5922
1983	43,5033	44,8548	36,4766	48,3381
1984	43,0438	45,0366	36,1509	48,6584
1985	43,4737	45,4393	36,0767	48,8626
1986	43,7341	45,2157	36,3242	49,148
1987	44,0922	45,5197	36,0725	49,417
1988	44,0685	45,4313	36,1984	49,6083
1989	44,2607	45,5739	35,8567	49,7979
1990	43,8971	45,7082	35,3884	49,8773
1991	43,791	45,5498	35,3118	49,7513
1992	43,5695	45,2772	34,6727	49,8428
1993	43,8534	44,9921	34,6144	49,7443
1994	43,251	45,1879	34,0214	49,6133
1995	43,117	44,8159	33,6506	49,0666
1996	42,9271	44,7637	33,2702	48,6439
1997	42,4673	44,6997	32,8683	48,3212
1998	42,6034	44,2995	32,8888	48,2709
1999	43,3405	44,5049	32,9398	48,7776
2000	43,0175	44,9156	32,9211	48,9154
2001	43,7522	44,3033	33,1393	49,4435
2002	44,0399	45,2071	32,8846	49,2359
2003	43,1889	45,5797	32,5186	49,1709
2004	43,2297	45,5467	32,395	48,9556
2005	43,4823	45,1964	32,157	49,0186
2006	43,5156	45,3178	32,1078	49,2935
2007	43,5001	45,4158	32,0191	49,1269
2008	43,4886	45,5001	31,8707	49,2405
2009	43,7865	45,2604	31,7358	49,0511
2010	43,7231	45,6657	31,6625	49,1455
2011	43,3996	45,3145	31,4564	49,3359
2012	44,0906	45,577	31,2904	48,9766
2013	43,7612	45,524	31,2579	49,4493
2014	43,8707	45,7204	30,9726	49,0103
2015	43,6649	45,3668	30,8546	48,9756
2016	43,422	45,3284	30,755	49,0607
2017	43,6023	45,4216	30,7707	49,0819
2018	43,7542	45,8468	30,3579	49,2939
2019	43,5037	45,4211	30,4917	49,4944
2020	43,9465	45,4669	30,1849	49,2105
2021	43,8772	45,4599	29,9588	49,1029
2022	43,4159	45,7528	29,9761	48,9448
2023	43,8892	45,492	29,9217	49,2554
2024	43,6826	45,5396	29,8288	49,1295
2025	43,7967	45,8963	29,7684	49,3503
2026	43,511	45,5429	29,4788	49,2381
2027	43,7915	45,3634	29,4311	49,3514
2028	43,7387	45,3442	29,4914	49,104
2029	43,8432	45,5792	29,5152	49,1833
2030	43,6991	45,2208	29,2161	49,2405
2031	43,6772	45,7514	29,1805	49,279

2032	43,734	45,3186	29,0862	48,9809
2033	43,9144	45,3975	28,9528	49,1134
2034	43,7375	45,2932	28,9774	49,5043
2035	43,7501	45,5118	28,9469	49,1503
2036	43,6088	45,7577	28,8004	49,0702
2037	43,9596	45,6286	28,7545	49,1769
2038	43,7942	45,7354	28,6077	49,4419
2039	43,6532	45,4877	28,4967	48,995
2040	43,9595	45,5071	28,4262	49,2346

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.17 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere unge uføretrygdete. Etter fødselsår

	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA: I tillegg opptjening for uføre til 67 år, videreføre skjermingstillegg i gammel folketrygd	Referansebanen	Uten reform
1923	185998	186196	188035	188035
1924	184645	184645	185050	185050
1925	200608	200608	200869	200869
1926	239771	239891	241489	241489
1927	239222	239222	240910	240910
1928	238982	239063	240308	240308
1929	237185	237352	239223	239223
1930	237937	238019	239627	239627
1931	249946	250034	250998	250998
1932	250039	250039	251655	251655
1933	250247	250247	251156	251156
1934	247204	247204	247462	247462
1935	248565	248556	248829	248829
1936	249695	249695	249997	249997
1937	253015	253015	253680	253680
1938	256380	256677	258342	258342
1939	261891	261891	262312	262312
1940	263362	263343	264943	264996
1941	272183	272183	273940	273958
1942	271076	271304	272990	272880
1943	274649	274918	275299	275183
1944	273438	273397	276253	277339
1945	271481	271481	272510	273704
1946	273777	273777	275110	276981
1947	273909	273909	275087	277509
1948	273082	273082	273793	276821
1949	273241	273238	274007	277387
1950	271975	272044	272920	276518
1951	270059	270137	271491	276668
1952	269153	269210	270245	275835
1953	264300	264560	265245	273328
1954	257201	265754	258061	275345
1955	255320	265281	255578	275269
1956	254421	265469	253548	275783
1957	250910	262715	249599	275093
1958	249197	261654	247397	275496
1959	248097	260729	244641	275189
1960	245780	257522	241198	274489
1961	244344	255858	238864	275349
1962	242551	253610	236128	273902
1963	241607	251295	232745	273821
1964	241784	251032	231250	275023
1965	241180	251403	229514	274435
1966	240628	250488	227010	273896
1967	240764	250336	224995	273107
1968	240595	250165	223330	271432

1969	241011	250960	221377	271107
1970	240441	249844	219422	269031
1971	240458	249714	217808	269216
1972	241363	250316	215914	267978
1973	240050	249339	214609	267942
1974	240902	249443	212979	266682
1975	240450	248809	210922	263061
1976	240632	248974	209184	259871
1977	241044	249601	208461	260880
1978	240437	249161	206439	260668
1979	240342	249662	205386	259760
1980	240502	248808	203751	260286
1981	241243	249794	202370	259833
1982	239752	248291	200113	259967
1983	239886	247500	199006	259531
1984	240401	248085	197410	260207
1985	239521	247334	196339	258351
1986	239087	247391	194884	259570
1987	240040	247830	193582	258838
1988	239171	247150	192092	259378
1989	239173	247418	190959	259407
1990	239122	247147	189884	258997
1991	238510	246424	188214	259620
1992	238531	246071	187179	259914
1993	238354	246137	185878	259479
1994	239131	246316	185003	259847
1995	239625	246027	183933	260151
1996	238897	246612	183143	259508
1997	238899	246405	182195	259529
1998	238862	246391	181550	259172
1999	239224	246640	180705	258918
2000	239212	246957	180023	259651
2001	239499	247579	179305	259379
2002	239553	247035	179201	260039
2003	239723	247829	178659	259944
2004	238990	247768	177598	259727
2005	239197	247835	176631	259134
2006	240270	247765	175866	259624
2007	240115	248183	175114	259510
2008	239943	247657	174220	259107
2009	240077	248202	173523	259160
2010	240043	247840	172789	259361
2011	240046	247642	172011	259314
2012	239754	247923	171276	259469
2013	239648	247437	170221	259281
2014	240526	248013	169710	259273
2015	239521	247109	169354	259385
2016	239640	247207	168267	259171
2017	239671	247433	167630	259299
2018	239701	246595	167101	259787
2019	239465	246945	166210	259475
2020	239124	246795	165548	258803
2021	239678	246945	165128	259265
2022	239668	246811	164334	259509
2023	239968	246594	164106	258941
2024	239946	246667	163299	259078
2025	239731	246963	162663	259252
2026	239669	246447	162103	258689
2027	239237	246678	161559	258755
2028	239055	246705	161151	258844
2029	240234	246990	160558	258992
2030	239006	246082	160099	259295

2031	239482	246221	159301	258528
2032	239253	245887	158874	258990
2033	239032	245923	158598	259199
2034	239289	246260	157987	259023
2035	239394	246213	157517	259133
2036	239686	245933	156894	258777
2037	239609	246399	156375	258921
2038	239097	245974	155931	258800
2039	239503	246111	155551	258934
2040	239233	246094	155232	258792

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.18 Andel med uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, 2014-kullet. Etter alder

	Referansebane,			Hovedalternativ,			Tverrsnitt 2019,		
	uføre	AAP	uføre+AAP	uføre	AAP	uføre+AAP	uføre	AAP	uføre+AAP
18	1,00616	2,22307	3,22923	1,01567	2,21039	3,22606	0,95532	3,1823	4,13762
19	1,30802	2,81643	4,12445	1,31276	2,80381	4,11657	1,2089	2,82277	4,03167
20	1,49418	3,42625	4,92043	1,50043	3,40422	4,90465	1,51774	3,02949	4,54723
21	1,72688	3,83439	5,56127	1,74243	3,80152	5,54395	1,69643	3,62137	5,3178
22	2,02915	4,15279	6,18194	2,04616	4,13879	6,18495	1,97526	4,08781	6,06307
23	2,37606	4,20107	6,57713	2,40061	4,18726	6,58787	2,27806	3,95475	6,23281
24	2,72839	4,19963	6,92802	2,76323	4,19494	6,95817	2,57873	4,08966	6,66839
25	2,99864	4,22058	7,21922	3,03457	4,23701	7,27158	2,70374	3,94737	6,65111
26	3,3279	4,05954	7,38744	3,36044	4,05652	7,41696	3,12404	4,0703	7,19434
27	3,68867	3,9172	7,60587	3,7107	3,93923	7,64993	3,19613	4,03799	7,23412
28	4,07097	3,6778	7,74877	4,09419	3,70392	7,79811	3,32968	4,19606	7,52574
29	4,4486	3,5724	8,021	4,47738	3,57384	8,05122	3,46747	4,05894	7,52641
30	4,74041	3,6446	8,38501	4,7817	3,63164	8,41334	3,53085	4,17306	7,70391
31	5,05962	3,66254	8,72216	5,11603	3,62954	8,74557	3,62973	4,14378	7,77351
32	5,40739	3,75914	9,16653	5,46337	3,75023	9,2136	3,9041	4,27231	8,17641
33	5,79291	3,75814	9,55105	5,86395	3,76183	9,62578	3,8695	4,4481	8,3176
34	6,19829	3,7951	9,99339	6,27852	3,79997	10,07849	4,26275	4,4932	8,75595
35	6,57694	3,83608	10,41302	6,64202	3,85806	10,50008	4,49459	4,5811	9,07569
36	6,98756	3,89688	10,88444	7,06921	3,91042	10,97963	4,87121	4,56273	9,43394
37	7,39821	3,94599	11,3442	7,48246	3,96368	11,44614	5,21663	4,83594	10,05257
38	7,8303	4,01543	11,84573	7,92842	4,02061	11,94903	5,45172	4,78113	10,23285
39	8,29323	4,04439	12,33762	8,4119	4,04673	12,45863	5,81212	4,9969	10,80902
40	8,77563	4,05158	12,82721	8,89124	4,04412	12,93536	6,28842	4,99185	11,28027
41	9,27036	4,06741	13,33777	9,39526	4,07373	13,46899	6,60186	5,07669	11,67855
42	9,82451	4,00083	13,82534	9,93925	3,97792	13,91717	7,02844	5,10716	12,1356
43	10,35348	4,02158	14,37506	10,46531	4,0056	14,47091	7,65731	5,16024	12,81755
44	10,9187	3,99867	14,91737	11,04395	3,972	15,01595	8,32336	5,194	13,51736
45	11,49307	3,96877	15,46184	11,59676	3,95202	15,54878	8,89388	5,30113	14,19501
46	12,08367	3,92709	16,01076	12,18754	3,92149	16,10903	9,43432	5,30689	14,74121
47	12,67524	3,91278	16,58802	12,77759	3,91128	16,68887	9,96793	5,28045	15,24838
48	13,23942	3,98711	17,22653	13,34861	3,97305	17,32166	10,79009	5,41274	16,20283
49	13,86355	3,99538	17,85893	13,97066	3,99778	17,96844	11,47197	5,62521	17,09718
50	14,48559	3,97327	18,45886	14,57623	3,97394	18,55017	12,29822	5,58738	17,8856
51	15,15743	3,93466	19,09209	15,24193	3,91466	19,15659	13,06987	5,7007	18,77057
52	15,81254	3,97477	19,78731	15,88017	3,97248	19,85265	14,11851	5,9159	20,03441
53	16,55394	3,9114	20,46534	16,62778	3,91908	20,54686	15,15023	5,83604	20,98627
54	17,2476	3,98797	21,23557	17,33414	3,98243	21,31657	15,72381	5,98083	21,70464
55	18,00064	3,8793	21,87994	18,0761	3,87665	21,95275	16,78829	6,05047	22,83876
56	18,76035	3,8846	22,64495	18,81499	3,88593	22,70092	17,65786	6,01377	23,67163
57	19,57825	3,80676	23,38501	19,63213	3,81505	23,44718	18,78072	6,12987	24,91059
58	20,39867	3,90493	24,3036	20,47719	3,91928	24,39647	19,78341	5,94387	25,72728
59	21,3445	3,81762	25,16212	21,41293	3,82187	25,2348	21,12951	6,42353	27,55304
60	22,28754	3,7271	26,01464	22,33676	3,72704	26,0638	22,70781	5,89815	28,60596
61	23,28072	3,52024	26,80096	23,33636	3,52325	26,85961	24,45255	5,69925	30,1518
62	23,99333	2,6759	26,66923	24,36089	3,26141	27,6223	25,15699	4,58326	29,74025
63	24,77556	1,95849	26,73405	25,54541	2,87886	28,42427	26,99712	3,69353	30,69065
64	25,44899	1,4646	26,91359	26,6874	2,56855	29,25595	28,16947	2,82723	30,9967

65	26,23727	0,94076	27,17803	27,95992	2,37457	30,33449	29,97211	1,9471	31,91921
66	26,84481	0,5472	27,39201	28,84119	3,00073	31,84192	30,80998	0,74871	31,55869
67				30,04188	2,25154	32,29342			
68				30,89177	1,7207	32,61247			
69				31,56837	1,32815	32,89652			
70				32,18037	0,88287	33,06324			

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.19 Andel pensjonerte, 2014-kullet. Etter alder

	alle	Referansebane, kun uføre+AAP	alle	Hovedalternativ, kun uføre+AAP
58		24,3036		
59		25,16212		
60		26,01464		
61	26,80096	26,80096	26,85961	26,85961
62	29,27674	26,66923	27,6223	27,6223
63	30,205	26,73405	28,42427	28,42427
64	31,24857	26,91359	29,25595	29,25595
65	32,42433	27,17803	30,33449	30,33449
66	33,7291	27,39201	31,89848	31,84192
67	37,98154		35,69772	32,29342
68	42,69783		39,81531	32,61247
69	48,43713		45,01093	32,89652
70	54,69452		51,19321	33,06324
71	61,23824		57,78346	32,60479
72	68,70898		66,56083	
73	76,08146		74,27383	
74	82,21001		80,75965	
75	97,56042		85,9115	

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.20 Andel uføretrygdete, 2014-kullet. Etter alder

	Referansebane	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene	HA: Ingen effekt av alderspensjon på uføretilbøyelighet	HA: Levealderseffekt på uføretilbøyelighet	HA: Uføretilbøyelighet som 2000-2004
18	1,00616	1,01567	1,02201	0,99509	0,48803
19	1,30802	1,31276	1,31907	1,28911	0,64691
20	1,49418	1,50043	1,49727	1,47691	0,69689
21	1,72688	1,74243	1,7456	1,7222	0,78157
22	2,02915	2,04616	2,06168	2,03538	0,90306
23	2,37606	2,40061	2,42214	2,38227	1,0653
24	2,72839	2,76323	2,77546	2,72392	1,24656
25	2,99864	3,03457	3,05261	2,99723	1,37031
26	3,3279	3,36044	3,39445	3,32805	1,5358
27	3,68867	3,7107	3,7604	3,69486	1,71676
28	4,07097	4,09419	4,15065	4,08154	1,9409
29	4,4486	4,47738	4,54048	4,45337	2,17072
30	4,74041	4,7817	4,84885	4,75667	2,39418
31	5,05962	5,11603	5,18596	5,08691	2,62462
32	5,40739	5,46337	5,53606	5,44559	2,88018
33	5,79291	5,86395	5,9446	5,85218	3,16727
34	6,19829	6,27852	6,32734	6,24043	3,44208
35	6,57694	6,64202	6,68926	6,60849	3,78933
36	6,98756	7,06921	7,09944	7,03046	4,16178
37	7,39821	7,48246	7,49916	7,45665	4,54793
38	7,8303	7,92842	7,93102	7,89441	4,93963
39	8,29323	8,4119	8,40485	8,3753	5,35809
40	8,77563	8,89124	8,89423	8,84254	5,89992
41	9,27036	9,39526	9,40871	9,34159	6,44172
42	9,82451	9,93925	9,96227	9,86568	6,98078

43	10,35348	10,46531	10,49895	10,39184	7,53574
44	10,9187	11,04395	11,07598	10,96194	8,11013
45	11,49307	11,59676	11,6429	11,5232	8,86378
46	12,08367	12,18754	12,23119	12,09174	9,59071
47	12,67524	12,77759	12,80158	12,67457	10,29669
48	13,23942	13,34861	13,34306	13,26794	10,97177
49	13,86355	13,97066	13,97794	13,81387	11,70117
50	14,48559	14,57623	14,59581	14,37481	12,68196
51	15,15743	15,24193	15,2806	14,98836	13,62984
52	15,81254	15,88017	15,95048	15,58933	14,56575
53	16,55394	16,62778	16,68809	16,24326	15,5472
54	17,2476	17,33414	17,4025	16,89686	16,49764
55	18,00064	18,0761	18,17481	17,50575	17,94875
56	18,76035	18,81499	18,91266	18,16331	19,33931
57	19,57825	19,63213	19,74402	18,81752	20,78881
58	20,39867	20,47719	20,58633	19,43697	22,20014
59	21,3445	21,41293	21,5098	20,08449	23,74112
60	22,28754	22,33676	22,44788	20,70402	25,67621
61	23,28072	23,33636	23,43433	21,33309	27,60981
62	23,99333	24,36089	24,34323	22,1285	29,47502
63	24,77556	25,54541	25,45345	22,88909	31,96463
64	25,44899	26,6874	26,62269	23,59691	34,41272
65	26,23727	27,95992	27,93371	24,47275	36,78328
66	26,84481	28,84119	28,86245	25,39326	38,27664
67		30,04188	30,08395	26,2292	40,05955
68		30,89177	31,25459	26,56718	41,67572
69		31,56837	32,41713	27,00949	43,2283
70		32,18037	33,66836	27,51312	44,82891

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 8.21 Utgifter til alderspensjon og merutgifter til uføretrygd, AAP og etterlattepensjon. Milliarder 2021-kroner (lønnsdeflatert). Etter år

	HA: Økte aldersgrenser og lønnsregulering av satsene for minsteytelsene		HA: HA: Levealderseffekt på uføretilbøyelighet		Referansebanen, uføretilbøyelighet		Referansebanen, levealderseffekt på uføretilbøyelighet	
	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004	Uføretilbøyelighet som i 2000-2004
2000	140,267	140,267	140,267	140,267	140,267	140,267	140,267	140,267
2001	140,023	140,023	140,023	140,023	140,023	140,023	140,023	140,023
2002	140,331	140,331	140,331	140,331	140,331	140,331	140,331	140,331
2003	143,56	143,56	143,56	143,56	143,56	143,56	143,56	143,56
2004	147,042	147,042	147,042	147,042	147,042	147,042	147,042	147,042
2005	150,155	150,155	150,155	150,155	150,155	150,155	150,155	150,155
2006	152,335	152,335	152,335	152,335	152,335	152,335	152,335	152,335
2007	155,335	155,335	155,335	155,335	155,335	155,335	155,335	155,335
2008	158,518	158,518	158,518	158,518	158,518	158,518	158,518	158,518
2009	164,088	164,088	164,088	164,088	164,088	164,088	164,088	164,088
2010	170,442	170,442	170,442	170,442	170,442	170,442	170,442	170,442
2011	185,736	185,736	185,736	185,726	185,726	185,726	185,726	185,726
2012	196,985	196,985	196,985	196,976	196,976	196,976	196,976	196,976
2013	207,367	207,367	207,367	207,367	207,367	207,367	207,367	207,367
2014	218,241	218,241	218,241	218,253	218,253	218,253	218,253	218,253
2015	225,354	225,354	225,354	225,388	225,388	225,388	225,388	225,388
2016	233,819	233,819	233,819	233,854	233,854	233,854	233,854	233,854
2017	239,579	239,579	239,579	239,619	239,619	239,619	239,619	239,619
2018	244,107	244,107	244,107	244,155	244,154	244,154	244,154	244,154
2019	247,788	247,783	247,788	247,874	247,855	247,855	247,855	247,855
2020	249,041	248,995	249,041	249,162	249,12	249,12	249,12	249,12
2021	258,838	260,044	258,811	258,979	260,247	260,247	260,247	260,247
2022	263,578	265,968	263,548	263,604	266,076	266,076	266,076	266,076
2023	268,404	272,021	268,297	268,26	271,941	271,941	271,941	271,941

2024	273,065	277,801	272,929	272,679	277,481	272,604
2025	279,513	285,171	279,33	278,726	284,433	278,626
2026	285,832	292,305	285,627	285,008	291,417	284,811
2027	292,027	299,234	291,784	291,256	298,341	291,012
2028	298,126	305,916	297,8	297,463	305,091	297,102
2029	304,264	312,534	303,866	303,645	311,805	303,28
2030	308,158	317,12	307,718	307,672	316,598	307,264
2031	312,032	321,814	311,469	311,717	321,356	311,268
2032	315,836	326,339	315,2	315,444	325,739	314,988
2033	319,207	330,419	318,516	318,91	329,725	318,425
2034	322,672	334,58	321,879	322,326	333,605	321,699
2035	326,15	338,562	325,236	325,474	337,196	324,758
2036	329,894	342,719	328,794	328,433	340,488	327,703
2037	333,045	346,29	331,855	330,935	343,225	330,18
2038	335,803	349,408	334,518	333,123	345,521	332,256
2039	338,257	352,166	336,887	334,964	347,386	334,015
2040	340,266	354,501	338,795	336,446	349,039	335,43
2041	342,109	356,586	340,487	337,78	350,508	336,764
2042	343,646	358,535	341,949	338,892	351,812	337,854
2043	345,025	360,304	343,14	339,758	352,873	338,64
2044	346,394	362,036	344,39	340,485	353,917	339,338
2045	347,923	364,009	345,781	341,355	354,985	340,119
2046	349,851	366,382	347,581	342,25	355,972	340,892
2047	351,599	368,525	349,23	343,176	357,096	341,772
2048	353,332	370,763	350,754	344,201	358,33	342,829
2049	355,301	373,086	352,49	345,379	359,652	343,918
2050	357,182	375,477	354,253	346,742	361,073	345,209
2051	359,328	377,942	356,251	348,226	362,752	346,583
2052	361,694	380,724	358,422	349,961	364,486	348,163
2053	364,227	383,633	360,802	351,69	366,196	349,877
2054	367,167	386,937	363,563	353,447	367,921	351,558
2055	370,356	390,316	366,532	355,253	369,617	353,248
2056	373,949	394,09	369,987	357,029	371,289	355,053
2057	377,246	397,525	373,084	358,835	372,877	356,836
2058	380,348	400,875	376,069	360,561	374,4	358,565
2059	383,344	403,942	378,913	362,076	375,746	360,078
2060	386,265	406,914	381,703	363,45	376,883	361,428
2061	389,01	409,528	384,293	364,678	377,815	362,561
2062	391,638	412,24	386,841	365,701	378,525	363,52
2063	394,013	414,639	389,103	366,395	378,936	364,209
2064	396,344	416,915	391,17	366,843	379,108	364,633
2065	398,311	418,762	393,033	367,245	379,209	364,986
2066	400,369	420,838	394,941	367,739	379,49	365,458
2067	402,337	422,808	396,706	368,26	379,792	365,957
2068	404,379	424,894	398,504	368,719	380,085	366,385
2069	406,194	426,914	400,229	369,267	380,463	366,843
2070	407,929	428,719	401,779	369,778	380,91	367,311
2071	409,62	430,479	403,257	370,309	381,335	367,781
2072	411,333	432,37	404,75	370,782	381,756	368,212
2073	413,078	434,225	406,321	371,397	382,187	368,705
2074	414,86	436,106	407,995	371,873	382,506	369,202
2075	416,822	438,159	409,731	372,331	382,791	369,641
2076	418,865	440,315	411,633	372,782	382,986	370,061
2077	420,655	442,055	413,248	373,014	382,991	370,274
2078	422,336	443,784	414,687	373,134	382,933	370,431
2079	423,748	445,2	415,988	373,02	382,664	370,306
2080	424,822	446,281	416,823	372,614	382,042	369,944
2081	425,654	447,194	417,572	371,927	381,222	369,334
2082	426,556	447,992	418,423	371,059	380,154	368,458
2083	427,047	448,523	418,826	370,097	378,983	367,506
2084	427,124	448,542	418,753	368,855	377,599	366,2
2085	426,903	448,274	418,338	367,5	376,124	364,793

2086	426,391	447,862	417,727	366,085	374,614	363,349
2087	425,561	447,056	416,793	364,504	372,986	361,725
2088	424,631	446,276	415,813	363,005	371,372	360,105
2089	423,904	445,622	414,853	361,537	369,858	358,551
2090	423,236	445,108	413,958	360,046	368,37	357,032
2091	422,459	444,55	413,051	358,738	367,075	355,636
2092	421,868	444,21	412,272	357,553	365,863	354,404
2093	421,412	444,002	411,614	356,484	364,777	353,345
2094	421,018	443,899	410,985	355,493	363,815	352,389
2095	420,712	443,825	410,51	354,644	362,985	351,535
2096	420,573	444,026	410,144	353,912	362,331	350,848
2097	420,519	444,269	409,831	353,288	361,791	350,259
2098	420,769	444,732	409,917	352,831	361,299	349,747
2099	420,96	445,233	409,891	352,448	360,944	349,285
2100	421,347	445,872	410,021	352,163	360,671	349,005

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata A.1 Yrkesaktive. Menn. Etter alder og år

	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	75
1990	62,9992	58,8242	54,2933	49,5889	44,6396	36,0433	32,7061	15,0183	9,1743	7,2256	4,7766	1,4312
1991	61,0069	58,4304	53,3211	48,8794	44,3387	35,2003	30,3512	14,0578	8,1508	6,3636	4,3920	1,3549
1992	61,7650	56,9406	53,6399	48,8302	44,4334	35,0008	29,4469	12,1211	7,7175	5,7565	3,8513	1,0897
1993	61,8365	57,9531	52,6216	49,6033	42,7568	34,7266	29,0163	11,1728	6,0856	5,6511	3,6292	1,2285
1994	62,0649	58,3450	53,7967	48,8624	41,3053	33,3049	28,7529	11,5317	5,7690	4,2303	3,3837	1,1707
1995	62,8650	58,4477	54,5616	49,9405	39,7301	33,1718	28,5424	11,7394	6,0962	4,0826	2,5363	1,0886
1996	63,4687	58,7798	54,1388	50,3457	38,7813	31,2214	28,6109	11,0268	6,1319	4,2475	2,6391	1,0812
1997	63,8890	59,0503	53,8537	44,5543	36,5910	29,1735	26,2177	11,1391	5,4243	4,4107	2,6423	0,8759
1998	63,8877	59,9900	45,4176	37,3055	32,0279	27,8759	24,4904	10,6977	5,5975	3,9528	2,8044	0,9154
1999	63,9970	59,6902	42,6553	34,8057	29,7871	25,3655	23,6629	10,4711	5,7054	4,2604	2,7287	1,0765
2000	63,4807	59,5834	40,0314	31,3907	26,9997	23,0656	20,8876	10,8960	5,6668	4,3311	2,8246	0,6058
2001	63,4585	58,6658	43,0661	32,2648	27,3635	22,7184	20,1725	10,6797	6,6306	4,4670	2,8714	0,8355
2002	64,7249	59,4986	43,4362	35,2217	28,0267	23,3903	20,3050	11,1615	6,8514	5,2624	3,0672	0,8972
2003	65,0648	60,6128	44,6684	34,9970	30,1700	23,5297	20,3954	11,4785	7,4039	5,3588	3,4931	0,7842
2004	65,5876	62,2499	45,8497	35,7154	30,6636	25,6237	20,6728	12,1720	7,9902	5,7490	3,8214	0,9302
2005	65,0289	62,9723	48,1618	37,9422	31,6246	26,2790	22,3655	12,8072	8,7990	6,4848	4,2565	0,7918
2006	66,2849	62,8979	48,5752	40,3281	33,4970	27,4223	23,4052	14,5355	9,3995	7,5242	4,9217	0,8807
2007	67,1738	64,4018	49,7935	41,7833	36,5623	29,4176	24,6342	15,2176	10,7475	7,9600	5,6741	1,0837
2008	67,4793	65,1354	51,2052	42,2113	37,6034	32,2151	26,3848	17,2179	11,0355	8,8352	6,0408	1,2194
2009	67,7754	65,3321	51,6405	43,4405	37,4016	33,0747	28,8038	18,6925	12,9232	9,0909	6,6793	1,3794
2010	68,3324	66,3046	51,8646	43,1164	37,9049	32,0605	29,7177	20,3095	14,3049	10,5380	6,8589	1,3532
2011	69,9164	66,7924	58,8529	47,2792	39,6378	33,5946	28,5601	21,5438	15,6316	11,7394	7,7716	1,7163
2012	69,9862	68,4724	59,8888	53,3137	43,8161	34,8650	29,6834	20,7518	16,6043	13,0073	8,5599	1,8660
2013	70,0974	68,8568	60,9665	54,7442	48,8166	38,2428	30,8200	22,1214	16,1838	13,4254	9,5202	2,0112
2014	70,1100	68,8709	61,6496	55,3346	50,0909	42,7141	33,3499	22,4303	17,3561	13,3817	9,6941	2,1036
2015	70,7582	68,7567	61,5989	55,8182	50,6561	43,8029	36,6419	23,7989	17,0271	14,1539	9,5303	2,1097
2016	70,4003	69,4168	61,4230	55,7929	50,7107	43,6773	37,4941	25,7799	17,9449	13,6882	10,2048	2,3776
2017	70,9715	69,2300	62,8614	55,7136	51,1353	43,7060	37,5436	26,9982	19,9524	14,7049	10,0487	2,7516
2018	70,9636	69,9565	62,7628	57,5366	51,1038	44,2573	37,5595	27,6365	21,1616	16,4514	10,7600	2,7816
2019	71,6834	69,7459	64,7499	58,1502	53,6534	45,3334	38,9152	28,7754	22,4303	17,8740	12,7447	3,0478

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata A.2 Yrkesaktive. Privat sektor med AFP. Etter alder og år

	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	75	1949- kullet
1991	62,6947	59,7609	55,6964	49,7435	41,9192	29,2992	24,6684	9,6457	4,6609	3,1607	2,3379	0,7047	
1992	64,0333	59,1270	55,8754	51,0673	40,6124	30,1729	23,0184	7,4653	4,0154	3,2451	1,9727	0,7049	
1993	64,7109	60,8424	55,7382	48,7949	42,1345	27,4329	23,0582	6,1305	2,3631	2,7816	1,9625	0,6227	
1994	64,8245	62,1622	57,4983	48,3846	36,5057	30,1815	20,5298	7,0896	1,8655	1,5794	1,7423	0,5134	
1995	64,9925	61,1276	57,8862	49,5543	33,3809	26,0646	24,6858	6,5419	2,7904	1,1935	0,8489	0,6332	
1996	67,1037	61,6185	57,4619	51,6333	31,1276	22,4598	21,7263	7,1079	2,2959	1,9819	0,8697	0,6527	
1997	66,7466	63,5629	55,1378	43,7509	27,2906	18,0959	17,2026	6,7937	2,4162	1,5287	1,3311	0,3699	
1998	67,5139	61,0574	44,0116	30,5270	24,5890	16,8056	12,9253	5,5556	2,4094	1,4962	0,9000	0,5598	

1999	65,9816	61,2699	35,9953	28,5201	19,7516	16,5414	12,7008	4,7580	2,1922	1,8926	1,1212	0,5750
2000	65,3689	59,7087	32,7316	20,1043	17,5115	11,9695	12,1316	5,1013	1,9072	1,6635	1,3901	0,1767
2001	65,2015	59,0566	35,4340	22,3039	15,3502	13,5786	9,6968	5,3590	2,6031	1,4453	1,1424	0,2613
2002	65,8085	59,9651	35,7428	24,1727	16,8846	11,5089	11,6715	4,5119	3,2853	2,1379	1,1769	0,3537
2003	66,7104	61,2824	36,3851	23,8084	18,1017	12,8392	9,1048	5,7171	2,5670	2,4460	1,4335	0,3524
2004	67,7312	63,1273	37,2709	24,2547	18,0883	13,8801	10,5867	4,8378	3,4676	1,9987	1,8632	0,2901
2005	67,4194	64,4201	40,1191	25,8547	19,4295	13,9622	11,4969	5,6803	2,8915	2,8033	1,5421	0,4220
2006	68,8526	64,5856	40,3877	28,7571	19,8541	14,6859	11,6026	6,6797	3,6936	2,4142	2,1862	0,2597
2007	68,8466	65,0732	41,3676	29,5071	23,3687	15,9259	12,3495	7,3641	4,4589	3,0270	1,9382	0,3821
2008	68,8092	65,7134	42,4298	29,6279	23,7732	19,0588	13,3449	8,2648	4,8129	3,5844	2,5634	0,4933
2009	69,2861	65,8304	41,0154	28,9779	22,8731	18,6291	15,3770	8,7478	5,5275	3,8235	2,8307	0,5622
2010	70,3021	67,1313	37,8279	25,3134	20,4844	16,6544	15,2545	10,2280	6,4110	4,2217	2,8831	0,5138
2011	71,7260	68,3920	59,0757	35,0447	23,8529	19,0026	15,6131	10,8984	7,4876	5,0243	3,1120	0,6496
2012	73,4427	70,3058	60,8129	52,0942	32,4757	21,8400	17,2275	10,5466	7,7244	5,9519	3,5833	0,5627
2013	72,8603	71,8227	62,0484	54,4251	46,4445	28,5064	19,0424	11,7570	7,5810	6,1920	4,4027	0,7023
2014	73,1309	70,1789	63,9888	55,2822	47,9334	39,5815	24,2705	11,7559	8,2847	6,1319	4,1743	0,8922
2015	75,8287	70,8709	61,6946	56,6115	49,0336	40,7102	31,9795	14,4471	7,8971	6,2475	3,9243	0,6244
2016	75,2648	73,5730	62,5170	53,9381	48,8095	40,2261	32,1158	17,8873	9,5219	5,9205	4,2684	0,7064
2017	76,7266	73,1374	66,2474	55,3108	47,7061	40,0556	32,3495	19,6616	12,5634	7,4901	4,0375	0,8349
2018	77,2885	74,7036	66,5779	59,1481	48,7206	39,3647	32,0122	20,6028	14,3182	9,7922	5,1261	1,1047
2019	78,1000	74,7809	70,2278	61,4739	54,5867	42,8683	33,8633	22,7001	16,1254	11,7582	7,1701	1,1064

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata B.1 Reduserte utgifter til alderspensjon sammenlignet med referansebanen. Etter år

	Uttak= avgang	Uttak så tidlig som mulig	Stans i tidliguttak fra 2023
2011	10,729	-14,895	
2012	15,607	-12,075	
2013	18,363	-10,389	
2014	20,257	-9,254	
2015	20,737	-8,334	
2016	20,676	-7,655	
2017	20,249	-7,254	
2018	20,342	-6,887	
2019	14,975	-6,855	
2020	13,532	-7,145	
2021	12,313	-7,114	
2022	11,184	-6,784	0
2023	10,203	-6,517	4,979
2024	9,389	-6,514	9,374
2025	9,832	-6,32	14,241
2026	10,496	-5,723	18,576
2027	11,163	-4,763	22,212
2028	11,721	-3,836	24,895
2029	12,059	-3,069	26,808
2030	12,339	-2,534	28,088
2031	12,449	-2,141	28,793
2032	12,251	-1,742	28,875
2033	11,711	-1,663	28,341
2034	11,192	-1,515	27,607
2035	10,483	-1,286	26,416
2036	9,647	-1,084	24,761
2037	8,684	-0,68	22,934
2038	7,563	-0,252	20,923
2039	6,329	0,196	18,762
2040	5,166	0,452	16,664
2041	4,075	0,616	14,622
2042	3,136	0,634	12,722
2043	2,218	0,647	10,874
2044	1,457	0,566	9,182
2045	0,9	0,503	7,719
2046	0,435	0,369	6,383
2047	0,111	0,173	5,233

2048	0,035	0,05	4,389
2049	0,081	-0,183	3,724
2050	0,326	-0,473	3,328
2051	0,706	-0,77	3,129
2052	1,221	-1,049	3,145
2053	1,678	-1,183	3,162
2054	2,076	-1,252	3,199
2055	2,324	-1,167	3,148
2056	2,554	-1,062	3,135
2057	2,683	-0,912	3,091
2058	2,882	-0,782	3,153
2059	2,987	-0,634	3,16
2060	2,953	-0,453	3,061
2061	2,839	-0,196	2,904
2062	2,6	0,013	2,635
2063	2,093	0,331	2,112
2064	1,474	0,692	1,484
2065	0,942	0,903	0,947
2066	0,504	1,055	0,507
2067	0,103	1,193	0,105
2068	-0,185	1,185	-0,184
2069	-0,399	1,267	-0,398
2070	-0,51	1,24	-0,51
2071	-0,69	1,167	-0,69
2072	-0,854	1,045	-0,854
2073	-0,898	1,152	-0,898
2074	-0,962	1,259	-0,962
2075	-1,129	1,436	-1,129
2076	-1,173	1,626	-1,173
2077	-1,271	1,824	-1,271
2078	-1,531	2,031	-1,531
2079	-1,933	2,377	-1,933
2080	-2,471	2,707	-2,471
2081	-3,211	2,919	-3,211
2082	-4,004	3,187	-4,004
2083	-4,798	3,302	-4,798
2084	-5,535	3,415	-5,535
2085	-6,148	3,47	-6,148
2086	-6,578	3,494	-6,578
2087	-6,938	3,388	-6,938
2088	-7,112	3,274	-7,112
2089	-7,164	3,093	-7,164
2090	-7,108	2,863	-7,108
2091	-6,902	2,693	-6,902
2092	-6,512	2,507	-6,512
2093	-5,987	2,333	-5,987
2094	-5,415	2,104	-5,415
2095	-4,73	1,93	-4,73
2096	-4,151	1,765	-4,151
2097	-3,562	1,54	-3,562
2098	-2,916	1,388	-2,916
2099	-2,307	1,26	-2,307
2100	-1,782	1,149	-1,782
2101	-1,336	1,066	-1,336
2102	-0,947	1,037	-0,947
2103	-0,63	1,029	-0,63
2104	-0,363	1,01	-0,363
2105	-0,177	1,028	-0,177
2106	-0,054	1,06	-0,054
2107	-0,032	1,104	-0,032
2108	-0,126	1,154	-0,126
2109	-0,323	1,225	-0,323

2110	-0,599	1,308	-0,599
2111	-0,926	1,414	-0,926
2112	-1,319	1,493	-1,319
2113	-1,762	1,587	-1,762
2114	-2,226	1,665	-2,226
2115	-2,672	1,721	-2,672
2116	-3,162	1,73	-3,162
2117	-3,544	1,75	-3,544
2118	-3,943	1,733	-3,943
2119	-4,234	1,749	-4,234
2120	-4,514	1,716	-4,514
2121	-4,678	1,676	-4,678
2122	-4,735	1,624	-4,735
2123	-4,736	1,559	-4,736
2124	-4,69	1,474	-4,69
2125	-4,575	1,402	-4,575
2126	-4,393	1,3	-4,393
2127	-4,189	1,196	-4,189
2128	-3,907	1,101	-3,907
2129	-3,631	1,022	-3,631
2130	-3,334	0,948	-3,334
2131	-3,007	0,879	-3,007
2132	-2,716	0,803	-2,716
2133	-2,415	0,772	-2,415
2134	-2,135	0,738	-2,135
2135	-1,911	0,713	-1,911
2136	-1,699	0,709	-1,699
2137	-1,585	0,728	-1,585
2138	-1,554	0,703	-1,554
2139	-1,551	0,741	-1,551
2140	-1,571	0,754	-1,571
2141	-1,65	0,805	-1,65
2142	-1,74	0,815	-1,74
2143	-1,872	0,848	-1,872
2144	-2,024	0,888	-2,024
2145	-2,203	0,901	-2,203
2146	-2,381	0,917	-2,381
2147	-2,544	0,916	-2,544
2148	-2,732	0,928	-2,732
2149	-2,881	0,922	-2,881
2150	-3,027	0,926	-3,027

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata B.2 Andel av yrkesaktive med rett til uttak av alderspensjon, som har tatt ut alderspensjon, 62–74 år

	Andel
2011	39,8144116
2012	53,0540909
2013	59,7414757
2014	63,7692236
2015	65,9259742
2016	66,9360811
2017	67,2006426
2018	68,3171583
2019	64,779938
2020	63,090521
2021	62,341419
2022	61,8680126
2023	61,3997587
2024	60,6752403
2025	61,6056293
2026	63,3004251
2027	65,3542064

2028	67,1158411
2029	68,3619137
2030	69,1951526
2031	69,7069222
2032	70,1069466
2033	70,038105
2034	70,0485181
2035	70,0812837
2036	70,0516778
2037	70,1960415
2038	70,3180991
2039	70,3798749
2040	70,2680193
2041	70,049456
2042	69,7492952
2043	69,4983547
2044	69,2361341
2045	69,0733275
2046	68,8690945
2047	68,6675708
2048	68,6460266
2049	68,5553607
2050	68,4913762
2051	68,455517
2052	68,4792336
2053	68,6626365
2054	68,8466257
2055	69,1424709
2056	69,4185269
2057	69,7296752
2058	70,0085457
2059	70,2679288
2060	70,4895997
2061	70,7741741
2062	70,9856402
2063	71,2541147
2064	71,5305704
2065	71,6471979
2066	71,7214484
2067	71,7829033
2068	71,7554762
2069	71,858612
2070	71,8849057
2071	71,9071944
2072	71,8936814
2073	72,0688182
2074	72,2543791
2075	72,4839416
2076	72,7253814
2077	72,9574955
2078	73,1798007
2079	73,4853963
2080	73,7298735
2081	73,8466043
2082	74,0271438
2083	74,0447533
2084	74,084876
2085	74,1124773
2086	74,1685509
2087	74,1029886
2088	74,0866369
2089	74,0366097

2090	73,9875611
2091	74,0025121
2092	74,0500286
2093	74,122808
2094	74,1765499
2095	74,2813638
2096	74,390161
2097	74,4474724
2098	74,5457439
2099	74,6802264
2100	74,7838679

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata C.1 Samlet økning i alderspensjon ved å gå av via uføretrygd framfor ordinær alderspensjonering under ulike skjermingsregler. Etter avgangsalder

	Ingen skjerming av uføretrygdde, 2003-kullet	Ingen skjerming av uføretrygdde, 1963-kullet	Skjerming mot delingstall, uføretrygdde, 2003-kullet	Full skjerming av uføretrygdde, 2003-kullet	Full skjerming av uføretrygdde, inkludert uføreoptytning til normalt pensjoneringsalder, 2003-kullet
62	23,6463134	29,6566156	50,7476629	65,8224291	84,665887
63	18,8175408	23,5507304	44,8604983	55,460047	73,1259614
64	14,0377385	17,5295701	39,0330377	45,6536586	62,2052107
65	9,30766704	11,5954066	33,2662082	36,3654223	51,861493
66	4,62811626	5,75093252	27,5609726	27,5609726	42,0565377
67	2,2204E-14	0	21,9184452	21,9184452	32,7556404
68			16,3398518	16,3398518	23,9272334
69			10,8264277	10,8264277	15,5424459
70			5,37938679	5,37938679	7,57479068

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata D.1 Framskrevet ytelse ved lineær regresjon. Etter alder

	Lineær prediksjon, Menn, Yrkesaktive		Lineær prediksjon, Kvinner, Yrkesaktive		Data, Menn, Yrkesaktive		Data, Kvinner, Yrkesaktive	
	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive
50	17181,5519	17720,7282	24856,7311	5715,37206	17713,9307	22277,41	24611,6478	5226,758
51	17655,6753	17004,8758	24905,1921	5521,25801	17446,3403	17853,2043	24992,5783	6098,1886
52	18129,7988	16289,0234	24953,6531	5327,14397	18261,0424	15609,078	25899,1531	5545,84721
53	18603,9222	15573,1711	25002,1141	5133,02992	18283,3948	14447,031	24577,7913	5404,86378
54	19078,0456	14857,3187	25050,5751	4938,91588	19059,9604	13816,0524	25311,8318	5015,62539
55	19552,169	14141,4663	25099,036	4744,80184	19045,7246	12915,6578	25118,3291	4909,90766
56	20026,2924	13425,614	25147,497	4550,68779	19858,3646	13836,7054	24276,0509	4384,43244
57	20500,4159	12709,7616	25195,958	4356,57375	20012,0065	11841,9148	24447,3588	3819,26993
58	20974,5393	11993,9092	25244,419	4162,4597	19927,7017	9979,08182	24625,0234	4381,87969
59	21448,6627	11278,0569	25292,88	3968,34566	20962,55	10816,0315	24773,859	3724,96223
60	21922,7861	10562,2045	25341,341	3774,23162	21847,6769	11889,8091	25018,1843	3756,59899
61	22396,9096	9846,35215	25389,802	3580,11757	22681,2532	9179,77484	26231,3154	3947,44009
62	22871,033	9130,49978	25438,263	3386,00353	23947,9019	9362,48317	27548,8957	3125,38396
63	23345,1564	8414,64742	25486,724	3191,88948	24267,6709	8188,00639	26510,137	3312,66305
64	23819,2798	7698,79505	25535,185	2997,77544	24021,1683	7844,08091	25831,8478	3187,59696
65	24293,4032	6982,94268	25583,646	2803,66139	24345,1711	7624,66929	25555,7659	2601,38155
66	24767,5267	6267,09032	25632,107	2609,54735	24885,3095	6415,46647	23825,3538	2319,01543
67	25241,6501	5551,23795	25680,568	2415,43331	17137,8648	3274,62565	18157,7199	1066,76272
68	25715,7735	4835,38558	25729,029	2221,31926	5450,19297	355,485837	4345,40446	318,670499
69	26189,8969	4119,53322	25777,49	2027,20522	4550,91616	71,8518386	3294,89799	52,9458485
70	26664,0204	3403,68085	25825,951	1833,09117	2711,082	56,0116403	2073,17832	24,5296629
71	27138,1438	2687,82849	25874,4119	1638,97713				
72	27612,2672	1971,97612	25922,8729	1444,86309				
73	28086,3906	1256,12375	25971,3339	1250,74904				
74	28560,514	540,271386	26019,7949	1056,635				
75	29034,6375	-175,58098	26068,2559	862,520953				
76	29508,7609	-891,433347	26116,7169	668,406909				
77	29982,8843	-1607,28571	26165,1779	474,292865				

78	30457,0077	-2323,13808	26213,6389	280,178821
79	30931,1312	-3038,99045	26262,0999	86,0647767
80	31405,2546	-3754,84281	26310,5609	-108,049267

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata D.2 Antall mottakere av korttidssytelser i 2060. Referansebanen og hovedalternativet. Etter alder

	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85
Referansebanen, aktiv	27902	27710	27620	26735	25957	24325	22219	19891	17319	14017	10787	7965	6095	4713	2311	2031	1794	1459	1283	1066	920	750	631	530
Referansebanen, passiv	8929	9648	10062	10423	10777	12043	14480	16649	18989	21421	23900	24903	26443	26798	28225	28244	28041	27046	27153	26333	25609	24313	24212	23835
Referansebanen, kvinner, aktiv	27148	26140	26330	25433	24593	22382	19812	17000	13907	10344	7362	5170	3748	2817	1524	1335	1183	1035	884	761	660	523	463	415
Referansebanen, kvinner, passiv	8427	9776	10113	10508	11281	13404	15983	19164	22658	25352	27755	28509	29045	29133	29798	29156	29230	28616	28303	27534	26828	25739	25576	25657
HA, aktiv	27896	27912	27901	26978	25904	24489	23067	20704	18241	14630	11321	8360	6357	4873	3968	3250	1861	1478	1288	1080	913	744	641	575
HA, passiv	8952	9433	9790	10176	10825	11905	13617	15824	18073	20787	23389	24525	26174	26649	26581	26999	27987	26995	27160	26343	25619	24322	24189	23770
HA, kvinner, aktiv	27070	27227	27273	26427	25087	22963	20829	18331	15519	11311	7989	5621	4067	3069	2497	2046	1281	1089	946	821	695	555	474	437
HA, kvinner, passiv	8523	8667	9181	9516	10799	12817	14961	17870	20996	24403	27129	28042	28720	28867	28876	28452	29115	28551	28254	27460	26782	25711	25573	25653

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata D.3 Samlede utgifter til korttidssytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år

	Uten pensjonsreformen	Referansebanen	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av satsene for minsteytelsene
2021	5,49978691	5,74742888	5,74916241
2022	5,5479825	5,82532487	5,82896389
2023	5,61608217	5,91741376	5,92259847
2024	5,67157995	5,99460851	5,99784095
2025	5,75928018	6,10371302	6,10953489

2026	5,88175328	6,26181059	6,2679233
2027	6,00688448	6,42167518	6,43410105
2028	6,1501852	6,60054	6,61930151
2029	6,27383582	6,77620793	6,79707015
2030	6,41962133	6,97090271	6,9974269
2031	6,55603997	7,14937634	7,2626513
2032	6,61756139	7,25932612	7,48000291
2033	6,6850738	7,37068715	7,70097494
2034	6,73576939	7,45607997	7,90683099
2035	6,73660574	7,49009452	8,06154731
2036	6,71275909	7,49470905	8,19405041
2037	6,62717064	7,43193398	8,24759768
2038	6,53694289	7,35650214	8,27852185
2039	6,4082977	7,24288362	8,30196218
2040	6,32228077	7,1658164	8,34345902
2041	6,27420878	7,13230034	8,30463257
2042	6,25281867	7,12319461	8,40120929
2043	6,25149762	7,14391599	8,50966191
2044	6,29505616	7,21139494	8,67382857
2045	6,34337835	7,28546179	8,84740418
2046	6,37686798	7,34124606	9,04630706
2047	6,41566637	7,40374735	9,25400157
2048	6,46746858	7,48030789	9,48530325
2049	6,53268791	7,5721985	9,7215075
2050	6,62987253	7,70438651	9,9918619
2051	6,74978929	7,85972441	10,1925175
2052	6,87834756	8,02797594	10,4913503
2053	6,97707441	8,16875151	10,7766604
2054	7,03817537	8,26706188	11,0437422
2055	7,07238175	8,33613752	11,2709014
2056	7,07354244	8,3587668	11,4846752
2057	7,07194146	8,37028245	11,6837904
2058	7,07564613	8,37821809	11,886535
2059	7,06375852	8,3742846	12,0370509
2060	7,04595856	8,36297556	12,1528758
2061	7,0443986	8,37726486	12,1593536
2062	7,04008514	8,37822628	12,258141
2063	6,98313892	8,32328795	12,3184576
2064	6,89400337	8,22492176	12,3622058
2065	6,85179619	8,17332715	12,4302261
2066	6,83345356	8,15232795	12,5136336
2067	6,8043336	8,11694045	12,5862432
2068	6,80599759	8,11699226	12,6927629
2069	6,8403458	8,15635292	12,8125316
2070	6,91901988	8,25230168	12,9784501
2071	6,9858783	8,33840506	13,1567117
2072	7,02568449	8,39151593	13,3098453
2073	7,03910757	8,42402591	13,3738291
2074	7,02308409	8,41690519	13,5171715
2075	6,97946078	8,38428995	13,6205895
2076	6,91734793	8,31512073	13,700722
2077	6,8436391	8,22664712	13,7728875
2078	6,77978191	8,14915649	13,8290883
2079	6,69457724	8,05321239	13,8301231
2080	6,60097035	7,94270241	13,7996799
2081	6,52309081	7,85163455	13,7471514
2082	6,42482333	7,74138502	13,666759
2083	6,36404032	7,66643017	13,6356466
2084	6,30771881	7,59075248	13,6214476
2085	6,29023514	7,5648014	13,6235681
2086	6,28940871	7,56325885	13,6443361
2087	6,30775641	7,58455717	13,6189267

2088	6,35400721	7,64299758	13,6769188
2089	6,38871136	7,68374369	13,754223
2090	6,431744	7,7366562	13,8666818
2091	6,47814322	7,79366624	14,0067094
2092	6,52477961	7,85361184	14,1647407
2093	6,56746347	7,90887913	14,3410655
2094	6,62104592	7,96462898	14,5206145
2095	6,66205608	8,02291467	14,6996153
2096	6,70837667	8,07965805	14,8861186
2097	6,75102014	8,13872601	15,0758219
2098	6,79493198	8,19348079	15,2647067
2099	6,82932853	8,24124919	15,4395478
2100	6,85386933	8,2751801	15,6055831

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata D.4 Merutgifter til korttidssytelser. I milliarder 2021-kroner. Etter år

	HA: Økte aldersgrenser, lønnsregulering av minsteytelsene
2021	0,00173353
2022	0,00363902
2023	0,00518471
2024	0,00323244
2025	0,00582186
2026	0,00611272
2027	0,01242588
2028	0,01876151
2029	0,02086222
2030	0,0265242
2031	0,11327496
2032	0,22067679
2033	0,33028779
2034	0,45075102
2035	0,57145279
2036	0,69934136
2037	0,8156637
2038	0,92201971
2039	1,05907855
2040	1,17764262
2041	1,17233222
2042	1,27801468
2043	1,36574592
2044	1,46243363
2045	1,56194239
2046	1,705061
2047	1,85025422
2048	2,00499536
2049	2,14930901
2050	2,28747539
2051	2,33279308
2052	2,46337434
2053	2,60790891
2054	2,77668037
2055	2,93476392
2056	3,12590837
2057	3,31350793
2058	3,50831695
2059	3,66276635
2060	3,78990023
2061	3,78208877
2062	3,87991469
2063	3,99516965
2064	4,13728406
2065	4,25689892

2066	4,3613057
2067	4,46930272
2068	4,57577063
2069	4,65617872
2070	4,72614847
2071	4,81830666
2072	4,91832934
2073	4,94980317
2074	5,10026629
2075	5,23629956
2076	5,3856013
2077	5,54624038
2078	5,67993185
2079	5,77691071
2080	5,85697749
2081	5,89551685
2082	5,92537395
2083	5,9692164
2084	6,03069514
2085	6,05876665
2086	6,08107727
2087	6,03436956
2088	6,03392119
2089	6,0704793
2090	6,13002564
2091	6,2130432
2092	6,31112888
2093	6,43218632
2094	6,5559855
2095	6,67670064
2096	6,80646055
2097	6,9370959
2098	7,07122591
2099	7,19829863
2100	7,33040298

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata D.5 Merutgifter til korttidstytelser, ulike forutsetninger om demografi. I milliarder 2021-kroner. Etter år

	Uten pensjonsreform	Referanseb an	Økte aldersgrense r, halv uføre	Økte aldersgrense rminsteytelse	HA: Øktealdersgren aldersgrenser, Økte lønnsregulerin g av skjerming av uføre	Økte ser, to tredels	Lav uførhet	Høy levealdersveavgangskst	Fast levealdersveavgangsalder gen for ikke-uføre	To tredels tilpasning til levealdersjusterin
2021	-0,2476	0,0000	0,0000	0,0000	0,0017	0,0000	0,0017	0,0032	0,0017	0,0017
2022	-0,2773	0,0000	0,0000	0,0000	0,0036	0,0000	0,0047	0,0080	0,0036	0,0036
2023	-0,3013	0,0000	0,0000	0,0000	0,0052	0,0000	0,0038	0,0104	0,0052	0,0052
2024	-0,3230	0,0000	0,0000	0,0000	0,0032	0,0000	0,0012	0,0101	0,0032	0,0032
2025	-0,3444	0,0000	0,0000	0,0000	0,0058	0,0000	0,0041	0,0158	0,0058	0,0058
2026	-0,3801	0,0000	0,0000	0,0000	0,0061	0,0000	0,0040	0,0258	0,0061	0,0061
2027	-0,4148	0,0000	0,0057	0,0057	0,0124	0,0057	0,0075	0,0383	0,0124	0,0124
2028	-0,4504	0,0000	0,0112	0,0112	0,0188	0,0112	0,0140	0,0547	0,0188	0,0188
2029	-0,5024	0,0000	0,0148	0,0148	0,0209	0,0148	0,0154	0,0729	0,0209	0,0209
2030	-0,5513	0,0000	0,0219	0,0219	0,0265	0,0220	0,0235	0,0963	0,0265	0,0265
2031	-0,5933	0,0000	0,1059	0,1040	0,1133	0,1059	0,1055	0,2047	0,1113	0,1132
2032	-0,6418	0,0000	0,2090	0,2108	0,2207	0,2089	0,2140	0,3311	0,1785	0,2618
2033	-0,6856	0,0000	0,3213	0,3229	0,3303	0,3218	0,3245	0,4677	0,2462	0,3624
2034	-0,7203	0,0000	0,4387	0,4427	0,4508	0,4407	0,4439	0,6045	0,3269	0,4702
2035	-0,7535	0,0000	0,5565	0,5613	0,5715	0,5590	0,5627	0,7524	0,4043	0,5796
2036	-0,7819	0,0000	0,6871	0,6918	0,6993	0,6897	0,6933	0,9044	0,4940	0,6988
2037	-0,8048	0,0000	0,8023	0,8079	0,8157	0,8039	0,8133	1,0539	0,5728	0,8063
2038	-0,8196	0,0000	0,9027	0,9100	0,9220	0,9046	0,9139	1,1786	0,6396	0,9014
2039	-0,8346	0,0000	1,0398	1,0510	1,0591	1,0464	1,0544	1,3280	0,7447	1,0301

2040	-0,8435	0,0000	1,1559	1,1702	1,1776	1,1621	1,1723	1,4606	0,8320	1,1411
2041	-0,8581	0,0000	1,1536	1,1634	1,1723	1,1578	1,1682	1,4463	0,8022	1,1277
2042	-0,8704	0,0000	1,2596	1,2702	1,2780	1,2655	1,2792	1,5624	0,8751	1,2248
2043	-0,8924	0,0000	1,3496	1,3581	1,3657	1,3528	1,3698	1,6625	0,9306	1,3037
2044	-0,9163	0,0000	1,4423	1,4515	1,4624	1,4480	1,4663	1,7685	0,9898	1,3899
2045	-0,9421	0,0000	1,5381	1,5506	1,5619	1,5468	1,5642	1,8808	1,0506	1,4784
2046	-0,9644	0,0000	1,6808	1,6921	1,7051	1,6892	1,7078	2,0372	1,1524	1,6113
2047	-0,9881	0,0000	1,8267	1,8368	1,8503	1,8313	1,8543	2,2004	1,2504	1,7480
2048	-1,0128	0,0000	1,9822	1,9944	2,0050	1,9854	2,0102	2,3632	1,3650	1,8952
2049	-1,0395	0,0000	2,1256	2,1341	2,1493	2,1256	2,1587	2,5144	1,4704	2,0321
2050	-1,0745	0,0000	2,2627	2,2698	2,2875	2,2597	2,2983	2,6605	1,5681	2,1609
2051	-1,1099	0,0000	2,3014	2,3131	2,3328	2,3056	2,3429	2,7021	1,5828	2,2006
2052	-1,1496	0,0000	2,4325	2,4436	2,4634	2,4370	2,4738	2,8491	1,6607	2,3185
2053	-1,1917	0,0000	2,5804	2,5936	2,6079	2,5866	2,6262	3,0144	1,7563	2,4566
2054	-1,2289	0,0000	2,7483	2,7593	2,7767	2,7524	2,7903	3,1926	1,8655	2,6080
2055	-1,2638	0,0000	2,9047	2,9188	2,9348	2,9136	2,9472	3,3621	1,9617	2,7505
2056	-1,2852	0,0000	3,0938	3,1069	3,1259	3,1002	3,1403	3,5704	2,0915	2,9289
2057	-1,2983	0,0000	3,2794	3,2944	3,3135	3,2864	3,3276	3,7728	2,2044	3,0991
2058	-1,3026	0,0000	3,4675	3,4865	3,5083	3,4760	3,5213	3,9771	2,3406	3,2791
2059	-1,3105	0,0000	3,6220	3,6455	3,6628	3,6300	3,6771	4,1425	2,4501	3,4238
2060	-1,3170	0,0000	3,7502	3,7694	3,7899	3,7549	3,8055	4,2782	2,5387	3,5417
2061	-1,3329	0,0000	3,7415	3,7610	3,7821	3,7484	3,8004	4,2602	2,5200	3,5355
2062	-1,3381	0,0000	3,8403	3,8565	3,8799	3,8444	3,8994	4,3661	2,5773	3,6235
2063	-1,3401	0,0000	3,9566	3,9752	3,9952	3,9600	4,0154	4,4922	2,6472	3,7280
2064	-1,3309	0,0000	4,0960	4,1158	4,1373	4,1023	4,1610	4,6453	2,7504	3,8545
2065	-1,3215	0,0000	4,2172	4,2425	4,2569	4,2240	4,2851	4,7781	2,8367	3,9614
2066	-1,3189	0,0000	4,3216	4,3452	4,3613	4,3292	4,3871	4,8867	2,9084	4,0546
2067	-1,3126	0,0000	4,4291	4,4535	4,4693	4,4373	4,4999	5,0006	2,9883	4,1510
2068	-1,3110	0,0000	4,5375	4,5600	4,5758	4,5475	4,6152	5,1118	3,0774	4,2586
2069	-1,3160	0,0000	4,6154	4,6399	4,6562	4,6261	4,6993	5,1907	3,1306	4,3324
2070	-1,3333	0,0000	4,6826	4,7090	4,7261	4,6955	4,7693	5,2588	3,1757	4,3962
2071	-1,3525	0,0000	4,7736	4,7995	4,8183	4,7844	4,8626	5,3516	3,2475	4,4840
2072	-1,3658	0,0000	4,8733	4,9032	4,9183	4,8875	4,9703	5,4600	3,3323	4,5805
2073	-1,3849	0,0000	4,9067	4,9338	4,9498	4,9178	5,0039	5,4845	3,3554	4,6175
2074	-1,3938	0,0000	5,0569	5,0842	5,1003	5,0718	5,1568	5,6482	3,4608	4,7588
2075	-1,4048	0,0000	5,1881	5,2209	5,2363	5,2053	5,2911	5,7926	3,5540	4,8798
2076	-1,3978	0,0000	5,3389	5,3717	5,3856	5,3552	5,4394	5,9464	3,6567	5,0156
2077	-1,3830	0,0000	5,4990	5,5329	5,5462	5,5173	5,6034	6,1181	3,7684	5,1644
2078	-1,3694	0,0000	5,6363	5,6635	5,6799	5,6483	5,7393	6,2613	3,8655	5,2897
2079	-1,3586	0,0000	5,7316	5,7641	5,7769	5,7460	5,8397	6,3707	3,9316	5,3763
2080	-1,3417	0,0000	5,8072	5,8445	5,8570	5,8242	5,9186	6,4541	3,9864	5,4415
2081	-1,3285	0,0000	5,8483	5,8839	5,8955	5,8627	5,9618	6,4931	4,0176	5,4760
2082	-1,3166	0,0000	5,8782	5,9169	5,9254	5,8927	5,9936	6,5178	4,0455	5,5057
2083	-1,3024	0,0000	5,9216	5,9598	5,9692	5,9350	6,0365	6,5596	4,0689	5,5438
2084	-1,2830	0,0000	5,9791	6,0170	6,0307	5,9914	6,0948	6,6159	4,1195	5,5985
2085	-1,2746	0,0000	6,0058	6,0454	6,0588	6,0176	6,1223	6,6362	4,1434	5,6227
2086	-1,2739	0,0000	6,0283	6,0688	6,0811	6,0427	6,1531	6,6539	4,1696	5,6474
2087	-1,2768	0,0000	5,9846	6,0212	6,0344	5,9948	6,1064	6,5867	4,1507	5,6088
2088	-1,2890	0,0000	5,9827	6,0213	6,0339	5,9952	6,1069	6,5825	4,1577	5,6057
2089	-1,2950	0,0000	6,0221	6,0601	6,0705	6,0337	6,1488	6,6149	4,2074	5,6468
2090	-1,3049	0,0000	6,0837	6,1168	6,1300	6,0969	6,2144	6,6720	4,2605	5,7050
2091	-1,3155	0,0000	6,1654	6,2016	6,2130	6,1783	6,2988	6,7615	4,3232	5,7823
2092	-1,3288	0,0000	6,2609	6,2989	6,3111	6,2771	6,3975	6,8597	4,3988	5,8696
2093	-1,3414	0,0000	6,3770	6,4179	6,4322	6,3973	6,5195	6,9865	4,4844	5,9798
2094	-1,3436	0,0000	6,4970	6,5421	6,5560	6,5204	6,6466	7,1140	4,5793	6,0947
2095	-1,3609	0,0000	6,6188	6,6604	6,6767	6,6394	6,7728	7,2376	4,6693	6,2098
2096	-1,3713	0,0000	6,7481	6,7899	6,8065	6,7680	6,9053	7,3732	4,7693	6,3282
2097	-1,3877	0,0000	6,8766	6,9218	6,9371	6,8957	7,0403	7,5168	4,8656	6,4492
2098	-1,3985	0,0000	7,0093	7,0558	7,0712	7,0254	7,1781	7,6535	4,9662	6,5722
2099	-1,4119	0,0000	7,1364	7,1861	7,1983	7,1532	7,3069	7,7870	5,0530	6,6879
2100	-1,4213	0,0000	7,2670	7,3166	7,3304	7,2844	7,4439	7,9214	5,1568	6,8119

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata E.1 Antall år i jobb for å nulle garantipensjonen. Etter gjennomsnittlig inntekt

	Referansebanen, full skjerming av		Økte		
	Referansebanen, 1963-kullet	minsteytelsen, 1963-kullet	Referansebanen, 2000-kullet	aldersgrenser, 2000-kullet	Hovedalternativet, 2000-kullet
7,1	28,3053237	30,1831872	28,4073522	31,8737925	33,0642483
7	28,7096855	30,6143756	28,8131715	32,3291324	33,5365947
6,9	29,1257679	31,0580622	29,2307537	32,7976705	34,0226323
6,8	29,554088	31,5147984	29,6606177	33,2799892	34,5229651
6,7	29,9951938	31,9851685	30,1033135	33,7767054	35,0382332
6,6	30,4496664	32,4697923	30,5594243	34,2884737	35,5691156
6,5	30,9181228	32,9693276	31,0295693	34,8159887	36,1163327
6,4	31,4012185	33,4844733	31,5144063	35,3599885	36,6806504
6,3	31,8996505	34,0159729	32,014635	35,9212582	37,262883
6,2	32,414161	34,5646176	32,5310001	36,5006333	37,8638972
6,1	32,9455407	35,1312507	33,0642951	37,0990043	38,4846168
6	33,4946331	35,7167715	33,6153667	37,7173211	39,1260271
5,9	34,0623387	36,3221405	34,1851187	38,3565977	39,7891801
5,8	34,6496204	36,9483843	34,7745173	39,0179184	40,4752005
5,7	35,2575085	37,5966016	35,3845965	39,7024432	41,1852917
5,6	35,8871069	38,2679695	36,0164643	40,4114154	41,9207433
5,5	36,5395997	38,9637508	36,6713092	41,1461684	42,6829387
5,4	37,216259	39,6853017	37,3504075	41,9081345	43,4733635
5,3	37,9184525	40,434081	38,0551321	42,698854	44,2936156
5,2	38,6476535	41,2116594	38,7869616	43,5199859	45,1454159
5,1	39,4054507	42,0197312	39,5474903	44,3733189	46,0306201
5	40,1935597	42,8601258	40,3384401	45,2607853	46,9512325
4,9	41,0138364	43,7348223	41,1616735	46,1844748	47,909421
4,8	41,8682913	44,6459644	42,0192084	47,1466513	48,9075339
4,7	42,759106	45,5958785	42,9132341	48,1497716	49,9481197
4,6	43,6886518	46,5870933	43,8461305	49,1965058	51,0339484
4,5	44,6595107	47,622362	44,820489	50,2897614	52,1680361
4,4	45,6744996	48,7046884	45,8391364	51,4327106	53,3536733
4,3	46,7366973	49,8373556	46,9051629	52,6288201	
4,2	47,8494758		48,0219525	53,8818873	
4,1	49,0165362		49,1932196		
4					

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata E.2 Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. Referansebanen. Etter gjennomsnittlig inntekt og fødselsår

	1963-kullet, inntekt=6G	1963-kullet, inntekt=4G	2000-kullet, inntekt=6G	2000-kullet, inntekt=4G
60	38,0714905	57,1072357	35,9999357	53,9999036
60,1	37,9026284	56,8539426	35,8649561	53,7974341
60,2	37,7339989	56,6009984	35,7301592	53,5952388
60,3	37,5656018	56,3484027	35,5955449	53,3933173
60,4	37,3974368	56,0961551	35,4611129	53,1916694
60,5	37,2295035	55,8442553	35,3268631	52,9902947
60,6	37,0618019	55,5927028	35,1927953	52,789193
60,7	36,8943316	55,3414973	35,0589093	52,5883639
60,8	36,7270923	55,0906385	34,9252049	52,3878073
60,9	36,5600839	54,8401258	34,7916818	52,1875227
61	36,393306	54,589959	34,6583399	51,9875099
61,1	36,2265696	54,3398545	34,5246809	51,7870214
61,2	36,0600636	54,0900955	34,3912035	51,5868052
61,3	35,8937877	53,8406816	34,2579073	51,386861
61,4	35,7277417	53,5916125	34,1247924	51,1871886
61,5	35,5619252	53,3428878	33,9918584	50,9877875
61,6	35,396338	53,0945071	33,8591051	50,7886576
61,7	35,23098	52,84647	33,7265324	50,5897986
61,8	35,0658507	52,5987761	33,5092333	50,2638499
61,9	34,9009501	52,3514251	32,8481723	49,2722585
62	34,7362778	52,1044166	32,1880112	48,2820168

62,1	34,5717654	51,8576481	31,5264107	47,2896161
62,2	34,407481	51,6112214	30,8657116	46,2985674
62,3	34,2434242	51,3651363	30,2059129	45,3088693
62,4	34,0795949	51,1193923	29,5470136	44,3205204
62,5	33,9159928	50,8739891	28,8890127	43,3335191
62,6	33,7526176	50,6289263	28,2319094	42,3478641
62,7	33,589469	50,3842036	27,5757025	41,3635537
62,8	33,1542026	49,7313039	26,9203911	40,3805867
62,9	32,3407232	48,5110847	26,2659743	39,3989614
63	31,5283734	47,2925602	25,612451	38,4186765
63,1	30,7172367	46,0758551	24,9576985	37,4365478
63,2	29,9072271	44,8608406	24,3038409	36,4557613
63,3	29,0983433	43,647515	23,650877	35,4763156
63,4	28,2905842	42,4358763	22,9988061	34,4982091
63,5	27,4839484	41,2259227	22,347627	33,5214405
63,6	26,6784349	40,0176523	21,6973388	32,5460082
63,7	25,8740422	38,8110633	21,0479405	31,5719108
63,8	25,0707693	37,6061539	20,3994312	30,5991469
63,9	24,2686148	36,4029221	19,75181	29,6277149
64	23,4675775	35,2013663	19,1050757	28,6576135
64,1	22,6680757	34,0021136	18,4571874	27,6857811
64,2	21,8696881	32,8045321	17,8101873	26,715281
64,3	21,0724134	31,6086201	17,1640744	25,7461116
64,4	20,2762504	30,4143756	16,5188477	24,7782715
64,5	19,4811979	29,2217968	15,8745063	23,8117594
64,6	18,6872546	28,0308819	15,2310491	22,8465737
64,7	17,8944194	26,8416291	14,5884753	21,8827129
64,8	17,1026911	25,6540366	13,9467838	20,9201757
64,9	16,3120683	24,4681024	13,3059737	19,9589605
65	15,5225499	23,2838249	12,666044	18,9990661
65,1	14,7352171	22,1028257	12,025165	18,0377475
65,2	13,9489847	20,923477	11,3851673	17,0777509
65,3	13,1638513	19,745777	10,7460498	16,1190747
65,4	12,3798159	18,5697239	10,1078117	15,1617175
65,5	11,5968772	17,3953158	9,47045194	14,2056779
65,6	10,815034	16,222551	8,8339696	13,2509544
65,7	10,0342851	15,0514277	8,1983637	12,2975456
65,8	9,25462932	13,881944	7,5636333	11,3454499
65,9	8,47606541	12,7140981	6,92977742	10,3946661
66	7,69859219	11,5478883	6,29679513	9,44519269
66,1	6,92386118	10,3857918	5,66319448	8,49479172
66,2	6,15021597	9,22532396	5,03046774	7,54570161
66,3	5,37765537	8,06648306	4,39861396	6,59792093
66,4	4,60617819	6,90926728	3,76763217	5,65144825
66,5	3,83578322	5,75367483	3,13752142	4,70628214
66,6	3,06646928	4,59970392	2,50828077	3,76242115
66,7	2,29823518	3,44735276	1,87990925	2,81986388
66,8	1,53107972	2,29661958	1,25240592	1,87860887
66,9	0,76500172	1,14750259	0,62576982	0,93865472

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata E.3 Antall år i jobb for å kunne gå av tidlig. 2000-kullet. Årlig inntekt på 6 grunnbeløp

	Referansebanen	Referansebanen, full skjerming av minsteytelsen	Økte aldersgrenser	Hovedalternativet
60	35,9999357	48,9358609	42,0414756	50,9331425
60,1	35,8649561	48,7523787	41,8854129	50,7440729
60,2	35,7301592	48,569145	41,7295612	50,5552591
60,3	35,5955449	48,3861594	41,5739205	50,3667007
60,4	35,4611129	48,2034218	41,4184903	50,1783974
60,5	35,3268631	48,0209318	41,2632705	49,990349
60,6	35,1927953	47,8386892	41,1082609	49,8025553

60,7	35,0589093	47,6566936	40,9534612	49,6150159
60,8	34,9252049	47,4749449	40,7988713	49,4277305
60,9	34,7916818	47,2934427	40,6444908	49,2406989
61	34,6583399	47,1121869	40,4903195	49,0539209
61,1	34,5246809	46,9304999	40,3357191	48,8666228
61,2	34,3912035	46,7490598	40,1813284	48,6795788
61,3	34,2579073	46,5678661	40,0271472	48,4927887
61,4	34,1247924	46,3869187	39,8731754	48,3062522
61,5	33,9918584	46,2062172	39,7194126	48,119969
61,6	33,8591051	46,0257615	39,5658586	47,9339387
61,7	33,7265324	45,8455512	39,4125133	47,7481612
61,8	33,5092333	45,5501696	39,2593763	47,5626362
61,9	32,8481723	44,6515683	39,1064476	47,3773634
62	32,1880112	43,7541903	38,9537267	47,1923425
62,1	31,5264107	42,8548556	38,8006265	47,0068619
62,2	30,8657116	41,9567462	38,6477346	46,8216338
62,3	30,2059129	41,0598608	38,4950509	46,6366579
62,4	29,5470136	40,164198	38,3425751	46,4519338
62,5	28,8890127	39,2697564	38,190307	46,2674614
62,6	28,2319094	38,3765349	38,0382463	46,0832403
62,7	27,5757025	37,4845319	37,8863929	45,8992702
62,8	26,9203911	36,5937463	37,7347465	45,715551
62,9	26,2659743	35,7041766	37,5833069	45,5320823
63	25,612451	34,8158216	37,4320738	45,3488638
63,1	24,9576985	33,9257956	37,2805104	45,1652451
63,2	24,3038409	33,0369861	37,1291539	44,9818771
63,3	23,650877	32,1493915	36,9780041	44,7987594
63,4	22,9988061	31,2630106	36,8270607	44,6158919
63,5	22,347627	30,3778421	36,6763236	44,4332743
63,6	21,6973388	29,4938846	36,5257925	44,2509063
63,7	21,0479405	28,6111369	36,3754672	44,0687876
63,8	20,3994312	27,7295975	36,2253475	43,8869179
63,9	19,75181	26,8492652	36,0754331	43,705297
64	19,1050757	25,9701387	35,9257238	43,5239246
64,1	18,4571874	25,0894435	35,7757477	43,3422288
64,2	17,8101873	24,2099557	35,6259769	43,1607819
64,3	17,1640744	23,3316738	35,4764112	42,9795835
64,4	16,5188477	22,4545965	35,3270506	42,7986334
64,5	15,8745063	21,5787227	35,1778946	42,6179313
64,6	15,2310491	20,7040508	35,0289431	42,4374769
64,7	14,5884753	19,8305797	34,8801958	42,25727
64,8	13,9467838	18,958308	34,7316526	42,0773103
64,9	13,3059737	18,0872344	34,5833133	41,8975975
65	12,666044	17,2173576	34,4351775	41,7181314
65,1	12,025165	16,3461904	34,2867768	41,5383443
65,2	11,3851673	15,476221	34,13858	41,3588043
65,3	10,7460498	14,6074483	33,9905868	41,1795109
65,4	10,1078117	13,7398708	33,842797	41,0004639
65,5	9,47045194	12,8734874	33,6952104	40,8216632
65,6	8,8339696	12,0082966	33,5478268	40,6431083
65,7	8,1983637	11,1442973	33,4006459	40,464799
65,8	7,5636333	10,281488	33,2536676	40,2867351
65,9	6,92977742	9,41986747	33,1068915	40,1089163
66	6,29679513	8,55943445	32,9603175	39,9313422
66,1	5,66319448	7,69816088	32,8135706	39,7535587
66,2	5,03046774	6,83807525	32,6670259	39,5760202
66,3	4,39861396	5,97917624	32,5206832	39,3987263
66,4	3,76763217	5,12146258	32,3745422	39,2216769
66,5	3,13752142	4,26493294	31,9606517	38,7202496
66,6	2,50828077	3,40958605	31,2319611	37,8374427
66,7	1,87990925	2,5554206	30,5042759	36,955854
66,8	1,25240592	1,70243531	29,7775952	36,0754821

66,9	0,62576982	0,85062887	29,0519177	35,1963257
67			28,3272424	34,3183834
67,1			27,6017083	33,4394006
67,2			26,877177	32,5616327
67,3			26,1536474	31,6850784
67,4			25,4311183	30,8097363
67,5			24,7095888	29,935605
67,6			23,9890577	29,0626834
67,7			23,2695239	28,19097
67,8			22,5509863	27,3204634
67,9			21,8334438	26,4511625
68			21,1168953	25,5830659
68,1			20,3999369	24,7144725
68,2			19,6839724	23,8470834
68,3			18,9690008	22,9808971
68,4			18,255021	22,1159123
68,5			17,5420319	21,2521278
68,6			16,8300325	20,3895422
68,7			16,1190215	19,5281542
68,8			15,408998	18,6679625
68,9			14,6999608	17,8089658
69			13,9919089	16,9511627
69,1			13,2835221	16,0929538
69,2			12,5761204	15,2359384
69,3			11,8697027	14,3801152
69,4			11,164268	13,5254827
69,5			10,4598151	12,6720398
69,6			9,75634297	11,8197851
69,7			9,05385056	10,9687173
69,8			8,35233678	10,1188351
69,9			7,65180056	9,27013724
70			6,95224081	8,42262235
70,1			6,25263818	7,57505551
70,2			5,55401141	6,72867093
70,3			4,85635944	5,88346732
70,4			4,15968119	5,03944336
70,5			3,46397559	4,19659777
70,6			2,76924158	3,35492925
70,7			2,07547808	2,5144365
70,8			1,38268403	1,67511824
70,9			0,69085836	0,83697317
71			2,3356E-12	2,8296E-12

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata F.2 Gjennomsnittlig alderspensjon for ikke-uføre. Etter fødselsår

	Uten reform	Referansebane	Referansebane, avgangsalder øker		Hovedalternativ
			Referansebane, korrigert	ikke	
1933	265861,525	266255,065			266537,395
1934	268442,061	269149,923			269555,418
1935	272304,677	273068,459			273442,098
1936	276397,635	277433,089			277929,877
1937	278978,351	280406,528			280932,187
1938	281839,792	283990,254			284589,267
1939	285644,295	289098,536			289713,243
1940	287320,792	291204,043			291976,46
1941	290413,416	298299,986			299284,328
1942	293818,766	302020,347			302956,286
1943	295347,879	308452,22			309560,107
1944	296640,096	311321,768			312243,928
1945	296425,753	307838,054			309383,396
1946	297514,919	306888,151			308051,346

1947	297729,6	302734,982			304007,273	
1948	298283,801	299726,818			301313,907	
1949	299206,625	293535,857	283764,876		295143,405	284739,578
1950	299606,198	292096,002	282251,428		293669,189	283911,957
1951	300184,296	289825,613	279262,387		291653,266	280672,667
1952	300338,861	287844,151	276482,708		289533,642	277875,288
1953	300878,016	284884,653	274660,781		287271,027	276721,715
1954	299693,633	280973,072	271305,497		283053,894	273067,584
1955	296772,386	279867,026	269887,693		282411,38	271703,949
1956	295882,155	277669,11	266313,464		280791,011	269420,989
1957	296082,125	276518,135	265894,745		279403,309	268668,722
1958	295311,419	274626,849	263560,828		278229,28	266680,948
1959	295252,19	273359,544	262839,806		277010,408	266616,311
1960	293462,715	271803,89	261651,847	261444,45	275516,665	265547,338
1961	294418,86	271561,312	262160,883	261562,894	275276,554	265617,667
1962	292578,493	270011,828	261303,043	260225,686	274004,346	265432,86
1963	291287,773	260816,698	260839,28	259000,664	264797,693	264828,653
1964	290822,043	260924,189	261090,652	258249,831	265054,396	265371,038
1965	289664,104	260499,185	260330,773	256904,422	265164,843	264847,459
1966	289717,813	260357,568	260494,381	255741,33	265834,962	266004,2
1967	288436,986	259722,957	259714,49	253497,076	265595,643	265694,279
1968	288141,862	259172,158	258921,27	251336,584	265664,86	266363,446
1969	287816,181	258901,077	258293,05	249177,003	266334,688	265976,857
1970	285995,78	256370,912	256504,702	245594,52	264469,198	264947,037
1971	285977,523	255976,657	256274,43	243915,176	264953,022	265438,665
1972	285234,016	254949,031	255051,324	241480,273	265570,509	265220,884
1973	284974,197	254387,896	254216,555	239241,264	265000,83	264801,582
1974	283775,954	252757,58	252729,439	236738,943	264177,213	264351,711
1975	283575,025	251911,791	251962,658	235100,344	264583,166	264184,521
1976	282567,787	250818,666	250984,036	232314,457	263533,023	263668,497
1977	281952,715	249912,555	249704,546	230347,928	263309,364	263325,234
1978	282158,892	249630,452	249513,42	228817,367	264160,474	264146,797

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata F.3 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdede. Etter fødselsår

	Uten reform	Referansebane	Referansebane, full skjerming	Hovedalternativ	Hovedalternativ, opptjening for uføre til 67 år	Hovedalternativ, full skjerming
1933	247415,541	247313,995		247532,505		
1934	249742,97	249558,364		249803,933		
1935	249860,396	249558,028		249919,377		
1936	252278,928	251947,033		252462,575		
1937	253116,107	252481,107		252967,356		
1938	256737,719	256004,377		256689,115		
1939	259535,266	258647,73		259350,88		
1940	261669,257	260410,05		261331,404		
1941	262438,234	261107,494		262236,549		
1942	263976,744	262246,807		263488,777		
1943	264128,482	262508,514		263949,552		
1944	264014,24	262404,368		264208,603		
1945	264884,685	263549,532		265270,917		
1946	263887,117	260290,322		262225,662		
1947	263961,062	258909,602		261073,281		
1948	264462,898	258567,415		260859,791		
1949	263846,932	257186,551		259272,559		
1950	263966,995	256132,277		258394,761		
1951	265044,611	255040,479		257410,648		
1952	265420,574	253732,516		256217,748		
1953	266854,972	250713,045	250723,566	253743,303		253675,464
1954	266382,814	239979,945	247303,472	244210,823	245596,324	250323,041
1955	265398,66	237415,388	246657,427	242152,443	245139,017	249711,481
1956	264368,162	235051,115	244747,313	239900,112	243989,7	248305,468

1957	265942,503	233075,028	243834,963	238218,558	243839,798	247854,315
1958	265849,898	230864,435	242258,819	236210,321	243047,95	246620,752
1959	266006,995	228617,973	241242,975	234579,636	242862,415	245933,987
1960	266277,497	225700,822	238513,694	232037,188	241045,141	243473,232
1961	266309,723	224695,895	238335,183	230742,999	240981,118	242708,899
1962	265106,813	221378,799	235562,499	228026,369	239619,883	240529,946
1963	265649,285	218498,995	233420,502	225527,45	238228,973	238228,973
1964	264751,543	217388,537	232612,668	226018,641	238751,997	238751,997
1965	264385,704	215400,103	229746,859	226295,584	239095,876	239095,876
1966	264645,472	214425,91	229833,19	227052,787	240302,82	240302,82
1967	263528,516	212796,947	227690,564	226759,733	240257,364	240257,364
1968	262485,323	210122,036	225611,829	226857,686	239956,559	239956,559
1969	262019,654	209404,095	223603,254	227077,707	240087,99	240087,99
1970	259880,682	206123,565	220845,441	225581,286	239263,52	239263,52
1971	260860,681	205171,835	219857,337	226512,761	240073,077	240073,077
1972	258858,697	202563,93	216749,334	227303,825	241318,838	241318,838
1973	258279,186	201107,091	215426,649	226250,587	239576,694	239576,694
1974	256628,922	198709,852	213420,247	225844,626	239327,805	239327,805
1975	255804,066	197469,522	210933,035	225974,392	238584,268	238584,268
1976	254782,745	196119,011	209298,193	226122,489	238362,068	238362,068
1977	253925,646	193652,526	207252,988	225415,961	238126,863	238126,863
1978	253438,328	192835,719	206736,715	226482,074	239751,987	239751,987

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata F.4 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdte, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Etter fødselsår

	Uten reform	Referansebane	Referansebane, korrigert	Hovedalternativ	Hovedalternativ, korrigert
1933	93,0618079	92,9045779		92,8773853	
1934	93,034217	92,706881		92,6756339	
1935	91,7576584	91,3587353		91,3654069	
1936	91,2739099	90,7556555		90,7676392	
1937	90,7296591	90,0134721		90,0158551	
1938	91,0934956	90,1129182		90,1736843	
1939	90,8596007	89,5156488		89,5687482	
1940	91,0721619	89,5041493		89,5181894	
1941	90,367118	87,558692		87,6676603	
1942	89,8433914	86,8615928		86,9833733	
1943	89,4296187	85,1734974		85,3328689	
1944	89,0015354	84,3350166		84,544482	
1945	89,3595384	85,6270186		85,7085503	
1946	88,6971037	84,8509407		85,1258747	
1947	88,6579843	85,530552		85,7791677	
1948	88,6615017	86,2635462		86,482968	
1949	88,1821822	87,4853744	90,6336805	87,8020573	91,0560312
1950	88,1046511	87,4662676	90,7461404	87,8582894	91,0122856
1951	88,2939631	87,921388	91,3264696	88,1604567	91,7120469
1952	88,3737034	87,9673686	91,7715678	88,3331622	92,2060218
1953	88,6920804	87,5309275	91,280977	87,9300122	91,6962019
1954	88,8850427	85,1081864	88,4537717	86,0349681	89,4323742
1955	89,428354	84,6737604	87,9682156	85,5992051	89,1236378
1956	89,3491404	84,4348572	88,2610709	85,2648397	89,0428444
1957	89,8205196	84,2851465	87,6568762	85,2815	88,6662785
1958	90,0235751	84,0042772	87,5943653	84,9503072	88,5741267
1959	90,0948422	83,8171302	86,9799656	84,7851584	87,9839779
1960	90,7363981	82,9946497	86,2599767	84,3433563	87,3807244
1961	90,4526712	82,4991791	85,7091618	83,9163989	86,8703508
1962	90,6104923	81,9398121	84,7210948	83,2109043	85,9073624
1963	91,198227	83,8796102	83,7676727	85,1910354	85,1597617
1964	91,0355832	83,3914542	83,2617082	85,3955776	85,1708019
1965	91,2732024	82,6558532	82,7409301	85,3072478	85,4437439
1966	91,3459442	82,424139	82,3149847	85,5364456	85,3568428

1967	91,3643288	81,8361106	81,9349534	85,5864549	85,3461105
1968	91,0958654	81,2443565	81,1528678	85,4461209	85,1684756
1969	91,037152	80,739507	81,0722915	85,4508042	85,374987
1970	90,868712	80,5723148	80,3585915	85,6738559	85,1420301
1971	91,2171973	80,1035159	80,0594252	85,5842777	85,3352547
1972	90,753095	79,3307017	79,4208502	85,4537789	85,7035922
1973	90,6324816	79,2003686	79,1085737	85,4213366	85,4415543
1974	90,4336389	78,6709839	78,6255266	85,4979946	85,433389
1975	90,206839	78,4294105	78,3725349	85,3192636	85,5365754
1976	90,1669465	78,3426079	78,1400341	85,6098509	85,7601466
1977	90,0596562	77,7669706	77,5526635	85,8531916	85,6036309
1978	89,821138	77,411875	77,2847083	85,6544136	85,7409882

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurdata F.5 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføretrygdete, i prosent av samme ytelse for ikke-uføre. Virkninger av ytterligere skjerming. Etter fødselsår

	Uten reform	Referansebane, korrigert	Referansebane, full skjerming, avgangsalder øker ikke	Hovedalternativ, korrigert	Hovedalternativ, full skjerming	Hovedalternativ, opptjening for uføre til 67 år
1948	88,6615017					
1949	88,1821822	90,6336805		91,0560312		
1950	88,1046511	90,7461404		91,0122856		
1951	88,2939631	91,3264696		91,7120469		
1952	88,3737034	91,7715678		92,2060218		
1953	88,6920804	91,280977		91,6962019		
1954	88,8850427	88,4537717	91,1924776	89,4323742	91,6800273	89,9505216
1955	89,428354	87,9682156	91,4096793	89,1236378	91,954805	90,27684
1956	89,3491404	88,2610709	91,6470119	89,0428444	92,1410589	90,5431747
1957	89,8205196	87,6568762	91,794279	88,6662785	92,3059295	90,8134821
1958	90,0235751	87,5943653	91,8537218	88,5741267	92,4588342	91,12999
1959	90,0948422	86,9799656	91,793792	87,9839779	92,1558749	91,0136457
1960	90,7363981	86,2599767	91,2292052	87,3807244	91,6369084	90,729912
1961	90,4526712	85,7091618	91,1196458	86,8703508	91,14823	90,5045624
1962	90,6104923	84,7210948	90,5223854	85,9073624	90,6022536	90,2619432
1963	91,198227	83,7676727	90,1235149	85,1597617	89,9781247	89,9781247
1964	91,0355832	83,2617082	90,0727283	85,1708019	89,9872771	
1965	91,2732024	82,7409301	89,4289237	85,4437439	90,2170946	
1966	91,3459442	82,3149847	89,8693966	85,3568428	90,3085056	
1967	91,3643288	81,9349534	89,819799	85,3461105	90,3483651	
1968	91,0958654	81,1528678	89,7648188	85,1684756	90,1683625	
1969	91,037152	81,0722915	89,7367138	85,374987	90,220994	
1970	90,868712	80,3585915	89,9227889	85,1420301	90,4057535	
1971	91,2171973	80,0594252	90,136801	85,3352547	90,4518916	
1972	90,753095	79,4208502	89,758609	85,7035922	91,0075156	
1973	90,6324816	79,1085737	90,0457744	85,4415543	90,4659226	
1974	90,4336389	78,6255266	90,1500379	85,433389	90,4795727	
1975	90,206839	78,3725349	89,7204279	85,5365754	90,3182234	
1976	90,1669465	78,1400341	90,0926249	85,7601466	90,4078454	
1977	90,0596562	77,5526635	89,9738887	85,6036309	90,4022096	
1978	89,821138	77,2847083	90,3500978	85,7409882	90,8504359	

Kilde: Statistisk sentralbyrå.